

OPROEPING
voor de op 8 juni 2016 vanaf 19.30 uur
in de raadzaal van het stadhuis te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

				Port.H.
A	Algemeen			
	A01	Opening		
	A02	Vaststellen agenda		
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de Gemeenteraad)		
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
B	 Hamerstukken			
	B01	Herziening grondexploitaties per 1-1-2016	2014615	Ten Heuw
C	Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
	C01	Voortzetting samenwerkingsovereenkomst WTC Twente	2021652	Ten Heuw
D	Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Aandelenbezit Enexis Holding BV	2020147	Ten Heuw
	D02	Voorlopige jaarrekening 2015 en begroting 2017 Openbaar Lichaam Crematoria Twente	2021822	Bron
	D03	Jaarstukken en begroting RBT	2026150	Ten Heuw
	D04	Concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT	2021553	Ten Heuw
	D05	Primitieve begroting 2017, meerjarenraming 2018-2020 en jaarstukken 2015 Stadsbank Oost Nederland	2025149	Ten Heuw
	D06	Ontwerpbegroting Twentebedrijf 2017 en werkbegroting 2016	2027167	Bron
	D07	Aanbieding jaarrekening 2015 en begroting 2017 Veiligheidsregio Twente	2022622	Schelberg
	D08	Opheffen geheimhouding stukken Warmtewarmtenet	2028349	Elferink

Hengelo, 23 mei 2016
De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op 22 juni 2016 aanvang 19.30 uur

Behandelvoorstel

Onderwerp	Herziening grondexploitaties per 1-1-2016		
Zaaknummer	2014615	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	Jaarlijks worden op peildatum 1 januari de grondexploitaties en de daarmee samenhangende reserves en voorzieningen herzien. Het gaat daarbij om het opstellen van de herziene grondexploitaties, waarin verwerkt zijn: • De rekeningcijfers over 2015. • Nieuwe prognoses voor alle na 1 januari 2016 te verwachten bijdragen, verkoopopbrengsten en kosten. Het doel van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties is om de financiële situatie van het grondbedrijf weer te geven.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	1. De boekwaarde overzichten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" vast te stellen; 2. De per 1 januari 2016 herziene grondexploitaties en de daarmee samenhangende herziening van de reserve vast te stellen 3. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 54.860.955 om de tekorten van de exploitaties af te dekken 4. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 16.252.455 om de tekorten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" af te dekken; 5. Tussentijds € 0,8 miljoen winst te nemen in het complex Zuidelijke Havenweg; 6. Het afsluiten en verrekenen met de reserve grondexploitaties van de volgende exploitatie overeenkomsten: De Castorweg, IJsbaanweg 41, bedrijfswoningen Oude Postweg, woonzorg complex Beckum, appartementen Beekstraat, Expo, Zwavertsweg, Troelstrastraat, Handelstraat (Twinta), Strootbeekpark, Jan Kroezestraat, Willem Royaardstraat en de Deldenerstraat; 7. Het herwaarderen van de boekwaarde van het erfpachtcomplex en het voordeel van € 3,5 miljoen verrekenen met de reserve grondexploitaties. 8. De voorziening voor Hart van Zuid op te hogen conform de hernieuwde grondexploitatie (en wetgeving), maar de besluitvorming over de inhoudelijke aanpassingen separaat ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen.		

Politieke Markt	24 mei 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Bas van Wakeren	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Bestuur	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvormend			
Behandeladvies	De fracties wordt gevraagd een oordeel te geven aan de hand van de 8 bespreken beslispunten. Technisch beraad op dinsdag 17 mei 2016, 19.00 uur – 20.30 uur.			
Spreekrecht publiek	ja		duur: 5 minuten	

Raad	8 juni 2016
Doel van de sessie	Besluitvorming

Behandeladvies	Hamerstuk	
Spreekrecht publiek	Nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2014615	Kosters, Frank	MID-GZ	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Herziening grondexploitaties per 1-1-2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. De boekwaarde overzichten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" vast te stellen.
2. De per 1 januari 2016 herziene grondexploitaties en de daarmee samenhangende herziening van de reserve vast te stellen.
3. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 54.860.955 om de tekorten van de exploitaties af te dekken.
4. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 16.252.455 om de tekorten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" af te dekken.
5. Tussentijds € 0,8 miljoen winst te nemen in het complex Zuidelijke Havenweg.
6. Het afsluiten en verrekenen met de reserve grondexploitaties van de volgende exploitatie overeenkomsten: De Castorweg, IJsbaanweg 41, bedrijfswoningen Oude Postweg, woonzorg complex Beckum, appartementen Beekstraat, Expo, Zwavertsweg, Troelstrastraat, Handelstraat (Twinta), Strootbeekpark, Jan Kroezestraat, Willem Royaardstraat en de Deldenerstraat.
7. Het herwaarderen van de boekwaarde van het erfpachtcomplex en het voordeel van € 3,5 miljoen verrekenen met de reserve grondexploitaties.
8. De voorziening voor Hart van Zuid op te hogen conform de hernieuwde grondexploitatie (en wetgeving), maar de besluitvorming over de inhoudelijke aanpassingen separaat ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Voor de crisis ging de aandacht van de gemeente uit naar het hebben van grondposities en naar de kwaliteit van het te realiseren programma. Door de crisis kwam de focus op de wensen van de klant te liggen, maar ook op de risico's die er altijd al waren. In de crisisjaren is geleerd dat er heel andere mechanismen nodig zijn om iets voor elkaar te krijgen. Veel minder gestuurd, veel meer meebewegend met krachten die kansen zien en initiatieven nemen.

Die sturing van de markt komt in meer of mindere mate terug in de wetgeving (ladder van duurzaamheid). Daarover zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de provincie. Deze nieuwe wetgeving kan als kans worden gezien om initiatief te nemen in de huidige programmering.

Doordat er steeds meer positieve verhalen over de woningmarkt (prijsstijgingen, omzet groei etc) gepubliceerd worden, kan gesteld worden dat de crisis van de vraaguitval achter ons ligt. Er zijn nog wel de nodige vraagtekens te zetten bij deze publicaties, omdat dat het landelijk beeld is. Maar er is onmiskenbaar een positief beeld ontstaan. Het is nu belangrijk om dat positieve beeld om te zetten in het realiseren van de plannen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2014615	Kosters, Frank	MID-GZ	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Herziening grondexploitaties per 1-1-2016			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Jaarlijks worden op peildatum 1 januari de grondexploitaties en de daarmee samenhangende reserves en voorzieningen herzien. Het gaat daarbij om het opstellen van de herziene grondexploitaties, waarin verwerkt zijn:

- De rekeningcijfers over 2015.
- Nieuwe prognoses voor alle na 1 januari 2016 te verwachten bijdragen, verkoopopbrengsten en kosten.

Het doel van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties is om de financiële situatie van het grondbedrijf weer te geven.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Voor de crisis op de woningmarkt ging de aandacht van de gemeente uit naar het hebben van grondposities en naar de kwaliteit van het programma. Vervolgens kwam er de crisis van de uitval van de vraag. Door de crisis kwam de focus meer op de wensen van de klant te liggen, maar ook op de risico's die er altijd al waren. We hebben in de crisisjaren geleerd dat er heel andere mechanismen nodig zijn om zaken voor elkaar te krijgen. Veel minder gestuurd, veel meer meebewegend met krachten die kansen zien en initiatieven nemen.

In het nieuws komen steeds meer positieve verhalen (prijsstijgingen, omzet groei et cetera). Door deze positieve berichten kunnen we concluderen dat de crisis van de vraaguitval achter ons ligt. De vraag naar woningbouw trekt fors aan, de vraag naar bedrijventerreinen lijkt weer stabiel. Er zijn nog wel de nodige vraagtekens te zetten, omdat dat het landelijk beeld is. Maar er is onmiskenbaar een positief beeld ontstaan.

De sturing op de programmering komt wel weer terug in de bestuursovereenkomst Woonafspraken Twente 2016 t/m 2020 met de provincie. De gemeente heeft in de bestemmingsplannen een licht overaanbod (108%) en moet dat in drie jaar terug brengen naar 100%. Overigens zijn deze cijfers gebaseerd op de primos cijfers uit 2013 en laten de primos cijfers 2015 voor de gemeente Hengelo een rooskleuriger beeld zien. Het convenant kan gezien worden als een kans om de focus volledig te leggen op de initiatieven die er al zijn en daar een succes van te maken. Afhankelijk van welke keuzes er gemaakt worden, kan de uitwerking van dit convenant financiële gevolgen hebben voor het grondbedrijf. In de risico paragraaf is dit één van de grootste risico's voor het grondbedrijf.

In Twente is de discussie over het programma van bedrijventerreinen net gestart. Op het moment van schrijven van de herzieningen kunnen er nog geen conclusies aan de discussie over bedrijventerreinen verbonden worden.

Daarnaast krijgen we te maken met nieuwe wetgeving (besluit begroten en verantwoorden) die gaat gelden voor de jaarrekening van 2016, de begroting en de herzieningen van 2017. Deze regelgeving geldt dus niet voor deze herzieningen. Omdat er al voornemens gepubliceerd waren is een deel van die nieuwe wetgeving al verwerkt in de parameters (raadsbesluit van 27 januari 2016, nr. 2000251). Andere delen van de nieuwe BBV regelgeving zijn niet toegepast, omdat deze net gepubliceerd zijn en omdat het gaat om geheel nieuwe, niet verwachte, aanpassingen.

In de bijlagen van dit voorstel staan de uitgebreide motiveringen en de afzonderlijke grondexploitaties opgenomen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. De boekwaarde overzichten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" vast te stellen.
2. De per 1 januari 2016 herziene grondexploitaties en de daarmee samenhangende herziening van de reserve vast te stellen.
3. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 54.860.955 om de tekorten van de exploitaties af te dekken
4. Ten laste van de reserve grondexploitaties een voorziening te treffen van € 16.252.455 om de tekorten van de "nog niet in exploitatie genomen gronden" af te dekken.
5. Tussentijds € 0,8 miljoen winst te nemen in het complex Zuidelijke Havenweg.
6. Het afsluiten en verrekenen met de reserve grondexploitaties van de volgende exploitatie overeenkomsten: De Castorweg, IJsbaanweg 41, bedrijfswoningen Oude Postweg, woonzorg complex Beckum, appartementen Beekstraat, Expo, Zwavertsweg, Troelstrastraat, Handelstraat (Twinta), Strootbeekpark, Jan Kroezestraat, Willem Royaardstraat en de Deldenerstraat.
7. Het herwaarderen van de boekwaarde van het erfpachtcomplex en het voordeel van € 3,5 miljoen verrekenen met de reserve grondexploitaties.
8. De voorziening voor Hart van Zuid op te hogen conform de hernieuwde grondexploitatie (en wetgeving), maar de besluitvorming over de inhoudelijke aanpassingen separaat ter goedkeuring aan de Raad voor te leggen.

FINANCIËLE ASPECTEN

De belangrijkste financiële bevindingen uit de herzieningen van de grondexploitaties per 01.01.2016 zijn de volgende.

Voorziening tekortexploitaties

Conform de "gedragslijn BBV en grondbedrijf" (raadsbesluit 20.03.2007) dient ten laste van de reserve een voorziening getroffen te worden om de contante waarde van de tekortexploitaties af te dekken. Per 01.01.2016 is er een voorziening getroffen van afgerond € 54,9 miljoen. De voorziening was vorig jaar vastgesteld op € 47,9 miljoen. Deze toename is groter dan verwacht. Een deel van de toename wordt veroorzaakt doordat er al deels is ingespeeld op het voornemen om de wet aan te passen. Een ander deel wordt veroorzaakt door het naar beneden bijstellen van de opbrengstenstijging van de grond op bedrijventerreinen. Ten derde is er naar aanleiding van de onderhandelingen over Hart van Zuid een aantal stappen gemaakt, die leiden tot een verslechtering van het resultaat (verlaging van o.a. grondprijzen, huren en subsidies). Ten vierde is er bij de grondexploitatie BXL een behoorlijke verslechtering doorgevoerd van de grondexploitatie. De provincie, bij monde van de gedeputeerde in het DB van BXL, is bereid de verslechtering van de grondexploitatie met een tekort van € 32 miljoen ten opzichte van de vastgestelde grondexploitatie per 1-1-2015 met een tekort van € 19,3 miljoen voor haar rekening te nemen. Voor de overige verslechtering (de grondexploitatie wordt vastgesteld met een tekort van € 39,0 miljoen) treft de gemeente voor haar deel een extra voorziening (€ 0,8 miljoen).

Hart van Zuid

In 2015 en 2016 is de herziening van de grondexploitaties van Hart van Zuid onderwerp geweest van de gesprekken over de herijking van de samenwerking tussen Van Wijnen NV en de gemeente. Deze gesprekken hebben nog niet geleid tot definitieve afspraken op basis waarvan de herziening van de grondexploitaties gemaakt kan worden. De gemeente moet dan conform het artikel 44 lid 1a van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) de voorziening redelijkerwijs gaan inschatten. De herziening van de grondexploitaties van Hart van Zuid per 1.1.2016 is gemaakt op basis van aannames en inzichten die vanuit gemeentelijk perspectief zijn ingebracht in de gesprekken over de herijking. Ook zijn hier voorlopige afspraken in verwerkt. Deze herziening geeft een reëel beeld van de voorziening die getroffen moet worden voor Hart van Zuid. De voorziening wordt opgehoogd met € 3,2 miljoen naar € 16,3 miljoen. Maar deze aannames en afspraken vragen nog om een expliciete besluitvorming door de gemeenteraad. De resultaten van de gesprekken over de herijking en de inhoudelijke herziening van de grondexploitaties wordt zo spoedig mogelijk aan de raad voorgelegd.

Voorzieningen nog niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

Als de verkeerswaarde lager is dan de boekwaarde, dan dient voor het verschil een voorziening te worden getroffen (BBV artikel 70). Dit jaar wordt een voorziening getroffen (€ 16,3 miljoen) voor de nog niet in exploitatie genomen gronden, waarvan de boekwaarde hoger is dan de verkeerswaarde. Vorig jaar was de voorziening vastgesteld op € 14,3 miljoen en was het de verwachting dat deze (zonder rentecompensatie) zou toenemen naar € 15,9 miljoen. De verhoging van de voorziening wordt veroorzaakt door de lagere inschatting van de verkeerswaarde van de verspreide gronden in Hart van Zuid.

Vrij besteedbaar deel reserve grondbedrijf

Naar huidige inzichten zal de doelstelling om een vrij besteedbare deel van de reserve van € 3,0 miljoen in 2016 gehaald worden.

Risico

Het risico van het grondbedrijf is per saldo toegenomen met € 0,7 miljoen. Die toename is toe te schrijven aan de wijziging van specifieke risico's in projecten. De grootste veroorzaker van de toename van de risico-inschatting is het nieuwe risico van de ladder van duurzaamheid. Dit is wetgeving waarover met de provincie afspraken zijn gemaakt wat kan leiden tot het schrappen van programma in gemeentelijke grondexploitaties.

Personeelslasten

In de begroting wordt ervan uitgegaan dat jaarlijks € 2,1 miljoen van de personeelslasten ten laste van de grondexploitaties kan worden gebracht. De dekking van het onderdeel plan- en beheerskosten binnen grondexploitaties neemt vanaf 2016 af waardoor er naar huidige inzichten dekkingsproblemen kunnen ontstaan op dat onderdeel in de begroting. Daar staat tegenover dat er een potentiële dekking is bij inhuur in de projecten en de externe projecten (BXL et cetera) Er is een werkgroep ingesteld om de begroting en de grondexploitaties beter op elkaar af te stemmen.

Herwaardering erfpachten

De gemeente Hengelo kan conform de waarderingswijze van de BBV de erfpachtgronden gaan herwaarderen, omdat er in het verleden de winsten op verkopen niet zijn genomen. Dat is nog nooit gecorrigeerd. Deze correctie levert een eenmalig voordeel op van € 3,5 miljoen en zal ten gunste worden gebracht van de reserve grondexploitaties. . Voorgesteld wordt om dit ten gunste van de reserve grondexploitaties te brengen, omdat de verkopen van de erfpacht normaal gesproken ten gunste komen van deze reserve.

Winstname Zuidelijke Havenweg

De belangrijkste reden om winst te nemen bij de Zuidelijke Havenweg is dat conform de wetgeving (Besluit begroten en verantwoorden) deze winst genomen mag worden.

Afsluiten en verrekenen van exploitatie-overeenkomsten

De werkzaamheden bij deze exploitatie-overeenkomsten zijn gerealiseerd en mogen dus verrekend worden met de reserve grondexploitaties. Daarom wordt voorgesteld om deze te gaan verrekenen met de reserve grondexploitaties.

BIJLAGE(N)

(1a) Algemene toelichting

(1b) Reserves en voorzieningen

(II) Woningbouw, bedrijventerreinen en niet in exploitatie genomen gronden

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Voortzetting samenwerkingsovereenkomst WTC Twente		
Zaaknummer	2021652	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	- In te stemmen met voortzetting van de jaarlijkse founding father bijdrage ter grootte van € 50.000,- voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020). - In te stemmen met voortzetting van het voor eigen rekening nemen van de jaarlijkse licentiekosten voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020). - In te stemmen met het Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC-organisatie 2016 tot en met 2020, en de daarvoor noodzakelijke financiële middelen (exclusief middelen als vergoeding vanuit Hart van Zuid voor promotionele activiteiten voor het WTC-gebied) voor een totaalbedrag van € 475.000,- beschikbaar te stellen aan de stichting WTC Twente. - Het college toe te staan tot het aangaan van de overeenkomsten: samenwerkingsovereenkomst, de sub-licentieovereenkomst en de sub-sub licentieovereenkomst.		
Historie	- Raadsbesluit van 3 december 2014, nr. 1036188, inzake de voortzetting van de samenwerkingsovereenkomst. (Het nu voorliggende raadsadvies bevat de uitwerking van de kaders die de raad in december 2014 aan het college heeft meegegeven). - Aanvaard amendement van 3 december 2014, nr. 1049202, over het niet kwijtschelden van een lening van € 500.000,- - Aanvaarde motie van 3 december 2014, nr.1049194, over het maken van subsidieafspraken .		

Politieke Markt	24 mei 2016			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Wiert Wiertsema	Coen Hartendorp	Burgerzaal	Fysiek	60 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De raadsleden wordt gevraagd zich een mening te vormen en een mening te geven over de aangegeven beslispunten, ter voorbereiding van besluitvorming in de raad.			
Spreekrecht publiek	Ja		duur: 5 minuten	

Raad	8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Te behandelen als besprekstuk op grond van het resultaat van de politieke markt op 24 mei jl.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021652	Vranken, Harrie	FYS-REO	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Voortzetting samenwerkingsovereenkomst WTC Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. In te stemmen met voortzetting van de jaarlijkse founding father bijdrage ter grootte van € 50.000,- voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020).
2. In te stemmen met voortzetting van het voor eigen rekening nemen van de jaarlijkse licentiekosten voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020).
3. In te stemmen met het Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC-organisatie 2016 tot en met 2020, en de daarvoor noodzakelijke financiële middelen (exclusief middelen als vergoeding vanuit Hart van Zuid voor promotionele activiteiten voor het WTC-gebied) voor een totaalbedrag van € 475.00,- beschikbaar te stellen aan de stichting WTC Twente.
4. Het college toe te staan tot het aangaan van de overeenkomsten: samenwerkingsovereenkomst, de sub-licentieovereenkomst en de sub-sub licentieovereenkomst.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In 2009 is de Stichting WTC Twente opgericht om het internationaal zaken doen in Twente te bevorderen. Daarvoor zijn overeenkomsten gesloten die in 2015 zijn geëindigd. Het college stelt de raad nu voor om de overeenkomsten met de Stichting WTC Twente en de Stichting WTC Twente Business Club voor een periode van 5 jaar met ingang van januari 2016 voort te zetten. Ook wordt voorgesteld om de bijdrage als founding father voor eenzelfde periode voort te zetten. Uit het investeringsprogramma Agenda van Twente wordt daarnaast voor een periode van 5 jaar een bijdrage van 475.000 euro toegezegd. Met genoemde bijdragen ontstaat er naar verwachting een financieel gezonde basis voor het doorgroeien naar een robuuste WTC-organisatie.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021652	Vranken, Harrie	FYS-REO	Ten Heuw
ONDERWERP			
Voortzetting samenwerkingsovereenkomst WTC Twente			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In 2009 is de Stichting WTC Twente opgericht met het doel het WTC meer bekendheid te geven in de regio en diensten op te starten die het Twentse bedrijfsleven kunnen ondersteunen bij hun internationalisering. Bij de oprichting zijn tussen de gemeente Hengelo, de Stichting WTC Twente en de Stichting WTC Twente Business Club overeenkomsten gesloten over exploitatie, samenwerking en het niet-exclusieve gebruiksrecht van handelsnamen en dienstmerken van de World Trade Centers Association (WTCA). De overeenkomsten zijn aangegaan voor de duur van 5 jaren met ingangsdatum 1 januari 2010.

De raad van de gemeente Hengelo heeft in zijn vergadering van 3 december 2014 ingestemd met herijking van de overeenkomsten binnen voorgestelde kaders met de intentie om de bijgestelde overeenkomsten aan te gaan voor de duur van 5 jaar, met een evaluatie na 2 jaar.

De voorgestelde kaders hebben betrekking op de volgende punten:

- geen bestuurlijke deelname vanuit de Gemeente Hengelo;
- vestiging in Hart van Zuid;
- focus op dienstverlening, verdienmodel op basis vastgoed is van ondergeschikt belang;
- gemeente Hengelo is en blijft licentiehouders en staat garant voor de jaarlijkse licentiekosten;
- geen verliesfinanciering door de gemeente: vorderingen worden verrekend met de jaarlijkse bijdrage als founding father;
- advisering/hulp bij subsidieverwerving, -monitoring en lobbywerkzaamheden.

In dezelfde vergadering is ook de motie subsidieafspraken WTC aanvaard. De motie draagt het college op subsidievoorwaarden te stellen aan het WTC Twente ter verantwoording van de € 50.000,- subsidie (bijdrage Founding Father) die het WTC jaarlijks ontvangt. Ook zullen de bij subsidieverstrekking gebruikelijke eisen omtrent rapportages en verantwoording gesteld moeten worden.

Bij amendement heeft de raad in zijn vergadering van 3 december 2014 eveneens besloten de lening ter grootte van € 500.000,- van de gemeente Hengelo aan WTC Twente niet kwijt te schelden. Besloten is deze om te zetten in een achtergestelde lening voor maximaal 10 jaar rente vrij.

Voor voortzetting van de jaarlijkse bijdrage als founding father is een nieuw besluit nodig. In dit advies wordt hiervoor een periode van 5 jaar voorgesteld.

Vanuit de Agenda van Twente is de eerste fase van de ontwikkeling van de WTC-organisatie ondersteund in de periode 2008-2011 (€ 500.000,-) en in de periode 2013-2015 (€ 180.000,-). In deze aanlooperperiode heeft de WTC zich ontwikkeld tot een waardevolle voorziening ter ondersteuning van het internationaal zakendoen.

De verhuizing van het WTC Twente in het tweede kwartaal van 2016 naar het WTC business district is een belangrijke stap in het vergroten van de zichtbaarheid en daarmee de naamsbekendheid van het WTC Twente. Dan kan een start worden gemaakt met tijdelijke en permanente huisvesting van aan WTC gelieerde bedrijven.

Voor het project Hart van Zuid / Centraal Station Twente heeft de Regio Twente € 5.005.000,- beschikbaar gesteld uit de Agenda van Twente. Het bestuur van Regio Twente heeft bij brief van 7 september 2015 ingestemd met het projectplan onder de aanvullende voorwaarde dat de gemeente Hengelo een plan indient waaruit blijkt hoe zij zorgdraagt voor een robuust WTC in 2020. In nauwe samenwerking met het WTC Twente is daartoe het "Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020" opgesteld.

Herijking en voortzetting van de overeenkomsten tussen gemeente Hengelo, WTC Twente en WTC Businessclub

De licentie voor het oprichten van een WTC in Twente is aangevraagd met de bedoeling om vanuit de WTC vastgoedontwikkeling een aanjager te creëren voor de gebiedsontwikkeling in Hart van Zuid, in het bijzonder op de locatie van de voormalige MTS. De licentie is in 2005 verkregen. Vervolgens zijn er marktverkenningen uitgevoerd naar mogelijke ontwikkelscenario's voor vastgoed- en dienstenmodellen, naar draagvlak onder bedrijven en naar het wenselijke thematische profiel.

De Stichting WTC Twente wordt in 2009 formeel opgericht vanuit de volgende doelstellingen:

1. De versterking van de economische bedrijvigheid in de regio Twente;
2. Het faciliteren van de acquisitie van internationale en stuwende bedrijvigheid;
3. Het stimuleren en coachen van startende bedrijven in de internationale handel;
4. Het toegang geven tot global business (WTCA en business services)
5. Het in samenwerking met vastgoedpartners realiseren van een WTC kantoorgebouw met uitstraling en bijbehorende faciliteiten (vergader- en congresfaciliteiten, (flexibele) kantoorruimten en indien mogelijk een hotel)

Om de afspraken en rolverdeling hierover vast te leggen zijn overeenkomsten opgesteld met ingang van 1-1-2010 voor de duur van 5 jaar tussen de gemeente Hengelo als licentiehoudster, Stichting WTC Twente en Stichting WTC Twente Business Club. De overeenkomsten zijn in onderling overleg geactualiseerd en aangevuld met afspraken die voortvloeien uit besluiten van de raad en subsidiebeschikkingen van Regio Twente.

Samenwerkingsovereenkomst (voorheen exploitatie-/samenwerkingsovereenkomst)

In de samenwerkingsovereenkomst zijn de rollen van de Stichting WTC Twente, de gemeente Hengelo en de Stichting WTC Twente Business Club benoemd. De Stichting WTC Twente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het WTC concept. Onder het WTC-concept wordt verstaan: het beheer, exploitatie en vermarkten van WTC faciliteiten en services, inclusief de ondersteuning Business Club en het in samenwerking met vastgoedpartners bevorderen van een bedrijfs/kantoor- (verzamel)gebouw gericht op het thema "international business" waarin WTC Twente-organisatie gehuisvest is en waarin de Stichting en Business Club bijeenkomsten kunnen houden ten behoeve van hun eigen leden en derden.

In de nieuwe overeenkomst is de nadruk vooral gelegd op de dienstverlening door WTC Twente (de hiervoor genoemde punten 1 t/m 4) en minder op de directe realisatie van het vastgoed. Afspraken over huurdersprofielen en de gewenste omvang van kantoorruimten zijn niet meer opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.

In de nieuwe overeenkomst zijn ook afspraken vastgelegd over de begroting en financiering van WTC Twente. Opgenomen zijn de financiële verplichtingen van de gemeente aan WTC Twente (achtergestelde lening, bijdrage founding father, licentiekosten, bijdrage uit Agenda van Twente ten behoeve van totstandkoming robuuste organisatie). Daarnaast is de doelstelling opgenomen om de eigen inkomsten van de WTC-organisatie om te buigen van één derde deel van het totale budget in 2016 naar twee derde deel van het totale budget in 2020. Deze doelstelling is opgenomen in het Plan van Aanpak dat onderdeel vormt van de samenwerkingsovereenkomst.

WTC Twente zal jaarlijks verantwoording af leggen over de realisatie van de prestatieafspraken die voortvloeien uit directe en indirecte subsidiebijdragen van de gemeente. Daarmee wordt tevens invulling gegeven aan de motie subsidieafspraken WTC d.d. 3 december 2014.

(sub) licentieovereenkomst

In de licentieovereenkomst verleent de Gemeente Hengelo aan de Stichting WTC het niet-exclusieve gebruiksrecht op de Rechten van de licentie, verstrekt door de World Trade Centers Association Incorporated te New York. De Gemeente houdt een toezichthoudende en adviserende rol ter zake van het juiste gebruik van de licentie.

In de herziene (sub)licentieovereenkomst zijn afspraken over vergoeding aan de gemeente van de licentiekosten weggelaten. De overeenkomst is op hoofdlijnen dezelfde gebleven.

(sub-sub) licentieovereenkomst Business Club

In de sub-sub licentieovereenkomst verleent de Stichting WTC Twente de WTC Twente Business Club een niet-exclusieve licentie op de Rechten. De overeenkomst is op hoofdlijnen dezelfde gebleven.

Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020

De aanleiding voor dit plan van aanpak is gelegen in de ontwikkeling van het WTC Business District en de bijdrage die daarvoor uit de Agenda van Twente toegezegd is. Het WTC Business District vervult ruimtelijk en economisch gezien een prominente rol in de ontwikkeling van dit deelgebied van Hart van Zuid.

Om te zorgen dat deze ruimtelijk en economische ontwikkeling gepaard gaat met een robuuste en toekomstbestendige WTC-organisatie is het Plan van Aanpak opgesteld. De totstandkoming van een robuuste WTC-organisatie is opgenomen als voorwaarde voor de subsidie die is toegekend uit de Agenda van Twente voor de ontwikkeling van het WTC Twente Business District – Centraal Station van Twente.

In het Plan van Aanpak wordt onderscheid gemaakt in de verdere ontwikkeling van inhoudelijk activiteiten en de verbetering van de bedrijfsvoering. Vervolgens wordt aangegeven wat daarvoor nodig is in personele en financiële ondersteuning. Daarmee wordt aangegeven welke ondersteuning nodig is om het einddoel van een robuuste WTC-organisatie te bereiken

Om te komen tot een robuuste organisatie is het belangrijk te zorgen voor:

- Een toekomstbestendige organisatie voor wat betreft de personele bezetting, zowel kwalitatief als kwantitatief; dit moet leiden tot vermindering van kwetsbaarheid
- Een verminderde afhankelijkheid van overheidsbijdragen door een meer bedrijfsmatige aanpak
- Een op termijn financieel gezonde organisatie waarbij er ruimte is voor het opbouwen van weerstandsvermogen (vanaf 2020).

De volgende activiteiten leveren een bijdrage aan een financieel gezonde WTC-organisatie en maken dus onderdeel uit van het verdienmodel en de aanscherping daarvan op basis van het plan van aanpak:

- **WTC Twente Business Club**
- **Adviesdiensten WTC**
- **Ontwikkeling Expat Center (ECT) in Hengelo**
- **WTC-gebouw**

Naast activiteiten die omzet genereren zijn er ook activiteiten die in de bedrijfsvoering uitgevoerd moeten worden om de basisactiviteiten mogelijk te maken. De verbetering van de bedrijfsvoering maakt onderdeel uit van het plan van aanpak

- **Financiële sturing**
- **Juridische ondersteuning**
- **Marketing en acquisitie**

Voor de uitvoering van het plan van aanpak is een totale investering van € 575.000,- verdeeld over vijf jaren begroot. Daarvan zal € 100.000,- worden bijgedragen vanuit via Hart van Zuid als vergoeding voor promotionele activiteiten voor het WTC gebied. Resterend een bedrag van € 475.000,- dat door de gemeente op basis van een beschikking rechtstreeks ter beschikking wordt gesteld aan het WTC.

In hoofdstuk 6 van het plan van aanpak zijn de prestaties voor diverse activiteiten weergegeven. Deze prestaties worden meegenomen bij de verantwoording van de bijdrage als founding father en de subsidie uit de agenda van Twente. Aldus wordt invulling gegeven aan de motie subsidievoorwaarden WTC en de voorwaarde die Regio Twente heeft gesteld.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

- In te stemmen met voortzetting van de jaarlijkse founding father bijdrage ter grootte van € 50.000,- voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020).
- In te stemmen met voortzetting van het voor eigen rekening nemen van de jaarlijkse licentiekosten voor een periode van 5 jaar (2016 tot en met 2020).
- In te stemmen met het Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC-organisatie 2016 tot en met

2020, en de daarvoor noodzakelijke financiële middelen (exclusief middelen als vergoeding vanuit Hart van Zuid voor promotionele activiteiten voor het WTC-gebied) voor een totaalbedrag van € 475.00,- beschikbaar te stellen aan de stichting WTC Twente.

- Het college toe te staan tot het aangaan van de overeenkomsten: samenwerkingsovereenkomst, de sub-licentieovereenkomst en de sub-sub licentieovereenkomst.

FINANCIËLE ASPECTEN

De € 475.000,- is bestemd voor de verdere ontwikkeling van het WTC en wordt gedekt uit de reeds toegekende subsidie voor de Agenda van Twente.

Bij de vaststelling van de grondexploitaties van Hart van Zuid werd in de dekking ook gerekend op bovenvermelde € 475.000,- subsidie vanuit de Agenda van Twente. Om € 4.239.220 subsidie uit de Agenda van Twente te kunnen verzilveren, is de extra investering in de ontwikkeling van het WTC noodzakelijk

In de per 1.1.2016 herziene grondexploitatie is ervan uitgegaan dat minder subsidie vanuit de Agenda van Twente gerealiseerd zal worden binnen de grondexploitatie. Ter dekking van het niet te ontvangen deel van de subsidie in de grondexploitaties, wordt een hogere voorziening getroffen ten laste van de reserve grondexploitaties.

In de beschikking aan het WTC is de betaalbaarstelling aangegeven: (2016) 215.000, (2017) € 150.000, (2018) € 60.000, (2019) € 40.000, (2020) € 10.000.

Voor de jaarlijkse founding father bijdrage is structureel € 50.000,- begroot op nummer 63103022 421000 U. De jaarlijkse licentiekosten zijn structureel begroot op nummer 63103022 343809 U.

BIJLAGE(N)

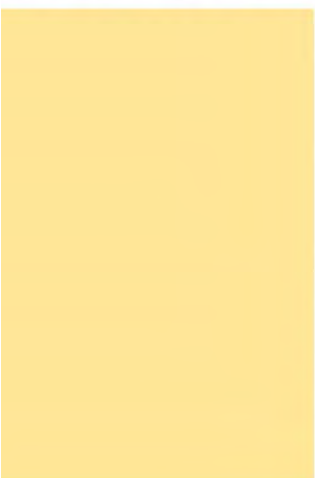
- Raadsadvies Voortzetting samenwerkingsovereenkomst WTC Twente
- Plan van Aanpak : naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020
- Samenwerkingsovereenkomst
- (sub)licentieovereenkomst
- (sub-sub)licentieovereenkomst
- Beschikking subsidie Plan van Aanpak, jaarschijf 2016

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Plan van Aanpak

*Naar een robuuste WTC organisatie
2016 tot en met 2020*

Hengelo, 23 maart 2016
drs. F. Faber

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding Plan van Aanpak	4
1.2 WTC Twente	4
1.3 Veranderende omgeving	5
2. Doelgroep en ambitie.....	6
2.1 Doelgroep	6
2.2 Ambitie WTC Twente.....	6
3. Activiteiten gekoppeld aan doelstelling	7
3.1 WTC Twente Business Club en themagroepen.....	7
3.2 Trade Information - Handelsinformatie.....	7
3.3 Starters International Business.....	7
3.4 Group Trade Missions - Economische missies en beurzen.....	8
3.5 Trade Education – Handelsscholing	8
3.6 Expat Center	9
3.7 Export Award en International Business Forum	9
3.8 Business Center	9
4. Samenwerking en partners.....	12
5. Organisatie WTC Twente	13
6. Begroting en financiering van WTC Twente.....	15
6.1 Plan van Aanpak voor een robuuste WTC-organisatie	15
6.2 Wat willen wij de komende jaren realiseren en wat levert dat op?.....	18
6.3 Begroting 2016-2020	21
7. Samenvatting	23
8. Bronnen	25
BIJLAGEN	26

1. Inleiding

1.1 Aanleiding Plan van Aanpak

De aanleiding voor dit plan van aanpak is gelegen in de ontwikkeling van het WTC Business District en de bijdrage die daarvoor uit de Agenda van Twente toegezegd is. Het WTC Business District vervult ruimtelijk en economisch gezien een prominente rol in de ontwikkeling van dit deelgebied van Hart van Zuid.

Om te zorgen dat deze ruimtelijk en economische ontwikkeling gepaard gaat met een robuuste en toekomstbestendige WTC-organisatie is dit plan van aanpak opgesteld.

Om te komen tot een robuuste organisatie is het belangrijk te zorgen voor:

- Een toekomstbestendige organisatie voor wat betreft de personele bezetting, zowel kwalitatief als kwantitatief; dit moet leiden tot vermindering van kwetsbaarheid
- Een verminderde afhankelijkheid van overheidsbijdragen door een meer bedrijfsmatige aanpak
- Een op termijn financieel gezonde organisatie waarbij er ruimte is voor het opbouwen van weerstandsvermogen (vanaf 2020).

In dit plan van aanpak wordt ook aangegeven wat de ambitie van het WTC Twente is en hoe deze bijdraagt aan de doelstelling van Twente om het komende decennium te behoren tot de topkennisregio's van Europa. Wat is er voor nodig om het concept tot volle bloei te laten komen? En welke plannen en projecten hangen zo sterk samen met het WTC Twente dat een overkoepelende aanpak gewenst is, met het oog op een doelmatige procesgang en een goed resultaat. Daarbij wordt met name gedacht aan de doorgroei van de organisatie en in fysieke zin, de directe omgeving van het WTC die het concept versterken, als ook aan de verbetering van de bereikbaarheid en de kwaliteit in de openbare ruimte in de omgeving. De focus ligt op plannen die een goede voedingsbodem bieden voor verdere ontwikkeling van het WTC-concept en op korte en middellange termijn (2016-2018) in uitvoering kunnen gaan. Dit moet ertoe leiden dat de eigen inkomsten worden omgebogen van 1/3 naar minimaal 2/3 van het totale budget.

Wat is het concept World Trade Center?

Het WTC maakt deel uit van de World Trade Centers Association (WTCA) met meer dan 330 vestigingen in bijna 100 landen. De doelstelling van de WTCA is het bevorderen van internationale handel. Het WTC Twente doet dat onder andere via de WTC Twente Business Club en het WTC Twente International Business Information Center (IBIC). Wereldwijd zijn ruim 750.000 bedrijven aangesloten bij de WTC organisatie. Het verzorgingsgebied omvat Twente en Achterhoek, maar ook het Duitse deel van de Euregio, inclusief de Grafschaft Bentheim en de steden Münster en Osnabrück.

1.2 WTC Twente

In 2005 verwierf Hengelo de licentie voor het World Trade Center Twente. Sindsdien is er veel gebeurd. In 2009 is een organisatiestructuur middels Stichting WTC Twente in het leven geroepen en is er een WTC business club opgericht. Inmiddels zijn al meer dan 160 bedrijven aangesloten; MKB-bedrijven en grote bedrijven zoals Siemens, Tyco Building Services Products, Thales, Twentsche Kabel, Stork, Rosen Europe, Ten Cate en Ureco. Bedrijven van internationale betekenis. En ook diverse Duitse bedrijven zijn al lid geworden van de Business Club.

De verbindende rol van WTC Twente is zichtbaar en krijgt steeds meer kracht. De themagroep voor de belangrijke Twentse sector olie- en gasindustrie is al enkele jaren operationeel en een themagroep voor Agribusiness is sinds kort ook actief. Het International Business Information Center (IBIC) van het WTC Twente is hét loket voor internationaal zakendoen. Verschillende aanvragen om vraag en aanbod uit de Euregio en wereldwijd zijn samengebracht waarmee handel gestimuleerd wordt en nieuwe kansen benut. Dit i.s.m.

KienhuisHoving, KroeseWevers, Port of Twente, RVO en VMO. Handelsmissies zijn georganiseerd om zich gezamenlijk als Euregio in het buitenland te profileren.

Ook de interactie met opleidingsinstituten heeft nu al tot concreet resultaat geleid: Saxion is gestart met een minor energie bij werktuigbouwkunde en een tweede op het gebied van elektrotechniek is in voorbereiding.

Met deze en al haar andere activiteiten levert het WTC Twente een steeds belangrijker wordende bijdrage aan de economische ontwikkeling van Twente.

Het wereldwijde WTC netwerk is een krachtige katalysator voor internationaal ondernemen. WTC Twente is de sleutel tot dit wereldwijde netwerk. WTC Twente verbindt Oost-Nederlandse bedrijven om in contact te komen met andere bedrijven wereldwijd door dit netwerk te openen. Daarnaast koppelt WTC Twente de voor onze regio kansrijke sectoren zoals Energie- en Milieutechnologie, HighTechSystems & Materials, Agribusiness en LifeSciences & Health met andere WTC's met als doel het stimuleren van uitwisseling en samenwerking. Door de directe beschikbaarheid van dit netwerk kunnen bedrijven sneller internationaal succesvol worden.

1.3 Veranderende omgeving

Onze omgeving is sterk aan het veranderen. Bedrijven moeten versneld en gericht op zoek moeten naar nieuwe afzetmarkten. Internet biedt veel contacten maar nadeel daarvan is dat het onduidelijk is of een contact betrouwbaar is.

Het netwerk van WTC's groeit sterk in de opkomende markten. Zo is het aantal WTC's in China de afgelopen jaren bijna verdubbeld naar 50 vestigingen en daarmee even groot als het aantal WTC's in de USA. Met de opening van een nieuwe WTC wordt een nieuw lokaal netwerk toegevoegd aan het bestaande netwerk. Daardoor ontstaan er nieuwe kansen voor onze ondernemers en onze regio.

Het WTC speelt hierop in. Het fundament van de nieuwe organisatie is gelegd en er is hard gewerkt om inhoud gegeven aan het concept. WTC Twente is op de belangrijkste onderdelen door de WTCA gecertificeerd. De organisatie begint een rol van betekenis te spelen op het gebied van internationalisering. Bedrijven en organisaties beginnen het WTC Twente steeds beter te vinden, deelname aan activiteiten neemt toe en WTC Twente wordt door diverse partijen benaderd om projecten mee op te zetten. Voor 2016 staan diverse projecten in de planning (zie bijlage 3). Netwerkorganisaties, private partijen en het onderwijs willen met WTC Twente samenwerken om projecten succesvol te laten worden door gebruik te maken van het WTC netwerk. Projecten lopen uiteen van het organiseren van bijeenkomsten, het begeleiden van uitgaande en inkomende handelsdelegaties tot het stimuleren van buitenlandse investeringen in onze regio.

2. Doelgroep en ambitie

2.1 Doelgroep

De doelgroep voor WTC Twente zijn de bedrijven die internationaal actief zijn of dit willen worden. De focus daarbij is op individuele bedrijven in de categorie industrie, (groot)handel, transport en logistiek. De kern van het gebied is de Nederlandse en Duitse deel van de Euregio. Eveneens worden bedrijven ondersteund uit de rest van Overijssel.

Daarnaast ondersteunt WTC Twente organisaties, overheden en onderwijs op het gebied van internationalisering daar waar de ondernemers daar baat bij hebben .

Saxion en Windesheim voeren ieder jaar de internationaliseringsmonitor Oost-Nederland uit om een beeld te krijgen van de internationaal actieve bedrijven in Oost-Nederland.

In totaal zijn er plm. 225.000 duizend bedrijven in Oost-Nederland verdeeld over 78 905 bedrijven in Overijssel (CBS, 2012) en 153 015 bedrijven in Gelderland (CBS, 2012).

In de enquête geeft 27% van de bedrijven in Gelderland en Overijssel aan internationaal actief te zijn (MONITOR, 2015). In absolute aantallen gaat het dan om 61 992 bedrijven. 13 % geeft aan in de komende vijf jaar internationaal te willen gaan. In aantallen gaat het dan om ruim 30 000 bedrijven

Dit betekent dat er binnen deze categorieën nog een grote potentie van bedrijven is die nog niet actief zijn in het buitenland. Uit eerder onderzoek is gebleken dat internationaal actieve bedrijven een beter rendement hebben, veel innovatiever zijn en een beter groei perspectief hebben. WTC Twente wil deze doelgroep bereiken door samen te werken met andere netwerkorganisaties en zelf bedrijven actief te gaan benaderen.

2.2 Ambitie WTC Twente

Het WTC Twente wil een significante bijdrage leveren in het ondersteunen van Oost-Nederlandse bedrijven, door deze bedrijven middels het wereldwijde WTC netwerk in contact te brengen met betrouwbare partners in het buitenland. Dit moet binnen 5 jaar resulteren in het grootste georganiseerde netwerk op het gebied van internationalisering voor Oost-Nederland.

Uit een onderzoek van Saxion en Windesheim (Monitor 2015; 0-meting) is gebleken dat ondernemers het WTC nog onvoldoende kennen. De naamsbekendheid zal moeten stijgen tot minimaal het niveau van de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) (21%) over twee jaar en 50% naamsbekendheid over 5 jaar. Vooral bedrijven met internationale ambities moeten lid worden van dit netwerk.

WTC Twente wil voor Oost-Nederland uitgroeien tot hét centrum voor export en import. Om deze doelstelling te realiseren werkt WTC Twente samen met belangrijke partners in de regio zoals Kennispark, MKB, TKT, Kamer van Koophandel, Oost NV, Twente Branding, VMO en vele anderen. WTC Twente werkt aan haar bekendheid door haar netwerk open te stellen voor leden van andere netwerkorganisaties en vertegenwoordigende organisaties van de sectoren. Door samen met hen een jaarprogramma op te stellen, gezamenlijk evenementen te organiseren en door kennis en kunde te delen.

Daarnaast wil WTC Twente de kansrijke sectoren in Oost-Nederland versterken door het wereldwijde WTC-netwerk te informeren en samenwerking aan te gaan met WTC's die kennis of interesse hebben in deze sectoren. De sectorale samenwerking met bepaalde WTC's moet leiden tot investeringsbereidheid in onze regio.

3. Activiteiten gekoppeld aan doelstelling

Om de ambitie van WTC Twente te kunnen realiseren om de top of mind te zijn voor internationaal zaken doen bij de bedrijven in de (Eu)regio worden verschillende services aangeboden. Het WTC Twente draagt bij in het opbouwen van het wereldwijde netwerk door het eigen netwerk uit te bouwen en nieuwe netwerken toe te voegen.

Belangrijk bij het aanbieden van het netwerk is het kennen van directies/ handelsmedewerkers van de andere WTC's. Om in contact te komen met andere WTC's organiseert de WTC Association in New York jaarlijks een General Assembly, een Member Event en een aantal keer een Europese bijeenkomst. Om te netwerken en mee te praten over de ontwikkeling van het WTC en op de hoogte te blijven van WTC zaken wereldwijd zijn deze bijeenkomsten relevant. WTC Twente is op deze bijeenkomsten aanwezig.

*“WTC heeft toegang tot noodzakelijke bronnen voor export”, Eelco Osse
– CEO Boessenkool*

3.1 WTC Twente Business Club en themagroepen

De actieve Business Club zorgt voor ‘spontane botsingskansen’; een laagdrempelige manier om als bedrijven elkaar te leren kennen en om nieuwe combinaties aan te gaan. Bedrijfsbezoeken, themabijeenkomsten en diverse contactmomenten tussen leden stimuleren samenwerking. De WTC Themagroepen Energie en Agribusiness verstevigen de bestaande clusters en bouwen ze verder uit.

De WTC Twente Business Club is hét platform in de (Eu)regio waar kennis en ervaring wordt uitgewisseld over het internationaal zakendoen. Begin 2016 had de Business Club 160 leden. Bedoeling is om in de komende jaren ieder jaar met 10 leden te groeien, zodat de Business Club op 1 januari 2020 uit 200 leden bestaat.

3.2 Trade Information - Handelsinformatie

WTC Twente biedt individuele en groepsgerichte ondersteuning op maat. Deze begeleiding loopt uiteen van het ondersteunen bij het opzetten van een exportplan tot ondersteuning op locatie, zowel in het binnen- als buitenland. Het WTC Twente wil de Trade Information service verder uitbouwen. Op het ogenblik worden bedrijven op verschillende manieren ondersteund. Informatie verkrijgen de bedrijven o.a. op het internationaal spreekuur en tijdens bedrijfsbezoeken. Naast een eigen WTC Twente Business Club heeft het WTC een Intermediairs netwerk. Deze netwerken zullen bijdragen in het vinden van betrouwbare partners voor de deelnemende bedrijven als ook buitenlandse bedrijven die in onze regio actief willen worden. Dit netwerk bestaat uit landenspecialisten en specialisten op specifieke internationale vakgebieden zoals documenten, transport, juridisch financieel en fiscaal. Dit netwerk zal vooral ingezet gaan worden voor de individuele ondersteuning van bedrijven en voor vergroting van kennis en kunde.

Bij de handelsinformatie wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het wereldwijde WTC netwerk. Dit netwerk kan ook worden ingezet voor actielijn 3 van Twente Werkt dat gaat over de uitvoering geven aan het plan Business in Twente, waarbij actieve gecoördineerde acquisitie van bedrijven plaatsvindt, vooral in kansrijke sectoren (HTSM, logistiek, toerisme). Het WTC Twente wil een actieve rol vervullen door contacten aan te dragen richting acquisitieteam Twente.

3.3 Starters International Business

WTC Twente is samen met de andere World Trade Centers in Nederland sinds begin 2014 partner van de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) in de uitvoering van de regeling Starters International Business (SIB). Dit traject is specifiek bedoeld voor bedrijven die geen of weinig ervaring hebben op de internationale markt. Een WTC Trade Associate coacht een bedrijf en krijgt daar een vergoeding voor, waarvan

een deel wordt afgedragen aan het WTC. In de afgelopen twee jaren zijn ongeveer 100 trajecten via het WTC Twente uitgevoerd.

Daarnaast gaat de RVO het WTC Twente en het netwerk van WTC's gebruiken om meer van haar producten uit te zetten. Ook zal RVO het WTC meer inzetten om gezamenlijk evenementen te gaan organiseren, zoals in 2015 een bijeenkomst in Enschede over zakendoen met China. Hiermee is duidelijk aangegeven dat het belang van het WTC netwerk toeneemt.

“Wij willen ons zeer graag profileren op de internationale markt, met het WTC als platform!. Dutch Greenroof is een klein, maar zeer flexibel bedrijf, dat alle hulp nodig heeft en kan gebruiken, zo ook van en bij het WTC Twente.” Rolph Markvoort – directeur Dutch Greenroof

3.4 Group Trade Missions - Economische missies en beurzen

Vanuit het WTC Twente worden ook de internationale handelsmissies en beursdeelnames gestimuleerd met als doel om zich gezamenlijk te presenteren in het buitenland. Hierbij wordt nauw samengewerkt met Oost NV, Kennispark Twente, TKT en VMO.

Via de missies maakt het WTC Twente het wereldwijde netwerk toegankelijk voor bedrijven uit de regio. Er wordt veelvuldig samengewerkt met buitenlandse WTC's, zoals uitgaande en inkomende handelsmissies, matchmakingevents, beursbezoeken of beursdeelname. Om te borgen dat WTC Twente betrouwbare contacten levert heeft WTC Twente structureel overleg met de andere Nederlandse WTC's en werkt zij met een bedrijfsprofiel die door de vragende en aanbiedende ondernemer ingevuld moet worden. Om de banden met buitenlandse WTC's te versterken is een aantal Memorandum of Understandings gesloten; o.a. met WTC Istanbul, Mumbai, Poznan en St. Petersburg. Naast het bieden van het WTC netwerk worden ook contacten onderhouden met onze Ambassades, Consulaten en Netherlands Business Support Office (NBSO) kantoren.

Het WTC Twente maakt gebruik van financiële ondersteuning vanuit het internationaliseringsprogramma van de Provincie Overijssel. Het WTC zal ook een rol vervullen bij Actielijn 2 (groei van MKB) van Twente Werkt middels exportbevordering, met de focus op Duitsland, door o.a. gerichte handelsmissies.

3.5 Trade Education – Handelsscholing

Om uiteindelijk succesvol te worden op een nieuwe markt is kennis en kunde onontbeerlijk. Het WTC biedt workshops, seminars en andere bijeenkomsten aan met als doel kennis en kunde aan te bieden, te delen en uit te wisselen. In Nederland vullen deze bijeenkomsten de leemte tussen academische opleiding zoals aan Nijenrode en de verkoopcursus voor de dagelijkse praktijk. Dit biedt de internationaal opererende commercieel manager de mogelijkheid om zijn/haar competentie te vergroten. Deze bijeenkomsten worden aangeboden in samenwerking met verschillende partners, zoals CMP, DNHK, Kamer van Koophandel, KienhuisHoving, KroeseWevers en RVO. Een voorbeeld is de masterclass 'zakendoen met China' en de praktijktraining 'Starten in Duitsland'.

Eveneens stimuleert WTC Twente een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt door nauwe samenwerking met Saxion en Universiteit Twente. Een voorbeeld daarvan is de Autumn School van Saxion waarin Nederlandse en buitenlandse studenten de kans krijgen voor een internationaal actief bedrijf een opdracht te doen. De goede vertegenwoordiging van de energiesector in de WTC Twente Business Club en de onderlinge contacten hebben geleid tot het opzetten van een studieroute Energie bij Saxion. Een initiatief dat bijdraagt aan het verminderen van het personeelstekort in deze sector.

In actielijn 2 van Twente Werkt is benoemd het ontwikkelen van een cursusprogramma voor het versterken van ondernemersvaardigheden voor ondernemers en studenten. De praktijktrainingen en doelgerichte seminar over internationaal zakendoen die het WTC aanbiedt sluiten hier goed op aan. Ook is het WTC Twente deelnemer aan het 'Pact arbeidsmarkt over de grens' van de Euregio met gerichte praktijktraining voor ondernemers Starten in Duitsland.

3.6 Expat Center

Belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en versterken van innovatieve bedrijvigheid is human capital; goed opgeleid personeel. Zowel op het juiste niveau als passend bij het bedrijf. Speciaal hiervoor is de Human Capital Agenda Twente opgesteld. Deze inventarisatie heeft geleid tot het selecteren van 15 projecten die verzameld zijn in het Techniekpact Twente. Een van de projecten is het *Expat Center Twente*. Twente wil immers een interessante en prettige thuishaven zijn voor internationaal hightech human capital. Internationale kenniswerkers, die de bedrijven in de regio kunnen helpen de ambitie waar te maken. Daarom is het World Trade Center Twente in 2012 gestart met een Expat Center

Het Expat Center, de samenwerking tussen WTC Twente met de International Offices van Universiteit Twente en Saxion, Twente Branding, IND en Oost NV, is een gegeven in de regio. Het zorgt ervoor dat buitenlandse kenniswerkers, de Expats, zich zo snel mogelijk thuis voelen in Twente. Het Expat Center ondersteunt de expat op allerlei manieren, van het soepel verloop van de werkvergunning, (internationale) scholen en sociaal activiteitenprogramma tot en met huisvesting. Alles te vinden in de directe omgeving van het WTC.

Het Expat Center Twente is een service van het World Trade Center Twente, maar qua uiting sluit het aan bij de branding van de regio Twente. De digitale informatie over de expat services is ook te vinden op de site Twente.com van Twente Branding. Het Expat Center is ook opgenomen in actielijn 3 van Twente Werkt middels het aandachtspunt continuering van het Expat Center Twente en uitbouw van internationaal onderwijs.

3.7 Export Award en International Business Forum

De Export Award wordt jaarlijks door het World Trade Center Twente uitgereikt aan een bedrijf of organisatie die zich heeft onderscheiden op het gebied van internationalisering. Bij het beoordelen van de genomineerden kijkt de onafhankelijke vakjury onder andere naar exportstrategie, innovatie, ondernemerschap, ambitie, visie en resultaat. De drie finalekandidaten ontvangen een WTC Twente Business Clublidmaatschap voor een jaar. De winnaar ontvangt uiteraard de award en tevens een marktscan in een Europees land naar keuze, aangeboden door Saxion Hogescholen en World Trade Center Twente. Het event draagt bij aan de naamsbekendheid van het WTC Twente.

Een belangrijk ander evenement is het International Business Forum (IBF). Dit evenement heeft in 2014 en 2015 plaatsgevonden met ieder jaar 20 deelnemende buitenlandse ambassades in Nederland. In de eerste en tweede editie van het IBF namen plm. 30-40 bedrijven deel. Dit aantal zal in de komende jaren moeten worden verdubbeld. Dit evenement brengt ondernemers kennis bij over landen, netwerken, strategie en techniek. Voor WTC Twente is dit een evenement dat meehelpt aan de positionering van onze organisatie en bijdraagt aan de deelname van onze activiteiten.

Voor een dergelijk congres maken wij gebruik van de aanwezige kennis binnen de WTC's en de partners verbonden aan het WTC. Bij het evenement werken we samen met belangrijke partners in de regio zoals Port of Twente, Saxion en VMO.

3.8 Business Center

Hart van Zuid – WTC Business District

Hart van Zuid en met name de stationsomgeving met Centraal Station Twente (CST) verbindt de aanwezige sterke en innovatieve kennisindustrie met moderne onderwijs- en culturele voorzieningen en internationaal zakendoen in het WTC Twente. Het WTC Twente Business District bedient de internationale bedrijvigheid, zakelijke markt en bestuursfuncties evenals de daaraan gerelateerde faciliteiten. De aanwezigheid in het gebied van internationale bedrijven zoals Siemens, Howden en Stork Thermeq, toonaangevend in de wereld op

het gebied van industriële-, milieu- en energietechnologie, en het WTC Twente werken als aanjager en zijn bepalend voor de identiteit van de economische ontwikkeling van dit gebied. De rapportage MONT-mapping omschrijft het als volgt: 'Het WTC Business District dient als een hoogwaardige vestigingslocatie gerealiseerd te worden met aantrekkelijke toekomstmogelijkheden die op de regio als geheel afstralen. Bedrijven uit de regio kunnen gebruik maken van de netwerken en voorzieningen van het WTC om het proces van internationalisering te versoepelen'.

Het WTC Twente is gevestigd in een inspirerende omgeving die de ontmoetingsfunctie ten volle faciliteert en stimuleert. Het biedt alle voorzieningen om haar functies van 'Ontmoeten – Verleiden – Verbinden' tot bloei te laten komen. Van vergaderruimten tot grote congreslocatie. Van videoconferentie -en vertaalfaciliteiten tot de nodige ICT-infrastructuur zoals breedband en TXchange. Het gebied is optimaal bereikbaar en kent een goede ontsluiting, met adequate parkeervoorzieningen en kiss-and-ride-voorziening. Het is het (eur)regionale knooppunt met internationaal vestigingsmilieu. Alles afgestemd op de zakelijke markt.

De verhuizing van het WTC Twente in het tweede kwartaal van 2016 naar het WTC business district is een belangrijke stap in het vergroten van de zichtbaarheid en daarmee de naamsbekendheid van het WTC Twente. Dan kan een start worden gemaakt met tijdelijke en permanente huisvesting van aan WTC gelieerde bedrijven. Het 'Nieuwe werken' krijgt hier vorm. Professionals vinden flex werkplekken in een comfortabele, internationale werkomgeving op een centrale locatie in de regio. Het 'Nieuwe werken' vraagt om flexibiliteit qua werktijden en -plekken, waarbij ook flexibele huurtermijnen horen. Dat wordt hier geboden: flexplekken voor enkele maanden tot meerjarige huur behoort tot de mogelijkheden. De meerwaarde wordt ervaren in de inspirerende omgeving met uitnodigende ontmoetingsruimten. Voor de starters op de internationale markt is er een speciaal incubator center. Services voor bedrijven (vergaderruimte, receptiefunctie, congresfaciliteit, videoconferentie, post, telefoon, ICT, catering, schoonmaak, energie, beveiliging en afval). Tegelijkertijd is restauratie van het Vereenigingsgebouw (Rijksmonument) voorzien t.b.v. bijeenkomsten van de WTC Business Club gecombineerd met een restauratieve voorziening.

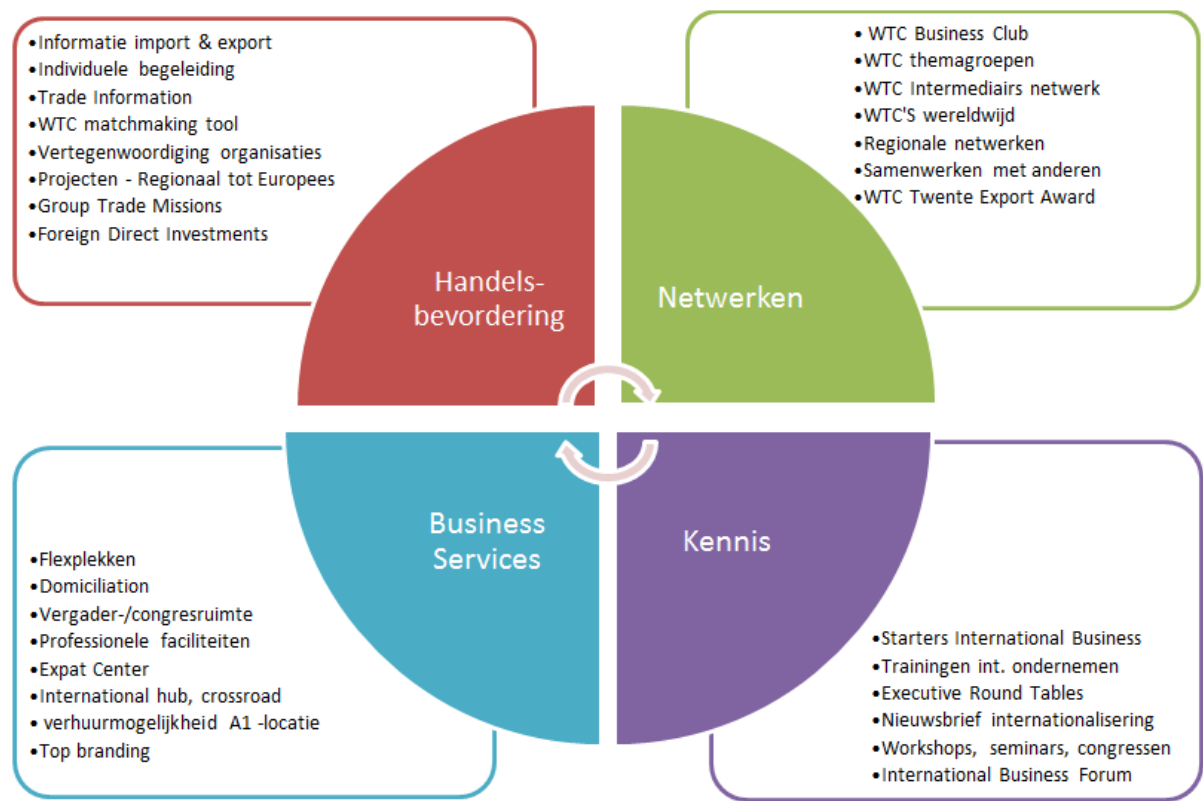
Bedrijven met internationale oriëntatie vinden rondom het WTC Twente het juiste vestigingsmilieu. Ook bedrijven die internationale bedrijven ondersteunen zijn een welkome aanvulling. Het WTC Twente is de aanjager en het symbool van het internationale vestigingsmilieu in het stationsgebied. Daarin zou ook huisvesting in het WTC van het Acquisitieteam Twente passen. Het is hét Twentse loket op het gebied van internationale handel. Stapsgewijze groei van de business services voor bedrijven en instellingen die in het WTC gebouw gevestigd zijn of gebruik maken van de aanwezige voorzieningen

WTCA certificering:

WTC Twente wil een optimale dienstverlening kunnen bieden. Op vier onderdelen is in 2009 het WTC geaudit door Sirota en de WTC Association in New York. Dit betreft de services: WTC Business Club, Trade Education, Group Trade Missions en Trade Information. Deze certificering hoort bij het WTC Twente in het streven naar optimalisatie van onze dienstverlening. Doelstelling is om ook voor de overige services certificering te verwerven.

WTC Twente - Centrum voor Export en Import:

De context van WTC

4. Samenwerking en partners

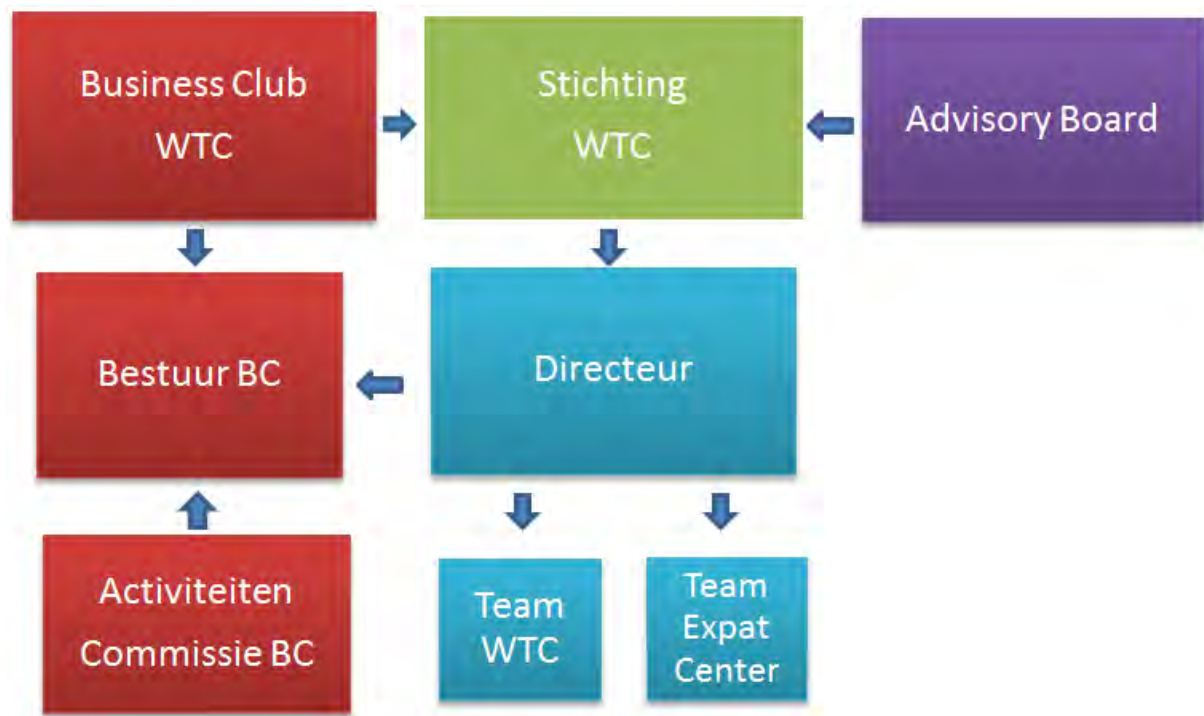
Samenwerken is voor WTC Twente van groot belang. WTC Twente wil activiteiten en evenementen opzetten met eerder genoemde partners. Met deze partners is het WTC Twente in gesprek en zijn er concrete afspraken gemaakt. Ieder jaar publiceert WTC haar jaarplan waarin de samenwerking met de verschillende partners zichtbaar wordt. Afgesproken is dat beide partijen eerst op activiteitsniveau elkaar gaan versterken en elkaars evenementen gaan promoten. Voorbeelden van samenwerking zijn de Trade Education Service en de organisatie van het International Business Forum.

Nationaal zet WTC Twente zich in om met de andere Nederlandse WTC's ondersteuning te geven aan het internationaliseringsbeleid van onze regering. Sinds begin 2014 zijn de WTC's in Nederland uitvoerende geworden van de regeling Starters International Business, een individueel coachingsprogramma die het fundament legt voor een startende exporteur. In 2016 zal een programma worden gelanceerd dat gericht is op de meer ervaren exporteur.

De omgeving

5. Organisatie WTC Twente

De stichting WTC Twente is een non profit coöperatie. De spil van alle activiteiten is de Stichting WTC Twente Business Club. De voorzitter van de Business Club is tevens bestuurslid van de Stichting WTC Twente die verder twee andere bestuursleden kent.

Het WTC Twente kent een Advisory Board bestaande uit vertegenwoordigers vanuit de vier o's: ondernemers, onderwijs, onderzoek en overheid. Deze is gestart bij de oprichting van het WTC. De taak en functie van de Advisory Board zal opnieuw bekeken moeten worden.

In de opstart van het WTC Twente in 2009 is gekozen voor kleinste mogelijke bezetting bestaande uit een Directeur, een Office Manager en een administratief medewerker. Diverse services op het gebied van internationaal ondernemen zijn opgezet en de Business Club is uitgebouwd.

Naarmate de activiteiten over de jaren zijn toegenomen is de bezetting gevolgd. Zo zijn er sinds de start van het Expat Center Twente in 2012 een Operations Manager, medewerker en administratief medewerker voor het Expat Center aan de staf toegevoegd. Gedurende de komende 2 jaar worden één of meerdere extra medewerker(s) aangetrokken voor de uitbouw van de WTC-dienstverlening. Dit betreft zowel de handels gerelateerde dienstverlening als de gebouw gebonden activiteiten, zoals begeleiding van nieuwe huurders en ontwikkeling dienstverlening aan huurders.

Vertaald naar FTE's: de Stichting WTC Twente is in 2009 gestart met 2,0 fte en daarmee zijn alle ambities verwerkt in concrete activiteiten zoals in bijlage 1 is te zien. In 2013 is het WTC Team versterkt met 0,7 fte voor het Expat Center Twente. Deze formatie is in 2014 uitgebreid naar 1,05 FTE. Begin 2016 was het aantal FTE's in totaal 3,3.

Om het Expat Center Twente verder te versterken wordt per 1 april 2016 0,6 FTE aan het Expat Center team toegevoegd. Zoals eerder aangegeven is het van belang om de naamsbekendheid te vergroten. Afhankelijk van de beschikbare middelen zal het Expat Center team verder met 0,4 FTE worden uitgebreid. Daarna zal voor de overige WTC dienstverlening 1,1 FTE worden toegevoegd in de komende 2 jaar. In totaal zal het aantal FTE vanaf 2018 daarmee 5,4 FTE bedragen.

	FTE 2009	FTE 01-01-2016	FTE 2020
Expat Center Twente	0,0	1,05	2,05
WTC Twente	2,0	2,25	3,35
TOTAAL	2,0	3,3	5,4

WTC Twente faciliteert regelmatig stagiaires zodat zij zich kunnen bekwamen in een internationale omgeving.

Er wordt veel gebruik gemaakt van externen. Deze worden projectmatig ingezet zoals voor het bouwen en onderhouden van de websites en ondersteuning bij de communicatie.

De uitvoering van de regeling Starters International Business wordt gedragen door externe WTC Trade Associates. Deze zorgen voor het coachingstraject.

Voor de organisatie van seminars, workshops en congressen wordt op facilitair gebied gebruik gemaakt van het team van verschillende locaties. Bedoeling is dat met de intrek in de verbouwde MTS in Hengelo deze diensten vanuit het World Trade Center worden aangeboden. Wat de inhoud betreft van de Trade Education services wordt samengewerkt met (landen)specialisten.

Alle onderdelen van het WTC concept, zoals Business Club, internationale handelsdiensten, expat center, kantoorverhuur, congres - en vergadercentrum, en zakelijke dienstverlening (zullen) worden aangeboden door op het ogenblik twee onafhankelijke organisaties: WTC Twente en WTC Twente Business Club

Door gezamenlijk op te treden wordt het WTC merk verstrekt en wordt maximaal invulling gegeven aan het WTC concept.

6. Begroting en financiering van WTC Twente

6.1 Plan van Aanpak voor een robuuste WTC-organisatie

Het WTC Twente heeft overleg gevoerd met de gemeente Hengelo en de Regio Twente over wat nodig is om verder te professionaliseren en de slag te maken naar financiële zelfstandigheid. Deze ontwikkeling is nodig om door te groeien naar een robuuste WTC-organisatie. De totstandkoming van een robuuste WTC-organisatie is opgenomen als te realiseren prestatie in de subsidie die is toegekend uit de Agenda van Twente voor de ontwikkeling van het WTC Twente Business District – Centraal Station van Twente.

Vanuit de Agenda van Twente is de eerste fase van de ontwikkeling van de WTC-organisatie ondersteund in de periode 2008-2011 (EUR 500.000) en in de periode 2013-2015 (EUR 180.000). In deze aanlooperperiode heeft de WTC zich ontwikkeld tot een waardevolle voorziening ter ondersteuning van het internationaal zakendoen.

Onderscheid is te maken in de verdere ontwikkeling van inhoudelijk activiteiten en de verbetering van de bedrijfsvoering. Vervolgens is aan te geven wat daarvoor nodig is in personele en financiële ondersteuning. Daarmee wordt aangegeven welke ondersteuning nodig is om het einddoel van een robuuste WTC-organisatie te bereiken.

6.1.1 Aanscherping inhoudelijke activiteiten

De volgende activiteiten leveren een bijdrage aan een financieel gezonde WTC-organisatie en maken dus onderdeel uit van het verdienmodel:

A. *WTC Twente Business Club*

1. Business Club – ontmoetingsplatform voor internationaal georiënteerde bedrijven en organisaties

B. *Adviesdiensten WTC*

Momenteel levert het WTC de volgende diensten:

2. Handelsinformatie – ondersteuning van bedrijven bij internationalisatie. Matchmaking, coaching, landenanalyse en marktonderzoek
3. Economische missies – inkomende en uitgaande economische missies. Deelname aan (internationale) beurzen.
4. Handelsscholing – praktijkgerichte workshops, seminars en trainingen over internationaal zakendoen.
5. Starters International Business – Coaching starters op de internationale markt

In samenspraak met andere WTC's wordt onderzocht welke nieuwe diensten/producten kunnen worden ontwikkeld en in de markt gezet.

C. *Ontwikkeling Expat Center (ECT) in Hengelo*

Het ECT is vraagbaak voor bedrijven en expats betreffende: scholing, carrière, samenbrengen van internationale medewerkers en formaliteiten. Doelstelling van de bedrijven in Twente is het aantrekken van internationale kenniswerkers ter versterking van de regio. Het ECT ondersteunt bedrijven bij het faciliteren van de internationale bedrijven en instellingen die expats in dienst hebben.

D. *WTC-gebouw*

Medio 2016 (voorziene datum 1 april 2016) zal het WTC haar intrek nemen in de te verbouwen MTS, bouwdeel 5. Vanaf nu te benoemen als WTC-gebouw. Tegelijkertijd of snel daarna zal de rest van bouwdeel 5 en ook bouwdeel 6 gereed worden gemaakt voor de vestiging van meer bedrijven. Het Projectbureau Hart van Zuid is verantwoordelijk voor het bouwkundig gereed maken van deze bouwdelen. Het WTC levert een bijdrage aan de invulling van de panden, dat in samenwerking met andere partijen.

Het WTC zal de naamgever zijn van het international business center dat op deze plek naar verwachting zal ontstaan. Na inhuizing kan het WTC verschillende diensten ontwikkelen en leveren aan de huurders. Te denken valt aan aanbieden flexplekken, secretariële ondersteuning, receptiefunctie, facilitaire diensten, verhuur vergaderruimtes, etc.

Naast investeringen voor de eigen inhuizing, zullen dus ook investeringen nodig zijn om die functie te vervullen.

6.1.2 Verbetering bedrijfsvoering

Naast activiteiten die omzet genereren zijn er ook activiteiten die in de bedrijfsvoering uitgevoerd moeten worden om de basisactiviteiten mogelijk te maken.

E. Financiële sturing

Voor de reeds bestaande en de nieuw te ontwikkelen diensten is het belangrijk de winstgevendheid te bepalen en te verhogen. Daarnaast is het belangrijk om voor het WTC de financiële strategie uit te zetten vanuit financieel perspectief; het opzetten en bijsturen van een meerjarenbegroting. Middels urenregistratie en toerekening van kosten aan de activiteiten, zoals benoemd in hoofdstuk 3, kan worden geanalyseerd of de activiteiten voldoende renderen.

F. Juridische ondersteuning

Voor de verschillende activiteiten moeten juridische documenten gemaakt worden waarin de leveringsvoorwaarden worden vastgelegd. Dat moet resulteren in een aantal standaard contracten voor de diensten.

G. Marketing en acquisitie

Na een succesvolle aanloopperiode is het nodig de externe presentatie te structureren en te professionaliseren. Verschillende middelen worden daarvoor beter ingezet (website, free publicity, signing gebouw). Het WTC heeft een grote naamsbekendheid, maar het is niet helder welke services het WTC aanbiedt. Hierbij gaat het vooral om de economisch gerelateerde activiteiten.

Voor de ontwikkeling van het WTC wordt voor de uitvoering van het plan van aanpak extra geïnvesteerd in:

B. Adviesdiensten WTC:		
➤	productontwikkeling niet gebouw gebonden services	€ 100.000
➤	productontwikkeling gebouw gebonden dienstverlening	€ 25.000
C. Expat Center Twente:		
➤	ontwikkelen van het Expat Center Twente in Hengelo	€ 100.000
D. WTC gebouw:		
➤	inrichting en investering gebouw	€ 70.000
E. Financiële sturing:		
➤	inhuur financiële expertise	€ 80.000
F. Juridische zaken		
➤	inhuur juridische ondersteuning	€ 40.000
➤		
G. Marketing en acquisitie:		
➤	extra budget marketing & acquisitie (flyers, advertenties, Social media, campagnes, etc.)	€ 30.000
➤	signing van het gebouw	€ 30.000
Totaal:		€ 475.000

Naast bovengenoemde inzet van extra middelen is tussen het projectbureau HvZ als verhuurder en het WTC als huurder een vergoeding voor promotionele activiteiten voor het WTC gebied ad € 100.000 toegezegd.

Toelichting:

Ad B en C.

Gedurende 2 jaar worden één of meerdere extra medewerker(s) aangetrokken voor de uitbouw van de WTC-dienstverlening. Dit betreft zowel de handels gerelateerde dienstverlening als de gebouw gebonden activiteiten, zoals begeleiding van nieuwe huurders en ontwikkeling dienstverlening aan huurders.

Ad D.

Om het gebouw geschikt te maken als WTC-kantoor en als Business Center, zal het inrichtingsniveau al naar gelang de wensen van de gebruikers worden aangepast.

Ad E. en Ad F.

Inhuur expertise om de verdienmodellen beter op te zetten

Ad G. Kosten (deels eenmalig) om niet alleen de WTC-organisatie maar ook het business center fysiek en niet-fysiek beter zichtbaar te maken. Het moet voor ondernemend Twente duidelijk worden dat op deze plek een internationaal business center wordt ingericht als interessante locatie voor de vestiging van het internationale bedrijf of organisatie.

De kosten onder B en C betreffen personele kosten die langzamerhand onderdeel worden van het verdienmodel WTC en dus vanuit de dienstverlening worden terugverdiend. Daarmee wordt gebouwd aan een robuuste WTC-organisatie.

Ad Toezegging bijdrage projectbureau HvZ

Het WTC sluit een huurcontract tegen marktconforme huur. Dit leidt tot kosten die niet direct gedragen kunnen worden. In de huurovereenkomst verplicht het WTC zich als tegenprestatie tot het verrichten van promotionele activiteiten ten behoeve van de economische ontwikkeling van het WTC-gebied in Hart van Zuid die enerzijds regulier onderdeel zijn van de bedrijfsvoering van WTC en anderzijds specifiek worden georganiseerd. Hiervoor krijgt het WTC voor 5 jaren een tegemoetkoming ad € 20.000,-.

6.2 Wat willen wij de komende jaren realiseren en wat levert dat op?

Waren er bij de start in 2009 geen eigen inkomsten. Op het ogenblik komt 1/3 uit eigen activiteiten. Voor het overig is de WTC organisatie afhankelijk van subsidies van lokale, regionale, provinciale en nationale overheden en Europese subsidies. WTC Twente wil groeien naar een situatie waarbij een bijdrage vanuit de overheid minimaal is. De huidige financiering van het budget van WTC Twente kan voor 1/3 opgebracht worden door directe bijdragen vanuit het bedrijfsleven en doorberekende kosten aan individuele ondernemers. De maatschappelijke taak van het WTC Twente kan verder invulling krijgen met een bijdrage in de kosten om het WTC team te versterken en nieuwe producten te kunnen ontwikkelen. Daarnaast is behoefte aan financiële en juridische expertise om het WTC Twente meer robuust te maken.

Het doel is om de komende vijf jaar de organisatie te versterken en de eigen inkomsten om te buigen van 1/3 naar minimaal 2/3 van het totale jaarbudget. Vanaf 2020 zal er dan sprake zijn van een positieve exploitatie en kan het weerstandsvermogen worden opgebouwd.

WTC Twente zet hierbij in op volgende vier belangrijke pijlers:

1. WTC Twente Business Club
2. Trade Services
3. Expat Center Twente
4. Business Services - Vastgoed gerelateerde diensten

Omdat de rol van het WTC steeds duidelijker wordt bij bedrijven en andere organisaties zullen deze het WTC vaker in gaan zetten om voor hen of met hen activiteiten te gaan organiseren. Voor de services van het WTC zal een vergoeding betaald moeten gaan worden waardoor extra inkomsten gegenereerd worden.

Ad 1: WTC Twente Business Club

Doel 1

De WTC Business Club te laten groeien naar **180** leden in 2018 en uitbouwen naar **200** in 2020.

Opbrengst

De groei van de Business Club naar 200 leden in 2020 levert EUR **18.000** op.

Doel 2

Versterken en uitbouw van de WTC Twente themagroep energie naar **25** deelnemers eind 2017.

Opbrengst

Als leden van de themagroep energie groeit naar 25 leden en de deelnemers EUR 500 extra betalen levert dit EUR **12.500** per jaar op.

Doel 3

Groei van de Agribusiness Groep naar **10** deelnemers eind 2017.

Opbrengst

Als leden van de themagroep Agribusiness groeit naar 10 leden en de deelnemers EUR 500 extra betalen levert dit EUR **5.000** per jaar op

In de komende jaren zal samen met het bestuur van de WTC Twente Business Club verder worden gekeken naar de invulling van de lidmaatschapsstructuur. Zo kan een verder onderscheid worden gemaakt in het soort lidmaatschap.

Fasering in lidmaatschap aanbrengen. Bijvoorbeeld:

- A. Trade Standard membership zoals het nu is met de prijs zoals die nu is
- B. Trade Plus membership, + opslag voor deelname in themagroepen Energy, Agribusiness, Life Science & Health of water (zie punt 1a en 1b)
- C. Trade Premium membership, + 1x trade information van land van keuze + Event van de WTC BC op het bedrijf.
- D. Trade Platinum membership, + 1x deelname aan een handelsmissie

Een ander voorstel dat verder moet worden uitgewerkt is korting te geven als je ook lid bent van andere businessclubs zoals bijvoorbeeld IKT, MKB, TKT, VMO en VNO-NCW.

Ad 2: Trade Services

Trade Information - Handelsinformatie

Doel 1

Deelnemers aan het internationale spreekuur verhogen naar 30 (2016), 40 (2017) en **50** (2018)

Opbrengst

Het internationaal spreekuur is bedoeld om bedrijven bekend te maken met de services van het WTC Twente.

Group Trade Missions – economische missies en beurzen

Doel 2

Twee economische missies per jaar met minimaal 10 deelnemers. Eventueel gecombineerd met beursbezoek of beursdeelname.

Opbrengst

Een missie levert EUR **25.000 op**. Het voor- en natraject EUR 10.000. Bij een gemiddeld aantal deelnemers van 10 is dit EUR 2.500 voor de missie en EUR 1.000 voor het voor- en natraject.

Trade Education - Handelsscholing

Doel 3

Jaarlijks minimaal **75** bedrijven individueel te begeleiden al dan niet als SIB en samen met het intermediairs netwerk.

Opbrengst

Uitgaande van 25 extra SIB trajecten per jaar, waarvan 5 door het WTC Twente zelf worden uitgevoerd levert EUR **15.000** per jaar op.

Doel 4

Consult op specifieke landen, zoals China, Duitsland en Turkije. Daar een gericht programma voor aanbieden van kennisoverdracht (seminars, masterclasses, spreekuur, etc.). Via deze bijeenkomsten laat het WTC Twente jaarlijks tussen 40 en 100 deelnemers hun kennis en kunde over internationalisering vergroten en andere internationale bedrijven te ontmoeten.

Opbrengst

Het landenconsult levert niet direct geld op, maar het is de bedoeling dat 10% van de deelnemers gebruik gaat maken van de services van het WTC Twente. Dat is 7 bedrijven. Extra inkomsten worden geraamd op EUR **10.000** per jaar.

Export Award en International Business Forum

Doel 5

Jaarlijks het International Business Forum organiseren en het deelnemersaantal laten groeien naar minimaal **100** deelnemers.

Opbrengst

Uitgaande van 40 deelnemers die geen lid zijn van de Business Club is dit EUR **2.000** extra inkomsten.

Ad 3: Expat Center Twente

Doel

Het aantal (corporate) partners van het Expat Center laten groeien naar **20**.

Opbrengst

Het jaarlijks deelnemersbedrag van (corporate) partners is EUR 1.275. Met de groei met minimaal 20 deelnemers in 2020 betekent dit EUR **25.500** extra inkomsten in 2020

Ad 4: Business Services – Vastgoed gerelateerde diensten

Doel 1

Het aantal Nederlandse bedrijven dat een flexplek afneemt of een buitenlands bedrijf dat gebruik maakt van de domiciliation service laten groeien naar **12** in 2018.

Opbrengst

Als het gebruik van het aantal flexplekken c.q. bedrijven die gebruik maken van domiciliation groeit met 12 bedrijven betekent dit in 2020 aan extra inkomsten ruim EUR **25.000** per jaar.

Doel 2

Het is de bedoeling dat vanaf 1 juli 2016 in het WTC gebouw de mogelijkheid is voor internationaal georiënteerde bedrijven ruimtes te huren met bijbehorende services.

Opbrengst

Als tegenprestatie voor de WTC diensten, waarbij gedacht kan worden aan de receptiefunctie, zal een opslag per m2 plaatsvinden ten behoeve van de WTC activiteiten. Dit kan structureel zorgen voor EUR **60.000** extra inkomsten bij volledige bezetting (plm. 3.000 m2) van de verbouwde MTS locatie.

Doel 3

Daarbij wil het WTC Twente een Makelaarsrol vervullen om te stimuleren dat bedrijven zich gaan vestigen in het WTC Twente. In totaal zijn er plm. 3.000 m2 beschikbaar voor verhuur. Doelstelling is in 2020 deze meters volledig te hebben verhuurd. Streven is dat de helft van het aantal huurders wordt aangebracht door het WTC Twente.

Opbrengst

Het WTC Twente ontvangt van de pandeigenaar een aanbrengfee over het jaarhuurcontract van door WTC aangebrachte huurders.

Doel 4

Het WTC Twente wil ook vergaderruimte gaan verhuren.

Opbrengst

PM

6.3 Begroting 2016-2020

WTC Twente - begroting 2016 - 2020						
	2016	2017	2018	2019	2020	
Opbrengsten:						
1. WTC Twente Business Club (Incl Themagroepen)	51.500	71.000	78.000	82.500	87.000	
2. Trade services						
- A. Trade information	5.000	10.000	15.000	20.000	25.000	
- B. Trade missions & exhibit services	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	
- C. Trade education (incl SIB)	108.000	120.000	132.000	144.000	156.000	
3. Expat Center	40.000	50.000	60.000	70.000	80.000	
4. Business Services (Vastgoed geralateerde diensten)	13.200	23.200	46.400	53.200	63.200	
5. Projectgerelateerde subsidies en fondsen	20.000	30.000	40.000	50.000	60.000	
Totaal opbrengsten	307.700	374.200	441.400	489.700	541.200	
Inkoopkosten:						
2. Trade services						
- B. Trade missions & exhibit services	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	
- C. Trade education (incl SIB)	85.500	96.000	106.500	117.000	127.500	
3. Expat Center	22.500	22.500	22.500	22.500	22.500	
4. Business Services	pm					
Totaal inkoopkosten	133.000	143.500	154.000	164.500	175.000	
	174.700	230.700	287.400	325.200	366.200	
Bijdragen:						
Gemeente Hengelo	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	
Regio Twente - Human Capital Route	pm					
Ontwikkelagenda Netwerkstad	50.000					
Duitse partners	pm					
Interreg / Europese subsidies	pm					
Founders, partners, sponsors	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	
Overige bijdragen/incidentele baten	1.250	1.250	1.250	1.250	1.250	
PM totaal (doelstelling)	5.000	15.000	20.000	25.000	30.000	
Regio Twente *	235.000	170.000	80.000	60.000	30.000	
Totaal bijdragen en subsidies:	366.250	261.250	176.250	161.250	136.250	
Bruto marge	540.950	491.950	463.650	486.450	502.450	
Aandeel eigen organisatie WTC Twente	32%	47%	62%	67%	73%	
Aandeel gesubsidieerd	68%	53%	38%	33%	27%	
Kosten structureel:						
Personeelskosten	250.000	255.000	260.000	265.000	270.000	
2. Personeelskosten: uitbreiding Trade Services	18.900	37.800	37.800	37.800	37.800	
3. Personeelskosten: uitbreiding Expat Center	10.800	21.600	21.600	21.600	21.600	
4. Personeelskosten: uitbreiding services en gebouw	19.440	38.880	38.880	38.880	38.880	
Communicatie en marketing	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	
Overheadkosten (Incl huisvesting)	30.000	31.500	33.500	35.000	36.500	
Uitbreiding huisvestingskosten	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	
Services WTC Twente	17.500	20.000	22.500	25.000	27.500	
Algemene kosten	10.000	12.500	15.000	16.000	17.000	
Overige kosten	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	
Afschrijvingen						
Totale kosten	396.640	457.280	469.280	479.280	489.280	
Netto resultaat	144.310	34.670	-5.630	7.170	13.170	
Kosten incidenteel:						
Inrichting gebouw	60.000	10.000				
Signering gebouw	30.000					
Inhuur financiële expertise	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000	
Inhuur juridische ondersteuning	30.000	10.000				
Marketing & acquisitie	25.000	25.000				
Totaal	165.000	55.000	10.000	10.000	10.000	
Exploitatieresultaat**	-20.690	-20.330	-15.630	-2.830	3.170	
* in het kader van "Robuuste WTC-organisatie"						
** De begrote verliezen worden gedekt uit de opgebouwde reservering tot en met 31-12-2015 (subsidie "Agenda van Twente" jaarschijf 2015)						

ALGEMENE TOELICHTING BEGROTING

Opbrengsten:

De activiteiten die genoemd staan onder de post "Opbrengsten" staan beschreven in hoofdstuk 3.

Inkoopkosten:

Deze kosten zijn direct verbonden met de posten onder "Opbrengsten".

Bijdragen:

Dit betreft bijdragen van derden, waaronder subsidies en sponsoring.

Kosten structureel:

De personeelskosten betreffen de bestaande kosten van de medewerkers per 1 april 2016 (3,9 FTE). De extra personeelskosten voor 1,5 FTE staan onder de posten "uitbreiding".

De post "Services WTC Twente" is niet direct verbonden met activiteiten die staan vermeld onder "Opbrengsten". Hierbij moet o.a. worden gedacht aan kosten van derden m.b.t. vertalingen en specifieke kennis die wordt ingekocht op het gebied van internationale handel.

Onder "Algemene kosten" vallen accountants- en administratiekosten, verzekeringen en overige advieskosten.

De "Overige kosten" hebben met name betrekking op kantoorkosten.

In december 2014 heeft de gemeenteraad het volgende besluit genomen aangaande de lening die is vertrekt aan het WTC Twente:

"De lening van de gemeente Hengelo aan WTC Twente te wijzigen in een achtergestelde lening van EUR 500.000 voor maximaal 10 jaar rentevrij en gedurende de looptijd de voorziening aan te houden". In dit licht is de lening niet in de begroting opgenomen en zal de discussie over afbetaling van de lening in 2024 worden gevoerd.

7. Samenvatting

Het World Trade Center is een wereldwijde netwerkorganisatie die bestaat uit 330 vestigingen in 91 landen. Momenteel zijn er wereldwijd bijna 750.000 bedrijven en organisaties aangesloten bij het WTC netwerk. In Nederland zijn er 12 vestigingen. Het WTC in Twente is daar één van. De WTC's maken allemaal deel uit van de World Trade Centers Association in New York.

Wat is het concept World Trade Center?

Het WTC maakt deel uit van de World Trade Centers Association (WTCA) met meer dan 330 vestigingen in bijna 100 landen. De doelstelling van de WTCA is het bevorderen van internationale handel. Het WTC Twente doet dat onder andere via de WTC Twente Business Club en het WTC Twente International Business Information Center (IBIC). Wereldwijd zijn ruim 750.000 bedrijven aangesloten bij de WTC organisatie. Het verzorgingsgebied omvat Twente en Achterhoek, maar ook het Duitse deel van de Euregio, inclusief de Grafschaft Bentheim en de steden Münster en Osnabrück.

In 2005 verwierf de gemeente Hengelo de licentie voor het World Trade Center Twente. In 2009 is de Stichting WTC Twente opgericht. Sindsdien is er veel gebeurd. Een organisatiestructuur is in het leven geroepen en er is een WTC business club opgericht. Inmiddels zijn al meer dan 160 bedrijven aangesloten; MKB-bedrijven en grote bedrijven zoals Siemens, Tyco Building Services Products, Thales, Twentsche Kabel, Stork, Rosen Europe, Ten Cate en Urenco. Bedrijven van internationale betekenis. En ook diverse Duitse bedrijven zijn al lid geworden van de business club.

WTC Twente is een stichting zonder winstdoelstelling en heeft een belangrijke taak in het ondersteunen van bedrijven in Twente/Euregio bij het internationaal zakendoen. WTC Twente verbindt het wereldwijde netwerk met ondernemers uit Oost-Nederland.

De verbindende rol van WTC Twente is zichtbaar en krijgt steeds meer kracht. De themagroep voor de belangrijke Twentse sector olie- en gasindustrie is al enkele jaren operationeel en een themagroep voor Agribusiness is recent gestart. Het International Business Information Center (IBIC) van het WTC Twente is hét loket voor internationaal zakendoen. Verschillende aanvragen om vraag en aanbod uit de Euregio en wereldwijd zijn samengebracht waarmee handel gestimuleerd wordt en nieuwe kansen benut. Dit i.s.m. Oost NV, KroeseWevers, KienhuisHoving, VMO en Port of Twente. Handelsmissies zijn georganiseerd om zich gezamenlijk als Twente / Oost-Nederland in het buitenland te profileren. Ook de interactie met opleidingsinstituten heeft eerder al tot concreet resultaat geleid: Saxion is gestart met een minor energie bij werktuigbouwkunde.

Met deze en al haar andere activiteiten levert het WTC Twente een steeds belangrijker wordende bijdrage aan de economische ontwikkeling van Twente. Het is essentieel onderdeel van de Innovatiedriehoek, de motor van de Twentse economie met Hart van Zuid/WTC Business District, Kennispark Twente (met de Universiteit Twente) en Luchthaven Twente. Het is toe aan de volgende stap: passende huisvesting in een stimulerende omgeving voor de zakenmarkt, in het WTC Business District.

WTC Twente heeft voor de komende jaren de volgende ambities geformuleerd:

WTC Twente wil een significante bijdrage leveren in het ondersteunen van bedrijven op het gebied van internationale handel in Twente / Oost-Nederland en het Duitse grensgebied door hen, door middel van het wereldwijde WTC netwerk in contact te brengen met betrouwbare partners in het buitenland. Dit moet binnen 5 jaar resulteren in het grootste georganiseerde netwerk op het gebied van internationalisering voor Overijssel. Vooral bedrijven met internationale ambities moeten lid worden van dit netwerk. WTC Twente wil voor Oost-Nederland uitgroeien tot hét centrum voor export en import.

Om deze doelstelling te realiseren werkt het WTC Twente samen met belangrijke partners in de regio zoals Kennispark, Oost NV, UT, Saxion, Twente Branding, IKT, TKT, MKB, VNO-NCW, VMO en vele anderen. Belangrijk aanknopingspunt daarbij is het actieplan Twente werkt! Het WTC is betrokken bij verschillende actielijnen uit de plan. WTC Twente werkt aan haar bekendheid door haar netwerk open te stellen voor leden van andere netwerkorganisaties en vertegenwoordigende organisaties van de sectoren. Door samen met de partners een jaarprogramma op te stellen, gezamenlijk evenementen te organiseren en door kennis en kunde te delen. Daarnaast zet WTC Twente het wereldwijde netwerk in om de Twentse kansrijke sectoren te versterken door het wereldwijde netwerk te informeren en samenwerking aan te gaan met WTC's die kennis of interesse hebben in deze sectoren, zoals HTSM, Energie, Agribusiness en Life Sciences & Health. De sectorale samenwerking met bepaalde WTC's moet ook leiden tot investeringsbereidheid in onze regio.

Uiteindelijk moet de inspanning van WTC Twente leiden tot een verhoging van de export en het aantal bedrijven dat internationaal actief is.

Bij de start in 2009 waren er geen eigen inkomsten. De financiering van het budget van WTC Twente werd in 2015 voor 1/3 opgebracht worden door directe bijdragen vanuit het bedrijfsleven en doorberekende kosten aan individuele ondernemers. Uit de cijfers blijkt dat de subsidiebehoefte de komende jaren kleiner wordt doordat wij steeds meer in staat zullen zijn kosten te kunnen doorberekenen aan het bedrijfsleven. Doel is dat in de komende jaren 2/3 opgebracht wordt door directe bijdrage uit het bedrijfsleven.

In dit plan van aanpak wordt beschreven hoe het WTC Twente wil doorgroeien naar een robuuste organisatie met een directe bijdrage uit het bedrijfsleven van 1/3 deel naar 2/3 deel van het totale jaarbudget. Met een extra investering van 575.00 Euro wordt deze overgang mede mogelijk gemaakt. Deze middelen zullen zowel worden ingezet om de inhoudelijke activiteiten aan te scherpen als wel de bedrijfsvoering te verbeteren.

8. Bronnen

Structuurvisie Hengelo 2030 (2007)
Masterplan Hart van Zuid (2008)
Strategisch plan 2009-2013 World Trade Center Twente (2009)
Ondernemersplan 2013-2015 World Trade Center Twente (2013)
MONT-Mapping
MONT-Mapping - Zukunftsprojekte
Innovatiedriehoek Twente (brochure)
Human Capital Agenda Twente (2012)
Economische Motor Twente (2012)
Techniekpact Twente (2013)
Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente (2013)
Internationaliseringsmonitor Oost-Nederland (Saxion, Windesheim 2015)
TwenteIndex 2015
Actieplan Twente Werkt! (2015)

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht activiteiten 2009-2013

Bijlage 2 Overzicht activiteiten 2013-2015

Bijlage 3 Overzicht activiteiten 2016-2017

Bijlage 4 World Trade Centers Association

BIJLAGE 1. WTC TWENTE

OPBOUWFASE 2009-2013

- *Organisatiestructuur*
De organisatie van WTC Twente staat.
- *Businessclub*
Businessclub is opgericht. Sinds 2009 is het aantal leden verdubbelt en het telt inmiddels meer dan 140 leden. Het is een actieve club met 6-8 activiteiten per jaar, zoals:
 - Landenbijeenkomsten (India, Rusland, Frankrijk, Brazilië, Bulgarije en Turkije)
 - Bedrijfsbezoeken aan internationale bedrijven en instellingen
 - Themabijeenkomsten (internationaal transport, outsourcing, financiering export)
 - Informele contactmomenten, zoals nieuwe leden ontbijt, nieuwjaarsbijeenkomst en zomerborrel
 - Uitreiking WTC Twente Export Award (De winnaars van de laatste jaren zijn PM-Aerotec (2012), HoSt (2011) Tyro Remotes (2010), Safretti (2009))Jaarlijks nemen bijna 500 personen deel aan de bijeenkomsten van de business club.
- *Themagroepen*
WTC Twente Themagroep is opgericht voor (1) Olie en Gas. Hierin nemen 20 bedrijven deel met een gezamenlijke omzet van bijna EUR 1 miljard en waarbij ruim 3000 personen werkzaam zijn. Er vinden vier bijeenkomsten per jaar plaats.
De themagroepen (2) Kunststof, (3) water en (4) agrarisch zijn in voorbereiding.

Milieu- en energietechnologie – WTC Twente Energy Group

Binnen de industriële sector in Twente is er een specialisatie in de milieu- en energietechnologie. Veel van deze in Twente gevestigde bedrijven, leveren essentiële producten voor de gas- en oliewinning. Zo werkt Siemens in een consortium aan de renovatie van het Slochteren aardgasveld. De sterke vertegenwoordiging van deze sector in Hengelo is ook reden voor de oprichting van WTC Twente Energy, Oil & Gasgroep met Hengelose bedrijven. Hierin zijn toeleveranciers uit de olie- en gasindustrie vertegenwoordigd, zoals Siemens, Eaton, Opra, Stork en Electromach. Maar al snel werd het initiatief uitgebreid naar Twentse schaal. Ook bedrijven buiten Hengelo, zoals Twentsche Kabel, Rosen Europe, HoSt, Hitec, Enrichment Technology en BTG-BTL, nemen deel. Eveneens participeren Duitse bedrijven, waaronder Neuenhauser Kompressorenbau. Met deze WTC Twente Energy Group wordt Twente op de kaart gezet als kenniscentrum op het gebied van olie, gas en energie in het algemeen.

- *Trade Information*
Het IBIC (International Business Information Center) is in 2009 opgericht. Hét loket in Twente voor alle vragen op het gebied van internationale handel. Het is een samenwerkingsverband van WTC Twente, Kamer van Koophandel Oost Nederland en het Enterprise Europe Network (Syntens, Agentschap NL). Inmiddels is er bemiddeld bij jaarlijks bijna 50 handelsvragen, waardoor in de afgelopen jaren bijna 200 bedrijven ondersteund zijn bij hun internationalisatie.
- *Group Trade Missions*
Ieder jaar organiseert het WTC Twente samen met een World Trade Center in het buitenland in- en uitkomende handelsmissies. Zo zijn er missies georganiseerd naar Duitsland, Frankrijk, Brazilië en Rusland. Inkomende delegaties zijn ontvangen uit Turkije, Italië, Kyrgyzië en de Verenigde Staten. Doel van de missies is kennismaken met cultuur van het zakendoen in andere landen en het vinden van de juiste handelspartners. De 6 deelnemende bedrijven aan de missie naar Sao Paulo – Brazilië verwachten na afloop van de missie EUR 1,5-2 miljoen extra omzet te halen door contacten met Braziliaanse bedrijven tijdens het in Sao Paulo georganiseerde matchmaking programma. Ook de bedrijven die hebben deelgenomen aan het matchmakingevent in St. Petersburg zien volop kansen over de grens. De handelsmissie naar St. Petersburg is een mooie triple helix cooperatie tussen ondernemers (Rabobank en WTC Twente), overheid (gemeente Twenterand) en onderwijs (UT en Saxion).

- *Trade Education services*
Samen met Saxion is een studiedifferentiatie Energie (HBO, 3^e-4^e jaar) in samenwerking met WTC Twente Themagroep Oil & Gas ontwikkeld. In eerste instantie bij werktuigbouwkunde en in voorbereiding bij elektrotechniek. Verder heeft het WTC Twente jaarlijks gastlessen verzorgd bij Saxion en Venture Lab.
- *Trade Show en Exhibit Service*
Ieder jaar neemt het WTC Twente deel aan dé zakenbeurs van Twente, Business Meets Twente, middels een internationaal plein.
- *Expat Center*
Het WTC Twente is initiatiefnemer om een Expat Center te starten. In 2010 is hiertoe een eerste enquête gehouden onder bedrijven met expats, expats en studenten. In 2011 is een afstudeeronderzoek gepresenteerd. In november 2011 heeft een symposium over het de meerwaarde van expats in de regio plaatsgevonden met 125 bezoekers vanuit ondernemers, onderwijs en overheid. In 2012 is een ondernemersplan opgesteld en 1 juli 2012 is de pilotfase van start gegaan.
- *Workshops en seminars*
Het WTC Twente organiseert samen met haar partners, waaronder Kamer van Koophandel, Rabobank, Wirtschaftsförderung Grafschaft Bentheim, Volksbank Gronau-Ahaus workshops en seminars. Thema's zijn o.a. zakendoen met Turkije en Duitsland, het nieuwe betalingssysteem SEPA, grensoverschrijdende arbeidsmarktproblematiek en Zielmarkt Nederlande, voor Duitse bedrijven die interesse hebben in zakendoen met Nederland (100 deelnemers). Eveneens is een bijeenkomst voor Duitse en Nederlandse ondernemers georganiseerd met als thema 'Erschliessung internationaler Märkte – Chancen für Unternehmen' (40 deelnemers)
Samen met Kennispark zijn enkele inspiratiesessies georganiseerd, waarbij door bedrijven gekeken wordt naar nieuwe product-markt combinaties. Hierbij werden de clusters energie (WTC Twente Energy Group) en materialen (AMMON) gecombineerd.
- *Onderzoeken*
Het WTC Twente heeft meegewerkt aan diverse onderzoeken, waaronder de Economische Motor van Twente en Help een piek?! Dit laatste onderzoek gaat over 'sturen op innovatie door middelgrote gemeenten'. Veel gemeenten zijn door universiteiten, kennisinstellingen en hogescholen een broedplaats van kennis. Dit onderzoek gaat in op het benutten van deze kennis voor het versterken van de economische positie. Als voorbeeld is hier het WTC cluster energie genomen. Het onderzoek is uitgevoerd door Universiteit Twente en de Radboud Universiteit Nijmegen.
Het WTC Twente heeft ook zelf onderzoeken uitgevoerd, waaronder naar het expat center en enkele onderzoeken ten behoeve van de bedrijfsvoering van het WTC Twente.
- *Draagvlakvergroting*
In het kader van draagvlakvergroting gezamenlijke presentaties met of bij andere organisaties, waaronder de partnermeeting van Kennispark, met de gemeenten uit de Netwerkstad Twente, op de vastgoedbeurs Provada en bij de Euregio Business Club.
- *Internationaal Twente*
Het WTC Twente participeert in de Werkgroep Internationaal Twente. Hierin behartigt zij de belangen van het (internationale) bedrijfsleven in Twente. De werkgroep bundelt de internationale acties in Twente en zorgt voor de internationale profilering. Het adviseert lokale en regionale overheden op het gebied van internationalisering en de Strategy Board.
- *Fysieke ontwikkeling*
Er heeft een eerste verkenning naar de fysieke ontwikkeling van het WTC Twente plaatsgevonden. Hierbij is vooral nagedacht over het concept. Een eerste opzet van een verdienmodel, naar voorbeeld van WTC Heerlen-Aken, is uitgevoerd. Daarbij werd geconcludeerd dat verdere uitwerking pas in een latere fase mogelijk is als er meer bekend is over de ontwikkeling van het WTC Business District en in het bijzonder over de MTS Hofstede locatie. Toetsen voor interesse vanuit de markt is daarom ook nog niet mogelijk.

BIJLAGE 2: OVERZICHT ACTIVITEITEN

01.07.13 en 31.12.2015 – 'Het fundament verder versterkt'

Netwerk

- Businessclub van 140 leden nu naar 160 deelnemende bedrijven en instellingen
- Bijdrage leveren aan (internationale) acquisitie binnen speerpuntsectoren HTSM (onder regie Kennispark Twente) en Logistiek (onder regie Port of Twente). Dit gebruikmakend van de faciliteiten van de Stichting Regiobranding Twente.
- Versterken samenwerking met VMO, VNO NCW en MKB op het gebied van internationalisering en andere inspanningen om het grotendeels verdwijnen van fysieke aanwezigheid van de Kamer van Koophandel uit de Regio op te vangen

Versterking economische structuur

- Trade information services van 50 bedrijven naar 70 bedrijven per jaar. In samenwerking met Kamer van Koophandel, Enterprise Europe Network, Oost NV en andere partners
- Handelsmissies naar Duitsland, Frankrijk, Turkije en Rusland en inkomen uit Duitsland, Turkije en Rusland i.s.m. andere partijen zoals Kamer van Koophandel, VMO en Oost NV (minimaal 2 x per jaar)
- Landenconsult (4 x per jaar) o.a. Duitsland, China en Turkije
- Profileren Energy Cluster in Twente
- opzetten van Agri Business cluster.
- Nauwere samenwerken met andere WTCs in Nederland bij bijvoorbeeld missies en andere services, zoals handelsscholing en coaching startende bedrijven middels het programma Starters International Business

Uitvoering Techniekpact en Human Capital Agenda (programmalijn 4 internationale kenniswerkers: faciliteren en retentiebeleid)

- Uitbouw en professionalisering expat center van 5 naar 10 corporate partners (deelnemende bedrijven) en andere partners (makelaar, accountant, etc.) van nu 2 naar 8 bedrijven
- Portal voor expats verder uitbreiden met Engelstalige informatie
- verbinding te maken met de IND service voor Oost Nederland
- In kaart brengen van International Community in Twente
- Medewerking aan programma Autumn School Saxion en Herzen University St. Petersburg en Somonosov Mosco State University

Fysieke ontwikkeling WTC Twente

- Huisvesting in De Bolder – Spoorstraat 114
- Bescheiden services (verhuur vergaderruimte en beperkte flexplekken)
- Voorbereiden gebiedsontwikkeling WTC Businessdistrict i.s.m. projectbureau Hart van Zuid.

BIJLAGE 3: OVERZICHT ACTIVITEITEN

01.01.16 en 31.12.2017 – 'Uitbouw van het WTC Twente'

Business Club	
1	Verhogen aantal leden van 75 (2009) naar 100 (2010), 125 (2011), 130 (2012) 140 (2013), 150 (2014), 160 (2015), 170 (2016) en 180 (eind 2017)
Trade Information Services	
2	75 Trade Information Service verzorgen (spreekuur en matchmaking) en/of SIB trajecten uitvoeren per jaar
Trade Education Services	
3	4x landenconsult (groepsgericht) per jaar
Group Trade Missions	
4	minimaal 2 per jaar
Themagroepen	
5	Energy Group - groei naar 25 deelnemende bedrijven eind 2017
6	1 x per kwartaal bedrijfsbezoek
7	Agribusiness Group - groei aantal deelnemers naar 10 deelnemende bedrijven eind 2017
8	1 x per kwartaal bedrijfsbezoek
Expat center	
9	Groei aantal (corporate) partners naar 20 eind 2017
Fysieke ontwikkeling	
10	Verhuur kantoorruimten en flexplekken – 8 bedrijven eind 2017

BIJLAGE 4: WORLD TRADE CENTERS ASSOCIATION

WTC Twente is een onderdeel van het WTC netwerk. Het WTC is een wereldwijde netwerkorganisatie die bestaat uit 330 vestigingen in 100 landen. Momenteel zijn er wereldwijd 750.000 leden/bedrijven. In Nederland zijn er 12 vestigingen. WTC Twente is daar één van. De WTC's worden aangestuurd door de WTC Association die gevestigd is in New York.

2.1 Missie en visie World Trade Centers Association

Missie wereldwijd

We foster a global World Trade Center network that enhances the brand and promotes prosperity through trade and investment. (Wij staan voor een wereldwijd World Trade Center netwerk dat het merk verrijkt **en wij bevorderen welvaart** door handel en investeringen.)

Visie wereldwijd

- Wij bouwen continu aan **een gerespecteerd en waardevol merk** dat vertegenwoordigd wordt in de wereld door World Trade Centers.
- Het WTC staat voor kwaliteit in zakelijke dienstverlening en **prominente faciliteiten**.
- De World Trade Centers **zijn met elkaar verbonden** voor de succesvolle promotie van internationale handel, kennis en investeringen.

In 1970 is het WTC concept in de USA gelanceerd. Naast bedrijven met elkaar in contact te brengen staat het WTC voor het bieden van een optimale locatie om in te kunnen ondernemen. Dit betekent het bieden van kantoorruimte en ondersteund met faciliteiten zoals een vergader- en congrescentrum, een expositiecentrum maar ook hotel accommodatie en een restaurant. Leden kunnen wereldwijd gebruik maken van deze faciliteiten.

Daarnaast ondersteunt het WTC de ondernemer bij het beantwoorden van vragen op het gebied van internationaal ondernemerschap en het leggen van contacten, nationaal en internationaal.

Het WTC heeft wereldwijd leden. Deze zijn in het algemeen georganiseerd in lokale Business Clubs. Vanuit de Business Club worden allerlei activiteiten georganiseerd.

WTC's bieden tevens kennis en kunde op het gebied van internationalisering door het verzorgen van seminars en congressen en het organiseren van handelsmissies om bedrijven met andere bedrijven in contact te laten komen. De WTC Association streeft naar een uniforme en optimale

dienstverlening. WTC's die voldoen aan deze eisen kunnen op een 8-tal onderwerpen gecertificeerd worden.

Convenant WTC's in Nederland:

WTC Twente heeft eind 2012 een convenant met de andere Nederlandse WTC's getekend. Uitgangspunt voor het convenant is het stimuleren van de samenwerking en het gezamenlijk gaan uitdragen van het merk. Op naam van WTC Nederland is er een website geopend waar alle WTC's op te vinden zijn en op doorgelinkt kunnen worden. Projecten zijn opgestart om als gezamenlijke organisatie congres- en vergaderfaciliteiten aan te bieden aan grote afnemers zoals landelijk opererende trainingcentra. Eveneens wordt er op het gebied van Trade Education nauw samengewerkt om nieuwe diensten te kunnen aanbieden voor internationaal georiënteerde bedrijven.

Prins Bernhardplantsoen 308
NL – 7551 HT Hengelo
T. +31 (0) 74-291 56 04
info@wtctwente.eu
www.wtctwente.nl
www.expatcentertwente.com

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

De ondergetekenden:

De Stichting **WTC Twente**, statutair gevestigd te Hengelo, kantoorhoudende aan de, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oost Nederland onder nummer 08189288, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door

- a. de heer, voorzitter van de Stichting WTC Twente
 - b. de heer, secretaris van de Stichting WTC Twente
- te dezen handelend als gezamenlijk bevoegde bestuursleden, hierna te noemen: "*de Stichting*";

en

De Stichting **WTC Twente Business Club**, statutair gevestigd te Hengelo, kantoorhoudende aan de, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oost Nederland onder nummer 08091958, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door

- a. de heer, voorzitter van de Stichting WTC Twente Business Club
 - c. de heer, secretaris van de Stichting WTC Twente Business Club
- te dezen handelend als gezamenlijk bevoegde bestuursleden, hierna te noemen: "*Business Club*";

en

De publiekrechtelijke rechtspersoon **Gemeente Hengelo**, haar zetel hebbend te Hengelo, in deze kantoorhoudend aan het Burg. Jansenplein 1, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van - **datum.....** - op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester, hierna te noemen: "*de Gemeente*";

hierna gezamenlijk te noemen "partijen";

In overweging nemende dat:

1. de Gemeente de WTC-licentie heeft verworven om de volgende doelstellingen te realiseren:
 - Het WTC te realiseren als regionaal initiatief voor een internationale presentatie van de Regio Twente;
 - de versterking van de economische bedrijvigheid in de regio Twente;
 - het faciliteren van de acquisitie van internationale en stuwende bedrijvigheid;
 - het stimuleren en coachen van startende bedrijven in de internationale handel;
 - het toegang geven tot global business (WTCA en business services);
 - het in samenwerking met vastgoedpartners realiseren van een bedrijfs/kantoor-(verzamel)gebouw, hierna te noemen "*het WTC-gebouw*", gericht op het thema "international business" waarin het WTC Twente gehuisvest is en waarin de WTC-organisatie en WTC-businessclub bijeenkomsten kunnen houden ten behoeve van haar eigen leden en derden;
 - het WTC-gebouw vooralsnog te ontwikkelen in de bouwdelen 5 en 6 van de MTS-locatie;
2. Op 2 februari 2009 de Stichting is opgericht, die - kort samengevat - o.m. ten doel heeft bedrijven te adviseren en faciliteren op het gebied van internationaal zaken doen en daartoe eveneens bedrijven en activiteiten wil aantrekken die samen met het WTC Twente gehuisvest worden in een gebouw van een inhoudelijk internationale signatuur (WTC-branding);
3. De Gemeente bij licentieovereenkomst (**bijlage 1**), hierna te noemen "WTC-licentie") het niet-exclusieve gebruiksrecht van de volgende handelsnamen en dienstmerken heeft verkregen:
 - Handelsnaam en dienstmerk WORLD TRADE CENTER;
 - Dienstmerk MAP DESIGN LOGO; en
 - Handelsnaam en dienstmerk WTC; hierna "de Rechten";

3. Partijen in 2010 een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan voor de duur van vijf jaren;
4. De Gemeente in het kader van de samenwerking, voornoemde niet-exclusieve Rechten onder 3 bij sublicentie heeft overgedragen aan de Stichting, die op haar beurt deze niet-exclusieve Rechten bij subsub-licentie heeft overgedragen aan de Business Club;
5. Partijen thans de samenwerkingsovereenkomst (gewijzigd; bijlage 1) en de (sub)-sub)licentieovereenkomsten (resp. bijlagen 2a en 2b) willen voortzetten voor eveneens een duur van vijf jaren;
6. Voornoemde doelstellingen de basis vormen voor een voortzetting van de goede samenwerking op basis van vertrouwen tussen de Stichting, de Business Club en de Gemeente;
7. Naast de genoemde licentie, (sub)licentie en (sub-sub)licentie, de voorwaarden van de samenwerking tussen partijen dienen te worden vastgelegd;
8. Partijen hierover overeenstemming hebben bereikt;
9. Partijen in het hieronder staande hun overeenstemming en de condities waaronder deze zal gelden, wensen vast te leggen;

Verklaren het navolgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Het WTC-concept en rolverdeling partijen

Het WTC-concept

- 1.1 Onder het WTC-concept wordt verstaan: het beheer, exploitatie en vermarkten van WTC faciliteiten en services, inclusief de Business Club en het in samenwerking met vastgoedpartners bevorderen van een bedrijfs/kantoor- (verzamel)gebouw gericht op het thema "international business" waarin WTC Twente-organisatie gehuisvest is en waarin de Stichting en Business Club bijeenkomsten kunnen houden ten behoeve van hun eigen leden en derden.

Rol Stichting

- 1.2 De Stichting dient ten aanzien van de invulling van het zogeheten WTC-concept de taken management, marketing en promotie van het WTC Twente uit te voeren. Deze taken zijn nader uitgewerkt in artikel 3 van deze overeenkomst.
- 1.3 De stichting werkt samen met belangrijke partners in de regio zoals Kennispark, MKB Twente, IKT, TKT, VNO-NCW, Kamer van Koophandel, oost NV, Twentebranding en VMO.
- 1.4 De Stichting draagt zorg voor het noodzakelijke bestuurlijke draagvlak om de regionale betrokkenheid bij het WTC-concept te vergroten.
- 1.5 De Stichting draagt zorg voor een goede samenwerking met de Business Club, hetgeen nader is uitgewerkt in artikel 4 van deze overeenkomst.

Rol Gemeente

- 1.6
 1. De Gemeente heeft een toezichthoudende rol ten aanzien van de uitvoering van onderhavige overeenkomst door de Stichting.
 2. In dit verband zal de Gemeente minimaal één keer per jaar de gang van zaken van het WTC met de Stichting bespreken en dient de directeur op de voet van het bepaalde in artikel 3.1. onder B aan de Gemeente te rapporteren ter zake van de diverse WTC

activiteiten c.s. Daarnaast is de Gemeente in dat kader bevoegd bij de Stichting erop toe te zien of de onderhavige overeenkomst door de Stichting wordt nageleefd.

Indien de Gemeente van oordeel is dat de uitvoering van onderhavige overeenkomst door de Stichting niet of niet naar behoren geschiedt, treden zij in overleg met de Stichting. Indien na overleg sprake is van een verschil van inzicht tussen de Gemeente en de Stichting over de uitvoering van onderhavige overeenkomst door de Stichting, zullen partijen een ervaringsdeskundige laten beoordelen of de onderhavige overeenkomst door partijen wordt nageleefd. Naar aanleiding van het advies van de ervaringsdeskundige treden partijen opnieuw in overleg.

- 1.7 De Gemeente Hengelo zal zorg dragen voor communicatie van het WTC-concept op haar website.
- 1.8 De Gemeente levert indien nodig ondersteuning om de regionale betrokkenheid bij het WTC-concept te vergroten.

Rol Business Club

- 1.9 Er is een Stichting WTC Twente Business Club zijnde een zelfstandige rechtspersoon met een eigen Organisatie en programmering. De Business Club is opgericht ten behoeve van internationale bedrijven en instellingen, die ervan lid kunnen worden. Het werkgebied van de Business Club is gelijk aan het werkgebied van de Euregio.
- 1.10 De Stichting houdt toezicht op de exploitatie van de Business Club. De secretariële ondersteuning vindt plaats door de Stichting, conform het bepaalde in artikel 3, onder het kopje "Overig" van onderhavige overeenkomst.
- 1.11 De Stichting dient ervoor zorg te dragen dat de Business Club een prestigieuze club wordt die past bij de internationale uitstraling en allure van het WTC.
- 1.12 De directeur van de Stichting zal het bestuur van de Business Club adviserend terzijde staan.
- 1.13 De Stichting draagt zorg voor een inhoudelijke bijdrage (kwaliteit activiteiten en publiciteit) en zal zorgdragen voor betrokkenheid van de lokale en regionale bestuurders van (semi-) overheidsinstellingen, ondernemers en ondernemersnetwerken, Kamer van Koophandel Oost Nederland bij het WTC-initiatief.

Artikel 2 Locatie en omvang WTC

- 2.1 De Stichting / het WTC Twente vestigt zich in het plangebied plaatselijk bekend als Centraal Station Twente (WTC Twente Business District)
- 2.2 Het is de Stichting niet toegestaan zonder voorafgaand overleg met en voorafgaande schriftelijke instemming van de Gemeente het WTC op een andere locatie te vestigen zoals bedoeld in respectievelijk artikel
- 2.3 De Gemeente zal niet aan derden een WTC-licentie verstrekken gedurende de looptijd van deze overeenkomst.

Artikel 3 Verplichtingen stichting ten aanzien van management, marketing en promotie van het WTC

Management

3.1 De Stichting stelt voor eigen rekening en risico een directeur aan (hierna: "de directeur"). De directeur heeft een drieledige taak:

- A. het zijn van ambassadeur van het WTC-concept regionaal en ook (inter)nationaal;
- B. Het verrichten van de navolgende activiteiten:
 - i. Het uitbouwen van de WTC organisatie en het aanbieden van de volgende services van het WTC Twente, waaronder begrepen de Business Club, Trade Information, Trade Education, Group Trade Missions, Trade Show and Exhibit en Business Services,
 - ii. deelname aan netwerkbijeenkomsten in de regio Twente en contacten met andere WTC's,
 - iii. het bijwonen van vergaderingen van het bestuur van de Business Club,
 - iv. een belangrijke bijdrage leveren voor het programma van de Business Club,
 - v. het driemaandelijks rapporteren aan de Stichting ter zake van de diverse WTC-activiteiten waaronder mede moet worden verstaan de voortgang van het jaarplan.
 - vi. het jaarlijks binnen drie maanden na afsluiten van het kalenderjaar opstellen van een jaarrekening waarin verantwoording wordt afgelegd over het verslagjaar zowel ten aanzien van de voortgang van de realisatie van het project als de financiële stand van zaken. De jaarrekening behoeft de goedkeuring van het bestuur van de Stichting;
- C. Het zijn van aanspreekpunt met betrekking tot (potentiele) huurders, gebruikers en bezoekers van het WTC-vastgoed inclusief de faciliteiten, en

Marketing en promotie van het WTC-concept

3.2 Naast de taken van de directeur zoals omschreven in artikel 3.1 is de directeur tevens verantwoordelijk voor de marketing en de promotie van het WTC-concept. Hieronder moet in elk geval worden verstaan:

- a. het produceren en onderhouden van:
 - 1. een website,
 - 2. een nieuwsbrief (de zogenaamde "WTC-nieuwsbrief) met de frequentie van minimaal 4 maal per jaar,
 - 3. persberichten,
 - 4. een corporate brochure,
 - 5. het verstrekken van informatie,
- b. het genereren van free publicity in (vak)bladen, regionale en landelijke pers e.a.

3.3 Doelgroepen van de marketing en promotie als bedoeld in artikel 3.5 zijn de toekomstige huurders, gebruikers van de WTC-faciliteiten (vergader- en congresfaciliteiten), WTC-diensten, (potentiele) WTC Business Club Twente deelnemers, (semi-)overheden, onderwijsinstellingen en financiers in de regio Twente.

Overig

3.4 De Stichting dient zorg te dragen voor de (secretariële) ondersteuning aan de Business Club.

Artikel 4 Begroting en financiering van WTC Twente

4.1 Om door te groeien naar een robuuste organisatie heeft de Stichting in overleg met Regio Twente en de Gemeente een Plan van Aanpak voor de periode 2016 t/m 2020 opgesteld.

- 4.2 De totstandkoming van een robuuste WTC-organisatie is opgenomen als te realiseren prestatie in de subsidie die is toegekend uit de Agenda van Twente voor de ontwikkeling van het WTC Business District – Centraal Station van Twente.
- 4.3 In het Plan van Aanpak is focus aangebracht op de verbetering van inhoudelijke activiteiten en de verbetering van de bedrijfsvoering. Deze zijn vervolgens vertaald naar te leveren / te behalen prestaties.
- 4.4 Doelstelling is om de eigen inkomsten van de WTC-organisatie om te buigen van één derde deel van het totale budget in 2016 naar twee derde deel van het totale budget in 2020.
- 4.5 De Gemeente heeft aan de Stichting een lening verstrekt van € 500.000,- , die bij besluit van de Gemeenteraad van Hengelo d.d. 3 december 2014 is gewijzigd in een achtergestelde lening voor maximaal 10 jaar rentevrij. Gedurende de looptijd van deze lening zal de getroffen voorziening voor het niet kunnen voldoen van de aflossing worden aangehouden.
- 4.6 De Gemeente ondersteunt de Stichting als Founding father met een jaarlijkse bijdrage van € 50.000,- voor de duur van 5 jaren, zijnde de looptijd van het “Plan van Aanpak 2016 tot en met 2020” (bijlage 3).
- 4.7 De Gemeente betaalt jaarlijks de licentie voor WTCA ad \$ 10.000,- .

Artikel 5 Jaarlijkse verantwoording

- 5.1 De realisatie van het WTC-concept zal worden geëvalueerd door de Gemeente aan de hand van het toezicht dat door haar wordt uitgeoefend. De uitvoering van het “Plan van Aanpak, naar een robuuste WTC-organisatie 2016 tot en met 2020” en de realisatie van prestatieafspraken voortvloeiend uit subsidiebijdragen van de Gemeente zullen als vast onderwerp op de agenda van één van de kwartaalvergaderingen in een jaar van de Stichting worden gezet en in een verslag worden vastgelegd. Dit verslag wordt ieder jaar aan de Gemeente toegezonden.
In een jaarlijks bestuurlijk overleg tussen Stichting en de Gemeente worden de resultaten verantwoord en beoordeeld.

Artikel 6 Duur van de overeenkomst

- 6.1 Deze overeenkomst wordt met inachtneming van hetgeen in artikel 6.2 tot en met 6.5 is bepaald, aangegaan voor de duur van 5 jaren met ingangsdatum **1 januari 2016**. Een jaar voor het aflopen van deze overeenkomst zullen partijen in goed overleg beslissen om de overeenkomst met vijf jaren of zoveel als nodig mocht blijken te zijn te verlengen dan wel te beëindigen. In het geval van beëindiging zijn partijen niet schadelijkt jegens elkaar.
- 6.2 Ongeacht het bepaalde in artikel 6.1 is de duur van de onderhavige overeenkomst gekoppeld aan de duur van de sub licentieovereenkomst die de Gemeente met de Stichting heeft gesloten én de duur van de WTC-licentie van de Gemeente. Voor alle partijen geldt de inspanningsverplichting al het redelijk mogelijke te doen voornoemde sub licentieovereenkomst en WTC-licentie in stand te houden en al datgene na te laten wat het bestaan van voornoemde licentieovereenkomst en WTC-licentie in gevaar brengt. Indien één van deze overeenkomsten om welke reden dan ook wordt beëindigd, houdt dit tevens de beëindiging van de onderhavige overeenkomst in per dezelfde datum, onverminderd het recht van een partij om een wederpartij aan te spreken op schadevergoeding krachtens de wet, ingeval door die wederpartij niet aan voornoemde inspanningsverplichting is voldaan.
- 6.3 Naast de in lid 1 van dit artikel genoemde beëindigingsgrond, en onverminderd het recht van partijen tot ontbinding van de overeenkomst, eindigt de onderhavige overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst in een van de navolgende gevallen:
- a. faillissement van de Stichting;
 - b. ontbinding van de Stichting;

- c. beëindiging van de activiteiten van de Stichting, tenzij sprake is van de situatie beschreven in artikel 7.
- 6.4 Indien een partij, na door tenminste één andere partij, met inachtneming van een redelijke termijn schriftelijk in gebreke te zijn gesteld, één of meer van haar verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst niet of niet naar behoren nakomt, zijn de andere partijen ieder afzonderlijk bevoegd tot ontbinding van onderhavige overeenkomst, zulks onverminderd het recht op schadevergoeding (inclusief wettelijke rente).
- 7.5 Geen van partijen is gehouden tot het nakomen van enige verplichting, indien zij daartoe verhinderd is als gevolg van een omstandigheid die niet te wijten is aan haar schuld, en die noch krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor haar rekening komt.

Artikel 7 Aansprakelijkheid en vrijwaring

- 7.1 De Stichting is aansprakelijk voor alle schades - gevolgschades daaronder begrepen - van de gemeente, de Business Club en/of derden die voortvloeien uit het toerekenbaar tekortschieten van de Stichting bij het naleven van de onderhavige overeenkomst.
- 7.2 De Stichting vrijwaart de Gemeente en de Business Club voor alle aanspraken van derden, ter zake van de schades, gevolgschade daaronder begrepen.
- 7.3 Het bovenstaande laat onverlet het recht van de Stichting op schadevergoeding krachtens de wet.

Artikel 8 Verbod overdracht rechten en plichten

- 8.1 Voor zover niet uitdrukkelijk anders uit onderhavige overeenkomst voortvloeit, is het de Stichting niet toegestaan haar rechten en plichten uit deze overeenkomst over te dragen aan een derde, tenzij alle partijen hiermee instemmen. Een partij kan enkel op redelijke gronden instemming weigeren.

Artikel 9 Geschillenregeling

- 9.1 Geschillen omtrent deze overeenkomst en daarmee verband houdende overeenkomsten zullen uitsluitend aan de bevoegde rechter te Almelo worden voorgelegd, tenzij partijen alsdan arbitrage of bindend advies overeen zullen komen.

Artikel 10 Toepasselijk recht

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 11 Wijziging overeenkomst

Wijzigingen van deze overeenkomst kunnen slechts schriftelijk met instemming van alle partijen overeengekomen worden.

Bijlagen

1. WTC-licentie

2. a. Sub licentieovereenkomsten Gemeente- Stichting

2. b. Subsub-licentieovereenkomsten Stichting WTC Twente-Business Club

Aldus overeengekomen en getekend in drievoud d.d. 2016 te Hengelo.

Stichting WTC Twente

Stichting WTC Business Club

Gemeente Hengelo

(Sub)licentieovereenkomst

De ondergetekenden:

De openbare rechtspersoon **Gemeente Hengelo**, haar zetel hebbend te Hengelo, in deze kantoorhoudend aan het Burg. Jansenplein 1, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van (datum noemen), op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester, hierna te noemen: "*de Gemeente* ":

en

De **Stichting WTC Twente**, statutair gevestigd te Hengelo, kantoorhoudende aan de, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oost Nederland onder nummer 08189288, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door
a. de heer, voorzitter van de Stichting WTC Twente
b. de heer, secretaris van de Stichting WTC Twente
te dezen handelend als gezamenlijk bevoegde bestuursleden, hierna te noemen: "*de Stichting* ":

In overweging nemende dat:

- a. De gemeente bij licentieovereenkomst (**bijlage 1**, hierna te noemen "WTC-licentie") van World Trade Centers Association Incorporated, een vennootschap opgericht naar het recht van Delaware, het niet-exclusieve gebruiksrecht van de volgende handelsnamen en dienstmerken heeft verkregen:
 - Handelsnaam en dienstmerk WORLD TRADE CENTER;
 - Dienstmerk MAP DESIGN LOGO; en
 - Handelsnaam en dienstmerk WTC, hierna gezamenlijk "de Rechten".
- b. De Gemeente de WTC-licentie heeft verworven om de volgende doelstellingen te realiseren:
 - Het WTC te realiseren als regionaal initiatief voor een internationale presentatie van de Regio
 - Twente;
 - de versterking van de economische bedrijvigheid in de regio Twente;
 - het faciliteren van de acquisitie van internationale en stuwende bedrijvigheid;
 - het stimuleren en coachen van startende bedrijven in de internationale handel;
 - het toegang geven tot global business (WTCA en business services);
 - het in samenwerking met een vastgoedpartner bevorderen van een bedrijfs/kantoor-(verzamel)gebouw gericht op het thema "international business" waarin het WTC Twente gehuisvest is en waarin de WTC-organisatie en WTC-businessclub bijeenkomsten kan houden ten behoeve van haar eigen leden en derden.

Verklaren het navolgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1 Gebruiksrecht

- 1.1 De Gemeente verleent hierbij om niet aan de Stichting het niet-exclusieve gebruiksrecht op de Rechten, mede inhoudende het niet-exclusieve recht van De Stichting om aan derde partijen (sub-sub)licenties te mogen verstrekken onder de voorwaarden van deze overeenkomst, gelijk de Stichting hierbij van de Gemeente dit gebruiksrecht aanvaardt.
- 1.2 De Gemeente garandeert gerechtigd te zijn tot het verlenen van de in deze overeenkomst genoemde licentie.

- 1.3 Onder "derde partij(en)" wordt in deze overeenkomst in ieder geval verstaan de Stichting WTC Twente Business Club .

Artikel 2

Gebruiksvergoeding

- 2.1 De Stichting is aan de Gemeente voor de duur van deze overeenkomst geen licentievergoeding verschuldigd.
- 2.2 Zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst zal voortzetting van de overeenkomst één jaar voor beëindiging van de overeenkomst worden geëvalueerd. Bij deze evaluatie zal ook bekeken worden of er gegeven nieuwe en/of gewijzigde (markt)omstandigheden ruimte is voor het vragen van een jaarlijkse (gedeeltelijke) licentievergoeding.
- 2.3 De Stichting verplicht zich ervoor zorg te dragen dat in de (sub-sub)licenties met (de) derde partij(en) voldoende waarborgen worden opgenomen ter naleving van de licentievoorwaarden en de richtlijnen voor het gebruik van de handels- en merknaam (hierna: "de gebruiksrichtlijnen") die de World Trade Centers Association Incorporated aan de Gemeente heeft opgelegd.
- 2.4 Voor zover toepasselijk zullen beide partijen meewerken aan de inschrijving/aantekening van de licentie in de daarvoor bestemde registers.

Artikel 3

Duur overeenkomst

- 3.1 De duur van de onderhavige overeenkomst is gekoppeld aan de duur van de licentieovereenkomst die de Gemeente met World Trade Centers Association Incorporated heeft. Indien de overeenkomst met het WTCA om welke reden dan ook wordt beëindigd, houdt dit tevens de beëindiging van de onderhavige overeenkomst in per dezelfde datum, zonder dat de Gemeente schadeplichtig wordt jegens de Stichting .
- 3.2 Naast de in lid 1 van dit artikel genoemde beëindigingsgrond, en onverminderd het recht van partijen tot ontbinding van de overeenkomst, eindigt de onderhavige overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst in een van de navolgende gevallen:
- a. faillissement van de Stichting;
 - b. ontbinding van de Stichting;
 - c. beëindiging van de activiteiten van de Stichting;
 - d. door intrekking van het gebruik en genot van de Rechten door de Gemeente wegens naar het oordeel van de Gemeente disfunctioneren van de Stichting .
 - e. door het nemen van besluiten door de Stichting die bepalend zijn voor locatiekeuze van het WTC zonder voorafgaande instemming van het college van B&W van de Gemeente.
- 3.3 De onderhavige overeenkomst kan door de Gemeente en de Stichting worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.

Artikel 4

Voorafgaande toestemming Gemeente met betrekking tot (sub-sub)licentie

- 4.1 Slechts na de uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van het college van B&W van de Gemeente is de Stichting toegestaan een (sub-sub) licentie, overeenkomstig de in **bijlage 2** opgenomen (sub-sub)licentieovereenkomst, te verstrekken aan een derde partij.
- 4.2 Het bepaalde in artikel 4.1 geldt tevens voor het geval dat de Stichting een schriftelijke wijziging van een reeds bestaande, met toestemming van de Gemeente door de Stichting een derde partij gesloten (sub-sub) licentieovereenkomst, met de betreffende derde partij wenst overeen te komen.

Artikel 5

Toezicht conformiteit licentie-overeenkomst

De Stichting dient er op toe te zien en er voor in te staan dat de bepalingen opgenomen in onderhavige overeenkomst en de tussen de Gemeente en World Trade Centers Association Incorporated gesloten licentieovereenkomst en de door haar gehanteerde gebruiksrichtlijnen ("minimum specifications", exhibit A) volledig én onvoorwaardelijk worden nageleefd door de Stichting en door haar (sub-sub) gelicentieerde derde partijen. De Stichting verklaart kennis te hebben genomen van deze licentieovereenkomst en gebruiksrichtlijnen die bij deze overeenkomst zijn gevoegd in **bijlage 1**.

Artikel 6

Controle

De Gemeente is bevoegd bij de Stichting te controleren of de WTC- (sub)licentie door de Stichting conform de eisen gesteld in de tussen de Gemeente en World Trade Centers Association Incorporated gesloten overeenkomst en onderhavige overeenkomst, wordt gebruikt. Tevens heeft de Gemeente ter zake van het juiste gebruik door de Stichting van de WTC- (sub)licentie een adviseursrol.

Artikel 7

Verbod overdracht rechten en plichten

Voor zover niet uitdrukkelijk anders uit onderhavige overeenkomst voortvloeit, is het De Stichting niet toegestaan haar rechten en plichten uit deze overeenkomst over te dragen aan een derde.

Artikel 8

Boete

Voor iedere dag dat de Stichting na door de Gemeente met inachtneming van een redelijke termijn schriftelijk in gebreke te zijn gesteld een of meer van haar verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst niet nakomt, is zij aan de Gemeente een boete verschuldigd van éénduizend euro (€ 1.000,-), onverminderd de verplichting tot vergoeding van de werkelijke schade (inclusief wettelijke rente) zo deze hoger is.

Artikel 9

Geschillenregeling

Geschillen omtrent deze overeenkomst en daarmee verband houdende overeenkomsten zullen uitsluitend aan de bevoegde rechter te Almelo worden voorgelegd, tenzij partijen alsdan arbitrage of bindend advies overeen zullen komen.

Artikel 10

Toepasselijk recht

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 11

Wijziging overeenkomst

Wijzigingen van deze overeenkomst kunnen slechts schriftelijk overeengekomen worden, na voorafgaande schriftelijke toestemming van het college van B&W van de gemeente Hengelo.

Bijlagen

1. WTC-licentie

2. (Sub-sub)licentieovereenkomst

**Aldus overeengekomen en getekend in tweevoud op (d.d 2016) te Hengelo.
Gemeente Hengelo Stichting WTC Twente**

Gemeente Hengelo

Stichting WTC Twente

(SUB-SUB) LICENTIEOVEREENKOMST

De ondergetekenden:

De **Stichting WTC Twente**, statutair gevestigd te Hengelo, kantoorhoudende aan, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Oost Nederland onder nummer 08189288, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door

a. de heer, voorzitter van de Stichting WTC Twente

b. de heer, secretaris van de Stichting WTC Twente

te dezen handelend als gezamenlijk bevoegde bestuursleden, hierna te noemen: "*de Stichting*":

en

De **Stichting WTC Twente Business Club**, statutair gevestigd te Hengelo ingeschreven in de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder nr.08091958 te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door

a. de heer, voorzitter van de Stichting WTC Twente Business Club,

b. de heer, secretaris van de Stichting WTC Twente Business Club verder te noemen

"*de Business Club*":

In overweging nemende dat:

A De gemeente Hengelo (gevestigd te Hengelo, in deze kantoorhoudende aan het Burgemeester Jansenplein 1 (6828 HZ), hierna 'de Gemeente') bij licentieovereenkomst (**bijlage 1**, hierna te noemen "WTC-licentie") het niet-exclusieve gebruiksrecht van de volgende handelsnamen en dienstmerken heeft verkregen:

- Handelsnaam en dienstmerk WORLD TRADE CENTER;
- Dienstmerk MAP DESIGN LOGO; en
- Handelsnaam en dienstmerk WTC; hierna "de Rechten".

a. De Gemeente de WTC-licentie heeft verworven om de volgende doelstellingen te realiseren:

- Het WTC te realiseren als regionaal initiatief voor een internationale presentatie van de Regio Twente;
- de versterking van de economische bedrijvigheid in de regio Twente;
- het faciliteren van de acquisitie van internationale en stuwende bedrijvigheid;
- het stimuleren en coachen van startende bedrijven in de internationale handel;
- het toegang geven tot global business (WTCA en business services);
- het in samenwerking met vastgoedpartners realiseren van een bedrijfs/kantoor-(verzamel)gebouw gericht op het thema "international business" waarin het WTC Twente gehuisvest is en waarin de WTC-organisatie en WTC-businessclub bijeenkomsten kan houden ten behoeve van haar eigen leden en derden.

b. Bij (sub)licentieovereenkomst van (datum noemen) (hierna: de "(sub)licentieovereenkomst") de Stichting een niet-exclusief gebruiksrecht op de Rechten van de Gemeente heeft verkregen, mede inhoudende het recht de (sub-sub)licentie te verstrekken aan derde partijen;

c. Onder derde partijen blijktens voornoemde sublicentieovereenkomst vooralsnog uitsluitend moet worden verstaan de Business Club ;

d. De Stichting WTC ten aanzien van de Rechten een niet exclusieve sublicentie wenst te verstrekken aan de Business Club, gelijk de Business Club dit recht wenst te verkrijgen;

e. De Business Club niet gerechtigd is aan derde partijen licenties te verstrekken;

f. Partijen wensen in het hieronder staande hun overeenstemming en de condities waaronder deze zal gelden, vast te leggen in onderhavige (sub-sub)licentieovereenkomst, die geacht wordt onderdeel uit te maken van de Samenwerkingsovereenkomst;

Verklaren het navolgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1

Gebruiksrecht

- 1.1 De Stichting verleent hierbij aan de Business Club een niet-exclusieve licentie op de Rechten, zulks onder de navolgende condities.
- 1.2 De Stichting garandeert gerechtigd te zijn tot het verlenen van de in deze overeenkomst genoemde licentie.
- 1.3 De Business Club dient de bepalingen opgenomen in
A. de tussen de Gemeente en World Trade Centers Association Incorporated gesloten licentieovereenkomst **(bijlage 1)**,

B. de door World Trade Centers Association Incorporated gehanteerde gebruiksrichtlijnen ("minimum specifications" Exhibit A bij de licentieovereenkomst in **bijlage 1**), volledig en onvoorwaardelijk na te leven.
- 1.4 De benaming "WTC" of "World Trade Center" zal door de Business Club gebruikt worden in combinatie met de toevoeging "Twente", tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is. Bij twijfel hierover treedt de Business Club in overleg met de Stichting. Het oordeel van de Stichting is hierin beslissend en dient door de Business Club gevolgd te worden.
- 1.5 Voor zover toepasselijk zullen beide partijen meewerken aan de inschrijving/aantekening van de licentie in de daarvoor bestemde registers.

Artikel 2

Duur overeenkomst

- 2.1 Deze (sub-sub)licentieovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van 5 jaren met ingangsdatum 1 januari 2016. Een jaar voor het verstrijken van deze termijn zal een evaluatie plaatsvinden, op basis waarvan in goed overleg tussen de Stichting, de Business Club en de Gemeente zal worden bepaald of deze overeenkomst wordt verlengd dan wel wordt beëindigd. In geval van beëindiging op grond van dit artikel zijn partijen niet schadeplichtig jegens elkaar.
- 2.2 Ongeacht het bepaalde in artikel 2.1 is de duur van de onderhavige overeenkomst gekoppeld aan de duur van de (sub)licentieovereenkomst die de Gemeente met Stichting heeft gesloten én de duur van de Samenwerkingsovereenkomst. Voor partijen geldt de inspanningsverplichting al het redelijk mogelijke te doen voornoemde licentieovereenkomst en Samenwerkingsovereenkomst in stand te houden en al datgene na te laten wat het bestaan van voornoemde licentieovereenkomst en Samenwerkingsovereenkomst in gevaar brengt. Indien een of beide van deze overeenkomsten om welke reden dan ook word(t)(en) beëindigd, houdt dit tevens de beëindiging van de onderhavige overeenkomst in per dezelfde datum, onverminderd het recht van een partij om een wederpartij aan te spreken op schadevergoeding krachtens de wet, ingeval door die wederpartij niet aan voornoemde inspanningsverplichting is voldaan.
- 2.3 Naast de in lid 1 van dit artikel genoemde beëindigingsgrond, en onverminderd het recht van partijen tot ontbinding van de overeenkomst, eindigt de onderhavige overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst in een van de navolgende gevallen:
 - a. faillissement van de Business Club;
 - b. ontbinding van de Business Club;
 - c. beëindiging van de activiteiten van de Business Club.
- 2.4 Geen van partijen is gehouden tot het nakomen van enige verplichting, indien zij daartoe

verhinderd is als gevolg van een omstandigheid die niet te wijten is aan haar schuld, en die noch krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor haar rekening komt.

Artikel 3

Aansprakelijkheid en vrijwaring

- 3.1 De Business Club is aansprakelijk voor alle schades - gevolgschades daaronder begrepen – van de Stichting WTC en/of de Gemeente en/of derden die voortvloeien uit toerekenbaar tekortschieten van de Business Club bij het naleven van de onderhavige (sub-sub) licentieovereenkomst.
- 3.2 De Business Club vrijwaart de Stichting en de Gemeente voor alle aanspraken van derden, ter zake van de schades, gevolgschade daaronder begrepen. .
- 3.3 Het bovenstaande laat onverlet het recht van de Business Club op schadevergoeding krachtens de wet.

Artikel 4

Toeziht door de Stichting

- 4.1 De Stichting is bevoegd bij de Business Club erop toe te zien of de onderhavige overeenkomst door de Business Club wordt nageleefd.
- 4.2 Indien de Stichting van oordeel is dat de uitvoering van onderhavige overeenkomst door de Business Club niet naar behoren geschiedt, treden de Stichting en de Business Club in overleg. Indien na overleg sprake is van een verschil van mening tussen de Stichting en de Business Club over de uitvoering van onderhavige overeenkomst door de Business Club, zullen partijen een ervaringsdeskundige laten beoordelen of de onderhavige overeenkomst door partijen wordt nageleefd. Naar aanleiding van het advies van de ervaringsdeskundige treden partijen opnieuw in overleg.

Artikel 5

Verbod overdracht rechten en plichten

Voor zover niet uitdrukkelijk anders uit onderhavige overeenkomst voortvloeit, is het de Business Club niet toegestaan haar rechten en plichten uit deze overeenkomst over te dragen aan een derde, tenzij alle partijen hiermee instemmen.

Artikel 6

Geschillenregeling

Geschillen omtrent deze overeenkomst en daarmee verband houdende overeenkomsten zullen uitsluitend aan de bevoegde rechter te Almelo worden voorgelegd, tenzij partijen alsdan arbitrage of bindend advies overeen zullen komen.

Artikel 7

Toepasselijk recht

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 8

Beëindiging en wijziging overeenkomst

Wijzigingen van deze overeenkomst kunnen slechts schriftelijk overeengekomen worden, na voorafgaande schriftelijke toestemming van het college van B&W van de Gemeente. De Stichting is voorts niet gerechtigd onderhavige overeenkomst om welke reden en op welke wijze dan ook te beëindigen, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het college van B&W van de Gemeente.

Bijlagen

- 1. WTC-licentie van gemeente Hengelo

Aldus overeengekomen en getekend in tweevoud d.d te Hengelo.

Stichting WTC

Stichting WTC Twente Business Club

Onder verwijzing naar artikel 1, 2, 3, 6, en artikel 8 van deze overeenkomst ondertekent de gemeente Hengelo deze overeenkomst mede.

De publiekrechtelijke rechtspersoon **Gemeente Hengelo**, haar zetel hebbend te Hengelo, in deze kantoorhoudend aan het Burg. Jansenplein 1, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van B&W van d.d.....op grond van artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester

Drs. S. W.J.G. Schelberg

WTC Twente
T.a.v. de heer F. Faber
Spoorstraat 114
7551 CA Hengelo

Onderwerp:
Beschikking subsidie
Plan van Aanpak
Jaarschijf 2016

Zaaknummer:

Uw kenmerk:

Datum:

Geachte heer Faber,

In het kader van de Agenda van Twente heeft de Regio Twente middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het project Hart van Zuid/Centraal Station Twente.

In de beschikking voor de jaarschijf 2015 heeft de Regio Twente aangegeven dat de gemeente Hengelo moet zorgdragen voor een drietal prestaties.

Eén van deze prestaties betreft de realisatie van een robuuste WTC organisatie, met als resultaat een florerend WTC Twente, dat constructief samenwerkt met andere door de Regio Twente gefinancierde initiatieven, zoals Twente Branding.

Hiervoor moest de gemeente Hengelo voor 15 april 2016 een plan indienen bij de Regio Twente, waaruit zou blijken hoe de gemeente zorgdraagt voor een robuust WTC in 2020.

Dit heeft geresulteerd in een Plan van Aanpak dat u heeft opgesteld in afstemming met de gemeente Hengelo. Het Plan van Aanpak hebben wij op 11 april 2016 verzonden naar de Regio Twente.

Doorbeschikking

Op basis van de ontvangen subsidiebeschikking hebben wij besloten een subsidie ad € 475.000 'door te beschikken' aan uw stichting. Dit om uitvoering te geven aan het eerder genoemde Plan van Aanpak.

Op basis van dit plan zal de subsidie gefaseerd beschikbaar worden gesteld in de jaren 2016 tot en met 2020. Deze fasering is als volgt:

2016	€ 215.000
2017	€ 150.000
2018	€ 60.000
2019	€ 40.000
2020	€ 10.000

De bijbehorende verplichtingen/voorwaarden hebben wij hieronder nader verwoord.

Subsidievoorwaarden

1. Uitvoering activiteiten en te behalen resultaten

- a. De activiteiten worden gerealiseerd overeenkomstig het Plan van Aanpak "Naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020", versie 23 maart 2016. In dit Plan van Aanpak zijn ook de te behalen inhoudelijke en financiële prestaties opgenomen.
Het Plan van Aanpak is opgenomen in de bijlage bij deze beschikking.
- b. Wezenlijke afwijkingen in de uitvoering, zowel van financiële als inhoudelijke aard, dient u direct schriftelijk aan ons te melden.
- c. U voert de activiteiten uit gedurende de periode van 2016 tot en met 2020.

2. Verantwoording en voortgang

- a. U dient gedurende de looptijd van het project ieder jaar voor 1 oktober een voortgangsrapportage bij ons in. In deze rapportage informeert u ons over de inhoudelijke en financiële voortgang over de eerste helft van dat jaar.
- b. Na afloop van het kalenderjaar 2016 tot en met 2020, dient u een jaarrekening bij ons in. Deze jaarrekening moet zijn voorzien van een samenstellingsverklaring van de accountant. De jaarrekening moet hierbij aansluiten op de begroting, zoals die is opgenomen in het Plan van Aanpak. In de toelichting op de jaarrekening geeft u aan hoe u de subsidie heeft aangewend en tot welke resultaten dit heeft geleid.

3. Eerste voorschot

Bij toekenning van iedere jaarschijf ontvangt u 80% van het subsidiebedrag het betreffende jaar. Voor 2016 is dit een bedrag van € 172.000.

Dit bedrag maken wij over naar uw bankrekeningnummer NL87RABO0110742419 op naam van WTC Twente, onder vermelding van "Agenda van Twente 2016".

4. Aanvraag tot vaststelling en aanvraag volgende jaarschijf

Na afloop van het kalenderjaar 2016 tot en met 2020 dient u zo spoedig mogelijk het verzoek tot vaststelling van de subsidie voor de betreffende jaarschijf bij ons in.

Deze bevat:

- Een inhoudelijk verslag
- Een jaarrekening van het betreffende kalender jaar, zie ook 2b.

Gelijktijdig met het verzoek tot vaststelling kunt u de volgende jaarschijf aanvragen.

Op basis van de door u aangeleverde verantwoording zullen wij de definitieve subsidie voor betreffende jaarschijf definitief vaststellen.

5. Subsidiebedrag

U ontvangt nooit meer subsidie dan het maximale bedrag dat wordt verleend.

Wel kan de subsidie lager worden vastgesteld dan het verleende subsidiebedrag.

Het niet, niet tijdig of in beperkte mate realiseren van de inhoudelijke en financiële doelstellingen en/of het niet naleven van de subsidievoorschriften kan gevolgen hebben voor de definitieve vaststelling van de bijdrage

6. Aanlevering gegevens

Alle aan te leveren gegevens dient u te sturen naar:

Gemeente Hengelo

Sector Fysiek,

Afdeling Ruimtelijke en Economische Ontwikkelingen (REO).

7. Publicatie

Bij communicatie over uw activiteiten maakt u kenbaar dat realisatie mede mogelijk is gemaakt door een bijdrage van de Regio Twente en onderdeel uitmaakt van de Agenda van Twente.

Niet mee eens?

Op deze beschikking is de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de gemeente Hengelo van toepassing.

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u een bezwaarschrift indienen.

Zorgt u ervoor dat u het bezwaarschrift indient binnen zes weken na de dag waarop deze brief is verzonden.

Op www.hengelo.nl leest u hoe u bezwaar kunt indienen.

Via *Gemeentebalie* en vervolgens *Meldingen, klachten en bezwaren* komt u op het onderdeel *Bezwaar en beroep*.

Vragen?

Voor eventuele vragen over deze beschikking kunt u contact opnemen met de heer H. Vranken, telefoonnummer 074-459573.

Tot slot willen wij u veel succes wensen bij de uitvoering het Plan van Aanpak “Naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020”

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
Namens dezen,
Sectormanager Fysiek

H.J. Tromp

Bijlage:

Plan van Aanpak “Naar een robuuste WTC organisatie 2016 tot en met 2020”, versie 23 maart 2016

Behandelvoorstel

Onderwerp	Aandelenbezit Enexis Holding NV		
Zaaknummer	2020147	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	Instemmen met het ter verkoop aanbieden van de aandelen Enexis Holding NV. Het publiek belang is gewaarborgd doordat de aandelen alleen aan andere overheden (Provincie en andere gemeenten) ter verkoop kunnen worden aangeboden. Het college is beslissingsbevoegd in deze en is voornemens de aandelen ter verkoop aan te bieden. Aan de raad wordt nu gevraagd op dit voornemen te reageren, mede op basis van het voorliggende financiële perspectief.		
Historie	In vroegere jaren was de energievoorziening een overheidstaak. Er bestonden provinciale elektriciteitsbedrijven en gemeentelijke gasbedrijven, soms ook als samenwerkingsverband tussen overheden. Als gevolg van het liberaliseringsproces werden de nutsbedrijven geprivatiseerd met de overheden als aandeelhouders van de nieuwe bedrijven. Voor onze gemeente leidde dat proces uiteindelijk tot de oprichting van EDON, dat later met anderen is gefuseerd en Essent NV (als gasleverancier en netwerkbeheerder) is geworden. In 2008/2009 bepaalde de Nederlandse wetgever dat er een splitsing moest komen tussen de belangen van producenten (handelaren en leveranciers van gas en elektrisch) en netwerkbeheerders. Mede onder invloed van deze wetgeving werd het leveringsbedrijf Essent verkocht aan het Duitse RWE. De splitsing had echter ook tot gevolg dat wat betreft het netwerkbeheer een aantal nieuwe NV's en BV's ontstonden. Hengelo werd daardoor aandeelhouder van Enexis NV. Op dit moment heeft de gemeente Hengelo 323.314 aandelen Enexis (0,216% van de aandelen). In 2015 hebben de gemeente Hengelo en Enexis in een vaststellingsovereenkomst afspraken gemaakt over de aflossing van de zogenaamde EDON-lening. Hengelo heeft gekozen voor aflossing in kas, hetgeen voor het college van Hengelo op dit moment de mogelijkheid geeft om de aandelen Enexis te koop aan te bieden. Enexis Holding NV is nu een proces gestart om de aandelen, die benodigd zijn voor aflossing van de EDON-lening, in te gaan kopen.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De fracties worden gevraagd in te stemmen met het voornemen van het college tot verkoop van de aandelen Enexis conform het voorliggende aanbod van Enexis Holding NV. Bespreking in de raad volgt zonder tussenkomst van de politieke markt. Gelet op het voorliggende raadsadvies wordt aanvullend het volgende meegegeven: - De achtergestelde 10-jaarslening met een rente van 7,2 % wordt naar evenredigheid van de verkoop van aandelen afgelost. - Onder 'mogelijke risico's' wordt gesproken over de mogelijkheid van betere resultaten door Enexis in de komende jaren. Hierover kan geen verwachting worden uitgesproken. Ook in het recente jaarverslag van Enexis worden daarover geen uitspraken gedaan. - In bijlage 2a 'toelichting indicatie financiële opbrengst' wordt geproken over een <i>spreadsheet financiële raming</i>. Deze spreadsheet is niet bijgevoegd, maar de inhoud is verwerkt onder de 'financiële aspecten' in het raadsadvies.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2020147	Bree, Edo van	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Aandelenbezit Enexis Holding NV			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

In te stemmen met de verkoop van aandelen Enexis Holding NV

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Na een recente statutenwijziging staat de mogelijkheid open voor aandeelhouders om hun aandelen ter verkoop aan te bieden aan andere aandeelhouders voor een van te voren vastgestelde prijs, die is gebaseerd op de intrinsieke waarde van het bedrijf.

Uit berekeningen blijkt dat verkoop van aandelen voldoende oplevert om het wegvallende dividend te compenseren en daarnaast een eenmalig resultaat dat kan worden gebruikt om het weerstandsvermogen van de gemeente te versterken.

Het college is voornemens de aandelen ter verkoop aan te bieden en wil de raad in de gelegenheid stellen op dit voornemen te reageren.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2020147	Bree, Edo van	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Aandelenbezit Enexis Holding NV			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In vroeger jaren was de energievoorziening een overheidstaak. Er bestonden provinciale elektriciteitsbedrijven en gemeentelijke gasbedrijven, soms ook als samenwerkingsverband tussen overheden. Ruim twintig jaar geleden kwam het liberaliseringsproces van de energiemarkt op gang in Europa en ook in ons land. Als gevolg daarvan werden de nutsbedrijven geprivatiseerd met de overheden als aandeelhouders van de nieuwe bedrijven. Voor onze gemeente leidde dat proces uiteindelijk tot de oprichting van EDON, dat later met anderen is gefuseerd en Essent NV is geworden. Essent NV (als gasleverancier en netwerkbeheerder). In 2008/2009 bepaalde de Nederlandse wetgever dat er een splitsing moest komen tussen de belangen van producenten (handelaren en leveranciers van gas en elektrisch) en netwerkbeheerders. Mede onder invloed van deze wetgeving werd het leveringsbedrijf Essent verkocht aan de Duitse energiereus RWE. De splitsing had echter ook tot gevolg dat wat betreft het netwerkbeheer een aantal nieuwe NV's en BV's ontstonden. Hengelo werd daardoor aandeelhouder van Enexis NV. Op dit moment heeft de gemeente Hengelo 323.314 aandelen Enexis (0,216% van de aandelen).

In 2015 hebben Hengelo en Enexis in een vaststellingsovereenkomst afspraken gemaakt over de aflossing van de zogenaamde EDON-lening. Hengelo heeft gekozen voor aflossing in kas, hetgeen voor ons op dit moment de mogelijkheid geeft om onze aandelen Enexis te koop aan te bieden.

Enexis Holding start nu een proces om de aandelen die benodigd zijn voor de aflossing in te gaan kopen bij de aandeelhouders. De Algemene vergadering van Aandeelhouders van Enexis Holding NV (AvA) heeft daartoe op 7 december 2015 de Raad van Bestuur gemachtigd. Daarbij heeft de AvA ook aangegeven dat de inkoop plaats zal vinden tegen de mid-point van de waardering per 1 januari 2016 (op dit moment € 31,83 per aandeel).

Het bezit van de aandelen Enexis is voor de gemeente Hengelo geen kerntaak. In de Splitsingswet is vastgelegd dat het energienetwerkbedrijf Enexis voor 100% in overheidshanden moet blijven. Dit wordt gewaarborgd doordat de aandelen uitsluitend verkocht mogen worden aan andere overheden. De provincies waarin Enexis Holding actief is hebben belangstelling getoond om meer aandelen te kopen. Mogelijke verkoop van de aandelen aan de provincies borgt het wettelijk vastgelegde publieke belang. Dat betekent dat het overheidsbelang voldoende wordt gewaarborgd en dat niets in de weg staat om de aandelen Enexis Holding NV te vervreemden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Door de uitruil van verzorgingsgebieden heeft Enexis per 1 januari 2016 geen netwerk of klanten meer in Friesland en Flevoland. Op verzoek van meerdere aandeelhouders heeft de AvA besloten om de aandeelhouders in die gebieden de gelegenheid te bieden ook de aandeelhoudersrelatie met Enexis te beëindigen. Concreet betekent dit dat de AvA voor de inkoop aandelen voorrang heeft gegeven aan de aandeelhouders in Friesland en Flevoland. Naar aanleiding hiervan is Enexis in contact getreden met de aandeelhouders in Friesland en Flevoland over het concrete aanbod tot aankoop aandelen Enexis Holding NV. Naast deze aandelen heeft Enexis nog meer aandelen nodig voor de aflossing van de EDON-lening. Conform het AvA besluit worden – na de aandeelhouders in Flevoland en Friesland - de leninggevers die voor aflossing in kas hebben gekozen gevraagd of ze gebruik willen maken van de optie tot verkoop van aandelen Enexis Holding NV. De gemeente Hengelo is een van deze aandeelhouders.

Opgemerkt dient te worden dat Enexis niet meer aandelen inkoopt dan nodig is voor de aflossing van de EDON-lening. Mocht uit de eerste inventarisatie blijken dat het aanbod hoger is dan benodigd, dan koopt Enexis de aandelen pro rata in. Kortom, als wij besluiten onze aandelen te koop aan te bieden wil het nog niet zeggen dat we ze ook verkopen.

Financiële consequenties:

Verkoop van alle aandelen zal een opbrengst genereren van ruim € 10,1 miljoen. Na aftrek van compensatie van het wegvallende dividend en de vervroegde aflossing van een hoogrentende achtergestelde geldlening resteert een netto éénmalig voordeel van bijna € 3,3 miljoen, ofwel € 10,20 per aandeel. Hiermee kan de onder druk staande algemene reserve op een aanvaardbaar niveau worden gebracht.

Zolang we geen uitsluitsel hebben van Enexis over de bereidheid om onze aandelen te kopen kunnen we hier nog geen rekening mee houden in het meerjarenperspectief 2016-2020. Ook bij het bepalen van de stand van de algemene reserve gaan we uit van de huidige situatie, zonder eventuele opbrengst van de verkoop.

Voor een uitgebreide financiële onderbouwing verwijzen wij u naar de paragraaf 'financiële aspecten' hieronder.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Instemmen met het ter verkoop aanbieden van de 323.314 aandelen Enexis Holding NV. Het publiek belang is gewaarborgd doordat de aandelen alleen aan andere overheden (Provincie en andere gemeenten) ter verkoop kunnen worden aangeboden.

FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel:

Geen

Financieel:

Wat zijn de financiële gevolgen, indien de Gemeente Hengelo besluit tot verkoop over te gaan van de 323.314 aandelen Enexis? Enexis Holding heeft hiervoor de nodige gegevens verstrekt.

Op basis van de financiële raming van de potentiële verkoop aandelen Enexis Holding NV onderstaande berekening, die moet laten zien of verkoop een aantrekkelijke optie is of niet.

Eenmalige verkoop opbrengst

Enexis geeft een waarde per aandeel aan van € 31,83, zijnde een onafhankelijk vastgestelde prijs gebaseerd op de intrinsieke waarde van het aandeel. De berekening op basis van deze gegevens ziet er als volgt uit:

Waarde per aandeel: 31,83

Rentevergoeding per aandeel: 0,23

Gebaseerd op rente van 0,73%. De aandelen worden per 01.01.16 overgedragen (er wordt dan ook geen dividend in 2016 over het boekjaar 2015 betaald, omdat de aandelen niet meer in bezit zijn) maar de koopsom wordt pas 31.12.16 betaald.

Wegvallend dividend -/- 0,77

(in 2016 is een dividend geraamd van € 250.000. Gedeeld door 323.314 aandelen geeft dit een bedrag per

aandeel van € 0,77)

Prijs per aandeel 31,29

Dat zou een vergoeding voor de aandelen moeten opleveren van € 10.116.495.

Daarnaast zijn we bij de verkoop van de aandelen verplicht de achtergestelde 10-jaarslening met een rente van 7,2% af te laten lossen. Deze lening loopt af op 30.09.19. De rentetermijn verloopt op 30.09.16, maar uitbetaling vindt pas plaats op 31.12.16.

Dat levert op: € 756.001 terugbetaling lening en € 13.365 rente: totaal € 769.366. De lening staat in de begroting opgenomen bij de verstrekte geldleningen. Hierbij is derhalve géén sprake van een boekwinst.

Wegvallen dividend

Door de verkoop van aandelen Enexis zal de gemeente vanaf 2016 structureel dividend inkomsten mislopen. Hiertegenover staat echter dat de ontvangen verkoopsom (ruim € 10 miljoen) tot lagere financieringskosten leidt. Daarnaast kan de verkoopopbrengst eventueel gebruikt worden om structurele lasten in één keer af te boeken, waardoor in het meerjarenperspectief ruimte in de begroting ontstaat om het wegvallen van de dividend inkomsten te compenseren.

In onderstaande berekening wordt duidelijk gemaakt hoe dit er uit ziet:

Vergoeding verkoop aandelen: € 10.116.495

Wegvallend dividend (raming) € 250.000

Omslagrente: 3,75%

Nodig voor compensatie wegvallend dividend € 6.666.667

Renteverlies vervroegde aflossing achtergestelde lening (bij een creditrente van het vervroegd afgeloste geld van 0%). Het rentebedrag wordt contant gemaakt tegen de omslagrente van 3,75% om zo een reële waarde te verkrijgen.

Wegvallende rente 2017: $\text{som}(7,2\% * 756.001) / 1,0375 = 52.465$

Wegvallende rente 2018: $\text{som}(7,2\% * 756.001) / \text{som}(1,0375 * 1,0375) = 50.568$

Wegvallende rente 2019: $\text{som}(7,2\% * 756.001) / \text{som}(1,0375 * 1,0375 * 1,0375) = 48.741$

Wat is nu het concreet berekende voordeel bij verkoop, indien rekening wordt gehouden met wegvallend dividend en wegvallende rente door vervroegde aflossing van de achtergestelde lening:

Vergoeding verkoop aandelen 10.116.495

Compensatie wegvallend dividend 6.666.667

Renteverlies vervroegde aflossing 151.774

Netto voordeel verkoop aandelen 3.298.085

Dat betekent een netto voordeel van € 10,20 per aandeel.

Mogelijke risico's bij aanmelding voor verkoop

- Enexis boekt in de komende jaren nog betere resultaten. Dat betekent dat je een hoger dividend misloopt, alsmede een waardevermeerdering van de onderneming.
- De bedragen zijn indicatief en kunnen dus nog wijzigen, maar worden wel beschouwd als een

goede inschatting.

- Aanmelden voor aankoop wil niet zeggen dat alle aandelen worden ingekocht. Dat geschiedt slechts pro rato. Enexis bekijkt hoeveel aandelen het nodig heeft voor de uitgifte van aandelen om de Edon-lening te kunnen aflossen en koopt dan in naar rato van het aantal aangemelde aandelen. Het netto voordeel bedraagt € 10,20 per ingekocht aandeel.

Conclusie

Het is tegen de huidige voorwaarden financieel aantrekkelijk om tot verkoop van de aandelen Enexis Holding over te gaan. Het levert een netto voordeel op van € 10,20 per aandeel. Bij verkoop van alle 323.314 aandelen betekent dit een éénmalig resultaat van € 3.298.085. Daarbij is rekening gehouden met de compensatie van het wegvallende geraamde dividend.

Zolang we geen uitsluitel hebben van Enexis over de bereidheid om onze aandelen te kopen kunnen we hier nog geen rekening mee houden in het meerjarenperspectief 2016-2020. Ook bij het bepalen van de stand van de algemene reserve gaan we uit van de huidige situatie, zonder eventuele opbrengst van de verkoop.

BIJLAGE(N)

1. Aanbod inkoop aandelen Enexis Holding NV
2. Toelichting indicatie financiële opbrengst

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Postbus 856 | 5201 AW 's-Hertogenbosch | Nederland

**Aan de aandeelhouders Enexis
die tevens EDON-leninggever zijn en hebben gekozen
om de aflossing van die lening in kas te laten
plaatsvinden**

adres Magstratenlaan 116
5223 MB 's-Hertogenbosch
Nederland
postadres Postbus 856
5201 AW 's-Hertogenbosch
Nederland
telefoon +31 88 852 32 32
Internet www.enexis.nl

datum 18 maart 2016
onderwerp Aanbod inkoop aandelen Enexis Holding NV
van Rob van de Poll
telefoon +31 88 857 01 53
e-mail rob.van.de.poll@enexis.nl

Geacht college,

Deze brief versturen we aan de aandeelhouders van Enexis Holding NV die in het kader van de aflossing van de EDON-lening gekozen hebben om hun lening af te laten lossen in kas. Deze brief wordt uitsluitend digitaal verstuurd.

In onze brief van 17 februari jl. hebben we aan u aangekondigd dat Enexis Holding NV een aanbod tot inkoop aandelen Enexis Holding NV aan u zal doen. (zie bijlage 1) Deze brief bevat een aanbod voor inkoop van aandelen Enexis Holding NV.

Op woensdag 6 april om 13.30 uur houden we in Grand Hotel Wientjes in Zwolle een informatiebijeenkomst voor de EDON-leninggevers die hebben gekozen voor aflossing in kas. Dan zullen we dit aanbod uitgebreid toelichten.

Aanbod inkoop aandelen

Enexis Holding NV is bereid aandelen die u houdt in Enexis Holding NV in te kopen per 31 december 2016. Dit aanbod doet Enexis Holding NV gestand tot 1 oktober 2016. Indien u op dit aanbod van Enexis Holding NV wenst in te gaan dient u dat dus voor 1 oktober 2016 aangetekend en per email aan Enexis Holding NV te laten weten.

U bepaalt zelf of, en zo ja hoeveel aandelen, u aan Enexis wilt verkopen. Dat wil echter niet zeggen dat Enexis alle tot verkoop aangeboden aandelen daadwerkelijk zal inkopen. Het aantal door Enexis Holding NV in te kopen aandelen is – conform het besluit van de AvA op 7 december 2015 - gemaximeerd tot het benodigde aantal voor de verdere aflossing van de EDON lening. Indien er meer aandelen worden aangeboden dan benodigd, zal Enexis Holding NV pro rata inkopen. Ook als u voornemens bent tot verkoop van aandelen, is het dus mogelijk dat u nog aandeelhouder van Enexis Holding NV blijft, maar dan voor een kleiner deel.

De door Enexis ingekochte aandelen zullen tegen dezelfde voorwaarden en condities worden door geleverd aan leninggevers van de EDON lening, die gekozen hebben voor aflossing in aandelen en bijbehorende suppletieregeling.

De prijs die Enexis Holding NV voor uw aandelen zal betalen is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 7 december 2015 bepaald: het is de zogenaamde mid-point van de waarde per 1 januari 2016. Die waarde is medio 2016 bekend en zal dan aan alle aandeelhouders worden gecommuniceerd. Tot die tijd kunt u desgewenst uitgaan van een 'voorlopige waarde' die ontleend is aan de waarde per 1 januari 2015 en de door ons voorlopig geschatte waardeontwikkeling in 2015. Naast de prijs is ook het zogenaamde 'verrekenmechanisme' van toepassing.

In bijlage 2 treft u een rekenmodel met toelichting aan. Daarmee kunt u een gerede inschatting doen van de financiële impact van de verkoop van uw aandelen en de pro rata verkoop van aandeelhouderslening tranche D, aan Enexis Holding NV.

Voor het proces is het wenselijk dat u ons medio april 2016, conform onze brief van 19 februari 2016, alvast een vrijblijvende indicatie geeft of u in wilt gaan op ons aanbod. U kunt daarvoor contact opnemen met de heer Rob van de Poll (rob.van.de.poll@enexis.nl).

Informatiebijeenkomst

We realiseren ons terdege dat deze transactie complex is. Ook omdat er een directe relatie is met uw aandeelhouderschap in de SPV 'Vordering op Enexis' en tranche D van de aandeelhoudersleningen. Op woensdag 6 april om 13.30 uur houden we daarom in Grand Hotel Wientjes (Stationsweg 7, 8011 CZ) in Zwolle een informatiebijeenkomst. Tijdens die informatiebijeenkomst lichten we de waarderingssystematiek toe, het verrekenmechanisme en de relatie met de SPV 'Vordering op Enexis'. Vanuit de SPV 'Vordering op Enexis' zal ook een vertegenwoordiger aanwezig zijn. Ook kunnen we dan het verdere tijdpad toelichten.

Graag vernemen we van u uiterlijk 29 maart aanstaande wie van uw organisatie de bijeenkomst zal bijwonen.

Voor eventuele nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer Rob van de Poll (rob.van.de.poll@enexis.nl).

In het vertrouwen u hiermede voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Enexis Holding NV,

Voor dezen,
M. Wiltjer
Directeur Financiën Enexis BV

Toelichting bij rekenmodel financiële impact verkoop aandelen Enexis Holding N.V. ("Enexis") per 31-12-2016

Bijgaand treft u een beveiligd spreadsheet (Excel) aan, waarmee een indicatieve waarde door u kan worden bepaald voor de verkoop van uw aandelen en bijbehorend pro-rata deel van uw aandeelhouderslening tranche D.

Tijdens de informatiebijeenkomst op 6 april 2016 zal dit model uitgebreid worden toegelicht.

1. Vooraf

1.1. Tranche D van de aandeelhoudersleningen

Zoals bekend bestaat er een contractuele verplichting om bij verkoop aandelen Enexis, pro rata ook tranche D van de aandeelhoudersleningen mee te verkopen. Dit omdat tranche D van de aandeelhoudersleningen een conversie mechanisme kent voor omzetting van deze lening in eigen vermogen, in het bijzondere geval dat Enexis niet meer aan de wettelijke vermogensratio's kan voldoen.

1.2. Indicatie van de waarde per 1 januari 2016

Het bedrag van de waarde per aandeel en daarmee de totale waarde van uw aandelen in dit model, is naar onze mening een goede inschatting, maar is wel te beschouwen als indicatief. Dit aangezien de waardering (per peildatum 1/1/2016) pas medio 2016 definitief wordt vastgesteld en gelijktijdig aan alle aandeelhouders zal worden gecommuniceerd.

2. Enexis heeft slechts een gelimiteerd aantal aandelen nodig

U bepaalt zelf hoeveel aandelen u aan Enexis wilt verkopen. Voor aandeelhouders in Friesland en Flevoland geldt dat alle aangeboden aandelen tegen de geldende waardering en het verrekenmechanisme door Enexis Holding NV zullen worden ingekocht. Voor overige aandeelhouders geldt dat slechts pro rata wordt ingekocht, met het aanbod ten opzichte van de behoefte aan aandelen voor de verdere aflossing van de EDON lening.

De door Enexis ingekochte aandelen zullen tegen dezelfde voorwaarden en condities worden door geleverd aan leninggevers van de EDON lening, die gekozen hebben voor aflossing in aandelen en bijbehorende suppletieregeling.

3. Gebruik van het model

3.1. Disclaimer

Het rekenmodel is zorgvuldig door ons opgesteld en het beveiligde spreadsheet staat toe dat u zelf de rode cel invult, uitgaande van het aantal aandelen dat u te koop wenst aan te bieden. Voor het model geldt de disclaimer dat Enexis geen verantwoordelijkheid kan nemen voor fouten in het model of een onjuist gebruik daarvan. U dient zich met uw eigen financieel specialisten en/of adviseurs een mening te vormen over de juistheid van deze berekening en uw eigen oordeel te vellen over de daarmee samenhangende verkoop van uw aandelen.

3.2. De berekening in het model gaat uit van:

- [in cel D3] een door u zelf in te vullen aantal aandelen, dat u voor verkoop aanbiedt en Enexis conform bovenstaande bereid is om in te kopen; pro forma staat nu 100.000 aandelen vermeld;
- de prijs per aandeel conform onze indicatieve inschatting van het middelpunt van de waardering per 1/1/2016 [cel D14];
- het werkelijk na 1/1/2016 betaalde dividend Enexis boekjaar 2015 van EUR 111,5 mio ofwel EUR 0,74 per aandeel [cel D24];
- een rentepercentage voor de rente inzake de uitgestelde koopsom betaling. Voor dit percentage wordt gerekend met een rente van 0,73% op jaarbasis (zoals hierna toegelicht) [cel D19];
- tranche D aandeelhouderslening van nominaal EUR 350 mio (100% van de lening) en pro rata overdracht door u als verkopende aandeelhouder [D28 en D35].

3.3. De uitkomst van de verkoopwaarde is als volgt opgebouwd:

- basis koopsom aandelen
- + rentevergoeding uitgestelde koopsom betaling
- -/- aandeel uitgekeerd dividend boekjaar 2015
- + pro rata nominale waarde deel lening tranche D
- + nog te ontvangen rente lening over pro rata lening tranche D.

4. Toelichting op het model :

4.1. Waardering

de berekeningen zijn gebaseerd op de, in de aandeelhouderscommissie van Enexis, goedgekeurde waarderingmethode, de (vooralsnog indicatieve) mid-point waardering aandelen en het verrekeningsmechanisme voor transacties met een transactiedatum na de waarderingsdatum van 1 januari in enig jaar.

4.2. Rente

de rente uitgestelde koopsom is opgenomen omdat de koopsom per transactiedatum (31/12/2016) wordt betaald, terwijl de aandelen per 1/1/2016 economisch terugwerkend worden overgedragen (per waarderingsdatum). Dus in dit voorbeeld 1 jaar rente vanwege 1 jaar later betaalde koopsom.

De rente is gebaseerd op het uitgangspunt dat verkopende aandeelhouders bij ontvangst van de koopsom op 1 januari 2016, deze koopsom hadden kunnen beleggen (schatkistbankieren) tegen een rente gebaseerd op 10-jaars Nederlands staatspapier. Deze rente bedroeg op de 1^e werkdag in januari 2016 afgerond 0,73%.

4.3. Dividend over boekjaar 2015

- verrekening van in het voorjaar 2016 uitgekeerde dividend Enexis aan verkopers (over boekjaar 2015), omdat dit dividend na de economisch overdrachtsdatum van 1/1/2016 is betaald en dus niet aan verkopers had mogen toekomen. Dus correctie van door verkoper ontvangen dividend Enexis over boekjaar 2015.

4.4. Rente tranche D lening

In het model is de transactiedatum van 31/12/2016 aangehouden en de lening wordt per die datum mee verkocht . De lening wordt tegen nominale waarde gekocht, aangezien in de waardering van de aandelen, eveneens is gerekend met een nominale waarde van deze lening tranche D. Verkopers hebben tot en met 30/9/ 2016 de rente lening tranche D ontvangen. Ze missen daarmee de rente tranche D van 30/9/2016 tot en met 31/12/2016, aangezien de rente AH leningen jaarlijks op 30 september wordt uitbetaald en dus per 30/9/ 2017 niet meer aan verkopers wordt uitgekeerd. Correctie te weinig door verkopers ontvangen rente.

Voor verdere toelichting of vragen kunt u zich per mail wenden tot:

Rob van de Poll Treasurer Enexis ; mail: rob.van.de.poll@enexis.nl

Bijlage:

Spreadsheet financiële raming potentiële verkoop aandelen Enexis Holding N.V. (vs. 1 ; beveiligd)

Behandelaanvoorstel

Onderwerp	Voorlopige jaarrekening 2015 en begroting 2017 Openbaar Lichaam Crematoria Twente		
Zaaknummer	2021822	Portefeuillehouder	Jan Bron
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De raad wordt gevraagd in te stemmen met de jaarrekening 2015 en de ontwerpbegroting 2017 van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente.		
Historie	De gemeenteraad krijgt op grond van artikel 19 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 aangeboden. Over het jaar 2015 wordt géén dividend uitgekeerd, daar was ook geen rekening mee gehouden. Vanaf 2017 zal dat, naar verwachting, wel weer het geval zijn.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de jaarrekening 2015 en de ontwerpbegroting 2017 van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021822	Bree, Edo van	MID-FIN	Jan Bron
ONDERWERP			
Voorlopige jaarrekening 2015 en begroting 2017 Openbaar Lichaam Crematoria Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

Instemmen met de jaarrekening 2015 en de ontwerpbegroting 2017 van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente is het orgaan dat de aandelen van Crematoria Twente BV beheert en de (financiële) gang van zaken bewaakt. Dat betekent dat beperkte administratiekosten worden gemaakt en dat het dividend van CT BV aan de aangesloten gemeenten wordt doorbetaald. Hengelo raamt voor 2017 en volgende jaren een dividend van € 50.000,-.

De gemeenteraad krijgt de gelegenheid om zienswijzen in te dienen. Daarna worden de jaarstukken definitief vastgesteld.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021822	Bree, Edo van	MID-FIN	Jan Bron
ONDERWERP			
Voorlopige jaarrekening Openbaar Lichaam Crematoria Twente 2015 Ontwerp-begroting 2017 Openbaar Lichaam Crematoria Twente			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op grond van artikel 19 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT) wordt de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 aan de gemeenteraad aangeboden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Deze stukken betreffen niet die van de Crematoria Twente BV, maar van het Openbaar Lichaam. Deze wordt bestuurd door een AB en een DB, waarin wethouder Bron is vertegenwoordigd. Het OLCT is voor 100% aandeelhouder van CT BV.

De werkzaamheden van het OLCT bestaan uit dit aandeelhouderschap. En uit het doorbetalen van het ontvangen dividend aan de deelnemende gemeenten, dit naar rato van het aantal crematies van inwoners per gemeente.

De enige kosten die gemaakt worden bestaan uit administratie-, secretariaats- en vergaderkosten. Geraamd voor 2017 en daarna ongeveer € 16.000,-, in de rekening 2015 ongeveer € 11.000,-.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Instemmen met de jaarrekening 2015 en de begroting 2017 van het OLCT

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

Over 2015 wordt geen dividend uitgekeerd. Hiermee was ook geen rekening gehouden. Vanaf 2017 zal naar verwachting wel weer dividend worden uitgekeerd. Voor Hengelo wordt rekening gehouden met een bedrag van € 50.000,- structureel.

BIJLAGE(N)

Begroting 2017
Jaarrekening 2015 OLCT

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

CREMATORIA TWENTE

O O S T N E D E R L A N D

Aan de Raden van de deelnemende gemeenten aan de
Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

betreft:
ontwerpbegroting 2017

ons kenmerk:
2016-048

datum:
18 april 2016

Geachte leden van de raad,

Namens het dagelijks bestuur bieden wij u op grond van de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente, artikel 19 lid 2 de ontwerpbegroting voor het jaar 2017 aan van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

De begroting 2017 zal op 6 juli 2016 aan het algemeen bestuur ter vaststelling worden aangeboden. Op grond van artikel 19 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling wordt u in de gelegenheid gesteld om het dagelijks bestuur van uw gevoelens inzake deze begroting te doen blijken. De eventueel door u ingezonden commentaren zullen eveneens aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Indien u op bijgaande ontwerpbegroting wilt reageren verzoeken wij u om uw reactie voor 20 juni 2016 bij ons in te dienen.

Namens het dagelijks bestuur,

P. Vermeulen-Borsje
secretaris

i.a.a.: de contactambtenaren van de deelnemende gemeenten.

23 maart 2016

OPENBAAR LICHAAM CREMATORIA TWENTE

ONTWERPBEGROTING 2017

Inhoudsopgave**Bladz.**

1. Aanbieding begroting 2017	1
2. Beleidsbegroting 2017	3
2.1 Programma	
2.2 Paragrafen	
3. Financiële begroting 2017	5
3.1 Overzicht van begrote baten en lasten 2017	
3.2 Toelichting op het overzicht van begrote baten en lasten 2017	7
3.3 Meerjarenraming 2017 - 2020	9
4. Financiële positie	10
4.1 Geprognoseerde balans per 31/12/17	
4.2 Toelichting op de geprognoseerde balans per 31/12/17	12
4.3 Staat van reserves en voorzieningen	

Enschede, 23 maart 2016.

Aan het algemeen bestuur
van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)
Usselerrietweg 40
7546 PE Enschede

Betreft: Aanbieding begroting 2017

Geacht bestuur,

Voor u ligt de begroting 2017.
De begroting is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De programmabegroting

Deze begroting bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.
Het beleidsdeel van de begroting bestaat uit een programmaplan met een beschrijving van het te realiseren programma en de paragrafen.

T.a.v het programma dient een drietal vragen te worden beantwoord:

1. Wat wil het OLCT bereiken?
2. Wat gaat het OLCT daarvoor doen?
3. Wat mag dat kosten?

Op grond van het BBV dienen in de begroting en de rekening een aantal verplichte paragrafen te worden opgenomen. Dit betreft:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De verplichte paragrafen onder 1, 3 en 7 zijn op het OLCT niet van toepassing.

In de beleidsbegroting wordt ingegaan op de resterende verplichte paragrafen.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn bij de samenstelling van deze begroting in aanmerking genomen:

- Prijsstijgingen voor door derden te leveren goederen en/of diensten van 0,2%;
- Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben;
- Resultaten uit deelnemingen worden als bate opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt;
- De begroting van de Crematoria Twente BV over 2016 (deze vormt de basis voor het in 2017 geraamde resultaat uit deelnemingen);
- De besluitvorming inzake het dividendbeleid van Crematoria Twente BV dd. 27-2-14.

Begrotingsuitkomst*Primitieve begroting*

De begroting 2017 sluit met een voordelig saldo van baten en lasten van € 359.185 .

In vergelijking met de begroting 2016 betekent dit een toename van het saldo van baten en lasten met € 375.170 .

Deze toename is als volgt samen te vatten:

		Begroot 2017	Begroot 2016	Afwijking
Lasten				
3.0	Personeel van derden	16.250	16.010	(240)
3.4	Overige goederen en diensten	<u>0</u>	<u>475</u>	<u>475</u>
Totaal lasten		16.250	16.485	235
Baten				
2.0	Rente	435	500	(65)
	Resultaat uit deelnemingen	<u>375.000</u>	<u>0</u>	<u>375.000</u>
Totaal baten		375.435	500	374.935
Saldo van baten en lasten		<u>359.185</u>	<u>(15.985)</u>	<u>375.170</u>

Meerjarenbegroting

De meerjarenramingen laten voor de komende jaren het volgende beeld zien:

	Lasten	Baten	Saldo
2017	16.250	375.435	359.185
2018	16.283	375.435	359.153
2019	16.315	375.435	359.120
2020	16.348	375.435	359.087

Voor een specificatie wordt verwezen naar paragraaf 3.3.

Bestemming begroot saldo van baten en lasten 2017

Voorgesteld wordt het begrote saldo van baten en lasten als volgt te bestemmen:

Uitkeren aan de deelnemende gemeenten	€ <u>359.185</u>
	€ <u>359.185</u>

Voor het overige wordt verwezen naar de toelichting bij de begroting.

2. Beleidsbegroting 2017

2.1 Programma

Het OLCT kent slechts één programma: het algemeen bestuur.
Hoofdkenmerken van dit programma zijn de volgende bestuursproducten:
bestuursorganen en bestuursondersteuning.

Wat wil het OLCT bereiken?

Het zorgdragen voor de continuïteit van een crematoriumvoorziening ten behoeve van het verzorgingsgebied. Het handhaven van de kwaliteit van deze crematoriumvoorziening op minimaal het huidige niveau.

Wat gaat het OLCT daarvoor doen?

Het OLCT wil de doelstelling bereiken door het houden van de aandelen van Crematoria Twente B.V.

Wat mag dat kosten?

De kosten van de exploitatie van de crematoria komen ten laste van de B.V.
De kosten die ten laste van het OLCT komen zijn kosten die samenhangen met het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
Samengevat:

	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Kosten programma algemeen bestuur	11.135	16.485	16.250

2.2 Paragrafen

2.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van het OLCT. Met het begrip weerstandsvermogen wordt bedoeld: het vermogen om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen.
Het weerstandsvermogen bestaat uit de weerstandscapaciteit versus de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. De berekening van de weerstandscapaciteit is hierna opgenomen. Verder zijn ook de risico's opgenomen.

Reserves en voorzieningen

De cijfermatige onderbouwing van de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen is opgenomen in de staat reserves en voorzieningen.
Uit dit overzicht blijkt dat de per 1 januari 2017 geraamde totale reserves € 1.585.861 bedragen. Er zijn geen voorzieningen. De algemene reserve per 1 januari 2017 wordt geraamd op € 10.926 .

Weerstandscapaciteit

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit 2017 is het vrij aanwendbaar gedeelte binnen de algemene reserve van belang. Voor 2017 betekent dit een weerstandscapaciteit van € 10.926 .

Risico's

Hieronder worden de risico's vermeld waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De bedrijfsrisico's van CT BV en de dochter van CT BV vormen indirect een risico voor het OLCT omdat deze consequenties kunnen hebben voor de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt.

De meeste bedrijfsrisico's van CT BV zijn afgedekt door middel van procedures en verzekeringen. Te denken valt aan het risico van schadeclaims. Dit risico is dmv. ISO-gecertificeerde procedures tot een minimum gereduceerd. Tevens is voorzien in een aansprakelijkheidsverzekering. Een ander risico betreft het risico van inkomstenderving in geval van brand. Voor dit risico is een bedrijfsschadeverzekering afgesloten.

Onder bedrijfsrisico's wordt ook verstaan de ontwikkelingen van de markt.

Hier tekent zich een risico af in de vorm van vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is daarom door de aandeelhouder ingestemd met een spreidingsstrategie van CT BV.

Door de benodigde investeringen zal het geprognoseerde resultaat uit deelneming weliswaar afnemen, maar na enkele jaren weer toenemen tot het oude niveau.

Op 27 februari 2014 heeft de aandeelhouder besloten tot een gewijzigd dividendbeleid, naar aanleiding van de strategische plannen van CT BV.

2.2.2 Financiering

Toezicht Provincie

De provincie heeft beleidskaders vastgesteld voor het houden van toezicht op de financiën van de gemeenschappelijke regelingen. Er is een wettelijke inzendplicht voor onder meer de begroting, begrotingswijzigingen en de jaarrekening.

Kasgeldlimiet

Op basis van de voorliggende begroting is er voor 2017 een kasgeldlimiet van € 31.000,-- toegestaan. Bij het samenstellen van de begroting is er sprake van een overschot aan vlottende middelen, waardoor de ruimte dus groter is dan de genoemde limiet.

Kasgeldstroom

Er is geen sprake van een kasgeldstroom.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar vinden niet plaats.

Langlopend vreemd vermogen

Er is geen sprake van langlopend vreemd vermogen, noch van een behoefte hieraan. Derhalve zijn er met betrekking tot de langlopende schulden geen problemen te verwachten in het kader van de wet Fido.

2.2.3 Bedrijfsvoering

Bij het overdragen van de bedrijfsvoering van de crematoria aan Crematoria Twente B.V. (CT) per 1 januari 2000 zijn ook de meeste functies van een normale bedrijfsvoering bij het OLCCT verdwenen. Wat overblijft is de bestuurlijke organisatie en de (financieel) administratieve organisatie. Deze laatste functie is uitbesteed, daar het OLCCT geen eigen personeel (meer) in dienst heeft. In het jaar 2004 is door het algemeen bestuur de financiële en de controleverordening vastgesteld. Deze verordeningen zijn begin 2011 opnieuw door de accountant beoordeeld. De verordeningen bleken nog te voldoen.

2.2.4 Verbonden partijen

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en risico's is het van belang aandacht te schenken aan rechtspersonen waarmee het OLCCT een bestuurlijke en financiële band heeft.

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente is een gemeenschappelijke regeling waaraan 12 gemeenten in Twente en de Achterhoek deelnemen. De gemeenschappelijke regeling is laatstelijk in 2016 gewijzigd.

Het OLCCT is voor haar deelnemende gemeenten een verbonden partij.

De partijen waaraan het OLCCT is verbonden:

Gemeente Almelo	Gemeente Losser
Gemeente Berkelland	Gemeente Oldenzaal
Gemeente Borne	Gemeente Tubbergen
Gemeente Dinkelland	Gemeente Wierden
Gemeente Enschede	Crematoria Twente BV
Gemeente Haaksbergen	Crematoria Twente Crematieruimte Oldenzaal BV
Gemeente Hengelo	Crematoria Twente Crematieruimte Oldenzaal VOF
Gemeente Hof van Twente	

3. Financiële begroting 2017

3.1 Overzicht van begrote

Categorie	Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015	Geraamde uitgaven 2016	Geraamde uitgaven 2017
3.0	Personeel van derden	11.135	16.010	16.250
3.4	Overige goederen en diensten	0	475	0
6.0	Exploitatiesaldo	(10.911)	(15.985)	359.185
Totaal		<u>224</u>	<u>500</u>	<u>375.435</u>

baten en lasten 2016

Cate- gorie	Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015	Geraamde inkomsten 2016	Geraamde inkomsten 2017
2.0	Rente	224	500	435
	Resultaat uit deelnemingen	0	0	375.000
Totaal		<u>224</u>	<u>500</u>	<u>375.435</u>

3.2 Toelichting op het overzicht van begrote baten en lasten 2017

Cate- gorie	Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015	Geraamde uitgaven 2016	Geraamde uitgaven 2017
3.0	<u>Personeel van derden</u>	<u>11.135</u>	<u>16.010</u>	<u>16.250</u>
	Betreft:			
	Secretariaatskosten	5.000	9.600	9.620
	Accountantskosten	4.135	3.950	4.165
	Advieskosten		PM	
	Administratieve dienstverlening	<u>2.000</u>	<u>2.460</u>	<u>2.465</u>
		0		
	Totaal	<u>11.135</u>	<u>16.010</u>	<u>16.250</u>

De secretariaatskosten waren in 2015 incidenteel lager, maar zullen naar verwachting v.a. 2016 weer op het oude niveau zijn.

Cate- gorie	Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015	Geraamde uitgaven 2016	Geraamde uitgaven 2017
3.4	<u>Overige goederen en diensten</u>	<u>0</u>	<u>475</u>	<u>0</u>
	Betreft:			
	Bankkosten	0	475	0
	Overige kosten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	Totaal	<u>0</u>	<u>475</u>	<u>0</u>

In 2016 zijn extra bankkosten geraamd door de invoering van het schatkistbankieren. In de praktijk is er echter geen sprake van (extra) bankkosten.

Categorie	Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015	Geraamde uitgaven 2016	Geraamde uitgaven 2017
6.0	<u>Saldo van baten en lasten</u>	<u>(10.911)</u>	<u>(15.985)</u>	<u>359.185</u>
	Dit bedrag is als volgt samen te vatten:			
	Totale lasten	11.135	16.485	16.250
	Baten	<u>224</u>	<u>500</u>	<u>375.435</u>
	Saldo van baten en lasten	<u>(10.911)</u>	<u>(15.985)</u>	<u>359.185</u>
	Bestemming saldo:			
	Uitkering aan deelnemende gemeenten			359.185
	Mutatie van de algemene reserve	<u>(10.911)</u>	<u>(15.985)</u>	
		<u>(10.911)</u>	<u>(15.985)</u>	<u>359.185</u>

Categorie	Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015	Geraamde inkomsten 2016	Geraamde inkomsten 2017
2.0	<u>Rente</u>	<u>224</u>	<u>500</u>	<u>435</u>

Categorie	Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015	Geraamde inkomsten 2016	Geraamde inkomsten 2017
	<u>Resultaat uit deelnemingen</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>375.000</u>

Op 27 februari 2014 heeft de aandeelhouder van CT, met instemming van het algemeen bestuur van het OLCT, onder meer besloten om de winst van CT over de jaren 2014 en 2015 vooralsnog niet uit te keren teneinde de toekomstige financieringslasten van CT te kunnen beperken. Tevens is besloten dat vanaf 2016 jaarlijks ten minste € 375.000 aan dividend wordt uitgekeerd. Het resultaat uit deelnemingen in 2015 en 2016 is ten gevolge van dit besluit nihil. Vanaf 2017 is er weer een positief resultaat uit deelnemingen.

3.3 Meerjarenraming 2017 - 2020

	2017	2018	2019	2020
Lasten				
Personeel van derden	16.250	16.283	16.315	16.348
Overige goederen en diensten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	16.250	16.283	16.315	16.348
Baten				
Rente	435	435	435	435
Resultaat uit deelnemingen	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>	<u>375.000</u>
	375.435	375.435	375.435	375.435
Saldo	359.185	359.153	359.120	359.087

Bij deze meerjarenraming is uitgegaan van een gemiddelde prijsstijging van 0,2% per jaar.

Op 27 februari 2014 heeft de aandeelhouder van CT, met instemming van het algemeen bestuur van het OLCT, onder meer besloten om vanaf 2016 jaarlijks een basisdividend van minimaal € 375.000 uit te keren aan de aandeelhouder(s) voor zover de solvabiliteit en de uitkeringstoets dit toelaten, eea. ongeacht het resultaat van CT.

Dit besluit leidt vanaf 2017 tot een resultaat uit deelnemingen van € 375.000.

4. Financiële positie

4.1 Geprognosticeerde Balans

Volgnr.	Activa	31-12-2016	31-12-2017
1.	<u>Vaste activa</u>		
	Financiële vaste activa	1.574.935	1.574.935
	<u>Vlottende activa</u>		
9.	Liquide middelen	10.926	10.926
Totaal		<u>1.585.861</u>	<u>1.585.861</u>

per 31 december 2016

Volgnr.	Passiva	31-12-2016	31-12-2017
2.	<u>Reserves en voorzieningen.</u>		
	Reserve deelneming	1.574.935	1.574.935
	Overige reserves	10.926	10.926
Totaal		<u>1.585.861</u>	<u>1.585.861</u>

4.2 Toelichting geprognosticeerde balans per 31 december 2017

Activa

Vaste activa

Het betreft de aandelen van Crematoria Twente B.V.

Vlottende activa

De liquide middelen zijn berekend als het saldo van de passiva-posten minus de vaste activa.

Passiva

Overige reserves

De reserves bestaan uit de reserve deelneming (de 100% deelneming in Crematoria Twente BV en de algemene reserve.

4.3 Staat van reserves en voorzieningen

Naam reserve/voorziening	Saldo 31-12-2016	Vermeer- deringen 2017	Vermin- deringen 2017	Saldo 31-12-2017
1	5	7	8	9
<u>Reserves</u>				
Reserve deelneming	1.574.935	0	0	1.574.935
Algemene reserve	<u>10.926</u>	<u> </u>	<u> </u>	<u>10.926</u>
Totaal	<u><u>1.585.861</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>1.585.861</u></u>

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur
van het
OPENBAAR LICHAAM CREMATORIA TWENTE

Enschede,

De voorzitter,

T.P. de Putter

De secretaris,

P. Vermeulen-Borsje

CREMATORIA TWENTE

O O S T N E D E R L A N D

Aan de Raden van de deelnemende gemeenten aan de
Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente.

betreft:
voorlopige jaarrekening 2015

ons kenmerk:
2016-047

datum:
13 april 2016

Geachte leden van de Raad,

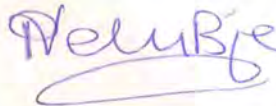
Op grond van de WGR art. 34b doen wij u hierbij de voorlopige jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente toekomen.
De voorlopige jaarrekening 2015 is door het dagelijks bestuur van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente in de vergadering van 23 maart 2016 voorlopig vastgesteld.

De goedkeurende controleverklaring van de accountant bij de voorlopige jaarrekening 2015 is in ons bezit en zal worden gepubliceerd nadat de voorlopige jaarrekening ongewijzigd is vastgesteld door het algemeen bestuur in de eerstvolgende vergadering, welke op 6 juli 2016 zal plaatsvinden.

Het dagelijks bestuur van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente,

T.P. de Putter
voorzitter

P. Vermeulen-Borsje
secretaris

Bijlage: Voorlopige Jaarrekening Openbaar Lichaam Crematoria Twente 2015.

OPENBAAR LICHAAM CREMATORIA TWENTE

VOORLOPIGE JAARREKENING 2015

Datum: 23-mrt-16

<u>Inhoud</u>	Pagina
1. Inleiding	1
2. Jaarverslag over 2015	2
2.1 Programmaverantwoording	
2.1.1 Algemeen Bestuur	
2.2 Paragrafen	3
2.2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
2.2.2 Financiering	4
2.2.3 Bedrijfsvoering	
2.2.4 Verbonden partijen	
3. Jaarrekening over 2015	5
3.1 Balans per 31 december 2015	
3.2 Overzicht van baten en lasten over 2015	7
3.3 Toelichtingen	9
3.3.1 Kasstroomoverzicht	
3.3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	
3.3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2015	10
3.3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2015	11
3.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	13
3.3.6 Analyse saldo van baten en lasten 2015 ten opzichte van de begroting 2015	14
4. Controleverklaring	15

1. Inleiding

Algemeen

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT) stopt op een gemeenschappelijke regeling, die door 13 regionale gemeenten met elkaar is aangegaan, tot stichting van één of meerdere crematoria in Twente.

Deelnemende gemeenten

Aan de gemeenschappelijke regeling nemen per 31 december 2015 de volgende gemeenten deel:

Almelo	Dinkelland	Hengelo (O)	Oldenzaal
Berkelland	Enschede	Hof van Twente	Tubbergen
Borne	Haaksbergen	Losser	Wierden

Bestuur

Onderstaand een overzicht van de bestuurssamenstelling in 2015

Dagelijks bestuur:

- mevrouw A.J. Timmer	Almelo
- de heer J. Bron	Hengelo
- de heer J.M. van Rees	Losser
- mevrouw Th.G.M. Vloothuis (vicevoorzitter)	Oldenzaal
- de heer T.P. de Putter (voorzitter)	Wierden

Overige bestuursleden:

- mevrouw J. Pot-Klumper	Berkelland
- de heer M.J. Velten	Borne
- mevrouw A.M.T. ten Dam	Dinkelland
- de heer E. Eerenberg	Enschede
- de heer dr. J.C. Gerritsen	Haaksbergen (tot 15/6/15)
- de heer G.J. Kok MDR	Haaksbergen (v.a. 15/6/15)
- de heer H.J. Scholten	Hof van Twente
- de heer M.K.M. Stegers	Tubbergen

Als secretaris fungeerde mevrouw P. Vermeulen-Borsje

Deze werkzaamheden zijn vanaf augustus tijdelijk overgenomen door de heer J.J. ten Broeke

Exploitatieresultaat 2015

Het exploitatiesaldo over 2015 bedraagt -€ 10.911 .

Op 27 februari 2014 is door het algemeen bestuur ingestemd met het voorstel om het dividendbeleid van Crematoria Twente BV zodanig aan te passen dat:

- * over 2013 maximaal het begrote dividend wordt uitgekeerd; (= opbrengst uit deelneming in 2014)
- * over 2014 en 2015 vooralsnog geen dividend wordt uitgekeerd; (= geen opbrengst uit deelneming in 2015 en 2016)
- * vanaf 2016 jaarlijks ten minste € 375.000 aan dividend wordt uitgekeerd; (= opbrengst uit deelneming v.a. 2017)

Wanneer er in 2015 en 2016 geen opbrengst uit deelneming is zal het exploitatiesaldo van het OLCT in deze jaren negatief zijn. Om dit negatief exploitatiesaldo op te kunnen vangen zonder een beroep te moeten doen op de deelnemende gemeenten is in de jaren 2013 en 2014 een gedeelte van het positieve exploitatiesaldo toegevoegd aan de algemene reserve.

T.a.v. het exploitatiesaldo over 2015 stelt het dagelijks bestuur voor om het gehele exploitatiesaldo van - € 10.991 te onttrekken aan de algemene reserve. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

2. Jaarverslag over 2015

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over het in 2015 gerealiseerd beleid.

2.1 Programmaverantwoording

Het OLCCT kent slechts één programma: het algemeen bestuur.
Hierna wordt ten aanzien van dit programma verantwoording afgelegd over het in 2015 gerealiseerd beleid.

2.1.1 Algemeen bestuur

Wat heeft het OLCCT bereikt?

De doelstelling van het OLCCT is het zorgdragen voor de continuïteit van een crematoriumvoorziening ten behoeve van het verzorgingsgebied en het handhaven van de kwaliteit van deze crematoriumvoorziening op minimaal het bereikte niveau. Deze doelstelling is voor het verslagjaar bereikt.

Wat heeft het OLCCT daarvoor gedaan?

Het OLCCT is (enig) aandeelhouder van Crematoria Twente BV (CT).
In 2015 is onder andere in de aandeelhoudersvergadering de jaarrekening 2014 van de vennootschap vastgesteld. Tevens is de procedure besproken om te voorzien in de opvolging van één van de commissarissen in 2016.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Raming
	2015	2015
Baten	224	200
Lasten	11.135	15.900
Saldo	-10.911	-15.700

2.2 Paragrafen

Het BBV schrijft een zevental paragrafen voor te weten:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De paragrafen 1, 3 en 7 zijn op het OLCT niet van toepassing en zijn derhalve niet opgenomen.

2.2.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Weerstandscapaciteit

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit 2015 is, uitgaande van het in stand houden in de huidige omvang van de reserve deelneming, de vrij aanwendbare algemene reserve van belang. Voor 2015 betekent dit een weerstandscapaciteit van € 26.991 . . .

Risico's

Hieronder worden de risico's vermeld waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De bedrijfsrisico's van CT en de dochter van CT vormen indirect een risico voor het OLCT omdat deze consequenties kunnen hebben voor de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt.

De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door middel van procedures en verzekeringen. Te denken valt aan het risico van schadeclaims. Dit risico is dmv. ISO-gecertificeerde procedures tot een minimum gereduceerd. Tevens is voorzien in een aansprakelijkheidsverzekering.

Een ander risico betreft het risico van inkomstenderving in geval van brand. Voor dit risico is een bedrijfsschadeverzekering afgesloten.

Onder bedrijfsrisico's wordt ook verstaan de ontwikkelingen van de markt.

Hier tekent zich een risico af in de vorm van vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is besloten tot het treffen van maatregelen om de kans op dit risico te verkleinen.

Wanneer dit risico zich voordoet kan dit gevolgen hebben voor de toekomstige dividenduitkeringen van CT.

2.2.2 Financiering

(Bedragen per 31/12/15 x € 1.000,--)	Begroot	Werkelijk	Vershil
Omvang vlottende korte schuld:			
opgenomen gelden < 1 jaar	0	6	-6
schuld in rekening courant	0	0	0
Vlottende middelen:			
contanten in kas	0	0	0
tegoeden in rekening courant	5	0	5
overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	34	-34
Toets kasgeldlimiet:			
overschot vlottende middelen	-5	-28	23
toegestane kasgeldlimiet	0	0	0
ruimte onder kasgeldlimiet	5	28	-23

2.2.3 Bedrijfsvoering

De voorzitter en de secretaris voeren de Gemeenschappelijke Regeling uit. Het dagelijks bestuur bereidt die zaken voor waarover in het algemeen bestuur een besluit moet worden genomen.

De directeur van de deelneming wordt voor de vergaderingen van het dagelijks bestuur uitgenodigd. Hij vervult een adviserende rol.

De Raad van Commissarissen van de deelneming wordt uitgenodigd de vergaderingen van het algemeen bestuur bij te wonen. De Raad vervult een adviserende rol.

In het algemeen bestuur wordt het standpunt van de gemeenschappelijke regeling als aandeelhouder van CT BV in de AVA bepaald.

2.2.4 Verbonden partijen

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente is een gemeenschappelijke regeling waaraan 12 gemeenten in Twente en de Achterhoek deelnemen.

De gemeenschappelijke regeling is laatstelijk in 2006 gewijzigd.

In 2015 is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling voorbereid, die begin 2016 geëffectueerd wordt. De regeling wordt getransformeerd van een raadsregeling in een collegeregeling. Tevens is de regeling gewijzigd nav. het uittreden van de gemeente Winterswijk per 1/1/15. Ook de wijzigingen in de wet- en regelgeving zijn in de aangepaste gemeenschappelijke regeling verwerkt.

Het OLCT is voor haar deelnemende gemeenten een verbonden partij, omdat elke gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft in het OLCT. Het gaat om de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Tubbergen en Wierden.

Crematoria Twente B.V. is voor het OLCT een verbonden partij, omdat het OLCT zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft in deze vennootschap. Het OLCT bezit namelijk 100% van de aandelen van de vennootschap en heeft hierdoor via de Algemene vergadering van Aandeelhouders zeggenschap in de onderneming. Op deze wijze kan het OLCT haar doelstelling nastreven.

3. Jaarrekening over 2015

3.1 Balans per

Activa	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Vaste activa		
Financiële vaste activa		
Deelneming	1.574.935	1.574.935
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige vorderingen	40	141.694
Liquide middelen		
Banksaldo	33.951	60.727
Totaal	<u>1.608.926</u>	<u>1.777.356</u>

31 december 2015

Passiva	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	26.991	37.902
Reserve deelneming	1.574.935	1.574.935
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige nog te betalen posten	6.000	13.536
Aan deelnemende gemeenten uit te betalen: exploitatieresultaat 2014 minus reeds uitbetaald voorschot		150.983
Totaal	1.607.926	1.777.356

3.2 Overzicht van baten

Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015 €	Geraamde uitgaven 2015 €	Werkelijke uitgaven 2014 €
Personeel van derden	11.135	15.900	18.829
Overige goederen en diensten	0	475	-2.800
Saldo	-10.911	-16.175	908.983
Totaal	<u>224</u>	<u>200</u>	<u>925.012</u>

en lasten over 2014

Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015 €	Geraamde inkomsten 2015 €	Werkelijke inkomsten 2014 €
Rente	224	200	181
Resultaat uit deelnemingen	0	0	924.831
Totaal	<u>224</u>	<u>200</u>	<u>925.012</u>

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Kasstroomoverzicht 2015

	2015	
Betalingen aan leveranciers	-17.670	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-17.670
Ontvangen vergoedingen	2.800	
Ontvangen interest	353	
Ontvangen dividend (2013)	138.725	
		141.878
Kasstroom uit operationele activiteiten		124.208
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		0
Betalingen aan deelnemende gemeenten (afrek.2014)		-150.983
Nettokasstroom		-26.775

3.3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording daarvoor geeft.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De deelneming wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten uit deelneming en eventuele overige opbrengsten enerzijds en alle hiermee verbonden aan het verslagjaar toe te rekenen kosten anderzijds.

3.3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2015

Algemeen

De activiteiten van het Openbaar Lichaam Crematoria Twente bestaan voornamelijk uit het beheer van de aandelen van Crematoria Twente BV.

Activa

Vaste activa

Financiele vaste activa

Deelneming

Boekwaarde per 31 december 2015 1.574.935

Dit betreft de 100% deelneming in Crematoria Twente BV.

Vlottende activa

Liquide middelen

Banksaldo

Saldo per 31 december 2015 33.951

Dit betreft het saldo op de rekening courant en spaarrekening bij de ING Bank.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

Saldo per 31 december 2015 26.991

Reserve deelneming

Saldo per 31 december 2015 1.574.935

1.601.926

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Saldo 31-12-2014	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2015
Algemene reserve	37.902	0	10.911	26.991
Reserve deelneming	<u>1.574.935</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.574.935</u>
Totaal	1.612.837	0	10.911	1.601.926

De reserve deelneming betreft dat deel van het eigen vermogen dat is vastgelegd in de deelneming Crematoria Twente BV.

Op 27 februari 2014 is door het algemeen bestuur ingestemd met het voorstel om het dividendbeleid van Crematoria Twente BV zodanig aan te passen dat:

- * over 2013 maximaal het begrote dividend wordt uitgekeerd;
(= opbrengst uit deelneming in 2014)
- * over 2014 en 2015 vooralsnog geen dividend wordt uitgekeerd;
(= geen opbrengst uit deelneming in 2015 en 2016)
- * vanaf 2016 jaarlijks ten minste € 375.000 aan dividend wordt uitgekeerd;
(= opbrengst uit deelneming v.a. 2017)

Wanneer er in 2015 en 2016 geen opbrengst uit deelneming is zal het exploitatiesaldo van het OLC T in deze jaren negatief zijn. Om dit negatief exploitatiesaldo op te kunnen vangen zonder een beroep te moeten doen op de deelnemende gemeenten is in de jaren 2013 en 2014 een gedeelte van het positieve exploitatiesaldo toegevoegd aan de algemene reserve. Conform het voorstel voor bestemming van het exploitatieresultaat 2015 is dit aan de algemene reserve onttrokken.

3.3.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten over 2015

Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015 €	Geraamde uitgaven 2015 €	Werkelijke uitgaven 2014 €
Personeel van derden	<u>11.135</u>	<u>15.900</u>	<u>18.829</u>
Betreft:			
Secretariaatskosten	5.000	9.550	11.752
Accountants- en advieskosten	4.135	3.900	3.932
Advieskosten		PM	1.361
Administratieve dienstverlening	<u>2.000</u>	<u>2.450</u>	<u>1.784</u>
Totaal	<u>11.135</u>	<u>15.900</u>	<u>18.829</u>

In 2014 waren zowel de secretariaatskosten als de advieskosten hoger ivm. de kosten van het van het opstellen van algemene voorwaarden voor uittreding in het algemeen en voor uittreding van de gemeente Winterswijk in het bijzonder.

Voor 2015 zijn de reguliere secretariaatskosten geraamd.

De werkelijke uitgaven in 2015 zijn lager dan geraamd doordat de secretaris door omstandigheden de werkzaamheden slechts gedeeltelijk heeft kunnen uitvoeren. Deze werkzaamheden zijn opgevangen door extra ambtelijke ondersteuning en secretariële ondersteuning vanuit de deelneming.

Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015 €	Geraamde uitgaven 2015 €	Werkelijke uitgaven 2014 €
<u>Overige goederen en diensten</u>	<u>0</u>	<u>475</u>	<u>-2.800</u>
Betreft:			
Bankkosten	0	475	0
Overige kosten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-2.800</u>
Totaal	<u>0</u>	<u>475</u>	<u>-2.800</u>

Omschrijving	Werkelijke uitgaven 2015 €	Geraamde uitgaven 2015 €	Werkelijke uitgaven 2014 €
<u>Saldo van baten en lasten</u>	<u>-10.911</u>	<u>-16.175</u>	<u>908.983</u>

Dit bedrag is als volgt samen te vatten:

Baten	224	200	925.012
Lasten	<u>11.135</u>	<u>16.375</u>	<u>16.029</u>
Saldo van baten en lasten	<u>-10.911</u>	<u>-16.175</u>	<u>908.983</u>

Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015 €	Geraamde inkomsten 2015 €	Werkelijke inkomsten 2014 €
Rente	<u>224</u>	<u>200</u>	<u>181</u>

Omschrijving	Werkelijke inkomsten 2015 €	Geraamde inkomsten 2015 €	Werkelijke inkomsten 2014 €
Resultaat uit deelnemingen	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>924.831</u>

Conform het aandeelhoudersbesluit heeft de deelneming over 2014 geen dividend uitgekeerd. Dit heeft geleid tot een nihil-resultaat uit deelnemingen in 2015.

3.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Het normenkader rondom de "Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector" (WNT) is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-000 104920.

De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader op 19 juni 2014 aangenomen door de Eerste Kamer. Voor het opmaken van de jaarrekening is de Aanpassingswet WNT als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

In verband hiermee dient de beloning van de topfunctionarissen in de jaarrekening openbaar te worden gemaakt.

Als topfunctionarissen voor de WNT worden bij het OLCT aangemerkt de leden van het algemeen bestuur:

Dagelijks bestuur:

- mevrouw A.J. Timmer	Almelo
- de heer J. Bron	Hengelo
- de heer J.M. van Rees	Losser
- mevrouw Th.G.M. Vloothuis (vicevoorzitter)	Oldenzaal
- de heer T.P. de Putter (voorzitter)	Wierden

Overige bestuursleden:

- mevrouw J. Pot-Klumper	Berkelland
- de heer M.J. Velten	Borne
- mevrouw A.M.T. ten Dam	Dinkelland
- de heer E. Eerenberg	Enschede
- de heer dr. J.C. Gerritsen	Haaksbergen (tot 15/6/15)
- de heer G.J. Kok MDR	Haaksbergen (v.a. 15/6/15)
- de heer H.J. Scholten	Hof van Twente
- de heer M.K.M. Stegers	Tubbergen

De raden van de deelnemenden gemeenten benoemen elk één lid van het algemeen bestuur. De bestuursleden van het OLCT ontvangen voor hun werkzaamheden geen beloning van het OLCT.

Door het OLCT worden geen onkostenvergoedingen uitbetaald.

3.3.6 Analyse saldo van baten en lasten 2015 ten opzichte van de begroting 2015

Het saldo van baten en lasten over 2015 is ruim € 5.000 hoger dan de raming over 2015.
De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn (bedragen zijn afgerond):

Voordelen

Lagere kosten personeel van derden	<u>5.000</u>
	5.000

Nadelen

	<u>0</u>
Per saldo	<u><u>5.000</u></u>

4. Controleverklaring

Deze pagina's zijn gereserveerd voor de controleverklaring.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur
van het
OPENBAAR LICHAAM CREMATORIA TWENTE

Enschede,

De voorzitter,

T.P. de Putter

De secretaris,

P. Vermeulen-Borsje

Behandelaanbod

Onderwerp	Jaarstukken en begroting RBT		
Zaaknummer	2026150	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De diverse jaarstukken zijn nog aan verandering onderhevig en vaststelling van de stukken kan pas plaatsvinden nadat unanieme overeenstemming bestaat over de grondexploitatie en (vooral) het exploitatietekort per deelnemer. Het college merkt op dat de concept-begroting en de jaarstukken in lijn zijn met het voorstel inzake de aanpassing van de belangenverhouding, organisatiestructuur en grondexploitatie zoals de raad deze op 20 januari j.l. heeft ontvangen van het DB van het RBT. Uw raad heeft aangegeven zich daar in hoofdlijnen in te kunnen herkennen. Op basis van deze informatie wordt de raad geadviseerd om op dit moment geen wensen en bedenkingen mee te geven maar, indien het definitieve voorstel o.a. mbt de grondexploitatie en een mogelijk exploitatietekort bekend is, alsnog een reactie te sturen aan het RBT mocht dit nodig zijn.		
Historie	Het Dagelijks Bestuur van de RBT zendt in overeenstemming met artikel 20 en 21 van de gemeenschappelijke regeling de conceptbegroting en jaarstukken toe zodat de raad formeel in staat wordt gesteld om wensen en bedenkingen dan wel bezwaren en gevoelens kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur van het RBT.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om te besluiten om op dit moment geen wensen en bedenkingen in te dienen over de toegezonden jaarstukken en concept-begroting 2017 van het RBT	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2026150	Vranken, Harrie	FYS-REO	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Jaarstukken en begroting RBT			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Op dit moment geen wensen en bedenkingen in te dienen over de toegezonden jaarstukken en concept-begroting 2017 van het RBT

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het Dagelijks Bestuur van de RBT zendt in overeenstemming met artikel 20 en 21 van de gemeenschappelijke regeling de conceptbegroting en jaarstukken toe zodat de raad formeel in staat wordt gesteld om wensen en bedenkingen dan wel bezwaren en gevoelens kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur van het RBT.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

De griffier

De voorzitter

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Jaarstukken en begroting RBT	2023833	UIT16.00044	19-05-2016

Geachte heer/mevrouw,

Zoals u bekend heeft het Dagelijks Bestuur van het Regionaal Bedrijventerrein Twente (XL Businesspark) de gemeenteraden van Almelo, Borne, Enschede en Hengelo en Provinciale Staten in januari 2016 geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning van overname van belangen in XL Businesspark door de provincie. Hierbij zijn de raden en staten gevraagd om eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Uitkomst verkenning

Uitkomst van de verkenning door het DB is in ieder geval een tijdelijk meerderheidsbelang van de provincie (in beginsel voor vijf jaar) en het toekomstbestendig maken van de grondexploitatie. In 2020 wordt op basis van een evaluatie besloten wat dan de meest wenselijke belangenverhouding zal zijn. Daardoor wordt het risico en de financiële gevolgen daarvan voor de deelnemende gemeenten verkleind. Dit betekent dat het belang van de gemeente Hengelo daalt van 23% naar 13,9%. In financiële zin stijgt het tekort van de grondexploitatie van €19,4 miljoen (peildatum 1-1-2015) naar € 39 miljoen (peildatum 1-1-2016). Rekening houdend met de nieuwe belangenverhouding zal er door de gemeente Hengelo een aanvullende voorziening getroffen moeten worden van circa € 850.000,- . Bij handhaving van de huidige belangenverhouding zou de te treffen voorziening substantieel groter zijn.

Uitkomsten consultatie gemeenteraden en provinciale staten

Met bijgevoegde brief van 26-04-2016 informeert het Dagelijks Bestuur RBT de raad over de uitkomsten van de consultaties. Gemeld wordt dat de reacties variëren van unanieme instemming (Hengelo) tot weinig/geen steun voor het voorstel (PS) en alles wat daar tussen ligt. Daaruit trekt het DB de conclusie dat er meer tijd nodig is om een definitief voorstel uit te werken en dat er dus voorlopig geen besluit genomen kan worden. Gevolg is dat er geen (unanieme) overeenstemming is over de grondexploitatie en (in het bijzonder) de verdeling van het tekort. Dit betekent ook dat er feitelijk geen overeenstemming is over de jaarstukken, begrotingen en meerjarenplanning.

Concept begroting en jaarstukken

Het DB zendt in overeenstemming met artikel 20 en 21 van de gemeenschappelijke regeling de concept begroting en jaarstukken wel toe zodat de raad formeel in staat wordt gesteld om bezwaren en gevoelens kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur van het RBT. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat de stukken aan verandering onderhevig zijn en dat vaststelling pas kan

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

plaatsvinden nadat unanieme overeenstemming bestaat over de grondexploitatie en (vooral) het exploitatietekort per deelnemer.

Wij merken op dat de concept begroting en jaarstukken in lijn zijn met het voorstel inzake aanpassing van de belangenverhouding, organisatiestructuur en grondexploitatie zoals u dat op 20 januari jl. heeft ontvangen van het DB RBT (zie ook bovenvermelde uitkomst verkenning). Uw raad heeft het DB RBT gemeld zich op hoofdlijnen te kunnen vinden in de uitkomsten van de verkenning. In financiële zin heeft het ingenomen standpunt tot gevolg dat er door de gemeente Hengelo een aanvullende voorziening getroffen moet worden van € 850.000,- .

Bij de herziening van de grondexploitaties hebben wij inmiddels rekening gehouden met de aanvullende voorziening ter grootte van € 850.000,- . De herziening van de grondexploitaties staat gepland voor behandeling in de politieke markt van 24 mei aanstaande en de raadsvergadering van 8 juni 2016.

Overige opmerkingen

Het college onderschrijft de standpunten van het DB RBT over het oplossen van knelpunten op korte termijn en de status van XL Businesspark als toplocatie. Wij zijn ook van mening dat de impasse rondom de grondexploitatie bij voorkeur nog voor het zomerreces moet worden opgelost.

Zodra het definitieve voorstel van het DB RBT gereed is zullen wij uw raad informeren en desgewenst adviseren om al dan niet met wensen en bedenkingen te komen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Gemeente Hengelo
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 18
7550 AA Hengelo

S030528

Projectbureau
BEZOEKADRES Javatoren, 11^e verdieping
Stationsstraat 11
POSTADRES Postbus 67
7600 AB Almelo
TELEFOON 0546 85 18 88
FAX 0546 85 19 12
EMAIL info@xlpark.nl
INTERNET www.xlpark.nl

DATUM 26-04-2016
BETREFT Jaarstukken en begroting RBT

KENMERK UIT16.00044
UW KENMERK

Geachte raad,

In de maanden maart en april 2016 hebben de gemeenteraden van Almelo, Borne, Enschede en Hengelo en Provinciale Staten (PS) uitgebreid van gedachten gewisseld over de toekomst van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) / XL Businesspark Twente (XL Park). Dit naar aanleiding van een brief van ons bestuur.

Samenvattend had deze brief de volgende boodschap:

- De ontwikkeling van XL Park blijft achter bij de planning;
- Dit leidt tot oplopende financiële tekorten;
- De ontwikkeling van XL Park wordt belemmerd door een aantal knelpunten;
- Voor het wegnemen van deze knelpunten zijn extra middelen nodig en is een aanpassing van de governance gewenst;

Daarom hebben wij voorgesteld dat de provincie een groter belang in RBT neemt, waardoor meer financiële armslag ontstaat om de knelpunten op te lossen en de provincie bij meerderheid van stemmen een besluit kan nemen. Dat komt ten goede aan de snelheid van handelen (slagkracht).

Tijdens de behandeling in zowel gemeenteraden als provinciale staten zijn verschillende vragen en zienswijzen naar voren gekomen. Eén en ander uitmondend in brieven vanuit de gemeenteraden en een motie (Motie Courtz c.s.) in PS. De reacties variëren van unanieme instemming (Hengelo) tot weinig/geen steun voor het voorstel (PS) en alles wat daar tussen ligt. Om die reden zijn wij tot de conclusie gekomen dat meer tijd nodig is om een definitief voorstel uit te werken en dat voorlopig geen besluit kan worden genomen. Dit heeft tot gevolg dat er op dit moment geen (unanieme) overstemming is over de grondexploitatie en (in het bijzonder) de verdeling van het tekort. Daarmee is er feitelijk ook geen (unanieme) overeenstemming over de jaarrekening 2015, de (herziene) begroting 2016 en 2017 en de meerjarenplanning 2018 -2020. De grondexploitatie dient namelijk als basis voor al deze stukken.

In overeenstemming met artikel 20 en artikel 21 van de gemeenschappelijke regeling RBT, zenden wij u de concept begroting en jaarstukken wel toe. Wij stellen u daarmee formeel in staat om bezwaren en gevoelens kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur. Wij merken daarbij op dat de stukken aan verandering onderhevig zijn. Vaststelling kan pas plaatsvinden, nadat unanieme overeenstemming bestaat over de grondexploitatie en (vooral) het exploitatietekort per deelnemer. Normaliter zenden wij u het verslag van de accountant ook toe. De accountant geeft echter aan dat eerst overeenstemming over de grondexploitatie moet bestaan en dat bovendien (toereikende) besluiten over de (regionale) programmering nog moeten worden genomen. Daarna kan men komen tot een definitief oordeel.

Waarover geen enkele discussie bestaat in ons bestuur, is dat een aantal knelpunten op korte termijn moet worden opgelost. Het gaat daarbij om het uitkopen van grondeigenaren, de wijziging van het

bestemmingsplan en het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie. Hiertoe is inmiddels ook voortvarend actie ondernomen. Wij hebben, in overleg met het Algemeen Bestuur, de directie gemandateerd om een ultieme poging te doen om tot overeenstemming te komen met omwonenden. Tevens hebben wij een gespecialiseerd bureau opdracht gegeven om de aanpassing van het bestemmingsplan voor te bereiden, ter vaststelling door de gemeenteraad van Almelo (voor 1 januari 2017).

Waarover wij ook niet van mening verschillen, is over de status van het bedrijventerrein. Het XL Park is in onze ogen een toplocatie, met een regionale en bovenregionale aantrekkingskracht. Het terrein heeft een sterk profiel, ligt centraal in de regio Twente, aan de snelweg, een eigen op- en afrit en beschikt over een centrale blusvoorziening, camerabeveiliging en laad- en loskade aan het Twentekanaal. De locatie heeft absoluut marktpotentie, getuige ook de leads en prospects die op dit moment spelen. Wij vertrouwen er op dat wij in staat zijn om bovenregionale bedrijven naar Twente te halen.

Verwerken van vragen, wensen en bedenkingen en de motie Courtz c.s.

Wij hebben vastgesteld dat voor het tweede jaar op rij geen unanieme overeenstemming bestaat over de grondexploitatie. Dit is in onze ogen een zeer ongewenste situatie en om die reden hebben wij de ambtelijke stuurgroep opdracht gegeven om een voorstel uit te werken. Dit moet er toe leiden dat de impasse begin juli is opgelost. Dit ook omdat de begroting en jaarstukken tijdig aan de toezichthouder (de minister van Binnenlandse Zaken) moeten worden aangeboden.

Wij accepteren daarbij dat er tot die tijd geen overeenstemming is en dat er onzekerheden zijn. Maar in onze ogen is wel sprake van 'werk in uitvoering', waarbij alle knelpunten (zowel bestemmingsplan als een slagvaardige organisatie) worden weggewerkt en de grondexploitatie op orde wordt gebracht. De provincie Overijssel heeft daarbij externe deskundigheid aangeboden.

De komende periode wordt, samen met het externe bureau, een aantal varianten uitgewerkt:

1. het reeds met u gedeelde voorstel, waarin wordt ingegaan op alle vragen en bedenkingen;
2. een aangepast voorstel, waarin het belang van de provincie wel stijgt, maar minder dan in het andere voorstel;
3. een aangepast voorstel waarin buiten de grondexploitatie wordt geïnvesteerd in het wegnemen van de belemmeringen;
4. een voorstel met een combinatie van de maatregelen uit varianten 2 en 3
5. een voorstel waarin de gronden worden ondergebracht in een BV

Daarbij zullen wij tevens in gaan op de recent gewijzigde begrotingsregels op het gebied van grondexploitaties, waaraan met ingang van 2016 moet worden voldaan.

De voorstellen worden nu uitgewerkt en wij verwachten u nog voor de zomer over het vervolg te kunnen informeren.

Wij gaan er van uit u voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Dagelijks Bestuur van het Openbaar Lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente,

M.J.R. Kottelman
Voorzitter

mr. B. te Hennepe
secretaris

Bijlagen

Jaarstukken 2015, inclusief concept grondexploitatie

Begroting 2016, herziening begroting 2017 en meerjarenraming 2018 tot 2020

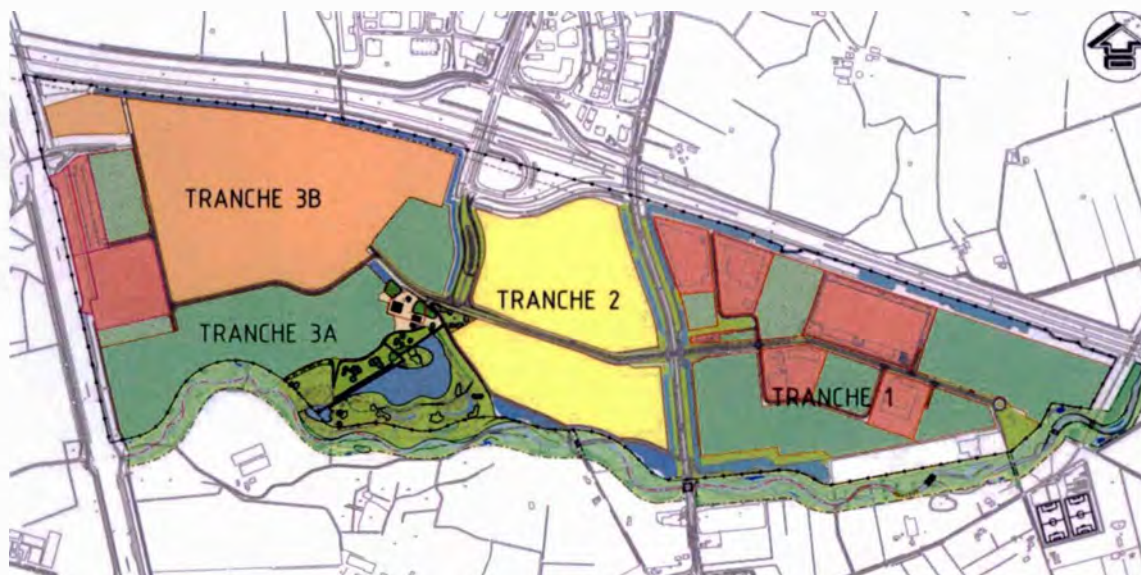
XL Businesspark Twente

**BUSINESSPARK
TWENTE**

Jaarstukken 2015

- jaarverslag
- jaarrekening

**Gemeenschappelijke regeling
Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)**

15 april 2016

Voorwoord van de directie

Het afgelopen jaar is grond uitgegeven aan Madison. Daarbij is een leegstaand pand bij de entree van het bedrijventerrein gesloopt, waardoor de uitstraling van het XL Park is verbeterd. Afgezien hiervan, bleef de gronduitgifte achter bij de verwachting.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015 een verkenning uitgevoerd naar de toekomst van XL Businesspark Twente. Dit heeft geresulteerd in de nu voorliggende grondexploitatie (welke in de nu voorliggende jaarstukken is geïntegreerd) en een voorstel aan de Provincie Overijssel, om een meerderheidsbelang in het RBT te nemen. Dat biedt de beste kansen om gezamenlijk het XL Park te versterken en daarmee de Twentse economie en de werkgelegenheid te stimuleren.

Het XL Park heeft in potentie een sterk profiel, zeker vergeleken met andere bedrijventerreinen in Twente. De markttechnische kenmerken van de plek zijn goed. Het terrein ligt centraal in de regio Twente, aan de snelweg, een eigen op- en afrit en beschikt over een centrale blusvoorziening, camerabeveiliging en laad- en loskade aan het Twentekanaal. Bovendien is de segmentering ten opzichte van andere bedrijventerreinen (ondergrens van 2 hectare) sterk. De naam 'XL' is daarnaast (voor een bedrijvenpark) herkenbaar. De locatie heeft absoluut marktpotentie, getuige ook de leads en prospects die op dit moment spelen. Om deze potentie daadwerkelijk te verzilveren is het echter wel noodzakelijk om een aantal aanpassingen door te voeren. Om aan te sluiten bij de huidige vraag is het bijvoorbeeld nodig om het bestemmingsplan aan te passen. Dit betekent onder andere het mogelijk maken van grotere (flexibele) kavels en hogere bouwhoogtes. Hiertoe is inmiddels opdracht gegeven.

Jan Geerdink
Projectdirecteur

Jaarverslag

1. Inleiding	4
2. Voorstel aan het Algemeen Bestuur en Ontwerp Besluit	5
3. Programmaverantwoording	7
3.1 Grondexploitatie	7
3.1.1 Baten en lasten	8
3.1.2 Toelichting	8
3.2 Parkmanagement.....	9
3.2.1 Baten en lasten	9
3.2.2 Toelichting	10
3.3 Erfpacht.....	10
3.3.1 Baten en lasten	11
3.3.2 Toelichting	11
3.4 Openbare ruimte	11
3.4.1 Baten en lasten	12
3.4.2 Toelichting	12
4. De paragrafen.....	13
4.1 Lokale heffingen.....	13
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	13
4.3 Financiering	13
4.4.1 Risicobeheer	14
4.4.2 Renterisico	14
4.4.3 Kasbeheer	15
4.5 Bedrijfsvoering	16
4.6 Verbonden partijen.....	16
4.7 Grondbeleid	17
4.7.1 Het gevoerde grondbeleid	17
4.7.2 Parkmanagement	20
4.7.3 Reserves en voorzieningen.....	21
4.8 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
5. Overzicht baten en lasten en de toelichting	24

Jaarrekening

6. De balans en de toelichting	28
6.1 De balans per 31 december	28
6.2 Toelichting op de balans	29
6.3 Passiva	33
6.3.1 Langlopende schulden	33
6.3.2 Kort lopende schulden	33
6.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen.....	35

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT), waarin wordt teruggeblikt op het jaar 2015. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening en zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording en de Financiële Verordening RBT. De jaarstukken worden op 15 april 2016 behandeld door het Dagelijks Bestuur en daarna aangeboden aan Provinciale Staten van Overijssel en aan de Raden van de deelnemende gemeenten, die vervolgens (binnen acht weken) hun eventuele bezwaren schriftelijk kenbaar kunnen maken bij het Algemeen Bestuur.

Via de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af over de realisatie van de (vorig jaar) vastgestelde beleidsvoornemens (de herziene begroting 2015). Op basis hiervan kan het Algemeen Bestuur beoordelen of het Dagelijks Bestuur in overeenstemming met de in de begroting gestelde kaders heeft geopereerd. De jaarrekening wordt ter controle voorgelegd aan de accountant.

Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken vast en neemt daarbij de bezwaren van raden en staten in acht. Hierna zendt het Dagelijks Bestuur de jaarstukken aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (voor 15 juli 2016).

De jaarstukken zijn, evenals de begroting, gebaseerd op de activiteiten (programma's) waar het RBT zich mee bezig houdt. Het betreft hier bouwgrondproductie, parkmanagement investeringen, parkmanagement exploitatie, erfpacht investeringen, erfpacht exploitatie en onderhoud van de openbare ruimte. Het financiële eindresultaat van alle programma's wordt, na afwikkeling van het project, verdeeld over de deelnemende gemeenten en de provincie. In paragraaf 4.7.3 van het jaarverslag wordt het resultaat per deelnemer weergegeven.

2. Voorstel aan het Algemeen Bestuur en Ontwerp Besluit

Almelo, 15 april 2016

Vergadering Algemeen Bestuur d.d. 7 juli 2016

Onderwerp: Jaarstukken 2015

Wij stellen u hierbij voor:

1. Kennis te nemen van de rapportage van de accountant;
2. De jaarstukken 2015 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
3. Het exploitatieresultaat over 2015 ten gunste van het eigen vermogen te brengen
4. Het Dagelijks Bestuur voor het dienstjaar 2015, voor zover het de daarin opgenomen baten en lasten betreft, décharge te verlenen, behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden;

Dit voor alsnog onder voorbehoud van het verkrijgen van overeenstemming over de definitieve grondexploitatie en het exploitatietekort per deelnemer.

Overwegingen

Hierbij bieden wij u de jaarstukken over 2015 aan, ter besluitvorming. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd. Zijn rapportage treft u bijgaand aan.

Met de vaststelling van de jaarstukken 2015 verleent u ons décharge voor het dienstjaar 2015, voor zover het de in het jaarstukken opgenomen baten en lasten betreft.

De opzet van het jaarstukken is gebaseerd op de Financiële Verordening van het RBT en het daarin aangegeven Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (B.B.V.). In de verschillenanalyse wordt een vergelijking gemaakt tussen enerzijds de "Jaarstukken 2015" en anderzijds de herziene Begroting 2015. Daarmee wordt duidelijk in hoeverre ons bestuur binnen de vastgestelde kaders heeft geopereerd.

Het Dagelijks Bestuur,

Voorzitter

Secretaris

Het Algemeen bestuur van het RBT

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 15 april 2016

Gelet op artikel 58, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

B E S L U I T

1. Kennis te nemen van de rapportage van de accountant;
2. Het Jaarstukken 2015 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
3. Het exploitatieresultaat over 2015 ten gunste van het eigen vermogen te brengen;
4. Het Dagelijks Bestuur voor het dienstjaar 2015, voor zover het de daarin opgenomen baten en lasten betreft, décharge te verlenen, behoudens later in rechte gebleken onregelmatigheden;

Aldus gedaan door het Algemeen Bestuur in haar openbare vergadering van 7 juli 2016.

Voorzitter

Secretaris

3. Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten van het RBT (de programma's). Per programma wordt een toelichting gegeven op de doelstelling zoals verwoord in de (herziene) begroting voor 2015 en de wijze waarop er naar gestreefd is om het doel te bereiken.

3.1 Grondexploitatie

Hoofddoel van het Openbaar Lichaam RBT is het voorzien in de behoefte aan bouwrijpe grond met bedrijfsbestemming, toegespitst op grote ruimtevragers. Dit omwille van behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Twente. De behoefte aan bouwgrond blijkt uit onderzoek van Ecorys (2012, 2013), Panteia (2015) en de Stec Groep (2016). Daarbij komt naar voren dat het XL Businesspark een toplocatie is, met een regionale en bovenregionale aantrekkingskracht. Wel is het noodzakelijk dat een aantal knelpunten wordt weggenomen. Het gaat daarbij om het uitkopen van grondeigenaren, de wijziging van het bestemmingsplan en het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie. De nu voorliggende grondexploitatie per 1-1-2016 voorziet hierin.

Om te voorzien in de behoefte, wordt bouwgrond geproduceerd. Het gaat hierbij om de transformatie van agrarische gronden naar bedrijfskavels en openbare ruimte, waartoe de volgende activiteiten worden verricht:

- het verwerven van ruwe bouwgrond
- het slopen van opstallen en het saneren van de ondergrond
- bouw- en woonrijp maken (aanleg van civieltechnische voorzieningen)
- planontwikkeling
- het tijdelijk beheer van agrarische gronden, opstallen en bouwrijp opgeleverde bouwterreinen
- verkoop van bouwrijpe grond met bedrijfsbestemming

Om de transformatie tot stand te brengen voert het RBT een actief grondbeleid. Hierop wordt een toelichting gegeven in paragraaf 4.7.1.

De investeringen in parkmanagement (zie paragraaf 3.2) maken geen deel uit van de grondexploitatie. Uitzondering hierop vormt de nog te realiseren uitbreiding op de blusvoorziening (de ringleiding in/door tranche 3). In 2014 heeft het Algemeen Bestuur besloten om deze kosten ten laste van de grondexploitatie te brengen. Dit omdat deze kosten excessief zijn en niet marktconform aan bedrijven kunnen worden doorberekend.

3.1.1 Baten en lasten

In de tabel op de volgende pagina (tabel 1) wordt een overzicht gegeven van de baten- en lasten die in het kader van de grondexploitatie zijn gerealiseerd en de verschillen ten opzichte van de begroting.

Grondexploitatie	Begroting	Gerealiseerd	Vershil
Opbrengsten			
Uitgifte van bouwgrond	-11.593.333	-1.230.000	-10.363.333
Uitgifte containerterminal	-2.888.015	-	-2.888.015
Subsidie Ontwikkelagenda	-900.000	-1.366.803	466.803
Overige subsidies	-150.000	-75.000	-75.000
Overige opbrengsten	-423.160	-204.023	-219.137
Totaal inkomsten	-15.954.508	-2.875.826	-13.078.682
Uitgaven			
Verwerving	8.961.651	1.301.039	7.660.612
Sloop	37.775	111.097	-73.322
Milieuonderzoek & Sanering	92.139	129.389	-37.250
Ophogen kavels	189.636	151.387	38.249
Bouw en woonrijp maken	3.622.604	1.424.838	2.197.766
Uitgifte containerterminal	-1.622.007	-	-1.622.007
Plankosten en VTU	780.490	884.085	-103.595
Fonds bovenwijken	786.193	72.000	714.193
Overige uitgaven	203.717	175.675	28.042
Rentekosten	2.609.635	2.584.875	24.760
Inflatie	73.189	-	73.189
Totaal uitgaven	15.735.022	6.834.385	8.900.637
Saldo	-219.486	3.958.559	-4.178.045

Tabel 1: overzicht van baten en lasten (opbrengsten negatief; investeringen positief)

3.1.2 Toelichting

Het in de grondexploitatie geïnvesteerd vermogen loopt met circa € 4,0 miljoen op, terwijl verwacht werd dat de boekwaarde met € 0,2 miljoen zou afnemen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een tegenvallende gronduitgifte. In plaats van dertien hectare, is in totaal één hectare uitgegeven. Levering aan twee bedrijven (samen zeven hectare, nabij de laad- en loskade) vond bijvoorbeeld nog niet plaats, omdat nog geen sprake is van een bruikbare omgevings-vergunning. Dit omdat omwonenden gebruik hebben gemaakt van hun wettelijke mogelijkheden tot rechtsbescherming. Als gevolg hiervan is ook de investering in het containeroverslagterrein nog niet ingebracht in het erfpachtbedrijf.

Tegelijkertijd bleven ook investeringen achter op de planning. In 2015 is wel overeenstemming bereikt met een aantal grondeigenaren, echter deze transacties worden

(grotendeels) pas in 2016 geëffectueerd. Daarnaast is de ontsluitingsweg naar de laad- en loskade (bouwrijp) opgeleverd, waardoor de laad- en loskade bereikbaar is voor bulkoverslag. De verdere realisatie van infrastructuur is uitgesteld, omdat de uitgifte achter bleef bij de verwachting.

3.2 Parkmanagement

In 2008 is besloten tot oprichting van het 'Coöperatief parkmanagement XL Businesspark. In de statuten van de coöperatie en de sindsdien gesloten erfpachtovereenkomsten is verwoord dat de vereniging de volgende diensten c.q. voorzieningen zal aanbieden.

- de (terrein) beveiliging van het XL Businesspark Twente
- een bewegwijzeringsstelsel
- een centrale bluswatervoorziening
- een glasvezelnet

De voorzieningen worden door het Regionaal Bedrijventerrein Twente aangebracht. Bedrijven betalen een eenmalige vaste bijdrage (deelcanon A), ter dekking van investeringskosten. Daarnaast betalen bedrijven jaarlijks een bijdrage (deelcanon B) in de exploitatie (de jaarlijks terugkomende kosten). Deze bijdrage is vast totdat de begroting van de coöperatieve vereniging parkmanagement is vastgesteld. Met bedrijven is afgesproken dat de begroting per tranche wordt vastgesteld, voor het eerst na uitgifte van 50% van de betreffende tranche. Dan gaat ook de verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer over naar de bedrijven. Per 31-12-2015 is circa 40% van tranche 1 uitgegeven (14,5 hectare). Een overdracht aan de coöperatieve vereniging parkmanagement is derhalve nog niet aan de orde.

3.2.1 Baten en lasten

In onderstaande tabellen wordt een overzicht gegeven van de voor 2015 begrote baten en lasten en de daadwerkelijk gerealiseerde baten en lasten. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de investeringen (tabel 2) en jaarlijks terugkerende baten en lasten (tabel 3).

Parkmanagement investeringen	Begroting	Gerealiseerd	Vershil
Opbrengsten			
Bijdrage ondernemers (deelcanon A)	-555.000	-71.400	-483.600
Totaal inkomsten	-555.000	-71.400	-483.600
			-
Uitgaven			-
Blusvoorziening	-	-	-
Beveiliging	-	13.380	-13.380
Bewegwijzering	11.041	-	11.041
Oprichten cooperatie	57.573	-	57.573
Rentekosten	128.945	143.187	-14.242
Inflatie	342	-	342
Totaal uitgaven	197.901	156.567	41.334
Saldo	-357.099	85.167	-442.266

Tabel 2: overzicht van baten en lasten parkmanagement investeringen (opbrengsten negatief; investeringen positief)

Parkmanagement jaarexploitatie	Begroting	Gerealiseerd	Vershil
Bijdrage ondernemers (deelcanon B)	-130.892	-119.976	-10.916
Uitgaven	137.500	97.098	40.402
Saldo	6.608	-22.878	29.486

Tabel 3: overzicht van jaarlijkse baten en lasten (opbrengsten negatief; investeringen positief)

3.2.2 Toelichting

Investeringsen

Er zijn minder bijdragen van ondernemers ontvangen dan werd verwacht. Dit omdat de gronduitgifte achter is gebleven bij de prognose. In 2015 is niet geïnvesteerd in de uitbreiding van parkmanagementvoorzieningen. Wel zijn voorbereidingen getroffen voor de realisatie van camera's in tranche drie.

Jaarexploitatie

Het RBT is, totdat de voorzieningen worden overgedragen aan de coöperatieve vereniging, verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gerealiseerde voorzieningen (de blusvoorziening en de camera's). Tot die tijd ontvangt het RBT ook de jaarlijkse (vaste) bijdrage in de onderhoudskosten (deelcanon B). Dit resulteerde in 2015 in een (beperkt) positief resultaat van € 22.878,-.

3.3 Erfpacht

Alle kavels op het XL Businesspark worden in erfpacht ('landlease') uitgegeven. Daarmee wordt op lange termijn de deelname aan de "Coöperatieve Vereniging Parkmanagement" gegarandeerd. Ondernemers kunnen er voor kiezen om de erfpachtcanon in één keer af

kopen of een jaarlijkse canon te betalen. In dat geval verzorgt het RBT (onder marktconforme condities) de financiering van de grond. In overeenstemming met de in 2008 vastgestelde Algemene Erfpachtvoorwaarden, geldt daarbij dan een opslag voor risico en administratie van 1,50%.

3.3.1 Baten en lasten

In de volgende tabel (tabel 4) wordt een overzicht gegeven van de voor 2015 begrote baten en lasten en de daadwerkelijk gerealiseerde baten en lasten.

Erfpachtbedrijf	Begroting	Gerealiseerd	Verschil
Opbrengsten	-	-	-
Uitgaven	8.787.007	3.114	8.783.893
Saldo	8.787.007	3.114	8.783.893
Erfpacht jaarexploitatie	Begroting	Gerealiseerd	Verschil
Opbrengsten	-302.626	-	-302.626
Uitgaven	302.626	-	302.626
Saldo	-	-	-

Tabel 4: overzicht van baten en lasten

3.3.2 Toelichting

Verwacht werd dat de investering in het containeroverslagterrein en de percelen die zijn uitgegeven nabij de laad- en loskade in 2015 worden ingebracht in het 'erfpachtbedrijf'. De erfpacht (c.q. huur) is echter nog niet ingegaan, omdat nog geen sprake is van een bruikbare omgevingsvergunning. Omdat het erfpacht nog niet is gevestigd is ook nog geen sprake van jaarlijkse baten (canon c.q. huurbetalingen) en lasten (rente en risico).

3.4 Openbare ruimte

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd (in artikel 4.21) dat het (reguliere) onderhoud van de openbare ruimte wordt gedekt door de Gemeente Almelo. De additionele kosten, die voortvloeien uit 'extra wensen' van ondernemers, worden gedekt vanuit de 'contributie' aan de Coöperatieve Vereniging Parkmanagement (deelcanon B) en dus niet ten laste van het programma 'openbare ruimte' gebracht.

In de gemeenschappelijke regeling wordt toegelicht dat:

- Het onderhoudsniveau wordt gebaseerd op (instandhouding van) het stedenbouwkundig plan en het nader op te stellen beeldkwaliteit plan / inrichtingsplan;
- Het Dagelijks Bestuur jaarlijks, in overleg met de gemeente Almelo, een 'overzicht opstelt van de te verwachten kosten voor onderhoud en beheer';
- De (reguliere) onderhoudskosten worden gedekt door de gemeente Almelo;

- De Gemeente Almelo jaarlijks inzage geeft in de ontvangen onroerende zaakbelasting (als referentiekader);

De uitgaven aan onderhoud en beheer worden binnen een apart programma in de jaarrekening van het RBT verantwoord en worden per kwartaal aan de gemeente Almelo gefactureerd.

3.4.1 Baten en lasten

In onderstaande tabel (tabel 5) wordt een overzicht gegeven van de voor 2015 begrote lasten en de daadwerkelijk gerealiseerde lasten.

Openbare ruimte	Begroting	Gerealiseerd	Verschil
Opbrengsten	-103.664	-106.430	2.766
Uitgaven	103.664	106.430	-2.766
Saldo	-	-	-

Tabel 5: overzicht van baten en lasten (opbrengsten negatief; investeringen positief)

3.4.2 Toelichting

In de begroting voor 2015 was 103.664,- begroot voor onderhoud. In 2015 is in totaal € 106.430,- uitgegeven. Alle gerealiseerde uitgaven zijn aan de gemeente Almelo gefactureerd. Daarmee is voor het RBT sprake van een neutraal exploitatiesaldo.

Overzicht OZB Inkomsten

De gemeente Almelo heeft ons bericht dat men (in 2015) in totaal € 186.114 aan OZB heeft opgelegd. Dit is inclusief de aanslag die is opgelegd aan het RBT, vanwege de geproduceerde bouwterreinen en de blusvoorziening (€ 53.293). In totaal is € 132.821,- opgelegd aan de gevestigde bedrijven.

4. De paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat in het jaarverslag in afzonderlijke paragrafen wordt toegelicht in hoeverre is gehandeld in overeenstemming met de beleidslijnen die zijn vastgelegd in de begroting.

4.1 Lokale heffingen

Van lokale heffingen is geen sprake.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De bestaande (agrarische) openbare wegen, riolering, water en groen zijn door de Gemeente Almelo aan het RBT overgedragen ten behoeve van de transformatie tot bedrijventerrein. Deze openbare ruimte is daarom voor het RBT (nog) geen kapitaalgoed.

4.3 Financiering

Het beleid op het gebied van treasury is vastgelegd in het treasurystatuut, welke door het Algemeen bestuur is vastgesteld op 27 september 2005. Er is een werkgroep ingesteld, bestaande uit deskundigen op het gebied van Treasury van de deelnemende gemeenten en de provincie. Deze werkgroep adviseert over de aan te trekken leningen en de renterisico's. Per 31-12-2015 heeft het RBT voor € 85 miljoen aan vaste schuld. Daarnaast zijn er twee kredietfaciliteiten. Het RBT betaalde in 2015 gemiddeld 2,9% rente.

Geldleningen en kredietfaciliteiten per 31 dec 2015					
Leningen	bedrag	looptijd	van	tot	percentage
BNG	32.000.000	15	1-11-2005	1-11-2020	3,595%
BNG	10.000.000	5	28-7-2011	28-7-2016	2,900%
BNG	8.500.000	10	10-7-2014	10-7-2024	2,010%
BNG	10.000.000	12	5-11-2014	5-11-2026	1,700%
BNG	6.500.000	10	23-12-2014	23-12-2024	1,320%
RABO	18.000.000	10	1-2-2007	1-1-2017	3,00 % - 4,75%
	85.000.000				
Kredietfaciliteiten (limiet)					
BNG	35.000.000		1-10-2009	1-1-2024	maand euribor + 0,4%
RABO	2.000.000		1-4-2009	1-1-2017	maand euribor + 1,29%
	37.000.000				

Tabel 6: geldleningen en kredietfaciliteiten (limiet)

In paragraaf 4.4.2 wordt ingegaan op de langlopende schulden. De kredietfaciliteiten komen in paragraaf 4.4.3 aan de orde.

4.4.1 Risicobeheer

Het RBT verleent geen krediet. Derhalve beperkt het risico zich tot het renterisico.

4.4.2 Renterisico

In onderstaande tabel (tabel 7) wordt toegelicht in welke mate het RBT voldoet aan de bij ministeriële regeling vastgestelde risiconorm van 20%. Deze norm schrijft voor welk renterisico decentrale overheden mogen aangaan, voor een periode langer dan 1 jaar. Uit de tabel blijkt dat het RBT voldoet aan de wettelijk voorgeschreven norm, omdat het renterisico is afgedekt (er is geen sprake van renterisico op de vaste schuld).

Renterisico	werkelijk 2015	
Nieuw aangetrokken vaste schuld	-	
Betaalde aflossingen	6.500.000	
Renterisico op vaste schuld	0	
Renterisiconorm	2015	2014
Begrotingstotaal	16.476.713	20.455.861
Ministerieel vastgesteld %	20%	20%
Renterisiconorm	3.295.343	4.091.172
Toets Renterisiconorm		
Renterisiconorm	3.295.343	4.091.172
Renterisico op vaste schuld	0	0
Ruimte + Overschreiding -	3.295.343	4.091.172

Tabel 7: toets aan de renterisiconorm

Om het renterisico te beheersen, is spreiding aangebracht in de looptijden in de lening portefeuille. Daarnaast is een zogenaamd collar contract afgesloten. Dit contract loopt af op 1 januari 2017, met een basisbedrag van € 18 miljoen. Over dit bedrag wordt een minimale rente (floor) en een maximale rente (cap) berekend van respectievelijk 3,0% en 4,75%. Als het rentepercentage in rekening courant (het gemiddelde maand euriborpercentage) tussen voornoemde floor en cap in zit, dan geldt dat tarief voor de rekening courant schuld.

Wanneer de schuld binnen dit collar contract lager (en dus minder) is dan € 18 mln., dan is boeterente verschuldigd. Volgens het verwachte kasverloop zal de schuld tot 1 januari 2017 niet dalen beneden deze grens. Indien dit onverhoopt wel het geval blijkt (door extra gronduitgiften) kan ervoor worden gekozen om middelen over te boeken naar de rekening courant bij de BNG. Bovendien kan worden besloten om niet over te gaan tot herfinanciering van langlopende leningen. Het Dagelijks Bestuur kan hierop sturen en derhalve is er geen sprake van speculatierisico. Er is immers geen sprake van een ongedekte positie.

4.4.3 Kasbeheer

De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld decentrale overheden mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De norm is voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% van het begrotingstotaal en dient ter beperking van renterisico's. Volgens deze norm bedraagt het kasgeldlimiet € 1.351.090,- (over 2015).

In onderstaande tabel (tabel 8) wordt de gemiddelde korte financiering getoetst aan het kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet	bedragen per kwartaal			
	KW. 1	KW. 2	KW. 3	KW. 4
Vlottende activa	1.788.972	1.505.468	1.291.523	417.632
Vlottende passiva	8.848.162	9.251.772	9.200.003	12.400.828
Totaal netto vlottende middelen	-7.059.190	-7.746.304	-7.908.480	-11.983.196
Kasgeldlimiet	1.351.090	1.351.090	1.351.090	1.351.090
Ruimte	-5.708.100	-6.395.214	-6.557.390	-10.632.106

Tabel 8: kasgeldlimiet per kwartaal

Uit de tabel blijkt dat de kasgeldlimiet het afgelopen jaar werd overschreden. Conform de wet Fido is een overschrijding van maximaal drie achtereenvolgende kwartalen toegestaan. In het tweede kwartaal van 2016 zal daarom een gedeeltelijke consolidatie plaatsvinden. Daarbij wordt een deel van de korte financiering omgezet naar leningen met een langere looptijd, waardoor niet langer sprake zal zijn van een overschrijding van de kasgeldlimiet. Daarnaast loopt ook een langlopende lening in juli 2016 af (van € 10 mln.), die zal worden overgesloten. Verwachting van de werkgroep treasury is dat bij herfinanciering en consolidatie in 2016, nog steeds kan worden geprofiteerd van een relatief lage rente.

In de volgende tabel (tabel 9) wordt de korte financiering afgezet tegen de lange financiering. Hieruit blijkt dat, ondanks de overschrijding van het kasgeldlimiet, nog steeds een relatief groot aandeel van de aangetrokken leningen langjarig is gefinancierd.

Verhouding financiering kort ten opzichte van lang				
	ultimo 2015			ultimo 2014
Lening O/G lang	85.000.000	88%		91.500.000
Lening O/G kort	11.536.566	12%		1.795.106
	96.536.566	100%		93.295.106

Tabel 9: verhouding financiering kort ten opzichte van lang

4.5 Bedrijfsvoering

In de gemeenschappelijke regeling wordt (in hoofdstuk 2 en 3) een uitgebreide beschrijving gegeven van de organisatie van het RBT en de taken en verantwoordelijkheden van het personeel. In aanvulling daarop wordt de administratieve en financiële organisatie beschreven in de financiële verordening, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het RBT heeft geen personeel in dienst: werkzaamheden worden verricht door ambtenaren van de deelnemende gemeenten. Het RBT huurt kantoorruimte in de Javatoren te Almelo (Stationsstraat 11). Het huurcontract loopt tot 31 mei 2016. Het projectbureau wordt daarna gehuisvest op het XL Businesspark (Wolbeslanden 9a).

De bezetting van het Projectbureau bestond in 2015 uit:

- projectdirecteur, gedetacheerd door de Gemeente Enschede
- casemanager, Europees aanbesteed (contract tot 31-12-2015)
- planeconoom, gedetacheerd door de Gemeente Almelo
- administrateur, gedetacheerd door de Gemeente Almelo
- secretaresse, gedetacheerd door de Gemeente Almelo

De civieltechnische begeleiding van het project geschiedt door het ingenieursbureau van de gemeente Almelo (in house opdracht). Daarnaast wordt op afroep specialistische kennis ingehuurd, zoals juridische adviseurs, taxateurs, ICT-begeleiding, accountants, fiscalisten en archiefondersteuning.

In de financiële verordening van het RBT wordt verwoord dat het Dagelijks Bestuur zorg draagt voor de interne toetsing op juistheid, volledigheid en tijdigheid van bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheers-handelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen van het RBT. De secretaris van het bestuur heeft in dit kader een control-functie.

Het Algemeen Bestuur van het RBT heeft, overeenkomstig de financiële verordening, een nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik vastgesteld, waarin het beleid ter voorkoming van het oneigenlijk gebruik van eigendommen van het RBT wordt geformuleerd.

4.6 Verbonden partijen

Het Regionaal Bedrijventerrein Twente heeft stemrecht en zeggenschap in het 'Coöperatief Parkmanagement XL Businesspark Twente u.a.' en daarmee een bestuurlijk belang in deze organisatie. De coöperatie zetelt in Almelo en is op 23 oktober 2008 opgericht om parkmanagement te voeren op het XL Businesspark. Dit om 'op een creatieve en innovatieve wijze vorm te geven aan de wens om de kwaliteit van het XL Businesspark Twente duurzaam te bevorderen en daarmee een courante vestigingsplaats in stand te houden'.

Vanuit deze doelstelling zal de coöperatie zich gaan bezig houden met (bijvoorbeeld) het beheer van camera's en de blusvoorziening. Door uitgifte in erfpacht (landlease) is het lidmaatschap van bedrijven op lange termijn gewaarborgd.

Tot op heden is het RBT verantwoordelijk voor het beheer van de gerealiseerde voorzieningen (zie ook paragraaf 3.2) en kent de coöperatieve vereniging feitelijk een slapend bestaan (onder regie van het RBT). Dit totdat de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud van de gerealiseerde voorzieningen aan de coöperatie wordt overgedragen. Het RBT heeft geen financieel belang in de coöperatie. De coöperatie heeft geen eigen of vreemd vermogen.

4.7 Grondbeleid

Grondbeleid is geen doel maar een middel dat wordt ingezet als instrument om andere beleidsdoelen te realiseren.

4.7.1 Het gevoerde grondbeleid

Doel van het RBT is het voorzien in behoefte aan bedrijvigheid voor met name grote ruimtevragers. Dit omwille van het behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Twente. De behoefte aan bouwgrond blijkt uit onderzoek van Ecorys (2012, 2013), Panteia (2015) en de Stec Groep (2016). Daarbij komt naar voren dat het XL Businesspark een toplocatie is, met een regionale en bovenregionale aantrekkingskracht. Wel is het noodzakelijk dat een aantal knelpunten wordt weggenomen. Het gaat daarbij om het uitkopen van grondeigenaren, de wijziging van het bestemmingsplan en het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie. De nu voorliggende grondexploitatie per 1-1-2016 voorziet hierin.

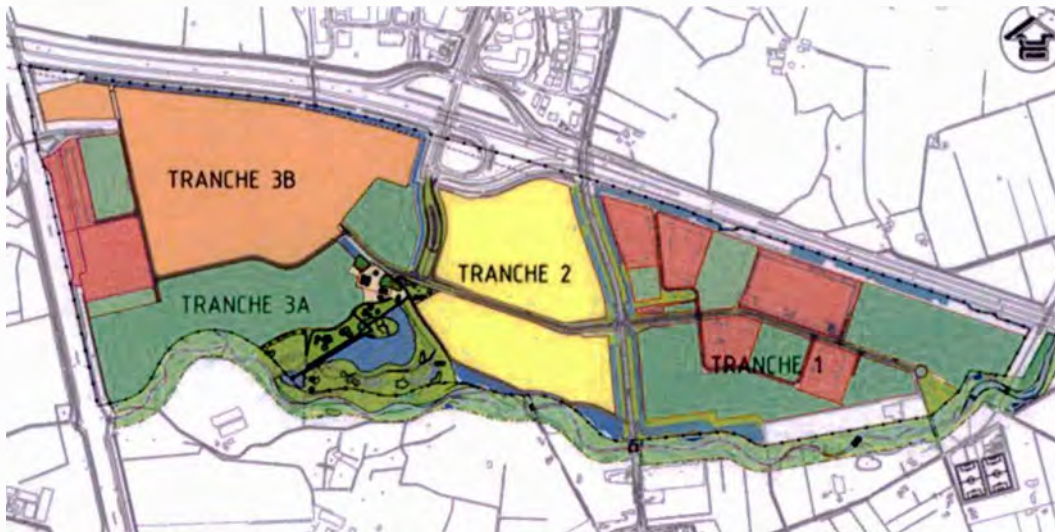
Het RBT voert een actief grondbeleid. Dit houdt in dat agrarische gronden worden aangekocht en bouw- en woonrijp gemaakt, om vervolgens uit te geven aan eindgebruikers. Dankzij dit actieve grondbeleid is per 31-12-2015 (inclusief verplichtingen) circa 160 hectare (88%) binnen het projectgebied in bezit van het RBT (zie figuur 1).

Figuur 1: eigendomspositie RBT, inclusief verplichtingen (de gronden met een groene arcering zijn in eigendom van het RBT)

Het bedrijventerrein bevat in totaal circa 122 hectare uitgeefbaar terrein, verdeeld over vier tranches (zie figuur 2). Daarvan is per 31-12-2015 in totaal 14,5 hectare (12%) uitgegeven (in tranche 1).

Tranche 1 en tranche 3a zijn direct beschikbaar voor uitgifte: het bestemmingsplan is uitgewerkt en de ontsluitingsstructuur is aangelegd. Voor tranche 2 (ontsloten via de hoofdweg) is een uitwerkingsplan vastgesteld. Voor tranche 3b (grotendeels ontsloten) is een actualisatie van het bestemmingsplan aan de orde.

Figuur 2: opdeling in deelgebieden

Geconstateerd is dat de huidige verkaveling en het huidige bestemmingsplan belemmeringen met zich meebrengt (qua vorm van de kavels, bouwhoogtes en milieucontouren). Besloten is om deze zoveel mogelijk weg te nemen, zodat beter wordt aangesloten op de actuele marktvraag. Daartoe wordt het bestemmingsplan geactualiseerd.

T/m 31-12-2015 is in totaal € 92,4 miljoen geïnvesteerd in het kader van de grondexploitatie. Alle investeringen vonden plaats op basis van vreemd vermogen (geleend geld). De grondexploitatiebegroting wordt jaarlijks opgesteld en geactualiseerd, om inzicht te verkrijgen in de economische waarde c.q. de 'terugverdien capaciteit' van deze investeringen. Naar de huidige inzichten wordt € 53,7 miljoen op de investeringen terugverdiend, waardoor een tekort resteert van € 38,6 miljoen (netto contant per 1-1-2016). Dit op basis van een begroting van (op netto contante waarde) € 57,1 miljoen aan nog te maken kosten en € 110,8 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten.

In de volgende tabel (tabel 10) wordt de grondexploitatiebegroting vereenvoudigd weergegeven.

Grondexploitatiebegroting			Op Ew	Op NCW
	Boekwaarde per 31-12-2015 (geinvesteerd vermogen)		92.350.508	92.350.508
	Kosten nominaal	62.168.290		57.083.202
2,00%	Kostenstijging	7.817.525		
	Nog te maken kosten (K)		69.985.815	57.083.202
2,00%	Opbrengsten nominaal	129.630.606		110.792.310
	Opbrengstenstijging	27.393.452		
	Nog te realiseren opbrengsten (O)		157.024.058	110.792.310
3,63%	Rente		76.396.259	
	Economische waarde (O-K)			53.709.107
2036	Resultaat op Ew per 31-12-2036		81.708.524	
2016	Resultaat op NCW per 1-1-2016			38.641.401

Tabel 10: Resultaat van de grondexploitatie per 1-1-2016

In het rekenmodel wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (1% in 2016) en 2% opbrengstenstijging (0% in 2016). Dit gebaseerd op inflatiecijfers over de afgelopen tien jaar. Gerekend is met gemiddeld 3,6% rente (3% in 2016, 3,25% t/m 2025 en daarna 4,0%). Dit gebaseerd op advies van de werkgroep Treasury, op basis van actuele renteprognoses en de huidige financieringsarrangementen. Uitgangspunt is een uitgiftetempo van acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. De uitgifteprijs is vastgesteld op (gemiddeld) € 125,- per m2 uitgeefbaar terrein (prijspeil 1-1-2016).

Over het uitgiftetempo en de begrote grondopbrengsten is advies ingewonnen bij de Stec Groep. De Stec Groep geeft in haar rapport van 8 januari 2016 aan dat:

- Een uitgiftetempo van vier tot zes hectare realistisch is, na optimalisatie van het plan (planologische aanpassingen). Dit mits sprake is van een volledig commitment van betrokken partijen (doorverwijzen grote bedrijven), een sterke en intensieve acquisitie en strakke regionale programmeringsafspraken (terugdringen overaanbod).
- Grondprijzen tussen de € 125 en € 135 reel en marktconform zijn, indien het plan wordt geoptimaliseerd en overaanbod wordt teruggebracht.

4.7.2 Parkmanagement

Hoofddoel van het RBT is het voorzien in behoefte aan bouwgrond voor bedrijven met een grote ruimtebehoefte. Dit ten behoeve van het behoud en de uitbreiding van werkgelegenheid in Twente. Om te voorzien in deze behoefte produceert het RBT naast bouwgrond ook voorzieningen voor ondernemers. Het gaat bijvoorbeeld om een centrale bluswaterinstallatie, bewegwijzering en camera's. Deze voorzieningen maken in beginsel geen deel uit van de grondexploitatie.

Investerings

In tranche één is een centrale blusvoorziening gerealiseerd en zijn camera's (terrein-beveiliging) en bewegwijzering aangebracht. Het RBT heeft hierin per 31-12-2015 (per saldo) € 4,6 miljoen geïnvesteerd (op basis van vreemd vermogen). De parkmanagementbegroting (zie onderstaande tabel voor een vereenvoudigde weergave) wordt jaarlijks opgesteld en geactualiseerd, om inzicht te verkrijgen in de economische waarde c.q. de 'terugverdien-capaciteit' van deze investeringen.

Parkmanagement begroting				Op Ew	Op NCW
		Boekwaarde per 31-12-2015		4.624.559	4.624.559
		Kosten nominaal	1.079.868		1.037.468
2,0%		Kostenstijging	51.749		
		Nog te maken kosten (K)		1.131.617	1.037.468
		Opbrengsten nominaal	6.160.842		5.276.231
2,0%		Opbrengstenstijging	1.281.462		
		Nog te realiseren opbrengsten (O)		7.442.304	5.276.231
3,6%		Rente		2.501.907	
		Economische waarde (O-K)			4.238.763
2036		Resultaat op Ew per 31-12-2036		815.779	
2016		Resultaat op NCW per 1-1-2015			385.796

Tabel 11: Resultaat van de parkmanagementbegroting per 1-1-2016

Naar de huidige inzichten resulteert het project in een tekort van € 0,4 miljoen, netto contant per 1-1-2016. Dit op basis van een berekening van (op netto contante waarde) € 1 miljoen aan nog te maken kosten en € 5,3 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten. Dit gebaseerd op een door bedrijven te vergoeden parkmanagementbijdrage van € 5,95 per m2 (prijspeil 1-1-2016). Bij berekening van het resultaat is uitgegaan van hetzelfde uitgiftetempo en dezelfde rekenparameters (inflatie en rente) als in de grondexploitatie (zie paragraaf 4.7.1).

4.7.3 Reserves en voorzieningen

Het resultaat van de grondexploitatie en de parkmanagementexploitatie wordt genomen als het project is afgewikkeld. In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers van het openbaar lichaam vastgelegd hoe het resultaat wordt verdeeld (artikel 22 en artikel 27). Conform de hierbij vastgestelde verdeelsleutel, staan deelnemers garant voor het eindresultaat. Het resultaat wordt genomen nadat het project is afgewikkeld. Het RBT heeft om die reden geen reserves of voorzieningen.

In onderstaande tabel wordt het totale resultaat per deelnemer weergegeven, op basis van de per 31-12-2015 actuele gemeenschappelijke regeling.

		Netto contante waarde	Eindwaarde
Huidige belangenverhouding		1-1-2016	31-12-2036
Provincie Overijssel	23,00%	€ 8.976.255	€ 18.980.590
Gemeente Almelo	23,00%	€ 8.976.255	€ 18.980.590
Gemeente Hengelo	23,00%	€ 8.976.255	€ 18.980.590
Gemeente Enschede	23,00%	€ 8.976.255	€ 18.980.590
Gemeente Borne	8,00%	€ 3.122.176	€ 6.601.944
Totaal op NCW 1-1-2016	100,00%	€ 39.027.198	€ 82.524.304

Tabel 12: resultaat per deelnemer op basis van de huidige gemeenschappelijke regeling

Verkenning

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015, op uitnodiging van het College van Gedeputeerde Staten van Overijssel, een verkenning uitgevoerd waarin meerdere scenario's zijn onderzocht. Dit heeft op 16 december 2015 geleid tot een akkoord op hoofdlijnen, onder voorbehoud van de goedkeuring van de Raden en Staten, met de volgende uitgangspunten:

1. Het XL Park wordt (volledig) aangemerkt als (prioritaire) toplocatie voor Twente.

Het bestemmingsplan wordt aangepast opdat grotere kavels kunnen worden aangeboden en aangesloten wordt bij de (huidige) logistieke vraag (o.a. bouwhoogtes).

2. Een grondexploitatie welke sluit op een tekort van € 39 miljoen (netto contante waarde per 01-01-2016).

3. De provincie neemt een meerderheidsbelang van 53,47%. Dit leidt tot een nieuwe belangenverdeling van 53,47% voor provincie, 13,90% voor Almelo, Enschede en Hengelo en 4,83% voor Borne.

4. De vergroting van het provinciale belang geldt in beginsel voor vijf jaar. In 2020 wordt op basis van een evaluatie besloten wat dan de meest wenselijke belangenverhouding zal zijn.

5. Besluitvorming in de nieuw aan te passen gemeenschappelijke regeling van het RBT zal plaatsvinden met meerderheid van belangenverhouding. Indien het tekort groter wordt dan € 50 miljoen (netto contante waarde per 01-01-2016), is een unaniem besluit noodzakelijk (huidige uitgangspunten in de gemeenschappelijke regeling van het RBT zoals definitie RBT-

gebied en RBT-profiel blijven hoe dan ook in stand). In dat geval zal de onder punt 4 genoemde evaluatie en bijbehorende besluitvorming eerder plaatsvinden.

6. Het project krijgt een volwaardige uitvoeringsorganisatie (met voldoende mandaat voor de projectdirecteur).

In onderstaande tabel wordt het resultaat per deelnemer weergegeven, op basis van de door het Dagelijks Bestuur voorgestelde (gewijzigde) belangenverhouding.

Verkenning (DB Akkoord)	Netto contante waarde		Eindwaarde
	Aandeel	1-1-2016	31-12-2036
Provincie Overijssel	53,47%	€ 20.834.290	€ 44.126.632
Gemeente Almelo	13,90%	€ 5.434.245	€ 11.469.434
Gemeente Hengelo	13,90%	€ 5.434.245	€ 11.469.434
Gemeente Enschede	13,90%	€ 5.434.245	€ 11.469.434
Gemeente Borne	4,83%	€ 1.890.173	€ 3.989.369
Totaal op NCW 1-1-2016	100,00%	€ 39.027.198	€ 82.524.304

Tabel 13: resultaat per deelnemer op basis van de te wijzigen gemeenschappelijke regeling, conform voorstel d.d. 16 december 2015

4.8 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het RBT beschikt niet over reserves of voorzieningen (weerstandscapaciteit) en is dus niet in staat om tegenvallers op te vangen. Zowel het verlies als eventuele (nu nog niet voorziene) tegenvallers worden gedekt door de deelnemende gemeenten en de provincie. Dit in overeenstemming met de gemeenschappelijke regeling van het RBT.

Om inzicht te krijgen in financiële risico's is een risicoanalyse uitgevoerd, waarmee de grondexploitatiebegroting (en daarmee het begrote resultaat) in een breder perspectief wordt geplaatst. In deze analyse is zowel de grondexploitatie als de parkmanagementbegroting meegenomen.

Uit de (rekenkundige) analyse blijkt dat de grondexploitatie en parkmanagementexploitatie realistisch zijn begroot (er is 50% kans op een gunstiger resultaat en 50% kans op een negatiever resultaat). Met 80% zekerheid kan worden gesteld dat het tekort in een bandbreedte ligt van (netto contant per 1-1-2016) een tekort van € 26,6 mln. (een verbetering van € 12,4 mln.) en € 51,7 mln. (een verslechtering van € 12,6 mln.). Daarbij zijn de meest extreme scenario's buiten beschouwing gelaten. Er is bijvoorbeeld geen rekening gehouden met een wijziging van het plangebied en/of een wijziging van begrotingsregels (BBV).

De grondprijs en het uitgiftetempo vormen het belangrijkste risico. Reden hiervoor is dat de kosten grotendeels vastliggen, terwijl de opbrengsten grotendeels nog moeten worden gerealiseerd (verkoop van 110 hectare bouwgrond). Een snellere / langzamere uitgifte en

een hogere / lagere grondprijs, heeft daarom een relatief groot effect op het begrote resultaat. De Stec Groep benoemt in haar rapportage van 9 januari 2016 dat – om het veronderstelde uitgiftetempo en de begrote grondprijzen te kunnen realiseren – aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan. Het gaat er daarbij om een volledig commitment van betrokken partijen (doorverwijzen grote bedrijven), een sterke en intensieve acquisitie en strakke regionale programmeringsafspraken (terugdringen overaanbod).

Regionaal Bedrijventerrein Twente
Jaarrekening over het begrotingsjaar 2015

5. Overzicht baten en lasten en de toelichting

Overzicht baten en lasten

In onderstaande tabel wordt (per programma) een weergave gegeven van de in 2015 gerealiseerde baten en lasten. Daarbij wordt het saldo van baten en lasten (per programma) vergeleken met de herziene begroting (saldo). Alle lasten en baten met betrekking tot het onderhanden werk (programma 1, 2 en 3) worden ten gunste / ten laste gebracht van de post voorraad onderhanden werk. De programma's met jaarlijks terugkerende baten en lasten (5 en 6) kennen een resultaat.

	Primitieve begroting 2015			Herziene begroting 2015			Realisatie jaar 2015		
	baten in euro's	lasten in euro's	saldo in euro's	baten in euro's	lasten in euro's	saldo in euro's	baten in euro's	lasten in euro's	saldo in euro's
Programma 1 / Bouwgrondproductie	-8.584.978	13.157.753	4.572.775	-15.954.508	15.735.022	-219.486	-2.875.826	6.834.385	3.958.559
mutatie OHW	-4.572.775		-4.572.775	219.486		219.486	-3.958.559		-3.958.559
	-13.157.753		0	-15.735.022	15.735.022	0	-6.834.385	6.834.385	0
Programma 2 / Parkmanagement inv	-354.237	279.166	-75.071	-555.000	197.901	-357.099	-71.400	156.567	85.167
mutatie OHW	75.071		75.071	357.099		357.099	-85.167		-85.167
	-279.166	279.166	0	-197.901	197.901	0	-156.567	156.567	0
Programma 3 / Erfpacht expl	-460.210	460.210	0	-302.626	302.626	0	0	3.114	3.114
mutatie OHW	0		0	0		0	-3.114		-3.114
	-460.210	460.210	0	-302.626	302.626	0	-3.114	3.114	0
Programma 5 / Parkmanagement expl	-126.442	151.800	25.358	-130.892	137.500	6.608	-119.976	97.098	-22.878
Resultaat	0		0	0		0	0		0
			25.358	-130.892	137.500	6.608	-119.976	97.098	-22.878
Programma 6 / Openbare ruimte				-103.664	103.664	0	-106.430	106.430	0
Resultaat				0		0	0		0
	-100.000	100.000		-103.664	103.664	0	-106.430	106.430	0
Programma 7 / Erfpacht inv				0	8.787.007	8.787.007			
mutatie Voorraad				0		-8.787.007			
				0	8.787.007	0			
Totaal RBT	-13.997.129	839.376	25.358	-16.470.105	25.263.720	6.608	-7.220.472	7.197.594	-22.878
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten			-22.878,00						
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			0,00						
Gerealiseerd resultaat			0,00						

Tabel 15: gerealiseerd saldo van baten en lasten over 2015, afgezet tegen de begroting en primitieve begroting

Toelichting

In het jaarverslag is (in hoofdstuk 3 van de jaarstukken) een uitgebreide toelichting gegeven op de verschillen ten opzichte begroting. Hierna volgt een beknopte samenvatting.

Bouwgrondproductie (grondexploitatie)

Het in de grondexploitatie geïnvesteerd vermogen (programma 1 en 4) loopt op met € 4,0 miljoen, terwijl verwacht werd dat de boekwaarde beperkt zou afnemen (€ 0,2 mln.). Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een tegenvallende gronduitgifte. In plaats van dertien hectare (zoals verondersteld in de begroting), is slechts één hectare uitgegeven.

Levering aan twee bedrijven (in totaal zeven hectare, nabij de laad- en loskade) vond bijvoorbeeld nog niet plaats, omdat de omgevingsvergunning nog niet kon worden uitgegeven (omwonenden maakten gebruik van hun mogelijkheden tot rechtsbescherming). Als gevolg hiervan is ook de investering in het containeroverslagterrein nog niet ingebracht in het erfpachtbedrijf. Niet alleen de gronduitgifte, maar ook de investeringen bleven achter op de planning. Er is wel overeenstemming bereikt met een aantal grondeigenaren. Deze grondaankopen worden echter (grotendeels) pas in 2016 geëffectueerd (zie ook paragraaf 6.4) en werken nog niet door in de nu voorliggende jaarrekening.

Parkmanagementbegroting

Het in parkmanagement geïnvesteerd vermogen (programma 2) loopt op met € 0,1 miljoen, terwijl verwacht werd dat het geïnvesteerd vermogen zou aflopen (met € 0,4 mln.). Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een tegenvallende gronduitgifte.

Onderhoud en beheer van parkmanagementvoorzieningen

Het RBT is, totdat de parkmanagementvoorzieningen worden overgedragen aan de coöperatieve vereniging, verantwoordelijk voor het beheer van de gerealiseerde voorzieningen. Dit resulteerde in 2015 in een winst van € 22.878,-. Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om dit resultaat ten laste van het eigen vermogen te brengen, waarmee het verlies dat vorig jaar is gerealiseerd (€ 6.505,-) wordt gecompenseerd.

Onderhoud en beheer van de openbare ruimte

Het beheer van de openbare ruimte verliep per saldo neutraal voor het RBT. Dit omdat deze uitgaven worden gedekt door de gemeente Almelo (conform artikel 4.21 van de gemeenschappelijke regeling).

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het normenkader rondom de 'Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (hierna: WNT) is bekrachtigd in het besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 23 december 2014, nr. 2014-0000645180, houdende vaststelling van beleidsregels inzake de toepassing van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector met ingang van 1 januari 2015 (Beleidsregels toepassing WNT 2015). Op basis hiervan wordt in onderstaande tabel een overzicht gegeven van (gewezen) topfunctionarissen.

Functie(s)	Beloning in euro's	Belastbare onkosten- vergoeding	Werkgeversdeel van voorzieningen ten behoeve van beloning betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Omvang dienstverband (in FTE)	Interim	Motivering overschrijding norm (indien van toepassing)
Topfunctionarissen								
Projectdirecteur J.M. Geerdink	(betreft een all-in vergoeding aan de gemeente Enschede)	72.198	0	1-1-2015	n.v.t.	0,5	ja > 6 maand	n.v.t.
Gewezen topfunctionarissen								
Projectdirecteur L. Hoogenberg*	(betreft een all-in vergoeding aan uitlenende BV)	4.059	0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	ja >6 maand	n.v.t.

* Contract is beëindigd per 31-12-2014. De all-in vergoeding over 2014 bedroeg € 106.395,- (zie jaarrekening over 2014).

Tabel 16: overzicht van (gewezen) topfunctionarissen

De directie van het Regionaal Bedrijventerrein Twente wordt met ingang van 1-1-2015 (parttime en op interim basis) vervuld door de heer J.M. Geerdink. De heer Geerdink heeft geen dienstbetrekking bij het RBT, maar is voor deze functie gedetacheerd vanuit de gemeente Enschede. De aan de gemeente Enschede betaalde vergoeding past, ook indien deze wordt omgerekend naar een (theoretische) fulltime betrekking, binnen het bij wet vastgestelde bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen.

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, in het boekjaar 2015. Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers, vanuit de deelnemende gemeenten en de provincie. Deze vervullen hun functie onbezoldigd en hebben geen dienstbetrekking bij het RBT.

Bestuurslid	Deelnemer	Dagelijks Bestuur / Algemeen Bestuur	Bezoldiging
Bestuursleden			
de heer dr. Y.J. van Hijum	Provincie Overijssel	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
mevr. M.T. van Haaf	Provincie Overijssel	Algemeen Bestuur	€ 0
mevr. I. ten Seldam	Gemeente Almelo	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
de heer J. Cornelissen	Gemeente Almelo	Algemeen Bestuur	€ 0
de heer M.J.R. Kottelman	Gemeente Borne	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
de heer J. Hatenboer	Gemeente Enschede	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
de heer P.G. Welman	Gemeente Enschede	Algemeen Bestuur	€ 0
mevr. M. ten Heuw	Gemeente Hengelo	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
de heer J.H. Elferink	Gemeente Hengelo	Algemeen Bestuur	€ 0
Gewezen bestuursleden			
de heer E.J. van Marle RA	Gemeente Almelo	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0
de heer C. Bruggink	Gemeente Almelo	Algemeen Bestuur	€ 0
Mevr. I. Bakker	Provincie Overijssel	Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur	€ 0

Tabel 16: leden Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur in 2015 (stand van zaken per 31-12-2015, inclusief gewezen bestuursleden)

Mr. A. te Hennepe is secretaris van het bestuur en wordt voor deze functie gedetacheerd door de gemeente Almelo.

6. De balans en de toelichting

6.1 De balans per 31 december

	2015	2014
Debet		
Immateriële vaste activa		
Vooruitbetaalde financieringskosten	37.719	75.437
Langlopende vorderingen		
Vordering coop en gemeente Almelo	2.380	5.930
Totaal vaste activa	40.099	81.367
Vlottende activa		
Onderhanden werk	97.076.269	93.029.434
sub-totaal onderhanden werken	97.076.269	93.029.434
Te vorderen omzetbelasting	50.963	203.372
Debiteuren	287.145	447.724
Kortlopende vorderingen	79.524	1.248.570
Nog te ontvangen subsidies	646.803	
Vooruit gefactureerd Gemeente Almelo		
Liquide middelen		-
Totaal vlottende activa	98.140.704	94.929.100
Totaal generaal	98.180.803	95.010.467
Credit		
Eigen vermogen		
Resultaat lopend jaar	16.372	-6.691
Vaste passiva		
Langlopende schulden	85.000.000	91.500.000
Overlopende passiva > 1 jaar	116.800	800
Totaal vaste passiva	85.116.800	91.500.800
Vlottende passiva		
Crediteuren	325.479	697.427
Bankschuld kort BNG en RABO	11.536.566	1.795.106
Te betalen rente	522.944	712.225
Overlopende passiva kort	75.842	311.600
Vooruit ontv reserveringsverg	586.800	
Totaal vlottende passiva	-	-
	13.047.631	3.516.358
Totaal generaal	98.180.803	95.010.467

Tabel 17: balans

6.2 Toelichting op de balans

Grondslagen voor de waardering

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening van het RBT, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Het resultaat wordt genomen nadat het project is afgewikkeld. De uiteindelijke resultaten komen ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende partijen, naar verhouding van hun deelnemingspercentage (conform artikel 22 en artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling). Het RBT heeft om die reden geen reserves dan wel voorzieningen. Voor een uitgebreidere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.7.3 van het jaarverslag.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen.

De vooruitbetaalde financieringskosten zien toe op het collar contract dat is afgesloten bij de Rabobank (AA Rating), ter afdekking van een deel van het renterisico. Dit voor de periode 1-1-2007 t/m 1-1-2017, met een basisbedrag van € 18 miljoen. Over dit bedrag wordt een minimale rente (Floor) en een maximale rente (cap) berekend van respectievelijk 3,0% en 4,75%. Als het rentepercentage in rekening courant (het gemiddelde maand euribor) tussen voornoemde Floor en cap in zit, dan geldt dat tarief voor de rekening courant schuld. Zolang de schuld in rekening courant niet lager is dan € 18 miljoen, dan is er geen ongedekte positie en geen speculatierisico. Volgens het verwachte kasverloop zal de korte schuld tot 1 januari niet dalen beneden deze grens. Vanaf 1 april 2007 (start kredietruimte) wordt maandelijks € 3.141,- onttrokken, ten laste van de rentekosten. Het contract loopt af per 1-1-2017 en per 31-12-2015 staat derhalve (nog) voor € 37.719,- aan vooruitbetaalde financieringskosten op de balans.

Voorraden onderhanden werk

De voorraden onderhanden werk zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Het resultaat wordt genomen nadat het project is afgewikkeld. De uiteindelijke resultaten komen ten gunste c.q. ten laste van de deelnemende partijen, naar verhouding van hun deelnemingspercentage (conform artikel 22 en artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling). Het RBT heeft geen reserves dan wel voorzieningen. Voor een uitgebreidere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 4.7.3 van het jaarverslag.

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van het onderhanden werk. De investering in de ontsluitingsweg maakt deel uit van de grondexploitatie.

Onderhanden werk	2015	2014
Bouwgrondproductie	90.983.705	88.391.950
Ontsluitingsweg	1.366.803	
Sub totaal grondexploitatie	92.350.508	88.391.950
Parkmanagement investeringen	4.624.559	4.539.393
Erfpacht investeringen	101.205	98.091
Sub totaal onderhanden werk	97.076.272	93.029.434

Tabel 18: voorraden onderhanden werk

Grondexploitatiebegroting (bouwgrondproductie)

T/m 31-12-2015 is circa € 92,4 miljoen geïnvesteerd in het kader van de grondexploitatie (inclusief ontsluitingsweg). Naar de huidige inzichten wordt op deze investering € 53,7 miljoen terugverdiend en resulteert het project derhalve in een tekort van € 38,6 miljoen, netto contant per 1-1-2016. Dit op basis van een berekening van (op netto contante waarde) € 57,1 miljoen aan nog te maken kosten en € 110,8 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten. Uitgangspunt in de berekening is een uitgiftetempo van acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. Daarnaast wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (1% in 2016), 2% opbrengstenstijging (0% in 2016) en gemiddeld 3,6% rente (3% in 2016, 3,25% t/m 2025 en daarna 4,0%). De uitgifteprijs is vastgesteld op gemiddeld € 125,- per m² uitgeefbaar terrein (prijsspeil 1-1-2016). Uitgangspunt in de waardering is dat het bestemmingsplan wordt aangepast (verkaveling) en het XL Businesspark wordt aangemerkt als (prioritaire) toplocatie.

Ontsluitingsweg (onderdeel van de grondexploitatie)

Het Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) heeft in juli 2014 een laad- en loskade en containerterminal gerealiseerd. Dit deelproject ziet toe op de vervolgstap: de aanleg van een hoogwaardige ontsluitingsweg naar de A35. Daardoor wordt het XL Businesspark meer geschikt voor logistieke bedrijven en wordt het regionale vestigingsklimaat verbeterd. Hiervoor is vanuit het programma 'Ontwikkelagenda van Twente' een subsidie ter beschikking gesteld van maximaal € 1,8 miljoen.

In 2015 zijn sloop- en sanerings-werkzaamheden uitgevoerd en daarnaast is de verharding (bouwrijp) opgeleverd door de aannemer. De weg kan dan nu worden gebruikt, door bedrijven die gebruik willen maken van de kade. In onderstaande tabel worden de uitgaven aan dit project en de ontvangen en nog te ontvangen subsidie gespecificeerd. De werkzaamheden verlopen grotendeels volgens planning. Naar verwachting zal het project in 2016 worden afgerond.

Gerealiseerde kosten	2015
Bouw en woonrijpmaken	1.424.267
Verwerving	905.596
Sloop en sanering	200.442
Vtu	170.913
Rente	32.388
Totaal	2.733.606
Ten laste van de ontwikkelagenda	-1.366.803
Ten laste van overige middelen (programma 1)	-1.366.803
Totaal	-2.733.606
Ontwikkelagenda	
Reeds ontvangen voorschot	-720.000
Vordering op ontwikkelagenda	-646.803
Totaal	-1.366.803

Tabel 19: specificatie uitgaven ontsluitingsweg

Parkmanagementbegroting

T/m 31-12-2015 is circa € 4,6 miljoen geïnvesteerd in het kader van de parkmanagement-exploitatie. Naar de huidige inzichten wordt op deze investering € 4,2 miljoen terugverdiend, waardoor een tekort resteert van € 0,4 miljoen (netto contant per 1-1-2016). Dit op basis van een berekening van (op netto contante waarde) € 1 miljoen aan nog te maken kosten en € 5,3 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten. Uitgangspunt in de berekening is (gelijk aan de grondexploitatie) een uitgiftetempo van acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. Daarnaast wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (1% in 2016), 2% opbrengstenstijging (0% in 2016) en gemiddeld 3,6% rente (3% in 2016, 3,25% t/m 2025 en

daarna 4,0%). De parkmanagement-bijdrage is vastgesteld op van € 5,95 per m2 uitgeefbaar terrein (prijsspeil 1-1-2016). Uitgangspunt in de waardering is dat het bestemmingsplan wordt aangepast (verkaveling) en het XL Businesspark wordt aangemerkt als (prioritaire) toplocatie.

Benadrukking onzekerheid waardering van het onderhanden werk

Het begrote resultaat van de grondexploitatiebegroting en de parkmanagementbegroting betreft een inschatting, op basis van de op dit moment (april 2016) beschikbare informatie. Jaarlijks wordt het verwachte exploitatietekort positief of negatief bijgesteld. De in de berekening gehanteerde uitgifteprijs (gemiddeld € 125,- per m2), parkmanagementbijdrage (€ 5,95 per m2) en het gerekende uitgiftetempo (acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036) is gezien de economische omstandigheden en demografische ontwikkelingen onzeker, maar past binnen de door deskundigen aangegeven bandbreedte. Wel geven deskundigen aan dat aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan (de aanpassing van het bestemmingsplan, het terugbrengen van regionale overcapaciteit en een sterke en intensieve acquisitie).

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Gemeenschappelijke Regelingen zijn, net als Gemeenten en Provincies, verplicht om overtollige middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Ingevolge artikel 52c van het Besluit Begroting en Verantwoording wordt in de toelichting op de balans gerapporteerd over de benutting van het drempelbedrag. Het RBT kent geen overtollige middelen en derhalve wordt het drempelbedrag (dat wettelijk is vastgesteld op minimaal € 250.000,-) niet overschreden. Dit komt naar voren in onderstaande tabel.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Buiten 's Rijks schatkist aangehouden	-	-	-	-
Ruimte onder het drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Tabel 20: benutting drempelbedrag schatkistbankieren (per kwartaal, op dagbasis)

6.3 Passiva

6.3.1 Langlopende schulden

Leningen o/g > 1 jaar.					
	Looptijd	Jaar	%	Ultimo 2015	Ultimo 2014
BNG	1 nov 2005 = 1 nov 2020	15	3,5950%	32.000.000	32.000.000
BNG	3 jan 2011 = 3 jan 2015	4	2,7500%		6.500.000
BNG	28 juli 2011 = 28 juli 2016	5	2,9000%	10.000.000	10.000.000
BNG	10 juli 2014 = 10 juli 2024	10	2,0100%	8.500.000	8.500.000
BNG	5 nov 2014 = 5 nov 2026	12	1,7000%	10.000.000	10.000.000
BNG	23 dec 2014 = 23 dec 2024	10	1,3200%	6.500.000	6.500.000
Rabobank*				18.000.000	18.000.000
				85.000.000	91.500.000
* Kredietruimte van de Rabobank ad. € 18 mln., tot 1 januari 2017. De rente bedraagt minimaal 3% en maximaal 4,75% (cap) per jaar.					
				Ultimo 2015	Ultimo 2014
Ingehouden garanties verwervingen					
	Wolbeslanden 9/9a			800	800
	Waterschap Vechtstromen			116.000	
	Totaal garanties			116.800	800
Totaal overlopende passiva > 1 jaar				85.116.800	91.500.800

Tabel 21: langlopende schulden

In onderstaande tabel wordt de betaalde rentelast op de vaste schuld (per lening) weergegeven.

Leningen	bedrag per 31-12-2014	toename	aflossing	bedrag per 31-12-2015	betaalde rente	
BNG	32.000.000			32.000.000,00	3,595%	1.150.400,00
BNG	10.000.000			10.000.000,00	2,900%	290.000,00
BNG	6.500.000		-6.500.000,00	-	2,750%	1.960,00 afl. 5 jan 2015
BNG	8.500.000			8.500.000,00	2,010%	170.850,00
BNG	10.000.000			10.000.000,00	1,700%	170.000,00
BNG	6.500.000			6.500.000,00	1,320%	85.800,00
RABO	18.000.000			18.000.000,00	3,121%	561.780,00
	91.500.000			85.000.000		2.430.790,00

Tabel 22: rentelast op vaste schuld

Toerekening rentelast per programma

In onderstaande tabel wordt de betaalde rentelast per programma weergegeven. Het betreft hier zowel de rentelast op vaste schuld als de rentelast uit het rekening courant krediet.

Toerekening rentelast aan programma's		2015
Programma 1	bouwgrondexploitatie*	2.584.875
Programma 2	Parkmanagement inv	143.187
Programma 3	Erfpacht exploitatie	3.114
Programma 5	Parkmanagement exploitatie	-373
		2.730.803

Tabel 23: rentelast per programma (aan het programma openbare ruimte wordt geen rente toegeschreven; deze uitgaven worden per kwartaal aan de gemeente Almelo gefactureerd)

6.3.2 Kort lopende schulden

		Ultimo 2015	Ultimo 2014
Bankschulden kort:			
Rabo rekening courant boven € 18 mln.		56.334	886.943
BNG rekening courant		11.480.232	908.163
Rest Cap/Floor			
Bankschulden kort		11.536.566	1.795.106
Ernst & Young (accountant)		23.000	16.500
Gemeente Almelo		56.034	26.500
Juridisch advies			19.000
Gemeente Enschede		-5.192	
Nuon (energie Wolbeslanden 9)		-1.000	
Essent (openbare verlichting / Darwin 9)		3.000	
Vooruit ontv reserveringsvergoedingen		586.800	249.600
Overlopende passiva kort		662.642	311.600
BNG 32.000.000,- 15 jaar	1 nov 2005 3,595 %	191.700	191.700
BNG 6.500.000,- 4 jaar	3 jan 2011 2,75 %		178.750
BNG 10.000.000,- 5 jaar	28 juli 2011 2,9%	120.835	120.835
BNG 8.500.000,- 10 jaar	10 juli 2014 2,010 %	81.446	81.446
BNG 10.000.000,- 12 jaar	5 nov 2014 1,7 %	26.082	26.082
BNG 6.500.000,- 10 jaar	23 dec 2014 1,32 %	1.881	1.881
Rabo	rente Q 4 2015	101.000	111.531
Te betalen rente		522.944	712.225
Crediteuren			
Gemeente Almelo		250.106	244.442
Langezaal			191.912
NTP Infra			53.728
Gemeente Enschede		26.887	
Overigen		48.486	207.343
Crediteuren		325.479	697.425
Totaal		13.047.631	3.516.356

Tabel 24: kort lopende schulden

6.4 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Onderstaande tabel omvat de per 31-12-2015 nog maximaal openstaande contractverplichtingen. Het gaat daarbij om het (restant van de) overeenkomsten en (het restant van de) opdrachten die op basis van aanbesteding zijn verleend.

		Ultimo 2015	Ultimo 2014
Bouwrijp maken		27.565	72.888
Parkmanagement investeringen		6.200	
Onderhoud en beheer		PM	2.990
Personeel			70.000
Huur projectbureau		10.795	25.909
Grondverwervingen		8.870.466	
		8.915.026	171.787

Tabel 24: niet uit de balans blijkende verplichtingen

De post grondverwerving ziet toe op overeenkomsten die in 2015 zijn gesloten, maar waarvan de levering en betaling in 2016 wordt geeffectueerd.

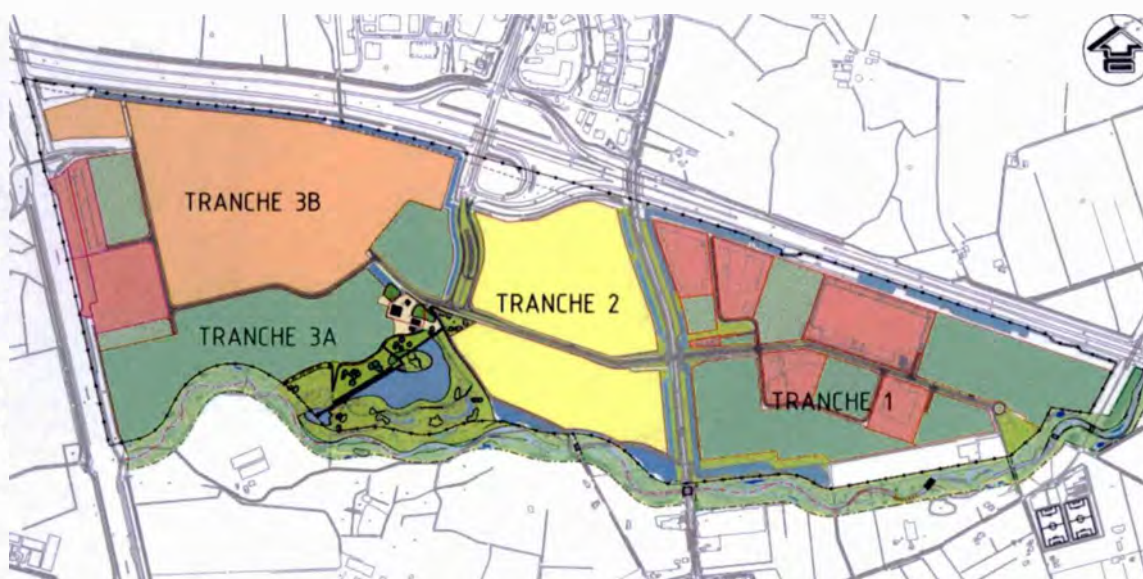
XL Businesspark Twente

**BUSINESSPARK
TWENTE**

Herziening begroting 2016,
begroting 2017 en Meerjarenraming 2018 - 2020

Financiële en beleidsmatige kaders

Gemeenschappelijke regeling
Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

15 april 2016

1. Inleiding	3
2. Voorstel aan het Algemeen Bestuur en Ontwerp Besluit	4
3. Beleidsbegroting.....	6
3.1 Bouwgrondproductie	6
3.2 Parkmanagement	6
3.3 Erfpacht.....	7
3.4 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte	7
4. De paragrafen	8
4.1 Lokale heffingen	8
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen.....	8
4.3 Financiering.....	8
4.4 Bedrijfsvoering	9
4.5 Verbonden partijen.....	10
4.6 Grondbeleid.....	10
4.6.1 Grondexploitatie	11
4.6.2 Parkmanagement.....	11
4.6.3 Resultaat.....	11
4.7 Weerstandsvermogen.....	12
5. De financiële begroting	13
5.1 Bouwgrondproductie	13
5.1.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	13
5.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	13
5.2 Parkmanagement investeringen	14
5.2.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	14
5.2.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten	14
5.3 Onderhoud en beheer van parkmanagementvoorzieningen	15
5.3.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	15
5.3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	15
5.4 Erfpachtbedrijf.....	15
5.4.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	15
5.3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	15
5.5 Erfpachtexploitatie.....	16
5.5.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	16
5.5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	16
5.6 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte	16
5.6.1 Overzicht van baten en lasten in 2016	16
5.6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	16
5.7 De financiële positie van het RBT en totaalbegroting 2016.....	16
6. Begroting 2017 en Meerjarenraming 2018 – 2020	18

1. Inleiding

Voor u ligt de begroting van het Regionaal Bedrijventerrein Twente voor 2016, de (voorlopige) begroting voor 2017 en de meerjarenbegroting 2018 – 2020. De (herziene) begroting voor 2016 fungeert als beleidsmatig en financieel kader waarbinnen het Dagelijks Bestuur kan opereren. Daarmee vormt de nu voorliggende begroting over 2016, de basis voor de jaarverslaglegging over het lopende jaar.

Deze notitie wordt op 15 april 2016 besproken door het Dagelijks Bestuur en vervolgens aangeboden aan Provinciale Staten van Overijssel en aan de Raden van de deelnemende gemeenten. De raden en de staten worden op deze manier in de gelegenheid gesteld hun gevoelens kenbaar te maken over de begroting. De begroting wordt vervolgens, voorzien van eventuele gevoelens van raden en staten, op 7 juli ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur en voor 1 augustus 2015 toegezonden aan het ministerie van Binnenlandse zaken (toezichthouder).

De begroting is opgebouwd uit de activiteiten (programma's), waar het RBT zich mee bezig houdt. Het betreft hier bouwgrondproductie, parkmanagement investeringen, parkmanagement exploitatie, erfpacht investeringen, erfpacht exploitatie en onderhoud van de openbare ruimte. De productie van bouwrijpe grond is de hoofdactiviteit van het RBT. Derhalve is de programmabegroting voor een belangrijk deel gebaseerd op de grondexploitatiebegroting.

2. Voorstel aan het Algemeen Bestuur en Ontwerp Besluit

Almelo, 15 april 2016

Vergadering Algemeen Bestuur d.d. 7 juli 2016

Onderwerp: Herziene begroting 2016 en begroting 2017

Overwegingen

Hierbij bieden wij u aan ter besluitvorming de (herziene) begroting voor 2016 en de (voorlopige) begroting voor 2017. Deze (programma) begroting vormt het financieel en inhoudelijk kader waarbinnen ons bestuur kan opereren. Daarmee vormt de nu voorliggende begroting over 2016, de basis voor de jaarverslaglegging over het lopende jaar (2016). Tevens bieden wij u de meerjarenbegroting aan, waarin een doorkijk wordt gegeven naar de komende begrotingsjaren.

Wij stellen u hierbij voor:

1. De herziene begroting 2016 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
2. De begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 – 2020 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
3. Het programma als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen;
4. Het Dagelijks Bestuur voor de begrotingsjaren 2016 en 2017 te machtigen tot uitvoering van het programma, als opgenomen in dit voorstel;
5. Voor de jaren 2016 en 2017 de lasten en baten van het programma – en daarbinnen de geraamde bedragen voor investeringen – als financieel kader vast te stellen;
6. Aan het Dagelijks Bestuur de aankoop en uitgifte van gronden, binnen de kaders van deze begroting, te delegeren;

Dit voor alsnog onder voorbehoud van het verkrijgen van overeenstemming over de definitieve grondexploitatie en het exploitatietekort per deelnemer.

Het Dagelijks Bestuur,

De secretaris

De voorzitter

Het Algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 15 april 2016

Gelet op artikel 58, lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

B E S L U I T

1. De herziene begroting 2016 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
2. De begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 – 2020 vast te stellen overeenkomstig het ontwerp;
3. Het programma als beleidsinhoudelijk kader vast te stellen;
4. Het Dagelijks Bestuur voor de begrotingsjaren 2016 en 2017 te machtigen tot uitvoering van het programma, als opgenomen in dit voorstel;
5. Voor de jaren 2016 en 2017 de lasten en baten van het programma – en daarbinnen de geraamde bedragen voor investeringen – als financieel kader vast te stellen;
6. Aan het Dagelijks Bestuur de aankoop van grond en de uitgifte van grond binnen de kaders van deze begroting te delegeren;

Aldus gedaan door het Algemeen Bestuur van het RBT in zijn openbare vergadering van 7 juli 2016.

Almelo,

Secretaris

Voorzitter

3. Beleidsbegroting

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de programma's. Per programma wordt een toelichting gegeven op de doelstelling en de wijze waarop ernaar gestreefd wordt om het doel te bereiken.

3.1 Bouwgrondproductie

Hoofddoel van het RBT is het voorzien in behoefte aan bedrijvigheid voor met name grote ruimtevragers. Dit omwille van het behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Twente. De behoefte blijkt uit onderzoek van Ecorys (2012, 2013), Panteia (2015) en de Stec Groep (2016). Daarbij komt naar voren dat het XL Businesspark een toplocatie is, met een regionale en bovenregionale aantrekkingskracht. Wel is het noodzakelijk dat een aantal knelpunten wordt weggenomen. Het gaat daarbij om het uitkopen van grondeigenaren, de wijziging van het bestemmingsplan en het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie. De nu voorliggende begroting voorziet hierin.

Om te voorzien in de behoefte en bedrijven te kunnen faciliteren, wordt bouwgrond geproduceerd. Het gaat hierbij om de transformatie van agrarische gronden naar bedrijfskavels en openbare ruimte, waartoe de volgende activiteiten worden verricht:

- het verwerven van ruwe bouwgrond
- het slopen van opstallen en het saneren van de ondergrond
- bouw- en woonrijp maken (aanleg van civieltechnische voorzieningen)
- planontwikkeling
- het tijdelijk beheer van agrarische gronden, opstallen en bouwrijp opgeleverde bouwterreinen
- verkoop van bouwrijpe grond met bedrijfsbestemming

Om de transformatie tot stand te brengen voert het RBT een actief grondbeleid. Hierop wordt een toelichting gegeven in paragraaf 4.7.1.

3.2 Parkmanagement

In 2008 is besloten tot oprichting van het 'Coöperatief parkmanagement XL Businesspark. In de statuten van de coöperatie en de sindsdien gesloten erfpachtovereenkomsten is verwoord dat de vereniging de volgende diensten c.q. voorzieningen zal aanbieden.

- de (terrein) beveiliging van het XL Businesspark Twente
- een bewegwijzeringsysteem
- een centrale bluswatervoorziening
- een glasvezelnet

De voorzieningen worden door het Regionaal Bedrijventerrein Twente aangebracht. Bedrijven betalen een eenmalige vaste bijdrage (deelcanon A), ter dekking van investeringskosten. Daarnaast betalen bedrijven jaarlijks een bijdrage (deelcanon B) in de exploitatie (de jaarlijks terugkomende kosten). Deze bijdrage is vast totdat de begroting van de coöperatieve vereniging parkmanagement is vastgesteld. Met bedrijven is afgesproken dat de begroting per tranche wordt vastgesteld, voor het eerst na uitgifte van 50% van de betreffende tranche. Dan gaat ook de verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer over naar de bedrijven. Afgesproken is dat het RBT vanaf dan zal bijdragen aan het exploitatiesaldo (naar rato en voor zover het terrein nog niet is uitgegeven), om te voorkomen dat bedrijven worden geconfronteerd met aanloopverliezen.

3.3 Erfpacht

Alle kavels op het XL Businesspark worden in erfpacht ('landlease') uitgegeven. Daarmee wordt op lange termijn de deelname aan de "Coöperatieve Vereniging Parkmanagement" gegarandeerd. Ondernemers kunnen er voor kiezen om de erfpachtcanon in één keer af kopen of een jaarlijkse canon te betalen. In dat geval verzorgt het RBT (onder marktconforme condities) de financiering van de grond. In overeenstemming met de in 2008 vastgestelde Algemene Erfpachtvoorwaarden, geldt daarbij dan een opslag voor risico en administratie van 1,50%. Dit ter dekking van de investeringen tot op heden en ten einde een risicoreserve te (kunnen) vormen.

3.4 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd (in artikel 4.21) dat het (reguliere) onderhoud van de openbare ruimte wordt gedekt door de Gemeente Almelo. De additionele kosten, die voortvloeien uit 'extra wensen' van ondernemers, worden gedekt vanuit de 'contributie' aan de Coöperatieve Vereniging Parkmanagement (deelcanon B) en dus niet ten laste van het programma 'openbare ruimte' gebracht.

In de gemeenschappelijke regeling wordt toegelicht dat het onderhoudsniveau wordt gebaseerd op (instandhouding van) het stedenbouwkundig plan en het nader op te stellen beeldkwaliteit plan / inrichtingsplan. Tevens is vastgelegd dat het Dagelijks Bestuur jaarlijks, in overleg met de gemeente Almelo, een 'overzicht opstelt van de te verwachten kosten voor onderhoud en beheer', de (reguliere) onderhoudskosten worden gedekt door de gemeente Almelo en de Gemeente Almelo jaarlijks inzage geeft in de ontvangen onroerende zaakbelasting (als referentiekader);

De uitgaven aan onderhoud en beheer worden binnen een apart programma in de jaarrekening van het RBT verantwoord en per kwartaal aan de gemeente Almelo gefactureerd.

4. De paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen worden vastgelegd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de voor het RBT relevante paragrafen: de financiering, onderhoud, bedrijfsvoering, het grondbeleid en het weerstandsvermogen.

4.1 Lokale heffingen

Van lokale heffingen is geen sprake.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De bestaande (agrarische) openbare wegen, riolering, water en groen zijn door de Gemeente Almelo aan het RBT overgedragen ten behoeve van de transformatie tot bedrijventerrein. Deze openbare ruimte is daarom voor het RBT (nog) geen kapitaalgoed.

4.3 Financiering

De beleidsvoornemens van het treasurybeleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut, welke door het Algemeen bestuur is vastgesteld op 27 september 2005. Conform artikel 2 van het treasurystatuut worden de limieten voor geldleningen vastgelegd in de begroting (zie onderstaande tabel).

Geldleningen en kredietfaciliteiten per 31 dec 2015					
Leningen	bedrag	looptijd	van	tot	percentage
BNG	32.000.000	15	1-11-2005	1-11-2020	3,595%
BNG	10.000.000	5	28-7-2011	28-7-2016	2,900%
BNG	8.500.000	10	10-7-2014	10-7-2024	2,010%
BNG	10.000.000	12	5-11-2014	5-11-2026	1,700%
BNG	6.500.000	10	23-12-2014	23-12-2024	1,320%
RABO	18.000.000	10	1-2-2007	1-1-2017	3,00 % - 4,75%
	85.000.000				
Kredietfaciliteiten (limiet)					
BNG	35.000.000		1-10-2009	1-1-2024	maand euribor + 0,4%
RABO	2.000.000		1-4-2009	1-1-2017	maand euribor + 1,29%
	37.000.000				

Tabel 1: limieten voor geldleningen

Om het renterisico te beheersen, is spreiding aangebracht in de looptijden in de lening portefeuille. Daarnaast is een zogenaamd collar contract afgesloten. Dit contract loopt af op 1 januari 2017, met een basisbedrag van € 18 miljoen. Over dit bedrag wordt een minimale rente (floor) en een maximale rente (cap) berekend van respectievelijk 3,0% en 4,75%. Als het rentepercentage in rekening courant (het gemiddelde maand euriborpercentage) tussen voornoemde floor en cap in zit, dan geldt dat tarief voor de rekening courant schuld. Wanneer de schuld binnen dit collar contract lager (en dus minder) is dan € 18 mln., dan is

boeterente verschuldigd. Volgens het verwachte kasverloop zal de schuld tot 1 januari 2017 niet dalen beneden deze grens. Indien dit onverhoopt wel het geval blijkt (door extra gronduitgiften) kan ervoor worden gekozen om middelen over te boeken naar de rekening courant bij de BNG. Bovendien kan worden besloten om niet over te gaan tot herfinanciering van langlopende leningen. Het Dagelijks Bestuur kan hierop sturen en derhalve is er geen sprake van speculatierisico. Er is immers geen sprake van een ongedekte positie.

4.4 Bedrijfsvoering

In de gemeenschappelijke regeling wordt (in hoofdstuk 2 en 3) een uitgebreide beschrijving gegeven van de organisatie van het RBT en de taken en verantwoordelijkheden van het personeel. In aanvulling daarop wordt de administratieve en financiële organisatie beschreven in de financiële verordening, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het RBT heeft geen personeel in dienst: werkzaamheden worden (parttime) verricht door ambtenaren van de deelnemende gemeenten. Het RBT huurt kantoorruimte in de Javatoren te Almelo (Stationsstraat 11). Het huurcontract loopt tot 31 mei 2016. Het projectbureau wordt daarna gehuisvest op het XL Businesspark (Wolbeslanden 9a).

De bezetting van het Projectbureau bestaat uit:

- projectdirecteur, gedetacheerd door de Gemeente Enschede (24 uur per week)
- projectleider / casemanager, gedetacheerd door de Gemeente Almelo (16 uur per week)
- projectleider / planeconoom, gedetacheerd door de Gemeente Almelo (16 uur per week)
- administrateur, gedetacheerd door de Gemeente Almelo (12 uur per week)
- secretaresse, gedetacheerd door de Gemeente Almelo (12 uur per week)

De civieltechnische begeleiding van het project geschiedt door het ingenieursbureau van de gemeente Almelo (in house opdracht). Daarnaast wordt op afroep specialistische kennis ingehuurd, zoals juridische adviseurs, taxateurs, ICT-begeleiding, accountants, fiscalisten en archiefondersteuning.

In de financiële verordening van het RBT wordt verwoord dat het Dagelijks Bestuur zorg draagt voor de interne toetsing op juistheid, volledigheid en tijdigheid van bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheers-handelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen van het RBT. De secretaris van het bestuur heeft in dit kader een control-functie.

Het Algemeen Bestuur van het RBT heeft, overeenkomstig de financiële verordening, een nota Misbruik en Oneigenlijk gebruik vastgesteld, waarin het beleid ter voorkoming van het oneigenlijk gebruik van eigendommen van het RBT wordt geformuleerd.

4.5 Verbonden partijen

Het Regionaal Bedrijventerrein Twente heeft stemrecht en zeggenschap in het 'Coöperatief Parkmanagement XL Businesspark Twente u.a.' en daarmee een bestuurlijk belang in deze organisatie. De coöperatie zetelt in Almelo en is op 23 oktober 2008 opgericht om parkmanagement te voeren op het XL Businesspark. Dit om 'op een creatieve en innovatieve wijze vorm te geven aan de wens om de kwaliteit van het XL Businesspark Twente duurzaam te bevorderen en daarmee een courante vestigingsplaats in stand te houden'. Vanuit deze doelstelling zal de coöperatie zich gaan bezig houden met (bijvoorbeeld) het beheer van camera's en de blusvoorziening. Door uitgifte in erfpacht (landlease) is het lidmaatschap van bedrijven op lange termijn gewaarborgd.

Tot op heden is het RBT verantwoordelijk voor het beheer van de gerealiseerde voorzieningen (zie ook paragraaf 3.2) en kent de coöperatieve vereniging feitelijk een slapend bestaan (onder regie van het RBT). Dit totdat de verantwoordelijkheid voor beheer en onderhoud van de gerealiseerde voorzieningen aan de coöperatie wordt overgedragen. Het RBT heeft geen financieel belang in de coöperatie. De coöperatie heeft geen eigen of vreemd vermogen.

4.6 Grondbeleid

Doel van het RBT is het voorzien in behoefte aan bedrijvigheid voor met name grote ruimtevragers. Dit omwille van het behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Twente. De behoefte blijkt uit onderzoek van Ecorys (2012, 2013), Panteia (2015) en de Stec Groep (2016). Daarbij komt naar voren dat het XL Businesspark een toplocatie is, met een regionale en bovenregionale aantrekkingskracht. Wel is het noodzakelijk dat een aantal knelpunten wordt weggenomen. Het gaat daarbij om het uitkopen van grondeigenaren, de wijziging van het bestemmingsplan en het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie. De nu voorliggende begroting voorziet hierin.

Om te voorzien in de behoefte aan bouwgrond, worden in beginsel twee richtingen onderscheiden:

1. Een actief grondbeleid (het verwerven en bouwrijp maken van grond, waarbij kostenverhaal plaatsvindt door middel van gronduitgifte)
2. Een faciliterend grondbeleid (waarbij kostenverhaal plaatsvindt d.m.v. het sluiten van exploitatieovereenkomsten).

De vraag met welk grondbeleid het doel (voorzien in behoefte aan bedrijfsruimte) het beste gerealiseerd kan worden (actief of faciliteren beleid) is in het verleden (al) beantwoord. Inmiddels is circa 88% van de gronden in bezit van het RBT, waardoor het feitelijk alleen mogelijk is om het eerder ingezette beleid te continueren.

4.6.1 Grondexploitatie

T/m 31-12-2015 is circa € 92,4 miljoen geïnvesteerd in het kader van de grondexploitatie (inclusief ontsluitingsweg). Naar de huidige inzichten wordt op deze investering € 53,7 miljoen terugverdiend en resulteert het project (exclusief parkmanagement) derhalve in een tekort van € 38,6 miljoen, netto contant per 1-1-2016. Dit op basis van een berekening van (op netto contante waarde) € 57,1 miljoen aan nog te maken kosten en € 110,8 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten. Uitgangspunt in de berekening is een uitgiftetempo van acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. Daarnaast wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (1% in 2016), 2% opbrengstenstijging (0% in 2016) en gemiddeld 3,6% rente (3% in 2016, 3,25% t/m 2025 en daarna 4,0%). De uitgifteprijs is vastgesteld op gemiddeld € 125,- per m2 uitgeefbaar terrein (prijsspeil 1-1-2016).

4.6.2 Parkmanagement

T/m 31-12-2015 is circa € 4,6 miljoen geïnvesteerd in het kader van de parkmanagement-exploitatie. Naar de huidige inzichten wordt op deze investering € 4,2 miljoen terugverdiend, waardoor een tekort resteert van € 0,4 miljoen (netto contant per 1-1-2016). Dit op basis van een berekening van (op netto contante waarde) € 1 miljoen aan nog te maken kosten en € 5,3 miljoen aan nog te realiseren opbrengsten. Uitgangspunt in de berekening is (gelijk aan de grondexploitatie) een uitgiftetempo van acht hectare in 2016, twee hectare in 2017, drie hectare in 2018, jaarlijks zes hectare van 2019 t/m 2028 en jaarlijks vier hectare van 2029 t/m 2036. Daarnaast wordt uitgegaan van 2% kostenstijging (1% in 2016), 2% opbrengstenstijging (0% in 2016) en gemiddeld 3,6% rente (3% in 2016, 3,25% t/m 2025 en daarna 4,0%). De parkmanagement-bijdrage is vastgesteld op van € 5,95 per m2 uitgeefbaar terrein (prijsspeil 1-1-2016).

4.6.3 Resultaat

In onderstaand schema wordt de samengevoegde grond- en parkmanagementexploitatie weergegeven.

	op eindw aarde (incl. prijsstijging en rente)	op NCW per 1-1-2016
boekw aarde	97,0 mln.	97,0
te maken kosten	63,3 mln.	58,1
rente en prijsstijging	86,8 mln.	
totale kosten	247,0 mln.	155,1
te realiseren opbrengsten	135,8 mln.	116,1
rente en prijsstijging	28,7 mln.	
totale opbrengsten	164,5 mln.	116,1
resultaat op eindw aarde	-82,5 mln.	
resultaat op netto contante w aarde		-39,0

Het resultaat van de grond- en parkmanagementexploitatie wordt genomen als het project is afgewikkeld. In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers van het openbaar lichaam vastgelegd hoe het resultaat wordt verdeeld (artikel 22 en artikel 27). Conform de hierbij vastgestelde verdeelsleutel, staan deelnemers garant voor het eindresultaat. Het RBT heeft om die reden geen reserves of voorzieningen.

4.7 Weerstandsvermogen

Het RBT beschikt niet over reserves of voorzieningen (weerstandscapaciteit) en is dus niet in staat om tegenvallers op te vangen (weerstandcapaciteitratio = 0). Zowel het verlies als eventuele (nu nog niet voorziene) tegenvallers worden gedekt door de deelnemende gemeenten en de provincie.

Om inzicht te krijgen in financiële risico's is een risicoanalyse uitgevoerd, waarmee de grondexploitatiebegroting (en daarmee het begrote resultaat) in een breder perspectief wordt geplaatst. In deze analyse is zowel de grondexploitatie als de parkmanagementbegroting meegenomen. Uit de (rekenkundige) analyse blijkt dat de grondexploitatie en parkmanagementexploitatie realistisch zijn begroot (er is 50% kans op een gunstiger resultaat en 50% kans op een negatiever resultaat). Met 80% zekerheid kan worden gesteld dat het tekort in een bandbreedte ligt van (netto contant per 1-1-2016) een tekort van € 26,6 mln. (een verbetering van € 12,4 mln.) en € 51,7 mln. (een verslechtering van € 12,6 mln.). Daarbij zijn de meest extreme scenario's buiten beschouwing gelaten. Er is bijvoorbeeld geen rekening gehouden met een wijziging van het plangebied en/of een wijziging van begrotingsregels (BBV).

De grondprijs en het uitgiftetempo vormen het belangrijkste risico. Reden hiervoor is dat de kosten grotendeels vastliggen, terwijl de opbrengsten grotendeels nog moeten worden gerealiseerd (verkoop van 110 hectare bouwgrond). Een snellere / langzamere uitgifte en een hogere / lagere grondprijs, heeft daarom een relatief groot effect op het begrote resultaat. De Stec Groep benoemt in haar rapportage van 9 januari 2016 dat – om het veronderstelde uitgiftetempo en de begrote grondprijzen te kunnen realiseren – aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan. Het gaat er daarbij om een volledig commitment van betrokken partijen (doorverwijzen grote bedrijven), een sterke en intensieve acquisitie en strakke regionale programmeringsafspraken (terugdringen overaanbod).

5. De financiële begroting

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de te realiseren doelen in 2016 en de daarmee samenhangende baten en lasten. In paragraaf 5.7 is de totaalbegroting opgenomen.

5.1 Bouwgrondproductie

5.1.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

In tabel 2 wordt een weergave gegeven van de boekwaarde per 31-12-2015 en de verwachting voor 2016. Dit op basis van de grondexploitatiebegroting.

	jaarrekening	herziening
	2015	2016
Verwerving	53.791.552	12.962.222
Sloop- en sanering	2.146.673	486.750
Bouw- en woonrijp maken	15.043.224	1.561.507
Kade / containeroverslag	6.421.271	- 1.622.007
Plankosten en VTU	13.961.014	868.681
Afdracht aan complex BOVO	868.650	538.490
Overige uitgaven (incl. ringleiding blusvoorziening)	3.997.572	1.625.926
Rentekosten	25.036.555	2.888.949
Inflatiecorrectie		89.993
Totale lasten	121.266.511	19.400.511
Uitgifte bouwgrond	- 14.086.262	- 8.049.175
Overige opbrengsten	- 14.829.741	- 508.197
Inflatiecorrectie	-	-
Totale baten	- 28.916.003	- 8.557.372
Saldo lasten en baten		10.843.139
Mutatie onderhanden werk		- 10.843.139
Saldo lasten en baten		-
Voorraad onderhanden werk grondexploitatie	92.350.508	103.193.647

Tabel 2: Baten en lasten bouwgrondproductie, afgezet tegen de gerealiseerde investeringen (boekwaarde)

5.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In 2016 wordt prioriteit gegeven aan het wegnemen van een aantal knelpunten. Het gaat daarbij (vooral) om het uitkopen van grondeigenaren, het neerzetten van een slagvaardige projectorganisatie en de wijziging van het bestemmingsplan. Hiertoe is opdracht gegeven aan een gespecialiseerd bureau, om de aanpassing van het bestemmingsplan voor te bereiden. Dit ter vaststelling door de gemeenteraad van Almelo. Verwachting is dat de voorraad onderhanden werk (grondexploitatie) in 2016 met € 10,8 miljoen oploopt. Dit hangt grotendeels samen met grondaankopen. Tevens wordt (verder) geïnvesteerd in de

ontsluitingsweg naar de laad- en loskade. Voor dit project is subsidie verkregen vanuit de Ontwikkelagenda van Twente. Uitgangspunt is dat in 2016 in totaal negen hectare wordt uitgegeven. Daarvan heeft zeven hectare betrekking op twee bedrijven waarmee al in 2013 overeenstemming is bereikt, voor een vestiging nabij de laad- en loskade. Levering van deze kavels vond nog niet plaats, omdat omwonenden gebruik maakten van hun mogelijkheden tot rechtsbescherming. Verwachting is dat in de loop van 2016 sprake is van een bruikbare vergunning, zodat beide bedrijven kunnen starten met de bouwwerkzaamheden.

5.2 Parkmanagement investeringen

5.2.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

In onderstaande tabel wordt een weergave gegeven van de t/m 2015 gerealiseerde investeringen in parkmanagement (boekwaarde) en de verwachting voor 2016. Dit op basis van de parkmanagementbegroting.

		jaarrekening	herziening
		2015	2016
Blusvoorziening		3.907.582	-
Beveiliging		671.172	179.196
Bewegwijzering		10.016	22.082
Oprichting cooperatie		609.994	57.573
Rentekosten		296.290	137.471
Inflatiecorrectie			1.291
Totale lasten		5.495.054	397.613
Investeringsbijdrage bedrijven		- 870.495	- 345.145
Inflatiecorrectie		-	-
Totale baten		- 870.495	- 345.145
Saldo lasten en baten			52.468
Mutatie onderhanden werk			- 52.468
Saldo			-
Voorraad onderhanden werk parkmanagement		4.624.559	4.677.027

Tabel 3: Baten en lasten parkmanagement, afgezet tegen de gerealiseerde investeringen (boekwaarde)

5.2.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Verwachting is dat het in parkmanagement geïnvesteerd vermogen in 2016 beperkt zal oplopen. De investeringen hangen grotendeels samen met de realisatie van de terreinbeveiliging in tranche 3 en rentekosten over de gerealiseerde investeringen. De begrote inkomsten hebben betrekking op de door bedrijven te vergoeden eenmalige bijdrage in de investeringskosten (deelcanon A).

5.3 Onderhoud en beheer van parkmanagementvoorzieningen

5.3.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

In onderstaande tabel wordt een weergave gegeven van de in 2015 gerealiseerde beheerkosten, de bijdragen van ondernemers (deelcanon B) en de verwachting voor 2016.

Parkmanagement jaarbegroting	jaarrekening	herziening
	2015	2016
Lasten (onderhoud en beheer)	97.098	137.500
Baten (jaarlijkse bijdrage ondernemers)	- 119.976	- 118.385
Resultaat	- 22.878	19.115

Tabel 4: Baten en lasten in 2016, afgezet tegen de in 2015 gerealiseerde lasten en baten

5.3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De begrote uitgaven zien toe op het beheer van de blusvoorziening en de beveiliging. De inkomsten betreffen de jaarlijks door bedrijven te vergoeden bijdrage aan onderhoud en beheer (deelcanon B). Voor tranche 3 is nog geen begroting opgesteld, omdat hier nog geen voorzieningen zijn gerealiseerd.

5.4 Erfpachtbedrijf

5.4.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

	jaarrekening	herziening
	2015	2016
Oprichting erfpachtbedrijf	3.114	5.000
Activeren overslagterrein	-	1.622.007
Activeren bouwkavels	-	7.155.000
Voorraad erfpachtgronden	-	8.777.007

Tabel 5: voorraad erfpachtgronden

5.3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Tot op heden is er één bedrijf dat opteert voor de betaling van een jaarlijkse canon. Dit bedrijf zal, nadat sprake is van een bruikbare vergunning, in totaal vier hectare afnemen nabij de laad- en loskade. Tevens is er een huurovereenkomst gesloten voor exploitatie van de containerterminal. De grondkosten van de betreffende percelen en de investering in het overslagterrein worden, na vestiging van genoemde bedrijven, in het erfpachtbedrijf ingebracht.

5.5 Erfpachtexploitatie

5.5.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

	jaarrekening	herziening
	2015	2016
Rentekosten en vorming risicoreserve	-	115.053
Huren en pachten	-	- 115.053
Resultaat		-

Tabel 6: Baten en lasten 2016, afgezet tegen de baten en lasten in 2015

5.5.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

De huur- en erfpachtbetalingen vangen aan vanaf de datum waarop de betreffende bedrijven zich vestigen. Dit is het geval nadat sprake is van een bruikbare vergunning (verondersteld is dat hiervan sprake is per 1 september 2016). De daarna te verrichten jaarlijkse betalingen dienen ter dekking van de rente over de grondwaarde. In de canon resp. huur is een risicovergoeding verdisconteerd van (minimaal) 1,5% (in overeenstemming met de algemene erfpacht-voorwaarden). Daarmee wordt een risicoreserve gevormd. Bij berekening van de annuïteit wordt uitgegaan van aflossing in vijftig jaar.

5.6 Onderhoud en beheer van de openbare ruimte

5.6.1 Overzicht van baten en lasten in 2016

	jaarrekening	herziening
	2015	2016
Onderhoud en beheer	106.430	103.464
Bijdrage gemeente Almelo	- 106.430	- 103.464
Resultaat		-

Tabel 7: baten en lasten in 2016, afgezet tegen de baten en lasten in 2015

5.6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In het kader van de gemeenschappelijke regeling is afgesproken dat het Dagelijks Bestuur jaarlijks en in overleg met de Gemeente Almelo een overzicht vaststelt van onderhoudskosten. De onderhoudskosten worden (door de gemeente Almelo) begroot op circa € 105.000,- per jaar. Dit uitgaande van het huidige areaal en uitgaande van een vergelijkbaar onderhoudsniveau als van toepassing op overige bedrijventerreinen in Almelo. Daarbij is alleen rekening gehouden met technisch onderhoud en verzorgingsonderhoud en niet met (reserveringen voor) vervangingsinvesteringen. Dit omdat de openbare ruimte nog niet bruikbaar ('woonrijp') is opgeleverd.

5.7 De financiële positie van het RBT en totaalbegroting 2016

Het resultaat van de grondexploitatie en de parkmanagementexploitatie wordt genomen als het project is afgewikkeld. Alle lasten en baten met betrekking tot het onderhanden werk worden ten gunste / ten laste gebracht van de post voorraad onderhanden werk. In de

gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers van het openbaar lichaam vastgelegd hoe het resultaat wordt verdeeld (artikel 22 en artikel 27). Conform de hierbij vastgestelde verdeelsleutel, staan deelnemers garant voor het eindresultaat. Het resultaat wordt genomen nadat het project is afgewikkeld. Het RBT heeft om die reden geen reserves of voorzieningen.

In de volgende tabel wordt de begroting op totaalniveau weergegeven en tevens afgezet tegen de primitieve begroting.

Begroting 2016	Primitieve begroting			Herziene begroting		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Grondexploitatiebegroting	- 7.771.015	10.196.555	2.425.540	- 8.557.372	19.400.511	10.843.139
Mutatie OHW	2.425.540		- 2.425.540	10.843.139		- 10.843.139
	- 5.345.475	10.196.555	-	2.285.767	19.400.511	-
Parkmanagementbegroting	- 343.365	214.280	- 129.085	- 345.145	397.613	52.468
Mutatie OHW	- 129.085		129.085	52.468		- 52.468
	- 472.450	214.280	-	- 292.677	397.613	-
Erfpachtbedrijf				-	8.777.007	8.777.007
Mutatie voorraad				8.777.007		- 8.777.007
	-	-	-	8.777.007	8.777.007	-
Erfpacht (exploitatie)	- 460.210	460.210	-	- 115.053	115.053	-
Resultaat	-	-	-	-	-	-
			-			-
Openbare ruimte (exploitatie)	- 103.664	103.664	-	- 103.464	103.464	-
Resultaat	-	-	-	-	-	-
Parkmanagement (exploitatie)	- 157.592	137.500	- 20.092	- 118.385	137.500	19.115
Resultaat			- 20.092			19.115
Totaal	- 5.817.925	10.410.835	- 20.092	10.770.097	28.575.131	19.115

Tabel 8: begroting 2016 op totaalniveau, afgezet tegen de primitieve begroting

6. Begroting 2017 en Meerjarenraming 2018 – 2020

De begroting over 2017 wordt, overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling, gelijktijdig met de begroting 2016 (herziening) ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur. De begroting over 2017 fungeert als *voorlopig financieel kader*.

Ook is een meerjarenbegroting opgesteld voor drie jaren. Door middel van de (voorlopige) begroting en de meerjarenraming, wordt een doorkijk gegeven naar de komende begrotingsjaren. Daarbij is een onderscheidt gemaakt tussen onderhanden werk en jaarlijks terugkerende kosten en baten.

Onderhanden werk

Grondexploitatiebegroting			herziening	begroting	Meerjarenbegroting		
			2016	2017	2018	2019	2020
Lasten			19.400.511	11.474.751	8.664.726	8.153.609	8.236.482
Baten			- 8.557.372	- 870.850	- 2.556.399	- 7.655.488	- 8.953.008
Saldo baten en lasten			10.843.139	10.603.901	6.108.327	498.121	- 716.526
Mutatie onderhanden werk			- 10.843.139	- 10.603.901	- 6.108.327	- 498.121	716.526
Saldo			-	-	-	-	-
Voorraad onderhanden werk grondexploitatie			103.193.647	113.797.548	119.905.875	120.403.996	119.687.470
Parkmanagementbegroting			herziening	begroting	Meerjarenbegroting		
			2016	2017	2018	2019	2020
Lasten			397.613	526.641	357.560	363.993	170.469
Baten			- 345.145	- 108.025	- 188.227	- 372.533	- 379.983
Saldo baten en lasten			52.468	418.616	169.333	- 8.540	- 209.514
Mutatie onderhanden werk			- 52.468	- 418.616	- 169.333	8.540	209.514
Saldo			-	-	-	-	-
Voorraad onderhanden werk parkmanagement			4.677.027	5.095.643	5.264.976	5.256.436	5.046.922

Tabel 9: investeringsbegrotingen voor 2017 en de meerjarenbegroting 2018 – 2020: ontwikkeling onderhanden werk

Uit de tabellen blijkt dat het onderhanden werk op zal lopen tot ruim € 125 miljoen in 2019. Daarna neemt het geïnvesteerd vermogen naar verwachting geleidelijk af.

Jaarlijks terugkerende lasten en baten

Parkmanagement (jaarexploitatie)		herziening	begroting	Meerjarenbegroting		
		2016	2017	2018	2019	2020
Lasten		137.500	137.500	137.500	137.500	137.500
Baten		- 118.385	- 136.185	- 153.985	- 171.785	- 189.585
Resultaat		19.115	1.315	- 16.485	- 34.285	- 52.085
Onderhoud openbare ruimte (jaarexploitatie)		herziening	begroting	Meerjarenbegroting		
		2016	2017	2018	2019	2020
Lasten		103.464	103.464	103.464	103.464	103.464
Baten		- 103.464	- 103.464	- 103.464	- 103.464	- 103.464
Resultaat		-	-	-	-	-
Erfpachtbedrijf (jaarexploitatie)		herziening	begroting	Meerjarenbegroting		
		2016	2017	2018	2019	2020
Lasten		115.053	460.210	460.210	460.210	460.210
Baten		- 115.053	- 460.210	- 460.210	- 460.210	- 460.210
Resultaat		-	-	-	-	-

Tabel 9: investeringsbegrotingen voor 2017 en de meerjarenbegroting 2018 – 2020: jaarlijks terugkerende baten en lasten

Uit de tabel blijkt dat het beheer van parkmanagementvoorzieningen per saldo neutraal verloopt (op hoofdlijnen). Met bedrijven is afgesproken dat de begroting per tranche wordt vastgesteld, voor het eerst na uitgifte van 50% van de betreffende tranche. Dan gaat ook de verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer over naar de bedrijven. Afgesproken is dat het RBT vanaf dan zal bijdragen aan het exploitatiesaldo (naar rato en voor zover het terrein nog niet is uitgegeven), om te voorkomen dat bedrijven worden geconfronteerd met aanloopverliezen.

Behandelaanbod

Onderwerp	Concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT		
Zaaknummer	2021553	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis / - besprekpunten	De raad wordt voorgesteld om géén zienswijzen in te dienen ten aanzien van de begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020 van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente.		
Historie	De jaarrekening 2015 van het GBT sluit af met een positief saldo en de accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. In de begroting voor 2017 is een formatiereductie verwerkt, zoals die is opgenomen in de bezuinigingsstrategie. De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage per inwoner stabiliseert zich in de begroting voor 2017. De uitbreiding van het GBT met de Gelderse gemeenten heeft bovendien een licht dalend effect gehad op de kosten.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) heeft de jaarstukken 2015 en de meerjarenbegroting 2017-2020 ingediend bij de aangesloten gemeenten. Het college kan instemmen met het jaarverslag 2015 en de meerjarenbegroting 2017-2020 en stelt de raad voor om geen zienswijzen in te dienen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021553	Bree, Edo van	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:
geen zienswijzen in te dienen mbt de begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018 - 2020 van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) heeft zowel de meerjarenbegroting 2017-2020 als de jaarstukken 2015, voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring bij de aangesloten gemeenten ingediend. De gemeente Hengelo is voornemens met deze stukken in te stemmen en ziet daarom geen reden tot het indienen van zienswijzen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2021553	Bree, Edo van Pikkemaat, Silvia	MID-FIN	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling worden de jaarstukken 2015 en de meerjarenbegroting 2017 naar de raad gezonden, om de raad in de gelegenheid te stellen zijn zienswijzen in te dienen. Uiteindelijk beslist het college, in casu het AB-lid.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Jaarstukken 2015

De jaarrekening 2015 van het GBT sluit met een positief saldo van € 104.000,-, grotendeels het gevolg van lagere kosten voor drukwerk en accountants. (resultaat 2014: € 546.000,-). Het resultaat wordt gestort in een aparte reserve om de gevolgen van de invoering van het individuele keuzebudget (begroot op € 181.000,-) deels te kunnen dekken.

De bestemmingsreserve jaarresultaten staat reeds op het maximum van wat is overeengekomen, namelijk 5% van het begrotingstotaal.

In de begroting 2015 heeft het GBT een netto besparing van € 389.000,- gerealiseerd, door reductie van de formatie en budgetten voor personeel van derden.

Voor de werkzaamheden die zijn uitgevoerd voor de gemeente Hengelo is een bedrag in rekening gebracht van € 1.705.715 (reguliere dienstverlening, inclusief haven) en € 46.500,- (diftar). Dat is in lijn met het bedrag dat in de begroting 2015 van de Gemeente Hengelo was opgenomen.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Het verslag van bevindingen geeft geen aanleiding tot specifieke opmerkingen.

Meerjarenbegroting 2017-2020

In de begroting 2017 is de resterende formatiereductie verwerkt, zoals die in de bezuinigingsstrategie is opgenomen, volledig via natuurlijk verloop. Kostenreductie 140.000,-. Daar tegenover staat een indexering van lonen en salarissen van € 105.000,- op basis van de brief van de hoofden financiën. De prijzen worden, conform afspraak, niet geïndexeerd. Voor de jaren daarna wordt telkens € 80.000,- ingeboekt als efficiencybesparing.

De reguliere bijdrage van Hengelo daalt van € 1,608 mln in 2016 naar € 1,552 mln in 2017. Daar bovenop komt nog eens een (ongewijzigde t.o.v. 2016) bijdrage voor diftar van € 47.000,-. Oorzaak van de daling is naast de efficiencykorting ook een daling van het aantal aanslagbiljetten.

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage per inwoner stabiliseert zich in de begroting 2017, op een niveau van iets boven de 17 euro per inwoner. In de begroting 2016 werd nog een bijdrage verwacht rond de 18 euro. Dat betekent dat de uitbreiding met de Gelderse gemeenten nog een licht dalend effect heeft op de kosten.

De kosten voor Hengelo van 2018 t/m 2020 stabiliseren zich rond het niveau van 2017.

Akkoord met meerjarenbegroting 2017-2020

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Het college is voornemens met het jaarverslag 2015 en met de meerjarenbegroting 2017-2020 in te stemmen. Daarom ziet het college geen reden tot het indienen van zienswijzen vanuit de raad en stelt voor daarvan af te zien. Het is aan de raad om af te wegen of dit voorstel wordt overgenomen of dat de raad zelf alsnog een zienswijze formuleert en indient.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

Jaarverslag 2015 leidt niet tot extra bijdragen.

Meerjarenbegroting 2017-2020 meenemen bij samenstelling gemeentebegroting

BIJLAGE(N)

Jaarstukken 2015

Begroting 2017

Meerjarenbegroting 2018-2020

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

**Uitkomsten jaarrekeningcontrole
en overige informatie 2015**

Rapportage aan het algemeen bestuur

d.d. 12 april 2016

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke
regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
T.a.v. de heer dr. R. Toet, directeur
Postbus 845
7550 AV HENGELLO (OV)

Zwolle, ... 2016

KENMERK

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (hierna: GBT). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervonden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van het GBT.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele *corporate governance*.

Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 12 april 2016 besproken met de stafadviseur Financiën. Daarnaast hebben wij dit verslag op 13 april 2016 mondeling toegelicht in de vergadering van het dagelijks bestuur.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Schuurkamp - Spijkerboer RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen	20
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6	1 Onafhankelijkheid en controleproces	
Controle belastingverantwoordingen 2015	13	2 Automatisering en IT	
Kwaliteit beheersorganisatie	15	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 26	

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat		
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Voornemen verstrekken van goedkeurende controleverklaring	Na afronding van de resterende werkzaamheden zijn wij voornemens om met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van het GBT. Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen.
	De jaarrekening is getrouw	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2015 is ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en dat de balans en het overzicht van baten en lasten, alsmede de toelichtingen daarop een getrouwe weergave zijn van de financiële positie, baten en lasten van het GBT.
	De jaarrekening is rechtmatig	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de rechtmatigheid betekent dat de in de jaarrekening 2015 verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting 2015 en met de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen.
	Geen bevindingen ten aanzien van verantwoording WNT	Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de <i>Beleidsregels toepassing WNT 2015</i> . Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd.
	Automatisering en IT	Hoewel onze controle niet primair gericht was op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen, hebben wij geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking geconstateerd.

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Controle belastingverantwoordingen 2015	Planning	Conform uw opdracht hebben wij accountantscontrole uitgevoerd op deze door het GBT opgestelde financiële overzichten over 2015. Daartoe hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de afzonderlijke belastingverantwoordingen.
	Uitvoering	Wij hebben de interne beheersing van het GBT in aanmerking genomen die relevant is voor het opmaken van de belastingverantwoordingen. Wij hebben vastgesteld dat bij het GBT een deel van de randvoorwaarden die worden gesteld aan het geautomatiseerd systeem onvoldoende (of onvoldoende zichtbaar) is ingericht. Daarom konden wij niet steunen op de geïmplementeerde <i>application controls</i> en hebben wij een volledig gegevensgerichte controle uitgevoerd, bestaande uit gedetailleerde cijferanalyses en detailcontroles. Over de uitkomsten, detailbevindingen en conclusies van de door ons in het kader van onze controle op de belastingverantwoordingen verrichte IT-audit, rapporteren wij aan u via dit accountantsverslag.
	Conclusie	Naar ons oordeel geven de afzonderlijke belastingverantwoordingen van het GBT ten behoeve van de zeven gedurende 2015 in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten zowel de baten als het daarmee samenhangende debiteurensaldo (per 31 december 2015) inzake de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen over het begrotingsjaar 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en rechtmatig weer.
	Rapportage	Over onze conclusies rapporteerden wij u door middel van separate controleverklaringen bij de financiële overzichten d.d. 25 februari 2016.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat 2015 volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bedraagt € 103.700,- voordelig ten opzichte van een na wijziging begroot nihil-saldo. Om dit saldo te realiseren, waren onttrekkingen aan de reserves ter grootte van € 140.000,- begroot. Gedurende het boekjaar hebben, naast resultaatbestemming voorgaand boekjaar (verwerkt via rechtstreekse vermogensmutatie), geen reservemutaties plaatsgevonden.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2015	Afwijking
Totale lasten	-/- 9.716	-/- 9.452	264
Totale baten	9.576	9.556	-/- 20
Saldo van baten en lasten	-/- 140	104	244
Mutaties in reserves	140	0	-/- 140
Resultaat	0	104	104

Uw begrotingsbeheer op orde

De afwijking van het resultaat over 2015 ter grootte van € 104.000,- voordelig wordt voornamelijk verklaard door het saldo van de gerealiseerde baten en lasten op het programma Vastgoed en belastingen ter grootte van € 222.800,- voordelig. Daarnaast is de begrote onttrekking aan de reserves niet nodig gebleken.

Het belangrijkste verschil op het programma wordt veroorzaakt door de onderschrijding op het budget van de personele lasten (€ 210.000,- voordelig). Dit in verband met de in 2015 bestaande vacatureruimte binnen de eenheid Vastgoed en belastingen.

Overige verschillen bestaan uit hoofde van onderschrijdingen op de Deurwaarderskosten en Drukwerk. Overschrijdingen bestaan op de inhuur van Personeel van derden, alsmede de Uitbesteding van de behandeling van bezwaren (per saldo € 34.000,- voordelig).

Het dagelijks bestuur van het GBT stelt het algemeen bestuur voor de jaarrekening vast te stellen en daarbij het positief resultaat ad € 104.000,- toe te voegen aan een nieuw te vormen reserve ter dekking van de toekomstige lasten samenhangend met de invoering van het Individueel KeuzeBudget (IKB).

Kwaliteit van het resultaat

Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 104.000,- voordelig en wijkt daarmee af van de begroting na wijziging 2015, die laatstelijk op 9 december 2015 is gewijzigd door het algemeen bestuur.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten analyseert het GBT het ontstaan van dit resultaat op een adequate wijze, door daarbij onderscheid te maken naar verschillen die ontstaan uit hoofde van incidentele en structurele baten. Toelichtingen op de verschillen per programma zijn daarbij opgenomen.

Er bestaat daarbij nog ruimte voor de verdere doorontwikkeling van deze analyse van de kwaliteit het resultaat, door hierin ook de incidentele lasten per programma te betrekken.

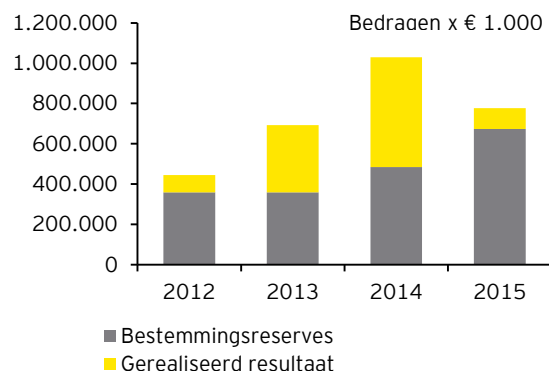
Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerd resultaat, bedraagt per jaareinde 2015 volgens de jaarrekening € 777.000,- en heeft zich vanaf 2012 als volgt ontwikkeld:

De totale reserves van het GBT zijn ten opzichte van 2014 met € 189.000,- toegenomen. Deze mutatie vloeit voort uit de verwerking van het besluit tot resultaatbestemming 2014, waarbij de resterende € 357.000,- is terugbetaald aan de per ultimo 2014 in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Op grond van de door het algemeen bestuur d.d. 28 oktober 2009 vastgestelde beleidsregels, mag het eigen vermogen van het GBT niet meer bedragen dan 5% van het begrotingstotaal.

Wij hebben vastgesteld dat de gevormde bestemmingsreserve met een stand van € 494.000,- deze norm per 31 december 2015 met € 9.000,- overschrijdt. Door middel van resultaatbestemming 2015 zal aan het algemeen bestuur een nadere bestemming van deze middelen worden voorgesteld.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een wijzigingsbesluit BBV vastgesteld. Dit besluit houdt de wijziging van het BBV in, betreffende het opnemen van kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Als gevolg van dit wijzigingsbesluit, dient het GBT met ingang van de Begroting 2016 een aantal verplichte ratio's te vermelden en een afzonderlijke toelichting per kengetal op te nemen. Deze ratio's zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Aangezien een aantal kengetallen is gebaseerd op balansposities, betekent dit dat publiekrechtelijke organisaties voor eigen gebruik een geprognosticeerde balans zullen moeten opstellen om de kengetallen voor de begroting te kunnen berekenen. Met de verdere vernieuwing van het BBV vanaf 2017 zal een geprognosticeerde balans mogelijk een voorgeschreven onderdeel van de begroting uitmaken.

Relevante financiële kengetallen		
Ratio	2015 Begroting	2015 Realisatie
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstekte leningen)	niet vermeld	6,5%
Solvabiliteitsratio	<i>idem</i>	17,1%
Structurele exploitatieruimte	<i>idem</i>	-5,1%

Voor het eerst in de jaarrekening 2015 heeft het GBT aan deze wijziging van het BBV invulling gegeven.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ons oordeel bij uw jaarrekening

< vervolg van vorige pagina >

Gezien het feit dat het GBT geen leningen heeft verstrekt, is de “netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen” gelijk aan de netto schuldquote.

De solvabiliteitsratio geeft weer in hoeverre het GBT met het beschikbare eigen vermogen aan haar verplichtingen kan voldoen.

Omdat het GBT in 2015 relatief veel incidentele baten heeft gerealiseerd, is het kengetal dat de structurele exploitatieruimte uitdrukt, negatief. De structurele baten waren in 2015 te laag om alle structurele lasten te dekken.

Een afzonderlijk kengetal zegt nog weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van het GBT.

Goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2015

Wij hebben geen ongecorrigeerde controleverschillen of herrubriceringen geconstateerd die materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. Daarom zijn wij na afronding van de resterende werkzaamheden voornemens om met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van het GBT. Dit onder voorwaarde dat het algemeen bestuur van het GBT de jaarrekening 2015 ongewijzigd vaststelt en haar besluit notuleert.

Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de jaarrekening.

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2015. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2015 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening geen fouten en/of onzekerheden bevat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de financiële rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2015 van het GBT, zoals dat op 9 december 2015 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Op basis van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- ▶ de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen;
- ▶ de jaarrekening 2015 is ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd;
- ▶ gedurende het boekjaar geen sprake is geweest van misbruik en oneigenlijk gebruik die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;

Begrotingscriterium

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Hierop wordt een beoordeling en rapportering van de accountant gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid. Lastenoverschrijdingen dienen echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemdereregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is door het dagelijks bestuur een analyse van de programmasaldi opgenomen. Lastenoverschrijdingen op programmaniveau ten opzichte van de begroting na wijziging 2015 zijn daarbij niet geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het GBT heeft beheersmaatregelen opgezet die fraudepreventie, handhaving en opsporing, alsmede de actualisatie van wet- en regelgeving en naleving daarvan ten doel hebben. De toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik is onder andere neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die van invloed zijn op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Jaarverslag, grondslagen en gemaakte schattingen

Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Voor zover wij dat kunnen beoordelen, hebben wij geconcludeerd dat het jaarverslag 2015, zoals dat op de pagina's 7 tot en met 22 is opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar is met de jaarrekening.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingen van voldoende niveau

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Zij is van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen ten aanzien van de materiële vaste activa en de waardering van de vorderingen redelijk zijn. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen.

Wij hebben hieronder een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen:

Belangrijkste schattingen	Beoordeling 2015	Toelichting
Waardering van activa		Wij zijn van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot vaste activa die in de balans zijn opgenomen.
Waardering van de debiteuren		Indien noodzakelijk heeft een afwaardering van openstaande vorderingen plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.

Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden

Sensitiviteit schattingen is gemiddeld

Sensitiviteit schattingen ligt laag

Controle
belastingverantwoordingen 2015

Controle belastingverantwoordingen 2015

Financiële overzichten ten behoeve van de deelnemende gemeenten

Planning

Het GBT verzorgt voor de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser en Oldenzaal de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met ingang van het boekjaar 2014 legt het dagelijks bestuur van het GBT jaarlijks verantwoording af over de gerealiseerde baten uit hoofde van gemeentelijke belastingen en heffingen, alsmede het daarmee samenhangende debiteurensaldo (ultimo boekjaar).

De belastingverantwoordingen over het begrotingsjaar 2015 zijn opgesteld voor de colleges van burgemeester en wethouders van voornoemde gemeenten met als doel het dagelijks bestuur van het GBT in staat te stellen te voldoen aan de met de gemeenten gesloten overeenkomsten en gemaakte afspraken.

Conform uw opdracht hebben wij accountantscontrole uitgevoerd op deze door het GBT opgestelde financiële overzichten over 2015. Daartoe hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de afzonderlijke belastingverantwoordingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de belastingverantwoordingen geen afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van onze risico-inschattingen hebben wij de interne beheersing in aanmerking genomen die relevant is voor het opmaken van de afzonderlijke belastingverantwoordingen, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de gegeven omstandigheden.

Rapportage

Over onze conclusies rapporteerden wij u door middel van separate controleverklaringen bij de financiële overzichten d.d. 25 februari 2016.

Uitvoering

Op 16 oktober 2015 is er door de onafhankelijke auditor van de directie van GouwIT een assurance-rapport (Richtlijn 3000, type 1) uitgebracht, betreffende de inrichting van GouwBelastingen met als doelstelling een oordeel te geven over de betrouwbaarheid van in de software opgenomen controlemaatregelen die bijdragen aan de betrouwbare gegevensverwerking. Dit rapport beoordeelt in opzet en bestaan, met een redelijke mate van zekerheid, dat de beheersmaatregelen in GouwBelastingen voldoen aan de gestelde normen, voor zover de software daar met de geïdentificeerde beheersmaatregelen een bijdrage aan kan leveren.

Het rapport benadrukt dat de klantspecifieke inrichting voor een belangrijk deel bepalend is voor de effectieve werking van deze software. De inrichting van GouwBelastingen bij het GBT valt buiten de reikwijdte van voornoemd onderzoek. Wij hebben vastgesteld dat bij het GBT een deel van de randvoorwaarden niet voldoende is ingericht (zie hiervoor tevens hoofdstuk Kwaliteit beheersorganisatie, onderdeel Automatisering en IT). Daarom konden wij niet steunen op de geïmplementeerde application controls (geautomatiseerde controles in het IT pakket) en hebben wij een volledig gegevensgerichte controle uitgevoerd, bestaande uit gedetailleerde cijferanalyses en detailcontroles.

Conclusie

Naar ons oordeel geven de afzonderlijke belastingverantwoordingen van het GBT ten behoeve van voornoemde zeven gemeenten zowel de baten als het daarmee samenhangende debiteurensaldo (per 31 december 2015) inzake de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen over het begrotingsjaar 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en rechtmatig weer in overeenstemming met het gemodificeerd stelsel van baten en lasten en de vigerende gemeentelijke belastingverordeningen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van het GBT hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de effectieve werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij steunen voor de volgende processen op uw interne beheersing, hetgeen van invloed is op zowel aard als omvang van de te plannen en uit te voeren controlewerkzaamheden per jaareinde:

- ▶ Inkoop- en factuurverwerking;
- ▶ Betalingsverkeer.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Met betrekking tot de overige significante processen hebben wij een volledig gegevensgerichte controle de voorkeur gegeven boven een organisatiegerichte aanpak. De hieraan ten grondslag liggende overwegingen worden onderbouwd door aard en omvang van de processen, alsmede de beschikbaarheid van (overige) controle-informatie.

Wij concluderen dat de hierboven genoemde processen vanuit het perspectief van de accountant van voldoende niveau zijn.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Automatisering

In het kader van de controleopdracht hebben wij de informatisering- en automatiseringsomgeving van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (hierna: GBT) beoordeeld. Hiertoe hebben wij onder meer de procedures voor het wijzigingenbeheer en het beheer van logische toegangspaden tot de applicaties GouwBelastingen en Ortax, voor zover van belang voor uitvoering van de controleopdracht, onderzocht en beoordeeld. Tevens hebben wij kennis genomen van de reeds uitgevoerde opschoonactie omtrent de GouwBelastingen database en het nog lopende conversietraject met betrekking tot nieuw toetredende gemeenten.

In dit kader hebben wij een aantal aandachtspunten geformuleerd die u kunnen helpen uw ICT-omgeving naar een hoger beheerniveau te brengen. De (detail)bevindingen, risico's en aanbevelingen rondom de IT-beheerprocessen hebben wij opgenomen in bijlage 2 van dit accountantsverslag.

Opschoning GouwBelastingen database en conversietraject

GouwBelastingen is het primaire systeem voor het GBT. GouwBelastingen ondersteunt het GBT onder meer bij uitvoering van de belastingprocessen 'heffen' en 'innen'. Sinds de oprichting van de gemeenschappelijke regeling heeft het GBT data voor meerdere gemeenten door middel van een conversie samengevoegd in één database GouwBelastingen. Hierbij is echter 'veel' dubbele en verouderde informatie in de database aangetroffen. Het GBT heeft daarom in november 2014 besloten de database op te schonen. Deze opschoning heeft in het voorjaar van 2015 plaatsgevonden.

U heeft aangegeven dat met de toetreding van nieuwe gemeenten in de toekomst wederom enkele conversies zullen worden uitgevoerd. Wij hebben vernomen dat het GBT reeds meerdere controles uitvoert ten behoeve van een juiste en volledige dataconversie en dit in een conversiedossier vastlegt. Wij bevelen u aan bij de uit te voeren dataconversies dit te blijven doen en in de toekomst rekening te houden met de aandachtspunten die door ons aan u zijn aangereikt.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Bevindingen IT-audit werkzaamheden

Als onderdeel van onze werkzaamheden beoordelen wij de opzet, het bestaan en daar waar mogelijk de effectieve werking van de IT-beheerprocessen rondom en geprogrammeerde controles in de, voor uitvoering van de controleopdracht relevante applicaties GouwBelastingen en Ortax. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het gewenste beheerniveau nog niet is bereikt.

Onderstaand hebben wij onze observaties met betrekking tot de IT-beheerprocessen samengevat weergegeven:

- **Wijzigingenbeheer:** Wij hebben vastgesteld dat voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax een (concept)procesbeschrijving beschikbaar is. Hierin is het wijzigingenbeheerproces door middel van een flowchart weergegeven en zijn de activiteiten inclusief de betrokken functionarissen per processtap nader gedefinieerd. Het GBT beschikt echter nog niet over een gedocumenteerde wijzigingenbeheerprocedure, waarin onder meer de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden per processtap zijn beschreven als onderdeel van het wijzigingenbeheerproces. Wel hebben wij vastgesteld dat voor de applicatie GouwBelastingen het wijzigingsbeheer in opzet en bestaan voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Wijzigingen worden geautoriseerd, getest en bij akkoord in productie genomen. Hierbij is functiescheiding in voldoende mate aanwezig. Voor de applicatie Ortax hebben wij echter vastgesteld dat de uitgevoerde processtappen (zoals testwerkzaamheden) niet altijd worden vastgelegd.
- **Toegangsbeveiliging:** Het GBT beschikt niet over een gedocumenteerde procedure ten aanzien het toekennen, wijzigen en ontnemen van rechten en autorisaties op applicatieniveau. Wij hebben vastgesteld dat autorisatieaanvragen worden ingediend en geaccordeerd door een manager. Het wijzigen en het (tijdig) ontnemen van rechten wordt echter

niet op een uniforme en gecontroleerde manier uitgevoerd. Tevens wordt er geen (zichtbare) periodieke controle uitgevoerd op de juistheid van de gebruikers en diens rechten en autorisaties in de applicaties. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de wachtwoordeisen voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax ontoereikend zijn. Tot slot hebben wij vastgesteld dat in de applicaties en op de databases van de betreffende applicaties gebruik wordt gemaakt van niet-persoonsgebonden gebruikersaccounts.

- **Continuïteitsbeheer:** Het GBT heeft een deel van haar IT-beheerprocessen op het gebied van continuïteit, waaronder back-up & recovery, ondergebracht bij de gemeente Enschede. De met gemeente Enschede gemaakte afspraken omtrent het (technisch) beheer van de ICT infrastructuur zijn opgenomen en overeengekomen in een samenwerkingsovereenkomst. Het GBT blijft echter te allen tijde zelf verantwoordelijk voor haar data. Derhalve is de wijze waarop de gemeente Enschede u kan aantonen dat de kwaliteit van de dienstverlening voldoet aan de daaraan te stellen eisen een belangrijk aandachtspunt. U kunt hierbij denken aan een ISAE3402-verklaring, maar ook aan periodieke rapportages waarbij u zekerheid verkrijgt dat data periodiek zeker is gesteld en zonder problemen teruggeplaatst kan worden. Wij bevelen u aan zelf 'in control' te blijven door het periodiek beoordelen van de door de gemeente Enschede getroffen maatregelen omtrent de uitbestede IT-beheerprocessen.

In bijlage 2 van dit accountantsverslag gaan wij meer gedetailleerd in op onze bevindingen, risico's en daarbij horende aanbevelingen. Voor de bevindingen hebben wij de impact hiervan op onze controleaanpak bepaald en daar waar noodzakelijk aanvullende werkzaamheden verricht, ten einde voldoende zekerheid te verkrijgen over de betrouwbaarheid van de financiële informatie ten behoeve van de uitvoering van de controleopdracht.

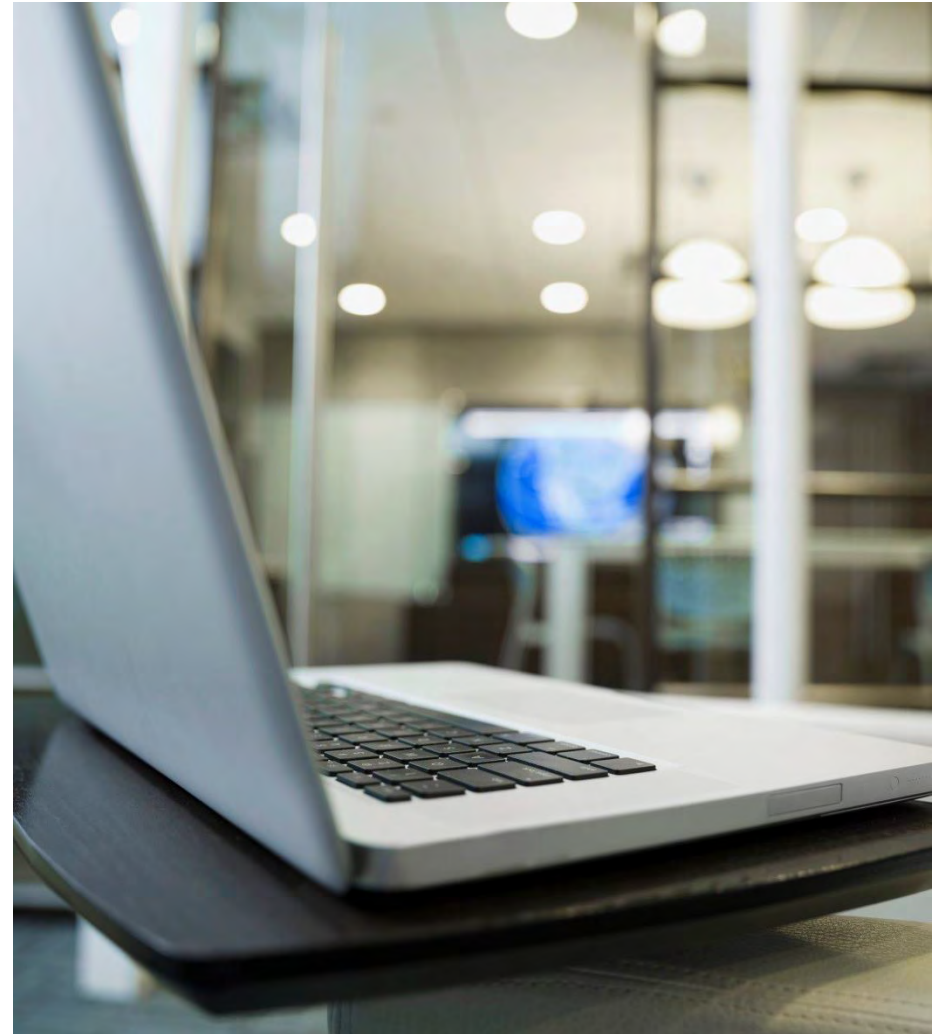
Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Conclusie

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Impact nieuwe regels op relatie GBT en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J. Schuurkamp - Spijkerboer RA (extern accountant), met ingang van de jaarrekeningcontrole 2014;
- ▶ M.J. Klomps MSc EMA (manager), sinds jaarrekeningcontrole 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden de termijn van zeven jaren binnenkort zal overschrijden.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingwijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingwijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100,-. Wij hebben geen geschenken en/of persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven voornoemd bedrag verstrekt / ontvangen.

Wij zijn onafhankelijk van het GBT

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van het GBT.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van het GBT gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, derde lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 94.500,- (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 283.500,- (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur op gelijke hoogte van de geldende goedkeuringstolerantie bepaald.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 1	Processtappen omtrent het wijzigingenbeheer worden niet op uniforme wijze uitgevoerd en gedocumenteerd		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Wijzigingenbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax hebben wij vastgesteld dat de gemeente niet beschikt over een gedocumenteerde procedure aangaande het wijzigingenbeheer. Wij hebben vastgesteld dat voor de applicatie GouwBelastingen het wijzigingsbeheer in opzet en bestaan voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Wijzigingen worden geautoriseerd, getest en bij akkoord in productie genomen. Hierbij is functiescheiding in voldoende mate aanwezig. Voor de applicatie Ortax hebben wij echter vastgesteld dat bij het doorvoeren van wijzigingen in Ortax, het niet altijd inzichtelijk is te maken dat testwerkzaamheden zijn uitgevoerd en wijzigingen zijn geaccordeerd, alvorens deze in productie zijn genomen.

Risico/gevolg

Door het ontbreken van uniforme en gedocumenteerde wijzigingenbeheerprocedure rondom het autoriseren, testen en accorderen van (software)wijzigingen, bestaat het risico dat wijzigingen met onvoldoende diepgang wordt getest of zonder akkoord in productie worden genomen. Hierdoor is het mogelijk dat cruciale onderdelen niet expliciet worden getest hetgeen na in productie name voor onverwachte problemen kan zorgen. Daarnaast kan een wijziging van invloed zijn op systeemkoppelingen (interfaces) en bestaat het risico dat een in productie genomen wijziging niet de beoogde functionaliteit levert of van de gewenste kwaliteit is, hetgeen van invloed kan zijn op de betrouwbaarheid en continuïteit van de gegevensverwerking.

Advies

Wij bevelen u aan een (organisatie brede) procedurebeschrijving op te stellen en binnen de organisatie in te bedden. Tevens bevelen wij u aan bij het doorvoeren van wijzigingen de belangrijkste functionaliteiten binnen applicaties te laten testen door key-users en vast te leggen, alvorens deze worden geïmplementeerd op de productieomgeving. Naast het testen van wijzigingen binnen applicaties is het testen van de werking van onderlinge systeemkoppelingen en interfaces ook van belang. Voorts bevelen wij u aan alle wijzigingen, voordat deze in gebruik worden genomen, te laten accorderen door de eindverantwoordelijke functionaris. Dit akkoord dient tevens te worden gedocumenteerd. Tot slot kan centrale en volledige vastlegging van uitgevoerde testwerkzaamheden in het geval van een productieverstoring gebruikt worden om sneller tot een oplossing te komen.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 2	Autorisatiemutaties worden niet altijd adequaat doorgevoerd en gedocumenteerd		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Autorisatiebeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax hebben wij vastgesteld dat de gemeente niet beschikt over een gedocumenteerde procedure ten aanzien het toekennen, wijzigen en ontnemen van rechten en autorisaties. Wij hebben vastgesteld dat voor het toekennen van rechten gebruik wordt gemaakt van een autorisatieformulier, welke door de leidinggevende ingediend en ondertekend dient te worden. Er is echter geen autorisatiematrix aanwezig waar, op basis van de functie en afdeling van een medewerker, de rechten worden toegekend. Verder hebben wij vastgesteld dat het wijzigen en het (tijdig) ontnemen van rechten niet altijd op een uniforme en gecontroleerde manier wordt uitgevoerd. Tot slot hebben wij vastgesteld dat er geen (zichtbare) periodieke controle wordt uitgevoerd op de gebruikersaccounts en de daaraan gekoppelde rechten in de applicaties.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat gebruikers ten onrechte toegang tot de applicaties hebben, of onjuiste rechten hebben binnen de applicatie als de procedures rondom autorisatiebeheer niet juist is ingericht. Met eventueel onterecht toegekende rechten kunnen ongeautoriseerde handelingen worden verricht. Doordat de gebruikers en diens rechten op applicatieniveau niet periodiek worden beoordeeld wordt het risico op onterechte toegangsrechten onvoldoende gemitigeerd.

Advies

Wij bevelen u aan het autorisatiebeheerproces voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax kritisch te beoordelen en op een uniforme wijze voor alle applicaties (ook degene die niet door ons zijn beoordeeld) in te richten binnen het GBT. Binnen dit proces is het van belang dat duidelijk beschreven is wie (welke functionaris) rechten heeft om (wijzigingen in) autorisaties aan te vragen, op welke wijze dit dient te gebeuren, over welke applicaties de gebruiker dient te beschikken en welke rechten een gebruiker nodig heeft. Daarnaast is het van belang de aanvragen met betrekking tot het muteren en verwijderen tijdig in te dienen. Hierbij dienen alle aanvragen te worden gedocumenteerd en voor langere tijd te blijven bewaard. Voorts bevelen wij u aan een autorisatiematrix op te stellen waarin per functie de rechten zijn opgenomen. Aan de hand van de autorisatiematrix kan op vooraf vastgestelde momenten (bijvoorbeeld halfjaarlijks) een controle worden uitgevoerd, ten einde vast te stellen dat alle gebruikers nog terecht toegang hebben tot applicaties en beschikken over de juiste rechten zoals opgenomen in de autorisatiematrix. Het startpunt van een dergelijke matrix, is het afstemmen en uniformeren van de organisatorische functies en hieraan gekoppelde taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 3	Wachtwoordinstellingen op applicatieniveau zijn ontoereikend		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Toegangsbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Wij hebben geconstateerd dat de wachtwoordinstellingen op netwerkniveau toereikend zijn. Echter worden er onvoldoende eisen gesteld aan de wachtwoorden op applicatieniveau. Wij hebben vastgesteld dat de wachtwoorden in Ortax minimaal 4 karakters lang moeten zijn. Echter worden er geen complexiteitseisen gesteld. Daarnaast is het verplicht periodiek wijzigen van de wachtwoorden niet aanwezig. Voor de applicatie GouwBelastingen is het verplicht periodiek wijzigen van de wachtwoorden wel aanwezig. Er worden echter geen eisen gesteld aan de minimale lengte en complexiteit van de wachtwoorden.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat wachtwoorden makkelijk te achterhalen zijn en elders binnen de organisatie bekend raken. Uiteindelijk kan dit leiden tot ongeautoriseerd gebruik van gebruikersaccounts en zijn handelingen niet meer herleidbaar naar de betreffende personen die de acties hebben uitgevoerd. Hiermee is de betrouwbaarheid van de financiële administratie in het geding, tot het moment waarop het stringente wachtwoordbeleid is ingesteld en geactiveerd.

Advies

Wij bevelen u aan de wachtwoordinstellingen van GouwBelastingen en Ortax op korte termijn aan te scherpen om eventueel misbruik van gebruikersaccounts te voorkomen. Hierbij dienen bepalingen te worden opgenomen met betrekking tot de wachtwoordlengte (bijvoorbeeld minimaal aantal karakters van acht), het gebruik van speciale tekens en symbolen in de wachtwoorden en het verplicht periodiek wijzigen van het wachtwoord op bijvoorbeeld kwartaalbasis. Wij hebben vernomen dat u tegen 'technische beperkingen' aanloopt aangaande het aanscherpen van de wachtwoordeisen en derhalve de mogelijkheden onderzoekt voor het toepassen van Single Sign On.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 4	Accounts met hoge administratieve rechten		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Toegangsbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicatie Ortax en GouwBelastingen hebben wij tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de accounts met hoge administratieve rechten. Wij hebben vastgesteld dat er in Ortax 9 accounts aanwezig zijn met de rol 'applicatiebeheerder'. Tevens zijn een aantal van deze accounts niet-persoonsgebonden. Voor GouwBelastingen zijn er 5 accounts aanwezig met de rol 'super-user'. Hiervan is 1 account niet-persoonsgebonden. Verder hebben wij vastgesteld dat op de database van GouwBelastingen en Ortax niet-persoonsgebonden accounts worden gebruikt waarvan de wachtwoorden bekend zijn bij de applicatiebeheerders en externe leveranciers. Logging van de verrichtte activiteiten door middel van deze accounts kon niet inzichtelijk worden gemaakt.

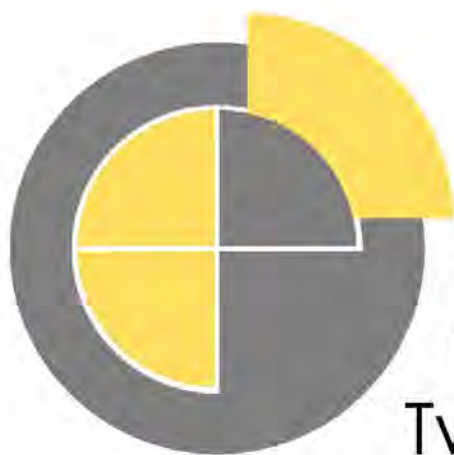
Risico/gevolg

Door de aanwezigheid van accounts met hoge administratieve rechten wordt functiescheiding in de organisatie mogelijk doorbroken. Door het gebruik van niet-persoonsgebonden accounts zijn de verrichtte handelingen door middel van deze accounts niet te herleiden naar een natuurlijk persoon. Daarnaast is door het ontbreken van logging niet inzichtelijk welke handelingen zijn uitgevoerd in de applicaties en de database(s).

Advies

Ten einde ervoor te zorgen dat alleen gebruikers, die uit hoofde van hun functie hoge rechten nodig hebben, over deze rechten beschikken, bevelen wij u aan een beoordeling uit te voeren op de gebruikers met hoge rechten in applicaties. Voorts bevelen wij u aan enkel gebruik te maken van persoonsgebonden accounts. Hierdoor zijn de verrichtte handelingen in de applicaties en de database(s) te herleiden naar een natuurlijk persoon. In dit kader bevelen wij u tevens aan de meest kritieke handelingen en mutaties in de applicatie welke zijn uitgevoerd door gebruikers met hoge rechten periodiek te evalueren. Deze evaluatie dient bij te dragen aan het identificeren van ongeautoriseerde handelingen en mutaties zodat hierop adequaat gereageerd kan worden. Een dergelijke periodieke evaluatie kan ook preventief werken.

Jaarstukken GBT 2015

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	4
1 INLEIDING	6
2 JAARVERSLAG	7
2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	7
2.1.1 Organisatie-eenheid Staf en Algemeen	7
2.1.2 Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen	8
2.1.3 Algemene dekkingsmiddelen	10
2.1.4 Personeel	10
2.1.5 Toelichting op vervolgingskosten op de balans	11
2.2 PARAGRAFEN	12
2.2.1 Lokale heffingen	12
2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	14
2.2.4 Financiering	14
2.2.5 Bedrijfsvoering	15
2.2.6 Verbonden partijen	22
2.2.7 Grondbeleid	22
2.2.8 Rechtmatigheid	22
3 JAARREKENING	23
3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	23
3.2 HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	25
3.2.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	28
3.3 BALANS	32
3.3.1 Balans	32
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2015	34
3.4 OVERIGE GEGEVENS	38

VOORWOORD

Sinds de oprichting heeft het GBT ieder jaar positief kunnen afsluiten. Het feit dat dit ook voor 2015 is gelukt, was geen vanzelfsprekendheid. Het jaar 2015 stond namelijk in het teken van enkele omvangrijke trajecten. Trajecten die enerzijds zijn uitgevoerd om tegemoet te komen aan de eisen en wensen van onze toezichthouder en trajecten die zijn uitgevoerd om de kwaliteit van onze bedrijfsvoering verder te verbeteren. Met behulp van de stuurinstrumenten die we in eerdere jaren hebben geïmplementeerd, zijn we in staat gebleken om de kosten op een juiste manier te monitoren en te beïnvloeden.

De majeure trajecten hebben allen betrekking gehad op het verbeteren van de kwaliteit van onze gegevensbestanden. Een teken dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan de volledigheid en consistentie van gegevens. Als GBT hebben we hier vroegtijdig op geanticipeerd door een speciaal team verantwoordelijk te maken voor het analyseren en definiëren van de benodigde gegevens voor onze processen. Door de aangescherpte eisen hebben we in 2015 veel aandacht geschonken aan onze informatiehuishouding en de benodigde rollen binnen onze organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat we de functie van ICT-stafadviseur in het leven hebben geroepen. Deze functionaris zal, redenerend vanuit diverse architectuurprincipes, een belangrijke rol vervullen in onze digitale dienstverlening naar onze burgers.

Naast bovenstaande ontwikkeling zijn er andere trends op het gebied van informatiebeleid te benoemen. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe privacywetgeving waarvoor in 2015 de nodige voorbereidingen getroffen dienden te worden. Inmiddels is de voorziene doorontwikkeling van het "traditionele" belastingkantoor richting een (basis)registratiekantoor in volle gang. Binnen het GBT spreken we inmiddels van "Belastingkantoor 2.0" om deze ontwikkeling te duiden. In 2016 zal het GBT deze visie op het belastingcongres delen met andere professionals op het gebied van belastingen. Een visie die in 2016 verder uitgewerkt dient te worden, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

De weg die we in het verleden zijn ingeslagen rondom de sturingsfilosofie van onze organisatie werpt zijn vruchten af. Steeds meer medewerkers zien de voordelen van zelfregulering in. Teams nemen steeds meer verantwoordelijkheid op zich waardoor ze in staat zijn om afspraken te maken met het managementteam. In 2015 heeft een trainee de opdracht opgepakt om de volgende stappen in zelfregulering te definiëren. Het MT heeft hier zelf een stap in gezet door de medewerkers de eigen beoordelingen op te laten stellen. De eerste ervaringen met dit systeem zijn bijzonder positief.

Tot slot is het belangrijk om stil te staan bij een belangrijke mijlpaal voor het GBT. In 2015 zijn stappen gezet om te komen tot een partnerschap met twee gemeenten uit de Achterhoek, de gemeente Berkelland en de gemeente Bronckhorst. We zijn uitgegroeid tot een professionele dienstverlener die ook middels een privaatrechtelijke overeenkomst gemeenten kan ontzorgen. We kijken uit naar de samenwerking met deze twee gemeenten en gaan uit van positief effect op onze (toekomstige) partnergemeenten.

We zijn onze partners dankbaar voor de constructieve samenwerking en het in ons gestelde vertrouwen.

Hengelo, april 2016

Directeur

.....

dr. R. Toet

Voorzitter

.....

mr. drs. R.G. Welten

SAMENVATTING

Deze samenvatting geeft de belangrijkste resultaten over 2015 weer.

Hoofdpijnen financieel

In de begroting 2015 heeft het GBT in totaliteit een netto-besparing van € 389.000 verwerkt. Deze besparing is het gevolg van invulling van de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie. De formatie is met 3,34 fte gereduceerd en daarnaast zijn de budgetten voor diverse materiele kosten en personeel van derden gereduceerd. Dit was mogelijk door:

- efficiënte bedrijfsvoering;
- verder vormgeven aan digitalisering en automatisering.

Ten opzichte van de begroting 2009 heeft het GBT tot en met 2015 een besparing van € 2.415.000 ingeboekt.

Naast bovengenoemde besparingen laat 2015 een positief exploitatieresultaat zien van € 103.744. In onderstaande tabel staat op hoofdpijnen weergegeven hoe dit resultaat tot stand is gekomen (bedragen in euro's):

Specificatie positief resultaat 2015	
Omschrijving	Bedrag
Drukwerk	-71.380
Accountantskosten	-20.660
Diverse overschrijdingen/onderschrijdingen, netto:	-11.704
Totaal	-103.744

NB: een "-" staat voor een voordelig verschil.

In onderstaande tabel is het resultaat van het gehele GBT weergegeven:

GBT (bedrag in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-9.556.103	-9.575.500	-8.955.200
Lasten	9.452.359	9.715.500	8.955.200
Resultaat uit bedrijfsvoering	-103.744	140.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve	0	-140.000	
Te bestemmen resultaat	-103.744	0	

Hoofdpijnen organisatie en bedrijfsvoering

- Het GBT is ISO-gecertificeerd. April 2015 heeft de uitgebreide verlengingsaudit plaatsgevonden en is de geldigheidsduur van het certificaat met drie jaar verlengd;
- Er heeft een medewerkerstevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat de medewerkers trots zijn op het GBT. Aandachtspunten uit het onderzoek worden nader onderzocht en opgepakt;
- Per 1 januari 2015 heeft het GBT de heffing en inning van havengelden uitgevoerd voor de gemeenten die deelnemen aan het Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen;
- Het GBT heeft in 2013 een bezuinigingsstrategie opgesteld ter ondersteuning van de besparingen die op de gemeenten afkomen. Ultimo 2015 is deze strategie opnieuw geëvalueerd;
- De werkkostenregeling is per 1 januari 2015 ingevoerd;
- Er zijn voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2016 werkzaamheden op het gebied van de Wet WOZ en het heffen en innen van gemeentelijke belastingen uit te voeren voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst.

Hoofdpijnen primair proces

- De werkzaamheden zijn conform dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd;

- H) De aanbevelingen van de Waarderingskamer voor wat betreft de secundaire objectkenmerken zijn in 2015 met goed gevolg opgepakt en afgerond;
- I) De herwaardering is goed verlopen. Het toezicht vanuit de Waarderingskamer is afgerond met wederom het eindoordeel 'goed';
- J) Het kenbaar maken van de voorlopige WOZ-waarde is voor alle opdrachtgevers beschikbaar gesteld. Doel is de transparantie in de dienstverlening te verbeteren en de processen te optimaliseren;
- K) Er is een gewaarmerkte controleverklaring met betrekking tot de belastingopbrengsten verstrekt aan de deelnemers.

In de volgende hoofdstukken wordt uitgebreide informatie gegeven over de behaalde resultaten in 2015.

1 **INLEIDING**

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van het Gemeentelijke Belastingkantoor Twente (GBT).

Leeswijzer

In paragraaf 2.1 vindt u informatie over de programmaverantwoording;

In paragraaf 2.2 worden de verplichte paragrafen behandeld;

In paragraaf 3.1 worden de grondslagen voor waardering resultaatbepaling behandeld;

In paragraaf 3.2 vindt u het overzicht van baten en lasten en wordt een toelichting gegeven;

In paragraaf 3.3 wordt de balans toegelicht.

2 JAARVERSLAG

2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

In dit onderdeel worden de twee organisatie-eenheden van het GBT toegelicht:

- 2.1.1 organisatie-eenheid Staf en Algemeen;
- 2.1.2 organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen, waaronder ook alle eindproducten vallen.

2.1.1 Organisatie-eenheid Staf en Algemeen

Voor 2015 zijn vier GBT-brede speerpunten geformuleerd op de volgende deelgebieden:

- Informatiemanagement: het opschonen van de database;
- Middelen: realiseren jaarschijf 1 van de bezuinigingsstrategie;
- Transparante organisatie: het realtime beschikbaar maken van stuurinformatie;
- Klanttevredenheid: nulmeting uitvoeren aan de hand van gegevens uit het klantcontactsysteem en overige bevragingen.

Informatiemanagement

De database is op de volgende delen opgeschoond:

Gemeenten, woonplaatsen, straten en adressen die niet BAG-conform waren, subjecten die ooit geconverteerd zijn, maar niet gebruikt worden om een aanslag aan op te leggen, taxaties en WOZ-waarden voor die tijdvakken, waarvoor geen bewaarplicht meer geldt. Door al deze data op te schonen wordt er nu efficiënter gewerkt met de belastingapplicatie.

Middelen

In de begroting 2015 is de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie verwerkt. Dit houdt in dat er in totaal voor € 414.000 aan bruto besparingen is verwerkt. Dit is gerealiseerd door 3,34 fte aan formatieruimte te reduceren en te besparen op diverse materiele kosten. Het gaat dan om structurele besparingen.

Transparante organisatie

Er is gestart met het opstellen van Balanced Score Cards, waarin voor de diverse primaire processen kritische prestatie indicatoren (KPI) zijn geformuleerd. Via grafische weergaven in de rapportagetool Tableau wordt zo realtime inzicht verkregen in werkvoorraden en doorlooptijden. Ook aan de accounthouders zijn dashboards beschikbaar gesteld, waarmee de voortgang van de diverse processen gevolgd kan worden.

Klanttevredenheid

In 2015 is gestart met het optimaliseren van het klantcontactsysteem, zodat we bruikbare data krijgen over de soorten klantvragen en hoe we hierop kunnen anticiperen. Er zijn verkenningen geweest naar overige methoden om klanttevredenheid te meten. In 2016 wordt dit verder opgepakt.

Ook is het GBT succesvol geweest in de uitbreiding van haar dienstverlening. In 2015 hebben de gemeenten Berkelland en Bronckhorst het besluit genomen om gebruik te maken van de dienstverlening van het GBT op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. Om deze dienstverlening per 1 januari 2016 uit te kunnen voeren, heeft 2015 in het teken gestaan van de voorbereiding voor de uitvoering van de werkzaamheden op het gebied van de Wet WOZ en het heffen en innen van diverse belastingsoorten voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst. Er is een stuurgroep gevormd die, ondersteund door diverse werkgroepen, de overdracht van de werkzaamheden heeft voorbereid.

Wat heeft het gekost?

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-27.875	-27.800	-25.000
Lasten	2.034.254	2.084.700	1.737.600
Saldo van baten en lasten	2.006.381	2.056.900	1.712.600
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	2.006.381	2.056.900	

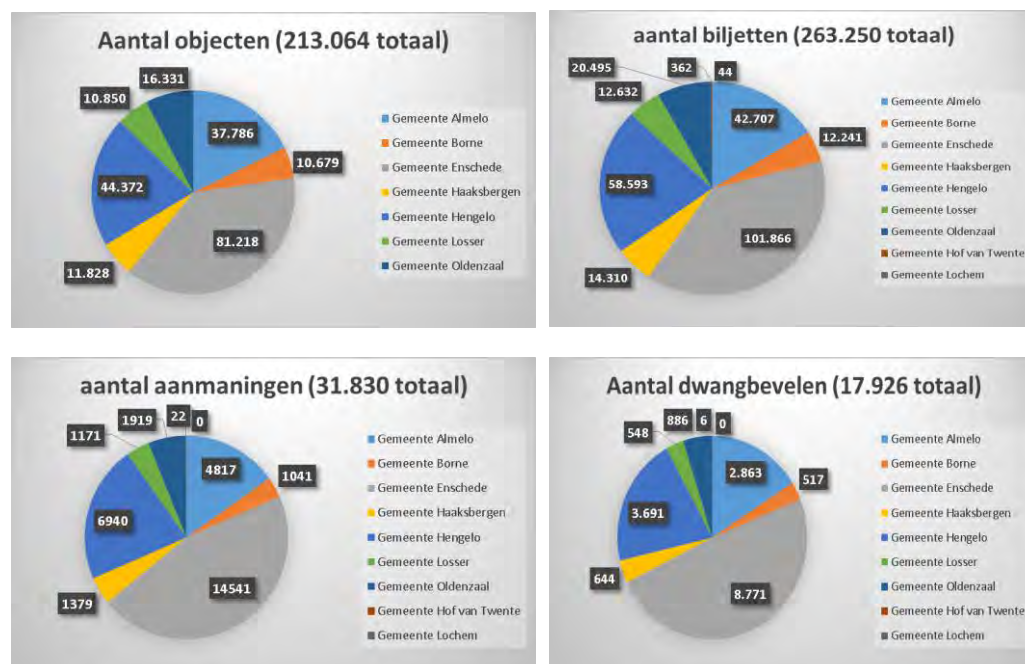
In het overzicht van baten en lasten worden de verschillen en de incidentele baten en lasten toegelicht.

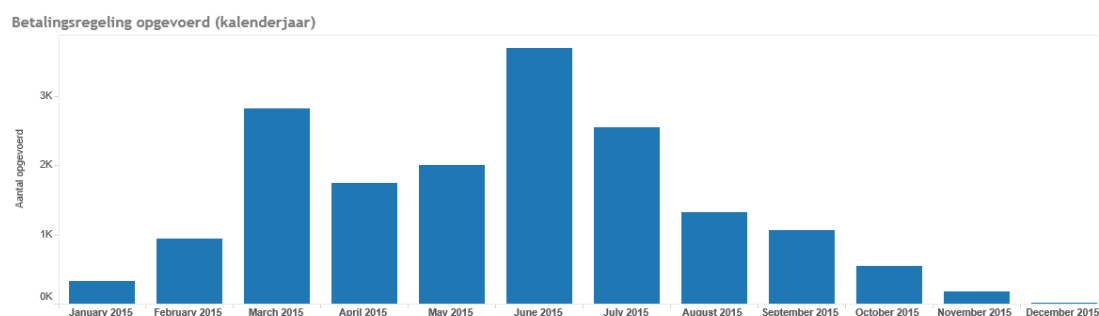
Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Diverse procescontroles en autonome steekproeven zijn uitgevoerd op het taakveld van de Staf (waaronder personeel, aanbesteding en financiën). Bij deze controles zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

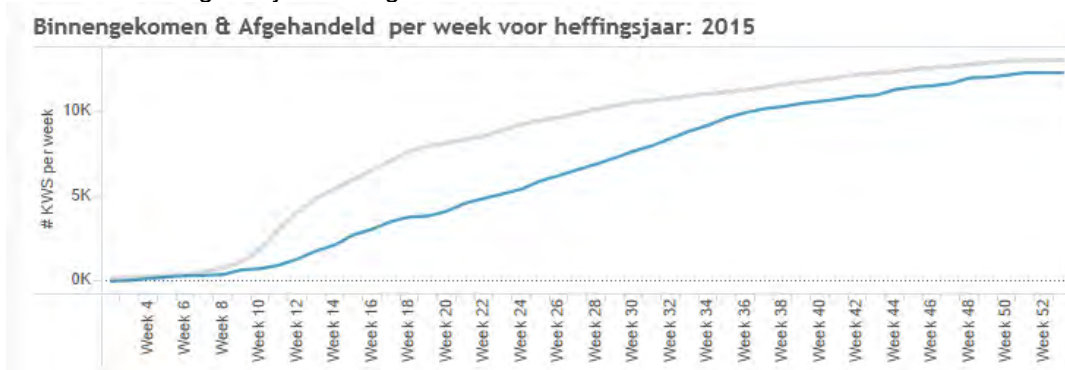
2.1.2 Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen

Het GBT heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. Kwalitatief hoogwaardige data zijn essentieel voor excellente bedrijfsvoering en optimale dienstverlening. Het belastingproces is hét centrale proces binnen het GBT. De doelstelling is om dit proces zo optimaal mogelijk uit te voeren. In 2015 zijn de aanbevelingen van de Waarderingskamer op het gebied van de secundaire objectkenmerken opgepakt. Hierdoor is de kwaliteit verhoogd en heeft het GBT wederom de kwalificatie 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer. Hieronder wordt de dienstverlening van het GBT grafisch weergegeven:

Aantal handmatige kwijtscheldingsverzoeken:

In 2015 zijn de eerste twee gemeenten, Hengelo en Almelo, aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ. De overige gemeenten zullen in 2016 volgen. Voor de herwaardering die in 2015 heeft plaatsgevonden had de Waarderingskamer aanbevelingen gegeven om de bestandskwaliteit te verbeteren. In 2015 zijn deze aanbevelingen met betrekking tot de woningen opgepakt en afgerond.

Wat heeft het gekost?

<u>Organisatie-eenheid</u>	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
<u>Vastgoed en belastingen</u>			
(bedragen in euro's)			
Baten	-1.662.983	-1.653.100	-1.035.600
Lasten	7.412.493	7.630.800	7.175.600
Saldo van baten en lasten	5.749.509	5.977.700	6.140.000
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	5.749.509	5.977.700	

In het overzicht van baten en lasten worden de verschillen en de incidentele baten en lasten toegelicht.

Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

De interne controle is uitgevoerd op basis van het IC-plan 2015. Dit interne controleplan is de leidraad voor het GBT om te waarborgen dat handelingen die voortvloeien uit de processen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd. De interne controle richt zich voornamelijk op de rechtmatigheid, juistheid en volledigheid. Er is gekeken naar de opzet, bestaan en werking van de ingebouwde controles. In 2015 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Daar waar mogelijk zijn aanbevelingen gedaan om de interne controles naar een hoger platform te brengen.

2.1.3 Algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-7.865.245	-7.894.600	-7.894.600
Lasten	257	0	42.000
Saldo	-7.864.988	-7.894.600	-7.852.600

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de volgende componenten:

- Bijdrage per gemeente:
 - o Borne € 343.977 ;
 - o Enschede € 3.152.935;
 - o Hengelo (reguliere dienstverlening) € 1.705.715;
 - o Hengelo (inzake Diftar) € 38.643;
 - o Losser € 346.386;
 - o Haaksbergen € 386.099;
 - o Almelo € 1.313.134;
 - o Oldenzaal € 573.350;
 - o Lochem € 451;
 - o Hof van Twente € 4.430;
- Saldo financieringsfunctie € -131.

2.1.4 Personeel

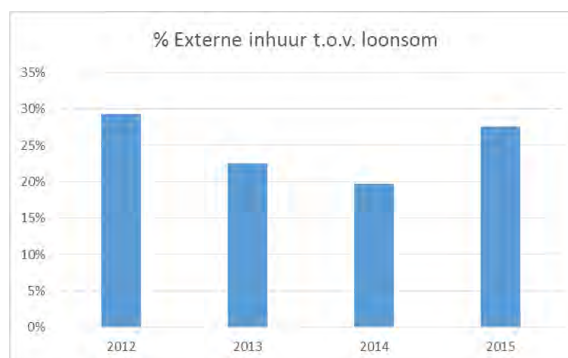
Formatie

De toegestane en ingevulde formatie bedraagt in 2015:

Afdeling	Vastgestelde formatie (fte)	Ingevulde formatie (fte)
Staf en algemeen	9,50	9,72
Vastgoed en belastingen	65,02	62,43
Totaal	74,52	72,16

Externe inhuur in relatie tot eigen personeel

In 2015 zijn de werkzaamheden uitgevoerd door zowel eigen personeel als door personeel van derden. In de grafiek rechts wordt de ontwikkeling van de externe inhuur ten opzichte van de ambtelijke loonsom weergegeven. In vergelijking met voorgaande jaren is een stijging te zien van het aandeel van personeel van derden. Dit wordt veroorzaakt doordat personeel van derden is ingezet om de aanbevelingen van de Waarderingskamer op te volgen. Wanneer dit project niet wordt meegenomen in de berekening, ligt het percentage op eenzelfde niveau als in 2014.

Instroom en uitstroom van personeel

In 2015 heeft het GBT vier nieuwe medewerkers mogen verwelkomen, te weten een taxateur, een stafadviseur, een junior communicatiemedewerker en een functioneel applicatiebeheerder.

Afgelopen jaar hebben vijf medewerkers het GBT verlaten. Zij hebben allen een andere baan geaccepteerd, vier bij de gemeente Enschede en één bij de gemeente Veldhoven. Wij danken hen voor hun inzet bij het GBT en wensen hen het allerbeste voor de toekomst.

2.1.5 Toelichting op vervolgingskosten op de balans

Afrekening vervolgingskosten

De deelnemende gemeenten treffen voorzieningen voor oninbare debiteuren. Deze voorzieningen gelden zowel voor het nominale bedrag als voor de ADI-kosten¹. Het GBT adviseert de deelnemende gemeenten in de hoogte van de op te nemen voorziening. Wanneer blijkt dat aanslagen niet ingevorderd kunnen worden, wordt een voorstel oninbaar naar de gemeente gestuurd. De gemeente geeft akkoord op dit voorstel, waarna het GBT de desbetreffende aanslagen oninbaar verklaart. Het nominale gedeelte van de aanslag wordt via rekening courant met de gemeente verrekend. De oninbaar verklaarde ADI-kosten worden op de maandelijkse afdracht van belastingontvangsten in mindering gebracht.

Verloopoverzicht belastingdebiteuren

In onderstaande tabel is een overzicht van de openstaande belastingdebiteuren per gemeente weergegeven.

Verloopoverzicht openstaande belastingdebiteuren per gemeente (bedragen in euro's)									
Belastingjaar	Borne Per 31-12-2015	Enschede Per 31-12-2015	Hengelo Per 31-12-2015	Losser Per 31-12-2015	Haaksbergen Per 31-12-2015	Almelo Per 31-12-2015	Oldenzaal Per 31-12-2015	Hof van Twente Per 31-12-2015	Lochem Per 31-12-2015
2008		273							
2009		76.740	2.806						
2010		50.174	2.251		215	34			
2011	1.560	124.043	5.888	2.443	5.279	1.185	341		
2012	3.608	197.411	36.889	30.086	3.524	33.861	3.302		
2013	14.389	766.688	200.237	21.619	18.634	129.254	9.944		
2014	37.737	1.089.055	296.822	58.381	78.556	666.148	39.129		
2015	228.644	3.177.690	1.832.847	405.687	404.395	1.224.462	291.744	29.764	5.089
Totaal	285.937	5.482.074	2.377.741	518.216	510.603	2.054.943	344.119	29.764	5.089
Stand per 31-12-2014	250.821	4.858.285	2.198.073	397.118	447.126	1.412.999	301.665		

Verloopoverzicht vervolgingskosten

In onderstaande tabel is een overzicht van de openstaande vervolgingskosten per gemeente weergegeven.

Saldo openstaande vervolgingskosten (bedragen in euro's)		
	Per 31-12-2014	Per 31-12-2015
Borne	17.678	21.926
Enschede	407.636	406.610
Hengelo	165.056	155.623
Losser	21.951	22.196
Haaksbergen	27.366	25.982
Almelo	131.630	134.664
Oldenzaal	26.979	29.135
Hof van Twente		267
Lochem		0
Totaal	798.296	796.402

¹ ADI-kosten zijn invorderingskosten (aanmaning, dwangbevel en overige invorderingskosten)

2.2 PARAGRAFEN

2.2.1 Lokale heffingen

De verslaglegging over de belastingopbrengsten en paragrafen lokale heffingen maken geen onderdeel uit van het jaarverslag van het GBT. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarverslagen van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser en Oldenzaal.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.2.1 Capaciteit en beleid

Het GBT loopt bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen en de bedrijfsvoering risico's. Eind 2013 is een inventarisatie gemaakt van deze risico's. Nadat ze zijn benoemd, is de kans bepaald hoe vaak dit risico zich zou kunnen voordoen en is de financiële impact per risico geschat.

In deze paragraaf weerstandsvermogen wordt dit risicoprofiel afgezet tegen de weerstandscapaciteit om te bepalen in hoeverre deze capaciteit voldoende is om de risico's op te kunnen vangen zonder dat het beleid bijgesteld moet worden en/of dat doelstellingen in gevaar komen. Deze verhouding wordt het weerstandsvermogen genoemd en wordt bepaald door twee aspecten:

1. Weerstandscapaciteit: de financiële buffer om risico's structureel of incidenteel te kunnen opvangen;
2. Risicoprofiel: de kans op het optreden van ongewenste gebeurtenissen met een nadelig financieel gevolg van materieel belang die niet is voorzien in de begroting.

Gebruikelijk uitgangspunt bij non-profit organisaties in de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's is een getal > 1 .

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat 'het geheel van middelen en mogelijkheden binnen de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dat zij als *vrij aanwendbaar* kan aanmerken'. Het gaat dus om vrij aanwendbare middelen waar geen enkele verplichting tegenover mag staan.

De vrij aanwendbare middelen bestaan uit het eigen vermogen en stille reserves. Van het eigen vermogen mag daarbij alleen dat deel worden meegeteld voor zover deze vrij besteedbaar is of waarvan de bestemming zonder financieel gevolg kan worden gewijzigd. De stille reserves kunnen pas worden meegeteld als ze op korte termijn gekapitaliseerd (verkocht) kunnen worden, zonder dat de uitoefening van taken en activiteiten daar hinder van ondervindt. In de huidige situatie bezit het GBT geen stille reserves.

Het GBT is een gemeenschappelijke regeling. Dat wil zeggen dat de deelnemers overheidsinstellingen zijn en dat zij een bestuurlijk én een financieel belang hebben in de uitvoering van de betreffende organisatie. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel dat er een financiële aansprakelijkheid bestaat indien de gemeenschappelijke regeling haar verplichtingen niet nakomt.

Op basis van de huidige beleidsregels is besloten (AB van 28 oktober 2009) dat het eigen vermogen van het GBT maximaal 5% mag zijn van het begrotingstotaal. De omvang van het benodigde eigen vermogen als onderdeel van de weerstandscapaciteit is dus niet afgezet tegen het risicoprofiel. Zie verder paragraaf 2.2.2.2.

Voor de dekking van de kosten van bedrijfsvoering wordt een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangen. Deze bijdrage is maximaal kostendekkend. De begroting van het GBT is materieel in evenwicht, zowel voor dit boekjaar als ook voor de jaren 2016 tot en met 2019. Dit biedt het GBT meerjarige financiële zekerheid, zeker ook gelet op het karakter van de dienstverlening: de uitvoering van wettelijke taken.

2.2.2.2 Risico's en Weerstandsvermogen

In 2013 heeft een initiële inventarisatie van risico's plaatsgevonden, welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Met toepassing van de kansberekening en geschatte financiële impact per risico is het totale risicoprofiel gecalculeerd op € 732.710. De toename van het totale risicoprofiel wordt voornamelijk veroorzaakt door de Wet op de Datalekken, die per 01-01-2016 ingaat. Dit risicoprofiel kan als volgt worden weergegeven:

Oorzaak risico	Verwachte financiële impact in €
Eigen beleid	576.210
Beleid andere overheden	7.000
Autonome ontwikkelingen	63.000
Doen/nalaten derden	86.150
TOTAAL	732.710

Het Dagelijks Bestuur van het GBT is zich er van bewust dat de eigen weerstandcapaciteit van het GBT onvoldoende is om het totale risicoprofiel af te dekken. De deelnemers willen zelf een weerstandcapaciteit opbouwen die voldoende is om eventuele tegenvallers van al hun verbonden partijen op te vangen. De kans dat alle verbonden partijen op exact hetzelfde moment aanspraak maken op de weerstandscapaciteit wordt als zodanig gering gezien, dat de weerstandscapaciteit die de deelnemer moet vormen lager kan zijn dan de afzonderlijke weerstandscapaciteiten van de verbonden partijen.

2.2.2.3 Kengetallen in relatie tot financiële positie

In 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording aangepast en moeten kengetallen in de jaarstukken worden opgenomen, waaruit de schuldpositie blijkt. In onderstaande tabel worden de kengetallen van het GBT weergegeven:

Kengetal	waarde
Netto schuldquote	6,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,5%
Solvabiliteitsratio	17,1%
Grondexploitatie	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	-5,1%
Belastingcapaciteit	n.v.t.

De netto schuldquote van het GBT is ruim voldoende. Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het GBT ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het GBT heeft geen leningen aangetrokken. Daarom is er geen sprake van rentelasten of aflossingen. Een netto schuldquote tot 100% wordt als voldoende beoordeeld. Het GBT voldoet hier ruimschoots aan.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Omdat het eigen vermogen van het GBT gelimiteerd is aan 5% van de begrote lasten, is deze ratio bij het GBT relatief laag. Omdat de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling (GR) 'borg' staan en het GBT een sluitende begroting heeft, is deze ratio acceptabel.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is het belang om te weten welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Omdat het GBT in 2015 relatief veel incidentele baten heeft gerealiseerd, is dit kengetal negatief. De structurele baten waren in 2015 te laag om alle structurele lasten te dekken.

Het GBT heeft geen in exploitatie genomen gronden en daarom is dit kengetal niet berekend. Ook is de belastingcapaciteit niet berekend, omdat de opbrengsten OZB in de gemeentelijke jaarrekening wordt verantwoord en niet in de jaarrekening van het GBT.

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het GBT bezit geen kapitaalgoederen in de vorm van wegen, riolering, water, groen of gebouwen welke onderhouden dienen te worden. Daarom is in de begroting ook geen toelichting gegeven op het onderhoud van kapitaalgoederen.

Wel heeft het GBT de meerjarige licentiekosten voor de belastingapplicatie en waarderingsapplicatie geactiveerd op de balans.

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1. en paragraaf 3.3.2 (onderdeel materiële vast activa).

2.2.4 Financiering

De treasuryfunctie voor het Gemeenschappelijke Belastingkantoor Twente wordt uitgevoerd door de treasurer van de gemeente Hengelo. Belangrijke zaken die betrekking hebben op het GBT worden besproken met alle betrokken treasurers van de deelnemers.

De treasuryfunctie beperkt zich feitelijk tot het saldobehoor van de diverse rekeningen. Van het aantrekken en uitzetten van leningen is geen sprake.

Het GBT profiteert van dezelfde faciliteiten, die in 2009 door de Netwerkstad-gemeenten zijn overeengekomen met de Bank Nederlandse Gemeenten na een Europese aanbestedingsprocedure. In november 2015 is een Europese aanbestedingsperiode afgesloten. Daaruit kwam de BNG Bank wederom als beste aanbieder uit de bus. Dat betekent dat de BNG Bank voor de periode 2016-2019, eventueel te verlengen met maximaal twee jaar, huisbank van het GBT blijft.

2015 kenmerkte zich door een dalende rente voor leningen, met zowel kortere als langere looptijden. Het unieke feit deed zich zelfs voor dat voor kasgeldleningen met een korte looptijd een negatieve rente wordt gevraagd. Dat is het gevolg van een uitblijvend economische herstel in de Europese zone en een vrijwel geheel wegvallende inflatie.

Het verplicht schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën is ook voor het GBT met

succes uitgevoerd. Dankzij een nauwgezette bewaking van de saldi op de verschillende rekeningen konden de rentekosten zo laag mogelijk worden gehouden.

Het begrotingstotaal van het GBT bedroeg in 2015 € 9.715.500. De kasgeldlimiet (8,2% van het begrotingstotaal) bedraagt ruim € 796.000,-. Aangezien ontvangen belastinggelden en retributies achteraf worden afgerekend, is de kasgeldlimiet slechts incidenteel in totaal enkele dagen overschreden. Dit valt allemaal ruimschoots binnen de kaders van de Wet Fido². De overige dagen moest het overtollige kasgeld verplicht worden gestald bij de Staat der Nederlanden, tegen een rente van 0%.

De renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal) zal nooit in beeld komen omdat het GBT geen gelden aantrekt of uitzet. Het GBT heeft geen langlopende leningen opgenomen en uitstaan.

2.2.5 Bedrijfsvoering

2.2.5.1 Organisatie en medewerkers

Doorontwikkeling HRM-beleid

In 2015 hebben de medewerkers voor het eerst gewerkt met een nieuwe beoordelingssystematiek via de tool Trackstar. Via deze tool zijn de resultaatgerichte afspraken en ontwikkelcompetenties vastgelegd. Aan het einde van het jaar heeft de medewerker eerst zijn eigen beoordeling opgesteld (zelfbeoordeling). De manager heeft afzonderlijk beoordeeld en vervolgens zijn de medewerker en manager met elkaar het gesprek aangegaan. Dit is door het overgrote deel van de medewerkers als positief ervaren.

De werkkostenregeling is in 2015 voor het eerst toegepast. Alle werkkosten zijn gecategoriseerd. De vrije ruimte (1,2% van de fiscale loonsom) is slechts marginaal overschreden, waardoor de uiteindelijke eindheffing € 286 bedroeg.

Werken voor de Twentse Overheid: het GBT neemt deel aan het Platform Werken voor de Twentse Overheid inclusief deelname aan de Twentse School. Dit platform heeft als doel de samenhangende producten en diensten ten behoeve van de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit, duurzame en flexibele inzetbaarheid en ontwikkeling van de huidige en toekomstige Twentse ambtenaar te stimuleren.

Het GBT doet voor het eerst mee aan het Twentse Traineeproject. In 2015 is een trainee bij het GBT voor een tweetal projecten ingezet, te weten zelfregulering en gespreide aanslagoplegging.

In 2015 is sterk de aandacht gelegd op duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Er is een notitie vastgesteld (Levensfasebewust Personeelsbeleid) en uitvoering gegeven aan vele instrumenten die duurzame inzetbaarheid bevorderen.

CAO

Naar aanleiding van de uitkomst van de cao-onderhandelingen in 2014 zijn met ingang van 1 april 2015 de lonen met € 50 (naar rato per fte) verhoogd. In oktober heeft een eenmalige uitkering van 0,74% van het brutoloon plaatsgevonden, conform gemaakte afspraken met het LOGA³.

Georganiseerd Overleg / Sociaal Statuut

Het GBT heeft geen Sociaal Statuut. Aanvankelijk werd verwacht dat de TAR dit zou oplossen. Maar de verwachting is dat dit niet gebeurt. In 2015 heeft de OR verdere stappen gezet en de sociale statuten van de deelnemers met elkaar vergeleken. Begin 2016 worden

² Fido staat voor Financiering decentrale overheden

³ LOGA = Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden

de resultaten verwacht van dit onderzoek. Deze zullen aan de medewerkers van het GBT gepresenteerd worden.

Samen bewegen

Een belangrijk onderdeel van het cultuurtraject is dat medewerkers lekker in hun vel zitten. Dit heeft niet alleen te maken met tevredenheid over de eigen positie en invloed binnen de organisatie, maar ook met het fysieke element. Vandaar dat diverse trajecten worden opgestart rondom het thema 'Samen bewegen'. Deze trajecten hebben als doel om de levensstijl van medewerkers te verbeteren.

Personeelsvereniging

In het afgelopen jaar zijn drie geslaagde activiteiten georganiseerd. In 2015 telt de personeelsvereniging GÉBÉTÉPÉVÉ 69 leden. Dit is een percentage van maar liefst 85% van het aantal vaste medewerkers van het GBT.

In 2015 zijn twee bestuursleden van de personeelsvereniging afgetreden en tijdens de ledenvergadering drie nieuwe bestuursleden gekozen. Het GBT bedankt de afgetreden bestuursleden voor hun inzet en wenst de nieuwe bestuursleden veel creativiteit toe bij het organiseren van activiteiten voor de personeelsvereniging.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In grote lijnen zijn de scores gedaald ten opzichte van hetzelfde onderzoek in 2013. Dat is verklaarbaar doordat doorontwikkeling van de organisatie nog volop aan de gang is. In veel gevallen scoren we bovendien nog steeds hoger dan de benchmark (dus in vergelijking met onze collega's die bij gemeenten met minder dan 100.000 inwoners werken). Uit de resultaten komen een aantal aandachtspunten naar voren die o.a. betrekking hebben op de zichtbaarheid van het MT, de rolhoud van de coördinator, de invulling van het concept zelfregulering en de communicatie in de organisatie. Grote pluspunten zien we in de mogelijkheden om jezelf door te ontwikkelen, de voldoening die we uit onze werkzaamheden halen en de bevlogenheid waarmee we werken. De aandachtspunten worden nader bekeken en opgepakt.

Organisatieontwikkeltraject

Vanaf april 2014 is de nieuwe organisatiestructuur operationeel. De nieuwe structuur kent de volgende kenmerken:

- De aanwezigheid van zelfregulerende teams waardoor de organisatie snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen;
- Een platte organisatie waarbij medewerkers zelf verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de (team)resultaten (volgens de filosofie van het Rijnlands model);
- Een beperkt aantal managers. Iedere manager is verantwoordelijk voor een strategisch aspect van de organisatie;
- Een lerende organisatie waarin ruimte is voor persoonlijke groei en mobiliteit.

In 2015 is de organisatiedoorontwikkeling geëvalueerd. Het onderzoek naar de doorontwikkeling is door alle teams ingevuld. De uitkomsten sluiten aan bij het beeld dat uit het MTO komt: er is behoefte aan meer duidelijkheid over hoe binnen een team samengewerkt kan worden (zelfregulering), maar ook hoe tussen de teams samengewerkt kan worden (rollen en verdeling van taken). Daarnaast zijn capaciteitsplanningen, communicatie en werkdruk onderwerpen die aandacht verdienen. Om hierin te ondersteunen is met ingang van juli 2015 de rol van coördinator vervallen en zijn er parttime teamleiders aangewezen, die de teams ondersteunen bij de planning van de operationele werkzaamheden en bevordering van de samenwerking zonder het concept van zelfregulering los te laten. Parallel daaraan is een trainee van de regio begonnen met een onderzoek naar zelfregulering binnen het GBT. In april 2016 worden de resultaten van dit onderzoek verwacht.

Toetreders

In 2015 zijn geen nieuwe partners toegetreden tot het GBT. Wel zijn indicatieve prijsopgaves verstuurd naar de gemeenten Brummen voor de uitvoering van de Wet WOZ en het heffen en innen van gemeentelijke belastingen op basis van een fiscale uitvoeringsovereenkomst en ondersteuning van het Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente op het gebied van factuurafhandeling en opstellen van bestuursrapportages op financieel gebied. Ook is een prijsopgave gemaakt voor de uitvoering van de controle op de precariobelasting voor de gemeente Almelo. De gemeente Almelo laat deze controle vanaf 2016 door het GBT uitvoeren, evenals het GBT dit ook al uitvoert voor de gemeente Enschede.

Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd met de gemeente Hof van Twente voor toetreding tot de gemeenschappelijke regeling GBT. Het gemeentebestuur van Hof van Twente zal op basis van dit onderzoek in 2016 besluiten of zij al dan niet zullen gaan toetreden.

Ondernemingsraad

Het afgelopen jaar is het organisatieontwikkeltraject gestart. De OR heeft geadviseerd te zorgen voor een goede professionele begeleiding en communicatie tijdens dit traject. Ook heeft zij aangegeven dat duidelijk moet zijn hoe, door wie en op welke wijze de zelfregulerende teams worden aangestuurd. Tenslotte is het voor de OR van belang hoe de invulling en de positie van de medewerkers in het, nieuw gevormde, 1^e lijns team is gewaarborgd.

De OR heeft ingestemd met het voorstel de personele jaarplan cyclus (PJC) met ingang van 1 januari 2015 geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Daarbij is de voorwaarde gesteld dat de medewerkers vooraf voldoende uitleg en inzicht krijgen over de werking van het softwarepakket Trackstar.

De OR heeft ingestemd met de zogenaamde maatwerkregeling. Dat houdt in dat het GBT alleen die Arbodiensten afneemt die ook contractueel zijn vastgelegd. Arbozorg op maat dus. Het alternatief was de vangnetregeling. Daarbij zou je ook voor diensten die niet worden afgenomen betalen.

Voor 2016 staan in ieder geval op de agenda: de gevolgen van het organisatieontwikkeltraject, de evaluatie van de invoering van de werkkostenregeling, de ervaringen met de gewijzigde PJC, de voorbereiding en eventuele totstandkoming van het Sociaal Statuut GBT en tot slot de regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op het GBT.

Ziekteverzuim

Het GBT hanteert voor 2015 als doelstelling een verzuimpercentage van maximaal 3%. Over heel 2015 was het verzuimpercentage 3,87%, dus hoger dan de doelstelling, maar wel lager dan het ziekteverzuim in 2014 (was 4,21%).

2.2.5.2 Ondersteunende processen

P&C-cyclus

De jaarrekening 2014 was op tijd gereed. Er zijn met peildata 30 april 2015 en 31 augustus 2015 bestuursrapportages gemaakt. De Begroting 2016 en Gewijzigde Begroting 2015 zijn aangeboden aan het bestuur en er wordt voldaan aan de informatiebehoefte van de opdrachtgevers. Op 21 september 2015 heeft Gedeputeerde Staten de jaarrekening 2014 en de begroting 2016 voor kennisgeving aangenomen.

Interne Controle

Het interne controleplan is de leidraad voor het GBT om te waarborgen dat handelingen voortvloeiend uit de processen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd. De interne controle richt zich voornamelijk op de rechtmatigheid, juistheid en volledigheid. In de reguliere processen zijn interne controles ingebouwd en door de geautomatiseerde systemen is een betrouwbare verwerking gewaarborgd. De bijzondere interne controle sluit aan bij de door de afdelingen zelf uitgevoerde controles, de interne controles die zijn ingebed in de processen. In 2015 heeft de accountant voor het eerst een

controleverklaring afgegeven op de belastingopbrengsten in boekjaar 2014. Met deze gewaarmerkte verklaring toont het GBT aan dat de belastingopbrengsten juist en volledig zijn verantwoord. Deze controleverklaring zal nu jaarlijks worden verstrekt.

Procesbeschrijvingen

In 2015 zijn alle processen actueel verklaard. Dit is een jaarlijks terugkerend onderdeel van het ISO-kwaliteitssysteem. Alle processen liggen vast in Perceptive Process (voorheen BPM-one).

Accountmanagement

Voorafgaand aan de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur worden de stukken voor deze vergaderingen met de accounthouders besproken. Daarnaast wordt periodiek met de deelnemende gemeenten gesproken over de dienstverlening van het GBT.

Fiscaal-juridische aspecten

Bij een aantal gemeentelijke heffingen mag de opbrengst niet hoger zijn dan de kosten. Een goed inzicht in de geraamde lasten-baten per heffing is noodzakelijk gelet op de gewezen jurisprudentie. Alhoewel het aantal minder wordt, is het GBT nog steeds betrokken bij een aantal bezwaar- en beroepsprocedures waarbij de kostenonderbouwing in twijfel wordt getrokken.

De objectafbakening van bedrijfsverzamelgebouwen is een aandachtspunt. Indien een bezwaarprocedure of ander contactmoment daartoe aanleiding geeft, wordt het complex op basis van de in 2014 verschenen VNG-notitie opnieuw afgebakend. De in 2014 gewezen jurisprudentie met betrekking tot de toepassing van de woondelenvrijstelling in bejaarden- en verzorgingstehuizen wordt gevolgd als ingediende bezwaarschriften daartoe aanleiding geven.

De vergoeding van de proceskosten is met ingang van 2015 enigszins aangescherpt. In het jaarverslag over 2014 hebben wij al de verwachting uitgesproken dat deze wijziging onvoldoende zoden aan de dijk zou zetten om paal en perk te stellen aan de te vergoeden proceskosten. Uit de tot nu toe gewezen jurisprudentie van hoven blijkt dat dit een juiste inschatting was.

De vijf gemeenten met een haven aan de Twentekanalen zijn intensiever met elkaar gaan samenwerken. Hoewel de juridische structuur hetzelfde blijft, zijn de verordeningen Haven- en kadegeld van de vijf gemeenten nagenoeg identiek vastgesteld.

Eind 2015 is door het kabinet aangegeven te willen streven naar een uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied in 2016. Het GBT volgt deze ontwikkelingen en zal daar waar mogelijk een bijdrage proberen te leveren.

Inkoop

Het GBT heeft in 2015 hebben diverse Europese aanbestedingsprocedures gevoerd, zoals de raamovereenkomsten voor inhuur van specialistisch personeel van derden, bancaire diensten en accountantsdiensten. De ingangsdatum voor de raamovereenkomsten inhuur derden is 01-06-2015. De ingangsdatum voor zowel de bancaire dienstverlening als de accountantsdiensten is 1 januari 2016.

Communicatie

In 2015 is op het gebied van communicatie grote stappen gezet. Processen en middelen zijn geïnventariseerd, geactualiseerd en waar nodig op elkaar afgestemd zoals formats en relatiebestanden. Daarnaast zijn instrumenten ontwikkeld om grip op zowel de interne als externe communicatie te krijgen. Daarnaast zijn niet alleen digitale kanalen (o.a. een Twitter-account en LinkedIn-bedrijfsprofiel) aan de traditionele media toegevoegd, ook wordt nu in alle uitingen actief verwezen naar het digitale loket (voor het snel en makkelijk online zaken doen met het GBT), verwezen naar de veel gestelde vragen (bevorderen van digitale in plaats van telefonische dienstverlening) en MijnOverheid (voor het ontvangen van digitale post van het GBT en andere overheidsdiensten). Tot slot is veel aandacht besteed aan de aansluiting

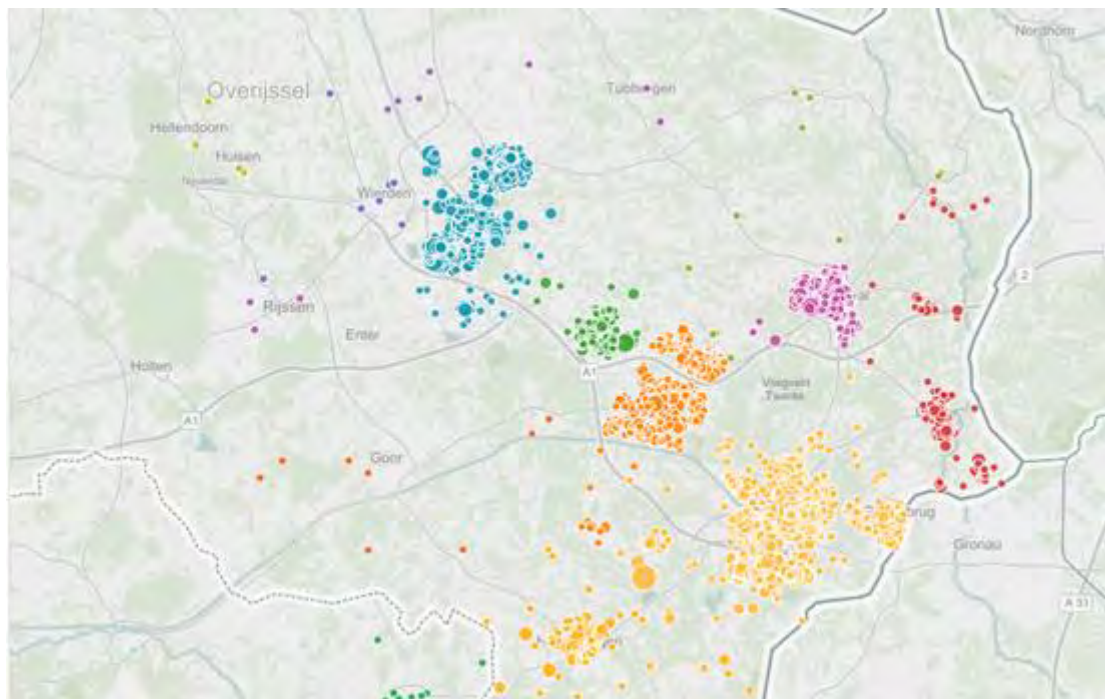
van Bronckhorst en Berkelland voor wiens inwoners het GBT het eerste en enige (nieuwe) aanspreekpunt is.

2.2.5.3 Front- en backoffice

De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Losser en Oldenzaal hebben ieder hun eigen centrale telefoonnummer voor de frontoffice, waar zoveel mogelijk belastingvragen worden opgevangen. Voor specialistische vragen wordt doorverbonden naar het 1^e-lijnsteam van het GBT. Voor de gemeente Haaksbergen heeft het GBT zelf de volledige telefonische opvang van vragen verzorgd na de bezorging van de aanslagen gemeentelijke belastingen eind februari 2015.

Er vindt regelmatig afstemming plaats met de frontoffice van de deelnemende gemeenten om de samenwerking zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Op onderstaande kaart wordt inzicht gegeven in de verdeling van het klantcontact:

Ook de website van het GBT wordt goed bezocht. In onderstaande weergaves wordt het gebruik van de website in de tijd weergegeven, alsmede vanuit welke plaatsen de website van het GBT benaderd is.

2.2.5.4 Kwaliteitszorg

In deze paragraaf wordt ingezoomd op een aantal aspecten van kwaliteit:

- ISO-9001:2008;
- klachtenbehandeling.

De activiteiten in het kader van interne controle zijn per programma beschreven in het hoofdstuk 'jaarverslag'.

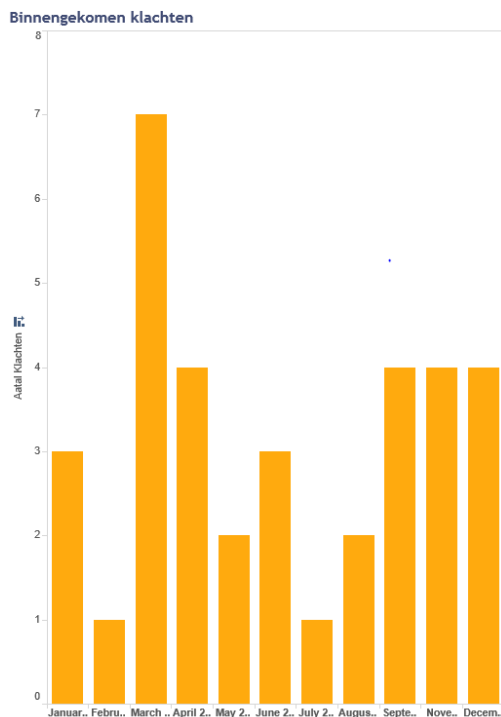
ISO-9001:2008

Met ingang van 1 juni 2012 is het GBT ISO-gecertificeerd. Met dit onafhankelijke kwaliteitskeurmerk maken we zichtbaar borg te staan voor kwaliteit en continue procesbeheersing en -verbetering. Dit certificaat heeft een geldigheidsduur van drie jaar. Tijdens de looptijd van drie jaar van het certificaat moeten wij twee externe audits laten houden. Ook worden jaarlijks interne audits gehouden. Tijdens de looptijd van het certificaat moeten alle processen eenmaal intern geaudit worden. Het kwaliteitsbeleid van het GBT houdt in dat proceseigenaren in het kader van de procesverbetering jaarlijks verklaren dat de processen actueel zijn, dan wel aangepast dienen te worden. Ook in 2015 heeft deze beoordeling weer plaatsgevonden. In 2015 was de eerste periode van drie jaar voorbij en in april van dit jaar is het GBT weer uitgebreid geaudit. Het GBT is wederom glansrijk geslaagd voor deze uitgebreide audit, waarmee de geldigheidsduur voor een periode van drie jaar verlengd is.

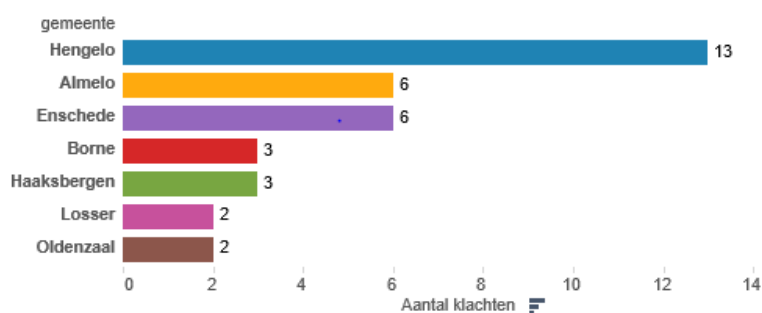
Klachten

Voor de behandeling van klachten is door het Algemeen Bestuur de 'regeling interne klachtenprocedure' vastgesteld.

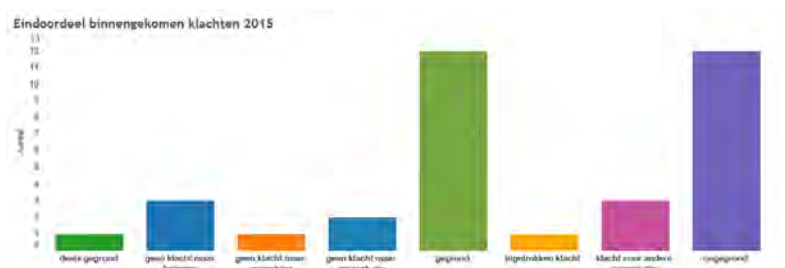
In 2015 zijn er 35 klachten door het GBT ontvangen en in behandeling genomen. Onderstaande weergave laat het aantal ontvangen klachten in de tijd zien en de verdeling van de klachten per gemeente:

Aantal klachten per gemeente

De klachten zijn als volgt afgehandeld:

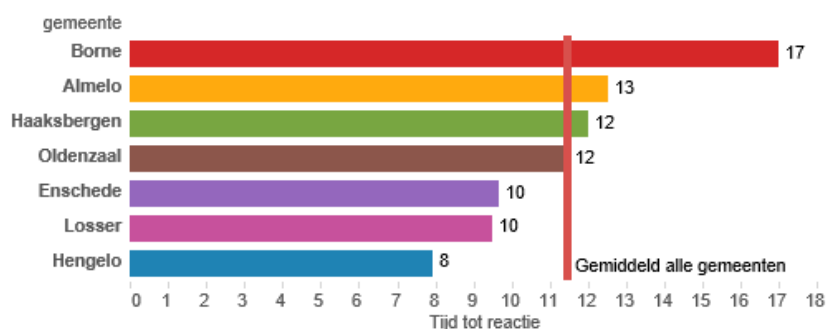

De verdeling van het aantal (deel) gegronde klachten per gemeente:

De doorlooptijd van de klachten bedraagt gemiddeld 12 dagen. Dit is ruim binnen de vastgestelde norm van 6 weken.

Gemiddelde doorlooptijd per gemeente

De gegronde klachten zijn nader geanalyseerd. Uit de analyse is gebleken dat de reden waarom burgers klagen divers is. Er zijn geen gegronde klachten die proces gerelateerd zijn. Alle klachten vloeien voort uit menselijk handelen of technische incidentele issues. Omdat alle gegronde klachten berusten op incidenten, zijn er geen verbetermaatregelen doorgevoerd. Eén klacht is in de loop van de tijd gevolgd om vinger aan de pols te houden of dit incident zich niet zou herhalen. Er is geconstateerd dat dit niet is gebeurd.

In het jaarplan 2015 zijn twee KPI's opgenomen: maximaal vijf gegronde klachten die proces gerelateerd zijn en maximaal twintig overige gegronde klachten. Er zijn geen proces gerelateerde gegronde klachten en dertien overige gegronde klachten. De norm is daarmee niet overschreden.

2.2.6 Verbonden partijen

Het GBT heeft geen verbonden partijen.

2.2.7 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing op het GBT.

2.2.8 Rechtmatigheid

De activiteiten op het gebied van rechtmatigheid worden uitgevoerd binnen de teams en de verbijzonderde interne controle wordt uitgevoerd door kwaliteitsmedewerkers. De resultaten hiervan zijn terug te vinden in het onderdeel 2.1 'programmaverantwoording'. De rechtmatigheid is getoetst aan de hand van het normenkader dat onderdeel uitmaakt van het op 18 december 2014 vastgestelde Controleprotocol van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente voor 2013 en volgende jaren. Het normenkader is in december 2015 geactualiseerd.

3 JAARREKENING

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondbeginselen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Resultaatbepalingsgrondbeginselen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden als incidenteel aangemerkt, indien zij zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De accountantskosten worden toegerekend aan het jaar, waarin de diensten zijn verricht.

Balans

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs is gedefinieerd als de inkoopprijs inclusief de bijkomende kosten. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden medio het boekjaar waarin het gereed komt, lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft de afwaardering plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de investeringen gedaan bij de oprichting van het GBT bedragen in jaren:

GouwBelastingen	7 jaren
Projectkosten	5 jaren (van toepassing op de waarderingsapplicatie)
Meubilair	10 jaren

Op 13 december 2012 heeft het Algemeen Bestuur de beleidsregels inzake afschrijving en waardering van activa herzien.

GouwBelastingen	4 jaren betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Almelo 3 jaren betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Oldenzaal
Projectkosten	2 jaren (van toepassing op de waarderingsapplicatie) betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Almelo 1 jaar (van toepassing op de waarderingsapplicatie) betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Oldenzaal

De afschrijvingstermijnen worden gelijk gesteld met de resterende duur van de lopende contracten met Gouw en Ortax zodat we, bij een eventuele (verplichte) aanbesteding met mogelijk een andere leverancier, niet blijven zitten met financieringskosten van de oude leverancier.

In 2014 is hardware betreffende de belastingapplicatie geactiveerd. De afschrijvingstermijn is bepaald op basis van de verwachte levensduur van de hardware, te weten 3 jaar.

In 2015 heeft geen activatie van materiële vaste activa met economisch nut plaats gevonden.

Financiële vaste activa

Leningen u/g⁴ zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen zijn met de boekwaarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Op deze post zijn de saldi van de eigen drie betaalrekeningen van het GBT verantwoord. Met de gemeenten zijn in de Dienstverleningsovereenkomst afspraken gemaakt over de afstorting van de ontvangsten naar de hoofdrekeningen van de gemeenten.

Eigen vermogen

- De algemene reserve / reserve jaarresultaten dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers en incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering te kunnen opvangen en om innovatieve ontwikkelingen te kunnen bekostigen. De maximum hoogte van deze reserve is bepaald op 5% van het begrotingstotaal (besluit AB d.d. 28 oktober 2009);
- Het resultaat na bestemming is het nog resterende resultaat na reeds in de jaarrekening verwerkte mutaties in de reserves. Het nog te bestemmen resultaat

⁴ u/g staat voor uitgeleend geld

2014 wordt via een separaat bestuursvoorstel bij deze jaarrekening ter besluitvorming aan het Bestuur voorgelegd.

Plottende passiva

De plottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Single Information Single Audit (SiSa)

Omdat het GBT geen specifieke uitkeringen van het Rijk ontvangt, is geen SISA-specificatie opgenomen.

3.2 HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Binnen de begroting van 2015 zijn de volgende organisatie-eenheden en producten aanwezig:

- organisatie-eenheid Staf en Algemeen;
- organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen, waar de volgende eindproducten onder vallen:
 - Waardebepaling;
 - Combi-aanslagen;
 - Ad Hoc-aanslagen;
 - Hondenbelasting;
 - Kwijtschelding;
 - Debiteurenbeheer;
 - Dwanginvordering;
 - Havengelden;
 - Diftar Hengelo.

Tevens worden de dekkingsmiddelen nader toegelicht.

In de primitieve begroting is de tabel op de volgende pagina weergegeven. Om tot een juiste presentatie voor de jaarrekening te komen is er een vertaaltabel gebruikt, die op de volgende pagina wordt weergegeven. Alle doorbelastingen tussen de organisatie-eenheden en de eindproducten zijn uit de begroting gehaald en de materiële kosten van de producten zijn onder de organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' geplaatst. Hierdoor zijn de werkelijke (materiële) baten en lasten zichtbaar geworden, waarover marges van 1% en 3% (genoemd in het controleprotocol) berekend worden, evenals de dotatie aan de reserve op basis van 5% van de begrote lasten.

	Presentatie in begroting:		Vertaling	Presentatie in jaarrekening:	
	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 voor wijziging	
	Lasten	Baten		Lasten	Baten
Organisatie-eenheid Staf en algemeen	1.737.600	1.737.600		1.737.600	25.000
Materieel	1.737.600	25.000		1.737.600	25.000
Doorbelastingen		1.712.600	Vervalt	0	0
Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen	7.586.800	7.586.800		7.175.600	1.035.600
Materieel	5.874.200	7.600	Onvoorzien (€ 42.000) naar dekkingsmiddelen	7.175.600	1.035.600
Doorbelastingen	1.712.600	7.579.200	Vervalt	0	0
Product Diftar Hengelo	46.500	46.500		0	0
Materieel	46.500		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		46.500	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Product Waardebepaling	4.307.110	4.307.110		0	0
Materieel	535.700		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		4.307.110	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	3.771.410		Vervalt	0	0
Product combi aanslagen	726.483	726.483		0	0
Materieel	130.000		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		726.483	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	596.483		Vervalt	0	0
Product ad hoc aanslagen	782.540	782.540		0	0
Materieel	46.600		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		782.540	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	735.940		Vervalt	0	0
Product Hondenbelasting	176.688	176.688		0	0
Materieel	63.000		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		176.688	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	113.688		Vervalt	0	0
Product Kwijtschelding	471.334	471.334		0	0
Materieel	90.100		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		471.334	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	381.234		Vervalt	0	0
Product Debiteurenbeheer	830.124	830.124		0	0
Materieel	124.500		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		830.124	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	705.624		Vervalt	0	0
Product Dwanginvordering	1.581.821	1.581.821		0	0
Materieel	307.000	1.028.000	Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		553.821	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	1.274.821		Vervalt	0	0
Dekkingsmiddelen	0	0		42.000	7.894.600
Gemeentelijke bijdrage				0	7.894.600
Onvoorzien				42.000	0
Totaal	18.247.000	18.247.000		8.955.200	8.955.200

Deze organisatie-eenheden zijn weergegeven in het overzicht van baten en lasten op de volgende pagina.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING												
(bedragen in euro's)	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 na wijziging			Realisatie 2015			Realisatie 2014		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Organisatie-eenheden												
Staf en algemeen	-25.000	1.737.600	1.712.600	-27.800	2.084.700	2.056.900	-27.875	2.034.254	2.006.380	-58.402	2.651.989	2.593.586
Vastgoed en belastingen	-1.035.600	7.175.600	6.140.000	-1.653.100	7.630.800	5.977.700	-1.662.983	7.417.848	5.754.865	-1.562.636	6.693.442	5.130.806
(inclusief alle bijbehorende producten)												
Subtotaal	-1.060.600	8.913.200	7.852.600	-1.680.900	9.715.500	8.034.600	-1.690.858	9.452.102	7.761.244	-1.621.038	9.345.431	7.724.393
Inkomensoverdrachten gemeenten												
Inkomensoverdracht Borne	-343.977	0	-343.977	-343.977	0	-343.977	-343.977	0	-343.977	-347.054	0	-347.054
Inkomensoverdracht Enschede	-3.155.147	0	-3.155.147	-3.155.147	0	-3.155.147	-3.152.935	0	-3.152.935	-3.303.650	0	-3.303.650
Inkomensoverdracht Hengelo	-1.718.132	0	-1.718.132	-1.718.132	0	-1.718.132	-1.705.715	0	-1.705.715	-1.772.302	0	-1.772.302
Inkomensoverdracht Hengelo dlfar	-46.500	0	-46.500	-46.500	0	-46.500	-38.643	0	-38.643	-29.168	0	-29.168
Inkomensoverdracht Losser	-346.386	0	-346.386	-346.386	0	-346.386	-346.386	0	-346.386	-353.899	0	-353.899
Inkomensoverdracht Haaksbergen	-386.099	0	-386.099	-386.099	0	-386.099	-386.099	0	-386.099	-381.282	0	-381.282
Inkomensoverdracht Almelo	-1.325.009	0	-1.325.009	-1.325.009	0	-1.325.009	-1.313.134	0	-1.313.134	-1.466.627	0	-1.466.627
Inkomensoverdracht Oldenzaal	-573.350	0	-573.350	-573.350	0	-573.350	-573.350	0	-573.350	-612.285	0	-612.285
Inkomensoverdracht Lochem	0	0	0	0	0	0	-451	0	-451			
Inkomensoverdracht Hof van Twente.	0	0	0	0	0	0	-4.430	0	-4.430			
Saldo financieringsfunctie							-126	257	131	-9.637	5.384	-4.253
Onvoorzien	0	42.000	42.000	0	0	0	0	0	0			
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-7.894.600	42.000	-7.852.600	-7.894.600	0	-7.894.600	-7.865.245	257	-7.864.988	-8.275.904	5.384	-8.270.520
Saldo van baten en lasten	-8.955.200	8.955.200	0	-9.575.500	9.715.500	140.000	-9.556.103	9.452.359	-103.743	-9.896.942	9.350.815	-546.127
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0	-140.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	-140.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	-8.955.200	8.955.200	0	-9.715.500	9.715.500	0	-9.556.103	9.452.359	-103.743	-9.896.942	9.350.815	-546.127
Resultaat			0			0			-103.743			-546.127

3.2.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Verschil begroting realisatie
Totaal lasten	2.034.254	2.084.700	-50.446
Totaal baten	-27.875	-27.800	-75
Saldo van baten en lasten	2.006.381	2.056.900	-50.519
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	2.006.381	2.056.900	

De organisatie-eenheid Staf en Algemeen heeft een positief resultaat van € 50.446.

De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie worden hieronder toegelicht.

(bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging	Verschil begroting - realisatie
A) Accountantskosten	77.340	98.000	26.000	-20.660
B) Personeel van derden	177.931	210.000	40.000	-32.069

Nb. Een “-” staat voor een voordelig verschil.

- A) In boekjaar 2015 heeft zowel de interim-controle en de jaarrekeningcontrole van boekjaar 2014 plaatsgevonden evenals de interim-controle van boekjaar 2015, voor zowel de ‘financiën’ van het GBT alsmede de controle op de belastingopbrengsten voor het verkrijgen van een controleverklaring op deze opbrengsten. Bij de controle van boekjaar 2014 is gebleken dat er geen geldige ISAE-verklaring beschikbaar was op het belastingpakket alsmede dat de beheersmaatregelen geoptimaliseerd konden worden. Vanwege het ontbreken van de verklaring zijn voor boekjaar 2014 aanvullende kosten in rekening gebracht. Eventuele aanvullende kosten voor de controle betreffende boekjaar 2015 zullen in boekjaar 2016 gerealiseerd worden. Bij het opstellen van de gewijzigde begroting was nog wel rekening gehouden met meerkosten in boekjaar 2015;
- B) De uitvoering van de werkzaamheden rondom het informatiebeveiligingsbeleid worden deels doorgeschoven naar 2016, waardoor de realisatie lager ligt dan vooraf ingeschat.

Incidentele baten

Binnen de organisatie-eenheid Staf en Algemeen zijn incidentele baten verantwoord. Deze incidentele baten worden hieronder nader toegelicht.

Incidentele baten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
1) Overige opbrengsten derden	-2.875	-2.800	0

- 1) Dit betreft met name een slotuitkering van een verzekeraar, waar het GBT in het verleden bij verzekerd is geweest. Deze verzekeraar is geliquideerd.

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen

De wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) trad per 1 januari 2013 in werking. In onderstaande tabel worden de gegevens weergegeven betreffende de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen, welke openbaar gemaakt moeten worden. De volgende functionarissen vallen onder de WNT:

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1					
	R.G. Welten	J. van Marle	J. Hermans	M. ten Heuw	R. Toet
Functie(s)	Voorzitter DB	Lid DB	Lid DB	Lid DB	Directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 30/11	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	nee	nee	nee	nee	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nee	nee	nee	nee	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	178.000	162.882	15.118	178.000	178.000
Bezoldiging					
Beloning	0	0	0	0	86.276
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	12.375
Subtotaal	0	0	0	0	98.651
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	98.651
Gegevens 2014					
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	26/6 - 31/12	n.v.t.	26/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2014 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1
Bezoldiging 2014					
Beloning	0	0	0	0	84.954
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	314
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	13.845
Totaal bezoldiging 2014	0	0	0	0	99.113
Individueel WNT-maximum 2014	230.474	119.341	0	119.341	230.474

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1										
	R.G. Welten	J. van Marle	J. Hermans	M. ten Heuw	H. Mulder	E. Eerenberg	E. Prent	J.F. Hassink	T. Vloothuis	
Functie(s)	Voorzitter AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 30/11	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.700	16.288	1.512	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800
Bezoldiging										
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gegevens 2014										
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	26/6 - 31/12	26/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2014 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2014										
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2014	17.286	11.524	11.524	11.524	11.524	5.967	5.967	11.524	11.524	11.524

Op grond van de WNT dient de publieke en semipublieke sector ook de bezoldiging van ingehuurd derden openbaar te maken in de jaarstukken als deze aan bepaalde voorwaarden hebben voldaan. In 2015 was van en dergelijke inhuur geen sprake.

Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen

Organisatie-eenheid	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil begroting- realisatie
Vastgoed en belastingen		na wijziging	
(bedragen in euro's)			
Totaal lasten	7.417.848	7.630.800	-212.952
Totaal baten	-1.662.983	-1.653.100	-9.883
Saldo van baten en lasten	5.754.864	5.977.700	-222.836
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat	5.754.864	5.977.700	-222.836

De organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' heeft een positief resultaat van € 222.836.

De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie worden hieronder toegelicht.

(bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging	Vershil begroting - realisatie
A) Lonen en salarissen	3.672.025	3.882.000	3.882.000	-209.975
B) Deurwaarderswerkzaamheden	40.609	193.000	218.000	-152.391
C) Personeel van derden	1.054.932	956.200	565.000	98.732
D) Uitbesteding bezwaren	90.857	0	0	90.857
E) Drukwerk	49.620	121.000	121.000	-71.380

Nb. Een “-“ staat voor een voordelig verschil.

- A) Er was in 2015 vacatureruimte binnen de organisatie-eenheid ‘Vastgoed en belastingen’, waardoor de realisatie lager is dan begroot;
- B) In 2015 worden de deurwaarderswerkzaamheden uitbesteed aan een andere leverancier. In de aanbesteding zijn enerzijds lagere tarieven bedongen en anderzijds worden de dossierkosten pas bij afhandeling van het dossier in rekening gebracht en niet op het moment dat het GBT het dossier overdraagt aan de deurwaarder. Dit heeft er in geresulteerd dat de kosten veel lager zijn dan begroot. Dit is naar verwachting slechts een eenmalige dip. Vanaf volgend jaar zullen de kosten weer op niveau liggen;
- C) In 2015 zijn de aanbevelingen van de Waarderingskamer opgevolgd met als resultaat dat de kosten voor personeel van derden hoger liggen dan begroot.
- D) In 2015 zijn zowel alle WOZ-bezwaren als heffingsbezwaren voor inhoudelijke behandeling uitbesteed. Deze post was niet begroot;
- E) Als gevolg van een aanbesteding zijn in 2015 de kosten voor drukwerk lager, omdat enerzijds lagere tarieven zijn bedongen. Daarnaast worden ook steeds meer aanslagbiljetten via MijnOverheid bezorgd, waardoor de kosten voor drukwerk ook afnemen.

De kapitaallasten bedroegen in 2015:

(in €)	Realisatie 2015	
	Rente	Afschrijving
Belastingapplicatie	13.191	219.854
Hardware	1.010	10.100
Meubilair	1.568	5.245

Incidentele baten

Binnen de organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen zijn incidentele baten verantwoord. Deze incidentele baten worden hieronder nader toegelicht.

Incidentele baten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
1) Vergoedingen voor personeel	-201.999	-192.000	0
2) Overige opbrengsten kwijtschelding	-99.937	-99.000	0
3) Opbrengsten uit dwanginvordering	-1.316.617	-1.320.000	-1.028.000,00

- 1) In 2015 zijn diverse medewerkers gedetacheerd bij de gemeenten Enschede, Hof van Twente en Bronckhorst.
- 2) In 2015 heeft het GBT een overeenkomst met het GBLT gesloten, waarmee werd afgesproken dat in 2015 alle uitspraken kwijtschelding tegen een vergoeding aan het GBLT worden verstrekt, zodat de belastingplichtigen slechts bij één organisatie kwijtschelding aan hoefden te vragen.
- 3) De opbrengsten uit dwanginvordering zijn € 28.000 hoger dan primitief begroot. Dit wordt veroorzaakt door de nasleep van de financiële crisis in Nederland. Het GBT verwacht dat, wanneer de financiële situatie in Nederland verder stabiliseert en weer aantrekt, de opbrengsten significant zullen dalen.

De gemeentelijke bijdrage met betrekking tot de Diftar van Hengelo is voor een bedrag van € 21.831 op de balans geplaatst als vooruit ontvangen bijdrage. Het bedrag dat in 2014 als vooruit ontvangen is geboekt, is vrijgevallen in de exploitatie 2015 ter dekking van de kosten van de definitieve aanslag Diftar 2014 (zie ook de toelichting op de gemeentelijke bijdrage aan het einde van deze paragraaf).

Dekkingsmiddelen

De dekkingsmiddelen van het GBT bestaan uit drie componenten:

- onvoorzien;
- financiering;
- gemeentelijke bijdrage.

Bij de primitieve begroting was € 42.000 geraamd voor onvoorziene kosten. Dit budget is bij de gewijzigde begroting gebruikt als dekking voor overschrijdingen van andere budgetten.

Het saldo uit de financiering betreft het verschil tussen de werkelijk betaalde en ontvangen rente. In 2015 was het saldo € 131 negatief.

De gemeentelijke bijdragen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Inkomensoverdracht gemeenten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Inkomensoverdracht van Enschede	-3.152.935	-3.155.147	-3.155.147
Inkomensoverdracht van Hengelo	-1.705.715	-1.718.132	-1.718.132
Ink. overdracht Hengelo ivm Diftar	-38.643	-46.500	-46.500
Inkomensoverdracht van Borne	-343.977	-343.977	-343.977
Inkomensoverdracht van Losser	-346.386	-346.386	-346.386
Inkomensoverdracht van Haaksbergen	-386.099	-386.099	-386.099
Inkomensoverdracht van Almelo	-1.313.134	-1.325.009	-1.325.009
Inkomensoverdracht van Oldenzaal	-573.350	-573.350	-573.350
Inkomensoverdracht van Lochem	-451	0	0
Inkomensoverdracht van Hof van Twente	-4.430	0	0

De afwijkingen in de bijdragen van Enschede, Hengelo, Almelo, Lochem en Hof van Twente worden veroorzaakt doordat het GBT bij het regionale initiatief van deze gemeenten om gezamenlijk het beheer van het Twentekanaal op te pakken een aangepast tarief voor de heffing en inning van havengelden heeft aangeboden op basis van een geheel geautomatiseerde gegevensaanlevering. In de bestuursvergadering van 18 december 2014 (stuknummer AB2014012) is dit behandeld.

In 2015 is € 46.500 ontvangen van de gemeente Hengelo voor de uitvoering Diftar. In onderstaand verloopoverzicht worden de kosten Diftar weergegeven.

Diftar gemeente Hengelo	Bedrag
Vooruitontvangen deel bijdrage 2014	28.719,66
Werkelijke materiele kosten definitieve aanslag 2014	3.758,96
Werkelijke personele kosten definitieve aanslag 2014	10.215,06
terug te betalen aan de gemeente Hengelo	14.745,64
Gemeentelijke bijdrage 2015	46.500,00
Werkelijke materiele kosten voorlopige aanslag 2015	8.829,96
Werkelijke personele kosten voorlopige aanslag 2015	15.839,12
Als vooruitontvangen naar de balans	21.830,92

3.3 BALANS

3.3.1 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2015		Balans 01-01-2015	
Vaste activa				
<u>Materiële vaste activa</u>		159		394
Investerings met een economisch nut	159		394	
Totaal vaste activa		159		394
Wlottende activa				
<u>Uitzettingen korter dan één jaar</u>		4.142		4.057
Vorderingen op openbare lichamen	2.029		432	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.317		2.827	
Overige vorderingen GBT	796		798	
<u>Liquide middelen</u>		116		98
Banksaldi	116		98	
<u>Overlopende activa</u>		129		74
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	129		74	
Totaal vlottende activa		4.387		4.229
Totaal generaal		4.546		4.624

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2015		Balans 01-01-2015	
Vaste passiva				
<u>Eigen vermogen</u>		777		1.030
Bestemmingsreserves:				
Overige bestemmingsreserves	673		484	
Resultaat na bestemming	0		546	
Nog te bestemmen resultaat	104		0	
<u>Voorzieningen</u>		0		14
Voorziening ILB	0		14	
Totaal vaste passiva		777		1.044
Vlottende passiva				
<u>Kortlopende schulden < 1 jaar</u>		3.134		3.462
Overige schulden GBT	385		645	
RC-verhouding opdrachtgevers	2.749		2.817	
<u>Overlopende passiva</u>		636		118
Vooruitontvangen en nog te betalen bedragen	636		118	
Totaal vlottende passiva		3.769		3.580
Totaal generaal		4.546		4.624

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2015

Alle bedragen in de tabel en toelichting in deze paragraaf moeten worden vermenigvuldigd met € 1.000.

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Er zijn geen activa gedurende het boekjaar of per balansdatum in erfpacht uitgegeven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Investerings met een economisch nut	159	394
Totaal	159	394

Het GBT werkt niet met investeringskredieten. Daarom is er bij de materiële vaste activa geen kredietstaat toegevoegd en is er ook geen sprake van overschrijding van de kredietlimiet.

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

x € 1.000	Boekwaarde per 01-01-2015	Investerin- gen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2015
Software Gouwt	330	0	0	220	0	0	110
Hardware Gouwt	25	0	0	10	0	0	15
Meubilair	39	0	0	5	0	0	34
Totaal	394	0	0	235	0	0	159

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2015	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2015	Balanswaarde per 01-01-2015
Vorderingen op openbare lichamen	2.029	0	2.029	432
Uitzettingen in 's Rijk schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.317	0	1.317	2.827
Overige vorderingen GBT	796	0	796	798
Totaal	4.142	0	4.142	4.057

Op balansdatum bestaat geen noodzaak tot het treffen van voorzieningen voor oninbaarheid. Per post kan de volgende toelichting worden gegeven:

- De vorderingen op openbare lichamen bestaan o.a. uit facturen gericht aan gemeenten, uit vorderingen op het BCF⁵ en uit nog te verrekenen oninbaar verklaarde vervolgingskosten;
- De uitzettingen in 's Rijk schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar betreft de vordering die het GBT heeft op de Staat. Dit zijn de overtollige liquide

⁵ BCF staat voor BTW Compensatie Fonds

middelen, die het GBT in het kader van het schatkistbankieren bij de Staat moet 'parkeren';

- De overige vorderingen GBT betreffen de nog te ontvangen vervolgingskosten. Het GBT loopt geen risico over deze vorderingen. Wanneer betaling door de belastingplichtige achterwege blijft, worden deze kosten meegenomen in het voorstel oninbaar. Zie onderdeel 2.1.8.

In onderstaande tabel wordt de benutting van de drempelbedragen in het kader van het schatkistbankieren weergegeven:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	243	110	98
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	139	7	140	152
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.716			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.716			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.949	22.097	10.095	8.973
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	243	110	98

Het GBT is heel 2015 onder het drempelbedrag gebleven.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Kassaldi	0	0
Banksaldi	116	98
Totaal	116	98

Het banksaldi is opgebouwd uit de afzonderlijke saldo's van de hoofdrekening, de belastingrekening, de exploitatierekening en de werkrekening Schatkistbankieren van het GBT. Eind december is een voorschot van de belastingontvangsten in december afgestort aan de deelnemende gemeenten.

De verantwoording van de middelen Schatkistbankieren vindt plaats onder de uitzettingen korten dan één jaar (uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar).

Het GBT heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten een rekening courant faciliteit met een limiet van € 630.000 met een looptijd tot en met 31 december 2015. In 2015 is de limiet één dag overschreden. De bancaire diensten zijn in 2015 opnieuw aanbesteed en de diensten zijn aan de Bank Nederlandse Gemeenten gegund. De limiet van de rekening courant faciliteit is vanaf 1 januari 2016 € 820.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

x € 1.000	Boekwaarde per 31 -12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Vooruitbetaalde bedragen	66	62
Nog te ontvangen bedragen	64	12
Totaal	129	74

Het saldo vooruitbetaalde bedragen bestaat uit facturen die ontvangen zijn in 2015, maar betrekking hebben op 2016, en uit vorderingen in het kader van het Fietsplan GBT. Het saldo nog te ontvangen bedragen betreft een uitbetaling in het kader van een afhandeling van een WOZ-bezwaar, welke nog in de belastingapplicatie administratief verwerkt moet worden.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	673	484
Resultaat 2014 na bestemming	0	546
Nog te bestemmen resultaat 2015	104	0
Totaal	777	1.030

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2015	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2015
Bestemmingsreserve 5% begrotingstotaal	484	189	0	-179	0	494
Bestemmingsreserve BAG-WOZ			179			179
Nog te bestemmen resultaat 2014	546	-546	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat 2015			104		0	104
Totaal	1.030	-357	283	-179	0	777

Het voordelige resultaat na bestemming 2014 is conform het voorstel resultaatbestemming 2014 deels aan de bestemmingsreserves gedoteerd en het overige deel ad € 356.693 is teruggestort naar de deelnemende gemeenten (zie ook onderdeel 3.1 onder Eigen Vermogen). Van de bestemmingsreserve is in 2012 € 202.000 beschikbaar gesteld als dekking voor de wettelijke verplichting tot synchronisatie van BAG-WOZ-gegevens. Tot op heden is € 22.846,25 onttrokken uit de reserve voor deze wettelijke verplichting. Het restant is in een aparte reserve geplaatst. In 2016 worden nog 5 gemeenten aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ.

VOORZIENINGEN

Onder de voorzieningen is het individuele loopbaanbudget opgenomen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Individueel loopbaanbudget	0	14
Totaal	0	14

Naar aanleiding van de uitkomst van de CAO-onderhandelingen kon iedere medewerker van het GBT aanspraak maken op het individueel opleidingsbudget ad € 500 per jaar gedurende de periode 2013 tot en met 2015. In 2015 liep het individueel opleidingsbudget af en vallen de tegoeden in de voorziening vrij in de exploitatie.

Het verloop in 2015 wordt in het nu volgende overzicht weergegeven:

x € 1.000	Boekwaarde per 01-01-2015	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde per 31-12-2015
Individueel loopbaanbudget	14	0	14	0

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Schulden < 1 jaar	3.134	3.462
Overlopende passiva	636	118
Totaal	3.770	3.580

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Overige schulden	385	645
Rekeningcourant verhouding opdrachtgevers	2.749	2.817
Totaal	3.134	3.462

Per post kan de volgende toelichting worden gegeven:

- De overige schulden betreffen ontvangen facturen van leveranciers;
- De post 'rekening-courant verhouding opdrachtgevers' heeft betrekking op het saldo van de rekening-courant verhouding met de deelnemende gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Lochem en Hof van Twente en de openstaande belastingdebiteuren per gemeente.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Vooruitontvangen	133	29
Nog te betalen	503	89
Totaal	636	118

Het vooruit ontvangen bedrag per 31-12-2015 betreft de bijdrage voor de afrekening Diftar 2015 in 2016 en een ontvangen vergoeding van de gemeente Bronckhorst voor een medewerker die boventallig is overgekomen naar het GBT.

De nog te betalen bedragen bestaan met name uit opgenomen verplichtingen, verrekeningen met de Rijksbelastingdienst en af te dragen BTW.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Er zijn ultimo 2015 geen waarborgen dan wel garanties verstrekt aan natuurlijke- en rechtspersonen.

Langlopende financiële verplichtingen

Het GBT is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- a. DVO met gemeente Hengelo (huisvesting, facilitair en financiën);
- b. DVO met gemeente Enschede (HRM en ICT);
- c. Contracten met de softwareleveranciers Gouw-IT en Ortec Finance;
- d. Contract met deurwaarderskantoor Invoed;
- e. Raamovereenkomsten met ANG, SMQ, Thorbecke, Involon, Cannock Chase, Eiffel en Verkouw;
- f. Leaseovereenkomst met Autolease Twente voor één leaseauto buitendienstmedewerker;
- g. Leaseovereenkomst met LeasePlan voor twee leaseauto's voor algemeen gebruik en één leaseauto voor een buitendienstmedewerker.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks gelijke omvang

De arbeidskosten gerelateerde verplichtingen voor vakantiegeld en verlofdagen zijn overeenkomstig het BBV niet in de balans verwerkt. De openstaande verplichting voor vakantiegeld inclusief een opslag voor sociale lasten (15%) bedraagt € 277.000. De nog niet opgenomen verlofuren per 31 december 2015 zijn vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief inclusief een opslag voor sociale lasten (15%). Deze openstaande verplichting bedraagt € 118.000.

3.4 OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum, is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Voorstel tot resultaatbestemming

Het voorstel tot resultaatbestemming is als separaat document bij de vaststelling van de jaarstukken 2015 aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente.

Hengelo, 13 april 2016

De secretaris,

De voorzitter,

.....

.....

dr. R. Toet

mr. drs. R.G. Welten

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

Voorstel voor het Algemeen Bestuur

Van Vergaderdatum	Het Dagelijks Bestuur Gemeentelijk Belastingkantoor Twente 13 april 2016
Onderwerp	Jaarstukken 2015 en resultaatbestemming

Voorstel

- De jaarstukken, de accountantscontrole en het verslag bij de accountantscontrole vast te stellen;
- De resultaatbestemming vast te stellen en het restant resultaat te doteren aan de nieuw te vormen reserve ter dekking van de financiële effecten in boekjaar 2016 van de invoering van het individuele keuzebudget;
- Het Dagelijks Bestuur décharge te verlenen;

Toelichting

Motivering

Conform artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente worden de jaarstukken met de accountantsverklaring en een verslag van de bevindingen van de accountant ter vaststelling door het Dagelijks Bestuur voorgelegd aan het Algemeen Bestuur ter verkrijging van décharge.

In de begroting 2015 heeft het GBT in totaliteit een netto besparing van € 389.000 verwerkt. Deze besparing is het gevolg van invulling van de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie. De formatie is met 3,34 fte gereduceerd en daarnaast zijn de budgetten voor diverse materiele kosten en personeel van derden gereduceerd. Dit was mogelijk door:

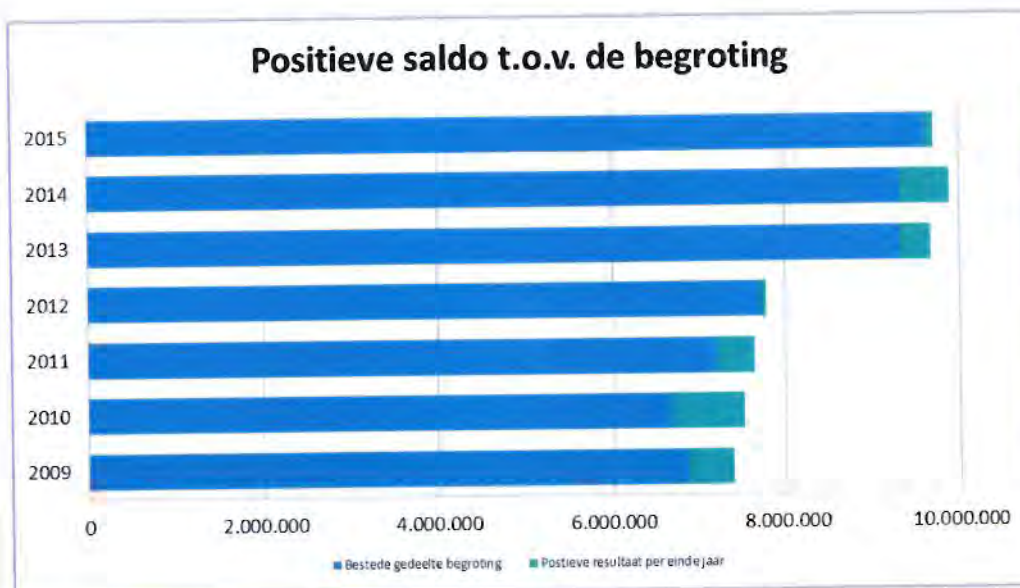
- Efficiënte bedrijfsvoering;
- Verder vormgeven aan digitalisering en automatisering.

Ten opzichte van de begroting 2009 heeft het GBT tot en met 2015 een besparing van € 2.415.000 ingeboekt.

Naast bovengenoemde besparingen laten 2015 een positief exploitatieresultaat zien van € 103.744. In onderstaand diagram worden de positieve resultaten in de afgelopen jaren zichtbaar gemaakt.

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

In onderstaande tabel staat op hoofdlijnen weergegeven hoe dit resultaat tot stand is gekomen:

Specificatie positief resultaat 2015	
Omschrijving	Bedrag
Drukwerk	-71.380
Accountantskosten	-20.660
Diverse overschrijdingen/onderschrijdingen, netto:	-11.704
Totaal	-103.744

NB: een "-" staat voor een voordelig verschil.

De bestemmingsreserve 'jaarresultaten' van het GBT mag conform het AB besluit van 28 oktober 2009 maximaal 5% van het begrotingstotaal zijn. Deze bestemmingsreserve jaarresultaten bedraagt ultimo 2015 € 494.297. Op basis van de begrote lasten over 2015 mag er maximaal € 485.775 in de reserve zitten. Het meerdere boven € 485.775 en het positieve resultaat van boekjaar 2015 (samen € 112.266) wordt in een aparte reserve gedoteerd. Deze aparte reserve wordt gevormd om het eenmalige effect van de invoering van het individuele keuzebudget in boekjaar 2016 (begroot op € 181.000) deels te dekken.

Bijlage

Jaarstukken 2015

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

Besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente stelt de jaarstukken en het bestemmingsresultaat vast en doteert het restant resultaat aan de nieuw te vormen reserve ter dekking van de financiële effecten van de invoering van het individuele keuzebudget, welke in boekjaar 2016 gaan optreden.

Ondertekening

Secretaris

dr. R. Toet

Voorzitter

mr. drs. R.G. Welten

Van: raadsgriffie@hengelo.nl

Ontvangen: 14-4-2016 12:10

Aan: gemeente@hengelo.nl

CC:

Onderwerp: FW: toezending concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT

Dag Collega's svp registreren tbv LIS raad. gr. Leo

Van: Ent, K. van der (GBTwente) [mailto:k.vanderent@gbtwente.nl]

Verzonden: donderdag 14 april 2016 11:33

Aan: Hassink, J.F. (LOSSER); Vloothuis, Trees; Eerenberg, E. (ENS-WETHOUDER); 'E.Y. Prent'; 'H. Mulder'; Heuw, Mariska ten; 'mr. drs. R.G. Welten'; 'a.langius@almelo.nl'

CC: Raadsgriffie Gemeente Enschede; raadsgriffie (gemeente hengelo); Griffie; 's.morsink@borne.nl'; Collegewerk; 'g.raaben@haaksbergen.nl'; Reimerink, B.B.J. (ENS-BMO-FDC-ADV); 'Gerwin Nijhof'; 'Jan van 't Ende'; Kistemaker, Pieter; Kuilenburg, R. van (ENS-Directeur Bedrijfsvoering); Vries, A.J. de (ENS-CS-SC); Tijink, R. (GBTwente); 'Bert Faber'; Toet, R. (GBTwente); 'Broeke, Jeroen ten'; 'd.bosveld@almelo.nl'; 'raadsgriffie@almelo.nl'; Bakker, Marianne; 'Ansjelien Aarnink'; Lageweg, Albert; Klunder, Henry; griffie (gemeente oldenzaal); Klunder, Henry; Tenniglo, Martin; Lassche, B. (GBTwente); Nijholt, B. (LSSR-ext.Enschede)

Onderwerp: toezending concept begroting 2017, MJP 2018-2020 en jaarstukken 2015 GBT

Geachte algemeen bestuursleden,

U ontvangt namens de secretaris, in opdracht van het dagelijks bestuur conform haar genomen besluiten van 13 april jl., de volgende stukken van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente:

- Concept begroting 2017;
- Meerjarenperspectief 2018-2020;
- Jaarstukken 2015.
- Concept accountantsverslag

Uit oogpunt van maatschappelijk verantwoord ondernemen worden bovengenoemde stukken **niet** eveneens per post verstuurd!

De raden middels de accounthouders worden verzocht hun eventuele zienswijzen schriftelijk **vóór maandag 13 juni** a.s. kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur. Binnengekomen zienswijzen zullen z.s.m. door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur worden verzonden.

Mochten er nog vragen zijn dan kunt u mij telefonisch bereiken op nummer 053-481 8730.

Met vriendelijke groet,

mr. K. (Katinka) van der Ent
Stafadviseur

image001.jpg

Telefoon nummer 053-481 8730 / 06-51843933

e-mail k.vanderent@gbtwente.nl

ma, di, do en vrij bereikbaar

www.gbtwente.nl

Hazenweg 121 Hengelo

Postbus 845, 7550 AV Hengelo

Voorstel voor het Dagelijks Bestuur

Van	De secretaris van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
Vergaderdatum	13 april 2016
Onderwerp	Ontwerp-begroting 2017 en Meerjarenperspectief 2018-2020

Voorstel

- a. In te stemmen met de ontwerp-begroting 2017 en het Meerjarenperspectief 2018-2020;
- b. De raden van de deelnemende gemeenten te verzoeken hierover hun zienswijzen naar voren te brengen;
- c. De ontwerp-begroting ter kennisgeving toe te zenden aan het Algemeen Bestuur.

Toelichting

Motivering

- a) In de ontwerp-begroting van 2017 is conform bezuinigingsstrategie de resterende formatiereductie verwerkt, waardoor het GBT over een periode van 3 jaar in totaal 9 fte aan formatie gereduceerd heeft. De totale kostenreductie die hiermee gepaard gaat bedraagt € 140.000. Daar tegenover staat een indexering van de lonen en salarissen met € 105.000 op basis van de brief afkomstig van de hoofden financiën van de deelnemende gemeenten. De prijzen zijn niet geïndexeerd, omdat het op de nullijn houden van de prijzen onderdeel uit maakt van de bezuinigingsstrategie. De netto besparing bedraagt € 35.000.
- b) Ten opzichte van de begroting 2016 veranderen de gemeentelijke bijdragen in 2017 als volgt:

▪ Enschede	- € 32.000 (op basis van de reguliere bijdrage excl. Diftar)
▪ Hengelo	- € 80.000 (op basis van de reguliere bijdrage excl. Diftar)
▪ Borne	+ € 1.000
▪ Losser	- € 14.000
▪ Haaksbergen	- € 10.000
▪ Almelo	- € 16.000
▪ Oldenzaal	- € 2.000 (op basis van de reguliere bijdrage excl. Diftar)

De mutaties in de gemeentelijke bijdragen worden enerzijds veroorzaakt door de wijziging van de tarieven per eenheid product en anderzijds door de fluctuaties in aantallen afgenomen product. In hoofdstuk 6 van de begroting wordt per gemeenten de mutaties nader toegelicht.

- c) Voor de meerjarenontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen wordt verwezen naar het MJP 2018-2020.
- d) Conform artikel 24 lid 1 Gemeenschappelijke Regeling ligt de bevoegdheid tot vaststelling van de begroting bij het Algemeen Bestuur.

Vervolg

Na behandeling van de ontwerp-begroting en MJP in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 13 april 2016 worden beide stukken toegezonden aan het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden van de deelnemers. De gemeenteraden kunnen over al deze stukken aan het Dagelijks Bestuur hun zienswijze naar voren brengen. De zienswijzen worden toegevoegd aan de ontwerp-begroting 2017 en MJP en vervolgens aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Het Algemeen Bestuur stelt in haar vergadering van 15 juni a.s. de stukken vast waarna deze naar Gedeputeerde Staten worden verzonden.

Bijlage

Ontwerp-begroting 2017 en meerjarenperspectief 2018-2020.

Besluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente stemt in met de ontwerp-begroting 2017 en het meerjarenperspectief 2018-2020.

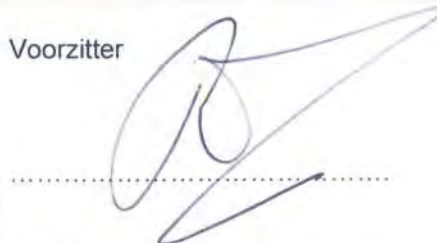
Ondertekening

Secretaris

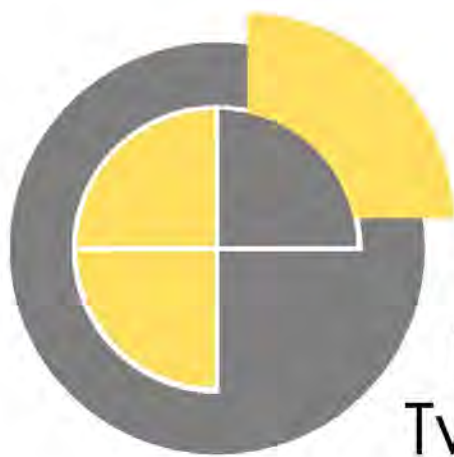
dr. R. Toet

Voorzitter

mr. drs. R.G. Welten

MEERJAREN PERSPECTIEF 2018 – 2020

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

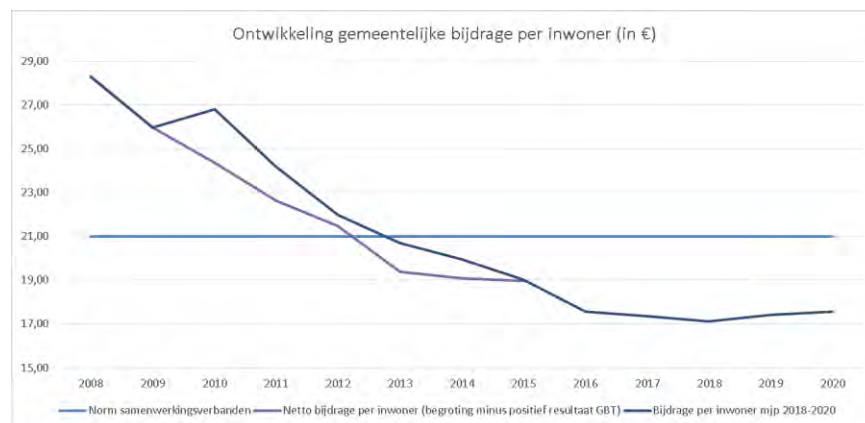
INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1 MEERJARENRAMING 2018 - 2020	4
2 BIJDRAGEN GEMEENTEN	6

INLEIDING

In dit meerjarenperspectief wordt de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten uitgewerkt, waarbij vanaf 2018 rekening wordt gehouden met toetreding van één nieuwe gemeente per jaar van gemiddelde omvang, dan wel aanvullende dienstverlening van vergelijkbare omvang. In dit meerjarenperspectief gaan we naar een bedrag per inwoner van € 17,57 in 2020.

In onderstaande grafiek wordt de ontwikkeling van het kostenniveau weergegeven:

In de begroting 2017 is de laatste jaarschijf van de kostenreductie conform de bezuinigingsstrategie verwerkt. Er is een kostenreductie van € 881.500 ingeboekt over de jaren 2015 tot en met 2017. Dit is € 80.000 lager dan eerder aangegeven. Het GBT ziet geen mogelijkheid om op een verantwoorde wijze deze kostenreductie te verwerken in 2017. Daarom is deze kostenreductie doorgeschoven naar jaarschijf 2018 van dit perspectief en wordt dit in 2018 alsnog verwerkt. Daarnaast zijn de budgetten voor lonen en salarissen in 2016 en 2017 is verhoogd om de uitkomst van de CAO-onderhandelingen op te vangen.

Het GBT heeft de ambitie om als modern Twentse overheidsorganisatie de taken uit te voeren voor overheden op het gebied van vastgoed, financiën en belastingen. We willen onze partners ontzorgen door deskundigheid in te brengen en beheertaken over te nemen. Op deze manier worden overheden in de gelegenheid gesteld om zich te richten op de ontwikkelingen van de Twentse samenleving. De kernwaarden hierbij zijn deskundig, ondernemend en slagvaardig.

Inhoudelijk zetten we in op de twee koerslijnen, welke zijn geformuleerd uit de missie en visie van het GBT. Deze koerslijnen zijn:

1. Het vergroten van de markt op het gebied van de belastingen binnen en buiten Twente;
2. Aanpalende werkzaamheden verrichten op het gebied van vastgoed en/of financiën voor partners binnen Twente.

Ook blijven we inzetten op verdere digitalisering, zoals zaakgericht werken, en blijven we oog houden voor de kwaliteit van onze gegevens.

1 MEERJARENRAMING 2018 - 2020

Uitgangspunten bij de meerjarenraming

- De begroting is in evenwicht.
- De verdeelsleutels en aantallen, zoals gebruikt in de begroting 2017, zijn ook in dit meerjarenperspectief toegepast.
- In het MJP worden de budgetten voor alle jaarschijven geïndexeerd met 1%.
- In jaarschijf 2018 wordt de kostenreductie, welke in 2017 niet gerealiseerd kon worden alsnog gerealiseerd. Deze kostenreductie is nog een onderdeel van de bezuinigingsstrategie 2015 – 2017. In de jaarschijven 2019 en 2020 worden vooralsnog geen kostenreducties doorgevoerd vanwege afvlakking van besparingsmogelijkheden. Over de periode 2015 tot en met 2018 is reeds voor een bedrag van € 961.500 aan kostenreducties doorgevoerd. Het GBT blijft alert naar mogelijkheden om de kosten te reduceren.
- Voor de jaarschijven 2018 - 2020 wordt de efficiencytaakstelling van € 80.000 verwerkt (rendement aanvullende dienstverlening).
- In het accounthoudersoverleg is gesproken over hoe omgegaan moet worden met de winst vanuit de FUO-gemeenten. Besloten is om een deel van de begrotingsomvang van de FUO te doteren aan de algemene reserve jaarresultaten en het resterende deel van de winst te verdisconteren op de bijdragen van de gemeenten, die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. Dit is ook in de begroting verwerkt.

In onderstaande tabel is de meerjarenraming voor de jaren 2018 t/m 2020:

x € 1.000		2018		2019		2020	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
BEGROTING GEMEENTEN DIE DEELNEMEN AAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING							
Staf en Algemeen		1.852	0	1.871	0	1.890	0
1	Salarissen en sociale lasten	877		886		894	
3	Goederen en diensten	975		985		995	
Vastgoed en Belastingen		6.821	1.085	6.967	1.085	7.034	1.085
1	Salarissen en sociale lasten	3.691	25	3.727	25	3.765	25
3	Goederen en diensten	1.692		1.790		1.808	
6	Kapitaallasten	242		242		242	
<i>Waardebepaling</i>							
3	Goederen en diensten	537		542		548	
<i>Combi-aanslagen</i>							
3	Goederen en diensten	76		76		77	
<i>Ad hoc aanslagen (op basis van handmatige verwerking)</i>							
3	Goederen en diensten	80		81		82	
<i>Ad hoc aanslagen (via gestandaardiseerd format)</i>							
3	Goederen en diensten	8		8		8	
<i>Hondenbelasting</i>							
3	Goederen en diensten	56		56		57	
<i>Kwijtschelding</i>							
3	Goederen en diensten	88		89		90	
<i>Debiteurenbeheer</i>							
3	Goederen en diensten	118		119		121	
<i>Dwanginvordering</i>							
3	Goederen en diensten	232	1.060	234	1.060	237	1.060
<i>Havengelden</i>							
3	Goederen en diensten	2		2		2	
Organisatie-eenheid Diftar		189	0	189	0	189	0
3	Goederen en diensten	189		189		189	
Aanvullende dienstverlening		420	0	844	0	1.273	0
3	Goederen en diensten	420		844		1.273	
Algemene Dekkingsmiddelen		42	8.130	43	8.733	43	9.254
<i>Onvoorzien</i>		42		43		43	
<i>Gemeentelijke bijdrage</i>							
	Inkomensoverdracht van Enschede (excl. Diftar)		3.045		3.099		3.129
	Inkomensoverdracht van Hengelo (excl. Diftar)		1.514		1.540		1.555
	Inkomensoverdracht van Borne		334		340		343
	Inkomensoverdracht van Losser		321		327		330
	Inkomensoverdracht van Haaksbergen		364		370		374
	Inkomensoverdracht van Oldenzaal (excl. Diftar)		545		554		559
	Inkomensoverdracht van Almelo		1.302		1.325		1.337
	Inkomensoverdracht van Lochem		11		11		11
	Inkomensoverdracht van Hof van Twente		4		4		4
	Inkomensoverdracht van Hengelo inzake Diftar		47		47		47
	Inkomensoverdracht van Enschede inzake Diftar		109		109		109
	Inkomensoverdracht van Oldenzaal inzake Diftar		34		34		34
	Inkomensoverdrachten aanvullende dienstverlening		500		975		1.425
BEGROTING GEMEENTEN MET FUO							
Berkelland		549	613	552	613	555	613
	Salarissen en sociale lasten	240		243		245	
	Goederen en diensten	239	15	242	15	244	15
	Begrote winst	21		20		19	
	Vennootschapsbelasting	28		27		26	
	Onvoorzien	20		20		21	
	Gemeentelijke bijdrage		598		598		598
Bronckhorst		592	637	591	626	594	626
	Salarissen en sociale lasten	266	11	269		271	
	Goederen en diensten	272	18	275	18	278	18
	Begrote winst	14		12		11	
	Vennootschapsbelasting	20		16		14	
	Onvoorzien	20		20		21	
	Gemeentelijke bijdrage		608		608		608
Totaal		10.465	10.465	11.056	11.056	11.577	11.577

2 BIJDAGEN GEMEENTEN

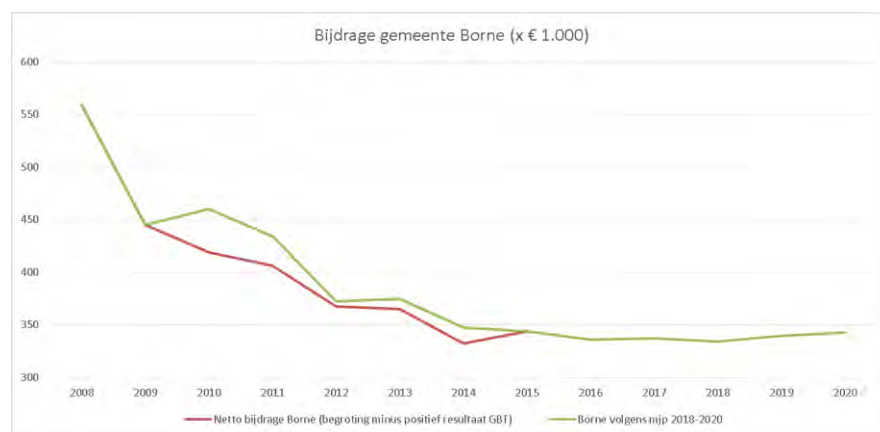
Het verloop van de bijdragen in de jaren 2009 – 2020 is in onderstaande grafieken voor alle gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling weergegeven.

De “dip” die de gemeentelijke bijdragen in 2012 vertonen wordt veroorzaakt door de besparing, die in de gewijzigde begroting 2012 is opgenomen in verband met tariefdifferentiatie.

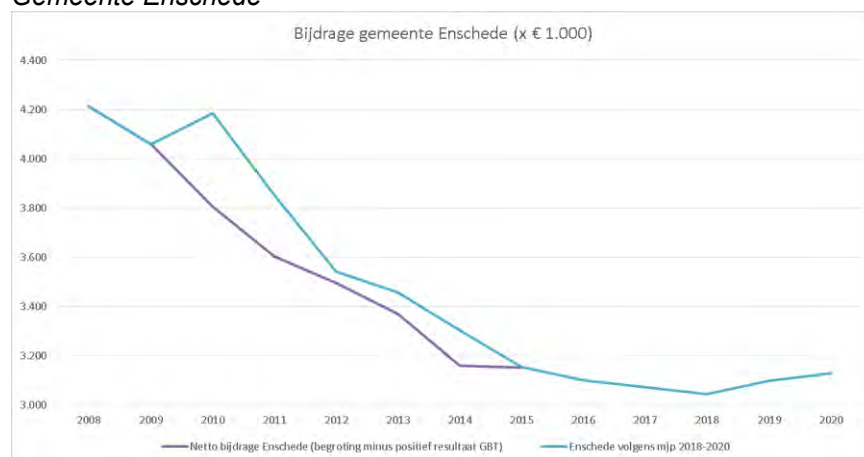
De stijging van de lijn ‘netto bijdrage’ per gemeente in 2015 wordt veroorzaakt doordat het positieve resultaat van boekjaar 2015 niet aan de deelnemers wordt uitgekeerd, maar aan een reserve wordt gedoteerd. Deze reserve wordt gevormd om de eenmalige effecten van de invoering van het Individuele keuzebudget op te vangen.

Gemeente Borne

De toename van de gemeentelijke bijdrage van Borne in 2013 wordt veroorzaakt door een hoger aantal kwijtscheldingsverzoeken en dwangbevelen dan in 2012.

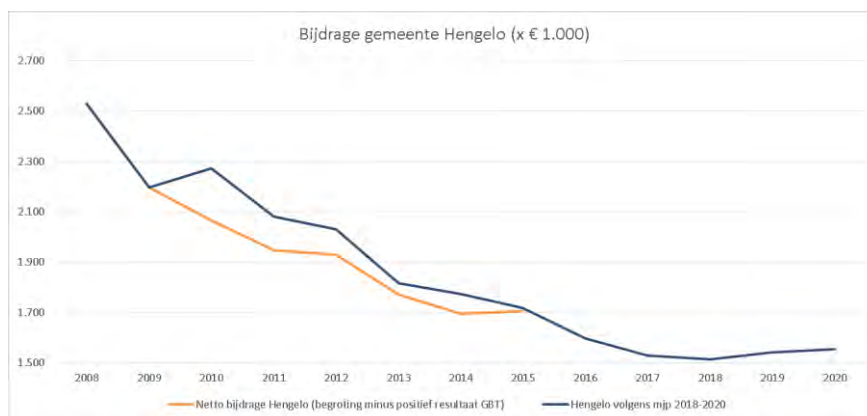
Gemeente Enschede

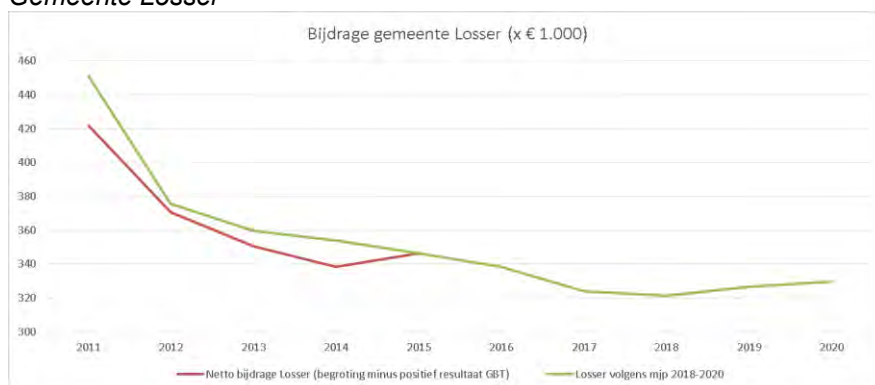
In deze grafiek is de bijdrage voor de afvalstoffenheffing op basis van Diftar buiten beschouwing gelaten.

Gemeente Hengelo

Onderstaande grafiek geeft de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Hengelo weer, waarbij de bijdrage als gevolg van de uitvoering van de afvalstoffenheffing op basis van Diftar buiten beschouwing is gelaten. Dit om een goede vergelijking met de andere gemeenten mogelijk te maken.

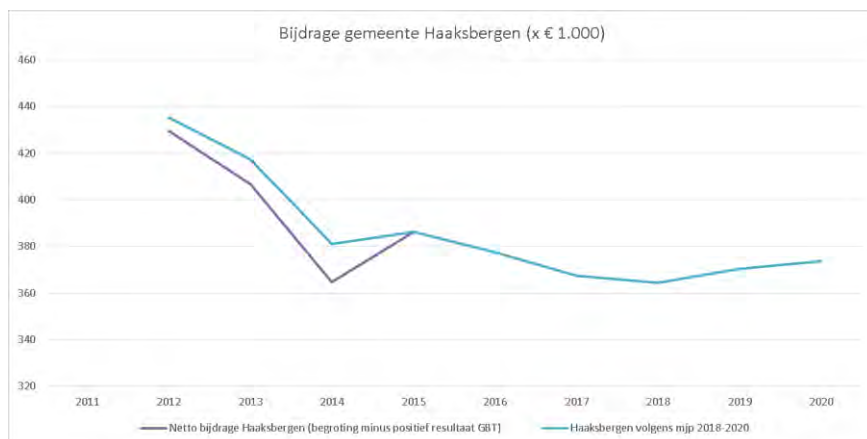

Gemeente Losser

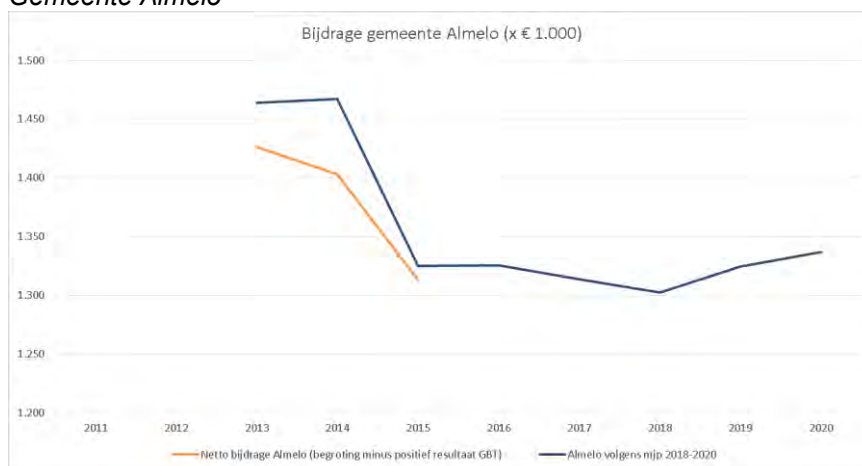

Gemeente Haaksbergen

De stijging in 2015 wordt veroorzaakt doordat bij de producten waardebepaling en combi aanslagregels het aantal afgenomen eenheden is gestegen.

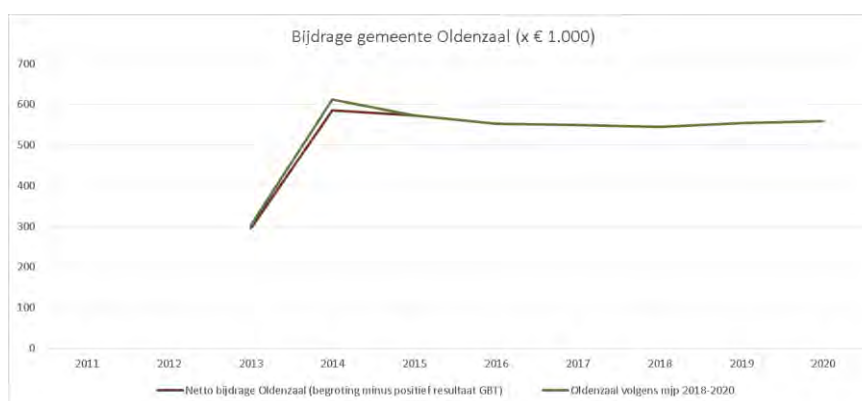

Gemeente Almelo

Gemeente Oldenzaal

Het verschil tussen 2013 en 2014 wordt veroorzaakt door het feit dat de gemeente Oldenzaal per 1 juli 2013 is toegetreden en de bijdrage 2013 dus voor een half jaar is berekend. De overige jaarlijkse bijdragen worden op jaarbasis getoond.

Recapitulatie doorgevoerde besparingen

De volgende recapitulatie laat de besparingen voor het GBT vanaf 2010 zien.

Jaar	Bedrag	Toelichting
2010	€ 125.000	Structurele besparing 2010
2011	€ 598.000	€ 500.000 structureel vanaf 2011 (bron: begroting 2011) en € 98.000 als gevolg van de toetreding van de gemeente Losser
2012	€ 740.000	€ 170.000 efficiencybesparing van 2,5%, besloten bij de oprichting van het GBT, € 180.000 structurele besparing obv meerjarenperspectief 2012, € 200.000 aanvullende besparing opgenomen in begroting 2012, inclusief de toetreding van de gemeente Haaksbergen en € 190.000 structureel als gevolg van tariefdifferentiatie
2013	€ 393.000	€ 110.000 structureel, € 240.000 als gevolg van de toetreding van de gemeente Almelo en € 43.000 als gevolg van toetreding van de gemeente Oldenzaal per 01-07-2013.
2014	€ 170.000	Lagere toegekende besparing van in meerjarenperspectief aangegeven, geen definitieve besluitvorming over nieuw toe treden gemeente
2015	€ 389.000	€ 414.000 extra structurele besparing op basis van de bezuinigingsstrategie gecorrigeerd met de afname van de bijdrage van de gemeente Oldenzaal ad € 25.000.
2016	€ 187.500	€ 327.500 extra structurele besparing obv de bezuinigingsstrategie en € 115.000 indexatie van budget lonen en salarissen obv uitkomst CAO onderhandelingen, gecorrigeerd met de afname van de bijdrage van de gemeente Oldenzaal ad € 25.000.
2017	€ 35.000	€ 140.000 extra structurele besparing obv de bezuinigingsstrategie € 105.000 indexatie van budget lonen en salarissen.
2018	€ 160.000	€ 80.000 extra structurele besparing obv de bezuinigingsstrategie (onderdeel van jaarschijf 2017, welke is doorgeschoven naar 2018 en € 80.000 aan efficiencybesparing als gevolg van rendement aanvullende dienstverlening
2019	€ 80.000	Efficiencybesparing als gevolg van rendement aanvullende dienstverlening
2020	€ 80.000	Efficiencybesparing als gevolg van rendement aanvullende dienstverlening
Totaal	€ 2.957.500	

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente stemt in met het meerjarenperspectief 2018 – 2020.

Hengelo, 13 april 2016

De secretaris,

de voorzitter,

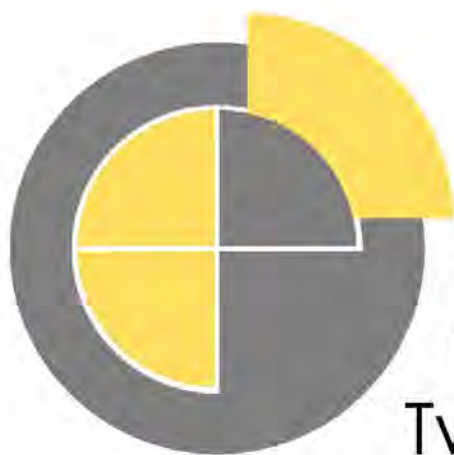
.....

.....

dr. R. Toet

mr. drs. R.G. Welten

Jaarstukken GBT 2015

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	4
1 INLEIDING	6
2 JAARVERSLAG	7
2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING	7
2.1.1 Organisatie-eenheid Staf en Algemeen	7
2.1.2 Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen	8
2.1.3 Algemene dekkingsmiddelen	10
2.1.4 Personeel.....	10
2.1.5 Toelichting op vervolgingskosten op de balans	11
2.2 PARAGRAFEN	12
2.2.1 Lokale heffingen	12
2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen	14
2.2.4 Financiering.....	14
2.2.5 Bedrijfsvoering.....	15
2.2.6 Verbonden partijen	22
2.2.7 Grondbeleid.....	22
2.2.8 Rechtmatigheid	22
3 JAARREKENING	23
3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	23
3.2 HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	25
3.2.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	28
3.3 BALANS.....	32
3.3.1 Balans	32
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2015	34
3.4 OVERIGE GEGEVENS	38

VOORWOORD

Sinds de oprichting heeft het GBT ieder jaar positief kunnen afsluiten. Het feit dat dit ook voor 2015 is gelukt, was geen vanzelfsprekendheid. Het jaar 2015 stond namelijk in het teken van enkele omvangrijke trajecten. Trajecten die enerzijds zijn uitgevoerd om tegemoet te komen aan de eisen en wensen van onze toezichthouder en trajecten die zijn uitgevoerd om de kwaliteit van onze bedrijfsvoering verder te verbeteren. Met behulp van de stuurinstrumenten die we in eerdere jaren hebben geïmplementeerd, zijn we in staat gebleken om de kosten op een juiste manier te monitoren en te beïnvloeden.

De majeure trajecten hebben allen betrekking gehad op het verbeteren van de kwaliteit van onze gegevensbestanden. Een teken dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan de volledigheid en consistentie van gegevens. Als GBT hebben we hier vroegtijdig op geanticipeerd door een speciaal team verantwoordelijk te maken voor het analyseren en definiëren van de benodigde gegevens voor onze processen. Door de aangescherpte eisen hebben we in 2015 veel aandacht geschonken aan onze informatiehuishouding en de benodigde rollen binnen onze organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat we de functie van ICT-stafadviseur in het leven hebben geroepen. Deze functionaris zal, redenerend vanuit diverse architectuurprincipes, een belangrijke rol vervullen in onze digitale dienstverlening naar onze burgers.

Naast bovenstaande ontwikkeling zijn er andere trends op het gebied van informatiebeleid te benoemen. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe privacywetgeving waarvoor in 2015 de nodige voorbereidingen getroffen dienden te worden. Inmiddels is de voorziene doorontwikkeling van het "traditionele" belastingkantoor richting een (basis)registratiekantoor in volle gang. Binnen het GBT spreken we inmiddels van "Belastingkantoor 2.0" om deze ontwikkeling te duiden. In 2016 zal het GBT deze visie op het belastingcongres delen met andere professionals op het gebied van belastingen. Een visie die in 2016 verder uitgewerkt dient te worden, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

De weg die we in het verleden zijn ingeslagen rondom de sturingsfilosofie van onze organisatie werpt zijn vruchten af. Steeds meer medewerkers zien de voordelen van zelfregulering in. Teams nemen steeds meer verantwoordelijkheid op zich waardoor ze in staat zijn om afspraken te maken met het managementteam. In 2015 heeft een trainee de opdracht opgepakt om de volgende stappen in zelfregulering te definiëren. Het MT heeft hier zelf een stap in gezet door de medewerkers de eigen beoordelingen op te laten stellen. De eerste ervaringen met dit systeem zijn bijzonder positief.

Tot slot is het belangrijk om stil te staan bij een belangrijke mijlpaal voor het GBT. In 2015 zijn stappen gezet om te komen tot een partnerschap met twee gemeenten uit de Achterhoek, de gemeente Berkelland en de gemeente Bronckhorst. We zijn uitgegroeid tot een professionele dienstverlener die ook middels een privaatrechtelijke overeenkomst gemeenten kan ontzorgen. We kijken uit naar de samenwerking met deze twee gemeenten en gaan uit van positief effect op onze (toekomstige) partnergemeenten.

We zijn onze partners dankbaar voor de constructieve samenwerking en het in ons gestelde vertrouwen.

Hengelo, april 2016

Directeur

.....

dr. R. Toet

Voorzitter

.....

mr. drs. R.G. Welten

SAMENVATTING

Deze samenvatting geeft de belangrijkste resultaten over 2015 weer.

Hoofdpijnen financieel

In de begroting 2015 heeft het GBT in totaliteit een netto-besparing van € 389.000 verwerkt. Deze besparing is het gevolg van invulling van de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie. De formatie is met 3,34 fte gereduceerd en daarnaast zijn de budgetten voor diverse materiele kosten en personeel van derden gereduceerd. Dit was mogelijk door:

- efficiënte bedrijfsvoering;
- verder vormgeven aan digitalisering en automatisering.

Ten opzichte van de begroting 2009 heeft het GBT tot en met 2015 een besparing van € 2.415.000 ingeboekt.

Naast bovengenoemde besparingen laat 2015 een positief exploitatieresultaat zien van € 103.744. In onderstaande tabel staat op hoofdpijnen weergegeven hoe dit resultaat tot stand is gekomen (bedragen in euro's):

Specificatie positief resultaat 2015	
Omschrijving	Bedrag
Drukwerk	-71.380
Accountantskosten	-20.660
Diverse overschrijdingen/onderschrijdingen, netto:	-11.704
Totaal	-103.744

NB: een "-" staat voor een voordelig verschil.

In onderstaande tabel is het resultaat van het gehele GBT weergegeven:

GBT (bedrag in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-9.556.103	-9.575.500	-8.955.200
Lasten	9.452.359	9.715.500	8.955.200
Resultaat uit bedrijfsvoering	-103.744	140.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve	0	-140.000	
Te bestemmen resultaat	-103.744	0	

Hoofdpijnen organisatie en bedrijfsvoering

- Het GBT is ISO-gecertificeerd. April 2015 heeft de uitgebreide verlengingsaudit plaatsgevonden en is de geldigheidsduur van het certificaat met drie jaar verlengd;
- Er heeft een medewerkerstevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat de medewerkers trots zijn op het GBT. Aandachtspunten uit het onderzoek worden nader onderzocht en opgepakt;
- Per 1 januari 2015 heeft het GBT de heffing en inning van havengelden uitgevoerd voor de gemeenten die deelnemen aan het Gemeenschappelijk Havenbeheer Twentekanalen;
- Het GBT heeft in 2013 een bezuinigingsstrategie opgesteld ter ondersteuning van de besparingen die op de gemeenten afkomen. Ultimo 2015 is deze strategie opnieuw geëvalueerd;
- De werkkostenregeling is per 1 januari 2015 ingevoerd;
- Er zijn voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2016 werkzaamheden op het gebied van de Wet WOZ en het heffen en innen van gemeentelijke belastingen uit te voeren voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst.

Hoofdpijnen primair proces

- De werkzaamheden zijn conform dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd;

- H) De aanbevelingen van de Waarderingskamer voor wat betreft de secundaire objectkenmerken zijn in 2015 met goed gevolg opgepakt en afgerond;
- I) De herwaardering is goed verlopen. Het toezicht vanuit de Waarderingskamer is afgerond met wederom het eindoordeel 'goed';
- J) Het kenbaar maken van de voorlopige WOZ-waarde is voor alle opdrachtgevers beschikbaar gesteld. Doel is de transparantie in de dienstverlening te verbeteren en de processen te optimaliseren;
- K) Er is een gewaarmerkte controleverklaring met betrekking tot de belastingopbrengsten verstrekt aan de deelnemers.

In de volgende hoofdstukken wordt uitgebreide informatie gegeven over de behaalde resultaten in 2015.

1 **INLEIDING**

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van het Gemeentelijke Belastingkantoor Twente (GBT).

Leeswijzer

In paragraaf 2.1 vindt u informatie over de programmaverantwoording;

In paragraaf 2.2 worden de verplichte paragrafen behandeld;

In paragraaf 3.1 worden de grondslagen voor waardering resultaatbepaling behandeld;

In paragraaf 3.2 vindt u het overzicht van baten en lasten en wordt een toelichting gegeven;

In paragraaf 3.3 wordt de balans toegelicht.

2 JAARVERSLAG

2.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING

In dit onderdeel worden de twee organisatie-eenheden van het GBT toegelicht:

- 2.1.1 organisatie-eenheid Staf en Algemeen;
- 2.1.2 organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen, waaronder ook alle eindproducten vallen.

2.1.1 Organisatie-eenheid Staf en Algemeen

Voor 2015 zijn vier GBT-brede speerpunten geformuleerd op de volgende deelgebieden:

- Informatiemanagement: het opschonen van de database;
- Middelen: realiseren jaarschijf 1 van de bezuinigingsstrategie;
- Transparante organisatie: het realtime beschikbaar maken van stuurinformatie;
- Klanttevredenheid: nulmeting uitvoeren aan de hand van gegevens uit het klantcontactsysteem en overige bevragingen.

Informatiemanagement

De database is op de volgende delen opgeschoond:

Gemeenten, woonplaatsen, straten en adressen die niet BAG-conform waren, subjecten die ooit geconverteerd zijn, maar niet gebruikt worden om een aanslag aan op te leggen, taxaties en WOZ-waarden voor die tijdvakken, waarvoor geen bewaarplicht meer geldt. Door al deze data op te schonen wordt er nu efficiënter gewerkt met de belastingapplicatie.

Middelen

In de begroting 2015 is de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie verwerkt. Dit houdt in dat er in totaal voor € 414.000 aan bruto besparingen is verwerkt. Dit is gerealiseerd door 3,34 fte aan formatieruimte te reduceren en te besparen op diverse materiele kosten. Het gaat dan om structurele besparingen.

Transparante organisatie

Er is gestart met het opstellen van Balanced Score Cards, waarin voor de diverse primaire processen kritische prestatie indicatoren (KPI) zijn geformuleerd. Via grafische weergaven in de rapportagetool Tableau wordt zo realtime inzicht verkregen in werkvoorraden en doorlooptijden. Ook aan de accounthouders zijn dashboards beschikbaar gesteld, waarmee de voortgang van de diverse processen gevolgd kan worden.

Klanttevredenheid

In 2015 is gestart met het optimaliseren van het klantcontactsysteem, zodat we bruikbare data krijgen over de soorten klantvragen en hoe we hierop kunnen anticiperen. Er zijn verkenningen geweest naar overige methoden om klanttevredenheid te meten. In 2016 wordt dit verder opgepakt.

Ook is het GBT succesvol geweest in de uitbreiding van haar dienstverlening. In 2015 hebben de gemeenten Berkelland en Bronckhorst het besluit genomen om gebruik te maken van de dienstverlening van het GBT op basis van een privaatrechtelijke overeenkomst. Om deze dienstverlening per 1 januari 2016 uit te kunnen voeren, heeft 2015 in het teken gestaan van de voorbereiding voor de uitvoering van de werkzaamheden op het gebied van de Wet WOZ en het heffen en innen van diverse belastingsoorten voor de gemeenten Berkelland en Bronckhorst. Er is een stuurgroep gevormd die, ondersteund door diverse werkgroepen, de overdracht van de werkzaamheden heeft voorbereid.

Wat heeft het gekost?

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-27.875	-27.800	-25.000
Lasten	2.034.254	2.084.700	1.737.600
Saldo van baten en lasten	2.006.381	2.056.900	1.712.600
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	2.006.381	2.056.900	

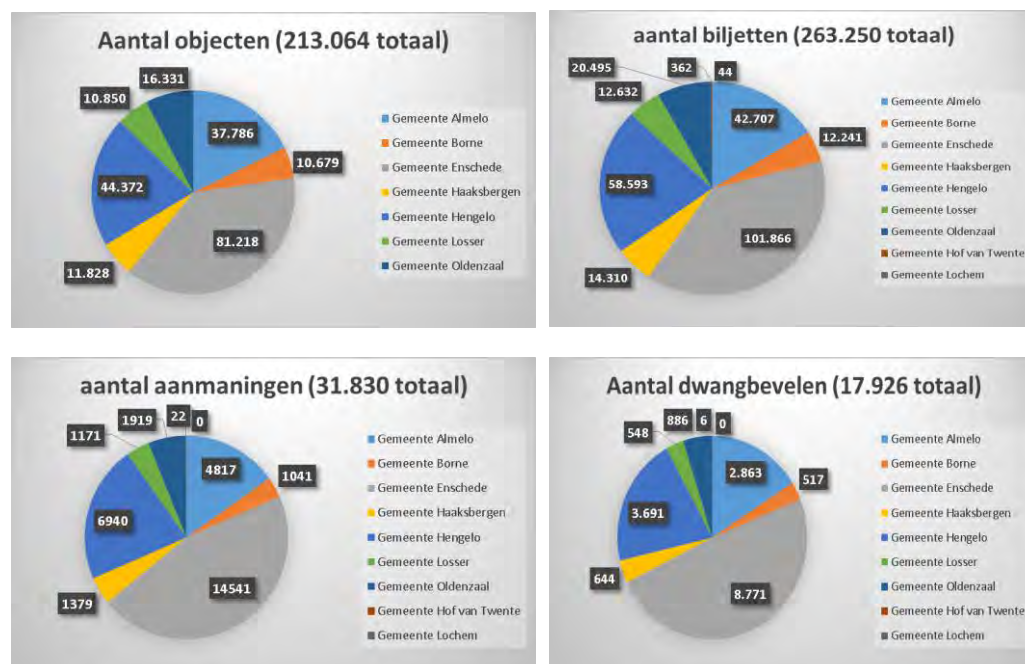
In het overzicht van baten en lasten worden de verschillen en de incidentele baten en lasten toegelicht.

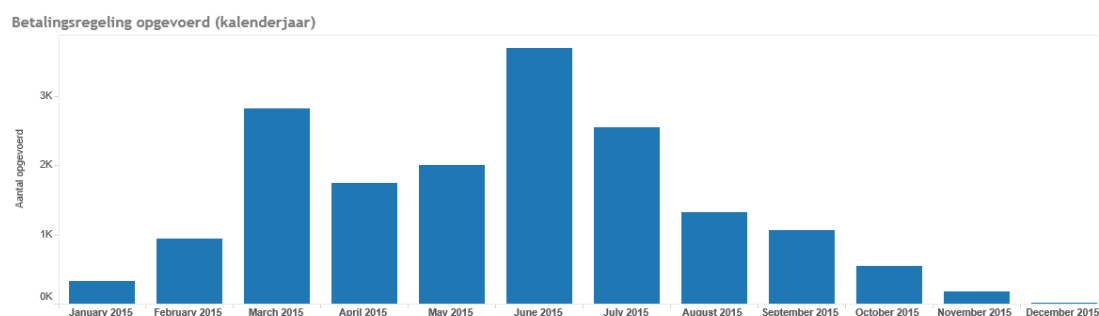
Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Diverse procescontroles en autonome steekproeven zijn uitgevoerd op het taakveld van de Staf (waaronder personeel, aanbesteding en financiën). Bij deze controles zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

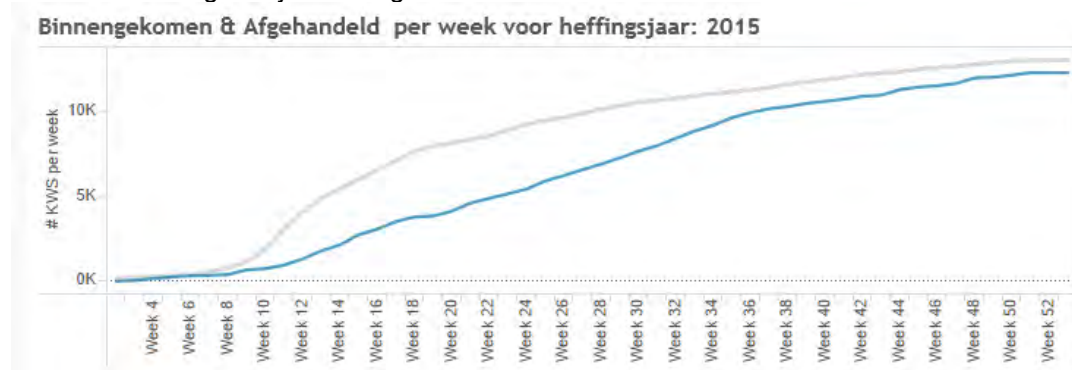
2.1.2 Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen

Het GBT heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. Kwalitatief hoogwaardige data zijn essentieel voor excellente bedrijfsvoering en optimale dienstverlening. Het belastingproces is hét centrale proces binnen het GBT. De doelstelling is om dit proces zo optimaal mogelijk uit te voeren. In 2015 zijn de aanbevelingen van de Waarderingskamer op het gebied van de secundaire objectkenmerken opgepakt. Hierdoor is de kwaliteit verhoogd en heeft het GBT wederom de kwalificatie 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer. Hieronder wordt de dienstverlening van het GBT grafisch weergegeven:

Aantal handmatige kwijtscheldingsverzoeken:

In 2015 zijn de eerste twee gemeenten, Hengelo en Almelo, aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ. De overige gemeenten zullen in 2016 volgen. Voor de herwaardering die in 2015 heeft plaatsgevonden had de Waarderingskamer aanbevelingen gegeven om de bestandskwaliteit te verbeteren. In 2015 zijn deze aanbevelingen met betrekking tot de woningen opgepakt en afgerond.

Wat heeft het gekost?

<u>Organisatie-eenheid</u>	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
<u>Vastgoed en belastingen</u>			
(bedragen in euro's)			
Baten	-1.662.983	-1.653.100	-1.035.600
Lasten	7.412.493	7.630.800	7.175.600
Saldo van baten en lasten	5.749.509	5.977.700	6.140.000
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	5.749.509	5.977.700	

In het overzicht van baten en lasten worden de verschillen en de incidentele baten en lasten toegelicht.

Evaluatie rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

De interne controle is uitgevoerd op basis van het IC-plan 2015. Dit interne controleplan is de leidraad voor het GBT om te waarborgen dat handelingen die voortvloeien uit de processen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd. De interne controle richt zich voornamelijk op de rechtmatigheid, juistheid en volledigheid. Er is gekeken naar de opzet, bestaan en werking van de ingebouwde controles. In 2015 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Daar waar mogelijk zijn aanbevelingen gedaan om de interne controles naar een hoger platform te brengen.

2.1.3 Algemene dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Baten	-7.865.245	-7.894.600	-7.894.600
Lasten	257	0	42.000
Saldo	-7.864.988	-7.894.600	-7.852.600

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de volgende componenten:

- Bijdrage per gemeente:
 - o Borne € 343.977 ;
 - o Enschede € 3.152.935;
 - o Hengelo (reguliere dienstverlening) € 1.705.715;
 - o Hengelo (inzake Diftar) € 38.643;
 - o Losser € 346.386;
 - o Haaksbergen € 386.099;
 - o Almelo € 1.313.134;
 - o Oldenzaal € 573.350;
 - o Lochem € 451;
 - o Hof van Twente € 4.430;
- Saldo financieringsfunctie € -131.

2.1.4 Personeel

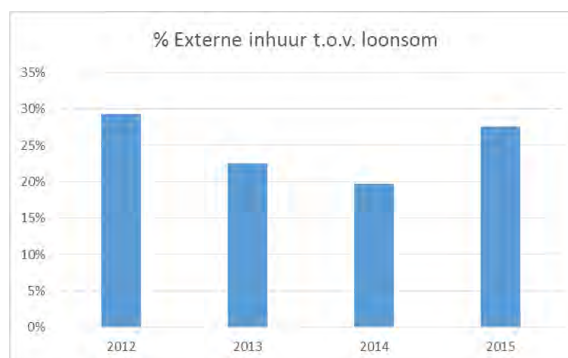
Formatie

De toegestane en ingevulde formatie bedraagt in 2015:

Afdeling	Vastgestelde formatie (fte)	Ingevulde formatie (fte)
Staf en algemeen	9,50	9,72
Vastgoed en belastingen	65,02	62,43
Totaal	74,52	72,16

Externe inhuur in relatie tot eigen personeel

In 2015 zijn de werkzaamheden uitgevoerd door zowel eigen personeel als door personeel van derden. In de grafiek rechts wordt de ontwikkeling van de externe inhuur ten opzichte van de ambtelijke loonsom weergegeven. In vergelijking met voorgaande jaren is een stijging te zien van het aandeel van personeel van derden. Dit wordt veroorzaakt doordat personeel van derden is ingezet om de aanbevelingen van de Waarderingskamer op te volgen. Wanneer dit project niet wordt meegenomen in de berekening, ligt het percentage op eenzelfde niveau als in 2014.

Instroom en uitstroom van personeel

In 2015 heeft het GBT vier nieuwe medewerkers mogen verwelkomen, te weten een taxateur, een stafadviseur, een junior communicatiemedewerker en een functioneel applicatiebeheerder.

Afgelopen jaar hebben vijf medewerkers het GBT verlaten. Zij hebben allen een andere baan geaccepteerd, vier bij de gemeente Enschede en één bij de gemeente Veldhoven. Wij danken hen voor hun inzet bij het GBT en wensen hen het allerbeste voor de toekomst.

2.1.5 Toelichting op vervolgingskosten op de balans

Afrekening vervolgingskosten

De deelnemende gemeenten treffen voorzieningen voor oninbare debiteuren. Deze voorzieningen gelden zowel voor het nominale bedrag als voor de ADI-kosten¹. Het GBT adviseert de deelnemende gemeenten in de hoogte van de op te nemen voorziening. Wanneer blijkt dat aanslagen niet ingevorderd kunnen worden, wordt een voorstel oninbaar naar de gemeente gestuurd. De gemeente geeft akkoord op dit voorstel, waarna het GBT de desbetreffende aanslagen oninbaar verklaart. Het nominale gedeelte van de aanslag wordt via rekening courant met de gemeente verrekend. De oninbaar verklaarde ADI-kosten worden op de maandelijkse afdracht van belastingontvangsten in mindering gebracht.

Verloopoverzicht belastingdebiteuren

In onderstaande tabel is een overzicht van de openstaande belastingdebiteuren per gemeente weergegeven.

Verloopoverzicht openstaande belastingdebiteuren per gemeente (bedragen in euro's)									
Belastingjaar	Borne Per 31-12-2015	Enschede Per 31-12-2015	Hengelo Per 31-12-2015	Losser Per 31-12-2015	Haaksbergen Per 31-12-2015	Almelo Per 31-12-2015	Oldenzaal Per 31-12-2015	Hof van Twente Per 31-12-2015	Lochem Per 31-12-2015
2008		273							
2009		76.740	2.806						
2010		50.174	2.251		215	34			
2011	1.560	124.043	5.888	2.443	5.279	1.185	341		
2012	3.608	197.411	36.889	30.086	3.524	33.861	3.302		
2013	14.389	766.688	200.237	21.619	18.634	129.254	9.944		
2014	37.737	1.089.055	296.822	58.381	78.556	666.148	39.129		
2015	228.644	3.177.690	1.832.847	405.687	404.395	1.224.462	291.744	29.764	5.089
Totaal	285.937	5.482.074	2.377.741	518.216	510.603	2.054.943	344.119	29.764	5.089
Stand per 31-12-2014	250.821	4.858.285	2.198.073	397.118	447.126	1.412.999	301.665		

Verloopoverzicht vervolgingskosten

In onderstaande tabel is een overzicht van de openstaande vervolgingskosten per gemeente weergegeven.

Saldo openstaande vervolgingskosten (bedragen in euro's)		
	Per 31-12-2014	Per 31-12-2015
Borne	17.678	21.926
Enschede	407.636	406.610
Hengelo	165.056	155.623
Losser	21.951	22.196
Haaksbergen	27.366	25.982
Almelo	131.630	134.664
Oldenzaal	26.979	29.135
Hof van Twente		267
Lochem		0
Totaal	798.296	796.402

¹ ADI-kosten zijn invorderingskosten (aanmaning, dwangbevel en overige invorderingskosten)

2.2 PARAGRAFEN

2.2.1 Lokale heffingen

De verslaglegging over de belastingopbrengsten en paragrafen lokale heffingen maken geen onderdeel uit van het jaarverslag van het GBT. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarverslagen van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser en Oldenzaal.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.2.1 Capaciteit en beleid

Het GBT loopt bij de realisatie van de beleidsdoelstellingen en de bedrijfsvoering risico's. Eind 2013 is een inventarisatie gemaakt van deze risico's. Nadat ze zijn benoemd, is de kans bepaald hoe vaak dit risico zich zou kunnen voordoen en is de financiële impact per risico geschat.

In deze paragraaf weerstandsvermogen wordt dit risicoprofiel afgezet tegen de weerstandscapaciteit om te bepalen in hoeverre deze capaciteit voldoende is om de risico's op te kunnen vangen zonder dat het beleid bijgesteld moet worden en/of dat doelstellingen in gevaar komen. Deze verhouding wordt het weerstandsvermogen genoemd en wordt bepaald door twee aspecten:

1. Weerstandscapaciteit: de financiële buffer om risico's structureel of incidenteel te kunnen opvangen;
2. Risicoprofiel: de kans op het optreden van ongewenste gebeurtenissen met een nadelig financieel gevolg van materieel belang die niet is voorzien in de begroting.

Gebruikelijk uitgangspunt bij non-profit organisaties in de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's is een getal > 1 .

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat 'het geheel van middelen en mogelijkheden binnen de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dat zij als *vrij aanwendbaar* kan aanmerken'. Het gaat dus om vrij aanwendbare middelen waar geen enkele verplichting tegenover mag staan.

De vrij aanwendbare middelen bestaan uit het eigen vermogen en stille reserves. Van het eigen vermogen mag daarbij alleen dat deel worden meegeteld voor zover deze vrij besteedbaar is of waarvan de bestemming zonder financieel gevolg kan worden gewijzigd. De stille reserves kunnen pas worden meegeteld als ze op korte termijn gekapitaliseerd (verkocht) kunnen worden, zonder dat de uitoefening van taken en activiteiten daar hinder van ondervindt. In de huidige situatie bezit het GBT geen stille reserves.

Het GBT is een gemeenschappelijke regeling. Dat wil zeggen dat de deelnemers overheidsinstellingen zijn en dat zij een bestuurlijk én een financieel belang hebben in de uitvoering van de betreffende organisatie. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel dat er een financiële aansprakelijkheid bestaat indien de gemeenschappelijke regeling haar verplichtingen niet nakomt.

Op basis van de huidige beleidsregels is besloten (AB van 28 oktober 2009) dat het eigen vermogen van het GBT maximaal 5% mag zijn van het begrotingstotaal. De omvang van het benodigde eigen vermogen als onderdeel van de weerstandscapaciteit is dus niet afgezet tegen het risicoprofiel. Zie verder paragraaf 2.2.2.2.

Voor de dekking van de kosten van bedrijfsvoering wordt een bijdrage van de deelnemende gemeenten ontvangen. Deze bijdrage is maximaal kostendekkend. De begroting van het GBT is materieel in evenwicht, zowel voor dit boekjaar als ook voor de jaren 2016 tot en met 2019. Dit biedt het GBT meerjarige financiële zekerheid, zeker ook gelet op het karakter van de dienstverlening: de uitvoering van wettelijke taken.

2.2.2.2 Risico's en Weerstandsvermogen

In 2013 heeft een initiële inventarisatie van risico's plaatsgevonden, welke jaarlijks wordt geactualiseerd. Met toepassing van de kansberekening en geschatte financiële impact per risico is het totale risicoprofiel gecalculeerd op € 732.710. De toename van het totale risicoprofiel wordt voornamelijk veroorzaakt door de Wet op de Datalekken, die per 01-01-2016 ingaat. Dit risicoprofiel kan als volgt worden weergegeven:

Oorzaak risico	Verwachte financiële impact in €
Eigen beleid	576.210
Beleid andere overheden	7.000
Autonome ontwikkelingen	63.000
Doen/nalaten derden	86.150
TOTAAL	732.710

Het Dagelijks Bestuur van het GBT is zich er van bewust dat de eigen weerstandcapaciteit van het GBT onvoldoende is om het totale risicoprofiel af te dekken. De deelnemers willen zelf een weerstandcapaciteit opbouwen die voldoende is om eventuele tegenvallers van al hun verbonden partijen op te vangen. De kans dat alle verbonden partijen op exact hetzelfde moment aanspraak maken op de weerstandscapaciteit wordt als zodanig gering gezien, dat de weerstandscapaciteit die de deelnemer moet vormen lager kan zijn dan de afzonderlijke weerstandscapaciteiten van de verbonden partijen.

2.2.2.3 Kengetallen in relatie tot financiële positie

In 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording aangepast en moeten kengetallen in de jaarstukken worden opgenomen, waaruit de schuldpositie blijkt. In onderstaande tabel worden de kengetallen van het GBT weergegeven:

Kengetal	waarde
Netto schuldquote	6,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,5%
Solvabiliteitsratio	17,1%
Grondexploitatie	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	-5,1%
Belastingcapaciteit	n.v.t.

De netto schuldquote van het GBT is ruim voldoende. Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het GBT ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het GBT heeft geen leningen aangetrokken. Daarom is er geen sprake van rentelasten of aflossingen. Een netto schuldquote tot 100% wordt als voldoende beoordeeld. Het GBT voldoet hier ruimschoots aan.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. Omdat het eigen vermogen van het GBT gelimiteerd is aan 5% van de begrote lasten, is deze ratio bij het GBT relatief laag. Omdat de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling (GR) 'borg' staan en het GBT een sluitende begroting heeft, is deze ratio acceptabel.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is het belang om te weten welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Omdat het GBT in 2015 relatief veel incidentele baten heeft gerealiseerd, is dit kengetal negatief. De structurele baten waren in 2015 te laag om alle structurele lasten te dekken.

Het GBT heeft geen in exploitatie genomen gronden en daarom is dit kengetal niet berekend. Ook is de belastingcapaciteit niet berekend, omdat de opbrengsten OZB in de gemeentelijke jaarrekening wordt verantwoord en niet in de jaarrekening van het GBT.

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het GBT bezit geen kapitaalgoederen in de vorm van wegen, riolering, water, groen of gebouwen welke onderhouden dienen te worden. Daarom is in de begroting ook geen toelichting gegeven op het onderhoud van kapitaalgoederen.

Wel heeft het GBT de meerjarige licentiekosten voor de belastingapplicatie en waarderingapplicatie geactiveerd op de balans.

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.1. en paragraaf 3.3.2 (onderdeel materiële vast activa).

2.2.4 Financiering

De treasuryfunctie voor het Gemeenschappelijke Belastingkantoor Twente wordt uitgevoerd door de treasurer van de gemeente Hengelo. Belangrijke zaken die betrekking hebben op het GBT worden besproken met alle betrokken treasurers van de deelnemers.

De treasuryfunctie beperkt zich feitelijk tot het saldobehoor van de diverse rekeningen. Van het aantrekken en uitzetten van leningen is geen sprake.

Het GBT profiteert van dezelfde faciliteiten, die in 2009 door de Netwerkstad-gemeenten zijn overeengekomen met de Bank Nederlandse Gemeenten na een Europese aanbestedingsprocedure. In november 2015 is een Europese aanbestedingsperiode afgesloten. Daaruit kwam de BNG Bank wederom als beste aanbieder uit de bus. Dat betekent dat de BNG Bank voor de periode 2016-2019, eventueel te verlengen met maximaal twee jaar, huisbank van het GBT blijft.

2015 kenmerkte zich door een dalende rente voor leningen, met zowel kortere als langere looptijden. Het unieke feit deed zich zelfs voor dat voor kasgeldleningen met een korte looptijd een negatieve rente wordt gevraagd. Dat is het gevolg van een uitblijvend economische herstel in de Europese zone en een vrijwel geheel wegvallende inflatie.

Het verplicht schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën is ook voor het GBT met

succes uitgevoerd. Dankzij een nauwgezette bewaking van de saldi op de verschillende rekeningen konden de rentekosten zo laag mogelijk worden gehouden.

Het begrotingstotaal van het GBT bedroeg in 2015 € 9.715.500. De kasgeldlimiet (8,2% van het begrotingstotaal) bedraagt ruim € 796.000,-. Aangezien ontvangen belastinggelden en retributies achteraf worden afgerekend, is de kasgeldlimiet slechts incidenteel in totaal enkele dagen overschreden. Dit valt allemaal ruimschoots binnen de kaders van de Wet Fido². De overige dagen moest het overtollige kasgeld verplicht worden gestald bij de Staat der Nederlanden, tegen een rente van 0%.

De renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal) zal nooit in beeld komen omdat het GBT geen gelden aantrekt of uitzet. Het GBT heeft geen langlopende leningen opgenomen en uitstaan.

2.2.5 Bedrijfsvoering

2.2.5.1 Organisatie en medewerkers

Doorontwikkeling HRM-beleid

In 2015 hebben de medewerkers voor het eerst gewerkt met een nieuwe beoordelingssystematiek via de tool Trackstar. Via deze tool zijn de resultaatgerichte afspraken en ontwikkelcompetenties vastgelegd. Aan het einde van het jaar heeft de medewerker eerst zijn eigen beoordeling opgesteld (zelfbeoordeling). De manager heeft afzonderlijk beoordeeld en vervolgens zijn de medewerker en manager met elkaar het gesprek aangegaan. Dit is door het overgrote deel van de medewerkers als positief ervaren.

De werkkostenregeling is in 2015 voor het eerst toegepast. Alle werkkosten zijn gecategoriseerd. De vrije ruimte (1,2% van de fiscale loonsom) is slechts marginaal overschreden, waardoor de uiteindelijke eindheffing € 286 bedroeg.

Werken voor de Twentse Overheid: het GBT neemt deel aan het Platform Werken voor de Twentse Overheid inclusief deelname aan de Twentse School. Dit platform heeft als doel de samenhangende producten en diensten ten behoeve van de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit, duurzame en flexibele inzetbaarheid en ontwikkeling van de huidige en toekomstige Twentse ambtenaar te stimuleren.

Het GBT doet voor het eerst mee aan het Twentse Traineeproject. In 2015 is een trainee bij het GBT voor een tweetal projecten ingezet, te weten zelfregulering en gespreide aanslagoplegging.

In 2015 is sterk de aandacht gelegd op duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Er is een notitie vastgesteld (Levensfasebewust Personeelsbeleid) en uitvoering gegeven aan vele instrumenten die duurzame inzetbaarheid bevorderen.

CAO

Naar aanleiding van de uitkomst van de cao-onderhandelingen in 2014 zijn met ingang van 1 april 2015 de lonen met € 50 (naar rato per fte) verhoogd. In oktober heeft een eenmalige uitkering van 0,74% van het brutoloon plaatsgevonden, conform gemaakte afspraken met het LOGA³.

Georganiseerd Overleg / Sociaal Statuut

Het GBT heeft geen Sociaal Statuut. Aanvankelijk werd verwacht dat de TAR dit zou oplossen. Maar de verwachting is dat dit niet gebeurt. In 2015 heeft de OR verdere stappen gezet en de sociale statuten van de deelnemers met elkaar vergeleken. Begin 2016 worden

² Fido staat voor Financiering decentrale overheden

³ LOGA = Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden

de resultaten verwacht van dit onderzoek. Deze zullen aan de medewerkers van het GBT gepresenteerd worden.

Samen bewegen

Een belangrijk onderdeel van het cultuurtraject is dat medewerkers lekker in hun vel zitten. Dit heeft niet alleen te maken met tevredenheid over de eigen positie en invloed binnen de organisatie, maar ook met het fysieke element. Vandaar dat diverse trajecten worden opgestart rondom het thema 'Samen bewegen'. Deze trajecten hebben als doel om de levensstijl van medewerkers te verbeteren.

Personeelsvereniging

In het afgelopen jaar zijn drie geslaagde activiteiten georganiseerd. In 2015 telt de personeelsvereniging GÉBÉTÉPÉVÉ 69 leden. Dit is een percentage van maar liefst 85% van het aantal vaste medewerkers van het GBT.

In 2015 zijn twee bestuursleden van de personeelsvereniging afgetreden en tijdens de ledenvergadering drie nieuwe bestuursleden gekozen. Het GBT bedankt de afgetreden bestuursleden voor hun inzet en wenst de nieuwe bestuursleden veel creativiteit toe bij het organiseren van activiteiten voor de personeelsvereniging.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In grote lijnen zijn de scores gedaald ten opzichte van hetzelfde onderzoek in 2013. Dat is verklaarbaar doordat doorontwikkeling van de organisatie nog volop aan de gang is. In veel gevallen scoren we bovendien nog steeds hoger dan de benchmark (dus in vergelijking met onze collega's die bij gemeenten met minder dan 100.000 inwoners werken). Uit de resultaten komen een aantal aandachtspunten naar voren die o.a. betrekking hebben op de zichtbaarheid van het MT, de rolinhoud van de coördinator, de invulling van het concept zelfregulering en de communicatie in de organisatie. Grote pluspunten zien we in de mogelijkheden om jezelf door te ontwikkelen, de voldoening die we uit onze werkzaamheden halen en de bevlogenheid waarmee we werken. De aandachtspunten worden nader bekeken en opgepakt.

Organisatieontwikkeltraject

Vanaf april 2014 is de nieuwe organisatiestructuur operationeel. De nieuwe structuur kent de volgende kenmerken:

- De aanwezigheid van zelfregulerende teams waardoor de organisatie snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen;
- Een platte organisatie waarbij medewerkers zelf verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de (team)resultaten (volgens de filosofie van het Rijnlands model);
- Een beperkt aantal managers. Iedere manager is verantwoordelijk voor een strategisch aspect van de organisatie;
- Een lerende organisatie waarin ruimte is voor persoonlijke groei en mobiliteit.

In 2015 is de organisatiedoorontwikkeling geëvalueerd. Het onderzoek naar de doorontwikkeling is door alle teams ingevuld. De uitkomsten sluiten aan bij het beeld dat uit het MTO komt: er is behoefte aan meer duidelijkheid over hoe binnen een team samengewerkt kan worden (zelfregulering), maar ook hoe tussen de teams samengewerkt kan worden (rollen en verdeling van taken). Daarnaast zijn capaciteitsplanningen, communicatie en werkdruk onderwerpen die aandacht verdienen. Om hierin te ondersteunen is met ingang van juli 2015 de rol van coördinator vervallen en zijn er parttime teamleiders aangewezen, die de teams ondersteunen bij de planning van de operationele werkzaamheden en bevordering van de samenwerking zonder het concept van zelfregulering los te laten. Parallel daaraan is een trainee van de regio begonnen met een onderzoek naar zelfregulering binnen het GBT. In april 2016 worden de resultaten van dit onderzoek verwacht.

Toetreders

In 2015 zijn geen nieuwe partners toegetreden tot het GBT. Wel zijn indicatieve prijsopgaves verstuurd naar de gemeenten Brummen voor de uitvoering van de Wet WOZ en het heffen en innen van gemeentelijke belastingen op basis van een fiscale uitvoeringsovereenkomst en ondersteuning van het Gemeenschappelijk Havenbedrijf Twente op het gebied van factuurafhandeling en opstellen van bestuursrapportages op financieel gebied. Ook is een prijsopgave gemaakt voor de uitvoering van de controle op de precariobelasting voor de gemeente Almelo. De gemeente Almelo laat deze controle vanaf 2016 door het GBT uitvoeren, evenals het GBT dit ook al uitvoert voor de gemeente Enschede.

Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd met de gemeente Hof van Twente voor toetreding tot de gemeenschappelijke regeling GBT. Het gemeentebestuur van Hof van Twente zal op basis van dit onderzoek in 2016 besluiten of zij al dan niet zullen gaan toetreden.

Ondernemingsraad

Het afgelopen jaar is het organisatieontwikkeltraject gestart. De OR heeft geadviseerd te zorgen voor een goede professionele begeleiding en communicatie tijdens dit traject. Ook heeft zij aangegeven dat duidelijk moet zijn hoe, door wie en op welke wijze de zelfregulerende teams worden aangestuurd. Tenslotte is het voor de OR van belang hoe de invulling en de positie van de medewerkers in het, nieuw gevormde, 1^e lijns team is gewaarborgd.

De OR heeft ingestemd met het voorstel de personele jaarplan cyclus (PJC) met ingang van 1 januari 2015 geautomatiseerd te laten plaatsvinden. Daarbij is de voorwaarde gesteld dat de medewerkers vooraf voldoende uitleg en inzicht krijgen over de werking van het softwarepakket Trackstar.

De OR heeft ingestemd met de zogenaamde maatwerkregeling. Dat houdt in dat het GBT alleen die Arbodiensten afneemt die ook contractueel zijn vastgelegd. Arbozorg op maat dus. Het alternatief was de vangnetregeling. Daarbij zou je ook voor diensten die niet worden afgenomen betalen.

Voor 2016 staan in ieder geval op de agenda: de gevolgen van het organisatieontwikkeltraject, de evaluatie van de invoering van de werkkostenregeling, de ervaringen met de gewijzigde PJC, de voorbereiding en eventuele totstandkoming van het Sociaal Statuut GBT en tot slot de regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op het GBT.

Ziekteverzuim

Het GBT hanteert voor 2015 als doelstelling een verzuimpercentage van maximaal 3%. Over heel 2015 was het verzuimpercentage 3,87%, dus hoger dan de doelstelling, maar wel lager dan het ziekteverzuim in 2014 (was 4,21%).

2.2.5.2 Ondersteunende processen

P&C-cyclus

De jaarrekening 2014 was op tijd gereed. Er zijn met peildata 30 april 2015 en 31 augustus 2015 bestuursrapportages gemaakt. De Begroting 2016 en Gewijzigde Begroting 2015 zijn aangeboden aan het bestuur en er wordt voldaan aan de informatiebehoefte van de opdrachtgevers. Op 21 september 2015 heeft Gedeputeerde Staten de jaarrekening 2014 en de begroting 2016 voor kennisgeving aangenomen.

Interne Controle

Het interne controleplan is de leidraad voor het GBT om te waarborgen dat handelingen voortvloeiend uit de processen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd. De interne controle richt zich voornamelijk op de rechtmatigheid, juistheid en volledigheid. In de reguliere processen zijn interne controles ingebouwd en door de geautomatiseerde systemen is een betrouwbare verwerking gewaarborgd. De bijzondere interne controle sluit aan bij de door de afdelingen zelf uitgevoerde controles, de interne controles die zijn ingebed in de processen. In 2015 heeft de accountant voor het eerst een

controleverklaring afgegeven op de belastingopbrengsten in boekjaar 2014. Met deze gewaarmerkte verklaring toont het GBT aan dat de belastingopbrengsten juist en volledig zijn verantwoord. Deze controleverklaring zal nu jaarlijks worden verstrekt.

Procesbeschrijvingen

In 2015 zijn alle processen actueel verklaard. Dit is een jaarlijks terugkerend onderdeel van het ISO-kwaliteitssysteem. Alle processen liggen vast in Perceptive Process (voorheen BPM-one).

Accountmanagement

Voorafgaand aan de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur worden de stukken voor deze vergaderingen met de accounthouders besproken. Daarnaast wordt periodiek met de deelnemende gemeenten gesproken over de dienstverlening van het GBT.

Fiscaal-juridische aspecten

Bij een aantal gemeentelijke heffingen mag de opbrengst niet hoger zijn dan de kosten. Een goed inzicht in de geraamde lasten-baten per heffing is noodzakelijk gelet op de gewezen jurisprudentie. Alhoewel het aantal minder wordt, is het GBT nog steeds betrokken bij een aantal bezwaar- en beroepsprocedures waarbij de kostenonderbouwing in twijfel wordt getrokken.

De objectafbakening van bedrijfsverzamelgebouwen is een aandachtspunt. Indien een bezwaarprocedure of ander contactmoment daartoe aanleiding geeft, wordt het complex op basis van de in 2014 verschenen VNG-notitie opnieuw afgebakend. De in 2014 gewezen jurisprudentie met betrekking tot de toepassing van de woondelenvrijstelling in bejaarden- en verzorgingstehuizen wordt gevolgd als ingediende bezwaarschriften daartoe aanleiding geven.

De vergoeding van de proceskosten is met ingang van 2015 enigszins aangescherpt. In het jaarverslag over 2014 hebben wij al de verwachting uitgesproken dat deze wijziging onvoldoende zoden aan de dijk zou zetten om paal en perk te stellen aan de te vergoeden proceskosten. Uit de tot nu toe gewezen jurisprudentie van hoven blijkt dat dit een juiste inschatting was.

De vijf gemeenten met een haven aan de Twentekanalen zijn intensiever met elkaar gaan samenwerken. Hoewel de juridische structuur hetzelfde blijft, zijn de verordeningen Haven- en kadegeld van de vijf gemeenten nagenoeg identiek vastgesteld.

Eind 2015 is door het kabinet aangegeven te willen streven naar een uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied in 2016. Het GBT volgt deze ontwikkelingen en zal daar waar mogelijk een bijdrage proberen te leveren.

Inkoop

Het GBT heeft in 2015 hebben diverse Europese aanbestedingsprocedures gevoerd, zoals de raamovereenkomsten voor inhuur van specialistisch personeel van derden, bancaire diensten en accountantsdiensten. De ingangsdatum voor de raamovereenkomsten inhuur derden is 01-06-2015. De ingangsdatum voor zowel de bancaire dienstverlening als de accountantsdiensten is 1 januari 2016.

Communicatie

In 2015 is op het gebied van communicatie grote stappen gezet. Processen en middelen zijn geïnventariseerd, geactualiseerd en waar nodig op elkaar afgestemd zoals formats en relatiebestanden. Daarnaast zijn instrumenten ontwikkeld om grip op zowel de interne als externe communicatie te krijgen. Daarnaast zijn niet alleen digitale kanalen (o.a. een Twitter-account en LinkedIn-bedrijfsprofiel) aan de traditionele media toegevoegd, ook wordt nu in alle uitingen actief verwezen naar het digitale loket (voor het snel en makkelijk online zaken doen met het GBT), verwezen naar de veel gestelde vragen (bevorderen van digitale in plaats van telefonische dienstverlening) en MijnOverheid (voor het ontvangen van digitale post van het GBT en andere overheidsdiensten). Tot slot is veel aandacht besteed aan de aansluiting

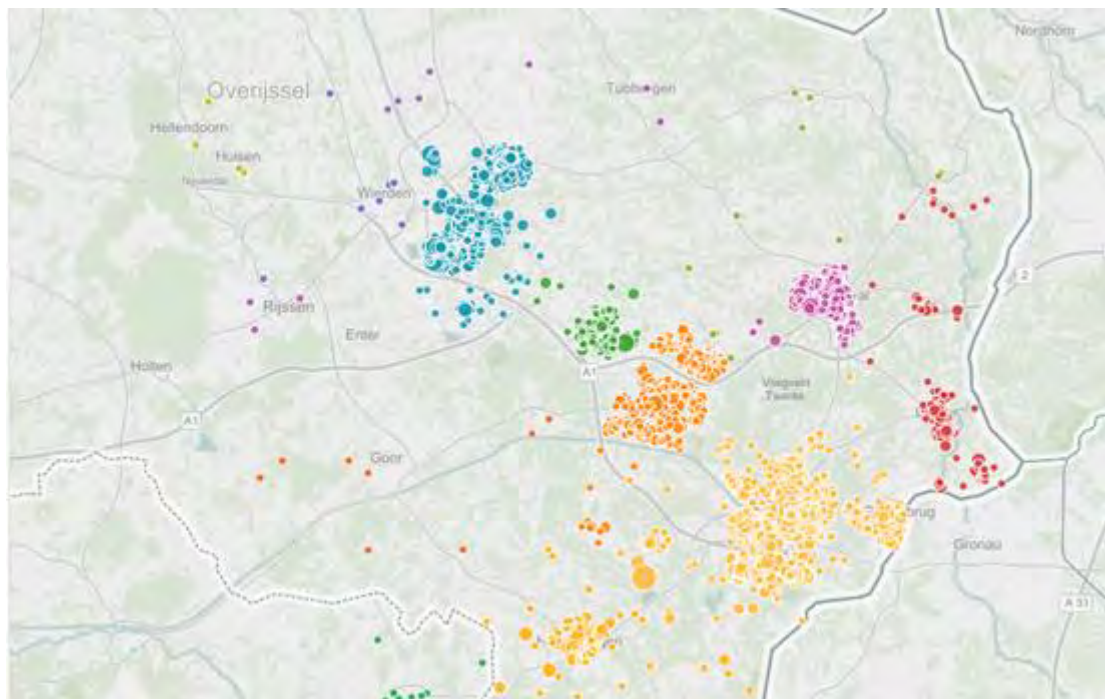
van Bronckhorst en Berkelland voor wiens inwoners het GBT het eerste en enige (nieuwe) aanspreekpunt is.

2.2.5.3 Front- en backoffice

De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Losser en Oldenzaal hebben ieder hun eigen centrale telefoonnummer voor de frontoffice, waar zoveel mogelijk belastingvragen worden opgevangen. Voor specialistische vragen wordt doorverbonden naar het 1^e-lijnsteam van het GBT. Voor de gemeente Haaksbergen heeft het GBT zelf de volledige telefonische opvang van vragen verzorgd na de bezorging van de aanslagen gemeentelijke belastingen eind februari 2015.

Er vindt regelmatig afstemming plaats met de frontoffice van de deelnemende gemeenten om de samenwerking zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Op onderstaande kaart wordt inzicht gegeven in de verdeling van het klantcontact:

Ook de website van het GBT wordt goed bezocht. In onderstaande weergaves wordt het gebruik van de website in de tijd weergegeven, alsmede vanuit welke plaatsen de website van het GBT benaderd is.

2.2.5.4 Kwaliteitszorg

In deze paragraaf wordt ingezoomd op een aantal aspecten van kwaliteit:

- ISO-9001:2008;
- klachtenbehandeling.

De activiteiten in het kader van interne controle zijn per programma beschreven in het hoofdstuk 'jaarverslag'.

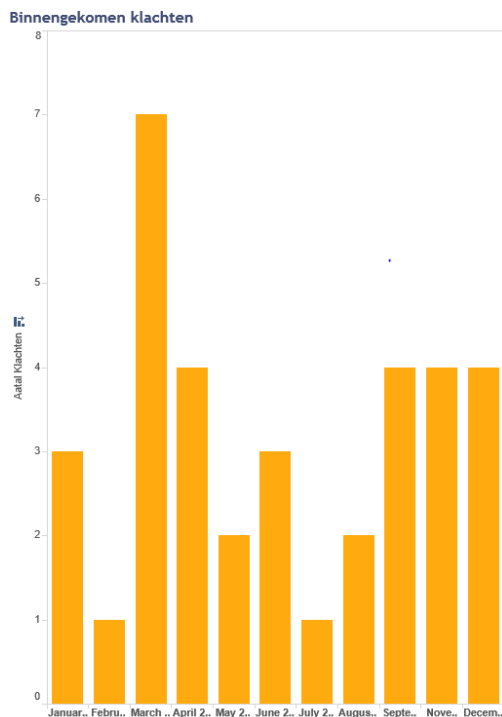
ISO-9001:2008

Met ingang van 1 juni 2012 is het GBT ISO-gecertificeerd. Met dit onafhankelijke kwaliteitskeurmerk maken we zichtbaar borg te staan voor kwaliteit en continue procesbeheersing en -verbetering. Dit certificaat heeft een geldigheidsduur van drie jaar. Tijdens de looptijd van drie jaar van het certificaat moeten wij twee externe audits laten houden. Ook worden jaarlijks interne audits gehouden. Tijdens de looptijd van het certificaat moeten alle processen eenmaal intern geaudit worden. Het kwaliteitsbeleid van het GBT houdt in dat proceseigenaren in het kader van de procesverbetering jaarlijks verklaren dat de processen actueel zijn, dan wel aangepast dienen te worden. Ook in 2015 heeft deze beoordeling weer plaatsgevonden. In 2015 was de eerste periode van drie jaar voorbij en in april van dit jaar is het GBT weer uitgebreid geaudit. Het GBT is wederom glansrijk geslaagd voor deze uitgebreide audit, waarmee de geldigheidsduur voor een periode van drie jaar verlengd is.

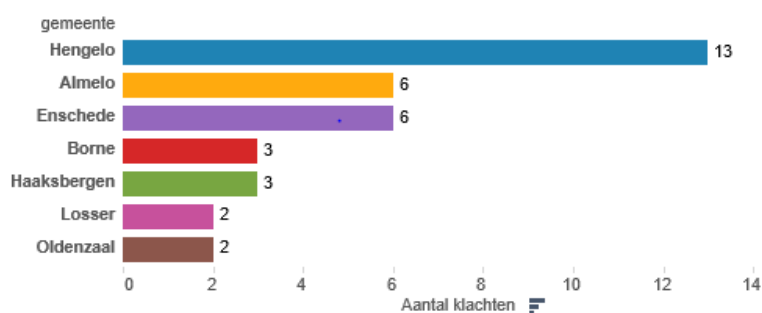
Klachten

Voor de behandeling van klachten is door het Algemeen Bestuur de 'regeling interne klachtenprocedure' vastgesteld.

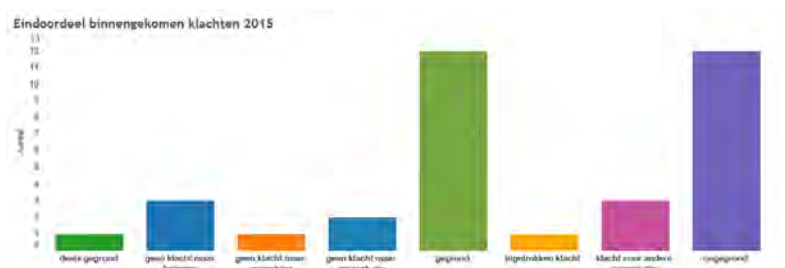
In 2015 zijn er 35 klachten door het GBT ontvangen en in behandeling genomen. Onderstaande weergave laat het aantal ontvangen klachten in de tijd zien en de verdeling van de klachten per gemeente:

Aantal klachten per gemeente

De klachten zijn als volgt afgehandeld:

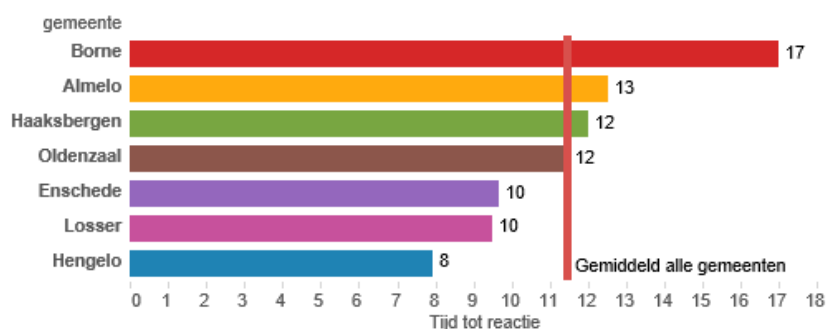

De verdeling van het aantal (deel) gegronde klachten per gemeente:

De doorlooptijd van de klachten bedraagt gemiddeld 12 dagen. Dit is ruim binnen de vastgestelde norm van 6 weken.

Gemiddelde doorlooptijd per gemeente

De gegronde klachten zijn nader geanalyseerd. Uit de analyse is gebleken dat de reden waarom burgers klagen divers is. Er zijn geen gegronde klachten die proces gerelateerd zijn. Alle klachten vloeien voort uit menselijk handelen of technische incidentele issues. Omdat alle gegronde klachten berusten op incidenten, zijn er geen verbetermaatregelen doorgevoerd. Eén klacht is in de loop van de tijd gevolgd om vinger aan de pols te houden of dit incident zich niet zou herhalen. Er is geconstateerd dat dit niet is gebeurd.

In het jaarplan 2015 zijn twee KPI's opgenomen: maximaal vijf gegronde klachten die proces gerelateerd zijn en maximaal twintig overige gegronde klachten. Er zijn geen proces gerelateerde gegronde klachten en dertien overige gegronde klachten. De norm is daarmee niet overschreden.

2.2.6 Verbonden partijen

Het GBT heeft geen verbonden partijen.

2.2.7 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing op het GBT.

2.2.8 Rechtmatigheid

De activiteiten op het gebied van rechtmatigheid worden uitgevoerd binnen de teams en de verbijzonderde interne controle wordt uitgevoerd door kwaliteitsmedewerkers. De resultaten hiervan zijn terug te vinden in het onderdeel 2.1 'programmaverantwoording'. De rechtmatigheid is getoetst aan de hand van het normenkader dat onderdeel uitmaakt van het op 18 december 2014 vastgestelde Controleprotocol van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente voor 2013 en volgende jaren. Het normenkader is in december 2015 geactualiseerd.

3 JAARREKENING

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

3.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het BBV daarvoor geeft en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Resultaatbepalingsgrondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en lasten worden als incidenteel aangemerkt, indien zij zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

De accountantskosten worden toegerekend aan het jaar, waarin de diensten zijn verricht.

Balans

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs is gedefinieerd als de inkoopprijs inclusief de bijkomende kosten. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden medio het boekjaar waarin het gereed komt, lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft de afwaardering plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de investeringen gedaan bij de oprichting van het GBT bedragen in jaren:

GouwBelastingen	7 jaren
Projectkosten	5 jaren (van toepassing op de waarderingsapplicatie)
Meubilair	10 jaren

Op 13 december 2012 heeft het Algemeen Bestuur de beleidsregels inzake afschrijving en waardering van activa herzien.

GouwBelastingen	4 jaren betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Almelo 3 jaren betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Oldenzaal
Projectkosten	2 jaren (van toepassing op de waarderingsapplicatie) betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Almelo 1 jaar (van toepassing op de waarderingsapplicatie) betreffende investeringen m.b.t. toetreding gemeente Oldenzaal

De afschrijvingstermijnen worden gelijk gesteld met de resterende duur van de lopende contracten met Gouw en Ortax zodat we, bij een eventuele (verplichte) aanbesteding met mogelijk een andere leverancier, niet blijven zitten met financieringskosten van de oude leverancier.

In 2014 is hardware betreffende de belastingapplicatie geactiveerd. De afschrijvingstermijn is bepaald op basis van de verwachte levensduur van de hardware, te weten 3 jaar.

In 2015 heeft geen activatie van materiële vaste activa met economisch nut plaats gevonden.

Financiële vaste activa

Leningen u/g⁴ zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen zijn met de boekwaarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Op deze post zijn de saldi van de eigen drie betaalrekeningen van het GBT verantwoord. Met de gemeenten zijn in de Dienstverleningsovereenkomst afspraken gemaakt over de afstorting van de ontvangsten naar de hoofdrekeningen van de gemeenten.

Eigen vermogen

- De algemene reserve / reserve jaarresultaten dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers en incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering te kunnen opvangen en om innovatieve ontwikkelingen te kunnen bekostigen. De maximum hoogte van deze reserve is bepaald op 5% van het begrotingstotaal (besluit AB d.d. 28 oktober 2009);
- Het resultaat na bestemming is het nog resterende resultaat na reeds in de jaarrekening verwerkte mutaties in de reserves. Het nog te bestemmen resultaat

⁴ u/g staat voor uitgeleend geld

2014 wordt via een separaat bestuursvoorstel bij deze jaarrekening ter besluitvorming aan het Bestuur voorgelegd.

Plottende passiva

De plottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Single Information Single Audit (SiSa)

Omdat het GBT geen specifieke uitkeringen van het Rijk ontvangt, is geen SISA-specificatie opgenomen.

3.2 HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Binnen de begroting van 2015 zijn de volgende organisatie-eenheden en producten aanwezig:

- organisatie-eenheid Staf en Algemeen;
- organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen, waar de volgende eindproducten onder vallen:
 - Waardebepaling;
 - Combi-aanslagen;
 - Ad Hoc-aanslagen;
 - Hondenbelasting;
 - Kwijtschelding;
 - Debiteurenbeheer;
 - Dwanginvordering;
 - Havengelden;
 - Diftar Hengelo.

Tevens worden de dekkingsmiddelen nader toegelicht.

In de primitieve begroting is de tabel op de volgende pagina weergegeven. Om tot een juiste presentatie voor de jaarrekening te komen is er een vertaaltabel gebruikt, die op de volgende pagina wordt weergegeven. Alle doorbelastingen tussen de organisatie-eenheden en de eindproducten zijn uit de begroting gehaald en de materiële kosten van de producten zijn onder de organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' geplaatst. Hierdoor zijn de werkelijke (materiële) baten en lasten zichtbaar geworden, waarover marges van 1% en 3% (genoemd in het controleprotocol) berekend worden, evenals de dotatie aan de reserve op basis van 5% van de begrote lasten.

	Presentatie in begroting:		Vertaling	Presentatie in jaarrekening:	
	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 voor wijziging	
	Lasten	Baten		Lasten	Baten
Organisatie-eenheid Staf en algemeen	1.737.600	1.737.600		1.737.600	25.000
Materieel	1.737.600	25.000		1.737.600	25.000
Doorbelastingen		1.712.600	Vervalt	0	0
Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen	7.586.800	7.586.800		7.175.600	1.035.600
Materieel	5.874.200	7.600	Onvoorzien (€ 42.000) naar dekkingsmiddelen	7.175.600	1.035.600
Doorbelastingen	1.712.600	7.579.200	Vervalt	0	0
Product Diftar Hengelo	46.500	46.500		0	0
Materieel	46.500		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		46.500	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Product Waardebepaling	4.307.110	4.307.110		0	0
Materieel	535.700		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		4.307.110	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	3.771.410		Vervalt	0	0
Product combi aanslagen	726.483	726.483		0	0
Materieel	130.000		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		726.483	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	596.483		Vervalt	0	0
Product ad hoc aanslagen	782.540	782.540		0	0
Materieel	46.600		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		782.540	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	735.940		Vervalt	0	0
Product Hondenbelasting	176.688	176.688		0	0
Materieel	63.000		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		176.688	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	113.688		Vervalt	0	0
Product Kwijtschelding	471.334	471.334		0	0
Materieel	90.100		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		471.334	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	381.234		Vervalt	0	0
Product Debiteurenbeheer	830.124	830.124		0	0
Materieel	124.500		Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		830.124	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	705.624		Vervalt	0	0
Product Dwanginvordering	1.581.821	1.581.821		0	0
Materieel	307.000	1.028.000	Naar organisatie-eenheid Vastgoed en Belastingen	0	0
Gemeentelijke bijdrage		553.821	Naar dekkingsmiddelen	0	0
Doorbelastingen	1.274.821		Vervalt	0	0
Dekkingsmiddelen	0	0		42.000	7.894.600
Gemeentelijke bijdrage				0	7.894.600
Onvoorzien				42.000	0
Totaal	18.247.000	18.247.000		8.955.200	8.955.200

Deze organisatie-eenheden zijn weergegeven in het overzicht van baten en lasten op de volgende pagina.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING												
	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 na wijziging			Realisatie 2015			Realisatie 2014		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Organisatie-eenheden Staf en algemeen Vastgoed en belastingen (inclusief alle bijbehorende producten)												
	-25.000	1.737.600	1.712.600	-27.800	2.084.700	2.056.900	-27.875	2.034.254	2.006.380	-58.402	2.651.989	2.593.586
	-1.035.600	7.175.600	6.140.000	-1.653.100	7.630.800	5.977.700	-1.662.983	7.417.848	5.754.865	-1.562.636	6.693.442	5.130.806
	-1.060.600	8.913.200	7.852.600	-1.680.900	9.715.500	8.034.600	-1.690.858	9.452.102	7.761.244	-1.621.038	9.345.431	7.724.393
Inkomensoverdrachten gemeenten												
Inkomensoverdracht Borne	-343.977	0	-343.977	-343.977	0	-343.977	-343.977	0	-343.977	-347.054	0	-347.054
Inkomensoverdracht Enschede	-3.155.147	0	-3.155.147	-3.155.147	0	-3.155.147	-3.152.935	0	-3.152.935	-3.303.650	0	-3.303.650
Inkomensoverdracht Hengelo	-1.718.132	0	-1.718.132	-1.718.132	0	-1.718.132	-1.705.715	0	-1.705.715	-1.772.302	0	-1.772.302
Inkomensoverdracht Hengelo dlfar	-46.500	0	-46.500	-46.500	0	-46.500	-38.643	0	-38.643	-29.168	0	-29.168
Inkomensoverdracht Losser	-346.386	0	-346.386	-346.386	0	-346.386	-346.386	0	-346.386	-353.899	0	-353.899
Inkomensoverdracht Haaksbergen	-386.099	0	-386.099	-386.099	0	-386.099	-386.099	0	-386.099	-381.282	0	-381.282
Inkomensoverdracht Almelo	-1.325.009	0	-1.325.009	-1.325.009	0	-1.325.009	-1.313.134	0	-1.313.134	-1.466.627	0	-1.466.627
Inkomensoverdracht Oldenzaal	-573.350	0	-573.350	-573.350	0	-573.350	-573.350	0	-573.350	-612.285	0	-612.285
Inkomensoverdracht Lochem	0	0	0	0	0	0	-451	0	-451			
Inkomensoverdracht Hof van Twente.	0	0	0	0	0	0	-4.430	0	-4.430			
Saldo financieringsfunctie							-126	257	131	-9.637	5.384	-4.253
Onvoorzien	0	42.000	42.000	0	0	0	0	0	0			
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-7.894.600	42.000	-7.852.600	-7.894.600	0	-7.894.600	-7.865.245	257	-7.864.988	-8.275.904	5.384	-8.270.520
Saldo van baten en lasten	-8.955.200	8.955.200	0	-9.575.500	9.715.500	140.000	-9.556.103	9.452.359	-103.743	-9.896.942	9.350.815	-546.127
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0	-140.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	-140.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	-8.955.200	8.955.200		-9.715.500	9.715.500		-9.556.103	9.452.359		-9.896.942	9.350.815	
Resultaat			0			0			-103.743			-546.127

3.2.1 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen

Organisatie-eenheid Staf en Algemeen (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Verschil begroting realisatie
Totaal lasten	2.034.254	2.084.700	-50.446
Totaal baten	-27.875	-27.800	-75
Saldo van baten en lasten	2.006.381	2.056.900	-50.519
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	
Resultaat	2.006.381	2.056.900	

De organisatie-eenheid Staf en Algemeen heeft een positief resultaat van € 50.446.

De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie worden hieronder toegelicht.

(bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging	Verschil begroting - realisatie
A) Accountantskosten	77.340	98.000	26.000	-20.660
B) Personeel van derden	177.931	210.000	40.000	-32.069

Nb. Een “-” staat voor een voordelig verschil.

- A) In boekjaar 2015 heeft zowel de interim-controle en de jaarrekeningcontrole van boekjaar 2014 plaatsgevonden evenals de interim-controle van boekjaar 2015, voor zowel de ‘financiën’ van het GBT alsmede de controle op de belastingopbrengsten voor het verkrijgen van een controleverklaring op deze opbrengsten. Bij de controle van boekjaar 2014 is gebleken dat er geen geldige ISAE-verklaring beschikbaar was op het belastingpakket alsmede dat de beheersmaatregelen geoptimaliseerd konden worden. Vanwege het ontbreken van de verklaring zijn voor boekjaar 2014 aanvullende kosten in rekening gebracht. Eventuele aanvullende kosten voor de controle betreffende boekjaar 2015 zullen in boekjaar 2016 gerealiseerd worden. Bij het opstellen van de gewijzigde begroting was nog wel rekening gehouden met meerkosten in boekjaar 2015;
- B) De uitvoering van de werkzaamheden rondom het informatiebeveiligingsbeleid worden deels doorgeschoven naar 2016, waardoor de realisatie lager ligt dan vooraf ingeschat.

Incidentele baten

Binnen de organisatie-eenheid Staf en Algemeen zijn incidentele baten verantwoord. Deze incidentele baten worden hieronder nader toegelicht.

Incidentele baten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
1) Overige opbrengsten derden	-2.875	-2.800	0

- 1) Dit betreft met name een slotuitkering van een verzekeraar, waar het GBT in het verleden bij verzekerd is geweest. Deze verzekeraar is geliquideerd.

Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen

De wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) trad per 1 januari 2013 in werking. In onderstaande tabel worden de gegevens weergegeven betreffende de Wet Normering Bezoldiging Topfunctionarissen, welke openbaar gemaakt moeten worden. De volgende functionarissen vallen onder de WNT:

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1					
	R.G. Welten	J. van Marle	J. Hermans	M. ten Heuw	R. Toet
Functie(s)	Voorzitter DB	Lid DB	Lid DB	Lid DB	Directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 30/11	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	nee	nee	nee	nee	Ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nee	nee	nee	nee	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	178.000	162.882	15.118	178.000	178.000
Bezoldiging					
Beloning	0	0	0	0	86.276
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	12.375
Subtotaal	0	0	0	0	98.651
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	98.651
Gegevens 2014					
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	26/6 - 31/12	n.v.t.	26/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2014 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	1
Bezoldiging 2014					
Beloning	0	0	0	0	84.954
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	314
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	13.845
Totaal bezoldiging 2014	0	0	0	0	99.113
Individueel WNT-maximum 2014	230.474	119.341	0	119.341	230.474

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1										
	R.G. Welten	J. van Marle	J. Hermans	M. ten Heuw	H. Mulder	E. Eerenberg	E. Prent	J.F. Hassink	T. Vloothuis	
Functie(s)	Voorzitter AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 30/11	1/12 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.700	16.288	1.512	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800
Bezoldiging										
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gegevens 2014										
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	26/6 - 31/12	26/6 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband in 2014 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2014										
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2014	17.286	11.524	11.524	11.524	11.524	5.967	5.967	11.524	11.524	11.524

Op grond van de WNT dient de publieke en semipublieke sector ook de bezoldiging van ingehuurd derden openbaar te maken in de jaarstukken als deze aan bepaalde voorwaarden hebben voldaan. In 2015 was van en dergelijke inhuur geen sprake.

Organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen

Organisatie-eenheid	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil begroting- na wijziging realisatie
Vastgoed en belastingen			
(bedragen in euro's)			
Totaal lasten	7.417.848	7.630.800	-212.952
Totaal baten	-1.662.983	-1.653.100	-9.883
Saldo van baten en lasten	5.754.864	5.977.700	-222.836
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0
Resultaat	5.754.864	5.977.700	-222.836

De organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' heeft een positief resultaat van € 222.836.

De belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie worden hieronder toegelicht.

(bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging	Vershil begroting - realisatie
A) Lonen en salarissen	3.672.025	3.882.000	3.882.000	-209.975
B) Deurwaarderswerkzaamheden	40.609	193.000	218.000	-152.391
C) Personeel van derden	1.054.932	956.200	565.000	98.732
D) Uitbesteding bezwaren	90.857	0	0	90.857
E) Drukwerk	49.620	121.000	121.000	-71.380

Nb. Een “-“ staat voor een voordelig verschil.

- A) Er was in 2015 vacatureruimte binnen de organisatie-eenheid ‘Vastgoed en belastingen’, waardoor de realisatie lager is dan begroot;
- B) In 2015 worden de deurwaarderswerkzaamheden uitbesteed aan een andere leverancier. In de aanbesteding zijn enerzijds lagere tarieven bedongen en anderzijds worden de dossierkosten pas bij afhandeling van het dossier in rekening gebracht en niet op het moment dat het GBT het dossier overdraagt aan de deurwaarder. Dit heeft er in geresulteerd dat de kosten veel lager zijn dan begroot. Dit is naar verwachting slechts een eenmalige dip. Vanaf volgend jaar zullen de kosten weer op niveau liggen;
- C) In 2015 zijn de aanbevelingen van de Waarderingskamer opgevolgd met als resultaat dat de kosten voor personeel van derden hoger liggen dan begroot.
- D) In 2015 zijn zowel alle WOZ-bezwaren als heffingsbezwaren voor inhoudelijke behandeling uitbesteed. Deze post was niet begroot;
- E) Als gevolg van een aanbesteding zijn in 2015 de kosten voor drukwerk lager, omdat enerzijds lagere tarieven zijn bedongen. Daarnaast worden ook steeds meer aanslagbiljetten via MijnOverheid bezorgd, waardoor de kosten voor drukwerk ook afnemen.

De kapitaallasten bedroegen in 2015:

(in €)	Realisatie 2015	
	Rente	Afschrijving
Belastingapplicatie	13.191	219.854
Hardware	1.010	10.100
Meubilair	1.568	5.245

Incidentele baten

Binnen de organisatie-eenheid Vastgoed en belastingen zijn incidentele baten verantwoord. Deze incidentele baten worden hieronder nader toegelicht.

Incidentele baten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
1) Vergoedingen voor personeel	-201.999	-192.000	0
2) Overige opbrengsten kwijtschelding	-99.937	-99.000	0
3) Opbrengsten uit dwanginvordering	-1.316.617	-1.320.000	-1.028.000,00

- 1) In 2015 zijn diverse medewerkers gedetacheerd bij de gemeenten Enschede, Hof van Twente en Bronckhorst.
- 2) In 2015 heeft het GBT een overeenkomst met het GBLT gesloten, waarmee werd afgesproken dat in 2015 alle uitspraken kwijtschelding tegen een vergoeding aan het GBLT worden verstrekt, zodat de belastingplichtigen slechts bij één organisatie kwijtschelding aan hoefden te vragen.
- 3) De opbrengsten uit dwanginvordering zijn € 28.000 hoger dan primitief begroot. Dit wordt veroorzaakt door de nasleep van de financiële crisis in Nederland. Het GBT verwacht dat, wanneer de financiële situatie in Nederland verder stabiliseert en weer aantrekt, de opbrengsten significant zullen dalen.

De gemeentelijke bijdrage met betrekking tot de Diftar van Hengelo is voor een bedrag van € 21.831 op de balans geplaatst als vooruit ontvangen bijdrage. Het bedrag dat in 2014 als vooruit ontvangen is geboekt, is vrijgevallen in de exploitatie 2015 ter dekking van de kosten van de definitieve aanslag Diftar 2014 (zie ook de toelichting op de gemeentelijke bijdrage aan het einde van deze paragraaf).

Dekkingsmiddelen

De dekkingsmiddelen van het GBT bestaan uit drie componenten:

- onvoorzien;
- financiering;
- gemeentelijke bijdrage.

Bij de primitieve begroting was € 42.000 geraamd voor onvoorziene kosten. Dit budget is bij de gewijzigde begroting gebruikt als dekking voor overschrijdingen van andere budgetten.

Het saldo uit de financiering betreft het verschil tussen de werkelijk betaalde en ontvangen rente. In 2015 was het saldo € 131 negatief.

De gemeentelijke bijdragen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Inkomensoverdracht gemeenten (bedragen in euro's)	Realisatie 2015	Begroting 2015 na wijziging	Begroting 2015 voor wijziging
Inkomensoverdracht van Enschede	-3.152.935	-3.155.147	-3.155.147
Inkomensoverdracht van Hengelo	-1.705.715	-1.718.132	-1.718.132
Ink. overdracht Hengelo i.v.m. Diftar	-38.643	-46.500	-46.500
Inkomensoverdracht van Borne	-343.977	-343.977	-343.977
Inkomensoverdracht van Losser	-346.386	-346.386	-346.386
Inkomensoverdracht van Haaksbergen	-386.099	-386.099	-386.099
Inkomensoverdracht van Almelo	-1.313.134	-1.325.009	-1.325.009
Inkomensoverdracht van Oldenzaal	-573.350	-573.350	-573.350
Inkomensoverdracht van Lochem	-451	0	0
Inkomensoverdracht van Hof van Twente	-4.430	0	0

De afwijkingen in de bijdragen van Enschede, Hengelo, Almelo, Lochem en Hof van Twente worden veroorzaakt doordat het GBT bij het regionale initiatief van deze gemeenten om gezamenlijk het beheer van het Twentekanaal op te pakken een aangepast tarief voor de heffing en inning van havengelden heeft aangeboden op basis van een geheel geautomatiseerde gegevensaanlevering. In de bestuursvergadering van 18 december 2014 (stuknummer AB2014012) is dit behandeld.

In 2015 is € 46.500 ontvangen van de gemeente Hengelo voor de uitvoering Diftar. In onderstaand verloopoverzicht worden de kosten Diftar weergegeven.

Diftar gemeente Hengelo	Bedrag
Vooruitontvangen deel bijdrage 2014	28.719,66
Werkelijke materiele kosten definitieve aanslag 2014	3.758,96
Werkelijke personele kosten definitieve aanslag 2014	10.215,06
terug te betalen aan de gemeente Hengelo	14.745,64
Gemeentelijke bijdrage 2015	46.500,00
Werkelijke materiele kosten voorlopige aanslag 2015	8.829,96
Werkelijke personele kosten voorlopige aanslag 2015	15.839,12
Als vooruitontvangen naar de balans	21.830,92

3.3 BALANS

3.3.1 Balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2015		Balans 01-01-2015	
Vaste activa				
<u>Materiële vaste activa</u>		159		394
Investerings met een economisch nut	159		394	
Totaal vaste activa		159		394
Wlottende activa				
<u>Uitzettingen korter dan één jaar</u>		4.142		4.057
Vorderingen op openbare lichamen	2.029		432	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.317		2.827	
Overige vorderingen GBT	796		798	
<u>Liquide middelen</u>		116		98
Banksaldi	116		98	
<u>Overlopende activa</u>		129		74
Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	129		74	
Totaal vlottende activa		4.387		4.229
Totaal generaal		4.546		4.624

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2015		Balans 01-01-2015	
Vaste passiva				
<u>Eigen vermogen</u>		777		1.030
Bestemmingsreserves:				
Overige bestemmingsreserves	673		484	
Resultaat na bestemming	0		546	
Nog te bestemmen resultaat	104		0	
<u>Voorzieningen</u>		0		14
Voorziening ILB	0		14	
Totaal vaste passiva		777		1.044
Vlottende passiva				
<u>Kortlopende schulden < 1 jaar</u>		3.134		3.462
Overige schulden GBT	385		645	
RC-verhouding opdrachtgevers	2.749		2.817	
<u>Overlopende passiva</u>		636		118
Vooruitontvangen en nog te betalen bedragen	636		118	
Totaal vlottende passiva		3.769		3.580
Totaal generaal		4.546		4.624

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2015

Alle bedragen in de tabel en toelichting in deze paragraaf moeten worden vermenigvuldigd met € 1.000.

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Er zijn geen activa gedurende het boekjaar of per balansdatum in erfpacht uitgegeven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Investerings met een economisch nut	159	394
Totaal	159	394

Het GBT werkt niet met investeringskredieten. Daarom is er bij de materiële vaste activa geen kredietstaat toegevoegd en is er ook geen sprake van overschrijding van de kredietlimiet.

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

x € 1.000	Boekwaarde per 01-01-2015	Investerin- gen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2015
Software GouwlT	330	0	0	220	0	0	110
Hardware GouwIT	25	0	0	10	0	0	15
Meubilair	39	0	0	5	0	0	34
Totaal	394	0	0	235	0	0	159

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2015	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2015	Balanswaarde per 01-01-2015
Vorderingen op openbare lichamen	2.029	0	2.029	432
Uitzettingen in 's Rijk schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.317	0	1.317	2.827
Overige vorderingen GBT	796	0	796	798
Totaal	4.142	0	4.142	4.057

Op balansdatum bestaat geen noodzaak tot het treffen van voorzieningen voor oninbaarheid. Per post kan de volgende toelichting worden gegeven:

- De vorderingen op openbare lichamen bestaan o.a. uit facturen gericht aan gemeenten, uit vorderingen op het BCF⁵ en uit nog te verrekenen oninbaar verklaarde vervolgingskosten;
- De uitzettingen in 's Rijk schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar betreft de vordering die het GBT heeft op de Staat. Dit zijn de overtollige liquide

⁵ BCF staat voor BTW Compensatie Fonds

middelen, die het GBT in het kader van het schatkistbankieren bij de Staat moet 'parkeren';

- De overige vorderingen GBT betreffen de nog te ontvangen vervolgingskosten. Het GBT loopt geen risico over deze vorderingen. Wanneer betaling door de belastingplichtige achterwege blijft, worden deze kosten meegenomen in het voorstel oninbaar. Zie onderdeel 2.1.8.

In onderstaande tabel wordt de benutting van de drempelbedragen in het kader van het schatkistbankieren weergegeven:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	243	110	98
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	139	7	140	152
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.716			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.716			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	9.949	22.097	10.095	8.973
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	111	243	110	98

Het GBT is heel 2015 onder het drempelbedrag gebleven.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Kassaldi	0	0
Banksaldi	116	98
Totaal	116	98

Het banksaldi is opgebouwd uit de afzonderlijke saldo's van de hoofdrekening, de belastingrekening, de exploitatierekening en de werkrekening Schatkistbankieren van het GBT. Eind december is een voorschot van de belastingontvangsten in december afgestort aan de deelnemende gemeenten.

De verantwoording van de middelen Schatkistbankieren vindt plaats onder de uitzettingen korten dan één jaar (uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar).

Het GBT heeft bij de Bank Nederlandse Gemeenten een rekening courant faciliteit met een limiet van € 630.000 met een looptijd tot en met 31 december 2015. In 2015 is de limiet één dag overschreden. De bancaire diensten zijn in 2015 opnieuw aanbesteed en de diensten zijn aan de Bank Nederlandse Gemeenten gegund. De limiet van de rekening courant faciliteit is vanaf 1 januari 2016 € 820.000.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

x € 1.000	Boekwaarde per 31 -12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Vooruitbetaalde bedragen	66	62
Nog te ontvangen bedragen	64	12
Totaal	129	74

Het saldo vooruitbetaalde bedragen bestaat uit facturen die ontvangen zijn in 2015, maar betrekking hebben op 2016, en uit vorderingen in het kader van het Fietsplan GBT. Het saldo nog te ontvangen bedragen betreft een uitbetaling in het kader van een afhandeling van een WOZ-bezwaar, welke nog in de belastingapplicatie administratief verwerkt moet worden.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	673	484
Resultaat 2014 na bestemming	0	546
Nog te bestemmen resultaat 2015	104	0
Totaal	777	1.030

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

x € 1.000	Boekwaarde 01-01-2015	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2015
Bestemmingsreserve 5% begrotingstotaal	484	189	0	-179	0	494
Bestemmingsreserve BAG-WOZ			179			179
Nog te bestemmen resultaat 2014	546	-546	0	0	0	0
Nog te bestemmen resultaat 2015			104		0	104
Totaal	1.030	-357	283	-179	0	777

Het voordelige resultaat na bestemming 2014 is conform het voorstel resultaatbestemming 2014 deels aan de bestemmingsreserves gedoteerd en het overige deel ad € 356.693 is teruggestort naar de deelnemende gemeenten (zie ook onderdeel 3.1 onder Eigen Vermogen). Van de bestemmingsreserve is in 2012 € 202.000 beschikbaar gesteld als dekking voor de wettelijke verplichting tot synchronisatie van BAG-WOZ-gegevens. Tot op heden is € 22.846,25 onttrokken uit de reserve voor deze wettelijke verplichting. Het restant is in een aparte reserve geplaatst. In 2016 worden nog 5 gemeenten aangesloten op de Landelijke Voorziening WOZ.

VOORZIENINGEN

Onder de voorzieningen is het individuele loopbaanbudget opgenomen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Individueel loopbaanbudget	0	14
Totaal	0	14

Naar aanleiding van de uitkomst van de CAO-onderhandelingen kon iedere medewerker van het GBT aanspraak maken op het individueel opleidingsbudget ad € 500 per jaar gedurende de periode 2013 tot en met 2015. In 2015 liep het individueel opleidingsbudget af en vallen de tegoeden in de voorziening vrij in de exploitatie.

Het verloop in 2015 wordt in het nu volgende overzicht weergegeven:

x € 1.000	Boekwaarde per 01-01-2015	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde per 31-12-2015
Individueel loopbaanbudget	14	0	14	0

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Schulden < 1 jaar	3.134	3.462
Overlopende passiva	636	118
Totaal	3.770	3.580

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Overige schulden	385	645
Rekeningcourant verhouding opdrachtgevers	2.749	2.817
Totaal	3.134	3.462

Per post kan de volgende toelichting worden gegeven:

- De overige schulden betreffen ontvangen facturen van leveranciers;
- De post 'rekening-courant verhouding opdrachtgevers' heeft betrekking op het saldo van de rekening-courant verhouding met de deelnemende gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Lochem en Hof van Twente en de openstaande belastingdebiteuren per gemeente.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

x € 1.000	Boekwaarde per 31-12-2015	Boekwaarde per 01-01-2015
Vooruitontvangen	133	29
Nog te betalen	503	89
Totaal	636	118

Het vooruit ontvangen bedrag per 31-12-2015 betreft de bijdrage voor de afrekening Diftar 2015 in 2016 en een ontvangen vergoeding van de gemeente Bronckhorst voor een medewerker die boventallig is overgekomen naar het GBT.

De nog te betalen bedragen bestaan met name uit opgenomen verplichtingen, verrekeningen met de Rijksbelastingdienst en af te dragen BTW.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Er zijn ultimo 2015 geen waarborgen dan wel garanties verstrekt aan natuurlijke- en rechtspersonen.

Langlopende financiële verplichtingen

Het GBT is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

- a. DVO met gemeente Hengelo (huisvesting, facilitair en financiën);
- b. DVO met gemeente Enschede (HRM en ICT);
- c. Contracten met de softwareleveranciers Gouw-IT en Ortec Finance;
- d. Contract met deurwaarderskantoor Invoed;
- e. Raamovereenkomsten met ANG, SMQ, Thorbecke, Involon, Cannock Chase, Eiffel en Verkouw;
- f. Leaseovereenkomst met Autolease Twente voor één leaseauto buitendienstmedewerker;
- g. Leaseovereenkomst met LeasePlan voor twee leaseauto's voor algemeen gebruik en één leaseauto voor een buitendienstmedewerker.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks gelijke omvang

De arbeidskosten gerelateerde verplichtingen voor vakantiegeld en verlofdagen zijn overeenkomstig het BBV niet in de balans verwerkt. De openstaande verplichting voor vakantiegeld inclusief een opslag voor sociale lasten (15%) bedraagt € 277.000. De nog niet opgenomen verlofuren per 31 december 2015 zijn vermenigvuldigd met het gemiddelde uurtarief inclusief een opslag voor sociale lasten (15%). Deze openstaande verplichting bedraagt € 118.000.

3.4 OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum, is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Voorstel tot resultaatbestemming

Het voorstel tot resultaatbestemming is als separaat document bij de vaststelling van de jaarstukken 2015 aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente.

Hengelo, 13 april 2016

De secretaris,

De voorzitter,

.....

.....

dr. R. Toet

mr. drs. R.G. Welten

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Uitkomsten jaarrekeningcontrole en overige informatie 2015

Rapportage aan het algemeen bestuur

d.d. 12 april 2016

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke
regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
T.a.v. de heer dr. R. Toet, directeur
Postbus 845
7550 AV HENGELO (OV)

Zwolle, ... 2016

KENMERK

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (hierna: GBT). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervonden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van het GBT.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het algemeen bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele *corporate governance*.

Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 12 april 2016 besproken met de stafadviseur Financiën. Daarnaast hebben wij dit verslag op 13 april 2016 mondeling toegelicht in de vergadering van het dagelijks bestuur.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J. Schuurkamp - Spijkerboer RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4	Bijlagen	20
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6	1 Onafhankelijkheid en controleproces	
Controle belastingverantwoordingen 2015	13	2 Automatisering en IT	
Kwaliteit beheersorganisatie	15	Totaal aantal pagina's in dit rapport: 26	

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Voornemen verstrekken van goedkeurende controleverklaring	Na afronding van de resterende werkzaamheden zijn wij voornemens om met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van het GBT. Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen.
	De jaarrekening is getrouw	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2015 is ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en dat de balans en het overzicht van baten en lasten, alsmede de toelichtingen daarop een getrouwe weergave zijn van de financiële positie, baten en lasten van het GBT.
	De jaarrekening is rechtmatig	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de rechtmatigheid betekent dat de in de jaarrekening 2015 verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de door het algemeen bestuur vastgestelde begroting 2015 en met de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen.
	Geen bevindingen ten aanzien van verantwoording WNT	Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de <i>Beleidsregels toepassing WNT 2015</i> . Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd.
	Automatisering en IT	Hoewel onze controle niet primair gericht was op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen, hebben wij geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking geconstateerd.

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Controle belastingverantwoordingen 2015	Planning	Conform uw opdracht hebben wij accountantscontrole uitgevoerd op deze door het GBT opgestelde financiële overzichten over 2015. Daartoe hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de afzonderlijke belastingverantwoordingen.
	Uitvoering	Wij hebben de interne beheersing van het GBT in aanmerking genomen die relevant is voor het opmaken van de belastingverantwoordingen. Wij hebben vastgesteld dat bij het GBT een deel van de randvoorwaarden die worden gesteld aan het geautomatiseerd systeem onvoldoende (of onvoldoende zichtbaar) is ingericht. Daarom konden wij niet steunen op de geïmplementeerde <i>application controls</i> en hebben wij een volledig gegevensgerichte controle uitgevoerd, bestaande uit gedetailleerde cijferanalyses en detailcontroles. Over de uitkomsten, detailbevindingen en conclusies van de door ons in het kader van onze controle op de belastingverantwoordingen verrichte IT-audit, rapporteren wij aan u via dit accountantsverslag.
	Conclusie	Naar ons oordeel geven de afzonderlijke belastingverantwoordingen van het GBT ten behoeve van de zeven gedurende 2015 in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten zowel de baten als het daarmee samenhangende debiteurensaldo (per 31 december 2015) inzake de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen over het begrotingsjaar 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en rechtmatig weer.
	Rapportage	Over onze conclusies rapporteerden wij u door middel van separate controleverklaringen bij de financiële overzichten d.d. 25 februari 2016.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat 2015 volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening bedraagt € 103.700,- voordelig ten opzichte van een na wijziging begroot nihil-saldo. Om dit saldo te realiseren, waren onttrekkingen aan de reserves ter grootte van € 140.000,- begroot. Gedurende het boekjaar hebben, naast resultaatbestemming voorgaand boekjaar (verwerkt via rechtstreekse vermogensmutatie), geen reservemutaties plaatsgevonden.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2015	Afwijking
Totale lasten	-/- 9.716	-/- 9.452	264
Totale baten	9.576	9.556	-/- 20
Saldo van baten en lasten	-/- 140	104	244
Mutaties in reserves	140	0	-/- 140
Resultaat	0	104	104

Uw begrotingsbeheer op orde

De afwijking van het resultaat over 2015 ter grootte van € 104.000,- voordelig wordt voornamelijk verklaard door het saldo van de gerealiseerde baten en lasten op het programma Vastgoed en belastingen ter grootte van € 222.800,- voordelig. Daarnaast is de begrote onttrekking aan de reserves niet nodig gebleken.

Het belangrijkste verschil op het programma wordt veroorzaakt door de onderschrijding op het budget van de personele lasten (€ 210.000,- voordelig). Dit in verband met de in 2015 bestaande vacatureruimte binnen de eenheid Vastgoed en belastingen.

Overige verschillen bestaan uit hoofde van onderschrijdingen op de Deurwaarderskosten en Drukwerk. Overschrijdingen bestaan op de inhuur van Personeel van derden, alsmede de Uitbesteding van de behandeling van bezwaren (per saldo € 34.000,- voordelig).

Het dagelijks bestuur van het GBT stelt het algemeen bestuur voor de jaarrekening vast te stellen en daarbij het positief resultaat ad € 104.000,- toe te voegen aan een nieuw te vormen reserve ter dekking van de toekomstige lasten samenhangend met de invoering van het Individueel KeuzeBudget (IKB).

Kwaliteit van het resultaat

Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 104.000,- voordelig en wijkt daarmee af van de begroting na wijziging 2015, die laatstelijk op 9 december 2015 is gewijzigd door het algemeen bestuur.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten analyseert het GBT het ontstaan van dit resultaat op een adequate wijze, door daarbij onderscheid te maken naar verschillen die ontstaan uit hoofde van incidentele en structurele baten. Toelichtingen op de verschillen per programma zijn daarbij opgenomen.

Er bestaat daarbij nog ruimte voor de verdere doorontwikkeling van deze analyse van de kwaliteit het resultaat, door hierin ook de incidentele lasten per programma te betrekken.

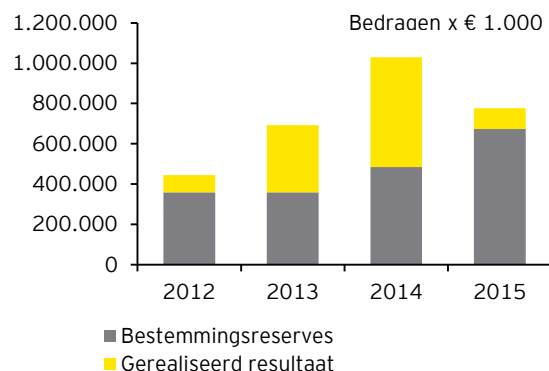
Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Analyse van de financiële positie

Eigen vermogen neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerd resultaat, bedraagt per jaareinde 2015 volgens de jaarrekening € 777.000,- en heeft zich vanaf 2012 als volgt ontwikkeld:

De totale reserves van het GBT zijn ten opzichte van 2014 met € 189.000,- toegenomen. Deze mutatie vloeit voort uit de verwerking van het besluit tot resultaatbestemming 2014, waarbij de resterende € 357.000,- is terugbetaald aan de per ultimo 2014 in de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Op grond van de door het algemeen bestuur d.d. 28 oktober 2009 vastgestelde beleidsregels, mag het eigen vermogen van het GBT niet meer bedragen dan 5% van het begrotingstotaal.

Wij hebben vastgesteld dat de gevormde bestemmingsreserve met een stand van € 494.000,- deze norm per 31 december 2015 met € 9.000,- overschrijdt. Door middel van resultaatbestemming 2015 zal aan het algemeen bestuur een nadere bestemming van deze middelen worden voorgesteld.

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een wijzigingsbesluit BBV vastgesteld. Dit besluit houdt de wijziging van het BBV in, betreffende het opnemen van kengetallen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Als gevolg van dit wijzigingsbesluit, dient het GBT met ingang van de Begroting 2016 een aantal verplichte ratio's te vermelden en een afzonderlijke toelichting per kengetal op te nemen. Deze ratio's zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Aangezien een aantal kengetallen is gebaseerd op balansposities, betekent dit dat publiekrechtelijke organisaties voor eigen gebruik een geprognosticeerde balans zullen moeten opstellen om de kengetallen voor de begroting te kunnen berekenen. Met de verdere vernieuwing van het BBV vanaf 2017 zal een geprognosticeerde balans mogelijk een voorgeschreven onderdeel van de begroting uitmaken.

Relevante financiële kengetallen		
Ratio	2015 Begroting	2015 Realisatie
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	niet vermeld	6,5%
Solvabiliteitsratio	<i>idem</i>	17,1%
Structurele exploitatieruimte	<i>idem</i>	-5,1%

Voor het eerst in de jaarrekening 2015 heeft het GBT aan deze wijziging van het BBV invulling gegeven.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Ons oordeel bij uw jaarrekening

< vervolg van vorige pagina >

Gezien het feit dat het GBT geen leningen heeft verstrekt, is de “netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen” gelijk aan de netto schuldquote.

De solvabiliteitsratio geeft weer in hoeverre het GBT met het beschikbare eigen vermogen aan haar verplichtingen kan voldoen.

Omdat het GBT in 2015 relatief veel incidentele baten heeft gerealiseerd, is het kengetal dat de structurele exploitatieruimte uitdrukt, negatief. De structurele baten waren in 2015 te laag om alle structurele lasten te dekken.

Een afzonderlijk kengetal zegt nog weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van het GBT.

Goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2015

Wij hebben geen ongecorrigeerde controleverschillen of herrubriceringen geconstateerd die materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. Daarom zijn wij na afronding van de resterende werkzaamheden voornemens om met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015 van het GBT. Dit onder voorwaarde dat het algemeen bestuur van het GBT de jaarrekening 2015 ongewijzigd vaststelt en haar besluit notuleert.

Wet normering topinkomens (WNT)

Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de jaarrekening.

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen verantwoording uit hoofde van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) gecontroleerd met inachtneming van de Beleidsregels toepassing WNT 2015. Op basis van onze controle, waaraan het door het ministerie van BZK opgestelde Controleprotocol WNT ten grondslag ligt, hebben wij vastgesteld dat de WNT in 2015 is nageleefd en dat de toelichting hierover in de jaarrekening geen fouten en/of onzekerheden bevat.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de financiële rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2015 van het GBT, zoals dat op 9 december 2015 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Op basis van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- ▶ de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving tot stand zijn gekomen;
- ▶ de jaarrekening 2015 is ingericht in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- ▶ het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd;
- ▶ gedurende het boekjaar geen sprake is geweest van misbruik en oneigenlijk gebruik die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties;

Begrotingscriterium

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Hierop wordt een beoordeling en rapportering van de accountant gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid. Lastenoverschrijdingen dienen echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij opneemdereregelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is door het dagelijks bestuur een analyse van de programmasaldi opgenomen. Lastenoverschrijdingen op programmaniveau ten opzichte van de begroting na wijziging 2015 zijn daarbij niet geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Het GBT heeft beheersmaatregelen opgezet die fraudepreventie, handhaving en opsporing, alsmede de actualisatie van wet- en regelgeving en naleving daarvan ten doel hebben. De toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik is onder andere neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die van invloed zijn op de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Jaarverslag, grondslagen en gemaakte schattingen

Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

Voor zover wij dat kunnen beoordelen, hebben wij geconcludeerd dat het jaarverslag 2015, zoals dat op de pagina's 7 tot en met 22 is opgenomen in de jaarstukken, verenigbaar is met de jaarrekening.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingen van voldoende niveau

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Zij is van mening dat de significante veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het maken van schattingen ten aanzien van de materiële vaste activa en de waardering van de vorderingen redelijk zijn. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen.

Wij hebben hieronder een beschouwing ten aanzien van de belangrijkste schattingen opgenomen:

Belangrijkste schattingen	Beoordeling 2015	Toelichting
Waardering van activa		Wij zijn van mening dat er geen bijzondere waardeverminderingen dienen te worden doorgevoerd met betrekking tot vaste activa die in de balans zijn opgenomen.
Waardering van de debiteuren		Indien noodzakelijk heeft een afwaardering van openstaande vorderingen plaatsgevonden. Wij kunnen ons vinden in de wijze waarop dit bepaald is.

Sensitiviteit schattingen hoog, door onzekere (externe) omstandigheden

Sensitiviteit schattingen is gemiddeld

Sensitiviteit schattingen ligt laag

Controle
belastingverantwoordingen 2015

Controle belastingverantwoordingen 2015

Financiële overzichten ten behoeve van de deelnemende gemeenten

Planning

Het GBT verzorgt voor de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser en Oldenzaal de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen. Met ingang van het boekjaar 2014 legt het dagelijks bestuur van het GBT jaarlijks verantwoording af over de gerealiseerde baten uit hoofde van gemeentelijke belastingen en heffingen, alsmede het daarmee samenhangende debiteurensaldo (ultimo boekjaar).

De belastingverantwoordingen over het begrotingsjaar 2015 zijn opgesteld voor de colleges van burgemeester en wethouders van voornoemde gemeenten met als doel het dagelijks bestuur van het GBT in staat te stellen te voldoen aan de met de gemeenten gesloten overeenkomsten en gemaakte afspraken.

Conform uw opdracht hebben wij accountantscontrole uitgevoerd op deze door het GBT opgestelde financiële overzichten over 2015. Daartoe hebben wij werkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de afzonderlijke belastingverantwoordingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door ons toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de belastingverantwoordingen geen afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van onze risico-inschattingen hebben wij de interne beheersing in aanmerking genomen die relevant is voor het opmaken van de afzonderlijke belastingverantwoordingen, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de gegeven omstandigheden.

Rapportage

Over onze conclusies rapporteerden wij u door middel van separate controleverklaringen bij de financiële overzichten d.d. 25 februari 2016.

Uitvoering

Op 16 oktober 2015 is er door de onafhankelijke auditor van de directie van GouwIT een assurance-rapport (Richtlijn 3000, type 1) uitgebracht, betreffende de inrichting van GouwBelastingen met als doelstelling een oordeel te geven over de betrouwbaarheid van in de software opgenomen controlemaatregelen die bijdragen aan de betrouwbare gegevensverwerking. Dit rapport beoordeelt in opzet en bestaan, met een redelijke mate van zekerheid, dat de beheersmaatregelen in GouwBelastingen voldoen aan de gestelde normen, voor zover de software daar met de geïdentificeerde beheersmaatregelen een bijdrage aan kan leveren.

Het rapport benadrukt dat de klantspecifieke inrichting voor een belangrijk deel bepalend is voor de effectieve werking van deze software. De inrichting van GouwBelastingen bij het GBT valt buiten de reikwijdte van voornoemd onderzoek. Wij hebben vastgesteld dat bij het GBT een deel van de randvoorwaarden niet voldoende is ingericht (zie hiervoor tevens hoofdstuk Kwaliteit beheersorganisatie, onderdeel Automatisering en IT). Daarom konden wij niet steunen op de geïmplementeerde application controls (geautomatiseerde controles in het IT pakket) en hebben wij een volledig gegevensgerichte controle uitgevoerd, bestaande uit gedetailleerde cijferanalyses en detailcontroles.

Conclusie

Naar ons oordeel geven de afzonderlijke belastingverantwoordingen van het GBT ten behoeve van voornoemde zeven gemeenten zowel de baten als het daarmee samenhangende debiteurensaldo (per 31 december 2015) inzake de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en heffingen over het begrotingsjaar 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en rechtmatig weer in overeenstemming met het gemodificeerd stelsel van baten en lasten en de vigerende gemeentelijke belastingverordeningen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van het GBT hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de effectieve werking van interne beheersmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Wij steunen voor de volgende processen op uw interne beheersing, hetgeen van invloed is op zowel aard als omvang van de te plannen en uit te voeren controlewerkzaamheden per jaareinde:

- ▶ Inkoop- en factuurverwerking;
- ▶ Betalingsverkeer.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Met betrekking tot de overige significante processen hebben wij een volledig gegevensgerichte controle de voorkeur gegeven boven een organisatiegerichte aanpak. De hieraan ten grondslag liggende overwegingen worden onderbouwd door aard en omvang van de processen, alsmede de beschikbaarheid van (overige) controle-informatie.

Wij concluderen dat de hierboven genoemde processen vanuit het perspectief van de accountant van voldoende niveau zijn.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Automatisering

In het kader van de controleopdracht hebben wij de informatisering- en automatiseringsomgeving van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (hierna: GBT) beoordeeld. Hiertoe hebben wij onder meer de procedures voor het wijzigingenbeheer en het beheer van logische toegangspaden tot de applicaties GouwBelastingen en Ortax, voor zover van belang voor uitvoering van de controleopdracht, onderzocht en beoordeeld. Tevens hebben wij kennis genomen van de reeds uitgevoerde opschoonactie omtrent de GouwBelastingen database en het nog lopende conversietraject met betrekking tot nieuw toetredende gemeenten.

In dit kader hebben wij een aantal aandachtspunten geformuleerd die u kunnen helpen uw ICT-omgeving naar een hoger beheerniveau te brengen. De (detail)bevindingen, risico's en aanbevelingen rondom de IT-beheerprocessen hebben wij opgenomen in bijlage 2 van dit accountantsverslag.

Opschoning GouwBelastingen database en conversietraject

GouwBelastingen is het primaire systeem voor het GBT. GouwBelastingen ondersteunt het GBT onder meer bij uitvoering van de belastingprocessen 'heffen' en 'innen'. Sinds de oprichting van de gemeenschappelijke regeling heeft het GBT data voor meerdere gemeenten door middel van een conversie samengevoegd in één database GouwBelastingen. Hierbij is echter 'veel' dubbele en verouderde informatie in de database aangetroffen. Het GBT heeft daarom in november 2014 besloten de database op te schonen. Deze opschoning heeft in het voorjaar van 2015 plaatsgevonden.

U heeft aangegeven dat met de toetreding van nieuwe gemeenten in de toekomst wederom enkele conversies zullen worden uitgevoerd. Wij hebben vernomen dat het GBT reeds meerdere controles uitvoert ten behoeve van een juiste en volledige dataconversie en dit in een conversiedossier vastlegt. Wij bevelen u aan bij de uit te voeren dataconversies dit te blijven doen en in de toekomst rekening te houden met de aandachtspunten die door ons aan u zijn aangereikt.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Bevindingen IT-audit werkzaamheden

Als onderdeel van onze werkzaamheden beoordelen wij de opzet, het bestaan en daar waar mogelijk de effectieve werking van de IT-beheerprocessen rondom en geprogrammeerde controles in de, voor uitvoering van de controleopdracht relevante applicaties GouwBelastingen en Ortax. Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het gewenste beheerniveau nog niet is bereikt.

Onderstaand hebben wij onze observaties met betrekking tot de IT-beheerprocessen samengevat weergegeven:

- **Wijzigingenbeheer:** Wij hebben vastgesteld dat voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax een (concept)procesbeschrijving beschikbaar is. Hierin is het wijzigingenbeheerproces door middel van een flowchart weergegeven en zijn de activiteiten inclusief de betrokken functionarissen per processtap nader gedefinieerd. Het GBT beschikt echter nog niet over een gedocumenteerde wijzigingenbeheerprocedure, waarin onder meer de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden per processtap zijn beschreven als onderdeel van het wijzigingenbeheerproces. Wel hebben wij vastgesteld dat voor de applicatie GouwBelastingen het wijzigingsbeheer in opzet en bestaan voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Wijzigingen worden geautoriseerd, getest en bij akkoord in productie genomen. Hierbij is functiescheiding in voldoende mate aanwezig. Voor de applicatie Ortax hebben wij echter vastgesteld dat de uitgevoerde processtappen (zoals testwerkzaamheden) niet altijd worden vastgelegd.
- **Toegangsbeveiliging:** Het GBT beschikt niet over een gedocumenteerde procedure ten aanzien het toekennen, wijzigen en ontnemen van rechten en autorisaties op applicatieniveau. Wij hebben vastgesteld dat autorisatieaanvragen worden ingediend en geaccordeerd door een manager. Het wijzigen en het (tijdig) ontnemen van rechten wordt echter

niet op een uniforme en gecontroleerde manier uitgevoerd. Tevens wordt er geen (zichtbare) periodieke controle uitgevoerd op de juistheid van de gebruikers en diens rechten en autorisaties in de applicaties. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat de wachtwoordeisen voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax ontoereikend zijn. Tot slot hebben wij vastgesteld dat in de applicaties en op de databases van de betreffende applicaties gebruik wordt gemaakt van niet-persoonsgebonden gebruikersaccounts.

- **Continuïteitsbeheer:** Het GBT heeft een deel van haar IT-beheerprocessen op het gebied van continuïteit, waaronder back-up & recovery, ondergebracht bij de gemeente Enschede. De met gemeente Enschede gemaakte afspraken omtrent het (technisch) beheer van de ICT infrastructuur zijn opgenomen en overeengekomen in een samenwerkingsovereenkomst. Het GBT blijft echter te allen tijde zelf verantwoordelijk voor haar data. Derhalve is de wijze waarop de gemeente Enschede u kan aantonen dat de kwaliteit van de dienstverlening voldoet aan de daaraan te stellen eisen een belangrijk aandachtspunt. U kunt hierbij denken aan een ISAE3402-verklaring, maar ook aan periodieke rapportages waarbij u zekerheid verkrijgt dat data periodiek zeker is gesteld en zonder problemen teruggeplaatst kan worden. Wij bevelen u aan zelf 'in control' te blijven door het periodiek beoordelen van de door de gemeente Enschede getroffen maatregelen omtrent de uitbestede IT-beheerprocessen.

In bijlage 2 van dit accountantsverslag gaan wij meer gedetailleerd in op onze bevindingen, risico's en daarbij horende aanbevelingen. Voor de bevindingen hebben wij de impact hiervan op onze controleaanpak bepaald en daar waar noodzakelijk aanvullende werkzaamheden verricht, ten einde voldoende zekerheid te verkrijgen over de betrouwbaarheid van de financiële informatie ten behoeve van de uitvoering van de controleopdracht.

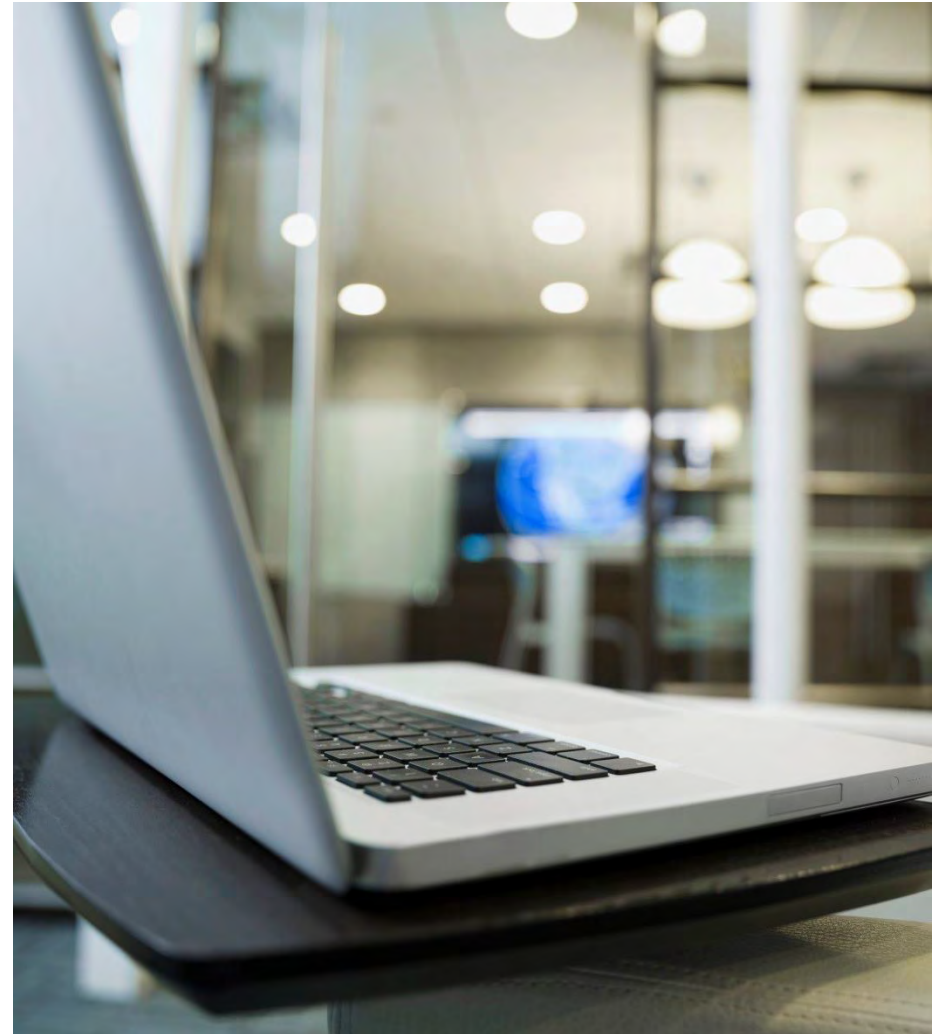
Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering en IT

Conclusie

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die we hieronder hebben opgenomen, betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2013 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Impact nieuwe regels op relatie GBT en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J. Schuurkamp - Spijkerboer RA (extern accountant), met ingang van de jaarrekeningcontrole 2014;
- ▶ M.J. Klomps MSc EMA (manager), sinds jaarrekeningcontrole 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden de termijn van zeven jaren binnenkort zal overschrijden.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingwijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance team twijfelt of deze verwerkingwijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100,-. Wij hebben geen geschenken en/of persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven voornoemd bedrag verstrekt / ontvangen.

Wij zijn onafhankelijk van het GBT

Wij hebben alle aspecten geanalyseerd die onze onafhankelijkheid gedurende het jaar zouden kunnen bedreigen. Daar waar onafhankelijkheidsregels dit vereisen, hebben wij aanvullende waarborgen ingevoerd. Wij kunnen u bevestigen dat zowel als organisatie en als controleteam onafhankelijk zijn van het GBT.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van het GBT gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, derde lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 94.500,- (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 283.500,- (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur op gelijke hoogte van de geldende goedkeuringstolerantie bepaald.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 1	Processtappen omtrent het wijzigingenbeheer worden niet op uniforme wijze uitgevoerd en gedocumenteerd		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Wijzigingenbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax hebben wij vastgesteld dat de gemeente niet beschikt over een gedocumenteerde procedure aangaande het wijzigingenbeheer. Wij hebben vastgesteld dat voor de applicatie GouwBelastingen het wijzigingsbeheer in opzet en bestaan voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Wijzigingen worden geautoriseerd, getest en bij akkoord in productie genomen. Hierbij is functiescheiding in voldoende mate aanwezig. Voor de applicatie Ortax hebben wij echter vastgesteld dat bij het doorvoeren van wijzigingen in Ortax, het niet altijd inzichtelijk is te maken dat testwerkzaamheden zijn uitgevoerd en wijzigingen zijn geaccordeerd, alvorens deze in productie zijn genomen.

Risico/gevolg

Door het ontbreken van uniforme en gedocumenteerde wijzigingenbeheerprocedure rondom het autoriseren, testen en accorderen van (software)wijzigingen, bestaat het risico dat wijzigingen met onvoldoende diepgang wordt getest of zonder akkoord in productie worden genomen. Hierdoor is het mogelijk dat cruciale onderdelen niet expliciet worden getest hetgeen na in productie name voor onverwachte problemen kan zorgen. Daarnaast kan een wijziging van invloed zijn op systeemkoppelingen (interfaces) en bestaat het risico dat een in productie genomen wijziging niet de beoogde functionaliteit levert of van de gewenste kwaliteit is, hetgeen van invloed kan zijn op de betrouwbaarheid en continuïteit van de gegevensverwerking.

Advies

Wij bevelen u aan een (organisatie brede) procedurebeschrijving op te stellen en binnen de organisatie in te bedden. Tevens bevelen wij u aan bij het doorvoeren van wijzigingen de belangrijkste functionaliteiten binnen applicaties te laten testen door key-users en vast te leggen, alvorens deze worden geïmplementeerd op de productieomgeving. Naast het testen van wijzigingen binnen applicaties is het testen van de werking van onderlinge systeemkoppelingen en interfaces ook van belang. Voorts bevelen wij u aan alle wijzigingen, voordat deze in gebruik worden genomen, te laten accorderen door de eindverantwoordelijke functionaris. Dit akkoord dient tevens te worden gedocumenteerd. Tot slot kan centrale en volledige vastlegging van uitgevoerde testwerkzaamheden in het geval van een productieverstoring gebruikt worden om sneller tot een oplossing te komen.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 2	Autorisatiemutaties worden niet altijd adequaat doorgevoerd en gedocumenteerd		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Autorisatiebeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax hebben wij vastgesteld dat de gemeente niet beschikt over een gedocumenteerde procedure ten aanzien het toekennen, wijzigen en ontnemen van rechten en autorisaties. Wij hebben vastgesteld dat voor het toekennen van rechten gebruik wordt gemaakt van een autorisatieformulier, welke door de leidinggevende ingediend en ondertekend dient te worden. Er is echter geen autorisatiematrix aanwezig waar, op basis van de functie en afdeling van een medewerker, de rechten worden toegekend. Verder hebben wij vastgesteld dat het wijzigen en het (tijdig) ontnemen van rechten niet altijd op een uniforme en gecontroleerde manier wordt uitgevoerd. Tot slot hebben wij vastgesteld dat er geen (zichtbare) periodieke controle wordt uitgevoerd op de gebruikersaccounts en de daaraan gekoppelde rechten in de applicaties.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat gebruikers ten onrechte toegang tot de applicaties hebben, of onjuiste rechten hebben binnen de applicatie als de procedures rondom autorisatiebeheer niet juist is ingericht. Met eventueel onterecht toegekende rechten kunnen ongeautoriseerde handelingen worden verricht. Doordat de gebruikers en diens rechten op applicatieniveau niet periodiek worden beoordeeld wordt het risico op onterechte toegangsrechten onvoldoende gemitigeerd.

Advies

Wij bevelen u aan het autorisatiebeheerproces voor de applicaties GouwBelastingen en Ortax kritisch te beoordelen en op een uniforme wijze voor alle applicaties (ook degene die niet door ons zijn beoordeeld) in te richten binnen het GBT. Binnen dit proces is het van belang dat duidelijk beschreven is wie (welke functionaris) rechten heeft om (wijzigingen in) autorisaties aan te vragen, op welke wijze dit dient te gebeuren, over welke applicaties de gebruiker dient te beschikken en welke rechten een gebruiker nodig heeft. Daarnaast is het van belang de aanvragen met betrekking tot het muteren en verwijderen tijdig in te dienen. Hierbij dienen alle aanvragen te worden gedocumenteerd en voor langere tijd te blijven bewaard. Voorts bevelen wij u aan een autorisatiematrix op te stellen waarin per functie de rechten zijn opgenomen. Aan de hand van de autorisatiematrix kan op vooraf vastgestelde momenten (bijvoorbeeld halfjaarlijks) een controle worden uitgevoerd, ten einde vast te stellen dat alle gebruikers nog terecht toegang hebben tot applicaties en beschikken over de juiste rechten zoals opgenomen in de autorisatiematrix. Het startpunt van een dergelijke matrix, is het afstemmen en uniformeren van de organisatorische functies en hieraan gekoppelde taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 3	Wachtwoordinstellingen op applicatieniveau zijn ontoereikend		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Toegangsbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Wij hebben geconstateerd dat de wachtwoordinstellingen op netwerkniveau toereikend zijn. Echter worden er onvoldoende eisen gesteld aan de wachtwoorden op applicatieniveau. Wij hebben vastgesteld dat de wachtwoorden in Ortax minimaal 4 karakters lang moeten zijn. Echter worden er geen complexiteitseisen gesteld. Daarnaast is het verplicht periodiek wijzigen van de wachtwoorden niet aanwezig. Voor de applicatie GouwBelastingen is het verplicht periodiek wijzigen van de wachtwoorden wel aanwezig. Er worden echter geen eisen gesteld aan de minimale lengte en complexiteit van de wachtwoorden.

Risico/gevolg

Het risico bestaat dat wachtwoorden makkelijk te achterhalen zijn en elders binnen de organisatie bekend raken. Uiteindelijk kan dit leiden tot ongeautoriseerd gebruik van gebruikersaccounts en zijn handelingen niet meer herleidbaar naar de betreffende personen die de acties hebben uitgevoerd. Hiermee is de betrouwbaarheid van de financiële administratie in het geding, tot het moment waarop het stringente wachtwoordbeleid is ingesteld en geactiveerd.

Advies

Wij bevelen u aan de wachtwoordinstellingen van GouwBelastingen en Ortax op korte termijn aan te scherpen om eventueel misbruik van gebruikersaccounts te voorkomen. Hierbij dienen bepalingen te worden opgenomen met betrekking tot de wachtwoordlengte (bijvoorbeeld minimaal aantal karakters van acht), het gebruik van speciale tekens en symbolen in de wachtwoorden en het verplicht periodiek wijzigen van het wachtwoord op bijvoorbeeld kwartaalbasis. Wij hebben vernomen dat u tegen 'technische beperkingen' aanloopt aangaande het aanscherpen van de wachtwoordeisen en derhalve de mogelijkheden onderzoekt voor het toepassen van Single Sign On.

Automatisering en IT

Bijlage 2 - Gedetailleerde bevindingen en aanbevelingen

Bevinding 4	Accounts met hoge administratieve rechten		
Jaar van constatering	2015	Kans op voordoen risico	Middel
Proces	IT - Toegangsbeheer	Omvang risico	Middel

Bevinding en/of constatering

Voor de applicatie Ortax en GouwBelastingen hebben wij tekortkomingen geconstateerd ten aanzien van de accounts met hoge administratieve rechten. Wij hebben vastgesteld dat er in Ortax 9 accounts aanwezig zijn met de rol 'applicatiebeheerder'. Tevens zijn een aantal van deze accounts niet-persoonsgebonden. Voor GouwBelastingen zijn er 5 accounts aanwezig met de rol 'super-user'. Hiervan is 1 account niet-persoonsgebonden. Verder hebben wij vastgesteld dat op de database van GouwBelastingen en Ortax niet-persoonsgebonden accounts worden gebruikt waarvan de wachtwoorden bekend zijn bij de applicatiebeheerders en externe leveranciers. Logging van de verrichtte activiteiten door middel van deze accounts kon niet inzichtelijk worden gemaakt.

Risico/gevolg

Door de aanwezigheid van accounts met hoge administratieve rechten wordt functiescheiding in de organisatie mogelijk doorbroken. Door het gebruik van niet-persoonsgebonden accounts zijn de verrichtte handelingen door middel van deze accounts niet te herleiden naar een natuurlijk persoon. Daarnaast is door het ontbreken van logging niet inzichtelijk welke handelingen zijn uitgevoerd in de applicaties en de database(s).

Advies

Ten einde ervoor te zorgen dat alleen gebruikers, die uit hoofde van hun functie hoge rechten nodig hebben, over deze rechten beschikken, bevelen wij u aan een beoordeling uit te voeren op de gebruikers met hoge rechten in applicaties. Voorts bevelen wij u aan enkel gebruik te maken van persoonsgebonden accounts. Hierdoor zijn de verrichtte handelingen in de applicaties en de database(s) te herleiden naar een natuurlijk persoon. In dit kader bevelen wij u tevens aan de meest kritieke handelingen en mutaties in de applicatie welke zijn uitgevoerd door gebruikers met hoge rechten periodiek te evalueren. Deze evaluatie dient bij te dragen aan het identificeren van ongeautoriseerde handelingen en mutaties zodat hierop adequaat gereageerd kan worden. Een dergelijke periodieke evaluatie kan ook preventief werken.

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

Voorstel voor het Algemeen Bestuur

Van Vergaderdatum	Het Dagelijks Bestuur Gemeentelijk Belastingkantoor Twente 13 april 2016
Onderwerp	Jaarstukken 2015 en resultaatbestemming

Voorstel

- De jaarstukken, de accountantscontrole en het verslag bij de accountantscontrole vast te stellen;
- De resultaatbestemming vast te stellen en het restant resultaat te doteren aan de nieuw te vormen reserve ter dekking van de financiële effecten in boekjaar 2016 van de invoering van het individuele keuzebudget;
- Het Dagelijks Bestuur décharge te verlenen;

Toelichting

Motivering

Conform artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente worden de jaarstukken met de accountantsverklaring en een verslag van de bevindingen van de accountant ter vaststelling door het Dagelijks Bestuur voorgelegd aan het Algemeen Bestuur ter verkrijging van décharge.

In de begroting 2015 heeft het GBT in totaliteit een netto besparing van € 389.000 verwerkt. Deze besparing is het gevolg van invulling van de eerste jaarschijf van de bezuinigingsstrategie. De formatie is met 3,34 fte gereduceerd en daarnaast zijn de budgetten voor diverse materiele kosten en personeel van derden gereduceerd. Dit was mogelijk door:

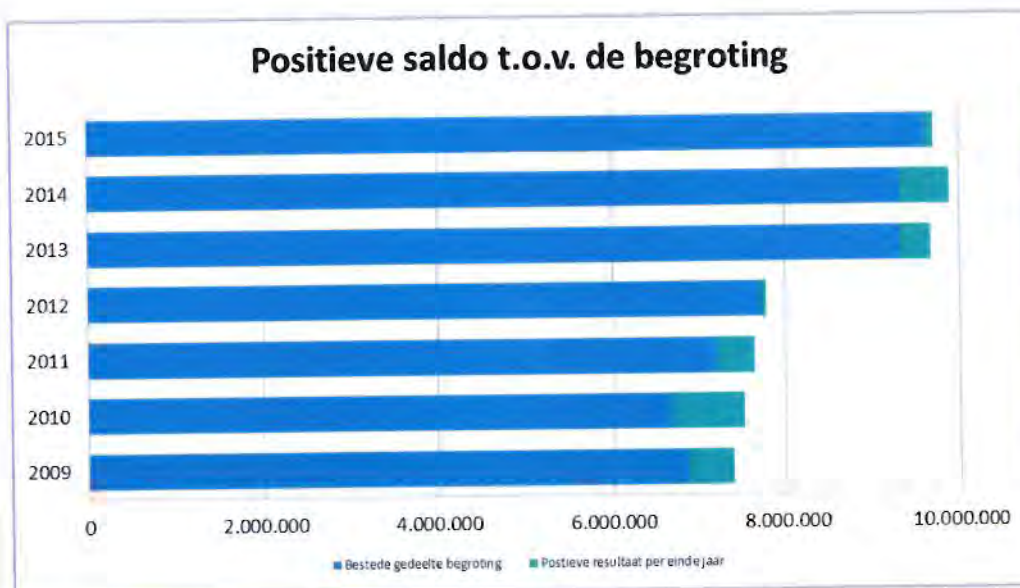
- Efficiënte bedrijfsvoering;
- Verder vormgeven aan digitalisering en automatisering.

Ten opzichte van de begroting 2009 heeft het GBT tot en met 2015 een besparing van € 2.415.000 ingeboekt.

Naast bovengenoemde besparingen laten 2015 een positief exploitatieresultaat zien van € 103.744. In onderstaand diagram worden de positieve resultaten in de afgelopen jaren zichtbaar gemaakt.

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

In onderstaande tabel staat op hoofdlijnen weergegeven hoe dit resultaat tot stand is gekomen:

Specificatie positief resultaat 2015	
Omschrijving	Bedrag
Drukwerk	-71.380
Accountantskosten	-20.660
Diverse overschrijdingen/onderschrijdingen, netto:	-11.704
Totaal	-103.744

NB: een "-" staat voor een voordelig verschil.

De bestemmingsreserve 'jaarresultaten' van het GBT mag conform het AB besluit van 28 oktober 2009 maximaal 5% van het begrotingstotaal zijn. Deze bestemmingsreserve jaarresultaten bedraagt ultimo 2015 € 494.297. Op basis van de begrote lasten over 2015 mag er maximaal € 485.775 in de reserve zitten. Het meerdere boven € 485.775 en het positieve resultaat van boekjaar 2015 (samen € 112.266) wordt in een aparte reserve gedoteerd. Deze aparte reserve wordt gevormd om het eenmalige effect van de invoering van het individuele keuzebudget in boekjaar 2016 (begroot op € 181.000) deels te dekken.

Bijlage

Jaarstukken 2015

Gemeentelijk
Belastingkantoor
Twente

Besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente stelt de jaarstukken en het bestemmingsresultaat vast en doteert het restant resultaat aan de nieuw te vormen reserve ter dekking van de financiële effecten van de invoering van het individuele keuzebudget, welke in boekjaar 2016 gaan optreden.

Ondertekening

Secretaris

dr. R. Toet

Voorzitter

mr. drs. R.G. Welten

BEGROTING GBT

2017

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
1 Hoofdpijnen financiële begroting 2017	4
2 Toelichting op de hoofdpijnen financiële begroting 2017	6
2.1 Uitgangspunten bij deze begroting	6
2.2 Loon- en prijsontwikkelingen	8
2.3 Perspectief	8
3 Programmaplan	9
4 Paragrafen	10
4.1 Lokale heffingen	10
4.2 Weerstandsvermogen	10
4.2.1 Kengetallen in relatie tot financiële positie	11
4.2.2 Geraamde toevoegingen en onttrekkingen reserves	12
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	12
4.4 Financiering	13
4.5 Bedrijfsvoering	13
4.5.1 Organisatie	13
4.5.2 Personeel en bijbehorende kosten	14
4.5.3 Kwaliteitszorg	14
4.6 Verbonden partijen	15
4.7 Grondbeleid	15
5 Detailoverzicht financiële begroting 2017	16
5.1 Algemene dekkingsmiddelen	17
5.1.1 Onvoorzien	17
5.1.2 Gemeentelijke bijdrage deelnemende gemeenten	17
5.2 Begroting GR-gemeenten	17
5.2.1 Staf en Algemeen	17
5.2.2 Vastgoed en Belastingen	18
5.2.2 Diftar	20
5.3 Begroting FUO-gemeenten	20
5.2.2 Gemeente Berkelland	20
5.2.2 Gemeente Bronckhorst	21
6 Bijlage	22
6.1 Gemeente Enschede	22
6.2 Gemeente Hengelo	22
6.3 Gemeente Borne	23
6.4 Gemeente Losser	23
6.5 Gemeente Haaksbergen	23
6.6 Gemeente Almelo	24
6.7 Gemeente Oldenzaal	24

Inleiding

Hierbij presenteren wij u de begroting 2017. De begroting is samengesteld op basis van de door het GBT opgestelde uitgangspunten. In totaal is in de begroting een kostenreductie van € 140.000 verwerkt.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken wordt achtereenvolgens ingegaan op:

1. de hoofdlijnen van de begroting bestaande uit de realisatie 2015, begroting 2016 en begroting 2017;
2. een toelichting op de gehanteerde kostenverdeling en uitgangspunten voor deze begroting;
3. het programmaplan. In dit hoofdstuk worden de doelen voor 2017 kort toegelicht;
4. de paragrafen. In dit hoofdstuk worden de verplichte paragrafen conform Besluit Begroting en Verantwoording nader toegelicht;
5. het detailoverzicht van de begroting. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de in de financiële begroting opgenomen lasten en baten;
6. een bijlage met per gemeente een specificatie van het aantal producten per kostprijs.

1 Hoofdpijnen financiële begroting 2017

De bedragen in de tabellen in dit hoofdstuk en de detailtabellen bij de organisatie-eenheden moeten met € 1.000 vermenigvuldigd worden.

In december 2013 is de bezuinigingsstrategie 2015-2017 vastgesteld en in december 2014 en 2015 is de strategie geëvalueerd. Jaarschijf 2017 uit de bijgestelde bezuinigings-strategie is in deze deels begroting verwerkt. De totale besparing bedraagt € 140.000. Daar tegenover staat dat door indexering de loonkosten met € 105.000 toenemen voor de GR-gemeenten, waardoor ook de netto besparing binnen de GR-gemeenten met dit bedrag afneemt.

De totale productbegroting bedraagt € 10.039.900. Hiervan wordt € 8.899.800 gedekt door de gemeentelijke bijdragen van de deelnemende gemeenten.

x € 1.000		REALISATIE 2015		BEGROTING 2016		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
BEGROTING GEMEENTEN DIE DEELNEMEN AAN DE GR							
STAF EN ALGEMEEN		2.034	28	1.814	0	1.834	0
1	Salarissen en sociale lasten	783	25	865		885	
3	Goederen en diensten	1.251	3	949		949	
VASTGOED EN BELASTINGEN		7.379	1.663	6.890	1.085	6.836	1.085
1	Salarissen en sociale lasten	3.672	237	3.709	25	3.654	25
3	Goederen en diensten	1.928		1.754		1.755	
6	Verrekeningen	235		242		242	
WAARDEBEPALING							
3	Goederen en diensten	918		532		532	
COMBI-AANSLAGEN							
3	Goederen en diensten	97	7	75		75	
AD HOC AANSLAGEN (op basis van handmatige verwerking)							
3	Goederen en diensten	168	3	80		80	
AD HOC AANSLAGEN (via gestandaardiseerde verwerking)							
3	Goederen en diensten			8		8	
HONDENBELASTING							
3	Goederen en diensten	53		55		55	
KWIJTSCHELDING							
3	Goederen en diensten	110	100	87		87	
DEBITEURENBEHEER							
3	Goederen en diensten	124		117		117	
DWANGINVORDERING							
3	Goederen en diensten	74	1.317	230	1.060	230	1.060
HAVENGELDEN							
3	Goederen en diensten			2		2	
DIFTAR		39	0	47	0	189	
4	DIFTAR GR-gemeenten	39		47		189	
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN		0	7.865	42	7.707	42	7.694
Onvoorzien / afronding		0		42		42	
Gemeentelijke bijdragen			7.865		7.707		7.694
<i>Gemeente Enschede</i>			3.153		3.104		3.072
<i>Gemeente Enschede (inzake Diftar)</i>			0				109
<i>Gemeente Hengelo (reguliere bijdrage)</i>			1.706		1.608		1.527
<i>Gemeente Hengelo (inzake Diftar)</i>			39		47		47
<i>Gemeente Borne</i>			344		336		337
<i>Gemeente Losser</i>			346		338		324
<i>Gemeente Haaksbergen</i>			386		377		367
<i>Gemeente Almelo</i>			1.313		1.330		1.314
<i>Gemeente Oldenzaal</i>			573		552		550
<i>Gemeente Oldenzaal (inzake Diftar)</i>			0				34
<i>Gemeente Lochem (inzake havengelden)</i>			0		11		11
<i>Gemeente Hof van Twente (inzake havengelden)</i>			4		4		4
Financieringsfunctie		0	0	0	0	0	0
BEGROTING GEMEENTEN MET FUO							
GEMEENTE BERKELLAND						547	613
ALGEMENE KOSTEN EN KOSTEN VOOR VASTGOED EN BELASTINGEN						527	15
<i>Salarissen en sociale lasten</i>						238	
<i>Goederen en diensten</i>						87	
<i>Begrote winst</i>						22	
<i>Vennootschapsbelasting</i>						30	
WAARDEBEPALING							
<i>Goederen en diensten</i>						104	
COMBI-AANSLAGEN							
<i>Goederen en diensten</i>						28	
KWIJTSCHELDING							
<i>Goederen en diensten</i>						2	
DEBITEURENBEHEER							
<i>Goederen en diensten</i>						13	
DWANGINVORDERING							
<i>Goederen en diensten</i>						4	15
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						20	598
Onvoorzien / afronding						20	
Gemeentelijke bijdrage							598
GEMEENTE BRONCKHORST						594	648
ALGEMENE KOSTEN EN KOSTEN VOOR VASTGOED EN BELASTINGEN						574	40
<i>Salarissen en sociale lasten</i>						263	22
<i>Goederen en diensten</i>						111	
<i>Begrote winst</i>						18	
<i>Vennootschapsbelasting</i>						24	
WAARDEBEPALING							
<i>Goederen en diensten</i>						96	
COMBI-AANSLAGEN							
<i>Goederen en diensten</i>						19	
KWIJTSCHELDING							
<i>Goederen en diensten</i>						2	
DEBITEURENBEHEER							
<i>Goederen en diensten</i>						9	
DWANGINVORDERING							
<i>Goederen en diensten</i>						8	18
DIFTAR							
<i>Goederen en diensten</i>						25	
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN						20	608
Onvoorzien / afronding						20	
Gemeentelijke bijdrage							608
TOTALE BATEN			9.556		8.792		10.040
TOTALE LASTEN		9.452		8.792		10.040	

2 Toelichting op de hoofdlijnen financiële begroting 2017

Binnen de uitvoerende organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' zijn een aantal procesteams ingericht. Alle procesteams werken aan één of meerdere eindproducten van het GBT. Daarnaast is een organisatie-eenheid 'Diftar', waarop alle kosten en de bijdragen met betrekking tot de afvalstoffenheffing op basis van Diftar worden verzameld.

Binnen de organisatie-eenheid 'Vastgoed en belastingen' is voor elke vorm van dienstverlening van het GBT een apart 'product' benoemd. Op zo'n product komen alle specifieke, direct aan het product toe te wijzen kosten voor die dienstverlening terecht. De kosten, die niet direct aan een product toe te wijzen zijn, worden aan de hand van verdeelsleutels over de producten verdeeld. Op deze wijze is er een heldere en logische methode van de kostenopbouw van de diverse producten ofwel dienstverlening van het GBT toegepast.

De gemeentelijke bijdragen (inkomsten) zijn over de producten (dienstverlening) verdeeld, op basis van het tarief per eenheid product en vermenigvuldigd met het aantal afgenomen eenheden per gemeente. Zo ontstaat er een overzichtelijk totaalbeeld van lasten en baten per product.

De producten van dienstverlening, bestaan uit:

1. Waardebepaling op basis van het aantal objecten;
2. Combiaanstanden op basis van het aantal aanslagregels afvalstoffenheffing, rioolheffing, onroerendezaakbelastingen, marktgelden en baatbelasting;
3. Ad hoc aanslagen, welke handmatig worden verwerkt op basis van het aantal aanslagregels naheffingsaanslagen parkeerbelastingen, BIZ-bijdrage, precariobelasting, havengelden, toeristenbelasting, forensenbelasting, reclamebelasting en rioolheffing grootverbruik;
4. Ad hoc aanslagen, waarvan de aanslagregels op basis van standaard formats worden verwerkt, te weten begraafrechten, bouwleges en overige leges;
5. Hondenbelasting op basis van het aantal aanslagregels hondenbelasting;
6. Kwijtschelding op basis van het aantal kwijtscheldingsverzoeken;
7. Debiteurenbeheer op basis van het aantal aanslagbiljetten;
8. Dwanginvordering op basis van het aantal dwangbevelen;
9. Havengelden op basis van het aantal aanslagregels.

In onderstaande paragrafen worden uitgangspunten van de begroting toegelicht.

2.1 Uitgangspunten bij deze begroting

Voor deze begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

1. De begroting is in evenwicht. Taakstellingen worden op het niveau van programma en hoofdkostensoort verwerkt, zodat algemene taakstellingen (stelposten) worden vermeden.
2. De deelnemers van het GBT hebben een brief gestuurd, met daarin de richtlijnen voor het opstellen van de begroting van verbonden partijen aan de gemeenten. Het GBT is ook zo'n verbonden partij. In deze brief staan de te hanteren indexen vermeld voor lonen en prijzen, te weten 0.2% prijsindexatie en 2,3% loonindexatie. Voorgesteld wordt om wel het percentage loonindexatie toe te passen in de begroting 2017. De prijsindexatie wordt achterwege gelaten, omdat dit onderdeel is van de vastgestelde bezuinigungsstrategie.
3. De budgetten binnen de programma's van het GBT worden gebaseerd op de jaarschijf 2017 van de in december 2015 geëvalueerde bezuinigungsstrategie. Dit houdt in concreto in dat een besparing van € 20.000 moet plaatsvinden op materiele budgetten. In de initiële bezuinigungsstrategie is voorgesteld deze besparing plaats te laten vinden op het budget onderhoud hard- en software. We moeten overwegen of we op dit budget wel de

besparing van € 20.000 willen verwerken. Gezien het belang van goedwerkende hard- en software kan het een strategische keuze zijn om op een ander budget deze kostenreductie te verwerken. Daarnaast moet een besparing plaatsvinden op het budget lonen en salarissen van € 200.000. In de gehele bezuinigungsstrategie is voorgesteld 9 fte aan formatie te reduceren. In de begroting 2015 heeft een reductie plaatsgevonden van 3,34 fte en in de begroting 2016 3 fte. Om aan de 9 fte reductie te voldoen moet er nog 2,64 aan fte gereduceerd worden. Bij punt 4 wordt een nadere toelichting gegeven op de invullen van de budgetreducties.

4. De formatie moet gereduceerd worden. Voorgesteld wordt om dit deels op de volgende wijze in te vullen:

- 0,5 fte medewerker 3
- 1,67 fte medewerker 2

Deze reductie kan plaatsvinden op basis van natuurlijk verloop (totaal 2,17 fte).

Binnen de formatie van het GBT is nog enigszins vacatureruimte. Er is behoefte aan taxateurs en een applicatiebeheerder binnen de organisatie. Dit zijn functies op specialistenniveau en het niveau van medewerker 1. Binnen de functies met een hogere functieschaal is geen vacatureruimte aanwezig. Daarom wordt voorgesteld om de resterende 0,47 fte te reduceren op de functie medewerker 2. De totale financiële consequentie van deze formatiereductie bedraagt € 140.000:

- 0,5 fte medewerker 3 ad € 24.000
- 2,14 fte medewerker 2 ad € 116.000

In de bezuinigungsstrategie wordt stond een stelpost opgenomen van € 200.000 en € 20.000 op materiele budgetten. Het verschil bedraagt € 80.000. Gezien de structurele kosten binnen het GBT zijn er geen materiele budgetten binnen het GBT, anders dan de flexibele schil of formatieruimte, waarop de reductie verwerkt kan worden. Een flexibele schil van voldoende omvang is noodzakelijk voor optimale bedrijfsvoering. Daarnaast heeft het GBT over een periode van 3 jaar 9 fte aan formatieruimten op basis van natuurlijk verloop gereduceerd. Aanvullende reductie is op dit moment niet mogelijk zonder personele consequenties. Daarom wordt voorgesteld om voor jaarschijf 2017 geen aanvullende kostenreducties te verwerken. De verwachting is dat deze kostenreductie in 2018 wel haalbaar is.

5. Er wordt vooralsnog van uitgegaan dat er geen nieuwe toetreders zijn per 1 januari 2017.
6. In het meerjarenperspectief 2017-2019 is er voor 2017 een efficiencytaakstelling van € 80.000 opgenomen op basis van het rendement van nieuwe dienstverlening. Bij het opstellen van de uitgangspunten voor de begroting 2017 zijn er nog geen concrete uitzichten op een nieuwe toetreders per 01-01-2017, dan wel een nieuwe afnemer of uitbreiding van het takenpakket, waarmee een rendement van ongeveer € 80.000 behaald kan worden.

Wanneer er nog een nieuwe toetreders/afnemer/uitbreiding van het dienstenpakket per 01-01-2017 plaatsvindt, wordt het rendement ad € 80.000 in de gewijzigde begroting 2017 verwerkt, die dan opgesteld gaat worden.

7. De tarieven voor de deelnemende gemeenten worden vastgesteld op basis van tariefdifferentiatie. De tarieven voor 2017 worden bepaald aan de hand van de budgetomvang van 2017 gebaseerd op de bezuinigungsstrategie, de aantallen van 2015 en capaciteitsplanning van 2016.
8. DIFTAR-uitvoering voor Hengelo, Enschede en Oldenzaal worden in de begroting verwerkt. Dit betreft een aanvullende dienstverlening, waarvan de gemeentelijke vergoeding wordt toegevoegd aan de financiële bijdragen van de gemeente. Per gemeente wordt de volgende gemeentelijke vergoeding gehanteerd:
- a. Hengelo: € 46.500
 - b. Enschede: € 108.500

c. Oldenzaal: € 33.500

9. Aanvullende taken t.o.v. de huidige worden in principe doorberekend op basis van de tarieven conform de tariefdifferentiatie.
10. In het accounthoudersoverleg is gesproken over hoe omgegaan moet worden met de winst vanuit de FUO-gemeenten. Besloten is om een deel van de begrotingsomvang van de FUO te doteren aan de algemene reserve jaarresultaten en het resterende deel van de winst te verdisconteren op de bijdragen van de gemeenten, die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling. Dit is ook in de begroting verwerkt.

2.2 Loon- en prijsontwikkelingen

Door middel van een gezamenlijk schrijven van de portefeuillehouders financiën van alle Twentse gemeenten zijn aan alle verbonden partijen, waaronder het GBT, uniforme richtlijnen verstrekt voor de begroting 2017. Hierin stond aangegeven dat de prijzen voor geleverde goederen en/of diensten met 0,2% geïndexeerd mogen worden en de lonen met 2,3%.

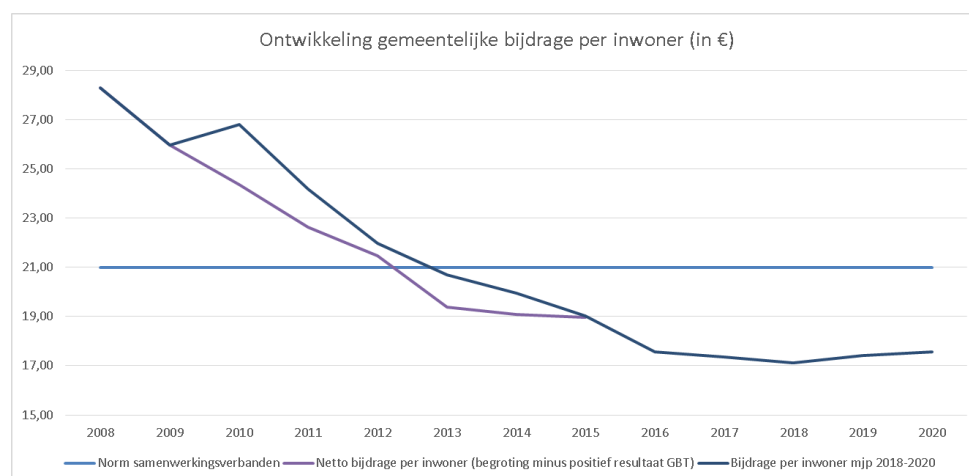
Eén van de voorgestelde maatregelen in de door het bestuur vastgestelde bezuinigingsstrategie, is het achterwege laten van indexering van de budgetten. Deze richtlijnen zijn dus strenger dan de voorgestelde richtlijnen. Tijdens de evaluatie van de bezuinigingsstrategie is gebleken dat het achterwege laten van de indexeringen op lonen niet houdbaar is vanwege de uitkomst van de CAO-onderhandelingen. Daarom zijn de lonen geïndexeerd met het door de portefeuillehouders financiën voorgestelde percentage.

De prijzen worden niet met het voorgestelde percentage geïndexeerd, omdat dit onderdeel is van de bezuinigingsstrategie, waaraan het GBT zich wil houden. Met ingang van 2018 zullen de prijzen wel weer geïndexeerd worden.

2.3 Perspectief

Het meerjarenperspectief 2018 - 2020 van het GBT en de daarbij gehanteerde uitgangspunten worden in een separaat document gepresenteerd.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling zien van het kostenniveau per inwoner over de periode 2009 – 2020.

3 Programmaplan

Het GBT heeft de focus liggen op een tweetal pijlers uit het organisatieontwikkelp proces, te weten 'excellente bedrijfsvoering' en 'klant centraal'. Vanuit deze twee pijlers wordt verder gewerkt aan de missie en visie van het GBT.

Missie

Het GBT staat landelijk bekend als een innovatieve Twentse overheidsorganisatie. Het GBT staat borg voor kwaliteit en realiseert in haar dienstverlening efficiencyvoordelen voor haar partners. Dit doet zij door een continue focus op digitalisering, kennisvergroting en procesverbetering bij zichzelf en bij de partnerorganisaties.

Visie

Als moderne Twentse overheidsorganisatie voeren we voor overheden taken uit op het gebied van vastgoed, financiën en belastingen. We ontzorgen onze partners door deskundigheid in te brengen en beheertaken over te nemen. Op deze manier worden overheden in de gelegenheid gesteld om zich te richten op de ontwikkelingen van de Twentse samenleving.

Vanuit de missie en visie zijn een tweetal koerslijnen benoemd:

1. Het vergroten van de markt op het gebied van de belastingen binnen en buiten Twente;
2. Aanpalende werkzaamheden verrichten op het gebied van vastgoed en/of financiën aan partners binnen Twente.

In de Balanced Score Card van het GBT, die voor 2017 gemaakt wordt, zullen deze koerslijnen nader uitgewerkt worden en in concrete speerpunten/doelstellingen worden omgezet. Dit alles om de huidige taken van het GBT: de heffing en inning van gemeentelijke belastingen alsmede de uitvoering van de wet WOZ zo optimaal mogelijk uit te voeren.

4 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) stelt eisen aan de begroting van het GBT. Een onderdeel daarvan zijn de verplichte paragrafen. Hieronder worden deze paragrafen nader toegelicht.

4.1 Lokale heffingen

De ramingen van de belastingopbrengsten en paragrafen lokale heffingen maken geen onderdeel uit van de begroting van het GBT. Hiervoor wordt verwezen naar de begrotingen van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser en Oldenzaal.

4.2 Weerstandsvermogen

Het GBT voert drie keer per jaar een risicoinventarisatie uit, waarbij alle risico's worden benoemd. De kans hoe vaak dit risico zich voordoet wordt bepaald en de financiële impact per risico wordt geschat. Het risicoprofiel wordt dan zichtbaar. Dit risicoprofiel wordt afgezet tegen de weerstandscapaciteit om te bepalen in hoeverre deze capaciteit voldoende is om de risico's op te kunnen vangen zonder dat het beleid bijgesteld moet worden en/of dat doelstellingen in gevaar komen. De weerstandscapaciteit is de financiële buffer om risico's structureel of incidenteel te kunnen opvangen.

In 2014 is aan de deelnemers de vraag gesteld of het GBT een eigen weerstandscapaciteit moet hebben of dat de deelnemers samen garant moeten staan om eventuele tegenvallers te dekken. Het dagelijks bestuur van het GBT is van mening dat een gemeenschappelijke regeling als het GBT geen eigen weerstandscapaciteit van voldoende omvang hoeft te hebben om het eigen risicoprofiel op te kunnen vangen. Wanneer iedere gemeenschappelijke regeling voor zichzelf een eigen weerstandscapaciteit van voldoende omvang zou opbouwen, zou er teveel 'stilstaand' geld bij de gemeenschappelijke regelingen worden ondergebracht. De deelnemers willen zelf een weerstandscapaciteit opbouwen die voldoende is om eventuele tegenvallers van al hun verbonden partijen op te vangen. De kans dat alle verbonden partijen op exact hetzelfde moment aanspraak maken op de weerstandscapaciteit is zodanig gering volgens onze deelnemers, dat de weerstandscapaciteit die de deelnemer moet vormen lager kan zijn dan de afzonderlijke weerstandscapaciteiten van de verbonden partijen.

Hierna wordt ingezoomd op een aantal belangrijke aspecten van risicobeheer:

- Het GBT beschikt over een bestemmingsreserve jaarresultaten die ultimo 2015 gevuld is met € 494.000. Deze reserve dient als buffer om risico's en knelpunten te kunnen opvangen alsmede voor innovatie van de dienstverlening.
- Het GBT loopt geen bijzonder renterisico omdat geen sprake is van een behoefte aan 'lang geld'. Er kan slechts enig effect optreden voor de rentekosten als de korte rente die de bank in rekening brengt wijzigingen ondergaat. De rentevoorzwaarden zijn gelijk aan die van de opdracht gevende gemeenten.
- Het GBT heeft geen langlopende leningen afgesloten. Wel zijn er langlopende verplichtingen. Dit zijn:
 - DVO met de gemeente Hengelo (huisvesting, facilitair en financiën). De DVO huisvesting en facilitaire zaken is verlengd tot en met december 2018. De DVO financiën loopt tot en met 2015, met jaarlijks stilzwijgende verlenging.
 - DVO met de gemeente Enschede (HRM en ICT). De DVO HRM liep tot en met 2014 en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. De DVO ICT heeft een looptijd van 2014 tot en met 2017.
 - Contracten met de softwareleveranciers Gouw-IT en Ortec. Het contract met Ortec liep tot en met 2011, met jaarlijks stilzwijgende verlenging. Het contract met Gouw-IT liep tot 8 december 2013, ook met jaarlijks stilzwijgende verlenging.

- Raamovereenkomsten met ANG, SMQ, Thorbecke, Involon, Cannock Chase, Eiffel en Verkouw in verband met inhuur gespecialiseerd personeel, welke lopen tot en met mei 2017, met de optie om met twee keer één jaar te verlengen;
- Contract met Invoned voor de uitbesteding van deurwaarderswerkzaamheden vanaf hernieuwd bevel. Het contract is ingegaan op 1 januari 2015 en heeft een looptijd van maximaal zes jaar.
- Leaseovereenkomst met Autolease Twente voor één leaseauto buitendienstmedewerker. Dit contract loopt tot 2017.
- Leaseovereenkomst met LeasePlan voor twee leaseauto's voor algemeen gebruik en één leaseauto voor een buitendienstmedewerker.
- In de exploitatie van het GBT is een opbrengst voor vervolgingskosten opgenomen. Deze opbrengst kan sterk fluctueren omdat deze afhankelijk is van de invorderingswerkzaamheden waaronder het versturen van aanmaningen en dwangbevelen. Door de directe relatie tussen kosten en opbrengsten is het financieel risico op deze begrotingspost beperkt.

4.2.1 Kengetallen in relatie tot financiële positie

In 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording aangepast en moeten kengetallen in de jaarstukken worden opgenomen, waaruit de schuldpositie blijkt. In onderstaande tabel worden de kengetallen van het GBT weergegeven:

Kengetal	waarde
Netto schuldquote	6,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,5%
Solvabiliteitsratio	17,3%
Grondexploitatie	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	-5,1%
Belastingcapaciteit	n.v.t.

De netto schuldquote van het GBT is ruim voldoende. Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het GBT ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het GBT heeft geen leningen aangetrokken. Daarom is er geen sprake van rentelasten of aflossingen. Een netto schuldquote tot 100% wordt als voldoende beoordeeld. Het GBT voldoet hier ruimschoots aan.

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie is. Omdat het eigen vermogen van het GBT gelimiteerd is aan 5% van de begrote lasten, is deze ratio bij het GBT relatief laag. Omdat de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling (GR) 'borg' staan en het GBT een sluitende begroting heeft, is deze ratio acceptabel.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie is het belang om te weten welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen. Omdat het GBT in 2015 relatief veel incidentele baten heeft gerealiseerd, is dit kengetal negatief. De structurele baten zijn te laag om de structurele lasten te dekken.

Het GBT heeft geen in exploitatie genomen gronden en daarom is dit kengetal niet berekend. Ook is de belastingcapaciteit niet berekend, omdat de opbrengsten OZB in de gemeentelijke jaarrekening worden verantwoord en niet in de jaarrekening van het GBT.

4.2.2 Geraamde toevoegingen en onttrekkingen reserves

Het GBT heeft één reserve, de bestemmingsreserve "Jaarresultaten", welke ultimo 2015 € 494.297 bevat. Op basis van de huidige beleidsregels mag de bestemmingsreserve 'jaarresultaten' tot 5% van het begrotingstotaal gevuld worden, mits de exploitatieresultaten van het GBT dit per einde van het boekjaar toelaten en uitsluitend na een besluit van het Algemeen Bestuur. Daarnaast is er een aparte reserve van € 179.154 geormerkt om de wettelijke verplichting tot BAG-WOZ gegevenssynchronisatie te dekken.

Bestemmingsreserve jaarresultaten

Jaar	Beginsaldo	Geraamde toevoegingen	Geraamde onttrekkingen	Eindsaldo
2016	494.297		8.522	485.775
2017	485.775		46.185	439.590
2018	439.590	62.405	0	501.995
2019	501.995	21.230	0	523.225
2020	523.225	29.580	0	552.805

Reserve BAG-WOZ-gegevenssynchronisatie

Jaar	Beginsaldo	Geraamde toevoegingen	Geraamde onttrekkingen	Eindsaldo
2016	179.154	0	179.154	0

In 2016 wordt naar aanleiding van de resultaatbestemming 2015 € 8.522 onttrokken aan de reserve, omdat de maximale limiet van de reserve is overschreden. In de resultaatbestemming behorende bij de jaarstukken 2015 wordt voorgesteld om dit bedrag, evenals het positieve resultaat over boekjaar 2015 te doteren in een aparte reserve, welke bestemd wordt om het eenmalige effect van het Individuele Keuzebudget op te kunnen vangen. In 2016 zal het geormerkte bedrag voor de BAG-WOZ gegevenssynchronisatie onttrokken worden om de in 2016 te maken kosten te dekken. Met dit bedrag wordt de aansluiting van de deelnemers op de LV-WOZ gerealiseerd.

Over de periode 2018 tot en met 2020 zal, als de jaarresultaten dit toelaten, de reserve tot 5% van het begrotingstotaal aangevuld worden. Bij het schrijven van deze begroting heeft het Algemeen Bestuur de overige middelen niet geormerkt voor een specifiek doel, waardoor er voor deze periode geen onttrekkingen geraamd zijn. De onttrekking die zichtbaar zijn, worden veroorzaakt doordat de reserve de limiet van 5% van het begrotingstotaal overschrijdt.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het GBT bezit geen kapitaalgoederen in de vorm van wegen, riolering, water, groen of gebouwen welke onderhouden dienen te worden. Daarom wordt er in deze begroting ook geen toelichting gegeven op het onderhoud van kapitaalgoederen.

4.4 Financiering

De treasuryfunctie voor het Gemeenschappelijke Belastingkantoor Twente wordt uitgevoerd door de treasurer van de gemeente Hengelo. Belangrijke zaken die betrekking hebben op het GBT worden besproken met alle betrokken treasurers van de deelnemers. Dit gebeurt enkele malen per jaar.

De treasuryfunctie beperkt zich feitelijk tot het saldobehoor van de diverse rekeningen. Van het aantrekken en uitzetten van leningen is geen sprake.

Na een Europese aanbestedingsprocedure samen met de gemeenten Enschede, Losser en Hengelo, is in november 2015 opnieuw voor de BNG Bank als huisbank gekozen voor de periode 2016-2019, eventueel met maximaal twee jaar te verlengen.

Na verrekening worden de totale saldi automatisch uitgezet op Euribor¹ met een opslag van 25 basispunten (0,25%). Dat geldt alleen als per saldo sprake is van "rood staan"

Met de invoering van het verplicht schatkistbankieren, dat ook voor het GBT geldt, moeten 'overtollige' gelden verplicht worden belegd bij de Staat der Nederlanden. Op dit moment wordt daarvoor géén rentevergoeding gegeven.

Overigens wordt ook voor 2017 nog een zeer lage korte rente verwacht. Deze zal pas weer stijgen bij het aantrekken van de economische groei en een oplopende inflatie.

Het GBT heeft, doordat er een klein tijdsverschil zit tussen belastingontvangsten en het afstorten van de gelden naar de gemeenten vrijwel steeds een positief saldo op de lopende rekeningen. Dit wordt door het verplicht schatkistbankieren dagelijks afgeroemd.

Dit wordt zoveel mogelijk ondervangen door de verwachte te ontvangen inkomsten uit belastingen en leges bij voorschot aan de gemeenten af te dragen.

Het begrotingstotaal van het GBT bedraagt in 2017 € 10.039.900. De kasgeldlimiet (8,2% van het begrotingstotaal) bedraagt € 823.000,-. Aangezien ontvangen belastinggelden en retributies achteraf worden afgerekend verwachten wij dat de kasgeldlimiet hooguit incidenteel zal worden overschreden. Dit valt allemaal ruimschoots binnen de kaders van de Wet Fido.

De renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal) zal nooit in beeld komen omdat het GBT geen gelden aantrekt of uitzet. Het GBT heeft ook geen langlopende leningen opgenomen en uitstaan.

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Organisatie

Het GBT heeft de ambitie om als moderne Twentse overheidsorganisatie de taken uit te voeren voor overheden op het gebied van vastgoed, financiën en belastingen. Hiermee geven we invulling aan de visie van het GBT. Het GBT voert met diverse potentiële partners gesprekken hierover.

De begroting is hierop aangepast. Zo kunnen bijvoorbeeld nieuwe organisatie-eenheden aan de organisatie worden toegevoegd of van samenstelling veranderd worden evenals nieuwe producten en diensten, waarbij het goed inzichtelijk blijft wat hiervan de gevolgen zijn voor bijvoorbeeld de tarieven en de opbouw hiervan.

¹ **Euribor** staat voor Euro Interbank Offered Rate. Euribor is het rente tarief waartegen een groot aantal Europese banken elkaar leningen in euro's verstrekken. Iedere werkdag om 11:00 Central European Time wordt het Euribor rente tarief vastgesteld en doorgegeven aan alle deelnemende partijen en aan de pers.

Het GBT wil nog verder inzetten op digitalisering. Het zaakgericht werken wordt verder vorm gegeven, evenals zaakuitwisseling met de opdrachtgevers. Dit alles met het doel om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Ook zal dit efficiencyvoordelen met zich mee brengen. Het aantal aanslagbiljetten, dat digitaal via de berichtenbox van MijnOverheid wordt verstuurd neemt langzaam toe, maar minder snel dan we eerder ingeschat hebben. De verwachting is dat, wanneer de Rijksbelastingdienst dit platform breder in gaat zetten, dit ook meer voordelen oplevert voor het GBT. De digitalisering van de fysieke post wordt nader uitgewerkt. Er zijn reeds stappen gezet en het doel is nog steeds om te komen tot een Substitutiebesluit. Het optimaliseren van het gebruik van landelijke voorzieningen voor het verkrijgen en verstrekken van gegevens voor de basisregistraties (WOZ, BAG, Kadaster, Kamer van koophandel) blijft een aandachtspunt.

4.5.2 Personeel en bijbehorende kosten

Het GBT geeft uitvoering aan het generatiepact. Dit is een regeling voor medewerkers, die kort voor de pensioengerechtigde leeftijd zitten, waardoor werkgelegenheid wordt gecreëerd voor de jonge generatie.

Het GBT heeft geen Sociaal Statuut. Aanvankelijk werd verwacht dat de TAR dit zou oplossen. Maar de verwachting is dat dit niet gebeurt. In 2015 heeft de OR verdere stappen gezet en de sociale statuten van de deelnemers met elkaar vergeleken. Begin 2016 worden de resultaten verwacht van dit onderzoek. Deze zullen aan de medewerkers van het GBT gepresenteerd worden. Ook moet er bestuurlijke besluitvorming plaatsvinden.

In de bezuinigingsstrategie is voorgesteld om over de periode 2015 tot en met 2017 9 fte aan formatie te reduceren. Deze formatiereductie is met deze begroting ook volledig gerealiseerd. Dit is volledig mogelijk geweest op basis van het terugdringen van de vacatureruimte en natuurlijk verloop.

In de begroting wordt 2% van het budget lonen en salarissen gereserveerd voor opleiding van medewerkers.

4.5.3 Kwaliteitszorg

ISO-9001:2008

Met ingang van 1 juni 2012 is het GBT ISO-gecertificeerd. Met dit onafhankelijke kwaliteitskeurmerk maken we zichtbaar borg te staan voor kwaliteit en continue procesbeheersing en -verbetering. Dit certificaat heeft een geldigheidsduur van drie jaar. Tijdens de looptijd van drie jaar van het certificaat moeten wij twee externe audits laten houden. Ook worden jaarlijks interne audits gehouden. Tijdens de looptijd van het certificaat moeten alle processen eenmaal intern geaudit worden. Het kwaliteitsbeleid van het GBT houdt in dat proceseigenaren in het kader van de procesverbetering jaarlijks verklaren dat de processen actueel zijn, dan wel aangepast dienen te worden. Ook in 2015 heeft deze beoordeling weer plaatsgevonden. In 2015 was de eerste periode van drie jaar voorbij en in april van dit jaar is het GBT weer uitgebreid geaudit. Het GBT is wederom glansrijk geslaagd voor deze uitgebreide audit, waarmee de geldigheidsduur voor een periode van drie jaar verlengd is. Het GBT is bezig met de doorontwikkeling naar ISO-9001:2015, waarin een risico-georiënteerde aanpak centraal staat.

Interne controle

Het interne controleplan is de leidraad voor het GBT om te waarborgen dat handelingen voortvloeiend uit de processen juist en door de daartoe bevoegde personen worden uitgevoerd. De interne controle richt zich voornamelijk op de rechtmatigheid, juistheid en volledigheid. In de reguliere processen zijn interne controles ingebouwd en door de geautomatiseerde systemen is een betrouwbare verwerking gewaarborgd. De verbijzonderde interne controle sluit aan bij de door de afdelingen zelf uitgevoerde controles, de interne controles die zijn ingebed in de processen. De resultaten van de verbijzonderde interne

controles worden verwerkt in de RICK²-rapportage. Aan de deelnemende gemeenten is de mogelijkheid geboden om de uitgevoerde IC te reviewen.

Het GBT laat door een externe accountant een controleverklaring opmaken van de gerealiseerde belastingopbrengsten. Met deze gewaarmerkte verklaring toont het GBT aan dat de belastingopbrengsten juist en volledig zijn verantwoord.

Klachten

Het GBT heeft een klachtenprocedure vastgesteld. Elke klacht wordt individueel beoordeeld en geanalyseerd. Waar mogelijk worden verbetervoorstellen gedaan om vergelijkbare klachten in de toekomst te voorkomen.

4.6 Verbonden partijen

Het GBT heeft geen verbonden partijen.

4.7 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing op het GBT.

² RICK staat voor Rechtmatigheid, Interne Controle en Kwaliteit

5 Detailoverzicht financiële begroting 2017

Op het begrotingstotaal van de begroting 2017 is een besparing van € 140.000 verwerkt op het budget lonen en salarissen binnen de GR-gemeenten. Daarnaast is dit budget met 2,3% geïndexeerd (totaal € 105.000 voor de GR-gemeenten en € 11.300 voor de FUO-gemeenten). De gemeenten Enschede en Oldenzaal hebben besloten om met ingang van 2017 de afvalstoffenheffing op basis van Diftar uit te gaan voeren. Zowel de kosten als de opbrengsten die daarmee samenhangen zijn in de begroting opgenomen.

In de begroting 2017 zijn uitsluitend structurele baten en lasten opgenomen. Bij het schrijven van deze begroting zijn er geen besluiten genomen of contracten afgesloten, waaruit incidentele baten of lasten voortvloeien.

Op basis van kostprijsberekening zijn de tarieven per product voor 2017:

	Tarief 2016	Tarief 2017
Waardebepaling	€ 19,43	18,98
Combi-aanslagen	€ 1,16	1,08
Ad hoc-aanslagen (op basis van handmatige verwerking)	€ 22,23	22,90
Ad hoc-aanslagen (via gestandaardiseerde verwerking)	€ 9,95	9,34
Aanslagen Hondenbelasting	€ 5,22	5,15
Kwijtscheldingverzoeken	€ 19,65	16,73
Debiteurenbeheer	€ 3,22	3,04
Dwanginvordering	€ 34,15	31,55

De wijziging in kostprijs per eenheid product wordt enerzijds veroorzaakt door een wijziging in de doorbelasting van indirecte kosten vanuit de organisatie-eenheden of door mutaties in de directe kosten, die aan een product zijn toegerekend. De indirecte kosten worden op basis van capaciteitsplanning 2016 toegerekend aan het product. De mutatie in directe kosten komt enerzijds door aanpassing van budgetten conform bezuinigingsstrategie en anderzijds door aanpassing van de budgetten naar aanleiding van realisaties in 2015. Bovendien heeft het totaal aantal afgenomen producten een invloed op het tarief per eenheid product, aangezien de totale lasten binnen een product worden gedeeld door het aantal afgenomen producten om het tarief per eenheid product te bepalen. Het aantal afgenomen producten in 2015 is gewijzigd ten opzichte van de aantallen over 2014.

	Aantallen 2014	aantallen 2015
Waardebepaling	211.551	213.064
Combi-aanslagen	668.979	670.100
Ad hoc-aanslagen (op basis van handmatige verwerking)	26.403	28.970
Ad hoc-aanslagen (via gestandaardiseerde verwerking)	10.471	11.282
Aanslagen Hondenbelasting	31.716	31.723
Kwijtscheldingverzoeken	25.320	25.182
Debiteurenbeheer	255.052	258.994
Dwanginvordering	16.511	17.824

Al deze factoren zorgen bij de producten waardebepaling, Combi-aanslagenaanslagen, ad hoc aanslagen op basis van gestandaardiseerde gegevensaanlevering, hondenbelasting, kwijtscheldingsverzoeken, debiteurenbeheer en dwanginvordering voor een lagere kostprijs en bij het product ad hoc aanslagen op basis van handmatige verwerking voor een hogere kostprijs.

5.1 Algemene dekkingsmiddelen

5.1.1 Onvoorzien

In de begroting 2017 is € 42.000 begroot aan onvoorziene kosten bij de GR gemeenten, en in totaal € 40.000 bij de FUI-gemeenten.

5.1.2 Gemeentelijke bijdrage deelnemende gemeenten

De totale gemeentelijke bijdrage van de deelnemende gemeenten in 2017 bedraagt € 8.899.800, inclusief de vergoedingen Diftar van de gemeenten Hengelo, Enschede en Oldenzaal (in totaal € 188.500). De gemeentelijke bijdrage 2017 wordt bepaald aan de hand van het aantal afgenomen producten door de desbetreffende gemeente vermenigvuldigd met de kostprijs per product.

De gemeentelijke bijdragen voor de deelnemende gemeenten zijn voor 2017:

x € 1.000		Begroting 2017
Gemeentelijke bijdrage		
Bijdrage aan producten Enschede	3.072	
Diftar Enschede	109	
Inkomensoverdracht van Enschede		3.181
Bijdrage aan producten Hengelo	1.527	
Diftar Hengelo	47	
Inkomensoverdracht van Hengelo		1.574
Inkomensoverdracht van Borne		337
Inkomensoverdracht van Losser		324
Inkomensoverdracht van Haaksbergen		367
Inkomensoverdracht van Almelo		1.314
Bijdrage aan producten Oldenzaal	550	
Diftar Oldenzaal	34	
Inkomensoverdracht van Oldenzaal		583
Inkomensoverdracht van Lochem		11
Inkomensoverdracht van Hof van Twente		4
Inkomensoverdracht van Berkelland		598
Inkomensoverdracht van Bronckhorst		608
TOTAAL		8.900

In de bijlage wordt per gemeente de bijdrage gespecificeerd per eindproduct en de mutaties in de bijdrage waar nodig nader toegelicht.

5.2 Begroting GR-gemeenten

5.2.1 Staf en Algemeen

Binnen de organisatie-eenheid Staf en Algemeen is het budget salarissen en sociale lasten verhoogd op basis van de toegepaste indexering (€ 20.000). De overige budgetten zijn hetzelfde gebleven.

x € 1.000		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten
	STAF EN ALGEMEEN	1.834	0
1	Salarissen en sociale lasten	885	0
3	Goederen en diensten	949	
3.0	<i>Personeel van derden</i>	40	
3.1	<i>Energie</i>	2	
3.4	<i>Overige goederen en diensten</i>	907	
	<i>Facilitaire zaken Hengelo</i>	36	
	<i>Financiële administratie Hengelo</i>	108	
	<i>Huisvestingskosten Hengelo</i>	300	
	<i>ICT Enschede</i>	83	
	<i>Opleidingskosten</i>	17	
	<i>P&O Enschede</i>	178	
	<i>Overige goederen en diensten</i>	185	

5.2.2 Vastgoed en Belastingen

Het budget voor salarissen en sociale lasten is verhoogd op basis van de toegepaste indexering (€ 85.000) en verlaagd met € 140.000 als gevolg van de formatiereductie van 2,64 fte). Een deel van het budget drukwerk bij het product combi-aanslagen is overgeheveld naar het budget portokosten bij het product combi-aanslagen. Dit naar aanleiding van de realisaties in 2015. Alle overige budgetten zijn gelijk gebleven.

x € 1.000		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten
	VASTGOED EN BELASTINGEN	6.836	1.085
1	Salarissen en sociale lasten	3.654	25
	Vergoedingen voor personeel		25
3	Goederen en diensten	1.755	
3.0	Personeel van derden	247	
3.1	Energie	7	
3.4	Overige goederen en diensten	1.501	
	Drukwerk en portokosten	106	
	Facilitaire zaken Hengelo	242	
	ICT Enschede	450	
	Onderhoud hard- en software	518	
	Opleidingskosten	77	
	Overige kosten diensten derden	108	
6	Verrekeningen	242	
6.1	Kapitaallasten	242	
	WAARDEBEPALING		
3	Goederen en diensten	532	
3.0	Personeel van derden	230	
3.4	Overige goederen en diensten	302	
	Contributies en lidmaatschappen	13	
	Uitbestede werkzaamheden	37	
	Kosten beroepszaken	110	
	Onderhoud hard- en software	128	
	Overige kosten diensten derden	14	
	COMBI-AANSLAGEN		
3	Goederen en diensten	75	
3.4	Overige goederen en diensten	75	
	Drukwerk en portokosten	75	
	AD HOC AANSLAGEN (op basis van handmatige verwerking)		
3	Goederen en diensten	80	
3.4	Overige goederen en diensten	80	
	Drukwerk en portokosten	9	
	Uitbestede werkzaamheden	40	
	Kosten beroepszaken	2	
	Overige kosten diensten derden	29	
	AD HOC AANSLAGEN (via gestandaardiseerde verwerking)		
3	Goederen en diensten	8	
3.4	Overige goederen en diensten	8	
	Drukwerk en portokosten	1	
	Uitbestede werkzaamheden	5	
	Kosten beroepszaken	2	
	HONDENBELASTING		
3	Goederen en diensten	55	
3.4	Overige goederen en diensten	55	
	Controle hondenbelasting	55	
	KWIJTSCHELDING		
3	Goederen en diensten	87	
3.0	Personeel van derden	31	
3.4	Overige goederen en diensten	56	
	Drukwerk	8	
	Uitbestede werkzaamheden	48	
	DEBITEURENBEHEER		
3	Goederen en diensten	117	
3.4	Overige goederen en diensten	117	
	Bankkosten	117	
	DWANGINVORDERING		
3	Goederen en diensten	230	1.060
3.0	Personeel van derden	34	
3.4	Overige goederen en diensten	196	1.060
	Drukwerk en portokosten	28	
	Uitbesteding deurwaarderswerkzaamheden	163	
	Overige kosten diensten derden	5	
	HAVENGELDEN		
3	Goederen en diensten	2	
3.4	Overige goederen en diensten	2	
	Drukwerk en portokosten	2	

5.2.3 Diftar

Binnen deze organisatie-eenheid worden de kosten van de gemeenten Hengelo, Enschede en Oldenzaal geraamd, welke met de afvalstoffenheffing op basis van tariefdifferentiatie gepaard gaan.

x € 1.000		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten
	DIFTAR GR	189	0
3	Goederen en diensten	189	
	<i>Diftar Hengelo</i>	47	
	<i>Diftar Enschede</i>	109	
	<i>Diftar Oldenzaal</i>	34	

5.3 Begroting FUO-gemeenten

Hieronder wordt de begroting van de gemeenten, waarmee een fiscale uitvoeringsovereenkomst is afgesloten, weergegeven.

5.3.1 Gemeente Berkelland

Het budget aan lonen en salarissen is verhoogd als gevolg van de indexering (€ 5.300). Dit zorgt er voor dat de begrote winst op deze gemeente is afgenomen. 75% van de begrote winst na vennootschapsbelasting is reeds verdisconteerd op de gemeentelijke bijdragen van de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling.

x € 1.000		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten
GEMEENTE BERKELLAND		547	613
ALGEMENE KOSTEN EN KOSTEN VOOR VASTGOED EN BELASTINGEN		527	15
Salarissen en sociale lasten		238	
Goederen en diensten		87	
<i>Personeel van derden</i>		26	
<i>Overige goederen en diensten</i>		61	
<i>Facilitaire voorzieningen in Borculo</i>		8	
<i>Opleidingskosten</i>		4	
<i>P&O Enschede</i>		6	
<i>Onderhoud hard- en software</i>		22	
<i>Overige goederen en diensten</i>		20	
Begrote winst		22	
Vennootschapsbelasting		30	
WAARDEBEPALING			
Goederen en diensten		104	
<i>Personeel van derden</i>		60	
<i>Overige goederen en diensten</i>		44	
<i>Uitbestede werkzaamheden</i>		14	
<i>Kosten beroepszaken</i>		15	
<i>Onderhoud hard- en software</i>		12	
<i>Overige kosten diensten derden</i>		3	
COMBI-AANSLAGEN			
Goederen en diensten		28	
<i>Overige goederen en diensten</i>		28	
<i>Drukwerk en portokosten</i>		28	
KWIJTSCHELDING			
Goederen en diensten		2	
<i>Overige goederen en diensten</i>		2	
<i>Uitbestede werkzaamheden</i>		2	
DEBITEURENBEHEER			
Goederen en diensten		13	
<i>Overige goederen en diensten</i>		13	
<i>Bankkosten</i>		13	
DWANGINVORDERING			
Goederen en diensten		4	15
<i>Overige goederen en diensten</i>		4	15
<i>Drukwerk en portokosten</i>		2	
<i>Uitbesteding deurwaarderswerkzaamheden</i>		2	

5.3.2 Gemeente Bronckhorst

Het budget aan lonen en salarissen is verhoogd als gevolg van de indexering (€ 6.000). Dit zorgt er voor dat de begrote winst op deze gemeente is afgenomen. De vergoeding voor personeel wordt gehalveerd, conform de gemaakte afspraken en ter compensatie is het budget personeel van derden ook met eenzelfde bedrag afgenomen. 75% van de begrote winst na vennootschapsbelasting is reeds verdisconteerd op de gemeentelijke bijdragen van de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling.

x € 1.000		BEGROTING 2017	
		Lasten	Baten
GEMEENTE BRONCKHORST		594	648
ALGEMENE KOSTEN EN KOSTEN VOOR VASTGOED EN BELASTINGEN		574	40
Salarissen en sociale lasten		263	22
Goederen en diensten		111	
Personeel van derden		45	
Energie		1	
Overige goederen en diensten		65	
Facilitaire voorzieningen in Borculo		8	
Opleidingskosten		5	
P&O Enschede		6	
Onderhoud hard- en software		18	
Overige goederen en diensten		27	
Begrote winst			18
Vennootschapsbelasting			24
WAARDEBEPALING			
Goederen en diensten		96	
Personeel van derden		60	
Overige goederen en diensten		36	
Uitbestede werkzaamheden		9	
Kosten beroepszaken		14	
Onderhoud hard- en software		11	
Overige kosten diensten derden		3	
COMBI-AANSLAGEN			
Goederen en diensten		19	
Overige goederen en diensten		19	
Drukwerk en portokosten		19	
KWIJTSCHELDING			
Goederen en diensten		2	
Overige goederen en diensten		2	
Uitbestede werkzaamheden		2	
DEBITEURENBEHEER			
Goederen en diensten		9	
Overige goederen en diensten		9	
Bankkosten		9	
DWANGINVORDERING			
Goederen en diensten		8	18
Overige goederen en diensten		8	18
Drukwerk en portokosten		3	
Uitbesteding deurwaarderswerkzaamheden		5	
DIFTAR			
Goederen en diensten		25	
Overige goederen en diensten		25	
Drukwerk en portokosten		10	
Overige kosten diensten derden		15	

6 Bijlage

Op verzoek van de deelnemers aan de GR wordt in dit onderdeel van de begroting inzicht verschaft in de opbouw van de gemeentelijke bijdrage op basis van het aantal afgenomen producten en het tarief per eenheid product.

Bij nagenoeg alle gemeenten neemt de bijdrage af. De mate waarin de bijdrage wijzigt is afhankelijk van de mutaties in de aantallen afgenomen producten in 2015 in combinatie met de wijzigingen in het tarief per eenheid product.

6.1 Gemeente Enschede

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	81.218	€ 18,98	€ 1.541.270
Combi aanslagen	237.335	€ 1,08	€ 256.964
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	16.872	€ 22,90	€ 386.344
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	3.417	€ 9,34	€ 31.917
Hondenbelasting	10.896	€ 5,15	€ 56.089
Kwijtschelding	12.895	€ 16,73	€ 215.791
Debiteurenbeheer	100.402	€ 3,04	€ 305.124
Dwanginvordering	8.756	€ 31,55	€ 276.287
Havengelden	250	€ 9,80	€ 2.450
Totaal			€ 3.072.235

NB: dit betreft de bijdrage exclusief de vergoeding voor de afvalstoffenheffing op basis van Diftar ad € 108.500.

De bijdrage van de gemeente Enschede is ten opzichte van de bijdrage voor begrotingsjaar 2016 met bijna € 32.000 afgenomen. Ten opzicht van 2016 zijn er significant meer ad hoc aanslagregels op basis van handmatige verwerking (toename van 2.400 regels) en meer dwangbevelen (toename van bijna 1.000) zijn verzonden.

6.2 Gemeente Hengelo

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	44.372	€ 18,98	€ 842.045
Combi aanslagen	129.736	€ 1,08	€ 140.466
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	4.587	€ 22,90	€ 105.035
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	2.548	€ 9,34	€ 23.800
Hondenbelasting	6.205	€ 5,15	€ 31.941
Kwijtschelding	5.003	€ 16,73	€ 83.723
Debiteurenbeheer	56.823	€ 3,04	€ 172.686
Dwanginvordering	3.646	€ 31,55	€ 115.046
Havengelden	1.300	€ 9,80	€ 12.740
Totaal			€ 1.527.482

NB: dit betreft de bijdrage exclusief de vergoeding voor de afvalstoffenheffing op basis van Diftar ad € 46.500.

De bijdrage van de gemeente Hengelo is met ruim € 80.000 afgenomen ten opzichte van begrotingsjaar 2016. Deze naar verhouding grotere afname van de bijdrage wordt met name veroorzaakt doordat het aantal ad hoc aanslagen op basis van handmatige verwerking sterk afgenomen (met ruim 1.050 regels) en het aantal aanslagbiljetten is afgenomen (met ruim 550 biljetten). Dit betreft met name een afname van het aantal aanslagregels en aanslagbiljetten naheffingsaanslagen parkeerbelasting.

6.3 Gemeente Borne

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	10.679	€ 18,98	€ 202.655
Combi aanslagen	30.731	€ 1,08	€ 33.273
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	973	€ 22,90	€ 22.280
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	688	€ 9,34	€ 6.426
Hondenbelasting	1.776	€ 5,15	€ 9.142
Kwijtschelding	575	€ 16,73	€ 9.622
Debiteurenbeheer	12.241	€ 3,04	€ 37.201
Dwanginvordering	517	€ 31,55	€ 16.313
Totaal		€	336.913

De bijdrage van de gemeente Borne is met bijna € 1.000 toegenomen. Het aantal dwangbevelen is met bijna 90 toegenomen en het aantal ad hoc aanslagen op basis van gestandaardiseerde aanlevering met bijna 100 regels.

6.4 Gemeente Losser

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	10.850	€ 18,98	€ 205.900
Combi aanslagen	31.509	€ 1,08	€ 34.115
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	180	€ 22,90	€ 4.122
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	526	€ 9,34	€ 4.913
Hondenbelasting	2.188	€ 5,15	€ 11.263
Kwijtschelding	498	€ 16,73	€ 8.334
Debiteurenbeheer	12.493	€ 3,04	€ 37.967
Dwanginvordering	548	€ 31,55	€ 17.292
Totaal		€	323.905

De bijdrage van de gemeente Losser daalt met ruim € 14.000. Dit wordt deels verklaard door de afname van het aantal ad hoc aanslagen op basis van handmatige verwerking (afname van ruim 200 regels).

6.5 Gemeente Haaksbergen

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	11.828	€ 18,98	€ 224.459
Combi aanslagen	33.795	€ 1,08	€ 36.590
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	559	€ 22,90	€ 12.800
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	858	€ 9,34	€ 8.014
Hondenbelasting	2.084	€ 5,15	€ 10.728
Kwijtschelding	689	€ 16,73	€ 11.530
Debiteurenbeheer	14.115	€ 3,04	€ 42.896
Dwanginvordering	644	€ 31,55	€ 20.321
Totaal		€	367.338

De bijdrage van de gemeente Haaksbergen is met bijna € 10.000 afgenomen. Dit wordt met name veroorzaakt door een afname van het aantal ad hoc aanslagen op basis van handmatige verwerking (ruim 200 aanslagregels), doordat er geen naheffingsaanslagen parkeerbelastingen meer worden opgelegd.

6.6 Gemeente Almelo

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	37.786	€ 18,98	€ 717.063
Combi aanslagen	143.919	€ 1,08	€ 155.822
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	4.180	€ 22,90	€ 95.716
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	1.613	€ 9,34	€ 15.066
Hondenbelasting	6.390	€ 5,15	€ 32.894
Kwijtschelding	4.475	€ 16,73	€ 74.887
Debiteurenbeheer	42.425	€ 3,04	€ 128.931
Dwanginvordering	2.827	€ 31,55	€ 89.203
Havengelden	400	€ 9,80	€ 3.920
Totaal			€ 1.313.501

De bijdrage van de gemeente Almelo neemt met ruim € 17.000 af.

6.7 Gemeente Oldenzaal

Product	Aantal	Tarief	Bijdrage
Waardebepaling	16.331	€ 18,98	€ 309.913
Combi aanslagen	63.075	€ 1,08	€ 68.292
Ad hoc aanslagen (handmatige verwerking)	1.619	€ 22,90	€ 37.073
Ad hoc aanslagen (obv stufvordering)	1.632	€ 9,34	€ 15.244
Hondenbelasting	2.184	€ 5,15	€ 11.243
Kwijtschelding	1.047	€ 16,73	€ 17.521
Debiteurenbeheer	20.495	€ 3,04	€ 62.285
Dwanginvordering	886	€ 31,55	€ 27.957
Totaal			€ 549.526

NB: dit betreft de bijdrage exclusief de vergoeding voor de afvalstoffenheffing op basis van Diftar ad € 33.500.

De bijdrage van de gemeente Oldenzaal is met ruim € 2.000 afgenomen. Ten opzichte van de begroting 2016 is het aantal ad hoc aanslagregels op basis van handmatige verwerking toegenomen (toename van bijna 400 regels naheffingsaanslagen parkeerbelastingen).

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente stemt in met de begroting 2017.

Hengelo, 13 april 2016

De secretaris,

de voorzitter,

.....

.....

dr. R. Toet

mr. drs. R.G. Welten

Behandelvoorstel

Onderwerp	Primitieve begroting 2017, meerjarenraming 2018-2020 en jaarstukken 2015 Stadsbank Oost Nederland		
Zaaknummer	2025149	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om géén zienswijzen in te dienen op de primitieve begroting 2017 van de Stadsbank Oost Nederland.		
Historie	De gemeenteraad krijgt op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland de conceptbegroting 2017 met het meerjarenperspectief 2018-2020 toegezonden. De begroting is sluitend en past binnen de financiële kaders die de raad stelt aan de schuldhelpverlening.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt geadviseerd om géén zienswijzen in te dienen met betrekking tot de ontwerpbegroting 2017 van de Stadsbank Oost Nederland en wordt gevraagd om in te stemmen met de concept – antwoordbrief aan de Stadsbank Oost Nederland.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2025149	Hanrath, Melanie	SOC-JZB	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Primitieve begroting 2017, meerjarenraming 2018-2020 en jaarstukken 2015 Stadsbank Oost Nederland			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

De raad van de gemeente Hengelo besluit:

1. Af te zien van het indienen van zienswijzen op de ontwerpbegroting 2017 van de Stadsbank Oost Nederland.
2. In te stemmen met bijgaande antwoordbrief aan de Stadsbank Oost Nederland.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad van de gemeente Hengelo krijgt jaarlijks de begroting van de Stadsbank Oost Nederland aanbegoden. De gemeenteraad heeft geen opmerkingen over de begroting 2017 van de Stadsbank Oost Nederland. De begroting is sluitend en past binnen de financiële kaders die de raad stelt aan de schuldhelpverlening.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2025149	Hanrath, Melanie	SOC-JZB	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Primitieve begroting 2017, meerjarenraming 2018-2020 en jaarstukken 2015 Stadsbank Oost Nederland			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De Stadsbank Oost Nederland legt haar primitieve begroting 2017 voor aan de raad, conform de Gemeenschappelijke Regeling.

De Stadsbank Oost Nederland (SON) is een gemeenschappelijke regeling van en voor 22 gemeenten uit Twente en Achterhoek. De SON voert gemeentelijke taken uit op het gebied van de schuldhelpverlening. Hierbij kan worden gedacht aan kredietverlening, schuldregelen, budgetbeheer en beschermingsbewind. BudgetAlert verzorgt in Hengelo de toegang tot de schuldhelpverlening van de SON. Hierbij wordt uitgegaan van een integrale werkwijze, waarbij alle leefgebieden beoordeeld worden. Voor zover iets de schuldhelpverlening belemmert of kan verbeteren, wordt zoveel mogelijk contact gelegd met andere hulp- en dienstverlening om dit ook voor elkaar te krijgen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De begroting die de Stadsbank nu voorlegt is sluitend voor 2017. Het meerjarenperspectief is ook sluitend. De begroting heeft als uitgangspunt de feitelijke volumeaantallen van 2015 en is daarnaast gebaseerd op het nieuwe dienstverleningsmodel dat per 2016 is ingevoerd. Ook is het hierop gebaseerde bekostigingsmodel verwerkt. Dit levert op het gehele begrote bedrag geen wijziging ten opzichte van eerdere begrotingen, maar er is wel een verschuiving zichtbaar binnen de algemene kosten en de productkosten.

Het begrote bedrag voor Hengelo is in lijn met hetgeen er in de gemeentebegroting voor schuldhelpverlening is opgenomen.

We kunnen instemmen met deze begroting van de Stadsbank en stellen u daarom af van het indienen van een zienswijze hierop.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. Af te zien van het indienen van zienswijzen op de ontwerpbegroting 2017 van de Stadsbank Oost Nederland.
2. In te stemmen met bijgaande antwoordbrief aan de Stadsbank Oost Nederland.

FINANCIËLE ASPECTEN

De begroting van de Stadsbank geeft voor Hengelo een bijdrage aan van € 699.599 voor 2017. Dit is inclusief beschermingsbewind. Het geheel past binnen de gemeentelijke begroting.

Uitgesplitst:

Voor schuldhelpverlening staat er € 585.277 in de gemeentelijke begroting.

De Stadsbank verwacht een bedrag van € 525.000 nodig te hebben.

De kosten van beschermingsbewind dat de Stadsbank biedt, worden gedekt uit de bijzondere bijstand. De Stadsbank verwacht dat deze kosten in 2016 oplopen tot € 175.000.

Ook de kosten voor andere bewindvoerders, naast de Stadsbank, vallen onder dezelfde post bijzondere bijstand. Aangezien bijzondere bijstand een open einde regeling is en er niet op voorhand precies is in te schatten hoeveel gebruik mensen gaan maken van de regeling, houden wij er rekening mee dat het tot een overschrijding kan leiden. Op dit moment hebben wij hier onvoldoende sturingsmogelijkheden op.

Zowel landelijk als regionaal wordt getracht hier verandering in te brengen.

BIJLAGE(N)

- Primitieve begroting 2017 met meerjarenperspectief 2018-2020 Stadsbank
- Jaarverslag 2015 Stadsbank
- Concept antwoordbrief aan de Stadsbank

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Stadsbank ***Oost Nederland***

Primitieve begroting 2017

Meerjarenraming 2018-2020

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
1. BELEIDSBEGROTING.....	2
1.1. DE ORGANISATIE	2
1.1.1. <i>Bestuur</i>	2
1.1.2. <i>Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland</i>	4
1.1.3. <i>Het werkgebied van de bank</i>	5
1.2. BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR	6
1.2.1. <i>Doelstelling</i>	6
1.2.2. <i>Beleidsvisie</i>	7
1.3. PROGRAMMAPLAN 2017	8
1.3.1. <i>Programma Algemeen Bestuur</i>	8
1.3.2. <i>Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen</i> ..	10
1.4. VERPLICHTE PARAGRAFEN	15
1.4.1. <i>Weerstandvermogen</i>	15
1.4.2. <i>Risico's</i>	18
1.4.3. <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	19
1.4.4. <i>Financiering</i>	20
1.4.5. <i>Verbonden partijen</i>	21
1.4.6. <i>Bedrijfsvoering</i>	21
2. FINANCIËLE BEGROTING	23
2.1. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE BEGROTING 2017	23
2.2. MEERJARENPERSPECTIEF 2017-2020	26
2.3. VOORSTEL TOT VASTSTELLING VAN DE BEGROTING	28
BIJLAGEN	29
BIJLAGE 1: CATEGORIALE BEGROTING EN MEERJARENRAMING	31
BIJLAGE 2: STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	32
BIJLAGE 3: INVESTERINGEN 2017-2020	33
BIJLAGE 4: BASIS FACTURATIE-SYSTEMATIEK.....	34

Voorwoord

Voor u ligt de Primitieve begroting 2017, inclusief de Meerjarenraming 2018-2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland. In de begroting en de meerjarenraming zijn de verwachte baten en lasten voor de komende jaren opgenomen.

De Primitieve begroting 2017 is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is gebaseerd op het door het Algemeen Bestuur vastgestelde nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel dat per 1 januari 2016 organisatie breed is geïmplementeerd.

Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt in op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant wordt gewerkt, in samenwerking met diverse maatschappelijke instanties. In de toekomstige dienstverlening richting de gemeenten staat 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Hierbij wordt gebruik gemaakt van moderne geautomatiseerde systemen en zijn de werkprocessen verder geoptimaliseerd.

Bij het nieuwe dienstverleningsmodel past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel voor gemeenten, dat zowel de kenmerken solidariteit als flexibiliteit bevat. De toepassing van het nieuwe bekostigingsmodel heeft invloed op de wijze van toerekening van de kosten van de SON naar de deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijke Regeling, zonder dat sprake is van substantiële herverdeeffecten tussen de gemeenten. Ten opzichte van het oude model zijn de bestaanskosten verhoogd, waarbij de toerekening naar de gemeenten voor een groter deel afhankelijk is gemaakt van de afname van de dienstverlening. Daarentegen zijn de tarieven voor de directe dienstverlening in dezelfde mate verlaagd. Per saldo is de totale gemeentelijke bijdrage in 2017 verlaagd.

Voor de omvang van de dienstverlening zijn de werkelijke volumeaantallen van het jaar 2015 als uitgangspunt genomen en in de begrotingsjaren 2017-2020 stabiel gehouden. Hierbij wordt aangesloten bij het Jaarverslag 2015 en de Primaire begroting 2016. Op basis van de eerste ervaringen met het nieuwe dienstverleningsmodel in de eerste twee jaar kan de meerjarentrend nader worden vormgegeven. De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses.

In deze Primitieve begroting is uitgegaan van de algemene richtlijnen die zijn besproken in het adviserend ambtelijk Platform van februari 2016. Hierbij is aangesloten bij de richtlijnen en voorwaarden die de Stadsbank van de Twentse en Achterhoekse gemeenten heeft ontvangen, aangevuld met de voor de Stadsbank specifieke uitgangspunten. Een aantal Achterhoekse gemeenten heeft aangegeven te willen sturen op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage. In de begroting is hiermee rekening gehouden door de volumeaantallen zo veel mogelijk aan te laten sluiten bij de genoemde ontwikkeling.

Enschede, maart 2016

Dhr. drs. P.G. Welman

1. Beleidsbegroting

1.1. De organisatie

1.1.1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur vergadert jaarlijks tenminste tweemaal.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is als volgt:

Het Algemeen Bestuur			
Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. F. Diersen	Lochem	Dhr. J. Kottelenberg
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kotteman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. J.B.M. Zwiép	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. A. Nijhuis	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. vd Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. T.P. de Putter
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

Het Dagelijks Bestuur (2014 – 2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur	
Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F. J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

De heer R.S.R. de Ruiter, projectleider bij de gemeente Hengelo is secretaris van het bestuur.

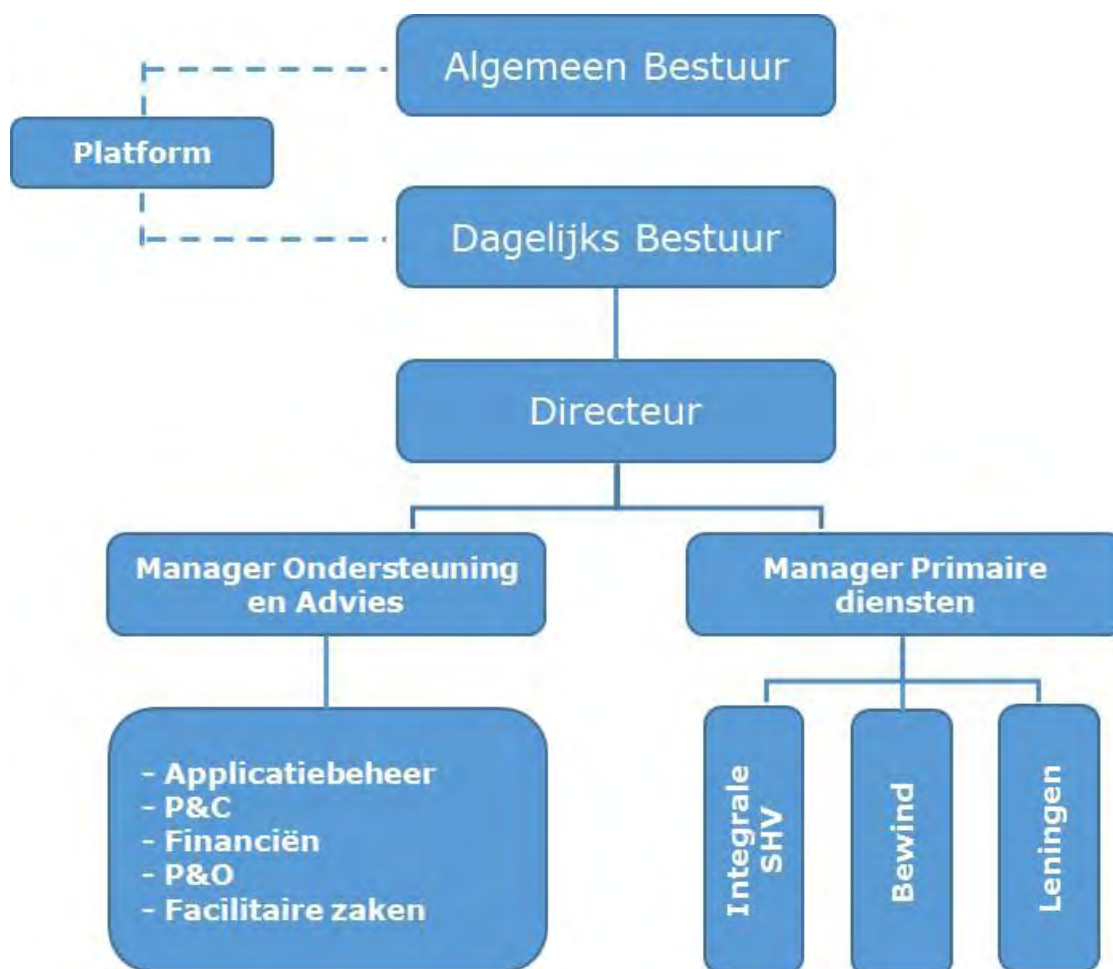
Het Platform

Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen- als het Dagelijks Bestuur. De heer J.H. Scholtens, Directeur Sector Samenleving bij de gemeente Almelo, is door het Algemeen Bestuur tot voorzitter van het Platform benoemd.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen.

1.1.2. Organisatiestructuur van de Stadsbank Oost Nederland

Bestuurs- en organisatiestructuur Stadsbank Oost Nederland per 1-1-2016

1.1.3. Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten. In dit werkgebied wonen 900.432 inwoners verdeeld over 385.443 huishoudens (bron CBS, 2015).

Het werkgebied is op geografische gronden en gemeentelijke samenwerkingsverbanden verdeeld en de Stadsbank is aanwezig op de gemeentehuizen en werkpleinen in diverse gemeenten binnen het werkgebied met als hoofdvesting Enschede.

De tweeëntwintig gemeenten van de Stadsbank Oost Nederland

Werkgebieden

Werkgebied	Gemeente
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Twenterand en Wierden.
Enschede	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Enschede, Haaksbergen, Lochem, Losser, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente, Oldenzaal en Tubbergen.

1.2. Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1. Doelstelling

De doelstelling van de Stadsbank is vanuit het opgestelde 'Strategisch toekomstperspectief' als volgt weer te geven:

De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling. Wij zijn "van en voor" gemeenten. Onze missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dat doen we door te blijven bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.

Vanuit deze missie en visie heeft de Stadsbank als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Daarbij moet naar een duurzame oplossing voor de klant worden gezocht. De organisatie is gespecialiseerd in de 'bancaire' taken en krijgt steeds sterker een basisprofiel als 2e-lijnsvoorziening voor schulddienstverlening voor de aangesloten gemeenten.

De Stadsbank is in de tweede helft van 2015 gestart met de implementatie van het nieuwe dienstverleningsmodel, dat antwoord geeft op nieuwe vragen en verwachtingen van klanten en is verweven met de nieuwe oplossingen die gemeenten kiezen binnen het gemeentelijke sociale domein. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk. Dit alles zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant. Zowel de klanten, gemeenten als medewerkers van de Stadsbank zijn enthousiast over de bereikte resultaten in de pilot.

Het nieuwe dienstverleningsmodel is per 1 januari 2016 ingevoerd. De Stadsbank is getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams samen per regio een gebiedsteam. De gebiedsteams worden ondersteund door een met klantmanagers gevormd met verschillende disciplines. Meerdere klantteams vormen centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

In de lijn met deze ontwikkelingen is de vestiging in Enschede in de tweede helft van 2015 gemoderniseerd. Ook de portal 'Mijn Stadsbank' heeft in 2015 een metamorfose ondergaan en biedt klanten nóg meer financieel inzicht in hun situatie. Bovendien heeft de klant nu meer mogelijkheden gekregen om zaken zelf digitaal en daarmee efficiënter te regelen.

In de dienstverlening richting gemeenten staan "maatwerk" en "innovatie" centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel, dat met ingang van 2016 wordt toegepast.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2. Beleidsvisie

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, met name gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhulpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt daar op in.

De Stadsbank bevordert financiële zelfredzaamheid en weerbaarheid door middel van het aanbieden van:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en verschuldiging.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van deficiënties die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) verschuldiging kan worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.

Bovendien zet de bank haar expertise en capaciteiten in om maatwerkdiensten te leveren aan de aangesloten gemeenten, met name in de vorm van diensten op locatie en projecten. De bank is als partner betrokken bij de uitvoering van het armoedebeleid van de gemeente Almelo.

1.3. Programmaplan 2017

1.3.1. Programma Algemeen Bestuur

Hoofdkenmerken

Het programma Algemeen Bestuur omvat de bestuursproducten: bestuursorganen en bestuursondersteuning. Tevens behoren tot het programma Algemeen Bestuur de niet product-/ dienstverlenings specifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Vanuit de afdeling Ondersteuning & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemene interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de organisatie-eigen financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en applicatiebeheer en de facilitaire ondersteuning.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

- Bestaand beleid:

Bestuursorganen

- Sturing geven aan en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen.
- Een maatschappelijk en bestuurlijk verantwoorde positionering van de Stadsbank.
- Sturing geven aan en reageren op organisatieontwikkelingen die gericht zijn op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank, alsmede op het leidinggeven aan de ambtelijke organisatie.
- Het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Bestuursondersteuning

- De voorbereiding van beleidsontwikkeling voor het Bestuur.
- De voorbereiding van de verantwoording door het Bestuur.

Algemene interne ondersteuning

- Het in stand houden van de fysieke infrastructuur.
- Het in stand houden van de automatisering en telecommunicatie infrastructuur.

Wat gaan we daarvoor doen?

Platform Stadsbank Oost Nederland (het Platform)

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van de Stadsbank. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten kunnen deelnemen in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als uit eigener beweging het Bestuur en de directie over beleidsontwikkeling. Het Platform wordt met raad en daad terzijde gestaan door de directie en ambtelijk ondersteund.

Communicatie

Voor de deelnemende gemeenten is het van belang tijdig te weten hoe de ontwikkeling van de dienstverlening voor haar burgers door de bank is.

Enerzijds heeft dit te maken met de mogelijkheden die de deelnemende gemeenten zien om naar aanleiding van de door de bank verleende diensten, het eigen gemeentelijk beleid vorm te geven en voorstellen te doen met betrekking tot het productenpakket van de Stadsbank.

Anderzijds heeft dit te maken met de financiële verplichtingen voor de deelnemende gemeenten.

Om de deelnemende gemeenten tijdig te informeren wordt het Algemeen Bestuur in de voorjaarsnota en de najaarsnota geïnformeerd over de financiële en niet financiële ontwikkelingen. De voorjaarsnota heeft betrekking op de periode januari tot en met april, terwijl de najaarsnota betrekking heeft op de periode tot en met augustus.

Indien wenselijk wordt tevens een voorstel tot wijziging van de begroting in deze periodieke rapportages opgenomen.

Wat mag het kosten?

De budgettaire lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunde diensten (indirecte kosten) die middels de jaarlijkse bestaansbijdrage worden voldaan. De bestaanskosten worden bepaald op basis van de totale volumeontwikkeling van de diensten van de Stadsbank. De verdeling van de bestaanskosten over de gemeenten vindt plaats op basis van de bestaande criteria huishoudens (25%) en basisdienstverlening + intake (75%).

Programma 1: Budgettaire lasten Algemeen Bestuur			
	2015	2016	2017
(Bedragen in €)	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
<i>Lasten</i>	1.543.200	3.639.800	3.436.900
<i>Baten</i>	1.543.200	3.639.800	3.436.900
Saldo	-	-	-

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op dit programma. Dit wil zeggen dat de totale bestaanskosten worden verminderd met de opbrengst uit deposito en dan vervolgens zal het restant in rekening worden gebracht bij de deelnemende gemeenten.

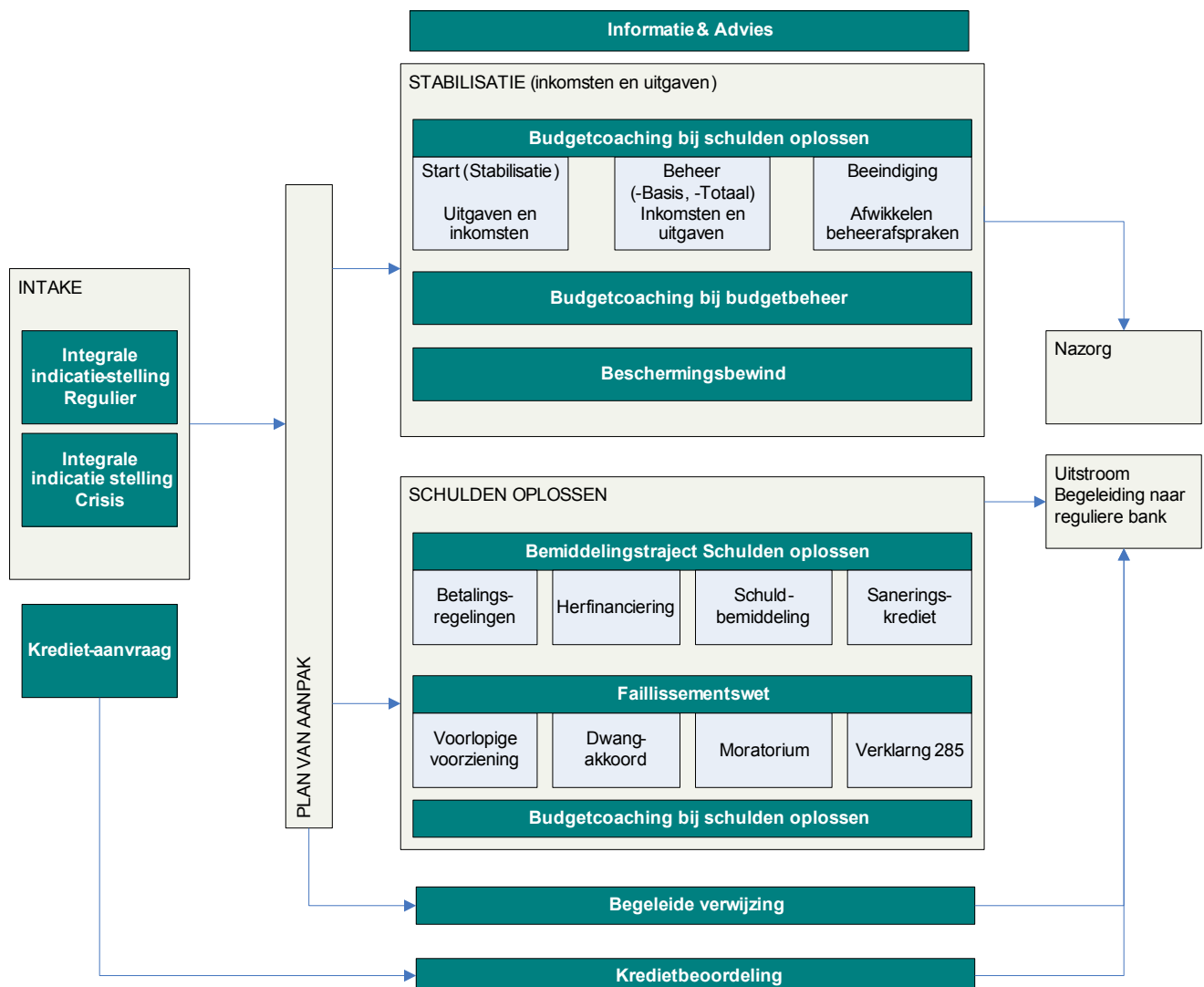
1.3.2. Programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Algemeen

Hoofdkenmerken:

Het programma Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen heeft betrekking op alle dienstverlening van de Stadsbank, ter ondersteuning van het beleid van de aangesloten gemeenten.

De dienstverlening en voorzieningen van de bank kunnen als volgt worden onderscheiden:

Het dienstenaanbod van de bank wordt vanuit de vestiging in Enschede, op werkpleinen en op diverse gemeentelijke locaties verzorgd. Het dienstenaanbod bestaat uit:

- Preventie
- Informatie & Advies
- Indicatiestelling
- Kredietverlening
- Stabilisatie en Herstel Financiële huishouding, waaronder coaching budgetteringsvaardigheden en meerderjarigen beschermingsbewind
- Minnelijk schuldregelen
- Nazorg
- Overige dienstverlening

Deze werkzaamheden worden integraal rondom de klant georganiseerd en worden vanuit de vestiging Enschede uitgevoerd. Met verschillende gemeenten zijn specifieke afspraken gemaakt over bediening op werkpleinen of op locatie.

Wat wil de Stadsbank bereiken?

Bestaand beleid:

De bank wil bijdragen aan:

- het voorkomen dat inwoners van de aangesloten gemeenten in financiële problemen komen of de weg naar financiële hulpverlening niet weten te vinden;
- het aanbieden van kredietmogelijkheden voor inwoners van de aangesloten gemeenten die niet bij de commerciële reguliere handelsbanken een lening kunnen krijgen, eventueel om zo hun kredietwaardigheid te kunnen herstellen;
- een stabiele financiële huishouding door het bevorderen dat cliënten hun inkomsten en uitgaven zodanig in balans krijgen en houden dat het ontstaan van betalingsachterstanden wordt voorkomen en dat bestaande betalingsachterstanden (kunnen) worden ingelopen;
- het realiseren van een minnelijke, onderhandse regeling van schulden tussen cliënten in een (problematische) schuldsituatie en hun schuldeisers;
- het realiseren van een oplossing voor cliënten met een problematische schuldsituatie waarbij de schuldeisers niet akkoord gaan met een minnelijke regeling van de schulden.

Door continu te werken aan de kwaliteit van de dienstverlening en het professionaliseren van de bedrijfsvoering wil de bank de dienstverlening op peil houden en waar mogelijk verbeteren. Het beleid van de bank richt zich op het bevorderen van de financiële zelfredzaamheid van de klant, zowel waar het gaat om budgetbeheer als om indicatiestellingen en schulden oplossen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Preventie

De bank brengt door gerichte voorlichtingsactiviteiten op scholen en bij vrijwilligersorganisaties de risico's en de gevolgen van verschuldiging onder de aandacht.

Informatie & Advies

Op basis van de specifieke klantsituatie wordt een advies gegeven over de inrichting en het beheer van de financiële huishouding. Daarbij kan het zowel gaan om de budgettering van het huishoudgeld als om hoe om te gaan met kleine achterstanden en schulden indien de klant (nog) geen gebruik wenst of hoeft te maken van andere diensten van de bank.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening wordt door de bank een op de klant afgestemd Adviesrapport opgesteld, waarin is opgenomen met welke instrumenten het best een antwoord kan worden gegeven op de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening van de Stadsbank Oost Nederland is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren (maximaal 2 %).

Stabilisatie & herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven en daardoor weer financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen. Door middel van het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn (bijvoorbeeld BudgetZeker). In voorkomende gevallen dient de Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schulden regelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen.

Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. De Stadsbank ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van de nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Overige dienstverlening

Onderstaande additionele dienstverlening wordt momenteel aangeboden en is op basis van bekende afspraken met een aantal gemeenten doorgetrokken naar de begroting 2017.

Dienstverlening op locatie

De Stadsbank verzorgt voor een aantal gemeenten een inloopspreekuur op locatie. Dit inloopspreekuur vindt plaats bij de gemeente zelf of op een werkplein.

Samenwerking externe instanties

De Stadsbank voert intensief gesprekken met een aantal grote instanties waarvoor de bank regelmatig betalingen van de klanten verricht. Het doel van deze samenwerking is het verbeteren van de administratieve processen om zodoende de kosten te reduceren.

Resultaat

Product	Soort dienst	2015 Realisatie	2016 Primaire begroting	2017 Primitieve begroting
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.591	2.688	2.405
Crisis-interventie	Stand.	129	138	129
<i>Extra intake faciliteiten</i>				
Huisbezoek	Add.	-	-	-
Multidisciplinair overleg	Add.	12	18	12
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.943	1.823	1.943
Verstrekte Sociale leningen	Stand.	930	799	930
Verstrekte Herfinancieringen	Stand.	6	12	6
Verstrekte Saneringskredieten	Stand.	99	103	99
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Opstart budgetbeheer	Stand.	1.501	1.577	1.501
Beeindiging budgetbeheer	Stand.	1.460	1.465	1.460
Actieve BBR per 31/12*		6.053	6.163	6.053
waarvan zelfbetalers	Stand.	1.535	1.543	1.535
Budgetbegeleiding*				
Budgetcoaching	Stand.	18	23	18
Budgethulp	Stand.	37	47	37
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	950	952	993
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	181	252	181
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.255	1.273	1.255
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.	10	13	10
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	844	801	844
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	9	12	9
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	974	1.072	974
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.	-	-	-
Moratorium art. 287 b	Stand.	18	29	18
Nazorg				
Nazorg	Stand.	271	240	271

* 'Begroot' - gemiddeld over het jaar
 'Realisatie' - actueel per 31-12

Wat mag het kosten?

(Bedragen in €)

Programma 2: Budgettaire lasten: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen			
	2015	2016	2017
(Bedragen in €)	Realisatie	Primaire Begroting	Primitieve Begroting
<i>Lasten</i>	7.951.600	6.075.800	6.154.300
<i>Baten</i>	8.101.800	6.061.800	6.157.400
Saldo	150.200	-14.000	3.100

1.4. Verplichte paragrafen

1.4.1. Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Praktisch en theoretisch zouden de nadelen daarvan de (vermeende) voordelen verre overtreffen. Het Algemeen Bestuur heeft dan ook vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere

eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn: Algemene reserve, bestemmingsreserves en stille reserves. Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Voor de bank wordt dus de weerstandscapaciteit berekend uit:

Weerstandscapaciteit per 31 december 2017 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.062.600
Bestemmingsreserve	817.400
Totaal	1.880.000

Ten aanzien van stille reserves wordt nagegaan in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde), die op korte termijn aangewend kan worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen vanaf 2016 worden toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Er zal periodiek een risicoanalyse plaatsvinden, te beginnen in 2016. Aan de hand hiervan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Het weerstandsvermogen geldt voor risico's waarvoor geen specifieke maatregelen kunnen worden getroffen, zoals:

- dalende opbrengsten door wegvallende dienstverlening;
- WW-verplichtingen als gevolg van een dalende omzet;
- wijzigingen in Rijksregelgeving.

In de door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders is bepaald dat, indien het weerstandsvermogen een ratio waarde in de bandbreedte 1,0 en 1,4 omvat, dit als voldoende wordt gekwalificeerd. Afgezet tegen de in de beleidsnota opgenomen risico's (totaal € 0,8 miljoen) en uitgaande van een weerstandscapaciteit van de algemene reserve per 31 december 2017, bedraagt de ratio 1,3 en kwalificeert in het nieuwe systeem daarmee als voldoende.

De risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf. De risicoparagraaf wordt zowel bij het jaarverslag als de primitieve begroting opgenomen en is een verplicht onderdeel.

Met betrekking tot de bestemmingsreserves heeft het Algemeen Bestuur het volgende besloten:

	Norm	Dotatie	Beoogde reserve	Opmerking
- Inventaris		Geen dotatie (eenmalig € 200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
- ICT		Geen dotatie (eenmalig € 200.000 gedoteerd in 2012)	Voorlopig geen maximum	
- Vakantiegeld	Feitelijke verplichtingen	Afhankelijk van formatie	Afhankelijk van verplichtingen	Beoogd bedrag is stand van zaken
- Personeelsbudget	1,25% geraamde personeels-lasten	Pm (restant jaarlijks budget)	€ 65.000	
- Borgfonds sanerings-Kredieten	10% uitstaand saldo sanerings-kredieten	Voorlopig geen jaarlijkse dotatie	Voorlopig geen maximum	Op termijn besluit-vorming over jaarlijkse dotatie

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31-12-2017 € 148.800.

Financiële kengetallen

In de gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen moeten volgens het BBV met ingang van de begroting 2016 en de jaarstukken 2015 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing worden opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in deze Primitieve begroting 2017 gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schuldhelpverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen

voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	2017	2018	2019	2020
<i>Netto schuldquote</i>	- 1%	- 1%	- 3%	- 4%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	45%	43%	40%	38%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	10%	10%	10%	10%

NETTO SCHULDQUOTE

De netto schuldquote geeft de verhouding tussen het niveau van de schuldenlast van de gemeente en de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden geeft inzicht in wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100%. De netto schuldquote van de bank bevindt zich ver onder de kritische grens van 130% die de VNG voorschrijft.

SOLVABILITEITSRATIO

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De bank heeft over langere periode een stabiele solvabiliteitsratio.

1.4.2. Risico's

In deze risicoparagraaf worden de voorzienbare risico's vermeld, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot balanstotaal of financiële positie. In veel gevallen is het moeilijk om de te verwachten risico's te becijferen of aan te geven hoeveel procent kans de bank loopt dat een bepaalde tegenvaller zal optreden. De onderwerpen met financiële onzekerheden zijn gerangschikt in risicocategorieën, te weten: financiële risico's, risico's op eigendommen en overige risico's. Op basis van de risicoanalyse in het nieuwe dienstverleningsmodel in 2016 worden deze risico's herijkt.

Financiële risico's

A1 Volumebeleid gemeenten

De bank is voor haar inkomsten afhankelijk van de omvang van de verleende dienstverlening. Indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van onze diensten, heeft dit direct consequenties voor de inkomsten van de bank, terwijl de bank niet onmiddellijk haar bedrijfsvoering op een ingrijpende daling van de omzet kan aanpassen.

A2 Kredietomzet

Een substantiële daling van de kredietomzet (> 20%) heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt op termijn een herschikking van de formatie met zich mee.

A3 Overige financiële risico's

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs

onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn. In de loop van 2016 zal duidelijker worden hoe de nieuwe VPB-wetgeving moet worden geïnterpreteerd voor de activiteiten van de Stadsbank. Hiervan zal verslag worden gedaan richting het Algemeen Bestuur.

Risico's op eigendommen

B1 Aansprakelijkheid schadegevallen

Indien de bank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.

Overige risico's

C1 Overheidsmaatregelen

Overheidsmaatregelen ten aanzien van het mogen uitoefenen van bepaalde activiteiten die door de bank worden uitgevoerd, kunnen de resultaten zowel positief als negatief beïnvloeden.

C2 Software

Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een escrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group waar de broncodes zijn ondergebracht. Een faillissement van de leverancier houdt dus in dat naar vervanging moet worden gezocht.

C3 Beroepsaansprakelijkheid

Indien de bank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsuitoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.

C4 WIA

De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hier geen speciale verzekering voor afgesloten.

C5 Fraude

Om de risico's van fraude af te dekken heeft de bank een fraudeverzekering afgesloten met een vermogensschadedekking tot € 1 miljoen.

1.4.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het Onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze worden jaarlijks opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is rekening gehouden met het afstoten van het gebouw in Hengelo en het groot onderhoud bij de vestiging in Enschede.

1.4.4. Financiering

Voor de uitvoering van de programma's zijn financiële middelen nodig. Hierin wordt o.a. via de treasuryfunctie en de declaraties voor verleende diensten voorzien.

Het Treasurystatuut van de bank is in 2015 door het Algemeen Bestuur geactualiseerd en geeft de beleidsmatige infrastructuur weer voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. Het doel is om de kwaliteit van de uitvoering te verhogen.

De uitvoering treasury

In het door de bank vastgestelde Treasurystatuut is aangegeven dat een verantwoord en adequaat beheer van de financiële middelen wordt onderkend. Voor het begrotingsjaar 2017 gaan we uit van een totaal van € 140 miljoen aan binnenkomende gelden. Aan girale betalingen zal er tevens omstreeks € 140 miljoen uitgaan.

Ontwikkeling leningen

Het openstaande saldo op de persoonlijke rekeningen is bij het samenstellen van de begroting ongeveer € 4,5 miljoen. Ter dekking van de risico's beschikt de bank over een voorziening risicofonds van circa € 195.000 en een reserve borgfonds voor saneringskredieten van circa € 102.500.

Bij het samenstellen van de begroting zijn er 4 langlopende leningen met betrekking tot de huisvesting met een uitstaand saldo van circa € 1,8 miljoen.

Ontwikkeling kort lopende verplichtingen

Door de bank wordt circa € 12,9 miljoen aan banktegoeden van klanten beheerd waarvan € 11,7 miljoen gereserveerd voor activiteiten op de korte termijn. Naast deze gelden is voor bancaire activiteiten een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen aan inleggeld van de deelnemende gemeenten beschikbaar.

De beschikbare liquide middelen bedragen ongeveer € 3,6 miljoen en daarnaast beschikt de bank over een deposito van € 8 miljoen met een rente typische looptijd van 3 maanden. Van de liquide middelen valt een bedrag van circa € 0,1 miljoen onder bankmiddelen. De overige liquide middelen zijn derden gelden en vallen niet onder het verplichte schatkistbankieren.

Er bestaat op dit moment geen noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen.

Toezicht Provincie

De provincie heeft beleidskaders vastgesteld voor het houden van toezicht op de financiën van de gemeenschappelijke regelingen. Er is een wettelijke inzendplicht voor de begroting en jaarstukken. Daarnaast wordt aan het eind van elk kwartaal de staat van kasgeldlimiet opgemaakt, die betrekking heeft op de netto vlottende schulden. Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet wordt de provincie op de hoogte gesteld.

Kasgeldlimiet

Het risico op kortlopende financiering wordt beperkt met een zogenoemde kasgeldlimiet op basis van de wet Financiering decentrale overheden (Fido). Dit houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,2% van de batenkant van de begroting mag zijn. Het begrotingstotaal voor 2017 komt uit op € 9.594.300. De kasgeldlimiet voor 2017 zal derhalve op circa € 786.700 uitkomen.

Bij het samenstellen van de begroting is er sprake van een overschot aan vlottende middelen, waardoor de ruimte dus groter is dan de genoemde limiet van € 786.700. Wij verwachten dat hierin in het begrotingsjaar 2017 geen verandering komt.

Renterisiconorm

De Wet Fido stelt voor gemeenten ook de renterisiconorm vast. Elk jaar mag maximaal 20% van de omvang van de vaste schuld geherfinancierd worden. Doelstelling van de renterisiconorm is dat gemeenten hun leningenportefeuille zo moeten spreiden, dat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Door de ontwikkelingen in de budgetbeheerrekeningen zijn de mogelijkheden om de leningen met eigen middelen te financieren de laatste jaren sterk toegenomen. De behoefte aan vreemd vermogen door het aangaan van langlopende geldleningen neemt daardoor af. Er zijn met betrekking tot de langlopende schulden geen problemen te verwachten in het kader van de wet Fido.

1.4.5. Verbonden partijen

De Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.4.6. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te actualiseren en te digitaliseren slaagt de Stadsbank er voortdurend in om efficiëntie-slagen te maken in de mate van gebruik van middelen om haar doelen te bereiken. De klanten worden bijvoorbeeld gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'. Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de kennis en mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van het gebouw in Hengelo en de aanpassingen van de publieks- en kantoorruimtes in de vestiging Enschede in het kader van het nieuwe dienstverleningsmodel. De Stadsbank zet hierbij in op duurzame investeringen, gericht op innovatie en digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De Stadsbank is in het nieuwe dienstverleningsmodel getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. De gebiedsteams worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid.

d. Administratieve organisatie en interne controle

De (werk)processen worden verder ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en zal het handboek Administratieve Organisatie worden herschreven. De interne controle

wordt in afstemming met de accountant geïntensiveerd, waarbij wordt voldaan de verscherpte verantwoordingseisen. Waar mogelijk zullen processen verder worden geautomatiseerd.

e. Informatie en automatisering

Speerpunt is de optimale inzet van de belangrijkste applicaties Allegro en Decos en de realisatie van meer automatische en minder handmatige handelingen en koppelingen. Ook worden de functionaliteiten van de portal "Mijn Stadsbank" uitgebreid en worden de nieuwe website en intranet geoptimaliseerd. Er zal hierbij nog meer gebruik gemaakt worden van social media.

f. (Management)informatie voorziening

Er zal worden ingezet op de verdere digitalisering van de informatievoorziening door middel van een dashboard dat de papieren informatie gaat vervangen. De managementinformatie wordt verder doorontwikkeld en zal moeten aansluiten bij de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en -bedreigingen

De invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel biedt kansen om optimaal aan te sluiten op de ontwikkelingen in het sociaal domein. Door te werken in gebiedsteams en klantenteams kan nóg klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant worden gewerkt, in samenwerking met maatschappelijke partners. Hierbij kan flexibel worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en kunnen effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen.

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn.

h. Risicomanagement

De Stadsbank zal het toekomstige profiel voor het risicomanagement afstemmen op het nieuwe dienstverleningsmodel en vervolgens formaliseren en inbedden in de organisatie. Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen in het nieuwe dienstverleningsmodel worden toegepast, waarbij periodiek een risicoanalyse plaatsvindt, te beginnen in 2016.

2. Financiële begroting

2.1. Overzicht van Baten en Lasten in de begroting 2017

In dit overzicht geven wij de lasten en baten van de programma's weer. Tevens wordt inzicht gegeven in het geraamde resultaat.

(Bedragen in €)	2017
Programma	
I Algemeen bestuur	
<i>Lasten</i>	3.436.900
<i>Baten</i>	3.436.900
<i>Saldo</i>	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	
<i>Lasten</i>	6.154.300
<i>Baten</i>	6.157.400
<i>Saldo</i>	3.100
- Subtotaal programma's	
<i>Lasten</i>	9.591.200
<i>Baten</i>	9.594.300
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.100
Toevoeging/onttrekking	
<i>Algemeen bestuur</i>	- 3.100
- Subtotaal mutaties reserves	- 3.100
Gerealiseerd resultaat	-

De (primitieve) Begroting 2017 sluit op nul.

Uitgangspunten begroting 2017-2020

Per 1 januari 2016 heeft de Stadsbank Oost Nederland het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel geïmplementeerd. De toepassing van het nieuwe bekostigingsmodel heeft invloed op de wijze van kostentoerekening naar de deelnemende gemeenten aan de GR. De primaire diensten betreffen directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst. De materiele kosten en ondersteunde diensten worden als indirecte kosten middels de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.

De totale bijdrage van de gemeenten is in feite een optelsom van een bijdrage in de bestaanskosten (statisch deel) en een bijdrage per dienstafname (dynamisch deel). Elke deelnemende gemeente heeft de mogelijkheid om jaarlijks maximaal 10% en binnen 4 jaar maximaal 20% minder diensten (= aantallen) af te nemen binnen het basispakket en de intake¹. Dit vertaalt zich direct in een evenredige mutatie in de direct beïnvloedbare personeelskosten (aantal x tarief) (budgettair betekent dit dat een gemeente grofweg en indicatief in 10-15 % van het gemeentelijke budget voor de SON kan variëren). Bij een gemeentelijke wijziging in basisdienstverlening en de intake die de bandbreedte van 20 % in 4 jaar overschrijdt, geldt een overnameverplichting van het betreffende personeel en doorbetaling van de indirecte kosten voor een bepaalde afbouwperiode. Indien deze situatie zich voordoet worden de financiële gevolgen specifiek voor die desbetreffende gemeente in beeld gebracht.

De primaire begroting 2016, de jaarcijfers uit de jaarrekening 2015, de tarieven 2016 en de richtlijnen en voorwaarden die de Stadsbank van de Twentse als Achterhoekse gemeenten heeft ontvangen zullen gezamenlijk de leidraad vormen voor de begroting 2017-2020. Hierin is immers het meeste recente beleid opgenomen (bestaand beleid). Bij de toepassing van de richtlijnen en voorwaarden wordt zowel rekening gehouden met de vastgestelde loon- en prijsmutaties in Twents verband als de toegestane mutaties in de gemeentelijke bijdrage van de Achterhoekse gemeenten.

Bij de toepassing van de loon- en prijsindex wordt aangesloten bij de kengetallen in de Macro Economische Verkenningen 2015. Hierbij vinden achteraf correcties plaats indien een index te hoog of te laag is geraamd. Een aantal Achterhoekse gemeenten heeft aangegeven te willen sturen op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage, waarin zowel een prijs- als volumecomponent zit. In de begroting is hiermee rekening gehouden door de omvang van de dienstverlening zo veel mogelijk aan te laten sluiten bij de hierboven genoemde ontwikkeling.

- Prijsmutaties

De prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) van de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door van het Centraal Plan Bureau (CPB), dient als prijsindex voor de prijscompensatie. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze index 0,9% voor 2016 (MEV 2016, bijlage 8). Voor de begroting 2017 wordt deze index echter met 0,7% gecorrigeerd, aangezien de verwachting voor deze index in MEV 2015 voor zowel 2014 als 2015 1,25% was. Voor 2017 wordt dan rekening gehouden met een prijsindexatie van 0,2%. Voor de jaren 2018-2020 wordt de imoc-index van 0,9% doorgetrokken.

- Loonmutaties

De salarisstaat op 1 januari 2016 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2017-2020. Voor de vacatures wordt er van de salariskosten van de functieschaal op het maximum min twee periodieken uitgegaan. Bij het opstellen van de uitgangspunten voor de begroting 2017-2020 en de begroting is er van de op dat moment geldende Cao (Cao 2013-2015) en de salaristabellen geldende per 1 april 2015 uitgegaan. Inmiddels is er een principeakkoord voor

¹ Nota 'Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON', juni 2015

nieuwe Cao Gemeenten bereikt met een looptijd van januari 2016 tot mei 2017. Het akkoord is nog niet definitief en kan pas op 31 maart 2016 bekrachtigd worden.

Voor de begroting 2017 wordt rekening gehouden met een loonstijging van 2,3%. Het betreft de loonvoet sector overheid (MEV 2015, bijlage 8) voor 2016, die tevens wordt doorgetrokken voor de periode 2018-2020. Voor de jaren 2015 en 2016 wordt geen correctie toegepast.

- Indexering tarieven en bestaanskosten op basis van de loon- en prijsmutaties

De tarieven in de Primaire begroting 2016 zijn volledig berekend op basis van de dienstenbeschrijving en bijbehorend werkproces. Uitgaande van een bestaand dienstenaanbod stelt de Stadsbank voor om de tarieven van de diensten in 2017 met 2,3% te indexeren; dit aangezien de kostprijs van de diensten volledig uit de personeelscomponent bestaat. In de begrotingsperiode 2018-2020 wordt eveneens een tariefindexering van 2,3% toegepast.

De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. Voor het jaar 2017 komt de indexering van de bestaanskosten uit op 1,1% en voor de periode 2018-2020 worden de bestaanskosten met 1,5% geïndexeerd.

- Kwantitatieve omvang dienstverlening

De werkelijke omvang van de dienstverlening in 2015, zoals deze in de jaarrekening 2015 zal worden gepresenteerd, vormt in principe de basis voor de omvang van de dienstverlening in de begroting 2017. Dat volumeaantal wordt vervolgens stabiel gehouden in de meerjarenraming 2018-2020. Op basis van de eerste ervaringen met het nieuwe dienstverleningsmodel in de eerste twee jaar kan de meerjarentrend nader worden vormgegeven. De producten met een langere looptijd, zoals beschermingsbewind, kunnen hier een uitzondering op vormen. Hiervoor wordt geraamd op basis van de te verwachten prognoses.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten (bedragen in €)		
Personeelslasten	Primair 2016	Primitief 2017
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	5.098.000	4.971.900
Salarissen van het tijdelijk personeel	2.022.300	2.101.600
Totaal	7.120.300	7.073.500

Om snel te kunnen anticiperen op veranderingen in de huidige dienstverlening en met het oog op de toekomstige personele invulling van het door de deelnemende gemeenten gevraagde dienstverleningsmodel, werkt de Bank met een – conform bestuursbesluit - flexibele schil van minimaal 20%.

Reservepositie

De verwachte reservepositie van de bank ziet er per 1 januari 2016 als volgt uit:

Weerstandscapaciteit per 31 december 2017 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.062.600
Bestemmingsreserve	817.400
Totaal	1.880.000

De volledige staat van reserves en voorzieningen is als bijlage in deze begroting opgenomen.

2.2. Meerjarenperspectief 2017-2020

(Bedragen in €)	2017	2018	2019	2020
Programma				
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	3.436.900	3.487.600	3.539.200	3.591.700
<i>Baten</i>	3.436.900	3.487.600	3.539.200	3.591.700
<i>Saldo</i>	-	-	-	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	6.154.300	6.348.400	6.551.600	6.738.200
<i>Baten</i>	6.157.400	6.352.000	6.544.200	6.743.200
<i>Saldo</i>	3.100	3.600	-7.400	5.000
- Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	9.591.200	9.836.000	10.090.800	10.329.900
<i>Baten</i>	9.594.300	9.839.600	10.083.400	10.334.900
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.100	3.600	-7.400	5.000
Toevoeging/onttrekking				
<i>Algemeen bestuur</i>	-3.100	-3.600	7.400	-5.000
- Subtotaal mutaties reserves	-3.100	-3.600	7.400	-5.000
Gerealiseerd resultaat	-	-	-	-

De meerjarenraming laat voor de komende jaren het volgende beeld zien:

De meerjarenraming 2017-2020 (bedragen in €)

	Lasten	Baten	Resultaat van baten en lasten	Gerealiseerd resultaat
2017	9.591.200	9.594.300	3.100	-
2018	9.836.000	9.839.600	3.600	-
2019	10.090.800	10.083.400	-7.400	-
2020	10.329.900	10.334.900	5.000	-

Het geraamde resultaat van lasten en baten sluit voor jaren 2017-2020 met een klein positief of negatief saldo. Vervolgens vinden de mutaties op de reserves plaats, conform de Nota Reserves en Voorzieningen, waarna elke jaarschijf van de begroting 2017-2020 op nul sluit.

Tevens is er een inschatting gemaakt van de noodzakelijke (vervangings-)investeringen die de Stadsbank de komende jaren zal moeten doen. Het betreft hier nagenoeg reguliere vervangingen die vanuit de vrijval van de huidige afschrijvingslast kunnen worden gedekt. Het deel van het berekende afschrijvingsbedrag, dat hoger dan de vrijval uitkomt, zal gedekt worden door een bijdrage uit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

De te verwachten investeringen voor de periode 2017-2020 zijn in bijlage 3 opgenomen. Uiteraard zal bij concrete aanschaf of vervanging gekeken worden naar nut en noodzaak van de investering en zal eventuele gezocht worden naar andere innovatieve oplossingen.

De jaarlijkse afschrijvingscomponent van de te plegen investeringen is in deze meerjarenraming als last meegenomen.

Toelichting op de meerjarenramingen 2017 – 2020

1. Meerjarenperspectief

Uit het overzicht blijkt dat de prognose voor de jaren 2017 – 2020 een sluitende begroting laat zien.

2. Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten zijn op basis van de vastgestelde uitgangspunten voor de periode 2017-2020 in beeld gebracht. De salarissen van het tijdelijk personeel zijn op basis van dezelfde uitgangspunten opgenomen.

De meerjarenraming 2017-2020 (bedragen in €)

	2017	2018	2019	2020
Salarissen, sociale lasten en overige personeelslasten van het eigen personeel	4.971.900	5.071.000	5.187.600	5.282.000
Salarissen van het tijdelijk personeel	2.101.600	2.195.600	2.291.600	2.394.100
Totaal	7.073.500	7.266.600	7.479.200	7.676.100

2.3. Voorstel tot vaststelling van de begroting

De begroting 2017-2020 toont het volgende gerealiseerde resultaat van de baten en lasten:

Begrotingsjaar 2017: - € 3.100 positief

Jaarschijf 2018: - € 3.600 positief

Jaarschijf 2019: - € 7.400 negatief

Jaarschijf 2020: - € 5.000 positief

Op basis van bestaande bestuursbesluiten en beleidsuitgangspunten worden mutaties in de reserves doorgevoerd. Hierna heeft de begroting 2017-2020 voor het jaar 2017, evenals voor de jaren 2018-2020, een sluitende begroting.

Begrotingsjaar 2017: - € 0,-

Jaarschijf 2018: - € 0,-

Jaarschijf 2019: - € 0,-

Jaarschijf 2020: - € 0,-

De begroting 2017 is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van donderdag 16 juni 2016.

Bijlagen

Bijlage 1: Categorieale begroting en meerjarenraming

LASTEN (bedragen in €)	2017	2018	2019	2020
Personeelslasten totaal	7.073.500	7.266.600	7.479.200	7.676.100
Rente en Afschrijvingen	492.300	499.100	495.400	490.500
Huisvesting	264.100	270.200	276.400	282.800
Bureaunkosten	454.200	464.700	475.400	486.400
Beheerskosten	1.236.400	1.264.700	1.293.700	1.323.400
Mutaties voorzieningen	70.700	70.700	70.700	70.700
TOTAAL LASTEN	9.591.200	9.836.000	10.090.800	10.329.900

BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	3.401.900	3.452.600	3.504.200	3.556.700
Preventie & Voorlichting	-	-	-	-
Indicatiestelling	841.700	861.100	881.000	901.200
Informatie en Advies	-	-	-	-
Kredietverstrekking	448.800	448.800	448.800	448.800
Stabilisatie & Herstel	3.821.900	3.973.000	4.120.900	4.274.500
Minnelijk schuldregelen	977.300	999.800	1.022.700	1.046.200
Coaching	-	-	-	-
Nazorg	8.000	8.200	8.400	8.600
Beschikbaarheidsnuttigheid	59.700	61.100	62.400	63.900
Overige Baten	35.000	35.000	35.000	35.000
TOTAAL BATEN	9.594.300	9.839.600	10.083.400	10.334.900

	2017	2018	2019	2020
TOTAAL LASTEN	9.591.200	9.836.000	10.090.800	10.329.900
TOTAAL BATEN	9.594.300	9.839.600	10.083.400	10.334.900
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	3.100	3.600	-7.400	5.000
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-3.100	-3.600	7.400	-5.000
GEREALISEERD RESULTAAT	-	-	-	-

Bijlage 2: Staat van reserves en voorzieningen

Overzicht Reserves 2017-2020

Soort Reserve (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2015	Bestemming resultaat vorig boekjr	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2017	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2018	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserves																	
Algemene reserve	1.043.800	18.800	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600
subtotaal	1.043.800	18.800	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600	-	-	1.062.600
Bestemmingsreserves																	
Borgfonds saneringskredieten	102.500	-	-	-	102.500	-	-	102.500	-	-	102.500	-	-	102.500	-	-	102.500
Vakantiegeld	146.000	-	15.000	-	161.000	5.000	-	166.000	5.000	-	171.000	5.000	-	176.000	5.000	-	181.000
Personeel	65.500	-	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500	-	-	65.500
ICT	203.500	-	-	-17.000	186.500	-	-	186.500	-	-	186.500	-	-	186.500	-	-	186.500
Inventaris	191.900	-	-	-12.000	179.900	-	-1.900	178.000	-	-1.400	176.600	-	-12.400	164.200	-	-	164.200
Fictiekosten Organisatie	118.900	-	-	-	118.900	-	-	118.900	-	-	118.900	-	-	118.900	-	-	118.900
subtotaal	828.300	-	15.000	-29.000	814.300	5.000	-1.900	817.400	5.000	-1.400	821.000	5.000	-12.400	813.600	5.000	-	818.600
TOTAAL RESERVES	1.872.100	18.800	15.000	-29.000	1.876.900	5.000	-1.900	1.880.000	5.000	-1.400	1.883.600	5.000	-12.400	1.876.200	5.000	-	1.881.200

Overzicht Voorzieningen 2017-2020

Soort Voorziening (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2015	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2017	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2018	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2019	+	-/-	Boekwaarde 1-1-2020	+	-/-	Boekwaarde 31-12-2020
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's																
WW-verplichtingen	466.000	-	-217.900	248.100	-	-111.200	136.900	-	-95.900	41.000	-	-23.800	17.200	-	-17.200	-
ILB	4.200	-	-4.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egalisatievoorzieningen																
Groot onderhoud	40.100	18.000	-22.700	35.400	20.700	-44.200	11.900	20.700	-20.200	12.400	20.700	-22.200	10.900	2.070	-11.700	1.270
TOTAAL VOORZIENINGEN	510.300	18.000	-244.800	283.500	20.700	-155.400	148.800	20.700	-116.100	53.400	20.700	-46.000	28.100	2.070	-28.900	1.270

Bijlage 3: Investerings 2017-2020

Programma: Algemeen Bestuur (bedragen in €)			2017	2018	2019	2020
Investerings						
- Machines, apparaten en installaties			-	5.000	-	-
- Overige materiële vaste activa			100.000	138.500	73.000	148.500
Totaal investeringen			100.000	143.500	73.000	148.500
Budgettaire lasten						
	Afschr.termijn	Invest. jaar	2017	2018	2019	2020
- Machines, apparaten en installaties	15 jaar	2018	-	333	333	333
- Overige materiële vaste activa	3 - 10 jaar	2017	14.200	26.667	27.000	16.100
	3 - 10 jaar	2018	-	18.700	35.967	35.967
	3 - 10 jaar	2019	-	-	7.100	10.600
	3 - 10 jaar	2020				19.200
Totaal budgettaire lasten			14.200	45.700	70.400	82.200
Totaal Investerings			100.000	143.500	73.000	148.500
Totaal Budgettaire lasten			14.200	45.700	70.400	82.200
Dekking budgettaire lasten						
Vrijval vervangingsinvesteringen			12.300	44.300	58.000	82.200
Bijdrage reserves			1.900	1.400	12.400	-
Ten laste van de exploitatie			-	-	-	-
TOTAAL			14.200	45.700	70.400	82.200

Bijlage 4: Basis facturatie-systematiek

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de Stadsbank Oost Nederland is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening en het aandeel in de kosten van het programma Algemeen Bestuur (= bestaanskosten).

De verzorgde dienstverlening bestaat uit de basisdienstverlening en de optionele (= additionele) dienstverlening. De basisdienstverlening wordt in rekening gebracht op basis van aantal x standaardtarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt.

Het gemeentelijke aandeel in de begrote kosten van het programma Algemeen Bestuur wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal huishoudens (25%) van de betreffende gemeente. De opbrengsten uit deposito worden in mindering gebracht op de bestaanskosten.

Deze bekostigingssystematiek is gebaseerd op het nieuwe dienstverleningsmodel en is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 25 juni 2015.

- Begroting 2017 Stadsbank Oost Nederland -

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2017	Totaal bijdrage Primair 2016	Verschil
Aalten	11.155	58.174	-	61.521	119.695	135.693	-15.999
Almelo	31.443	469.106	463	342.114	811.683	835.036	-23.353
Berkelland	18.541	114.571	2.589	117.585	234.745	247.664	-12.919
Borne	9.140	75.763	21.792	71.268	168.823	168.221	602
Bronckhorst	15.313	65.476	-	73.639	139.115	141.059	-1.944
Dinkelland	9.868	35.658	12.950	44.053	92.661	94.855	-2.194
Enschede	77.215	1.590.586	27.432	1.066.518	2.684.536	2.680.130	4.406
Haaksbergen	9.939	80.564	-	70.234	150.798	157.607	-6.809
Hellendoorn	14.336	82.249	-	85.149	167.398	168.418	-1.020
Hengelo	36.777	339.372	-	360.227	699.599	737.454	-37.855
Hof van Twente	14.462	128.183	154	109.935	238.272	240.170	-1.898
Lochem	14.264	98.404	11.232	113.292	222.928	237.721	-14.793
Losser	9.100	50.363	-	57.030	107.393	114.925	-7.532
Montferland	14.880	149.280	1.167	127.020	277.467	282.575	-5.109
Oldenzaal	13.744	132.277	11.667	110.640	259.584	264.054	-4.470
Oost Gelre	12.102	83.818	1.040	72.687	153.957	155.209	-1.252
Oude IJsselstreek	16.767	160.490	8.299	141.756	304.850	307.335	-2.485
Rijssen-Holten	13.848	86.957	-	77.260	164.217	163.832	385
Tubbergen	7.856	21.181	-	36.118	57.299	59.657	-2.357
Twenterand	12.927	83.596	69.136	74.995	227.727	224.696	3.031
Wierden	9.168	44.473	-	41.260	85.733	86.598	-866
Winterswijk	12.598	182.325	21.990	147.554	337.801	340.203	-2.402
Totaal	385.443	€ 4.132.866	€ 189.911	€ 3.401.854	€ 7.706.280	€ 7.843.112	€ 136.832-

- Begroting 2017 Stadsbank Oost Nederland -

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2018
Aalten	11.155	59.973	-	62.693	122.666
Almelo	31.443	484.876	474	348.634	833.984
Berkelland	18.541	118.037	2.648	119.826	240.511
Borne	9.140	78.105	22.293	72.626	173.024
Bronckhorst	15.313	67.488	-	75.042	142.530
Dinkelland	9.868	36.709	13.248	44.892	94.849
Enschede	77.215	1.646.999	28.063	1.086.843	2.761.905
Haaksbergen	9.939	83.246	-	71.573	154.819
Hellendoorn	14.336	84.694	-	86.772	171.466
Hengelo	36.777	352.574	-	352.988	705.562
Hof van Twente	14.462	131.869	158	112.030	244.057
Lochem	14.264	101.359	11.490	115.451	228.300
Losser	9.100	51.798	-	58.117	109.915
Montferland	14.880	153.359	1.194	129.441	283.994
Oldenzaal	13.744	136.796	11.935	112.748	261.479
Oost Gelre	12.102	86.531	1.064	74.072	161.667
Oude IJsselstreek	16.767	165.104	8.490	144.458	318.052
Rijssen-Holten	13.848	89.695	-	78.733	168.428
Tubbergen	7.856	21.761	-	36.807	58.568
Twenterand	12.927	86.673	70.726	76.424	233.823
Wierden	9.168	45.725	-	42.046	87.771
Winterswijk	12.598	188.364	22.496	150.366	361.226
Totaal	385.443	€ 4.271.735	€ 194.279	€ 3.452.582	€ 7.918.596

* bron CBS 2015

- Begroting 2017 Stadsbank Oost Nederland -

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2019
Aalten	11.155	61.838	-	63.627	125.465
Almelo	31.443	501.276	485	353.827	855.588
Berkelland	18.541	121.626	2.709	121.611	245.946
Borne	9.140	80.533	22.806	73.708	177.047
Bronckhorst	15.313	69.576	-	76.160	145.736
Dinkelland	9.868	37.796	13.552	45.561	96.909
Enschede	77.215	1.705.773	28.708	1.103.034	2.837.515
Haaksbergen	9.939	86.036	-	72.639	158.675
Hellendoorn	14.336	87.225	-	88.064	175.289
Hengelo	36.777	366.367	-	358.403	724.770
Hof van Twente	14.462	135.680	162	113.699	249.541
Lochem	14.264	104.420	11.754	117.171	233.345
Losser	9.100	53.280	-	58.983	112.263
Montferland	14.880	157.567	1.221	131.369	290.157
Oldenzaal	13.744	141.496	12.210	114.428	268.134
Oost Gelre	12.102	89.347	1.088	75.175	165.610
Oude IJsselstreek	16.767	169.874	8.685	146.610	325.169
Rijssen-Holten	13.848	92.535	-	79.905	172.440
Tubbergen	7.856	22.359	-	37.355	59.714
Twenterand	12.927	89.881	72.353	77.563	239.797
Wierden	9.168	47.020	-	42.672	89.692
Winterswijk	12.598	194.640	23.013	152.606	370.259
Totaal	385.443	€ 4.416.145	€ 198.746	€ 3.504.171	€ 8.119.062

* bron CBS 2015

- Begroting 2017 Stadsbank Oost Nederland -

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Additionele dienstverlening	Bijdrage Bestaanskosten	Totaal bijdrage Primitief 2020
Aalten	11.155	63.773	-	64.775	128.548
Almelo	31.443	518.335	496	360.209	879.040
Berkelland	18.541	125.345	2.772	123.804	251.921
Borne	9.140	83.051	23.330	75.037	181.418
Bronckhorst	15.313	71.739	-	77.534	149.273
Dinkelland	9.868	38.921	13.864	46.383	99.168
Enschede	77.215	1.767.021	29.368	1.122.927	2.919.316
Haaksbergen	9.939	88.936	-	73.949	162.885
Hellendoorn	14.336	89.846	-	89.653	179.499
Hengelo	36.777	380.785	-	354.231	735.016
Hof van Twente	14.462	139.619	165	115.749	255.533
Lochem	14.264	107.589	12.025	119.284	238.898
Losser	9.100	54.814	-	60.046	114.860
Montferland	14.880	161.907	1.249	133.738	296.894
Oldenzaal	13.744	146.389	12.490	116.492	275.371
Oost Gelre	12.102	92.272	1.113	76.531	169.916
Oude IJsselstreek	16.767	174.804	8.885	149.254	332.943
Rijssen-Holten	13.848	95.482	-	81.347	176.829
Tubbergen	7.856	22.975	-	38.029	61.004
Twenterand	12.927	93.228	74.017	78.961	246.206
Wierden	9.168	48.358	-	43.442	91.800
Winterswijk	12.598	201.164	23.543	155.359	380.066
Totaal	385.443	€ 4.566.353	€ 203.317	€ 3.556.733	€ 8.326.403

* bron CBS 2015

Stadsbank ***Oost Nederland***

Jaarstukken 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Jaarverslag 2015	6
1.1 De organisatie	6
1.1.1 Kerngegevens 2015	6
1.1.2 Bestuurlijke structuur	6
1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland	8
1.1.4 Het werkgebied van de bank	9
1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur	10
1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland	10
1.2.2 Bestuur	11
1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland	11
1.3 Bedrijfsvoering 2015	12
1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2015	12
1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid	12
1.4 Programmaverantwoording	13
1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur	13
1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen 16	
1.5 Verplichte paragrafen	22
1.5.1 Weerstandsvermogen	22
1.5.2 Risico's	24
1.5.3 Onderhoud kapitaalgoederen	26
1.5.4 Financiering	26
1.5.5 Verbonden partijen	27
1.5.6 Bedrijfsvoering	27
Jaarrekening 2015	29
2.1 Balans per 31 december 2015	29
2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2015	30
2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	30
2.3.1 Activa	31
2.3.2 Passiva	32
2.4 Toelichting op de Balans	34
2.4.1 Activa	34

2.4.2	Passiva	37
2.5	Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening	42
2.5.1	Algemeen Bestuur	42
2.5.2	Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	44
2.5.3	Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)	45
2.6	Sisa	46
	Overige gegevens	47
3.1	Controleverklaring	47
3.2	Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2015 en resultaat-bestemming	48
	Bijlagen.....	49
	Categorische indeling rekening	50
	Resultaat 2015	51
	Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2015	52
	Statistische gegevens.....	54

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag 2015, de jaarrekening 2015 en een aantal bijlagen. Het jaar 2015 wordt afgesloten met een positief saldo van € 18.800.

De Stadsbank heeft in 2015 op drie locaties in het werkgebied (Lochem, Haaksbergen en Almelo) voor raadsleden presentaties verzorgd over de problematiek van schulden en de dienstverlening die daarbij kan worden geboden.

In de toekomstige dienstverlening richting de gemeenten staat 'maatwerk' en 'innovatie' centraal. Deze dienstverlening vindt met ingang van 2016 plaats in het nieuwe dienstverleningsmodel, dat in 2015 succesvol is geïmplementeerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van moderne geautomatiseerde systemen en zijn de werkprocessen verder gedigitaliseerd.

Het nieuwe dienstverleningsmodel speelt in op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, waarbij zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant wordt gewerkt, in samenwerking met diverse maatschappelijke instanties. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel voor gemeenten, dat zowel de kenmerken solidariteit als flexibiliteit bevat.

Voor een inhoudelijk verslag van de verrichte activiteiten van de Stadsbank verwijs ik u naar het bericht van het Dagelijks Bestuur (paragraaf 1.2.).

De Stadsbank gaat met het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel vol vertrouwen de toekomst tegemoet als de schulddienstverlener voor klanten van de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling.

Enschede, maart 2016

Dhr. Drs. P.G. Welman

Voorzitter Dagelijks Bestuur

Jaarverslag 2015

1.1 De organisatie

Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling. Wij zijn 'van en voor' gemeenten. Onze missie is om de financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen we door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.

1.1.1 Kerngegevens 2015

Stadsbank Oost Nederland heeft 22 aangesloten gemeenten verdeeld over drie werkgebieden. De hoofdvesting van de organisatie is gevestigd in Enschede.

Kerngegevens Stadsbank Oost Nederland

Algemeen	2015	2014
Aangesloten gemeenten	22	22
Werkgebieden	3	3
Inwoners werkgebied *	900.432	901.361
Huishoudens *	385.443	383.607

* Demografische kerncijfers per gemeente 2015, december 2015, CBS

1.1.2 Bestuurlijke structuur

Het Algemeen Bestuur (2014 – 2018)

Elke aangesloten gemeente wijst uit haar raad dan wel college één lid aan voor het Algemeen Bestuur. Elk lid van het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering één stem. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar.

Het Algemeen Bestuur heeft in 2015 twee keer vergaderd.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur is per 31 december 2015 als volgt:

Het Algemeen Bestuur

Gemeente	Lid	Gemeente	Lid
Aalten	Dhr. F. Diersen	Lochem	Dhr. J. Kottelenberg
Almelo	Dhr. F. J. Cornelissen	Losser	Dhr. J.F. Hassink
Berkelland	Dhr. J.B. Boer	Montferland	Mevr. I.T.J.M. Wolsing
Borne	Dhr. M.J.R. Kotteman	Oldenzaal	Dhr. R.G.H. Christenhusz
Bronckhorst	Dhr. P. Seesing	Oost Gelre	Mevr. M.G. Frank
Dinkelland	Mevr. J.B.M. Zwiep	Oude IJsselstreek	Dhr. P. van de Wardt
Enschede	Dhr. P.G. Welman	Rijssen-Holten	Dhr. B. Beens
Haaksbergen	Mevr. A. Nijhuis	Tubbergen	Dhr. R.H. de Witte
Hellendoorn	Mevr. J.H. vd Dolder	Twenterand	Dhr. G.J. Binnenmars
Hengelo (Ov)	Mevr. M.H. ten Heuw	Wierden	Dhr. T.P. de Putter
Hof van Twente	Dhr. P. v. Zwanenburg	Winterswijk	Dhr. D.W. Aalderink

Het Dagelijks Bestuur (2014-2018)

Aan het begin van de zittingsperiode van het bestuur benoemen de leden van het Algemeen Bestuur uit hun midden het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit acht leden. Statutair maken de Algemeen Bestuursleden van de gemeenten Almelo, Enschede en Hengelo deel uit van het Dagelijks Bestuur.

Elk lid van het Dagelijks Bestuur heeft in de vergadering één stem. Bij het staken van stemmen beslist de stem van de voorzitter.

Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015 zes keer vergaderd.

Het Dagelijks Bestuur	
Naam	Functie
Dhr. P.G. Welman	Voorzitter
Mevr. I.T.J.M. Wolsing	Vice-voorzitter
Mevr. M.H. ten Heuw	Lid
Dhr. D.W. Aalderink	Lid
Dhr. R.G.H. Christenhusz	Lid
Dhr. F. J. Cornelissen	Lid
Dhr. G.J. Binnenmars	Lid
Dhr. P. v. Zwanenburg	Lid

De heer P.G. Welman is voorzitter van het Algemeen Bestuur.

De heer R.S.R. de Ruiter, sectormanager Publieksdiensten en Sociale Zaken bij de gemeente Hengelo is secretaris van het bestuur.

Het Platform

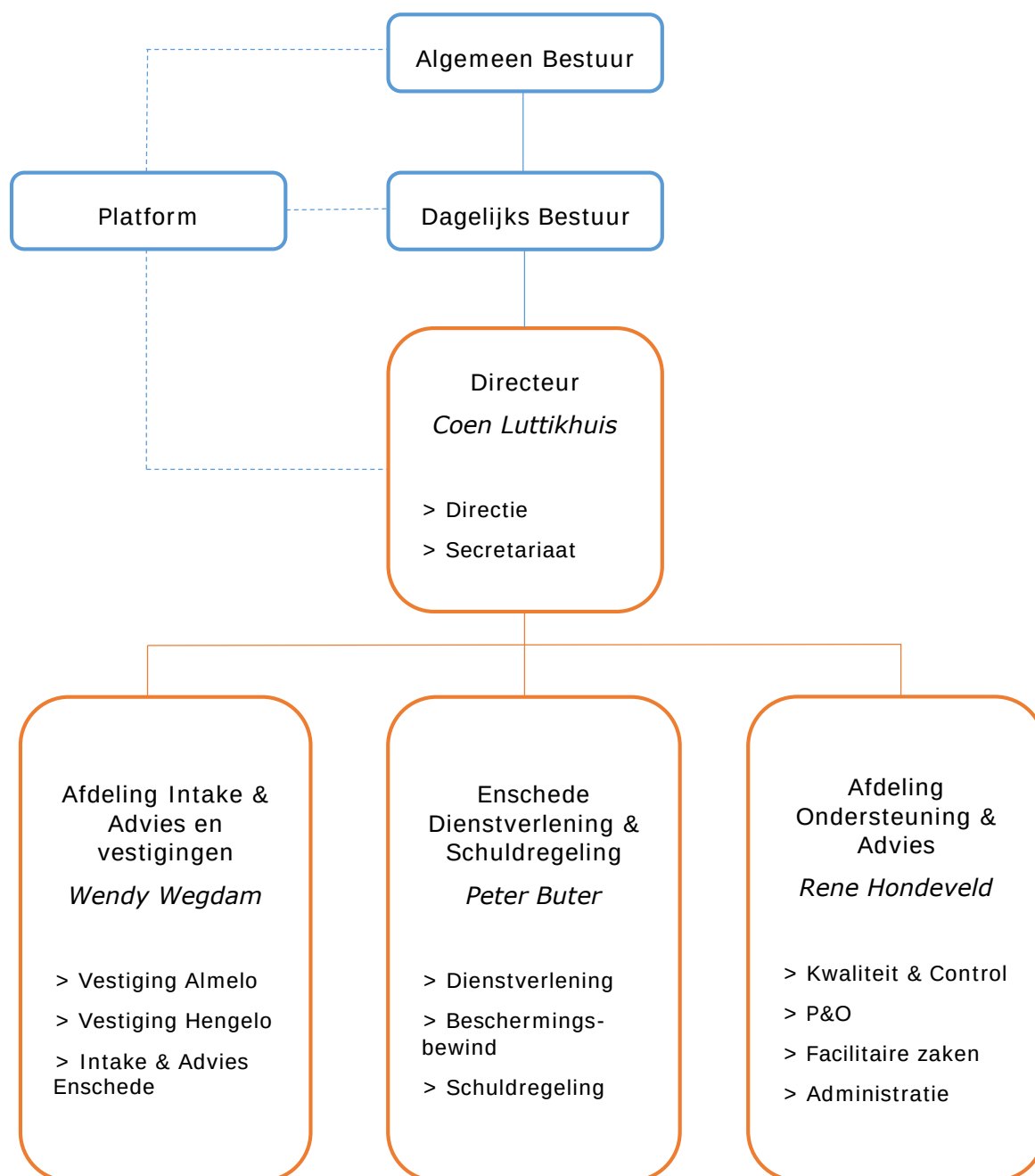
Het Platform is een permanente ambtelijke adviescommissie aan zowel het bestuur als de directeur van de bank. Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en de directie inzake het beleid en de bedrijfsvoering van de bank.

De voorzitter van het Platform wordt door het Algemeen Bestuur benoemd en neemt als adviseur deel aan de vergaderingen van zowel het Algemeen – als het Dagelijks Bestuur. De heer J.H. Scholtens, hoofd Afdeling Sociaal Economische Zaken bij de gemeente Almelo, is door het Algemeen Bestuur tot voorzitter van het Platform benoemd.

De vergaderingen worden in principe gepland vlak voor bestuursvergaderingen met de mogelijkheid om ook tussendoor vergaderingen in te plannen. In het jaar 2015 hebben een zevental vergaderingen plaatsgevonden.

Het jaar 2015 stond o.a. in teken van de nadere uitwerking en invulling van het nieuwe dienstverleningsmodel.

1.1.3 Organisatiestructuur van Stadsbank Oost Nederland

Dit betreft de organisatiestructuur tot en met 31 december 2015. Vanaf 1 januari 2016 start de Stadsbank Oost Nederland met een nieuwe organisatiestructuur die past bij het nieuwe dienstverleningsmodel.

1.1.4 Het werkgebied van de bank

Het werkgebied van de bank bestaat uit de 22 bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten. In dit werkgebied wonen 900.432 inwoners verdeeld over 385.443 huishoudens (bron CBS, december 2015).

Het werkgebied is op geografische gronden en gemeentelijke samenwerkingsverbanden verdeeld. Stadsbank Oost Nederland werkt op locatie in 22 gemeenten en kent als hoofdvesting Enschede.

De tweeëntwintig gemeenten van Stadsbank Oost Nederland waren in 2015 als volgt ingedeeld:

Werkgebieden	
Werkgebied	Gemeente
Almelo	Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.
Enschede	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Enschede, Haaksbergen, Lochem, Losser, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Hengelo	Borne, Dinkelland, Hengelo, Hof van Twente en Oldenzaal.

1.2 Bericht van het Dagelijks Bestuur

1.2.1 Doelstelling van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling. Wij zijn “van en voor” gemeenten. Onze missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dat doen we door te blijven bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarover altijd maatschappelijk verantwoordt.

Vanuit deze missie en visie heeft de Stadsbank als doelstelling om haar schulddienstverlening maatwerkgericht en zo dicht mogelijk bij de klant te verrichten. Daarbij moet naar een duurzame oplossing voor de klant worden gezocht. De organisatie is gespecialiseerd in de ‘bancaire’ taken en krijgt steeds sterker een basisprofiel als 2e lijnsvoorziening voor schulddienstverlening voor de aangesloten gemeenten.

De Stadsbank is in de tweede helft van 2015 gestart met de implementatie van het nieuwe dienstverleningsmodel, dat antwoord geeft op nieuwe vragen en verwachtingen van klanten en is verweven met de nieuwe oplossingen die gemeenten kiezen binnen het gemeentelijke sociale domein. De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk. Dit alles zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant. Zowel de klanten, gemeenten als medewerkers van de Stadsbank zijn enthousiast over de bereikte resultaten in de pilot.

Het nieuwe dienstverleningsmodel wordt per 1 januari 2016 toegepast. De Stadsbank is getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams samen per regio een gebiedsteam. De gebiedsteams worden ondersteund door een met klantmanagers gevormd met verschillende disciplines. Meerdere klantteams vormen centrale administratieve backoffice en een centrale beleidsadvies eenheid.

In de lijn met deze ontwikkelingen is de vestiging in Enschede in de tweede helft van 2015 gemoderniseerd. Ook de portal ‘Mijn Stadsbank’ heeft in 2015 een metamorfose ondergaan en biedt klanten nóg meer financieel inzicht in hun situatie. Bovendien heeft de klant nu meer mogelijkheden gekregen om zaken zelf digitaal en daarmee efficiënter te regelen.

In de dienstverlening richting gemeenten staan “maatwerk” en “innovatie” centraal. Belangrijk daarbij is dat een open en transparante dialoog met de opdrachtgevers plaatsvindt en dat de bank zich door gemeenten op open wijze laat aanspreken op de kwaliteit van de dienstverlening. Daarbij past een vereenvoudigd en transparant bekostigingsmodel, dat met ingang van 2016 wordt toegepast.

De bank is lid van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de belangenvereniging van gemeentelijke kredietbanken, publieke instellingen en bedrijven die mensen met schulden helpen. Daarnaast is de bank aangesloten bij Sociale Banken Nederland (SBN), een samenwerkingsverband van kredietbanken en bij de Stichting Bureau Krediet Registratie (BKR) te Tiel.

1.2.2 Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft in 2015 twee maal vergaderd.

Op 25 juni 2015 is het voorstel "Vormgeving gemeenschappelijke basis & solidariteit binnen GR SON" gepresenteerd en heeft het Algemeen bestuur unaniem tot vaststelling van de opgenomen beslispunten besloten.

Daarnaast zijn de jaarstukken 2014, de Voorjaarsnota 2015, inclusief begrotingswijziging en de Primitieve begroting 2016 vastgesteld. Het Algemeen bestuur heeft kennis genomen van het 'Verslag Financiële Rechtmatigheid' en de Managementletter 2014.

De notitie 'Wijziging GR Stadsbank Oost Nederland' is ter informatie aan het Algemeen bestuur aangeboden en besproken.

Tijdens de tweede vergadering van 26 november heeft het Algemeen Bestuur de Najaarsnota 2015 en Primaire Begroting 2016 vastgesteld en kennisgenomen van de Managementletter 2015.

Daarnaast zijn de afspraken en rekenregels voor de overname van de intake door gemeenten in het nieuwe dienstverleningsmodel vastgesteld. Verder zijn de nieuwe nota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing', het Treasurystatuut 2015 en de conversietabel HR21 SON behandeld en vastgesteld.

1.2.3 Dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank ondersteunt de aangesloten gemeenten bij het gemeentelijk beleid ter bevordering van de maatschappelijke participatie van hun burgers, mede gericht op de 'bancaire taken' voor schuldhulpverlening. Hierbij wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Er wordt maatwerk geleverd, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant. De dienstverlening van de Stadsbank bestond in 2015 uit:

- Preventie- en voorlichtingsactiviteiten gericht op het voorkomen van financiële instabiliteit en verschuldiging.
- Het geven van advies over het creëren van financiële stabiliteit, het oplossen van schulden en het adviseren over het wegnemen van deficiënties die hebben geleid tot de financieel problematische situatie.
- Kredietmogelijkheden aan personen die voldoen aan de "Fido-criteria". De bank hanteert hierbij maatschappelijk verantwoorde rentepercentages.
- Budgetbeheer ter borging van de stabiliteit in de betaling van primaire lasten van het huishouden en ter ondersteuning van het herstel van de financiële zelfredzaamheid, zodat (verdere) verschuldiging kan worden voorkomen.
- Meerderjarigenbewind aan personen die blijvend niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Voorliggende voorziening voor meerderjarigenbewind (BudgetZeker) aan personen die tijdelijk niet bij machte zijn zelfstandig de eigen financiën te beheren.
- Bemiddeling tussen schuldenaar en schuldeisers om tot een minnelijke schuldregeling te komen en ter voorkoming van maatschappelijke uitval.
- Beheer minnelijke regelingen ter borging van een minnelijke regeling en ter ondersteuning van een eventuele re-integratie op de arbeidsmarkt.
- De afgifte van de verklaring en het ondersteunen bij het opstellen van het verzoekschrift conform de Faillissementswet inzake de toelating tot de wettelijke schuldsanering.

1.3 Bedrijfsvoering 2015

1.3.1 Autonome ontwikkelingen 2015

Het aantal indicatiestellingen is met 14% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar (2015: 2.591; 2014: 3.027). Ook het aantal geopende Budgetbeheerrekeningen is gedaald ten opzichte van 2014, met bijna 17%. Het aantal schuldregelingsovereenkomsten is in vergelijking met 2014 afgenomen met 18%.

Onder andere door de introductie van de telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Hiertegenover staat een verdere toeloop op beschermingsbewind (actief 2015: 950 actief 2014: 870). De door de Stadsbank in 2015 geïntroduceerde voorliggende voorziening BudgetZeker biedt mogelijkheden om de toestroom naar beschermingsbewind te beperken voor klanten die op termijn wel de potentie hebben om financieel zelfredzaam te zijn.

Het aantal verstrekte kredieten is in 2015 met 13% gestegen. Dit houdt mede verband met de toename van leningen onder borg voor statushouders.

1.3.2 Realisatie van doelmatigheid en rechtmatigheid

Om de doelmatigheid en de rechtmatigheid te borgen zijn door de organisatie het afgelopen jaar de volgende maatregelen getroffen:

1. Doelmatig aanwenden financiële middelen - Afsluiten van kortlopende inkoopcontracten en verdergaande digitalisering en automatisering van processen. Bij het afsluiten van flexibele arbeidscontracten rekening houden met de autonome ontwikkelingen van de dienstenafname en de invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel.

2. Inzicht in de doelmatigheid - Koppeling van het dienstenaanbod aan formatie en exploitatie. Maandelijks door middel van een dashboard op medewerkersniveau inzicht geven in de ontwikkelingen van de sturingsindicatoren van de primaire processen. Tweemaandelijks op managementniveau rapporteren over de formatieve en financiële situatie en ontwikkeling van de Stadsbank.

3. Doelmatige verkrijging van middelen - De overtollige middelen worden overeenkomstig het Treasurystatuut in een deposito met rente typische looptijd van 3 maanden gehouden bij ABN AMRO.

4. Inzicht in de rechtmatigheid - De interne controle is uitgewerkt, conform het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Controleprotocol van de bank. Op basis hiervan verricht de accountant een interim-controle in het najaar en rapporteert hierover in de Managementletter aan het management en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast maakt de accountant een Verslag van Bevindingen, naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

Rechtmatigheid- en kwaliteitscontrole

Gedurende het jaar worden steekproefsgewijs controles verricht door het onderdeel Advies & Control van de afdeling Ondersteuning & Advies.

De inzet is om alle bedrijfsprocessen zo efficiënt mogelijk en volgens de voorschriften uit te voeren. De medewerkers van de bank kunnen hierbij gebruik maken van diverse instructies, zoals bijvoorbeeld het Kwaliteitshandboek.

De kwaliteitscontrole vindt op verschillende inputgegevens en sturingsindicatoren plaats. Afwijkingen van de norm worden geregistreerd en hierover wordt gerapporteerd naar de betrokkenen. Naar aanleiding hiervan vinden herstelacties plaats, die worden gemonitord door Advies & Control. Indien van toepassing worden de (werk)processen hierop aangepast.

1.4 Programmaverantwoording

Voor u ligt de programma verantwoording over het jaar 2015. Deze voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De bank kent twee programma's: het programma *Algemeen Bestuur* en het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen*.

Het programma *Algemeen Bestuur* heeft betrekking op het 'besturen' van de bank door het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de niet product- of dienstverlening-gerichte ontwikkelingen binnen de bank met het oog op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

In het programma *Financieel – maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* vallen alle 'primaire' producten en diensten van de bank.

1.4.1 Programma: Algemeen Bestuur

Resultaten

Het programma *Algemeen Bestuur* omvat de volgende bestuursproducten: *bestuursorganen* en *bestuursondersteuning*. Tevens behoren tot dit programma de niet product-/dienstverlening specifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Bestuursorganen

Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur geven sturing aan- en reageren op de bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze sturing is steeds gericht op een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering bij de bank.

Bestuursondersteuning

Het management legt door middel van de *Voorjaarsnota 2015* en de *Najaarsnota 2015* periodiek verantwoording af aan het bestuur over het gevoerde beleid en de verzorgde dienstverlening.

Vanuit de afdeling Ondersteuning & Advies vindt de algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemeen interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de centrale klantadministratie, de organisatie- en eigen financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en de facilitaire ondersteuning.

Gerealiseerde activiteiten

Communicatie

1. Bestuur

Het Algemeen Bestuur heeft dit jaar twee keer vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2015 zes reguliere en geen extra vergaderingen gehouden.

2. Platform

Het Platform is een adviesorgaan voor zowel het Bestuur als de directie van Stadsbank Oost Nederland. Alle bij de gemeenschappelijke regeling aangesloten gemeenten nemen deel in het Platform. Het Platform adviseert zowel op verzoek als zelfstandig het Bestuur en de directie over ontwikkelingen in de schulddienstverlening. Het Platform heeft in 2015 zeven keer vergaderd. Het Platform wordt terzijde gestaan door de directie en wordt ambtelijk ondersteund.

3. Informatievoorziening

Stadsbank Oost Nederland vindt het belangrijk de deelnemende gemeenten goed te informeren over de ontwikkeling van de SON-dienstverlening aan burgers. De gemeenten worden hierover in het Algemeen Bestuur geïnformeerd door middel van de *Voorjaarsnota 2015* en de *Najaarsnota 2015*, inclusief de wijziging van de begroting.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur, die wordt bijgestaan door een compact Managementteam. In 2015 zijn de voorbereidingen getroffen voor de invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel per 1 januari 2016. Qua externe oriëntatie ligt de focus op het 'werken in het zicht van de deelnemende gemeenten' en de deelname aan de lokale netwerkstructuren binnen een gemeente, die bijdragen aan de nieuwe antwoorden die gemeenten formuleren voor de opgaven in het sociale domein.

De nieuwe werkprocessen zijn gericht op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op basis van maatwerk, zoveel mogelijk op locatie dichtbij de klant.

Personeelsbeleid

Activiteiten 2015

Naast de reguliere werkzaamheden lag de prioriteit in 2015 onder andere op de volgende onderdelen:

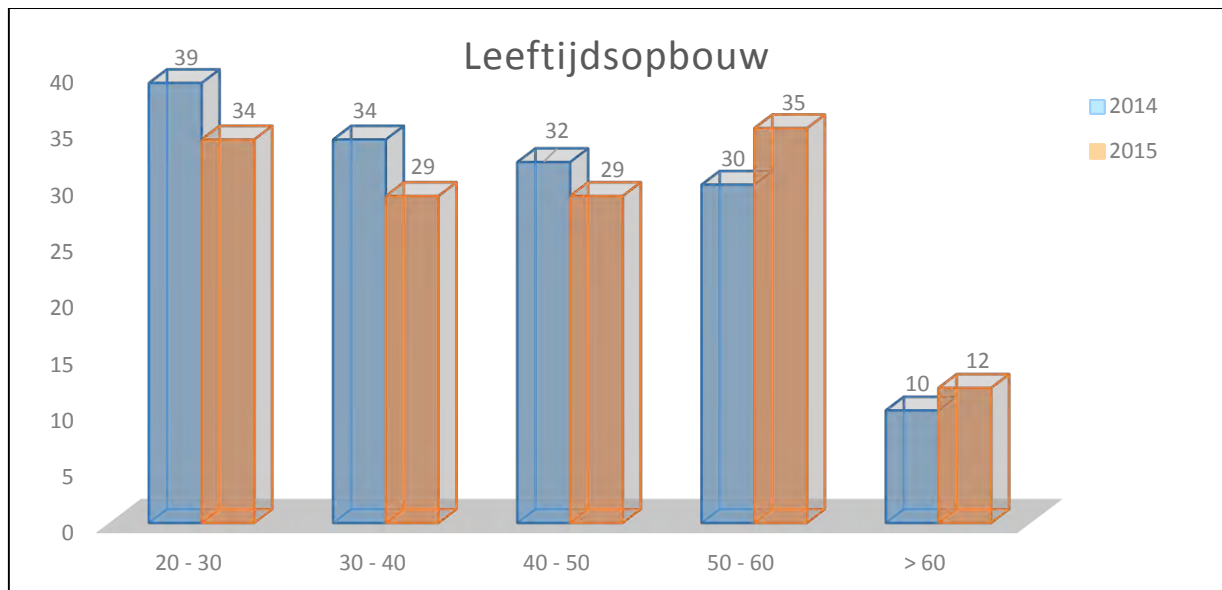
- Het actualiseren van de huidige functieprofielen en de voorbereiding op de overgang naar HR21, het nieuwe functiewaarderingsstelsel
- De personele aspecten van de invoering van het Nieuwe dienstenmodel
- Optimaliseren gebruik Personeelsinformatiesysteem
- Arbo en Ziekteverzuim; In 2015 een nieuwe dienstverlener
- Opleiding & Ontwikkeling (o.a. in kader van nieuwe dienstenmodel)
- Implementatie gevolgen Wet Werk en Zekerheid
- Implementatie en bewaking gevolgen Werkkostenregeling

Formatie

Op 31 december 2015 bedraagt de formatie in totaal 120,2 fte, waarvan 86,9 fte met een ambtelijke aanstelling en 33,6 fte ingehuurd.

Leeftijdsopbouw (vast en flexibel)

De leeftijdsopbouw van onze medewerkers is als volgt weer te geven:

Aantal medewerkers per 31 december 2015.

Ziekteverzuim

De ziekteverzuimcijfers hebben betrekking op medewerkers met een aanstelling. Het bijhouden van verzuimcijfers van payroll- en uitzendmedewerkers is de verantwoordelijkheid van het betreffende uitzendbureau.

Het gemiddelde verzuimcijfer van 2015 is 6,05% ten opzichte van 5,13% in 2014 en 5,33% in 2013. Dit percentage van 6,05% ziekteverzuimpercentage is exclusief zwangerschapsverlof. De stijging t.o.v. 2014 wordt met name veroorzaakt door langdurige ziekte van een aantal medewerkers. De begeleiding van deze medewerkers krijgt extra aandacht met als doel om de duur en frequentie van het verzuim te verlagen.

Opleidingen

In 2015 zijn er een aantal opleidingen geweest in het kader van kennisvergroting. Dit met het oog op de start van het nieuwe dienstverleningsmodel. Daarnaast is er geïnvesteerd in teambuilding van alle afdelingen en teams.

Kosten

Programma 1 (bedragen in €)			
Algemeen Bestuur	2015		2014
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	1.543.200	1.655.900	1.775.300
Baten	1.543.200	1.655.900	1.775.300
Saldo	-	-	-

1.4.2 Programma: Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Resultaten

Preventie

De inzet is om instanties en middelbare scholieren beter inzicht te geven in financiën. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en zich zo gedragen dat zij hun financiën op orde houden. In 2015 zijn afspraken gemaakt met gemeenten om de voorlichtingen op scholen en voor vrijwilligersorganisaties te geven.

Indicatiestelling

Het aantal aanvragen reguliere indicatiestellingen is met 14% gedaald, van 3026 in 2014 naar 2.591 in 2015. Het aantal aanvragen crisisinterventie is met 18% gedaald. Onder andere door de introductie van een telefonische scan kan doelmatiger worden geïndiceerd en/of doorverwezen.

Kredietverlening

Het aantal verstrekte leningen is in 2015 ten opzichte van 2014 met 13% gestegen. De totaal verstrekte netto kredietsom kwam uit op circa €2,5 miljoen met een gemiddeld bedrag van €2.430. Dit houdt mede verband met de toename van leningen onder borg voor statushouders.

De achterstand op leningen is in 2015 met 4% gedaald ten opzichte van 2014 en bedroeg €410.222. Het percentage van de achterstand ten opzichte van het uitstaande saldo op leningen is ook gedaald van 10,2% naar 9%.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

Stadsbank Oost Nederland heeft in 2015 1.501 gefiatteerde aanvragen voor budgetbeheerrekeningen gerealiseerd. Dit is een daling ten opzichte van 2014 met 17%.

Het aantal beëindigingen van de budgetbeheerrekeningen bedroeg 1.460 en is ten opzichte van 2014 met 4% gestegen.

Het beroep op beschermingsbewind is in lijn met de landelijke trend verder toegenomen (actief 2015: 950; actief 2014: 864).

Minnelijk schuldregelen

In 2015 zijn er 1.255 schuldregelingsovereenkomsten getekend. Dit is een daling van 18% ten opzichte van 2014.

Er is in 2015 sprake van 420 geslaagde bemiddelingen (toename van 10% ten opzichte van 2014), 6 herfinancieringen en 99 verstrekte saneringskredieten.

In het geval het minnelijke traject geen doorgang vindt, kan er een beroep gedaan worden op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In 2015 zijn er 974 Verklaringen art. 285 Fw voor toelating tot de WSNP opgesteld. In 2014 waren er dit 1.009.

Nazorg

Voor alle klanten die bij Stadsbank Oost Nederland een traject Stabilisatie en/of Schulden Oplossen succesvol hebben afgerond, biedt SON nazorg aan. In 2015 is bij 271 klanten nazorg geboden.

Additionele dienstverlening

Kasbetalingen sociale diensten

De bank heeft in de eerste helft van 2015 nog de kasbetalingen voor de gemeentelijke sociale diensten van Enschede en Hengelo verzorgd. In de loop van 2015 hebben de beide gemeenten dit zelf ter hand genomen.

Kasbetalingen (aantallen)		
Werkgebied	2015	2014
Almelo	-	97
Enschede	1.074	1.630
Hengelo	38	585
Totaal	1.112	2.312

Het totaal aantal kasbetalingen is in 2015 met 50% gedaald. Deze dalende trend is al enkele jaren gaande.

Het totaal bedrag van de kasbetalingen is als volgt:

Kasbetalingen (bedragen in €)		
Werkgebied	2015	2014
Almelo	-	25.700
Enschede	209.800	417.700
Hengelo	8.000	139.400
Totaal	217.800	582.800

Dienstverlening op locatie

In 2015 hebben de medewerkers van de Stadsbank in Almelo en Hengelo flexibel gewerkt. Uitvalsbasis was het werkplein in Almelo en het stadskantoor in Hengelo.

Additionele dienstverlening

Voor 2015 zijn diverse maatwerkafspraken gemaakt met gemeenten voor de uitvoering van additionele dienstverlening.

Voor de gemeente Borne betreft dit een specifiek uitstroomproject. Aan de hand van meerdere coachingsgesprekken worden klanten vaardigheden bijgebracht, waardoor de financiële zelfredzaamheid toeneemt en de kans op recidive wordt verkleind.

In de gemeenten Twenterand, Aalten en Hengelo zijn maatwerkafspraken gemaakt omtrent het uitvoeren van de schulddienstverlening.

In de gemeenten Dinkelland, Lochem en Oldenzaal zijn inloopsprekken verzorgd.

In de gemeenten Enschede, Dinkelland, Oldenzaal, Montferland, Oost Gelre, Berkelland en Winterswijk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van budgetcoaching. Deze additionele dienstverlening richt zich op het bevorderen van financiële zelfredzaamheid.

Op een aantal scholengemeenschappen in de gemeenten Oldenzaal, Almelo, Tubbergen en Rijssen-Holten heeft de bank gastlessen verzorgd, die in het teken staan van het "omgaan met geld".

Gerealiseerde activiteiten

Preventie

De bank heeft door gerichte voorlichtingsactiviteiten op scholen en bij vrijwilligersorganisaties de risico's en de gevolgen van verschuldiging onder de aandacht gebracht.

Indicatiestelling

Voorafgaand aan de feitelijke dienstverlening door de bank is een op de klant afgestemd adviesrapport vastgesteld. In deze rapportage is opgenomen welke instrumenten het beste kunnen worden ingezet voor de beantwoording van de door de klant gestelde hulpvraag.

Kredietverlening

De kredietverlening is ten opzichte van commerciële banken aan de onderkant van de markt gepositioneerd. Als gemeentelijke kredietbank streven we niet naar een zo groot mogelijke kredietportefeuille, maar richten ons uit maatschappelijk oogpunt op een specifieke doelgroep. Uitgangspunt voor de tarieven is om deze onder de tarieven van de commerciële banken te positioneren.

Het totaalbedrag dat als oninbaar afgeschreven moest worden is gedaald van € 65.700 in 2014 naar € 63.200 in 2015. De redenen voor deze afschrijvingen zijn overlijden, afschrijvingen van een deel van de vorderingen als gevolg van een geslaagd minnelijk of wettelijk schuldensaneringstraject, oninbaarheid als gevolg van vertrek met onbekende bestemming en overige redenen.

Stabilisatie en herstel financiële huishouding

De meeste financiële problemen van klanten zijn het gevolg van een structurele onbalans tussen inkomsten en uitgaven. De zogenaamde primaire lasten, met name huur/hypotheek en energielasten worden veelal als sluitpost van het huishoudboekje gebruikt, met alle negatieve gevolgen van dien, zoals dreigende huisuitzetting, afsluiting van energie e.d.

Door inzet van budgetbeheer is de betaling van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven waardoor financieel evenwicht ontstaat.

De klant wordt ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Zo nodig wordt de klant gewezen op flankerende voorzieningen.

Afhankelijk van afspraken met gemeenten kan het begeleidingstraject geïntensiveerd worden door middel van budgetcoaching en budgethulp. Intensivering van de begeleiding heeft als doel de financiële zelfredzaamheid van de klant te bevorderen. Door het bieden van maatwerk wordt gezocht naar een duurzame oplossing voor de klant.

Klanten die aantoonbaar (deskundigenrapport) niet in staat zijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren kunnen in aanmerking komen voor beschermingsbewind, indien mogelijke voorliggende voorzieningen niet passend zijn. In voorkomende gevallen dient Stadsbank hiertoe namens de klant een verzoek in bij de rechtbank.

Minnelijk schuldregelen

Door de bank wordt bemiddeld tussen de schuldenaar en diens schuldeisers om tot een regeling van de schulden te komen. Daarbij onderzoekt de bank of door middel van betalingsregelingen over een periode van maximaal vijf jaar of een herfinanciering van de schulden de volledige schuldsituatie kan worden opgelost.

Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken of een saneringskrediet verantwoord is, dan wel dat een schuldbemiddeling tot een oplossing kan leiden. Een saneringskrediet en een schuldbemiddeling hebben een looptijd van drie jaar. Bij onwillige schuldeisers kan de cliënt een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). Stadsbank Oost Nederland ondersteunt de klant hierbij en geeft in voorkomende situaties een verklaring af aan de rechtbank voor toelating tot de WSNP.

Nazorg

Het doel van nazorg is om de recidive te voorkomen. Binnen een jaar na de beëindiging van de aangeboden dienstverlening tracht de bank inzicht te krijgen in de financiële situatie van de klant na het succesvol uitstromen naar het zelfstandig beheren van de financiën. Indien er sprake is van disbalans in de inkomsten en uitgaven, wijst de bank de klant op de mogelijkheden om de financiële situatie in evenwicht te brengen.

Additionele dienstverlening

Kasbetalingen sociale diensten

De bank heeft in 2015 voor de gemeenten Hengelo en Enschede een gedeelte van de gemeentelijke kasfunctie verricht.

Dienstverlening op locatie

Naast de standaard dienstverlening verzorgt Stadsbank Oost Nederland voor een aantal gemeenten dienstverlening op locatie op maat, met name in de vorm van een inloopspreekuur en het verzorgen van intakegesprekken en preventieve activiteiten.

Resultaat

Product	Soort dienst	2015		2014
		Begroot	Realisatie	Realisatie
Indicatiestelling				
Reguliere indicatiestelling	Stand.	2.772	2.591	3.026
Crisis- interventie	Stand.	138	129	158
<i>Extra intake faciliteiten</i>				
Huisbezoek	Add.		-	2
Multidisciplinair overleg	Add.	18	12	28
Kredietverlening				
Kredietbeoordeling	Stand.	1.823	1.943	2.003
Verstekte Sociale leningen	Stand.	799	930	789
Verstekte Herfinancieringen	Stand.	12	6	17
Verstekte Saneringskredieten	Stand.	103	99	109
Stabilisatie en Herstel Financiële Huishouding				
Aanvragen budgetbeheer	Stand.	2.528	2.379	2.650
Opstart budgetbeheer		1.577	1.501	1.801
Beëindiging budgetbeheer	Stand.	1.465	1.460	1.409
Actieve BBR per 31/12*	Stand.	6.381	6.053	6.198
waarvan zelfbetalers		1.543	1.535	1.649
Budetbegeleiding*				
Budgetcoacing	Stand.	138	18	277
Budgethulp	Stand.		37	507
Meerderjarigenbewind lopend*	Stand.	952	950	864
Meerderjarigenbewind nieuw	Stand.	252	181	328
Minnelijk schuldregelen				
Bemiddeling schuldregeling	Stand.	1.273	1.255	1.478
Beh. Standaard bet. Regeling*	Stand.		10	14
Gerealiseerde schuldbemiddeling*			418	380
Beh. Standaard schuldbemiddeling*	Stand.	785	844	670
Voorlopige voorziening art. 284	Stand.	12	9	6
Verklaring & Verzoekschrift art. 285	Stand.	1.072	974	1.009
Dwangakkoord art. 287 a	Stand.			
Moratorium art. 287 b	Stand.	29	18	33
Nazorg				
Nazorg	Stand.	240	271	307

* 'Begroot' - gemiddeld over 2015
 'Realisatie' - actueel per 31-12

Kosten

Programma 2 (bedragen in €)

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen	2015		2014
	Realisatie	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten	7.951.600	8.080.700	9.441.300
Baten	8.101.800	8.244.700	8.173.000
Saldo	150.200	164.000	-1.268.300

Klachten en verzoeken tot heroverweging

Het aantal klachten over de dienstverlening van de bank laat in 2015 ten opzichte van voorgaande jaren een dalende tendens zien. De verzoeken tot heroverweging vertonen ook een daling ten opzichte van het aantal heroverwegingen in 2014.

Klachten en heroverwegingen (aantallen)					
	2011	2012	2013	2014	2015
Klachten	126	72	75	70	44
<i>waarvan gegrond en gedeeltelijk gegrond</i>	21	5	10	8	5
Heroverwegingen	170	163	150	86	64
Totaal	296	235	225	156	108

1.5 Verplichte paragrafen

1.5.1 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is bepaald dat organisaties hun weerstandsvermogen, het vermogen om risico's financieel op te vangen, in kaart moeten brengen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- Alle risico's die de bank loopt en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hier over niet-kwantificeerbare risico's. Voor wel-kwantificeerbare risico's is de bank verplicht om voorzieningen te vormen.

De Stadsbank is een gemeenschappelijke regeling (GR), waarin de gemeenten uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor een eventueel nadelig saldo van de bank. Theoretisch kan gesteld worden dat de bank zonder eigen reserves kan functioneren. Praktisch en theoretisch zouden de nadelen daarvan de (vermeende) voordelen verre overtreffen. Het Algemeen Bestuur heeft dan ook vastgesteld dat het wenselijk is dat de bank over eigen reserves moet beschikken. Hiermee wordt voorkomen dat bij een andere uitkomst van kosten en/of opbrengsten in enig jaar, als gevolg van niet te voorziene ontwikkelingen, de aangesloten gemeenten aan een eventueel tekort moeten bijdragen.

Weerstandscapaciteit

Onder de weerstandscapaciteit wordt verstaan de aanwezige capaciteit aan middelen om financiële risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten, op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Ze geeft aan in hoeverre onverwachte, substantiële, niet begrote kosten gedekt kunnen worden. Onderscheid kan worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van taken op het bestaande niveau. Met het tweede worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Een positief saldo op de meerjarenbegroting behoort tot de structurele weerstandscapaciteit. Bij de Stadsbank is structurele weerstandscapaciteit niet aan de orde, omdat gestreefd wordt naar een meerjarige sluitende begroting.

Mogelijke onderdelen van de incidentele weerstandscapaciteit zijn:

- De Algemene Reserve
- Bestemmingsreserves
- De post Onvoorzien
- Stille reserves

Stadsbank Oost Nederland gebruikt de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekt de Stadsbank die incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende begroting dekking gezocht worden.

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene Reserve en bestemmingsreserves. Voor de Stadsbank bestaat het belangrijkste deel van de weerstandscapaciteit uit de omvang van de Algemene Reserve. Op de bestemmingsreserves van de Stadsbank ligt een door het Algemeen Bestuur geaccordeerde bestemming. Bij het wegvallen van deze bestemming is sprake van vrij beschikbare bestemmingsreserves.

Weerstandscapaciteit per 31 december 2015 (bedragen in €)	
Reserves	Bedrag
Algemene reserve	1.043.800
Bestemmingsreserve	828.300
Totaal	1.872.100

Ten aanzien van stille reserves zou moeten worden gezien in hoeverre er sprake is van een overwaarde op de activa (actuele waarde > boekwaarde). Vervolgens moet worden nagegaan in hoeverre deze op korte termijn aangewend kunnen worden om tegenvallers op te vangen. De bereidheid tot het (extra) verhogen van de tarieven voor de dienstverlening van de bank zal uiteindelijk een politieke keuze zijn. Deze onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn niet exact te becijferen. Bij de bepaling is het gebruikelijk om voorzichtigheid in acht te nemen.

Beleid

Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen vanaf 2016 worden toegepast in het nieuwe dienstverleningsmodel. Er zal periodiek een risicoanalyse plaatsvinden, te beginnen in 2016. Aan de hand hiervan wordt bepaald of het weerstandsvermogen in het nieuwe dienstverleningsmodel voldoende wordt geacht om deze risico's te kunnen afdekken.

Voor het jaar 2015 is nog gebruik gemaakt van het advies van KPMG Accountants uit 2011 over de aspecten die van belang zijn bij de bepaling van de minimale omvang van het noodzakelijke weerstandsvermogen van de Stadsbank.

Het advies van KPMG is in de DB vergadering van oktober 2011 besproken. Hierop is door het Dagelijks Bestuur besloten om het Algemeen Bestuur voor te stellen de ondergrens van het weerstandsvermogen te bepalen op 15% van de personele uitgaven; dit naar analogie van de bovengrens die eveneens is gekoppeld aan de personele uitgaven (tot een maximum van 45%).

Op basis van de werkelijke stand van de Algemene Reserve per 31-12-2015 zal de dekkingsgraad van de Algemene reserve 22% van de personeelslasten (eigen personeel) bedragen en ligt daarmee dus binnen de grens van het minimale 15% en maximale 45% gewenste percentage.

De risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf. De risicoparagraaf wordt zowel bij het jaarverslag als de primitieve begroting opgenomen en is een verplicht onderdeel.

Bestemmingsreserves

De bank kent een aantal bestemmingsreserves waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel

opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. De stand van de bestemmingsreserves per ultimo 2015 bedraagt € 828.300.

Voorzieningen

De bank heeft een aantal voorzieningen opgenomen. Voorzieningen worden opgenomen als er sprake is van een te kwantificeren financiële verplichting of financieel risico. Daarnaast kunnen tot voorzieningen ook gerekend worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. De stand van de voorzieningen bedraagt per 31 december 2015 € 510.300.

Financiële kengetallen

In de gewijzigde artikel 11 van het BBV zijn er onder het tweede lid nog twee onderdelen toegevoegd: kengetallen en beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De volgende vijf kengetallen worden met ingang van de begroting 2016 en de jaarstukken 2015 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing opgenomen:

- Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

De eerste twee kengetallen zijn in dit jaarverslag gepresenteerd. De overige kengetallen zijn niet van toepassing voor de Stadsbank, als gemeenschappelijke regeling voor schuldhelpverlening. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	2014	begroting 2015	2015
<i>Netto schuldquote</i>	- 6%	- 1%	- 1%
<i>Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen</i>	34%	43%	44%
<i>Solvabiliteitsratio</i>	9%	10%	10%

1.5.2 Risico's

In deze risicoparagraaf worden alle voorzienbare risico's vermeld, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot balanstotaal of financiële positie. In veel gevallen is het moeilijk om de te verwachten risico's te becijferen of aan te geven hoeveel procent kans de bank loopt dat een bepaalde tegenvaller zal optreden. De onderwerpen met financiële onzekerheden zijn gerangschikt in risicocategorieën, te weten: financiële risico's, risico's op eigendommen en overige risico's.

Nr.	Onderwerp
A	Financiële risico's
1	Volumebeleid gemeenten
2	Kredietomzet
3	Overige financiële risico's
B	Risico's op eigendommen
1	Aansprakelijkheid schadegevallen
C	Overige risico's
1	Overheidsmaatregelen
2	Software
3	Beroepsaansprakelijkheid
4	WIA

Financiële risico's

A1 Volumebeleid gemeenten

De bank is voor haar inkomsten afhankelijk van de omvang van de verleende dienstverlening. Indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van onze diensten, heeft dit direct consequenties voor de inkomsten van de bank, terwijl de bank niet onmiddellijk haar bedrijfsvoering op een ingrijpende daling van de omzet kan aanpassen.

A2 Kredietomzet

Een substantiële daling van de kredietomzet (> 20%) heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt ook op termijn een herschikking van de formatie met zich mee.

A3 Overige financiële risico's

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs (Deloitte) onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn. In de loop van 2016 zal duidelijker worden hoe de nieuwe VPB-wetgeving moet worden geïnterpreteerd voor de activiteiten van de Stadsbank. Hiervan zal verslag worden gedaan richting het Algemeen Bestuur.

De gevolgen van de uitspraak van de Hoge Raad omtrent de claim van de belastingdienst met betrekking tot de WVA gelden worden momenteel in kaart gebracht. Als hierover meer duidelijk is wordt hierop teruggekomen in de Voorjaarsnota of Najaarsnota 2016.

Risico's op eigendommen

B1 Aansprakelijkheid schadegevallen

Indien de bank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen kan het zijn dat deze niet vallen onder de algemene WA-verzekering van de bank. Voor deze schadevergoedingen is dan geen dekking aanwezig. Dit geldt ook voor eventuele proceskosten.

Overige risico's

C1 Overheidsmaatregelen

Overheidsmaatregelen ten aanzien van het mogen uitoefenen van bepaalde activiteiten die door de bank worden uitgevoerd, kunnen de resultaten zowel positief als negatief beïnvloeden.

C2 Software

Voor het gebruikte softwarepakket Allegro is een excrow-overeenkomst afgesloten bij NCC Group, waar de broncodes zijn ondergebracht. Een faillissement van de leverancier houdt dus in dat naar vervangen moet worden gezocht.

C3 Beroepsaansprakelijkheid

Indien de Stadsbank aansprakelijk wordt gesteld voor schadegevallen voortvloeiende uit de beroepsbeoefening, kan het zijn dat deze niet vallen onder de huidige beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Voor deze schadevergoedingen en eventuele proceskosten is dan geen dekking.

C4 WIA

De kosten van een WIA-uitkering kunnen verhaald worden op de veroorzaker van de arbeidsongeschiktheid. De bank heeft hiervoor geen speciale verzekering afgesloten.

1.5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de basiselementen voor de financiële positie van de bank zijn de kapitaalgoederen en de onderhoudsstaat. Tot de kapitaalgoederen worden gerekend de gebouwen en de terreinen die in eigendom van de bank zijn.

Het onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Voorziening Onderhoud gebouwen en installaties.

Ook zijn voor de komende jaren een aantal vervangingsinvesteringen in beeld gebracht. Deze zullen jaarlijks worden opgenomen in de Meerjarenbegroting.

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is en wordt geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van het gebouw in Hengelo en de aanpassingen van de publieks- en kantoorruimtes in de vestiging Enschede.

1.5.4 Financiering

Treasurybeleid

In 2015 zijn in totaal ca. 365.900 girale betalingen ontvangen voor een totaal bedrag van ca. € 139 miljoen. Door middel van ongeveer 950.800 uitgaande betalingen is ca. € 134 miljoen aan betalingen verricht. Daarnaast is in totaal ca. € 365.700 per kas uitbetaald aan rekeninghouders, waarvan € 217.800 aan kasbetalingen voor de gemeenten Enschede en Hengelo.

De verplichting tot schatkistbankieren geldt alleen voor de overtollige middelen van de bank. In de onderstaande tabel worden per kwartaal de buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen en de ruimte onder/boven het drempelbedrag weergegeven.

Verslagjaar 2015 (bedragen x € 1000)				
Drempelbedrag	250	250	250	250
	<i>Kwartaal 1</i>	<i>Kwartaal 2</i>	<i>Kwartaal 3</i>	<i>Kwartaal 4</i>
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	296	227	267	208
Ruimte onder het drempelbedrag	-	23	-	42
Overschrijding van het drempelbedrag	46	-	17	-

De overtollige middelen van klanten zijn in een deposito gezet met een rente typische looptijd van 3 maanden, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2015 € 8 miljoen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet voor het jaar 2015 is op basis van de werkelijke cijfers vastgesteld op € 791.000 Dit betreft het berekende bedrag conform Modelstaat A over het 4^e kwartaal van 2015. Er is sprake van een gemiddeld overschot aan vlottende middelen van € 2,1 miljoen.

Renterisiconorm

Het renterisico wordt getoetst op de renterisiconorm. Voor het berekenen van het renterisico wordt gebruik gemaakt van de Modelstaat B zoals die in de regeling Fido is vastgesteld. Op basis van de modelstaat B is het renterisico van de bank in het begrotingsjaar ruim onder de renterisiconorm.

1.5.5 Verbonden partijen

Stadsbank Oost Nederland heeft geen verbonden partijen, maar is wel verbonden partij van de aangesloten gemeenten.

1.5.6 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige, toekomstgerichte aspecten van de bedrijfsvoering.

a. Kostenbewustzijn

Door werkprocessen te actualiseren en te digitaliseren slaagt de Stadsbank personeelsinzet te reduceren en kosten te besparen. De klanten worden hierbij gestimuleerd zoveel mogelijk gebruik te maken van de portal 'Mijn Stadsbank'. Door effectieve inkoop worden de materiële kosten teruggedrongen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de kennis en mogelijkheden bij de deelnemende gemeenten.

b. Investeringsbeleid

Bij de geplande onderhoudswerkzaamheden en investeringen is geanticipeerd op de ontwikkelingen met betrekking tot het afstoten van de gebouwen in Hengelo en de aanpassingen van de publieks- en kantoorruimtes in de vestiging Enschede in het kader van het nieuwe dienstverleningsmodel. De Stadsbank zet hierbij in op duurzame investeringen, gericht op innovatie en digitalisering van processen.

c. Organisatiestructuur

De Stadsbank is in het nieuwe dienstverleningsmodel getransformeerd van een organisatie met verschillende functionele afdelingen naar een organisatie die integraal rondom de klant is georganiseerd. Er zijn integrale klantteams met klantmanagers gevormd, waarin de verschillende disciplines van de dienstverlening zijn gebundeld. Meerdere klantteams vormen samen een gebiedsteam, die per regio zijn ingedeeld. De gebiedsteams worden ondersteund door een administratieve backoffice en een beleidsadvies eenheid.

d. Administratieve organisatie en interne controle

In 2016 worden de (werk)processen ingericht op basis van het nieuwe dienstverleningsmodel en zal het handboek Administratieve Organisatie worden herschreven. De interne controle wordt in afstemming met de accountant geïntensiveerd, waarbij wordt voldaan de verscherpte verantwoordingseisen. Waar mogelijk zullen processen verder worden geautomatiseerd.

e. Informatie en automatisering

In 2015 zijn de primaire werkprocessen digitaal herbeschreven in de applicatie Engage. De telefoonapplicatie Storm is uitgebreid met moderne toepassingen en stuurinformatie over belgedrag. Het proces rondom de Intake is verder gedigitaliseerd door gebruik te maken van de tool Traject 51. Speerpunt in 2016 is de optimale inzet van de belangrijkste applicaties Allegro en Decos en de realisatie van meer automatische en minder handmatige handelingen en koppelingen. Ook worden de functionaliteiten van de portal "Mijn Stadsbank" uitgebreid en worden de nieuwe website en intranet geoptimaliseerd. Er zal hierbij meer gebruik gemaakt worden van social media.

f. (Management)informatie voorziening

In 2015 zijn tweemaandelijks managementrapportages opgesteld, waarbij in één oogopslag de ontwikkeling van de belangrijkste stuurindicatoren is weergegeven, met daarachter toelichtende overzichten. In 2016 zal worden ingezet op de verdere digitalisering van de informatievoorziening door middel van een dashboard dat de papieren informatie gaat vervangen. De managementinformatie wordt in 2016 verder doorontwikkeld en zal moeten aansluiten bij de stuurindicatoren van het nieuwe dienstverleningsmodel.

g. Marktkansen en -bedreigingen

De invoering van het nieuwe dienstverleningsmodel en bekostigingsmodel vanaf 2016 biedt kansen om optimaal aan te sluiten op de ontwikkelingen in het sociaal domein. Door te werken in gebiedsteams en klantenteams kan nóg klantvriendelijker en waar mogelijk op locatie dichtbij de klant worden gewerkt, in samenwerking met maatschappelijke partners. Hierbij kan flexibel worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en kunnen effectiever verbindingen worden gelegd met andere beleidsterreinen.

Vanaf 2016 zouden financiële risico's kunnen optreden, als de Stadsbank voor een deel van haar activiteiten Vennootschapsbelasting moet afdragen op de hiermee behaalde winst. Momenteel wordt in samenwerking met de andere kredietbanken en externe fiscaal adviseurs (Deloitte) onderzocht of en in welke mate dit aan de orde zal zijn.

h. Risicomanagement

De Stadsbank zal het toekomstige profiel voor het risicomanagement afstemmen op het nieuwe dienstverleningsmodel en vervolgens formaliseren en inbedden in de organisatie. Het Algemeen Bestuur heeft op 26 november 2015 de nieuwe kaders voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing vastgesteld in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Stadsbank Oost Nederland 2016 – 2019'. Deze kaders zullen in het nieuwe dienstverleningsmodel worden toegepast, waarbij periodiek een risicoanalyse plaatsvindt, te beginnen in 2016.

Jaarrekening 2015

2.1 Balans per 31 december 2015

<i>Activa (bedragen in €)</i>	31 december 2015	31 december 2014
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.293.600	2.185.600
Investerings met een economisch nut		
Overige investeringen met een economisch nut	2.293.600	2.185.600
Financiële vast activa	4.365.300	3.961.000
Overige langlopende leningen	4.365.300	3.961.000
Totale vaste activa	6.658.900	6.146.600
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.364.900	2.630.800
Vorderingen op openbare lichamen	716.000	2.126.900
Rekening-courantverhouding met het Rijk	648.900	503.900
Liquide middelen	11.604.200	10.762.000
Kassaldi	-	59.800
Banksaldi	11.604.200	10.702.200
Overlopende activa	163.600	164.900
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	163.600	164.900
Totaal vlottende activa	13.132.700	13.557.700
Totaal activa	19.791.600	19.704.300

<i>Passiva (bedragen in €)</i>	31 december 2015	31 december 2014
Vaste passiva		
Eigen vermogen	1.890.900	1.740.700
Algemene reserve	1.043.800	516.800
Bestemmingsreserve	828.300	1.213.100
Gerealiseerde resultaat	18.800	10.800
Voorzieningen	510.300	1.061.200
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	470.200	982.000
Equalisatievoorzieningen	40.100	79.200
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar	3.237.500	3.376.800
Onderhandse lening van binnenlandse banken en overige fin. inst.	1.805.800	1.940.600
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.436.200
Totaal vaste passiva	5.638.700	6.178.700
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd < 1 jaar	13.670.700	13.094.300
Overige schulden	13.670.700	13.094.300
Overlopende passiva	482.200	431.300
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	482.200	431.300
Totaal vlottende passiva	14.152.900	13.525.600
Totaal passiva	19.791.600	19.704.300

2.2 Overzicht van de Baten en Lasten in de Jaarrekening 2015

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)				
	Realisatie 2015	Begroting na wijziging 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
I Algemeen bestuur				
<i>Lasten</i>	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
<i>Baten</i>	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
<i>Saldo</i>	-	-	-	-
II Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen				
<i>Lasten</i>	7.951.600	8.080.700	-129.100	8.283.700
<i>Baten</i>	8.101.800	8.244.700	-142.900	8.280.500
<i>Saldo</i>	150.200	164.000	-13.800	-3.200
Subtotaal programma's				
<i>Lasten</i>	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000
<i>Baten</i>	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	150.200	164.000	-13.800	-3.200
Toevoeging/onttrekking aan reserves				
<i>Algemeen bestuur</i>	-131.400	-149.100	17.700	5.000
Subtotaal mutaties reserves	-131.400	-149.100	17.700	5.000
Gerealiseerd resultaat	18.800	14.900	3.900	1.800

2.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld is, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegelden en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

2.3.1 Activa

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. De materiële vaste activa van Stadsbank Oost Nederland betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.

Afschrijving vindt plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief. De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode staan weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

Afschrijvingstermijnen	
Aantal jaar	Omschrijving
30 jaar	Nieuwbouw en aankoop bedrijfsgebouwen, onder handhaving van de bestaande afschrijvingstermijnen van reeds aanwezige bedrijfsgebouwen;
25 jaar	Renovatie, restauratie en verbouw bedrijfsgebouwen, brandkasten;
15 jaar	Technische installaties in bedrijfsgebouwen;
10 jaar	Kantoormeubilair;
5 jaar	Software, telefooninstallaties en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
3 jaar	Mobiele apparatuur

De investeringen worden bij in gebruik name geactiveerd waarbij de lineaire afschrijvingsmethodiek wordt toegepast. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 1.000 worden niet geactiveerd. Meerdere investeringen in dezelfde soort activa gedurende het boekjaar met een gezamenlijke waarde van €1.000 of hoger worden wel geactiveerd.

Financiële vaste activa

De leningen aan cliënten alsmede overige vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. De waardering vindt plaats op het zogenaamde 'uitstaand saldo leningen' verminderd met de vertragingsrente.

De leningen zijn verminderd met de voorziening risico leningen.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

2.3.2 Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De Algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. De maximum hoogte van de Algemene reserve, inclusief de bestemmingsreserve Frictiekosten Organisatie, is gesteld op maximaal 45% van de eigen personeelslasten.

Bestemmingsreserves

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient opgebouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde resultaat is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het gerealiseerde resultaat wordt toegevoegd aan de reserve dan wel aan de gemeenten gerestitueerd naar rato van de omvang van de declaratie.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening risico lening

Voor de vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan drie maanden.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening is ingesteld om de ww-verplichtingen op te vangen die zijn ontstaan door het niet verlengen van contracten. De voorziening is berekend op basis van de verplichtingen die nog op de balansdatum bestaan.

Voorziening onderhoud

De onderhoudsegalisatievoorziening stoelt op het Onderhoudsbeheerplan 2015-2024 van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorziening Individueel Loopbaan Budget - ILB

Het ILB is bedoeld om de inzetbaarheid en mobiliteit van de medewerkers te vergroten. Per jaar kunnen medewerkers de bestemming van hun budget bepalen.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.4 Toelichting op de Balans

2.4.1 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2015 is als volgt:

Materiële vaste activa (bedragen in €)				
	Bedrijfs- gebouwen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1-1-2015	1.769.600	59.800	356.200	2.185.600
Investeringsen	195.100	200.600	202.500	598.200
Desinvesteringen	-186.300	-8.800	-5.500	-200.600
Afschrijvingen	-114.100	-12.100	-163.400	-289.600
Boekwaarde per 31-12-2015	1.664.300	239.500	389.800	2.293.600
Boekwinst	9.100			9.100

De investeringen in het verslagjaar betroffen:

Investeringsen (bedragen in €)	
Bedrijfsgebouwen	
- verbouwing ruimten nieuwe dienstverlening	195.100
Machines, apparaten en installaties	
- vervanging/vernieuwing apparaten en installaties	200.600
Overige materiële vaste activa	
- mobile apparatuur	3.900
- inventaris	79.800
- uitbreiding applicaties	118.800

De desinvesteringen in het verslagjaar betroffen de verkoop van het pand Almelo. Er is daarbij een boekwinst van € 9.100 gerealiseerd.

Financiële vaste activa

Overige langlopende leningen (bedragen in €)		
	2015	2014
Leningen	4.365.300	3.961.000
Totaal	4.365.300	3.961.000

Verloop overige langlopende leningen 2015:

Overige langlopende leningen (bedragen in €)

	2015	2014
Saldo per 1 januari	4.192.800	4.129.600
Verstrekte leningen	2.512.000	2.150.200
Aflossingen	-2.072.000	-2.021.300
Afwaardingen	-72.500	-65.700
Saldo per 31 december	4.560.300	4.192.800
Voorzieningen risico leningen	-195.000	-231.800
Totaal	4.365.300	3.961.000

Deze leningen hebben een langlopend karakter met een gemiddelde looptijd van 40 maanden.

Het uitstaande saldo van de leningen ad € 4.560.300 bestaat voor een bedrag van € 1,1 miljoen uit gemeentelijke borgstellingen. In 2015 werden geldleningen afgeboekt tot een bedrag van € 72.500 (2014: € 65.700).

De achterstand 'te betalen termijnen' (€ 410.200) ten opzichte van het totale uitstaande saldo leningen bedraagt ultimo 2015 9% ten opzichte van ultimo 2014 10,2%.

In 2015 is voor een bedrag van € 2.512.000 aan leningen verstrekt tegen € 2.150.200 in 2014, een stijging van 16,8% (2014 ten opzichte van 2013: 2,4%). De stijging houdt o.a. verband met de toestroom van nieuwkomers die primair behoefte hebben aan een woning en het inrichten daarvan.

De waardering van de leningen is voor een bedrag van € 195.000 verlaagd met de voorziening risico leningen. De voorziening risico leningen dient om eventuele verliezen op versterkte kredieten op te vangen met name wegens oninbaarheid en overlijden van cliënten gedurende de looptijd van de leningen.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar (bedragen in €)

	2015	2014
Vorderingen op openbare lichamen	716.000	2.126.900
Rekening-courantverhouding met het Rijk	648.900	503.900
Totaal	1.364.900	2.630.800

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de per 31 december 2015 uitstaande vorderingen van de aan de deelnemende gemeenten doorberekende activiteiten. Per ultimo januari 2016 stond van het saldo per 31 december een bedrag van € 29.700 open.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

De overtoollige middelen van de Stadsbank kunnen uitsluitend aangehouden worden in de schatkist. Derden gelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen in €)		
	2015	2014
Kassaldi	-	59.800
Banksaldi	11.604.200	10.702.200
Totaal	11.604.200	10.762.000

Per 1 augustus 2015 is de kasfunctie bij de Stadsbank afgesloten.

In de totale banksaldi bedraagt het banksaldo van Stadsbank slechts € 70.000. Het drempelbedrag voor het voor het buiten 's Rijks schatkist aanhouden van liquide middelen bedraagt € 250.000. De rest banksaldi van € 11.534.200 betreffen gelden van klanten en hoeven daarom niet in 's Rijks schatkist aangehouden te worden. Deze zijn in een deposito met een rente typische looptijd van 3 maanden gezet, dan wel op rekening-courant gehouden. Het bedrag dat gemiddeld in deposito is aangehouden, bedroeg in 2015 € 8 miljoen.

De bankgelden van de klanten zijn te allen tijde toegankelijk en beschikbaar voor de activiteiten van de klanten.

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa (bedragen in €)		
	2015	2014
Depotbedrag porti	11.300	11.300
Kruisposten bank	6.100	57.900
Fietsproject	19.300	23.700
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	126.900	70.800
Overige	-	1.200
Totaal	163.600	164.900

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen

Deze post bestaat uit nog te ontvangen bedragen ter hoogte van € 93.200 en vooruitbetaalde bedragen van € 33.700. Alle nog te ontvangen bedragen zijn per ultimo januari 2016 voldaan.

2.4.2 Passiva

Vaste activa

Eigen vermogen

Eigen vermogen (bedragen in €)		
	2015	2014
Algemene Reserve	1.043.800	516.800
Bestemmingsreserve	828.300	1.213.100
Saldo van de rekening	18.800	10.800
Totaal	1.890.900	1.740.700

Gerealiseerde resultaat 2015

Het gerealiseerde resultaat van 2015 bedraagt € 18.800. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het positieve jaarrekeningsaldo van € 18.800 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Eigen vermogen (bedragen in €)					
	Boekwaarde 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde 31-12-2015
Algemene reserves					
Algemene reserve	516.800	220.000	-	307.000	1.043.800
<i>Subtotaal</i>	<i>516.800</i>	<i>220.000</i>	<i>-</i>	<i>307.000</i>	<i>1.043.800</i>
Bestemmingsreserves					
Borgfonds saneringskredieten	109.400	-	-6.900		102.500
Vakantiegeld	141.800	15.000	-10.800		146.000
Personeel	65.500	-	-		65.500
Organisatieaanpassing	296.200	-	-	-296.200	-
ICT	203.500	-	-		203.500
Inventaris	197.900	-	-6.000		191.900
Frictiekosten Organisatie	198.800	-	-79.900		118.900
<i>Subtotaal</i>	<i>1.213.100</i>	<i>15.000</i>	<i>-103.600</i>	<i>-296.200</i>	<i>828.300</i>
Totaal reserves	1.729.900	235.000	-103.600	10.800	1.872.100

Algemene reserve

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 is het resultaat van € 10.800 toegevoegd aan de Algemene Reserve. Daarnaast is de bestemmingsreserve Organisatieaanpassing opgeheven en is het saldo overgeheveld naar de Algemene reserve.

Bestemmingsreserves

- Borgfonds saneringskredieten

Dit fonds is bestemd ter borging van de saneringskredieten die de bank verstrekt in het kader van de minnelijke schuldregeling. Hierdoor hoeven de individuele gemeenten niet langer borg te staan voor de saneringskredieten die worden verstrekt aan de inwoners van de desbetreffende gemeenten. De onttrekking is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

- Vakantiegeld

Op grond van het BBV is het opnemen van een verplichting (voorziening) voor vakantiegeld niet toegestaan. Juridisch gesproken is er echter wel sprake van een verplichting, waarvoor

een bestemmingsreserve is toegestaan. Om deze reden wordt via de resultaatbestemming de reserve tot een hoogte van de feitelijke verplichtingen per ultimo boekjaar gebracht.

- Personeel

Dit is de reserve voor het uitvoeren van medewerkers motiverende maatregelen

- Organisatieaanpassing

Deze bestemmingsreserve was met de vaststelling van de jaarrekening 2013 ingesteld en diende ter dekking van de bovenwettelijke en nawettelijke verplichtingen voor het voormalige management. Per ultimo 2014 zijn deze verplichtingen in de Voorziening ww-verplichtingen ondergebracht en is het resterende saldo van € 296.200 overgeheveld naar de Algemene Reserve. Hiermee is deze bestemmingsreserve per 1 januari 2015 opgeheven.

- ICT

Deze bestemmingsreserve dient onder andere voor de aanschaf van updates van de bestaande software en het actueel houden van de bestaande hardware.

- Friciekosten Organisatie

De in 2011 ingestelde reserve Friciekosten Organisatie betreft de noodzakelijke buffer om te kunnen voldoen aan de eventuele verplichtingen, die kunnen voortvloeien uit de in 2012 in gang gezette reductiemaatregelen. Het Algemeen bestuur heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2013 besloten om het batige saldo 2013 te benutten voor de uitwerking van het nieuwe dienstverleningsmodel van de bank.

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting 2015.

- Inventaris

De bestemmingsreserve Inventaris is bedoeld om het afgeschreven en verouderde meubilair en de inventaris van de bank te vervangen.

De onttrekking dient ter dekking van de kapitaallasten van de aangeschafte inventaris tijdens de verbouwing op de vestiging Enschede.

Voorzieningen

Voorzieningen (bedragen in €)		
	2015	2014
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		
Voorziening WW-verplichtingen	466.000	962.200
Voorziening ILB	4.200	19.800
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	40.100	79.200
Totaal voorzieningen	510.300	1.061.200

Het verloop in 2015 wordt in onderstaand overzicht per voorziening weergegeven:

Voorzieningen (bedragen in €)

	Boekwaarde 1-1-2015	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2015
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
WW-verplichtingen	962.200	-	-250.200	-246.000	466.000
ILB	19.800	-	-15.600	-	4.200
Egalisatievoorzieningen					
Groot onderhoud	79.200	20.700	-59.800	-	40.100
Totaal voorzieningen	1.061.200	20.700	-325.600	-246.000	510.300

- WW-verplichtingen

De bank is eigen risicodragers van ww-verplichtingen. De hoogte van de voorziening is bepaald door de totale verplichtingen, zowel de wettelijke, bovenwettelijke als nawettelijke ww-verplichtingen die nog bestaan op de balansdatum.

De vrijval betreft vervallen/verminderde verplichtingen voor twee voormalige medewerkers.

- Individueel Loopbaanbudget (ILB)

Op basis van de 'Cao-Gemeenten 2011-2012' hebben ambtenaren over de periode 2013-2015 recht op een Individueel Loopbaanbudget (ILB) van € 500 per jaar. Het ILB is bedoeld om de inzetbaarheid en mobiliteit van de medewerkers te vergroten. Per jaar kunnen medewerkers de bestemming van hun budget bepalen. Ze kunnen er tevens voor kiezen om het budget op te sparen. Voor het opgespaarde budget in 2013 is deze voorziening gevormd.

Het resterende saldo wordt volledig in 2016 ingezet voor de in 2015 uitgestelde cursussen waarna de voorziening wordt opgeheven.

- Onderhoud

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen die voortvloeien uit het door het Algemeen Bestuur op 7 juni 2012 vastgestelde Onderhoudsbeheersplan, dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Op basis van het bijgestelde Onderhoudsbeheersplan is de jaarlijkse dotatie op €20.700 vastgesteld.

In 2015 hebben is het schilderwerk van het pand Enschede volledig gedekt met een bijdrage uit deze voorziening.

Vaste schulden

Vaste schulden (bedragen in €)

	2015	2014
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige fin. instellingen	1.805.800	1.940.600
Door derden belegde gelden	1.431.700	1.436.200
Totaal	3.237.500	3.376.800

Onderhandse leningen

Het verloop van de onderhandse geldleningen is als volgt:

Onderhandse leningen (bedragen in €)

	Rente %	Saldo per 1-1-2015	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2015	Rentelast begrotingsjaar
BNG 89.025	4.95%	157.000		17.400	139.600	7.700
BNG 90.127	5.30%	453.600		45.400	408.200	22.800
BNG 97.395	5.19%	1.000.000		50.000	950.000	50.000
BNG 97.396	5.13%	330.000		22.000	308.000	16.100
Totaal		1.940.600	-	134.800	1.805.800	96.600

Bovengenoemde leningen zijn afgesloten in 1998, 1999 en twee in 2004. Drie leningen hebben een looptijd van 25 jaar en één van 30 jaar.

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2016 zal eveneens € 134.800 zijn.

Door derden belegde gelden

De door derden belegde gelden betreffen de inleggelden die gestort zijn door de gemeenten die zijn aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland. De bepaling van het inleggeld geschiedt naar rato van het aantal inwoners en wordt eens in de drie jaar herzien. 1 januari 2015 is de laatste peildatum waarop de inleggelden opnieuw zijn berekend. Er wordt geen rentevergoeding berekend.

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)**

	2015	2014
Overige schulden		
Persoonlijke rekeningen saldo's (PRS)	3.289.500	2.765.500
Reserveringen activiteiten	8.419.600	8.117.000
Overige schulden	1.961.600	2.211.800
Totaal	13.670.700	13.094.300

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS)

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals leningen, budgetbeheerrekeningen, saneringen, schuldbemiddeling enz. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Het totale saldo van de betreffende rekeningen bedroeg ultimo 2015 € 3.289.500.

Reserveringen activiteiten

In overleg met de cliënt wordt overgegaan tot reserveringen voor toekomstige uitgaven. Deze post is in de balans opgenomen onder Reserveringen activiteiten. Per ultimo 2015 bedraagt deze reservering € 8.419.600.

De reservering voor activiteiten is toegenomen ten opzichte van 2014 als gevolg van de toename van het aantal klanten, zowel met een budgetbeheer rekening als onder beschermingsbewind.

Overige schulden

Overige schulden (bedragen in €)		
	2015	2014
Door te betalen bemiddelingen	986.400	977.400
Salarissen, sociale lasten en loonheffing	288.300	255.000
Crediteuren	683.800	979.400
Overig	3.100	-
Totaal	1.961.600	2.211.800

De post *Door te betalen bemiddeling* betreft bedragen die per 31 december 2015 zijn bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit 'schuldbemiddeling'.

De post *Salarissen, sociale lasten en loonheffing* bevat nog te betalen sociale lasten en loonheffingen over de maand december 2015.

Het saldo *Crediteuren* is per ultimo januari 2016 volledig afgewikkeld.

Overlopende passiva

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	2015	2014
Overlopende passiva		
<i>Rente onderhandse leningen</i>	59.000	63.100
<i>Nog te betalen bedragen</i>	423.200	368.200
Totaal	482.200	431.300

Nog te betalen bedragen

Deze post bestaat met name uit nog te betalen afrekening bestaanskosten, nog te betalen kosten voor de jaarrekeningcontrole en af te dragen Btw. Van de nog te betalen bedragen is per ultimo januari 2016 ca. € 198.200 nog niet afgewikkeld.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Stadsbank Oost Nederland heeft een aantal financiële verplichtingen, waaraan de organisatie de komende jaren is verbonden. Deze verplichtingen betreffen een aantal overeenkomsten: een huur-/service overeenkomst met betrekking tot kopieer- en printapparatuur, een operational lease van vervoersmiddelen, een dienstverlenings-overeenkomst voor de levering van ICT-werkplekken en een dienstverlenings-overeenkomst voor Cloud Contact Center (telefonische bereikbaarheid).

De huur-/service overeenkomst met betrekking tot kopieer- en printapparatuur loopt in principe tot 1 januari 2016. De bank is op zoek naar een nieuwe leverancier en tot die tijd is het huidige contract voortgezet met een opzegtermijn van één maand. De jaarlijkse kosten bedragen € 45.000 (exclusief Btw).

In september 2014 zijn zes overeenkomsten voor lease auto's afgesloten voor de duur van 24 maanden. Het jaarlijkse leasebedrag van deze contracten bedraagt in totaal circa € 25.200 (exclusief Btw).

In 2014 heeft de bank de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Enschede voor de levering van ICT-werkplekken (zowel hardware als software) inclusief service en onderhoud geactualiseerd. De jaarlijkse kosten bedragen € 400.000 (exclusief Btw) voor de periode 2015-2017.

De dienstverlenings-overeenkomst voor Cloud Contact Center in het kader van het vergroten van de telefonische bereikbaarheid loopt in september 2016 af. De maandelijkse kosten (exclusief de kosten voor het telefonisch verkeer) bedragen circa € 9.300 (exclusief Btw).

Als gevolg van de sluiting van de vestigingen Almelo en Hengelo zijn er in 2014 twee contracten afgesloten voor huur van werkruimte op de locatie in Almelo en Hengelo. Het contract voor huur op locatie in Hengelo is inmiddels beëindigd en het contract voor huur op locatie in Almelo loopt per 1 maart 2016 af. De jaarlijkse kosten van het laatste bedragen € 33.500.

Bij aflopende contracten en het sluiten van nieuwe overeenkomsten wordt nagegaan of aanbesteding aan de orde moet zijn. Daarbij is en wordt getoetst aan het uitgangspunt van maatschappelijk ondernemen en de andere voordelen die te behalen zijn bij het investeren binnen de lokale overheid. Ook wordt hierbij in overweging genomen of koppelingen met bestaande systemen ingrijpende wijzigingen vragen en extra kosten met zich meebrengen.

2.5 Toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening

Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening (cf. art 28 BBV)

2.5.1 Algemeen Bestuur

Algemeen bestuur (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
Baten	1.543.200	1.655.900	-112.700	1.710.300
Totaal	-	-	-	-

Het programma *Algemeen Bestuur* vertoont per ultimo boekjaar een saldo van € 0. In de begroting wordt rekening gehouden met het volledig doorberekenen van het saldo van de bestaanskosten aan de deelnemende gemeenten, dit op basis van de huidige vastgestelde financieringsstructuur die per 1 januari 2010 in werking is getreden. Om die reden is er bij elke begroting (wijziging) sprake van een budgettair neutraal effect.

De totale lasten van dit programma bepalen de hoogte van de bestaanskosten. Deze worden berekend door van de totale lasten de te ontvangen rente, de huuropbrengsten en een aantal incidentele opbrengsten af te trekken. Eventuele verschillen tussen de in

rekening gebrachte voorschotten voor de bestaanskosten conform de begroting en de werkelijke bestaanskosten zijn in de balans onder *Nog te betalen / Nog te ontvangen bedragen* gebracht.

Begrotingsrechtmatigheid

Het programma *Algemeen bestuur* vertoont op de lastenkant geen begrotingsoverschrijding. Het Algemeen Bestuur hoeft in dit geval door middel van het vaststellen van deze jaarrekening geen kostenoverschrijding te autoriseren.

Lasten

De lasten van het *Algemeen Bestuur* vallen € 112.700 lager uit dan voorzien. De daling van de lasten ten opzichte van de begroting is grotendeels veroorzaakt door een vrijval van ww-verplichtingen voor een oud medewerker. Daarnaast betreft de daling ook een besparing op de huisvestingskosten en een klein voordeel op de personeelslasten die ten laste van dit programma vallen.

Baten

De baten betreffen de bijdragen in de bestaanskosten van de deelnemende gemeenten (€ 1.486.900), de renteopbrengsten van € 45.600, de huuropbrengsten (€ 1.600) en de overige ontvangsten (boekwinst van € 9.100).

Bezoldiging in het kader van de WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Hierna: WNT) stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2015: € 178.000.

Beloning regulier topfunctionarissen

Beloning regulier topfunctionarisse		2014	2015
Functie	Directeur		Directeur
Naam	C.H.A.A. Luttikhuis		C.H.A.A. Luttikhuis
Omvang dienstverband	1 fte		1 fte
Beloning (€)		100.770	105.877
Belastbare kostenvergoedingen (€)			1.160
Voorzieningen betaalbaar op termijn (€)		12.618	14.798
Beëindigingsuitkering			-
Jaar beëindiging			
Motivering	Geen normoverschrijding		Geen normoverschrijding

Vergoeding bij beëindiging dienstverband

Vergoeding bij beëindiging dienstverband	
Naam	A. de Jong
Soort beëindigingsuitkering	uitvoering gerechtelijke uitspraak
Ineens of in termijnen	ineens
Bedrag (€)	53.171

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur

Beloning leden Algemeen en Dagelijks Bestuur		
Functie	Naam	Bezoldiging
Voorzitter	De heer P.G. Welman	Onbezoldigd
Vice-voorzitter	Mevrouw I.T.J.M. Wolsing	Onbezoldigd
Lid AB	De heer H. Wiltink	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer F.J. Cornelissen	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J.B. Boer	Onbezoldigd
Lid AB	De heer M.J.R. Kottelman	Onbezoldigd
Lid AB	De heer P. Seesing	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw J.B.M. Zwiép	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw A. Nijhuis	Onbezoldigd
Lid AB	Mevrouw J.H. van den Dolder	Onbezoldigd
Lid AB & DB	Mevrouw M.H. ten Heuw	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer P. van Zwanenburg	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J. Kottelenberg	Onbezoldigd
Lid AB	De heer J.F. Hassink	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer R.G.H. Christenhusz	Onbezoldigd
Lid AB	Merouw M.G. Frank	Onbezoldigd
Lid AB	De heer P. van de Wardt	Onbezoldigd
Lid AB	De heer B. Beens	Onbezoldigd
Lid AB	De heer R.H. de Witte	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer G.J. Binnenmars	Onbezoldigd
Lid AB	De heer T.P. de Putter	Onbezoldigd
Lid AB & DB	De heer D.W. Aalderink	Onbezoldigd

2.5.2 Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen

Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen (bedragen in €)				
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking	Primaire begroting
Lasten	7.951.600	8.080.700	-129.100	8.283.700
Baten	8.101.800	8.244.700	-142.900	8.280.500
Totaal	150.200	164.000	-13.800	-3.200

Het programma *Financieel-maatschappelijke dienstverlening en voorzieningen* laat per ultimo 2015 een positief saldo zien van € 150.200. Dat is een afwijking van € 13.800 ten opzichte van de begroting. De daling van zowel de lasten als de baten ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de daling in de dienstafname ten opzichte van de Najaarsnota.

Incidentele lasten en baten

In 2015 was er geen sprake van incidentele lasten.

De boekwinst van € 9.100 van de verkoop van het pand Almelo kan als incidentele bate worden gezien.

2.5.3 Toelichting resultaat voor en na bestemming (mutaties in reserves)

In deze tabel worden de mutaties in de reserves, welke in de balans zijn verwerkt nader toegelicht. Deze mutaties hebben betrekking op posten die conform de bestendige gedragslijn zijn verwerkt en posten waarover het Algemeen Bestuur reeds een besluit heeft genomen. Het Algemeen Bestuur dient wel formeel in te stemmen met de van toepassing zijnde mutaties bij de behandeling van de jaarrekening.

Toelichting resultaat (bedragen in €)			
	Realisatie	Begroting na wijziging	Afwijking
Resultaat voor bestemming	150.200	164.000	-13.800
Ontrekking uit reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Borgfonds saneringskredieten	6.900	-	6.900
Vakantiegeld	10.800	-	10.800
Frictiekosten Organisatie	79.900	79.900	-
Inventaris	6.000	6.000	-
Subtotaal	103.600	85.900	17.700
Dotaties aan reserves:			
Algemene reserve	220.000	220.000	-
Borgfonds saneringskredieten	-	-	-
Vakantiegeld	15.000	15.000	-
Frictiekosten Organisatie	-	-	-
Inventaris	-	-	-
Subtotaal	235.000	235.000	-
Resultaat na bestemming	18.800	14.900	3.900

Toelichting op afwijkingen van de begroting

Reserve Borgfonds saneringskredieten

De onttrekking uit de reserve van € 6.900 is ter dekking van een aantal afgeschreven oninbare saneringskredieten.

Reserve Vakantiegeld

In verband met de vakantiegeldverplichtingen op 31 december is er per saldo een toevoeging van € 4.200 aan de reserve gedaan om de stand van de reserve gelijk te

trekken met de feitelijke vakantieplichtingen. In de begroting na wijziging werd nog uitgegaan van een noodzakelijke dotatie van € 15.000.

Reserve Frictiekosten Organisatie

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting en betreft met name het inzetten van het restant resultaat van de jaarrekening 2013 voor de ontwikkeling en implementatie van het nieuwe dienstverlenings- en bekostigingsmodel.

Reserve Inventaris

De onttrekking uit de reserve is conform de begroting en betreft de dekking van de kapitaallasten van de in 2015 aangeschafte inventaris.

Algemene Reserve

De toevoeging aan de Algemene Reserve is conform de begroting en betreft de vrijval/vermindering van de ww-verplichtingen die in de eerste instantie door een bijdrage uit deze reserve voorzien waren.

2.6 Sisa

De bank ontvangt geen specifieke uitkeringen van het Rijk. Er is dus geen Sisa-specificatie opgenomen.

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland te Enschede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol van de Stadsbank Oost Nederland d.d. 24 november 2011 en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het controleprotocol door het algemeen bestuur op 24 november 2011.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado, is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld bij besluit van 24 november 2011. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Stadsbank Oost Nederland een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Zwolle, 5 april 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

3.2 Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2015 en resultaat-bestemming

De jaarrekening 2015 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland van 16 juni 2016.

1. Het gerealiseerde resultaat van 2015, na de reeds door het bestuur geaccordeerde onttrekkingen uit en dotaties aan diverse reserves, bedraagt € 18.800.
2. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het jaarrekeningsaldo van € 18.800 toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Bijlagen

Categorische indeling rekening

Resultaat 2015

LASTEN (bedragen in €)	Realisatie 2015	Najaarsnota 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
Personeelslasten totaal	6.960.600	7.092.200	-131.600	7.358.000
Rente en Afschrijvingen	518.400	531.200	-12.800	526.000
Huisvesting	324.700	354.900	-30.200	352.900
Bureaunkosten	444.100	468.500	-24.400	459.600
Beheerskosten	1.255.300	1.221.800	33.500	1.223.700
Mutaties voorzieningen	8.300-	68.000	-76.300	73.800
TOTAAL LASTEN	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000

BATEN (bedragen in €)				
Bijdrage bestaanskosten	1.487.000	1.602.300	-115.300	1.640.700
Preventie & Voorlichting	1.300	-	1.300	-
Indicatiestelling	1.480.800	1.559.200	-78.400	1.664.500
Informatie en Advies	-	-	-	-
Kredietverstrekking	451.800	448.800	3.000	419.900
Stabilisatie & Herstel	4.365.200	4.396.800	-31.600	4.318.800
Minnelijk schuldregelen	1.432.300	1.471.300	-39.000	1.526.400
Coaching	-	-	-	-
Nazorg	14.400	12.700	1.700	15.900
Beschikbaarheidsnuttigheid	353.300	353.100	200	335.000
Overige Baten	58.900	56.400	2.500	69.600
TOTAAL BATEN	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800

	Realisatie 2015	Najaarsnota 2015	Verschil	Primaire begroting 2015
TOTAAL LASTEN	9.494.800	9.736.600	-241.800	9.994.000
TOTAAL BATEN	9.645.000	9.900.600	-255.600	9.990.800
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	150.200	164.000	-13.800	-3.200
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-131.400	-149.100	17.700	5.000
GEREALISEERD RESULTAAT	18.800	14.900	3.900	1.800

Berekening van de afrekening met de deelnemende gemeenten over het jaar 2015

Totaal bijdrage dienstverlening per gemeente over het jaar 2015

Gemeente	Huishoudens* abs.	Standaard dienstverlening	Totaal bijdrage bestaanskosten	Totaal bijdrage additionele dienstverlening	Totaal bijdrage meerderjarigen- bewind	Totaal bijdrage projecten**	Totaal bijdrage gemeenten Jaarrekening 2015***	Totaal bijdrage gemeenten Begroting 2015	Verschil
Aalten	11.155	114.189	40.028	-	14.522		168.739	179.798	11.058-
Almelo	31.443	502.842	142.164	621	138.092		783.719	811.641	27.922-
Berkelland	18.541	147.213	59.628	207	24.204	12.000	243.252	257.430	14.178-
Borne	9.140	92.315	32.595	21.954	14.643		161.507	159.541	1.966
Bronckhorst	15.313	77.797	42.149	-	13.491		133.437	137.323	3.886-
Dinkelland	9.868	48.654	26.921	12.372	6.156		94.104	95.137	1.032-
Enschede	77.215	1.488.640	390.258	143.656	522.901	223.396	2.768.850	2.881.604	112.754-
Haaksbergen	9.939	90.513	33.844	-	20.144		144.502	147.779	3.277-
Hellendoorn	14.336	102.672	44.296	-	15.213		162.182	165.418	3.236-
Hengelo OV	36.777	376.741	132.011	21.895	148.478		679.125	693.909	14.785-
Hof van Twente	14.462	167.641	55.071	207	18.699		241.618	249.923	8.305-
Lochem	14.264	121.643	47.233	18.094	21.142		208.112	226.482	18.370-
Losser	9.100	70.338	28.955	-	8.620		107.913	118.742	10.830-
Montferland	14.880	208.846	62.557	4.411	19.105		294.920	289.571	5.348
Oldenzaal	13.744	148.520	50.587	15.399	37.763		252.268	260.017	7.749-
Oost Gelre	12.102	92.104	38.274	414	18.738	12.000	161.530	156.524	5.006
Oude IJsselstreek	16.767	211.626	66.648	-	25.685		303.959	303.800	159
Rijssen - Holten	13.848	97.752	42.557	660	21.830		162.800	162.818	19-
Tubbergen	7.856	30.911	20.164	420	3.451		54.946	57.773	2.827-
Twenterand	12.927	144.850	48.416	660	30.823		224.749	226.755	2.006-
Wierden	9.168	52.631	26.216	-	6.986		85.832	89.099	3.266-
Winterswijk	12.598	197.903	56.382	-	49.126	12.000	315.411	325.149	9.738-
Totaal	385.443	€ 4.586.342	€ 1.486.953	€ 240.970	€ 1.179.814	€ 259.396	€ 7.753.474	€ 7.996.233	€ 242.759-

* bron CBS 2015

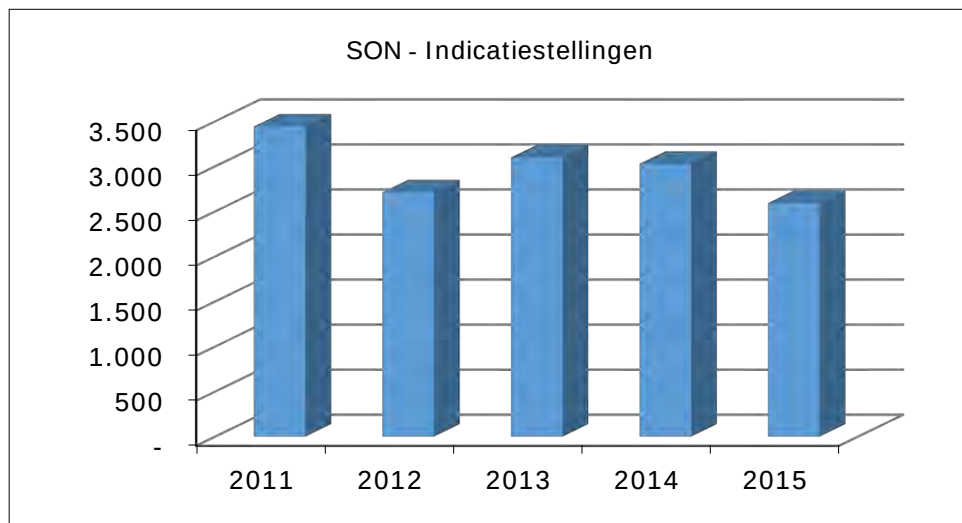
** Enschede - Formuleren Advies Punt; Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk - Pilot nieuwe dienstverlening

*** Bijdrage gemeenten in de totale baten van € 9.645.000; de overige baten van € 1.891.500 betreffen eigen inkomsten

Statistische gegevens

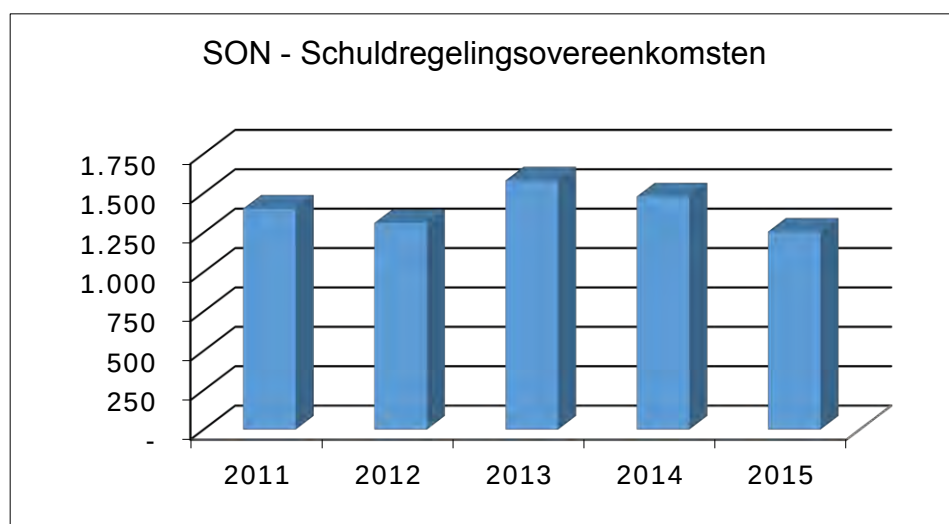
A. Fase I - Indicatiestellingen

	2011		2012		2013		2014		2015	
Indicatiestellingen	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis	Indicatie- stellingen	Waarvan Crisis
Aalten	41	4	47	3	53	-	53	2	38	-
Almelo	515	29	340	21	427	16	384	15	399	15
Berkelland	83	-	88	-	105	-	92	-	85	2
Borne	50	4	63	5	66	4	58	3	52	2
Bronckhorst	56	2	60	2	42	1	50	-	52	-
Dinkelland	31	2	31	4	36	1	26	3	21	1
Enschede	1.110	109	849	63	1.121	55	1.132	79	988	76
Haaksbergen	44	-	25	-	32	-	57	-	41	-
Hellendoorn	24	-	33	-	56	-	37	-	31	-
Hengelo Ov.	508	60	392	37	219	30	239	27	148	7
Hof van Twente	98	3	79	7	97	7	93	3	80	3
Lochem	64	-	67	1	74	3	110	3	57	3
Losser	69	3	43	-	49	-	67	2	63	5
Montferland	116	12	125	1	149	-	122	-	117	2
Oldenzaal	122	5	105	4	117	5	105	7	101	4
Oost Gelre	61	2	34	2	52	1	49	-	49	1
Oude IJsselstreek	131	10	99	3	141	-	109	-	96	-
Rijssen-Holten	55	1	8	-	22	-	-	-	-	-
Tubbergen	14	2	12	1	22	1	19	-	8	1
Twenterand	83	3	101	5	84	1	51	-	41	-
Wierden	34	3	17	1	25	-	15	-	13	-
Winterswijk	132	2	93	1	108	1	158	14	111	7
Totaal:	3.441	256	2.711	161	3.097	126	3.026	158	2.591	129

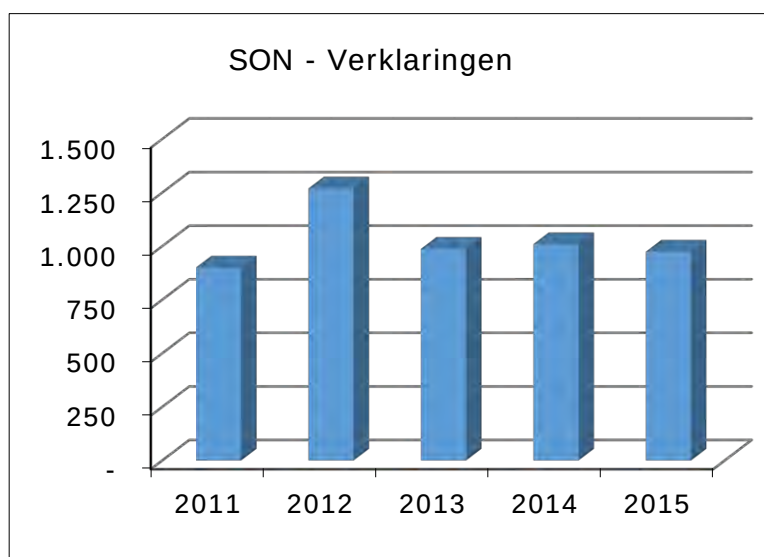
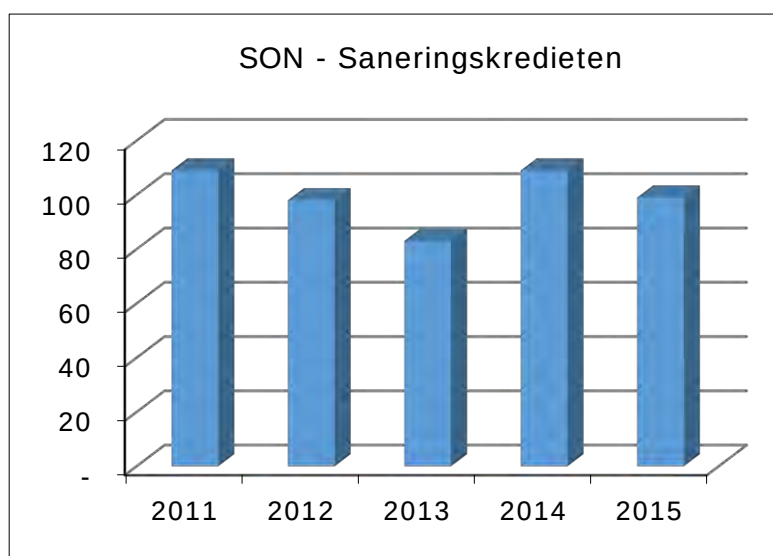
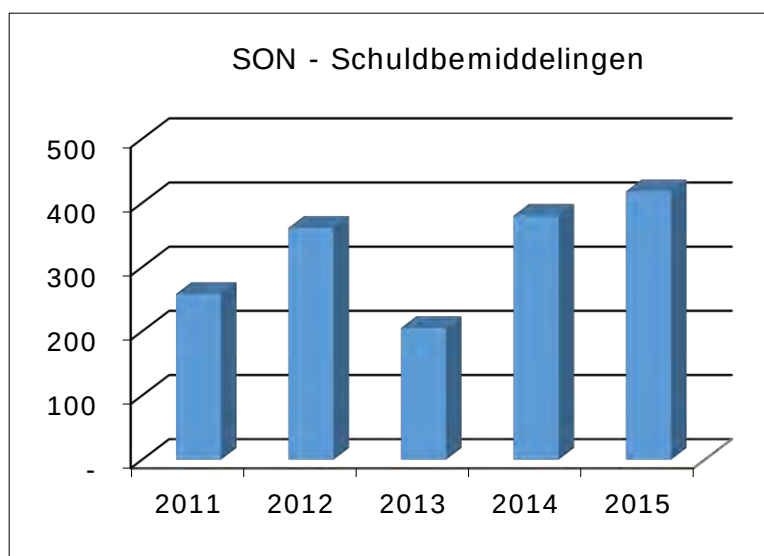
B. Fase II – Schulden oplossen (schuldregelings-overeenkomst)

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Schuldregelings-overeenkomsten</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>	<i>Fase II</i>
Aalten	12	23	27	34	16
Almelo	189	156	201	209	170
Berkelland	43	40	57	41	40
Borne	15	24	36	34	20
Bronckhorst	28	16	28	22	19
Dinkelland	15	11	20	11	18
Enschede	518	424	546	463	411
Haaksbergen	29	23	21	27	27
Hellendoorn	13	32	33	32	18
Hengelo Ov.	142	175	153	151	128
Hof van Twente	31	37	49	46	43
Lochem	28	35	43	64	37
Losser	29	21	21	27	23
Montferland	47	42	51	66	72
Oldenzaal	44	44	59	28	36
Oost Gelre	25	23	20	15	22
Oude IJsselstreek	61	45	60	42	35
Rijssen-Holten	18	15	30	48	36
Tubbergen	5	5	12	14	6
Twenterand	43	40	41	48	43
Wierden	22	15	22	11	10
Winterswijk	44	64	50	45	25
Totaal:	1.401	1.310	1.580	1.478	1.255

C. Fase III – Schulden opgelost

Schulden opgelost door middel van	2010				2011				2012				2013				2014				2015			
	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp	SB	SK	HF	Wsnp
Aalten	8	3	3	31	5	1	1	11	3	3	2	24	2	-	2	14	6	4	-	22	5	2	-	17
Almelo	43	18	11	190	31	8	9	111	56	7	3	169	20	11	11	124	43	14	1	122	54	13	-	139
Berkelland	6	2	3	26	9	2	2	23	12	-	4	44	9	-	3	33	10	6	1	32	11	2	-	20
Borne	3	1	6	19	2	1	7	17	4	1	1	21	7	-	1	26	7	7	1	29	3	-	-	18
Bronckhorst	7	2	4	25	4	4	2	18	4	1	3	22	2	-	-	28	6	1	-	16	11	1	1	12
Dinkelland	2	2	-	5	2	1	1	13	4	-	-	12	3	1	1	10	4	1	-	8	6	3	-	7
Enschede	86	30	77	349	106	45	54	354	107	38	40	404	76	29	18	314	123	38	10	327	141	35	2	292
Haaksbergen	1	1	2	30	5	4	1	21	8	2	3	22	2	1	2	21	5	1	-	13	9	4	1	22
Hellendoorn	12	-	4	43	5	2	-	14	8	1	-	27	5	2	1	27	13	4	-	19	8	-	-	15
Hengelo Ov.	21	9	19	102	28	18	21	72	58	13	6	126	28	12	10	86	51	15	1	93	37	10	-	100
Hof van Twente	8	4	5	24	9	2	5	29	14	2	3	28	9	3	-	30	9	3	1	26	16	3	1	41
Lochem	2	-	1	20	4	1	1	27	7	5	1	22	3	4	1	28	13	-	-	36	20	6	-	27
Losser	4	1	7	26	5	3	4	27	6	2	4	18	1	1	1	17	5	-	-	20	6	-	-	15
Montferland	13	5	14	42	7	2	2	17	10	2	2	51	6	3	2	48	7	3	1	47	19	2	-	57
Oldenzaal	9	8	8	36	10	3	3	27	11	8	6	34	5	4	2	33	14	1	1	29	10	5	-	23
Oost Gelre	5	5	12	17	4	1	4	10	7	2	2	22	2	-	1	11	6	1	1	11	5	-	-	11
Oude IJsselstreek	15	5	20	43	10	4	3	42	15	-	-	58	8	6	3	35	10	3	-	39	11	5	1	43
Rijssen-Holten	-	2	1	16	-	-	1	8	5	1	2	28	3	-	-	15	10	6	-	19	14	4	-	38
Tubbergen	1	1	-	3	1	1	-	1	4	2	-	5	1	-	1	14	1	-	-	13	2	-	-	5
Twenterand	10	9	1	68	4	4	1	20	8	-	-	53	2	4	6	28	10	2	-	41	17	2	-	33
Wierden	4	2	-	10	2	-	-	19	4	-	-	20	2	-	1	17	7	-	-	17	3	-	-	14
Winterswijk	9	5	22	26	5	2	16	19	6	8	3	59	9	2	2	28	20	5	-	30	10	2	-	25
Totaal:	269	115	220	1.151	258	109	138	900	361	98	85	1.269	205	83	69	987	380	109	17	1.009	418	99	6	974

D. Kredietverstrekking

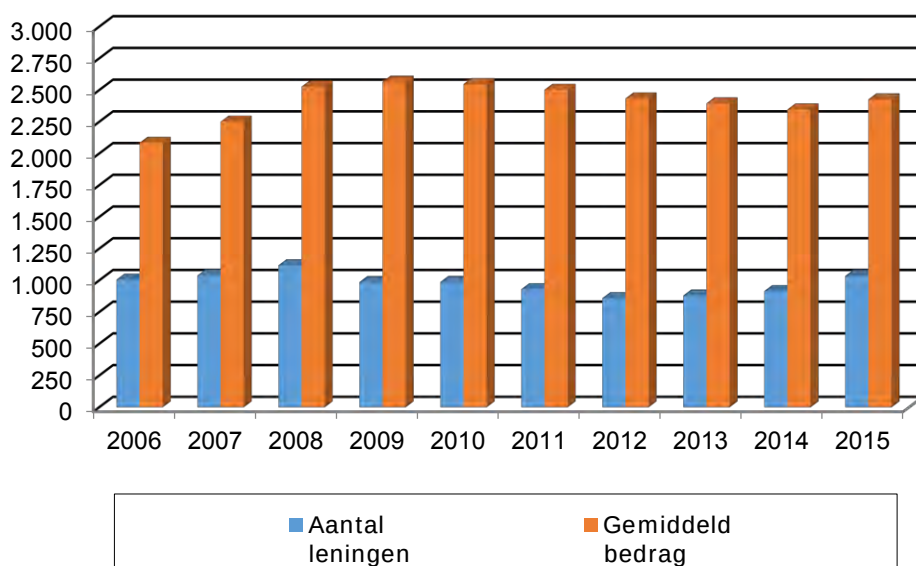
Verdeling verstrekte leningen per gemeente

	2011		2012		2013		2014		2015	
SL-HF-SK	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)
Aalten	4	9.548	6	10.258	6	12.154	15	34.725	11	21.707
Almelo	132	370.797	117	296.873	106	248.244	97	213.539	98	220.613
Berkelland	24	81.417	19	50.856	29	99.671	27	78.384	27	97.281
Borne	23	65.890	26	57.520	13	28.919	14	32.103	16	49.567
Bronckhorst	11	22.895	12	22.453	8	24.502	11	23.176	12	58.019
Dinkelland	3	6.358	4	6.959	14	46.749	13	41.642	7	12.791
Enschede	308	589.075	285	599.763	316	632.996	337	707.313	354	718.046
Haaksbergen	10	24.243	13	35.072	15	44.558	13	33.842	18	45.074
Hellendoorn	24	48.638	14	25.110	20	42.387	26	52.152	30	58.289
Hengelo Ov.	131	361.682	113	321.348	89	261.687	84	204.230	71	172.269
Hof van Twente	34	98.681	29	86.611	26	67.417	30	87.162	42	155.774
Lochem	6	13.283	7	10.434	12	22.441	4	7.757	9	17.318
Losser	36	118.871	23	63.861	12	32.195	10	20.132	35	116.742
Montferland	8	19.090	16	33.665	38	74.967	37	85.576	49	103.401
Oldenzaal	35	78.416	52	108.994	35	73.350	31	60.307	69	152.631
Oost Gelre	25	65.376	18	47.696	16	49.229	19	61.862	31	104.090
Oude IJsselstreek	20	43.788	23	45.552	36	78.324	48	104.922	41	73.675
Rijssen-Holten	19	76.569	24	118.640	21	86.386	21	81.560	28	135.212
Tubbergen	5	11.727	3	6.160	3	3.710	1	2.283	2	3.270
Twenterand	29	86.594	22	56.150	32	96.899	34	110.365	41	92.674
Wierden	4	22.272	4	9.905	6	16.309	5	16.950	5	14.164
Winterswijk	40	114.671	30	79.494	27	65.090	37	87.759	37	112.503
<i>Recentelijk verhuisd:</i>					1	2.347	1	2.461	2	6.917
Totaal:	931	2.329.882	860	2.093.372	881	2.110.530	915	2.150.202	1.035	2.512.027

Jaar	Aantal leningen	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Index 2006=100
2006	1.006	2.097.731	2.085	100
2007	1.039	2.338.698	2.251	108
2008	1.119	2.828.436	2.528	121
2009	987	2.532.856	2.566	123
2010	988	2.517.233	2.548	122
2011	931	2.329.882	2.503	120
2012	860	2.093.372	2.434	117
2013	881	2.110.530	2.396	115
2014	916	2.150.202	2.347	113
2015	1.035	2.512.027	2.427	116

Jaar	Uitstaand saldo (€)	Index 2006=100	Toename / afname Uitstaand saldo (€)
2006	3.883.017	100	
2007	4.005.838	103	122.820
2008	4.544.393	117	661.376
2009	4.663.855	120	780.838
2010	4.614.790	119	731.773
2011	4.388.531	113	505.514
2012	4.126.406	106	243.389
2013	4.133.387	106	250.370
2014	4.195.457	108	312.440
2015	4.562.648	118	679.631

SON - Aantal leningen en gemiddeld bedrag

Borgstellingen ten opzichte van totaal aantal leningen

Borgstellingen t.o.v. totaal aantal leningen	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal met borg gsd	129	153	158	142	309
Aantal met instelling borg	1	-	2	1	-
Aantal met persoonl. borg	2	1	2	2	-
Aantal met borg SON	95	98	84	104	93
Aantal zonder borg	704	608	635	666	633
Totaal aantal:	931	860	881	915	1.035
Omzet met borg gsd (€)	434.447	432.250	430.995	413.357	915.724
Omzet met instelling borg (€)	4.080	-	7.703	1.328	-
Omzet met persoonl. borg (€)	9.000	1.500	12.883	12.807	-
Omzet met borg SON (€)	192.998	176.570	152.882	204.137	150.604
Omzet zonder borg (€)	1.689.357	1.483.052	1.506.067	1.518.573	1.445.699
Totaal omzet (€):	2.329.882	2.093.372	2.110.530	2.150.202	2.512.027

Verdeling uitbetaalde leningen naar looptijdklassen

Looptijdklassen	2011	2012	2013	2014	2015
0-12 maanden	28	26	22	22	18
13-24 maanden	120	89	93	92	68
25-36 maanden	474	441	433	474	623
37-48 maanden	107	104	114	117	81
49-60 maanden	202	200	218	209	244
boven 60 maanden	-	-	1	1	1
Totaal:	931	860	881	915	1.035

Verdeling uitbetaalde leningen naar inkomensklassen

	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
Netto inkomen per maand															
tot 700	9	11.069	1.230	3	6.095	2.032	2	4.358	2.179	3	4.630	1.543	5	13.960	2.792
701 - 800	8	17.028	2.129	4	6.279	1.570	3	4.635	1.545	7	18.778	2.683	7	18.203	2.600
801 - 900	186	339.122	1.823	192	384.644	2.003	251	480.217	1.913	151	269.929	1.788	55	105.772	1.923
901 - 1.000	233	444.096	1.906	215	411.014	1.912	210	398.192	1.896	294	555.335	1.889	511	1.024.822	2.006
1.001 - 1.100	157	399.076	2.542	169	394.118	2.332	117	270.683	2.314	149	324.377	2.177	114	237.359	2.082
1.101 - 1.300	224	634.385	2.832	190	515.230	2.712	219	604.415	2.760	212	606.285	2.860	243	752.756	3.098
1.301 - 1.700	84	297.837	3.546	62	231.899	3.740	46	155.758	3.386	74	251.117	3.393	83	269.575	3.248
1.701 - 2.500	25	149.727	5.989	25	144.093	5.764	25	120.431	4.817	20	94.749	4.737	15	81.580	5.439
boven 2.500	4	32.546	8.136	-	-	-	8	71.841	8.980	5	25.001	5.000	2	8.000	4.000
nb	1	4.995	4.995	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

Verdeling uitbetaalde leningen naar bedragklassen

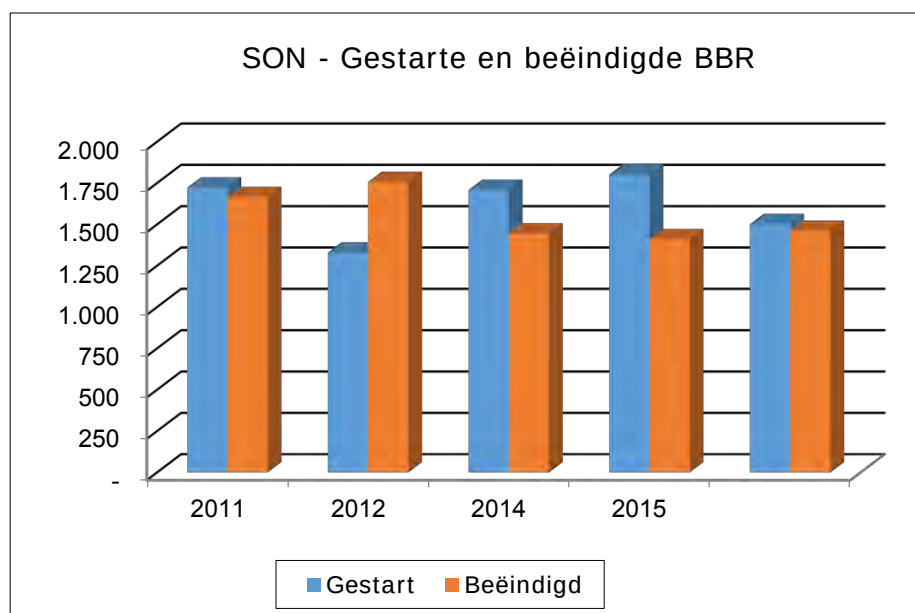
	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
Netto bedragklasse (€)															
tot 700	32	17.824	557	29	16.332	563	28	16.057	573	21	11.408	543	25	13.295	532
701 - 1.100	62	59.547	960	52	49.990	961	56	53.247	951	51	48.509	951	57	55.746	978
1.101 - 2.300	424	716.339	1.689	383	640.574	1.673	410	702.907	1.714	458	785.361	1.715	470	795.225	1.692
2.301 - 3.400	245	683.391	2.789	261	719.470	2.757	244	664.135	2.722	256	691.372	2.701	311	830.406	2.670
3.401 - 4.500	89	335.625	3.771	82	306.206	3.734	96	360.405	3.754	79	298.772	3.782	102	386.780	3.792
4.501 - 6.800	57	310.572	5.449	31	166.726	5.378	39	217.965	5.589	33	173.329	5.252	55	294.908	5.362
6.801 - 9.000	12	91.579	7.632	15	118.119	7.875	6	45.840	7.640	13	98.347	7.565	11	86.784	7.889
9.001 - 15.000	9	98.760	10.973	7	75.955	10.851	1	13.735	13.735	4	43.104	10.776	3	30.761	10.254
15.001 - 20.000	1	16.245	16.245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.123	18.123
20.001 - 25.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
boven 25.000	-	-	-	-	-	-	1	36.240	36.240	-	-	-	-	-	-
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

Verdeling uitbetaalde leningen naar leeftijdsgroepen

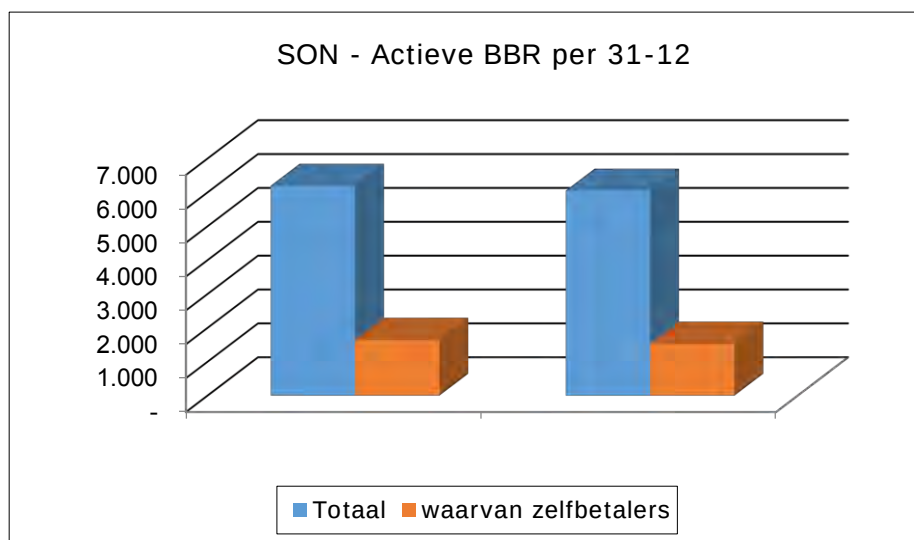
	2011			2012			2013			2014			2015		
	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)	Aantal	Netto bedrag (€)	Gemiddeld bedrag (€)
Leeftijdsgroepen															
tot 20 jr.	11	27.224	2.475	18	39.075	2.171	10	21.303	2.130	17	40.196	2.364	15	26.290	1.753
21 - 30 jr.	126	308.680	2.450	147	355.411	2.418	139	320.168	2.303	148	333.772	2.255	206	495.062	2.403
31 - 40 jr.	195	488.879	2.507	173	454.977	2.630	185	449.707	2.431	170	410.644	2.416	231	595.936	2.580
41 - 50 jr.	206	594.412	2.885	199	499.373	2.509	197	521.178	2.646	215	527.750	2.455	222	574.652	2.589
51 - 60 jr.	221	527.707	2.388	189	451.460	2.389	187	433.925	2.320	198	477.358	2.411	189	440.698	2.332
61 - 70 jr.	128	275.224	2.150	89	213.951	2.404	120	274.911	2.291	114	252.081	2.211	124	280.681	2.264
boven 70 jr.	44	107.754	2.449	45	79.124	1.758	43	89.337	2.078	53	108.401	2.045	48	98.709	2.056
Totaal:	931	2.329.882	2.503	860	2.093.372	2.434	881	2.110.530	2.396	915	2.150.202	2.350	1.035	2.512.027	2.427

E. Budgetbeheer

	2011				2012				2013			
Budgetbeheer	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	14	23	96	13	22	26	91	13	22	16	94	15
Almelo	269	266	1.035	148	150	295	863	294	210	203	835	381
Berkelland	49	33	169	29	38	35	164	42	61	37	177	40
Borne	24	39	111	19	25	37	99	26	40	22	112	27
Bronckhorst	26	32	85	4	23	20	85	8	18	24	80	10
Dinkelland	12	12	65	4	12	19	58	7	22	13	66	9
Enschede	568	536	2.139	324	417	549	1.988	379	569	547	1.815	576
Haaksbergen	31	15	101	6	21	22	101	10	22	17	104	16
Hellendoorn	21	28	127	14	29	32	123	16	47	22	143	14
Hengelo Ov.	254	221	864	215	190	234	775	219	178	148	764	187
Hof van Twente	61	51	181	21	34	41	172	32	44	33	176	30
Lochem	38	22	85	9	35	24	93	13	50	21	119	13
Lossen	31	37	138	23	21	45	113	28	21	34	108	39
Montferland	48	47	186	9	45	53	169	9	54	48	172	14
Oldenzaal	50	54	254	21	52	67	232	31	59	48	218	25
Oost Gelre	21	27	120	4	23	35	107	3	22	16	106	9
Oude IJsselstreek	46	69	236	4	51	63	226	16	77	51	250	25
Rijssen-Holten	28	30	131	21	37	32	129	21	49	29	141	19
Tubbergen	8	6	25	3	7	6	26	3	13	2	35	4
Twenterand	46	36	206	19	44	46	196	47	60	59	197	65
Wierden	22	16	94	11	15	19	90	15	25	23	90	34
Winterswijk	55	64	210	3	38	56	182	4	45	31	186	4
Recentelijk verhuisd:			17	16			15	15				
Totaal:	1.722	1.664	6.675	940	1.329	1.756	6.097	1.251	1.708	1.444	5.988	1.556

	2014				2015			
Budgetbeheer	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.	Gestart	Beëindigd	Actief per 31-12	waarvan zelfbet.
Aalten	32	16	111	12	25	16	114	10
Almelo	206	202	812	444	215	210	819	400
Berkelland	49	35	179	37	35	43	169	41
Borne	26	13	127	33	22	21	121	32
Bronckhorst	26	24	79	9	25	25	71	12
Dinkelland	13	8	67	8	8	18	54	8
Enschede	586	514	1.796	592	455	439	1.735	520
Haaksbergen	35	27	112	13	22	28	100	18
Hellendoorn	31	33	146	14	37	26	157	17
Hengelo Ov.	187	152	766	182	165	189	736	167
Hof van Twente	49	29	193	22	36	28	197	20
Lochem	61	29	144	11	25	25	134	19
Losser	32	31	109	46	27	33	98	38
Montferland	71	47	191	16	58	50	192	19
Oldenzaal	42	44	215	24	31	54	185	32
Oost Gelre	33	23	108	8	27	27	102	8
Oude IJsselstreek	95	55	279	18	71	57	287	16
Rijssen- Holten	45	26	160	24	44	38	162	26
Tubbergen	17	7	43	4	15	14	43	4
Twenterand	59	33	211	68	62	46	227	68
Wierden	20	18	92	43	39	22	104	32
Winterswijk	86	43	240	5	57	51	227	9
<i>Recentelijk verhuisd:</i>			18	16			19	19
Totaal:	1.801	1.409	6.198	1.649	1.501	1.460	6.053	1.535

F. Beschermingsbewind

Beschermingsbewind - actueel per 31 december	2012	2013	2014	2015
Almelo	28	56	95	108
Hellendoorn	4	11	13	12
Rijssen-Holten	7	11	13	16
Tubbergen	-	1	2	2
Twenterand	17	21	25	25
Wierden	1	1	3	5
Aalten	2	5	8	10
Berkelland	8	13	21	18
Bronckhorst	1	2	8	11
Enschede	101	250	393	413
Haaksbergen	-	4	10	18
Lochem	5	7	11	15
Losser	5	4	6	6
Montferland	4	5	11	14
Oost Gelre	3	5	13	17
Oude IJsselstreek	7	9	20	20
Winterswijk	8	14	29	40
Borne	5	10	12	13
Dinkelland	-	2	4	5
Hengelo	44	79	116	117
Hof van Twente	8	13	12	16
Oldenzaal	15	31	32	32
Overige werkgebieden	-		13	17
Totaal	273	554	870	950

Stadsbank Oost Nederland
T.a.v. de heer P.G. Welman
Postbus 1393
7500BJ Enschede

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
ontwerpbegroting 2017	2025149		

Geachte heer Welman,

Wij hebben ingevolge de bepalingen van de GR SON 2015 de begroting 2017 met meerjarenperspectief 2018-2020 van de Stadsbank Oost Nederland ontvangen, alsmede de jaarstukken 2015.

Wij kunnen instemmen met deze ontwerpbegroting 2017 en zien af van het indienen van een zienswijze.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Behandelaanbod

Onderwerp	Ontwerpbegroting Twentebedrijf 2017 en werkbegroting 2016		
Zaaknummer	2027167	Portefeuillehouder	Jan Bron
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2017 is er nog geen sprake van daadwerkelijke dienstverlening. Er is echter wel een budget voor de aansturing van het Twentebedrijf, dus niet voor inhoudelijke taken, aan de conceptbegroting 2017 toegevoegd. Dit voldoet aan de randvoorwaarde die de Hengelose gemeenteraad heeft gesteld, namelijk budgetneutraliteit. De gemeenteraad wordt dan ook voorgesteld om geen zienswijze bij deze ontwerpbegroting in te dienen.		
Historie	Twentebedrijf staat voor de bedrijfsvoering regeling (WGR) waaraan de 14 Twentse gemeenten en de regio Twente begin 2016 hebben besloten deel te nemen. Dit Twentebedrijf wordt in de periode 2016-2018 stapsgewijs opgebouwd.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt gevraagd te besluiten om geen zienswijze in te dienen over de ontwerpbegroting 2017 van het Twentebedrijf.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2027167	Bree, Edo van	MID	Jan Bron
ONDERWERP			
Ontwerpbegroting Twentebedrijf 2017 en werkbegroting 2016			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

geen zienswijze in te dienen bij de ontwerpbegroting 2017 van het Twentebedrijf

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Twentebedrijf staat voor de bedrijfsvoering regeling (WGR) waaraan de 14 Twentse gemeenten en de regio Twente begin 2016 hebben besloten deel te nemen. Dit Twentebedrijf wordt in de periode 2016-2018 stapsgewijs opgebouwd.

Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2017 is er nog geen sprake van daadwerkelijke dienstverlening. Er is echter wel een budget voor de aansturing van het Twentebedrijf, dus niet voor inhoudelijke taken, aan de conceptbegroting 2017 toegevoegd. Dit voldoet aan de randvoorwaarde die de Hengelose gemeenteraad heeft gesteld, namelijk budgetneutraliteit. De gemeenteraad wordt dan ook voorgesteld om geen zienswijze bij deze ontwerpbegroting in te dienen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Gemeente Hengelo

Aan de leden van de raad
van de gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
begroting 2017 Twentebedrijf	2021342	16001156	24-05-2016

Geachte raadsleden,

Twentebedrijf staat voor de bedrijfsvoeringsregeling (Wet gemeenschappelijke regelingen) waaraan de 14 Twentse gemeenten en de Regio Twente begin 2016 hebben besloten deel te nemen en die gevormd is om de samenwerkingen op het gebied van de bedrijfsvoering een landingsplaats te bieden.

Onder bedrijfsvoering wordt in dit verband verstaan de dienstverlening op de werkvelden Personeel & Organisatie, Informatisering & Automatisering, Financiën & Control, Juridische Zaken, Facilitaire Zaken, Communicatie, Basisregistraties en Belastingen.

Het Twentebedrijf wordt in de periode 2016-2018 stapsgewijs opgebouwd. Hiervoor is een organisatieconcept ontwikkeld (het zogenoemde casco-plug-in-concept). Het Twentebedrijf gaat naast aan de deelnemers, de 14 Twentse gemeenten en Regio Twente, ook aan niet-deelnemers, zoals de Veiligheidsregio (VRT) en het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT), ondersteunende producten en diensten leveren.

In het groeimodel wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie (circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar; in deze ontwerpbegroting 2017 nog op PM gesteld) worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel: zonder casco kan er immers geen dienstverlening plaatsvinden. De financiering van de dienstverlening vindt plaats op basis van het profijtbeginsel. In 2018 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt.

Bij het opstellen van deze ontwerpbegroting 2017 is er nog geen sprake van daadwerkelijke dienstverlening en zijn er nog geen besluiten genomen over de dienstverlening die van het Twentebedrijf wordt gevraagd. Wel wordt het programma Shared Services Netwerk Twente (SSNT) nu al als onderdeel van Twentebedrijf aangemerkt.

Dat kost geld, Hengelo om precies te zijn € 42.000,-. Dat is puur en alleen voor de aansturing voor het Twentebedrijf, niet voor de taken die (zullen) worden overgenomen. Die kosten worden gedekt uit het SSNT.

In de raadsvergadering van 4 november 2015 heeft u aangegeven dat de wijzigingen in de 'governance' van de regionale samenwerking niet mogen leiden tot verhoging van de kosten van de regionale samenwerking in totaliteit. Dat betekent concreet dat de Hengelose bijdrage aan het (casco van het) Twentebedrijf budgettair neutraal dient te verlopen. Met andere woorden: het aandeel dat de gemeente Hengelo bijdraagt aan het Twentebedrijf dient vergezeld te gaan van een

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Let op:

Per 18 april is het Publieksplein te bezoeken aan de Hazenweg 121.

Bezoekadres

Hazenweg 121

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

De heer S.W.J.G Schelberg

S030268

Gemeenteraden van de aan het Twentebedrijf deelnemende gemeenten
en het Algemeen Bestuur van Regio Twente.

UW KENMERK --

ONS KENMERK 16001156

DATUM 11 april 2016

BEHANDELD DOOR G.J. Eikenaar

E-MAIL g.eikenaar@regiotwente.nl

DOORKIESNR. 0610945270

ONDERWERP: Ontwerpbegroting Twentebedrijf 2017 en werkbegroting 2016

VERZONDEN 12.04.16

Geachte raad, geacht bestuur,

Het Twentebedrijf is sinds begin dit jaar officieel als bedrijfsvoeringsorganisatie gestart. De Bedrijfsvoeringsregeling Twentebedrijf is gepubliceerd, het bestuur en de netwerk-directie zijn gevormd en een waarnemend directeur – secretaris is benoemd.

Ontwerpbegroting 2017

Bij het Twentebedrijf hoort ook een begroting. De voorbereiding van de concept-begroting 2017 van onze organisatie is gestart. Via deze brief informeren wij u hierover zodat deze informatie beschikbaar is tijdens de voorbereiding van uw kader- c.q. voorjaarsnota en geven wij uw raad/uw bestuur de gelegenheid een zienswijze in te dienen op de bijgevoegde door ons op 24 maart 2016 vastgestelde ontwerpbegroting 2017 (bijlage 1).

Uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2017 betrekken wij in onze begrotingsbehandeling op 23 juni aanstaande zodat wij uw raad/uw bestuur onze vastgestelde begroting voor 1 augustus kunnen aanbieden. Wij verzoeken uw raad/uw bestuur uw zienswijze uiterlijk 25 mei 2016 aan ons kenbaar te maken.

Zoals in de "Bestuurlijke oplegger bij het rapport van de Cie. Robben - Samenwerken doen we zelf - van 31 augustus 2015" is aangegeven wordt het Twentebedrijf stapsgewijs ontwikkeld.

Hiertoe zijn de eerste stappen gezet met de geleidelijke opbouw van een casco van waaruit de ontwikkeling van het Twentebedrijf wordt georganiseerd en gefaciliteerd en van waaruit het eenduidig kan worden ingericht en aangestuurd. Onze ambities en de bestuurlijke kaders concretiseren wij via een inventarisatie nog voor het zomerreces om zo de verdere ontwikkeling van het Twentebedrijf in perspectief te plaatsen.

Aangezien er thans nog geen sprake is van het leveren van diensten en producten – het casco moet nog gevuld worden – is de ontwerpbegroting 2017 beperkt van opzet. Het heeft vooral een financieel karakter en geeft het een raamwerk met hierin opgenomen het programma Shared Services Network Twente (SSNT), waarvan eerder de intentie is vastgelegd tot "inbreng" in het Twentebedrijf. De stapsgewijze ontwikkeling in de periode

2016-2018 brengt met zich mee dat nieuwe besluiten ten aanzien van dienstverlening door het Twentebedrijf worden voorbereid, die na accordering worden omgezet naar begrotingswijzigingen.

Zoals in de "Bestuurlijke oplegger bij het rapport van de Cie. Robben – Samenwerken doen we zelf - van 31 augustus 2015" is aangegeven brengt de ontwikkeling van het Twentebedrijf (aanloop-) cascokosten met zich mee. De kosten die worden toegerekend aan de ontwikkeling van het Twentebedrijf (2016 – 2018) houden tred met het verloop van de ontwikkeling van het Twentebedrijf. In het bedrijfsplan Twentebedrijf is, uitgaande van een indicatieve ontwikkeling, een ruwe raming opgenomen van maximaal € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). Kosten die nog moeten worden inderdiend.

Er zijn kansen op het beperken van deze (extra) kosten door her-allocaatie van middelen. Door bijvoorbeeld het programma SSNT te richten op de ontwikkeling van het Twentebedrijf kunnen deze kosten gedeeltelijk binnen bestaande financiële kaders worden afgedekt. Het renderen van het Twentebedrijf en het beperken van de terugverdiendtijd hangen onder meer samen met de mate en snelheid waarmee het Twentebedrijf wordt gevuld.

In de ontwerpbegroting 2017 hebben wij de kosten van het casco vooralsnog op p.m. gesteld. Wij willen, zoals gesteld, eerst deze kosten in het perspectief kunnen plaatsen van de verdere ontwikkeling van het Twentebedrijf. Hierover proberen wij u nog voor het zomerreces schriftelijk te informeren.

Werkbegroting 2016

In 2016, het opstartjaar, wordt gewerkt met een werkbegroting voor het oprichten en inrichten van de casco-organisatie en de ontwikkeling van het Twentebedrijf, die qua kosten sowieso lager uitvalt (zie bijlage 2). Gezien de huidige fase van ontwikkeling wordt op dit moment alleen een "basiskamp" (beperkt casco) ingericht voor de basale voorbereidingen. Bovendien vragen we in deze fase van ontwikkeling de deelnemers capaciteit om niet of bij voorfinanciering, beschikbaar te stellen voor de voorbereidende werkzaamheden van het "basiskamp". Hierdoor vallen naar verwachting de kosten in 2016 nog lager uit dan in de werkbegroting is weergegeven. De werkbegroting 2016 van de netwerkdirectie Twentebedrijf hebben wij ter kennisneming bij deze brief gevoegd.

Wij vertrouwen er op u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw zienswijze tegemoet.

Hoogachtend,

het bestuur,
secretaris,

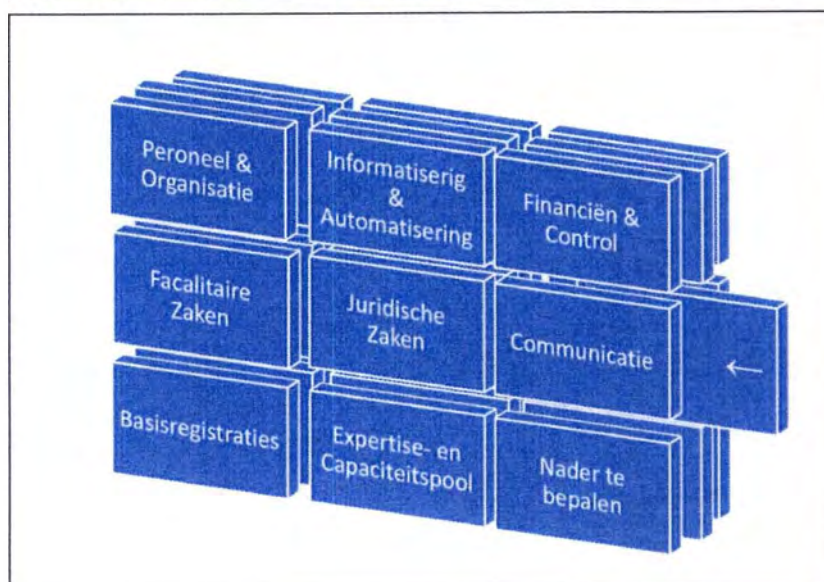
voorzitter,

mr. G.S. Stam

ing. J.H.M. Robben

Bijlage 1: Ontwerpbegroting Twentebedrijf 2017

Bijlage 2: Werkbegroting Twentebedrijf 2016 (Netwerkdirectie Twentebedrijf, 24 februari 2016)

2017

ONTWERP - BEGROTING

concept

TWENTEBEDRIJF

ONTWERP-BEGROTING 2017

Inhoud

1. Inleiding
2. Programmaplan
3. Financiële begroting
4. Factsheet per deelnemer / afnemer

Versie: Bestuur Twentebedrijf 24 maart 2016

1. INLEIDING

Twentebedrijf staat voor de bedrijfsvoeringsregeling (Wet gemeenschappelijke regelingen) waaraan de 14 Twentse gemeenten en Regio Twente begin 2016 hebben besloten deel te nemen en die gevormd is om de samenwerkingen op het gebied van de bedrijfsvoering een landingsplaats te bieden. Onder bedrijfsvoering wordt in dit verband verstaan de dienstverlening op de werkvelden Personeel & Organisatie, Informatiering & Automatisering, Financiën & Control, Juridische Zaken, Facilitaire Zaken, Communicatie, Basisregistraties en Belastingen.

Het Twentebedrijf wordt in de periode 2016-2018 stapsgewijs opgebouwd. Hiervoor is een nieuwerwets organisatieconcept ontwikkeld (het zogenoemde casco-plug-in-concept) ontwikkeld. In het bedrijfsplan Twentebedrijf (30 augustus 2015) is dit concept meer gedetailleerd weergegeven. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- van, voor en door gemeenten,
- toegevoegde waarden (kostenbesparing, beperking kwetsbaarheid, kwaliteit en kansen voor medewerkers)
- coalition of the willing,
- vraaggestuurd,
- groeimodel,
- diverse samenwerkingsvormen (van geconcentreerd tot gedistribueerd).

Het Twentebedrijf gaat naast aan de deelnemers, de 14 Twentse gemeenten en Regio Twente, ook aan niet-deelnemers, zoals de Veiligheidsregio en het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente, ondersteunende producten en diensten leveren.

Bij het opstellen van deze ontwerpbegroting 2017 is er nog geen sprake van daadwerkelijke dienstverlening en zijn er nog geen besluiten genomen over de dienstverlening die van het Twentebedrijf wordt gevraagd. Wel wordt het programma Shared Services Netwerk Twente nu al als onderdeel van Twentebedrijf aangemerkt.

De ontwerpbegroting 2017 ontleent haar indeling aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en bestaat uit:

- Een inhoudelijke begroting bestaande uit een programmaplan en een aantal paragrafen.
- Een financiële begroting bestaande uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

Aangezien er nog geen sprake is van daadwerkelijke dienstverlening is deze ontwerpbegroting beperkt van opzet, heeft het vooral een financieel karakter en geeft het een raamwerk met hierin opgenomen het programma Shared Services Netwerk Twente (SSNT), waar eerder intenties zijn vastgelegd tot "inbreng" in het Twentebedrijf. De stapsgewijze ontwikkeling in de periode 2016-2018 brengt met zich mee dat nieuwe besluiten ten aanzien van dienstverlening door het Twentebedrijf worden voorbereid, die na accordering worden omgezet naar begrotingswijzigingen.

Wijzigingen m.i.v. ontwerpbegroting 2018

In de planning- en controlcyclus van gemeenschappelijke regelingen wordt een aantal wijzigingen doorgevoerd die erop gericht zijn de invloed van de raden op het samenwerkingsverband te versterken. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- het bestuur van de bedrijfsvoeringsregeling (BVO) dient de algemene en financiële kaders voor het volgende begrotingsjaar uiterlijk voor 15 april aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden, zodat deze informatie beschikbaar is tijdens de behandeling van de voorjaarsnota binnen de gemeenten;
- de jaarrekening, met verslag van de accountant, moet eveneens uiterlijk voor 15 april worden aangeboden aan de raden;
- de termijn waarbinnen de raden een zienswijze kunnen indienen op de ontwerpbegroting van een samenwerkingsverband wordt met twee weken verlengd naar acht weken. De vastgestelde begroting van het samenwerkingsverband moet daarom uiterlijk op 1 augustus toegezonden worden aan de provincie (is nu nog 15 juli).

2. PROGRAMMAPLAN

In het programmaplan is uitgewerkt op welke terreinen Twentebedrijf (naar verwachting) werkzaamheden gaat uitvoeren en wat Twentebedrijf in 2017 (naar verwachting) gaat realiseren. De activiteiten van Twentebedrijf zijn verdeeld over de volgende werkvelden (programma's):

- Werkveld 1 Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering
- Werkveld 2 Personeel & Organisatie (HRM)
- Werkveld 3 Informatisering & Automatisering
- Werkveld 4 Financiën & Control
- Werkveld 5 Facilitaire Zaken (w.o. inkoop)
- Werkveld 6 Juridische Zaken
- Werkveld 7 Communicatie
- Werkveld 8 Basisregistraties
- Werkveld 9 Belastingen
- Werkveld 10 Capaciteits- en expertisepool (inhoudelijk, proces-, project- en programmamanagement)
- Werkveld 11 Shared Services Netwerk Twente (programma)
- Werkveld 12 Overige dienstverlening

De indeling is per werkveld gelijk. In elk werkveld komen, indien in deze fase al mogelijk, achtereenvolgens aan de orde: de doelstellingen, de prestaties die gerealiseerd gaan worden en de bijbehorende meerjarige raming van baten en lasten. Hiermee wordt antwoord gegeven op de '3W-vragen': Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat dat kosten?

Paragrafen

In de (wettelijk verplichte) paragrafen wordt aandacht besteed aan financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die dwars door de werkvelden heen lopen. Deze begroting bevat de volgende paragrafen:

- Weerstandsvermogen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

2.1 Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering

Werkveld	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering
Netwerkdirectie	Jelmer van Dam

Bestuur

Het bestuur van het Twentebedrijf bestaat uit leden van de colleges van de 14 Twentse gemeenten en een lid van het dagelijks bestuur van Regio Twente. Het bestuur is op 25 februari 2016 geïnstalleerd. En heeft het reglement van orde vastgesteld. De financiële verordeningen staan geagendeerd voor april 2016.

Directie

De netwerkdirectie wordt gevormd door de 14 Twentse gemeentesecretarissen en de secretaris-directeur van Regio Twente. Deze directie stuurt de directeur van het Twentebedrijf aan. De netwerkdirectie is op 25 februari 2016 geïnstalleerd.

Interne bedrijfsvoering

De interne bedrijfsvoering wordt georganiseerd vanuit het zogenoemde casco, een "basiskamp" van waaruit de ontwikkeling van het Twentebedrijf wordt gefaciliteerd en eenduidig kan worden ingericht en aangestuurd. Het casco omvat de voor de ontwikkeling en inrichting van het Twentebedrijf noodzakelijke werkzaamheden, voorzieningen (waaronder ICT) en organisatiebeleid (personeel, ICT en financiën).

Financieel beleid

Het Twentebedrijf gaat uit van een groeimodel. Het concept van 'coalition of the willing' betekent namelijk dat nog niet vaststaat welke taken het Twentebedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren en dat het een dynamisch geheel blijft zodra het Twentebedrijf functioneert. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen.

Zoals in de "Bestuurlijke oplegger bij het rapport van de Cie. Robben – Samenwerken doen we zelf - van 31 augustus 2015" is aangegeven, wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel: zonder casco kan er immers geen dienstverlening plaatsvinden. De kosten voor de casco-organisatie worden geraamd op circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). De financiering van de dienstverlening vindt plaats op basis van het profijtbeginsel. In 2018 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Uiteraard is het uiteindelijk de bedoeling dat met deze vorm van samenwerking bespaard wordt en dat ook de kosten van het casco terugverdiend worden.

In deze ontwerpbegroting worden de kosten van het casco vooralsnog op p.m. gesteld. Voor het zomerreces wordt deze begroting nader aangevuld in het perspectief van de verder ontwikkeling van het Twentebedrijf.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Bedrijfsvoeringsregeling Twentebedrijf	Colleges en Dagelijks Bestuur Regio Twente	Besluiten eind 2015 / begin 2016
Bedrijfsplan Twentebedrijf	Kring van gemeentesecretarissen	30 augustus 2015

2.2 Personeel & Organisatie

Werkveld	Personeel & Organisatie
Netwerkdirectie	

2.3 Informatisering & Automatisering

Werkveld	Informatisering & Automatisering
Netwerkdirectie	

2.4 Financiën en Verzekeringen

Werkveld	Financiën en Verzekeringen
Netwerkdirectie	

2.5 Facilitaire Zaken

Werkveld	Facilitaire Zaken
Netwerkdirectie	

2.6 Juridische Zaken

Werkveld	Juridische Zaken
Netwerkdirectie	

2.7 Communicatie

Werkveld	Communicatie
Netwerkdirectie	

2.8 Basisregistraties

Werkveld	Basisregistraties
Netwerkdirectie	

2.9 Belastingen

Werkveld	Belastingen
Netwerkdirectie	

2.10 Capaciteits- & expertisepool

Werkveld	Capaciteits- en expertisepool
Netwerkdirectie	

2.11 Shared Service Network Twente

Werkveld	Shared Services Network Twente
Netwerkdirectie	

2.11.0 Programmamanagement Shared Service Network Twente

Product / dienst	Programmanagement Shared Services Network Twente
Netwerkdirectie	
Manager	Gert Jan Eikenaar

Het programma Shared Services Network Twente is bedoeld de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering, ook wel PIOFAJCH, te stimuleren, te faciliteren en te convergeren tot robuuste en productieve (4 K's) samenwerkingen. SSNT heeft een laboratoriumfunctie, ook wel kraamkamer genoemd. Het programma is gebaseerd op het op 13 februari 2013 bestuurlijk geaccordeerde "Communiqué van Zenderen". Belangrijke ambities zijn "Werken voor de Twentse overheid" en een "Informatievoorziening zonder belemmeringen". De evaluatie eind 2014 / begin 2015 laat zien dat het programma goed op weg is haar doelen te halen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Communiqué van Zenderen	14 Twentse gemeenten, Regio Twente, de Veiligheidsregio Twente en het Waterschap Vechtstromen	13 februari 2014
Uitvoeringsagenda SSNT 2016	Belastingkantoor Kring van Twentse secretarissen	28 oktober 2015

Het programma werkt met een jaarlijkse uitvoeringsagenda die in oktober ter instemming aan de netwerkdirectie Twentebedrijf wordt voorgelegd. De kosten van het programmamanagement wordt versleuteld via een solidariteitsbijdrage van de deelnemers. Naast de 14 Twentse gemeenten zijn dit Regio Twente, de Veiligheidsregio Twente, het Waterschap Vechtstromen en het Gemeentelijk Belastingkantoor. Hiernaast worden projectkosten gemaakt (projectleiders, out of the pocket), die worden versleuteld naar een

profijtbeginnsel. De administratieve afhandeling wordt verzorgd door het Twentebedrijf. Programma 2016 is in uitvoering overeenkomstig de Uitvoeringsagenda 2016 vastgesteld op 28 oktober 2015 in de Kring van Twentse secretarissen.

Overzicht van lasten en baten

Programmamanagement SSNT	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 125.000	€ 150.000*	- € 25.000
Saldo	€ 125.000	€ 150.000	- € 25.000

*) Uitvoeringsagenda SSNT 2016, 28 oktober 2015.

2.11.1 Deelproject Personeel & Organisatie

Werkveld	Personeel & Organisatie
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Network Twente (SSNT), werkveld P&O, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 0,5 dag in de week. Aan dit werkveld wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede en Losser. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers.

Overzicht van lasten en baten

Personeel en Organisatie	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

2.11.2 Deelproject Informatisering & Automatisering

Werkveld	Informatisering & Automatisering
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Network Twente (SSNT), werkveld I&A, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 3,5 dag in de week. Aan dit werkveld wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Hellendoorn, Twenterand, Regio Twente, Veiligheidsregio Twente en het Gemeentelijke Belastingkantoor. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers, waarbij de inwoneraantallen voor de samenwerkingsverbanden zijn genormeerd

Overzicht van lasten en baten

Informatisering & Automatisering	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 77.654	€ 75.919	€ 1.735
Saldo	€ 77.654	€ 75.919	€ 1.735

2.11.3 Deelproject Financiën en Verzekeringen

Werkveld	Financiën en Verzekeringen
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Netwerk Twente (SSNT), werkveld Financiën en Verzekeringen, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 0,5 dag in de week. Aan dit werkveld wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede, Hengelo en Losser. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers.

Overzicht van lasten en baten

Financiën en Verzekeringen	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

2.11.4 Deelproject Facilitaire Zaken

Werkveld	Facilitaire Zaken
Netwerkdirectie	

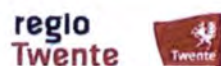
In de begroting 2017 van Shared Service Netwerk Twente (SSNT), werkveld Facilitaire Zaken, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 0,5 dag in de week voor het deelproject digitale informatievoorziening (DIV) en 0,5 dag voor Facilities. Aan het deelproject DIV wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Regio Twente en het Waterschap.

Overzicht van lasten en baten

Facilitaire Zaken DIV	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

Aan het deelproject Facilities wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Oldenzaal en Regio Twente. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers.

Overzicht van lasten en baten

Facilitaire Zaken Facilities	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

N.B. Exclusief onderdeel Inkoop, waarin Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Regio Twente en de Veiligheidsregio Twente samenwerken. Voor de inkoop samenwerking in Twente wordt een voorstel voorbereid.

2.11.5 Deelproject Juridische Zaken

Werkveld	Juridische Zaken
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Netwerk Twente (SSNT), werkveld Juridische Zaken, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 0,5 dagen in de week. Aan dit werkveld wordt deelgenomen door alle 14 Twentse gemeenten en Regio Twente. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers, waarbij de inwoneraantallen voor de samenwerkingsverbanden zijn genormeerd.

Overzicht van lasten en baten

Juridische Zaken	2017	2016	Verschil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

2.11.6 Deelproject Communicatie

Werkveld	Communicatie
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Netwerk Twente (SSNT), werkveld Communicatie, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 0,5 dagen in de week. Aan dit werkveld wordt deelgenomen door alle 14 Twentse gemeenten, Veiligheidsregio Twente, Waterschap en Regio Twente. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers, waarbij de inwoneraantallen voor de samenwerkingsverbanden zijn genormeerd.

Overzicht van lasten en baten

Communicatie	2017	2016	Verschil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Saldo	€ 11.093	€ 10.846	€ 247

2.11.7 Deelproject Basisregistraties

Werkveld	Basisregistraties
Netwerkdirectie	

In de begroting 2017 van Shared Service Netwerk Twente (SSNT), werkveld Basisregistraties, wordt uitgegaan van een werkveldleider voor 2 dagen in de week voor het deelproject Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en 2 dagen voor Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Waardering Onroerende Zaken (WOZ). Aan het deelproject BGT wordt deelgenomen door de 14 Twentse gemeenten en het Waterschap, waarbij de inwoneraantallen voor de samenwerkingsverbanden zijn genormeerd.

Overzicht van lasten en baten

BGT	2017	2016	Verschil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 44.374	€ 43.382	€ 1.352
	€ 44.374	€ 43.382	€ 1.352

Aan het deelproject BAG/WOZ wordt deelgenomen door Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en het Gemeentelijk Belastingkantoor. De kosten worden op basis van het inwoneraantal per 1-1-2014 verdeeld over de deelnemers, waarbij de inwoneraantallen voor de samenwerkingsverbanden zijn

genormeerd.

Overzicht van lasten en baten

BAG/WOZ	2017	2016	Verschil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal Lasten	€ 44.374	€ 43.382	€ 1.352
Saldo	€ 44.374	€ 43.382	€ 1.352

2.12 Overige dienstverlening

Werkveld	Overige dienstverlening
Netwerkdirectie	

3. FINANCIËLE BEGROTING

Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten bestaat uit de volgende onderdelen:

- per programma de meerjarige raming van baten en lasten en het saldo
- het geraamde resultaat

In de toelichting zijn de belangrijkste ontwikkelingen weergegeven. Ook is een overzicht met toelichting opgenomen van de bijdragen van de deelnemers.

De meerjarige raming van baten en lasten en het saldo

Om tot een meerjarige raming te komen van baten en lasten is op de begroting 2017 een index losgelaten van 2,3% op basis van de door de 14 Twentse gemeente verstrekte brief met begrotingsrichtlijnen.

Facturerings partners	Inwoners per 1-1-2016	2018			2019			2020		
		Progr.bureau	Deelprojecten	Totaal 2018	Progr.bureau	Deelprojecten	Totaal 2019	Progr.bureau	Deelprojecten	Totaal 2020
Almelo	72.505	€ 11.518	€ 32.084	€ 43.601	€ 11.782	€ 32.822	€ 44.604	€ 12.053	€ 33.577	€ 45.630
Borne	22.347	€ 3.476	€ 9.683	€ 13.159	€ 3.556	€ 9.906	€ 13.462	€ 3.638	€ 10.134	€ 13.771
Enschede	158.480	€ 25.202	€ 70.205	€ 95.408	€ 25.782	€ 71.820	€ 97.602	€ 26.375	€ 73.472	€ 99.847
Haaksbergen	24.329	€ 3.868	€ 7.635	€ 11.503	€ 3.957	€ 7.810	€ 11.768	€ 4.048	€ 7.990	€ 12.038
Hengelo	81.080	€ 12.866	€ 30.206	€ 43.072	€ 13.162	€ 30.901	€ 44.063	€ 13.464	€ 31.612	€ 45.076
Hof van Twente	34.890	€ 5.558	€ 11.963	€ 17.521	€ 5.686	€ 12.238	€ 17.924	€ 5.817	€ 12.520	€ 18.337
Losser	22.445	€ 3.592	€ 9.381	€ 12.972	€ 3.674	€ 9.596	€ 13.271	€ 3.759	€ 9.817	€ 13.576
Oldenzaal	32.112	€ 5.105	€ 10.962	€ 16.067	€ 5.222	€ 11.214	€ 16.436	€ 5.342	€ 11.472	€ 16.814
Dinkelland	26.119	€ 4.121	€ 2.581	€ 6.702	€ 4.216	€ 2.640	€ 6.856	€ 4.313	€ 2.701	€ 7.014
Tubbergen	21.122	€ 3.370	€ 2.110	€ 5.480	€ 3.447	€ 2.159	€ 5.606	€ 3.527	€ 2.208	€ 5.735
Hellendoorn	35.652	€ 5.671	€ 7.903	€ 13.573	€ 5.801	€ 8.085	€ 13.886	€ 5.934	€ 8.271	€ 14.205
Rijssen-Holten	37.875	€ 5.984	€ 3.747	€ 9.731	€ 6.122	€ 3.834	€ 9.955	€ 6.262	€ 3.922	€ 10.184
Twenterand	33.856	€ 5.386	€ 7.507	€ 12.893	€ 5.510	€ 7.679	€ 13.189	€ 5.637	€ 7.856	€ 13.493
Wierden	23.944	€ 3.795	€ 2.377	€ 6.172	€ 3.883	€ 2.431	€ 6.314	€ 3.972	€ 2.487	€ 6.459
Regio Twente	44.642	€ 7.091	€ 9.363	€ 16.454	€ 7.254	€ 9.578	€ 16.832	€ 7.421	€ 9.798	€ 17.219
VRT	44.642	€ 7.091	€ 6.108	€ 13.199	€ 7.254	€ 6.249	€ 13.502	€ 7.421	€ 6.392	€ 13.813
Waterschap	44.642	€ 7.091	€ 4.952	€ 12.043	€ 7.254	€ 5.066	€ 12.320	€ 7.421	€ 5.183	€ 12.604
GBT	44.642	€ 7.091	€ 9.554	€ 16.645	€ 7.254	€ 9.774	€ 17.028	€ 7.421	€ 9.999	€ 17.419
		€ 127.875	€ 238.321	€ 366.196	€ 130.816	€ 243.803	€ 374.619	€ 133.825	€ 249.410	€ 383.235

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het geraamde bedrag voor onvoorzien

In de begroting is geen bedrag opgenomen voor onvoorzien. De begroting van het Twentebedrijf wordt gefinancierd door de deelnemers die deelnemen in de deelprojecten en een inwonerbijdrage voor het casco en het programmabureau SSNT.

Het geraamde resultaat

Het geraamde resultaat in de begroting is € 0,-. Er wordt een sluitende begroting gepresenteerd, waarbij eventuele voor- en nadelen die ontstaan in de loop van het jaar met de deelnemers aan het betreffende werkveld worden verrekend.

Twentebedrijf	2017	2016	Vershil
Totaal Baten	€ 0	€ 0	€ 0
SSNT- Programmamanagement (2.11)	€ 125.000	€ 150.000	- € 25.000
SSNT-Deelproject P&O (2.11.1)	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
SSNT-Deelproject I&A (2.11.2)	€ 77.654	€ 75.919	€ 1.745
SSNT-Deelproject BGT (2.11.7)	€ 44.374	€ 43.382	€ 992
SSNT-Deelproject BAG/WOZ (2.11.7)	€ 44.374	€ 43.382	€ 992
SSNT-Deelproject F & V (2.11.3)	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
SSNT-Deelproject FZ DIV (2.11.4)	€ 11.093	€ 10.486	€ 247
SSNT-Deelproject FZ Facilities (2.11.4)	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
SSNT-Deelproject JZ (2.11.5)	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
SSNT-Deelproject Communicatie (2.11.6)	€ 11.093	€ 10.846	€ 247
Totaal Lasten	€ 357.963	€ 377.756	- € 19.793
Saldo	€ 357.963	€ 377.756	-€ 19.793

Weerstandsvermogen

Kosten voor de verschillende werkvelden worden tegen van tevoren vastgestelde bedragen (zie hierboven, op termijn berekend via tarieven x hoeveelheid) in rekening gebracht bij de deelnemende gemeente of samenwerkingsverband. Bij de jaarrekening worden vervolgens de werkelijke kosten voor de taak verrekend met de deelnemende gemeente. Hierdoor ontstaat aan het eind van elk jaar een '0-situatie'. Voordelen hierbij zijn dat gemeenten makkelijk kunnen aansluiten in het nieuwe jaar, de balans bestaat niet uit reserves die zijn opgebouwd door verschillende gemeenten in verschillende jaren en deelnemers kunnen het weerstandsvermogen in het aanhouden voor het Twentebedrijf.

4. Financiële factsheets begrote bijdragen per deelnemer / afnemer

Almelo Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 11.254	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ 2.917	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 8.640	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ 2.254	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ 3.967	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 1.198	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 1.057	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 11.320	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 42.608		

Borne Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 3.469	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ 899	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 2.663	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ 695	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ 1.223	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 369	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 326	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 3.489	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 13.132		

Dinkelland Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 4.054	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken		# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 432	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 381	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 1.726	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 6.593		

Enschede Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 24.599	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ 6.375	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 18.886	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ 4.927	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ 8.672	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 2.619	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 2.311	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 24.744	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 93.132		

Haaksbergen Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 3.776	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 2.899	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 402	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 355	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 3.799	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 11.231		

Hellendoorn Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 5.534	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 4.249	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken		# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 589	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 520	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 2.356	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 13.248		

Hengelo Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 12.585	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 9.662	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ 2.521	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ 2.188	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 1.340	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 1.182	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 12.659	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 42.137		

Hof van Twente Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	5.416	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	4.158	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€	968	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	576	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	509	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	5.447	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	17.074		

Losser Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	3.484	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	903	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	2.675	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	698	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€	623	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	371	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	327	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	3.504	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	12.584		

Oldenzaal Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	4.984	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	3.827	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€	866	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	531	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	468	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	5.014	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	15.690		

Rijssen-Holten Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	5.879	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken			# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	626	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	552	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	2.503	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	9.560		

Tubbergen Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 3.278	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 349	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 308	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 1.396	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 5.332		

Twenterand Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 5.255	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 4.035	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken		# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 559	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 494	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 2.238	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 12.580		

Wierden Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 3.717	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken		# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 396	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 349	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ 1.583	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 6.044		

Regio Twente Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€ 6.929	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€ 5.320	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€ 2.443	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€ 738	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€ 651	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€ -	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening		# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€ 16.081		

Veiligheidsregio Twente Financiële Factsheet Twentebedrijf
i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	6.929	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	5.320	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken			# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken			# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	651	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	12.900		

GBT Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	6.929	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	5.320	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	4.020	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	16.269		

Waterschap Financiële Factsheet Twentebedrijf i.o.

2.1	Bestuur, directie en interne bedrijfsvoering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.0	Programmanagement SSNT	€	6.929	# inwoners 1-1-2016	
2.11.1	Personeel & Organisatie	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.2	Informatisering & Automatisering	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.3	Financiën & Verzekeringen	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.4	Facilitaire Zaken	€	1.238	# inwoners 1-1-2016	
2.11.5	Juridische Zaken	€	-	# inwoners 1-1-2016	
2.11.6	Communicatie	€	651	# inwoners 1-1-2016	
2.11.7	Basisregistraties	€	2.950	# inwoners 1-1-2016	
2.12	Overige dienstverlening			# inwoners 1-1-2016	
Totaal		€	11.769		

Aan: Netwerkdirectie Twentebedrijf

Van: Kwartiermaker Twentebedrijf

Onderwerp: Werkbegroting 2016

Voorstel:

- 1) *Instemmen met de werkbegroting Twentebedrijf 2016*
- 2) *Instemmen met de spelregels werkbegroting casco Twentebedrijf*

Besluitvorming over de Bedrijfsvoeringsregeling in augustus 2015 en ontwerpbegroting 2017 (Bestuurlijke oplegger)

In de bestuurlijke oplegger Twentebedrijf / Regio Twente is de volgende passage opgenomen over de kosten in de aanloopfase (2016 – 2018) van het Twentebedrijf (casco-kosten).

“De financiering van het Twentebedrijf gaat uit van een groeimodel. Het concept van ‘coalition of thewilling’ betekent namelijk dat nog niet vaststaat welke taken het Twentebedrijf straks voor welke gemeente of samenwerkingsverband gaat uitvoeren en dat het een dynamisch geheel blijft zodra het Twentebedrijf functioneert. Dat maakt het niet mogelijk nu al een integrale begroting voor het Twentebedrijf neer te leggen.

In het groeimodel wordt in elk geval voor de eerste drie jaren (2016-2018) een onderscheid gemaakt tussen de kosten en financiering van instandhouding van de casco-organisatie en de kosten en financiering van de dienstverlening. De kosten van de casco-organisatie worden door de deelnemende gemeenten en samenwerkingsverbanden gedragen vanuit het solidariteitsbeginsel: zonder casco kan er immers geen dienstverlening plaatsvinden. De kosten voor de casco-organisatie worden geraamd op circa € 0,8 - € 0,9 miljoen per jaar (voornamelijk personeelskosten en ICT). De financiering van de dienstverlening vindt plaats op basis van het profijtbeginsel. In 2018 wordt dit model geëvalueerd en wordt besloten over het bekostigingsmodel dat met ingang van 2019 wordt gebruikt. Uiteraard is het uiteindelijk de bedoeling dat met deze vorm van samenwerking bespaard wordt en dat ook de kosten van het casco terugverdiend worden”. Kosten gaan voor de baat uit.

Momenteel wordt de eerste ontwerpbegroting voor 2017 voorbereid. De planning is deze uiterlijk 15 april a.s. aan te reiken voor besluitvorming door de deelnemers. Een formeel goedgekeurde begroting voor 2016 ontbreekt derhalve.

Cascokosten in de aanloopfase

In de het bedrijfsplan Twentebedrijf zijn de kosten van het opbouwen van het (lege) casco voor de periode 2016 – 2018 jaarlijks geraamd op max. € 0,8- € 0,9 mln. De kosten bestaan uit kosten die gemaakt worden om het Twentebedrijf zelf (interne bedrijfsvoering) op te richten, in stand te houden en klaar te maken voor het ontvangen van taken en mensen (plug-ins). De kosten betreffen een directeur, het secretariaat, een controller, een financiële medewerker, een P&O-medewerker, een ICT-medewerker en optioneel twee relatiemanagers / contractbeheerders. Ruw geraamd in 2016 oplopend naar 6 - 8 fte., ruwweg € 0,5 tot € 0,6 mln. op jaarbasis. De materiele kosten worden geraamd op € 90.000 (ca. 15% van het salarisbudget voor huisvesting en services). Hiernaast zijn er de kapitaallasten uit de benodigde investeringen (met name ICT) heel ruw geraamd op € 200.000.

Werkbegroting 2016

Vanwege het opstartjaar kan Twentebedrijf niet werken binnen de kaders van een vastgestelde programmabegroting. Het voorstel is om de financiële kaders voor 2016 op te nemen in een werkbegroting waardoor de leiding handelingsperspectief wordt geboden en kosten aan het Twentebedrijf kunnen worden toegerekend.

De werkbegroting van het Twentebedrijf 2016 is als volgt opgebouwd:

Werkbegroting 2016	Kosten (euro's)	Toelichting
Secretaris-directeur	55.000	6 maanden
ICT-medewerker	45.000	8 maanden
F-medewerker	45.000	8 maanden
HRM-medewerker	45.000	8 maanden
Medewerker algemeen	45.000	8 maanden
Secretariaat en ondersteuning	40.000	10 maanden
Communicatie	15.000	
Huisvesting	35.000	
Out of the pocket	25.000	KvK, ontwikkeling huisstijl
ICT	50.000	Website, kantoorautomatisering
Totaal 2016 begroot	400.000	

Hierbij is er van uit gegaan dat het casco stapsgewijs wordt ingevuld. Bij de opstart wordt (deels om niet voor Twentebedrijf) gebruikt gemaakt van diensten van Regio Twente (HRM, F, archief) en van SSNT (ICT, JZ). Verdergaand wordt tred gehouden met de ontwikkeling van de dienstverlening het Twentebedrijf (plug-ins).

Spelregels

Deze financiële kaders zijn maxima en richtinggevend voor de kwartiermaker – secretaris. Substantiële uitgaven (> 10.000 euro) en afwijkingen worden vooraf voorgelegd aan de netwerkdirectie. De financiële administratie wordt onderscheidenlijk uitgevoerd door Regio Twente. Tweemaandelijks wordt over de uitgaven aan de netwerkdirectie gerapporteerd.

Voorstel

De netwerkdirectie wordt voorgesteld in te stemmen met voornoemde werkbegroting 2016 en het blijvende bedrag aan het eind van het jaar te verrekenen onder de deelnemers volgens de systematiek als verwoord in artikel 23 lid 2 van de Bedrijfsvoeringsregeling Twentebedrijf.

Behandelveorstel

Onderwerp	Jaarrekening 2015 en Programma begroting 2017 Veiligheidsregio Twente		
Zaaknummer	2022622	Portefeuillehouder	Sander Schelberg
Belangrijkste beslis / - bespreekpunten	De raad besluit om 1) kennis te nemen van de programmabegroting 2017 en de jaarstukken 2015 van de Veiligheidsregio Twente en 2) af te zien van het indienen van een zienswijze		
Historie	Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de gemeenteraden jaarlijks in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de begroting van de Veiligheidsregio Twente (VRT) in te dienen. Deze wordt betrokken bij de definitieve vaststelling van de begroting. De begroting van een samenwerkingsverband is een verplichte uitgave voor de gemeente, en dus is de zienswijze in het leven geroepen om de beperking op het budgetrecht van de raad weer enigszins ongedaan te maken. De zienswijze mag uitsluitend gaan over de begroting van het samenwerkingsverband en wat daarin zou moeten worden opgenomen. De zienswijze is juridisch overigens niet bindend.		

Raad	Datum 8 juni 2016	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met het advies van het college om géén zienswijzen in te dienen over de programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Twente.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2022622	Elferink, Ruud	FYS-WBA	Sander Schelberg
ONDERWERP			
Aanbieding jaarrekening 2015 en begroting 2017 Veiligheidsregio Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

kennis te nemen van de programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Twente en de jaarstukken 2015 van de Veiligheidsregio Twente en af te zien van het indienen van een zienswijze.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De jaarstukken van de Veiligheidsregio Twente zijn een informatief instrument. Ze worden niet vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders of de gemeenteraad, en er wordt aan de gemeenteraad ook niet om zienswijzen of iets dergelijks gevraagd. Het is uitsluitend een middel om te informeren en te verantwoorden.

De begroting van een samenwerkingsverband (in dit geval de Veiligheidsregio Twente) is een verplichte uitgave voor de gemeente, en dus is de mogelijkheid een zienswijze in te dienen in het leven geroepen om de beperking op het budgetrecht van de raad weer enigszins ongedaan te maken. De zienswijze mag uitsluitend gaan over de begroting en wat daarin zou moeten worden opgenomen. De raad wordt voorgesteld kennis te nemen van de programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Twente en de jaarstukken 2015 van de Veiligheidsregio Twente en af te zien van het indienen van een zienswijze.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2022622	Elferink, Ruud	FYS-WBA	Sander Schelberg
ONDERWERP			
Aanbieding jaarrekening 2015 en begroting 2017 Veiligheidsregio Twente			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de gemeenteraden jaarlijks in de gelegenheid gesteld hun zienswijze over de begroting van de Veiligheidsregio Twente (VRT) in te dienen. Deze wordt betrokken bij de definitieve vaststelling van de begroting.

De begroting van een samenwerkingsverband is een verplichte uitgave voor de gemeente, en dus is de zienswijze in het leven geroepen om de beperking op het budgetrecht van de raad weer enigszins ongedaan te maken. De zienswijze mag uitsluitend gaan over de begroting van het samenwerkingsverband en wat daarin zou moeten worden opgenomen. De zienswijze is juridisch overigens niet bindend.

De jaarstukken zijn een informatief instrument. Ze worden niet vastgesteld door de gemeenteraden, noch wordt aan de gemeenteraad om zienswijzen of iets dergelijks gevraagd. Het is uitsluitend een middel om te informeren en te verantwoorden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Jaarrekening

Het verslagjaar 2015 is door de VRT afgesloten met een positief saldo van € 602.638,-, grotendeels veroorzaakt door incidentele ontwikkelingen. De financiële afwijkingen in de jaarrekening werken niet of beperkt structureel door.

In paragraaf 1.2 van de jaarstukken is een beknopte toelichting gegeven op de financiële mee- en tegenvallers. Het voorstel is om de weerstandsratio op het maximum van 0,7 te brengen door een donatie aan de algemene reserve van € 25.000,-. De rest wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Hengelo zou (afgerond) € 85.000,- moeten terugkrijgen. In rekening gebracht is € 5.874.000,-.

Begroting

Het komende periode wordt het beleidsplan 2016-2019 tussentijds geëvalueerd. Het beleidsplan is vorig jaar vastgesteld nadat deze voor een zienswijze is voorgelegd aan de gemeenteraden. De evaluatie heeft tot doel om de voortgang in het realiseren van de beleidsdoelstellingen te bewaken en daar waar nodig voor de resterende periode accenten te verleggen.

In de begroting 2017 is voor het eerst rekening gehouden met de nieuwe wijze van kostenverrekening op basis van de maatstaven uit het gemeentefonds. Het algemeen bestuur heeft op 29 juni 2015 besloten tot deze financieringswijze. Tegen dit besluit is bij de provincie Overijssel beroep aangetekend door de gemeenten Oldenzaal, Tubbergen en Borne. De provincie heeft het beroep recent afgewezen. Onduidelijk is nog of genoemde gemeenten in hoger beroep gaan.

Met de aansluiting op de systematiek van het gemeentefonds wordt de gemeentelijke bijdrage feitelijk versleuteld op basis van de structuurkenmerken, die tezamen de omvang van het (generieke) veiligheidsrisico van een gemeente vormen. Deze sleutel wint aan rechtvaardigheid als VRT er naar streeft om bij een vergelijkbaar risicobeeld een gelijkwaardig niveau aan diensten te leveren. Daarom is inmiddels een traject afgesproken waarin concreet gevolg wordt gegeven aan dit streefbeeld.

Voorbeelden van belangrijke thema's voor 2017 zijn de doorontwikkelde crisisorganisatie in de praktijk brengen en de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden. Ook zal de VRT zich blijven inzetten op projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties.

De begroting van de VRT geeft naar onze mening geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Naar de mening van ons college is er geen aanleiding om een zienswijze in te dienen over:

- de programmabegroting 2017 van de Veiligheidsregio Twente.

FINANCIËLE ASPECTEN

De weerstandsratio van de VRT ligt bijna op het toegestane maximum (geraamd 69%, maximum 70%). De omvang van de risico's bedraagt 3 miljoen euro, het beschikbare weerstandsvermogen 2,1 miljoen euro.

De in de begroting geraamde loonstijging is 2,3%, de prijsstijging 0,2%. Dit ligt binnen de richtlijnen van de hoofden financiën. De omslagrente bedraagt, mede gelet op de goedkope financiering, 2,8%.

De stijging van de gemeentelijke bijdrage is in totaal € 779.000,-. Dit komt vrijwel geheel voor rekening van de loonstijgingen. Daarnaast is nog sprake van een structurele taakstelling van € 150.000,-. Een korting op de rijksbijdrage van € 146.000,- moet ook door een extra taakstelling worden 'terugverdiend'.

In de meerjarenbegroting zijn loon- en prijscompensatie meerjarig geraamd op 1,5% (gewogen gemiddelde huidige CPB-cijfers). Er is geen ruimte ingeboekt voor nieuw beleid.

De gemeentelijke bijdrage 2017 voor Hengelo is lager vanwege de overgang op het Cebeon model. Dat overtreft de autonome groei en daalt van € 5.903.000 in 2016 naar € 5.728.000,- in 2017.

De begroting 2016 van de gemeente Hengelo, jaarschijf 2017 ging nog uit van een bijdrage van € 5.624.531,-. Met de gevolgen van het CEBEON-model was dus al rekening gehouden.

BIJLAGE(N)	
1.	Jaarrekening 2015 Veiligheidsregio Twente
2.	Begroting 2017 Veiligheidsregio Twente

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

POSTBUS 1400, 7500 BK ENSCHEDE

Aan de gemeenteraden van de aan Veiligheidsregio Twente
deelnemende gemeenten

adres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

telefoon
088 256 7800

webadres
info@vrtwente.nl

UW KENMERK:

BEHANDELD DOOR: Martin de Jong

ONS KENMERK: VRT/VB/DE/16001245

E-MAIL: m.dejong@brandweertwente.nl

DATUM: 13 april 2016

TELEFOON: 088 256 8129

ONDERWERP: Aanbiedingsbrief jaarstukken Veiligheidsregio Twente

Geachte raad,

In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) is opgenomen dat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling het jaarverslag en de (voorlopige) jaarrekening uiterlijk 15 april van enig jaar aan de gemeenteraden voorlegt. Bijgesloten treft u deze jaarstukken aan.

Veiligheidsregio Twente geeft uitvoering aan een viertal veiligheidsprogramma's: brandweer, GHOR, multidisciplinaire samenwerking bij rampen en crises en de gemeentelijke kolom (crisiscommunicatie / bevolkingszorg). Met de jaarstukken wordt per programma verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid in 2015. Inhoudelijk gezien zijn de meeste ambities, zoals verwoord in de programmabegroting 2015, waargemaakt. In financieel opzicht is de organisatie binnen budgettaire kaders gebleven.

Het verslagjaar 2015 is afgesloten met een positief resultaat van **€ 602.638**. De exploitatie is in 2015 sterk beïnvloed door eenmalige financiële feiten, zowel in positieve als in negatieve zin. De financiële afwijkingen in de jaarrekening werken niet of beperkt structureel door. In paragraaf 1.2 van de jaarstukken is een beknopte toelichting gegeven op de financiële mee- en tegenvallers.

Aan het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt voorgesteld om een bedrag van € 25.000 toe te voegen aan de algemene reserve. Dit als uitvloeisel van het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen (vastgesteld door het algemeen bestuur in december 2014). Toepassing van het beleidskader wijst uit dat de huidige weerstandscapaciteit ca. 1% onder het afgesproken niveau (70%) ligt. Derhalve het voornemen om de reservepositie met het genoemde bedrag te versterken.

Het saldo na bestemming komt daarmee uit op € 577.638 en wordt op grond van de in 2015 toegepaste financieringssystematiek als volgt toegerekend:

Rekeningsaldo 602.638

voorgesteld:
voeding algemene reserve 25.000

Saldo na bestemming (uit te keren) 577.638

Te restitueren	
Almelo	68.245
Borne	14.633
Dinkelland	22.195
Enschede	175.610
Haaksbergen	18.958
Hellendoorn	28.412
Hengelo	84.894
Hof van Twente	34.367
Losser	20.285
Oldenzaal	24.186
Rijssen / Holten	29.152
Tubbergen	14.349
Twenterand	23.885
Wierden	18.468
Twente totaal	577.638

De jaarstukken zijn nog niet voorzien van een accountantsverklaring. De accountantscontrole vindt begin mei plaats. Het accountantsverslag wordt dan ook nagezonden. Met deze handelswijze heeft het algemeen bestuur in december 2014 ingestemd. Ook de provincie is akkoord met deze handelswijze.

Wij nemen aan u met deze aanbiedingsbrief voldoende te hebben geïnformeerd. Indien er vragen zijn over de opzet of inhoud van de jaarstukken, dan kunt u contact opnemen met de in de aanhef van deze brief vermelde contactpersoon.

Hoogachtend,

dagelijks bestuur Veiligheidsregio Twente,
secretaris,

H.G.W. Meuleman

voorzitter,

dr. G.O. van Veldhuizen

Jaarstukken 2015

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2015. Het is een verantwoording over de inspanningen, de uitgaven en inkomsten over het jaar 2015. In 2015 is vorm gegeven aan de resterende structurele financiële taakstelling voor 2016 en verder. Besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden. In de begroting 2016 zijn de verschillende taakstellingen verwerkt. Dit jaar en komende jaren zullen we de in de begroting 2016 opgenomen taakstellingen nauwlettend volgen. We zullen een behoedzaam financieel beleid blijven voeren. De financiën zijn op orde. Ondanks de verschillende bezuinigingsopgaven is in nauwe samenwerking met de gemeenten en onze externe partners veel tot stand gekomen en zijn de ambities zoals die verwoord zijn in de programmabegroting 2015 grotendeels gerealiseerd.

Met voldoening kunnen we terugkijken op 2015. In 2015 heeft het algemeen bestuur Onno van Veldhuizen voorgedragen als nieuwe voorzitter van onze VRT. De formele Kroonbenoeming van Onno van Veldhuizen is inmiddels een feit. Verschillende mooie zaken hebben we kunnen realiseren. We hebben de Twentse gemeenten kunnen ondersteunen bij de organisatie van 9 crisishulpverleningslocaties voor de opvang van ongeveer 1400 vluchtelingen. De Twente Safety Campus hebben we verder kunnen ontwikkelen op de onderdelen denken (Safety Field Lab), doen (Troned, Safety Care Centre) en beleven (Risk Factory). Twente Safety and Security (TS&S) heeft haar samenwerkingsverband verbreed met partners (onderwijs, bedrijfsleven en andere overheden). De focus is gelegd op enkele waarde-proposities en we zijn gestart met een drone-center op het vml. vliegveld.

Het besluit is genomen om de crisisorganisatie verder door te ontwikkelen. Verwachting is dat de nieuwe crisisorganisatie begin 2017 ingevoerd zal worden. De handreiking maatschappelijke onrust is door het bestuur vastgesteld en aan de gemeenten als hulpmiddel aangeboden. Medio 2015 heeft de VRT jodiumtabletten verstrekt aan een deel van de Twentse bevolking (binnen een straal van 25 km van de kerncentrale in het Duitse Lingen). De pilot zelfredzaamheid en spoorveiligheid Borne en de pilot spoor Wierden hebben tot mooie bruikbare uitkomsten geleid, welke we verder in Twente kunnen gebruiken. Als reactie op het landelijke besluit tot centralisatie van de meldkamers, zijn we gestart met de voorbereidingen om voor Oost Nederland tot één gezamenlijke meldkamer te komen. Dit is een complex project, dat ook de komende jaren nog vol onze aandacht zal krijgen. We hebben vorig jaar het RIVM opdracht gegeven te onderzoeken hoe het zit met de veiligheid rond het vullen van de zoutcavernes met gasolie. Uitkomst van dit onderzoek is dat dit geen aanmerkelijk gevaar oplevert. Het bestuur heeft vorig jaar een besluit genomen over de uitgangspunten in de doorontwikkeling werkwijze evenementen. Dit jaar zal de geactualiseerde handreiking evenementen aan het bestuur aangeboden worden.

De organisatie VRT staat. Na de eerste aanvangsjaren en het toetreden van de brandweer staat er nu een mooie organisatie die gericht is op het voorkomen van incidenten, het beperken van de gevolgen wanneer deze toch optreden en de zorg dat mens en materieel goed zijn voorbereid op het operationele werk. Dit alles om de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente te vergroten. Dit doen wij door veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in kaart te brengen en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers te stimuleren.

De verschillende onderdelen van de organisatie weten elkaar goed te vinden, zowel in operationele situaties als daarbuiten. Ook met andere veiligheidspartners en met collega's buiten Twente wordt goed samengewerkt. Medio 2015 is het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan 2016-2019 vastgesteld. Samenwerking met partners zowel binnen als buiten onze regio staat hierin wederom centraal. Ook innovatie blijft het uitgangspunt van ons denken en doen.

Ook voor het komende jaar staan belangrijke thema's op de agenda. Genoemd is al de doorontwikkeling van de crisisorganisatie in Twente en de gezamenlijke meldkamer voor Oost Nederland. We blijven werken aan veiligheidsinnovaties, bijvoorbeeld op de Twente Safety Campus, en we blijven ons inzetten op projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties.

Als bestuur zijn we trots op onze resultaten die de mensen van Veiligheidsregio Twente in samenspraak met gemeenten en andere partners in de veiligheidsketen behaald hebben. We vertrouwen erop ook in het komende jaar weer goed voorbereid klaar te staan om hulp te bieden daar waar nodig is. En zo leveren we opnieuw onze bijdrage aan een veiliger Twente.

Voor wie bestemd

Deze jaarrekening is allereerst bestemd voor u als algemeen bestuur temeer wij hiermee richting uw raad verantwoording afleggen over de inspanningen, de uitgaven en inkomsten over het jaar 2015. Daarnaast zijn uiteraard de colleges van burgemeester en wethouders, het ambtelijk management van de gemeenten en de aan Veiligheidsregio Twente verbonden partijen en overige belangstellenden voor ons degenen die wij graag willen informeren over onze verantwoording. Hiermee hopen wij uiteraard dat dit in een informatiebehoefte voorziet. Suggesties over mogelijke verbeteringen van onze programmarekening zijn van harte welkom (info@vrtwente.nl). De jaarrekening is ook te vinden op de website www.vrtwente.nl.

dagelijks bestuur,
secretaris,

H.G.W. Meuleman

voorzitter,

Dr. G.O. van Veldhuizen

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van Veiligheidsregio Twente. Deze zijn opgesteld conform de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met ingang van 2005 ook voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

Zowel de programmabegroting als de jaarstukken zijn in het BBV in vier onderdelen verdeeld:

Programmabegroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	1. Programmaplan 2. Paragrafen	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording 2. Paragrafen
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting 4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	Jaarrekening	3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting 4. Balans en de toelichting

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2015 uit de programmaverantwoording, de paragrafen, de programmarekening en de balans. In het jaarverslag vindt beleidsmatige verantwoording per programma plaats en in de jaarrekening de financiële verantwoording.

De bestemming van het resultaat zal afzonderlijk voorgelegd worden waardoor het geen deel uitmaakt van het boekwerk.

Leeswijzer

Volgens de richtlijnen van het BBV wordt in de programmaverantwoording getracht de drie beleidsvragen uit de programmabegroting; "Waar staan we en wat willen we?", "Wat doen we er voor?" en "Wat gaat het kosten?" te beantwoorden.

In de programmaverantwoording wordt per programma verantwoording afgelegd over de in het programmaplan aangegeven doelstellingen, geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende beleidsvragen:

- Wat hebben we bereikt? (maatschappelijk effect)
- Wat hebben we ervoor gedaan? (projecten, activiteiten en kernindicatoren)
- Wat heeft het gekost? (budgettaire effecten)

Om het document sneller te kunnen scannen wordt aanvullend hierop bij ambities de score door middel van een kleurschema weergegeven. Voor het aangeven van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- Groen: we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Oranje: we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Rood: we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Na de programmaverantwoording treft u in de paragrafen de status van de in de programmabegroting benoemde beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten aan. Hierin worden de volgende door het BBV verplicht gestelde onderdelen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

Als laatste onderdeel van de jaarstukken 2015 treft u de programmarekening, balans en toelichtingen hierop aan. Deze dienen een inzicht te geven in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	4
Inhoudsopgave	5
1 Samenvatting	7
1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?	7
1.2 Samenvatting resultaat 2015	8
1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2015	11
2 Veiligheidsregio Twente	12
2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	12
2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente	13
2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?	13
2.4 Organisatie	14
3 Toelichting op de programma's	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Pogramma Multidisciplinaire onderwerpen	15
3.3 Pogramma Brandweer	20
3.4 Pogramma GHOR	27
3.5 Programma Gemeenten	31
3.6 Overzicht van baten en lasten	34
3.7 Algemene dekkingsmiddelen	34
4 Financiële paragrafen	35
4.1 Inleiding	35
4.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing	35
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	38
4.4 Bedrijfsvoering	40
4.5 Verbonden partijen	41
4.6 Financiering	42
4.7 Rechtmatigheid	44
4.8 Financieel resumé	46
4.9 Balans per 31-12-2015	47
4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	49
4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling	50
4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2015	52
4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves	59
4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen	60
4.15 Wet normering topinkomens (WNT)	60
4.16 Analyse rekeningresultaat	61
4.17 Algemene dekkingsmiddelen	63
4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten	63
4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid	65
Bijlagen	68
Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage	68
Bijlage 2 Recapitulatiestaat	69

Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2015 van de reserves	72
Bijlage 4 Single Information Single Audit	74
Bijlage 5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	75
Bijlage 6 Lijst met afkortingen	76

1 Samenvatting

1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?

Programma's x € 1.000,-	Totaal Lasten	Totaal Baten	Mutaties Reserves	Gem.bijdrage incl.mutaties reserves	Resultaat	Bijdrage per inwoner
Veiligheid	52.662	11.739	1.555	39.368	603	63
Totaal Veiligheidsregio Twente	52.662	11.739	1.555	39.368	603	63

* Aantal inwoners per 1-1-2014 wordt geraamd op 626.495

1.2 Samenvatting resultaat 2015

Veiligheidsregio Twente heeft in verslagjaar 2015 een positief resultaat geboekt van € 603.000,- na verrekening van reserves (= 1,2% van het begrotingstotaal). In de onderstaande tabel zijn de positieve en negatieve ontwikkelingen opgesomd die hebben geleid tot dit resultaat. De betreffende financiële mee- en tegenvallers zijn onder de tabel beknopt toegelicht

Positieve ontwikkelingen		Negatieve ontwikkelingen	
x 1.000,-		x 1.000,-	
Salarissen	290	Exploitatie OMS	-328
Vergoedingen & toelagen	274	Gebouw en, materieel en materialen	-419
Financieringsresultaat	259	ICT	-162
Vakbekw aamheid: oefenen	335	Niet gerealiseerde bezuinigingen	-87
Vakbekw aamheid: opleiden	308	Beleidslijn rekeningsaldo 2015	-92
Effect BTW-compensatie	100	Programma TS&S	-218
Bedrijfsvoering en algemeen beheer	54	Solidariteitsfonds	-550
FLO	227	Loon- en prijsindex 2015	-876
Gemeenschappelijke Meldkamer	71	Saldobestemming 2014	-139
	1.918		-2.871
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		-953	
Onttrekking aan reserves		Dotatie aan reserves	
Programma TS&S	218	FLO	-227
Solidariteitsfonds	550		
Loon- en prijsindex 2015	876		
Saldobestemming 2014	139		
	1.783		-227
Gerealiseerde resultaat		603	

Positieve ontwikkelingen

Salarissen

Voordelig saldo vanwege lagere werkgeverslasten (pensioenpremies). Het voordeel wordt deels genivelleerd doordat de werkelijke periodiek gewogen gemiddeld licht uitstijgt boven de begrotingsnorm. Bovendien is de begroting niet berekend op de eenmalige uitkering per 01-10-2015. Het later invullen van vacatures heeft bijgedragen aan het voordelig saldo, evenals het subsidiabel zijn van de salariskosten van een aantal medewerkers.

Vergoedingen & toelagen

Het resultaat op de vergoedingen is positief beïnvloed door het terugdringen van loze meldingen (verificatie van automatische brandmeldingen vanuit de meldkamer m.i.v. 1 maart 2015) en inperking van het aantal aansluitingen op het OMS. Voor een deel is deze besparing conform besluit over de migratie van het brandmeldsysteem aangewend om de nieuwe exploitatieopzet van het OMS van dekking te voorzien.

Financieringsresultaat

De rente waarmee in de begroting wordt gerekend is in de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld, in lijn met de verlaging van de rente waartegen de VRT kan lenen. Toch is er ten opzichte van de begroting een rentevoordeel gerealiseerd, gezien het feit dat een deel van de langlopende activa met niet rentedragende middelen (BDUR-gelden) is gefinancierd. De besteding van de betreffende middelen is in 2015 trager verlopen dan verwacht. Besteding van de middelen in de komende jaren houdt in dat het rentevoordeel wel meerjarig is, maar ook aflopend. Daarnaast bestaat een deel van de financiering uit kortlopende middelen (kasgeldleningen), hetgeen ook bijdraagt aan het voordeel.

Vakbekwaamheid: oefenen

De onderuitputting wordt door verschillende factoren veroorzaakt:

- Invulling bezuinigingen: versobering van de vakbekwaamheid (multidisciplinair) vormt onderdeel van het bezuinigingspakket 2015 en verder. In 2015 zijn deze middelen nog beschikbaar, maar is er voor gekozen om het algemeen bestuur wel als uitgangspunt te nemen voor het oefenprogramma 2015.
- Binnen de witte kolom zijn verschillende trainingen om planningstechnische redenen doorgeschoven naar boekjaar 2016.

Vakbekwaamheid: opleiden

Het voordeel is deel toe te schrijven aan het na-ijlende effect van de gewijzigde verantwoordingswijze van de repressieve opleidingskosten (zie jaarrekening 2014). Deze kostencomponent kent verder per definitie een wat grillig verloop over de jaren, afhankelijk van in- en uitstroom. Op het budget voor beheersmatige opleidingen is eveneens een surplus waarneembaar. Deze opleidingsbehoefte wordt geïnventariseerd via de gesprekscyclussen en ligt in lijn met de begroting. In 2015 is een zekere stagnatie opgetreden in het doorlopen van de gesprekscyclus, waardoor opleidingen later zijn gestart.

Effect BTW-compensatie

Met ingang van 2014 is de mogelijkheid om de BTW op brandweeruitgaven door te schuiven komen te vervallen. Hiervoor zijn veiligheidsregio's via de BDUR gecompenseerd, doch onvoldoende. Het tekort is op begrotingsbasis berekend op ca. € 0,9 mln. structureel. Dit tekort ontstaat echter pas na verloop van tijd, afhankelijk van het tempo van vervangingsinvesteringen. In 2015 is nog sprake van een surplus. Het break-even moment wordt in 2016 verwacht.

Bedrijfsvoering/ algemeen beheer

De bedrijfsvoeringstaken zijn in 2015 verder ingevuld. Een deel van het nog beschikbaar budget is niet aangesproken en wordt gealloceerd voor juridische zaken, verzekeringen en informatiemanagement, waarvoor op korte termijn aanvullende uitgaven worden verwacht.

FLO

Voor het overgangsrecht FLO zijn egalisatiereserves ingesteld, die dienen ter verrekening van resultaten met de betreffende gemeenten. De uitgaven voor FLO waren in 2015 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.

Gemeenschappelijke meldkamer

In verband met de beoogde transitie naar een bovenregionale meldkamer zijn investeringen uitgesteld, waardoor een voordeel is ontstaan op de kapitaallasten.

Negatieve ontwikkelingen

Exploitatie OMS

Het openbaar brandmeldsysteem is in 2014 gemigreerd. Daarbij is ervoor gekozen om conform landelijke richtlijnen enkel bij de wet verplichte aansluitingen te migreren. In financieel optiek heeft dit geleid tot een derving van abonnementsgelden. Hier staat een reductie van uitrukvergoedingen tegenover. De structurele component daarvan is inmiddels als dekkingsmiddel ingezet. De begroting is op dit punt in administratieve zin aangepast.

Tegelijk met de migratie is het OMS-beheer uitbesteed aan Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Dit heeft geleid tot een tijdelijke frictie in het OMS-beheer. Het resultaat is in 2015 verder nadelig beïnvloed door enkele eenmalige tegenvallers. Zo zijn juridische kosten gedeeld vanwege een rechtszaak omtrent de aanbesteding van de migratie en bleek een substantieel deel van de verbindingskosten over 2014 nog niet in rekening te zijn gebracht. Tenslotte lijken de maandelijkse verbindingskosten ook meer dan trendmatig gestegen. Momenteel wordt onderzocht of de aanpassing van de maandelijkse lijnkosten een structureel effect heeft.

Gebouwen, materieel en materialen

Het resultaat op deze kostencomponenten betreft een saldo van voor- en nadelen:

Nadelen:

- Onderhoud gebouwen: in 2015 zijn de onderhoudsuitgaven ver uitgestegen boven budget. Voor een deel is de overschrijding toe te schrijven aan noodgedwongen herstelwerkzaamheden (o.a. daklekkages). De correctieve onderhoudsuitgaven waren hierdoor bovengemiddeld. Voor een deel is de overschrijding veroorzaakt door een reeks van verstrekte projectmatige onderhoudsopdrachten. Deze zijn "temporiseerbaar" en in beginsel beheersbaar. De financiële implicaties van deze categorie onderhoudsopdrachten die in de loop van 2015 zijn verstrekt, zijn niet voldoende in acht genomen. Intussen zijn aanvullende beheersmaatregelen getroffen om dergelijke overschrijdingen in de toekomst te voorkomen. (O.a. invoering verplichtingenadministratie voor groot onderhoud, invoering van specifiek voortgangsoverleg en een betere toedeling en financiële vertaling van opdrachten naar de meerjarenonderhoudsplanung en de meerjaren investeringsplanung).
- Kapitaallasten gebouwen: het investeringsbudget voor onroerende activa blijkt in navolging van 2014 ook in 2015 ontoereikend. Deels heeft het nadeel een tijdelijk karakter vanwege een financieel technische oorzaak: het rentebestandsdeel van de kapitaallasten wordt op annuïtaire basis begroot, maar in de jaarrekening op grond van de werkelijke boekwaarde (die is moment hoger) toegerekend.

- Exploitatielasten gebouwen: het gaat met name om de afrekening van catering en hogere kosten voor energie, waarbij het gebruik van relatief dure stadsverwarming door de uitval van een warmtepomp meespeelt.
- Harmonisatie van ademluchttoestellen heeft geleid tot een eenmalige afschrijving van buiten gebruik gestelde toestellen.

Voordelen:

- Kapitaallasten materieel en materiaal: het grootste voordeel komt voort uit een latere vervanging van de redvoertuigen en HV's. Dit voordeel zal zich in ieder geval deels in 2016 weer voordoen. De redvoertuigen worden in 2017 aangeschaft. Voor de HV's wordt dit in 2016 of 2017.
- Verkoop afgeschreven dienstvoertuigen: betreft een laatste serie opbrengsten na doorvoer van het in 2014 ingevoerde dienstvoertuigenplan.
- Onderhoud voertuigen: deze post fluctueert enigszins afhankelijk van het werkprogramma in enig jaar.

ICT

Met name de ontwikkeling van nieuwe ICT-toepassingen en de daaruit volgende kosten van software en licenties zorgt voor een overschrijding. De organisatie legt prioriteit bij verbetering en vernieuwing van de informatievoorziening, gezien het belang ervan bij de crisisbeheersing. Het vormt ook één van de speerpunten van het onlangs vastgestelde beleidsplan. Wel is het van belang om nadrukkelijk stil te staan bij de financiële gevolgen van dit speerpunt (projectkosten, capaciteitsbeslag lokaal beheer en licentiekosten). Gezien het resultaat is een betere monitoring op het uitgavenpatroon nodig.

Nog niet gerealiseerde bezuinigingen

De bezuinigingsoperatie loopt op schema. Niettemin zijn enkele maatregelen nog niet conform de planning geëffectueerd. Dit betreffen de versoering van de duiktaak (geheel) en de besparingen door gezamenlijke inkoop (gedeeltelijk). De voortgang hierin wordt tezamen met de bezuinigingsmaatregelen die nog moeten worden doorgevoerd (2016 e.v.) periodiek bewaakt. Indien nodig, zal gezocht worden naar alternatieve bezuinigingsmaatregelen, zodat aan de taakstellende opdracht zal worden voldaan.

Beleidslijn rekeningsaldo

Betreft de pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen. Deze pro-rato vereffening is op 24 maart 2014 door het algemeen bestuur vastgesteld.

Programma Twente Safety & Security

Eind 2014 heeft het algemeen bestuur ingestemd met de toekenning van extra budget (€ 500.000) voor programma TS&S voor de ontwikkeling van de routekaart en waardeproposities op het gebied van veiligheid en innovaties. Hiervan is bijna de helft besteed en dit bedrag wordt onttrokken aan de ingestelde reserve.

Solidariteitsfonds

Dit fonds is ingesteld ter verzachting van de financiële effecten van de regionalisering voor de gemeenten. In 2015 heeft de laatste uitkering plaats gevonden en daarmee kan de reserve, conform planning, worden opgeheven.

Eenmalige dekking loon- en prijsindex 2015

Het algemeen bestuur heeft ervoor gekozen om het rekeningoverschot 2013 te gebruiken om de taakstelling als gevolg van het niet toekennen van de loon- en prijsindex 2015 pas per 2016 door te voeren. Dit bedrag is, conform planning, onttrokken aan de reserve.

1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2015

In de onderstaande tabel is het saldo van de jaarrekening vergeleken met het saldo van de bestuursrapportage. Het voordelige resultaat valt t.o.v. de bestuursrapportage € 337.241 lager uit. De belangrijkste afwijkingen zijn onder de tabel toegelicht.

Saldo bestuursrapportage 2015	939.879
Saldo jaarrekening 2015	602.638
Verschil	- 337.241

Gebouwen, materieel en materiaal (€ 333.000 nadeel)

Het nadeel t.o.v. de berap wordt vooral veroorzaakt door extra onderhoudswerkzaamheden, deels vanwege noodgedwongen herstelwerkzaamheden en deels vanwege verstrekte projectmatige onderhoudsopdrachten.

Exploitatie OMS (€ 212.000 nadeel)

De migratie van het OMS-beheer heeft geleid tot nieuwe tegenvallers in de 2^e helft van het jaar. Het gaat om juridische kosten vanwege een rechtszaak omtrent de aanbesteding van de migratie en de stijging gedurende het jaar van de maandelijkse verbindingskosten. Ook bleek dat een substantieel deel van de verbindingskosten over 2014 nog niet in rekening was gebracht.

Salarissen (€ 101.000 voordeel)

Het verschil wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures en het subsidiabel zijn van de salariskosten van een aantal medewerkers.

Gemeenschappelijke meldkamer (€ 71.000 voordeel)

In de berap werd er van uitgegaan dat het voordeel op kapitaallasten vanwege uitgestelde investeringen teniet gedaan zou worden door de hogere projectkosten voor de transitie van de meldkamer. Deze projectkosten blijken nu toch niet hoger uit te vallen.

2 Veiligheidsregio Twente

2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De organisatie is met ingang van 1 januari 2011 een zelfstandige entiteit. Tot en met 2010 maakte zij als Hulpverleningsdienst onderdeel uit van het meervoudige samenwerkingsverband Regio Twente.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit de vijf burgemeesters die een cluster vertegenwoordigen. Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur PG en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door vier kolommen: brandweer, politie, GHOR en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het regionale bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede mono disciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van het Veiligheidsbureau.

Met ingang van 1 januari 2013 is de brandweer Twente geregionaliseerd en start de nieuwe organisatie voor brandweerzorg en hulpverlening als onderdeel van de Veiligheidsregio Twente.

Door het algemeen bestuur is besloten om bij de inwerkingtreding van de Nationale politie en daarmee het wegvallen van de functie van het Regionaal College, de regionale samenwerking op het terrein van integrale veiligheidszorg bestuurlijk te laten aansluiten op de overleg- en besluitvormingsstructuren van de Veiligheidsregio Twente (VRT). Door deze constructie zullen de verbindingen tussen sociale en fysieke veiligheid verder versterkt worden waardoor het brede domein van veiligheid van de burgemeester vanuit één organisatie bediend kan worden.

Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie, social media zijn aan de orde van de dag. Daar komt bij dat de belangrijkste veiligheidspartners van de VRT; gemeenten, brandweer, GHOR en politie op dit moment volop in verandering zijn. Opschaling en reorganisatie zijn actuele thema's. Steeds vaker geldt dat er met minder capaciteit, hetzelfde veiligheidsniveau moet worden gerealiseerd.

Met deze context als gegeven kiest de VRT als netwerkpartner voor een positie om publieke en private partners en kennisinstellingen rond het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement.

Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstuten is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

De visie voor de komende jaren is neergelegd in het visiedocument “Samen werken aan een Veilig Twente”. Het idee van een gezamenlijke aanpak staat dan ook centraal in de visie. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan de samenwerking tussen de sterke kolommen (brandweer, GHOR, politie, gemeenten). Er wordt ook gestreefd naar het tot stand brengen van een efficiënte, duurzame en innovatieve samenwerkingsvorm met andere partners in veiligheid, zoals waterschap, Defensie, Openbaar Ministerie en provincie.

Veiligheidsregio Twente wil verder deskundige medewerkers laten samenwerken vóór, tijdens en na een ramp of crisis. Betere coördinatie van mensen, middelen en talenten betekent echter niet automatisch een ‘hoger’ veiligheidsniveau. Wel is het onze ambitie om te komen tot ‘meer’ veiligheid. Met de beschikbare mensen en middelen wordt niet alleen gestreefd naar een kleiner risico van bekende bestaande risico’s, maar het beheersen en bestrijden van andere en nieuwe risico’s krijgt ook de aandacht.

Verder is in de visie benadrukt dat een veilig en gezond leven voor de inwoners van Twente de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen is. Van publieke instellingen en organisaties, maar evengoed van private partners en burgers.

2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

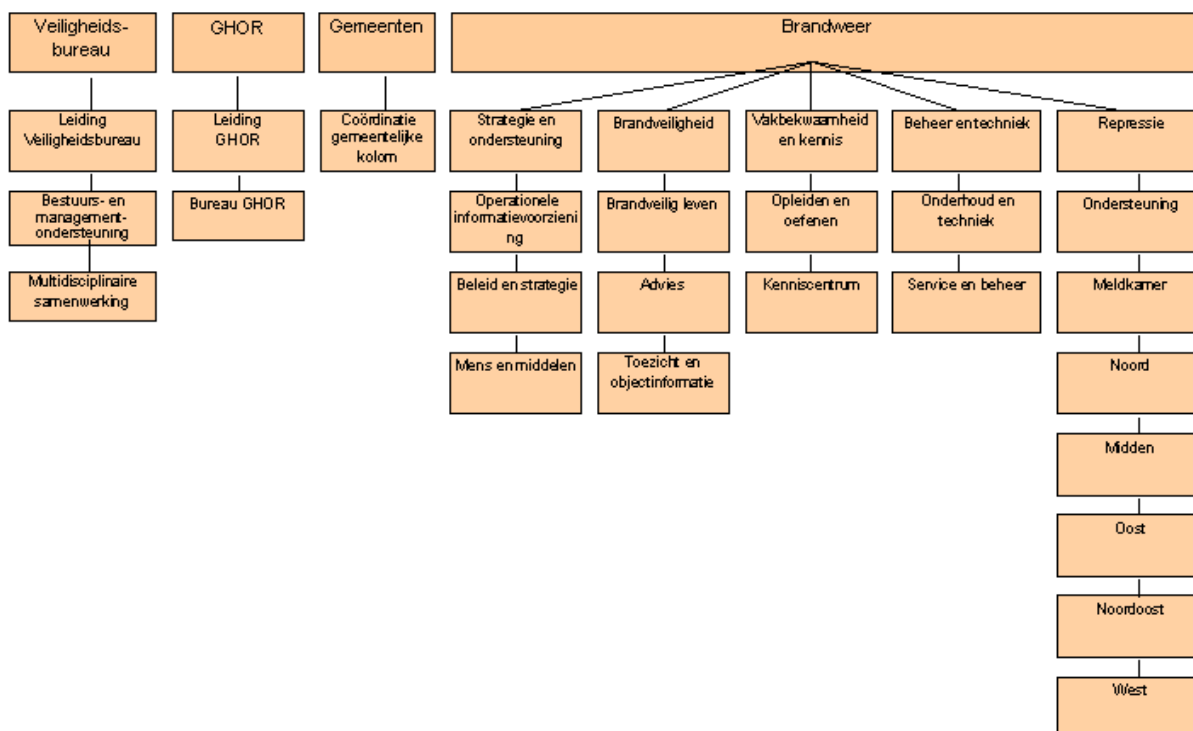
Veiligheidsregio’s voeren taken uit op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid. Deze taken zijn bij wet opgedragen.

De taken en ambities die vragen om een multidisciplinaire aanpak zijn beschreven in het visiedocument “Samen werken aan een Veilig Twente”. Onderstaand een opsomming daarvan:

1. *Risicobeheersing en risicocommunicatie*
2. *Verbeterde informatievoorziening*
3. *Partnerschap en grensoverschrijdende samenwerking*
4. *Dichter bij de burger en ondernemers*
5. *Efficiency door integrale en innovatieve aanpak*
6. *Meldkamer*
7. *Professionalisering en kwaliteitszorg*
8. *Beleidsplan, crisisplan en andere plannen*
9. *Opleiden, oefenen en operationele organisatie*
10. *Efficiency bij inkoop en beheer van materieel*

2.4 Organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er in 2015 als volgt uit:

3 Toelichting op de programma's

3.1 Inleiding

Met de Veiligheidsregio wordt uitvoering gegeven aan de noodzaak die in de afgelopen jaren is gebleken om de bestuurlijke en operationele slagkracht op het terrein van veiligheid te vergroten. Op basis van de Wet Veiligheidsregio's moet elke Veiligheidsregio in Nederland een goed geoefende professionele organisatie ter beschikking hebben voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Een organisatie die voldoende robuust is om grootschalige incidenten te lijf te kunnen gaan. Op deze grotere, regionale schaal kunnen we ons beter voorbereiden op (nieuwe) dreigingen zoals terrorisme, een pandemie of nucleaire ongevallen. Ook kan er beter en meer multidisciplinair geoefend en samengewerkt worden omdat het verantwoordelijke bestuur een samenhangend beleid voor alle diensten opstelt.

3.2 Pogramma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	: dr. G.O. van Veldhuizen
Programmamanager	: H.G.W. Meuleman
Toelichting op het programma	
Op basis van de Wet Veiligheidsregio's geeft het Veiligheidsbureau inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het lokale bestuur is primair verantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid. Daardoor is het lokaal bestuur een belangrijke partner van de Veiligheidsregio's. Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT.	
Missie en visie	
Missie Onze missie luidt: "Samen werken aan een veilig Twente". Door samen te werken creëren we meer veiligheid in Twente en hebben we aandacht voor meer veiligheidsrisico's. Hiermee borduurt Veiligheidsregio Twente voort op de lange traditie van samenwerken in de regio Twente.	
Visie Iedereen is tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig en gezond leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-) organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid; burger én overheid. Dat is onze visie. Deze visie uit zich in het feit dat wij: • De veiligheidsrisico's in Twente kennen; • De aanpak van risico's, rampen en crises coördineren; • Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de 14 Twentse gemeenten organiseren; • Deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk • Proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente • Inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven.	
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)	
<u>1. Opvang vluchtelingen</u> Nederland werd na de zomer 2015 geconfronteerd met een hausse aan vluchtelingen. Vanuit het ministerie kwam de vraag voor de veiligheidsregio's om de (crisis)noodopvang samen met de gemeenten te organiseren. In Twente is dit voortvarend opgepakt. De VRT heeft een ondersteunende en coördinerende rol hierin gehad. Samen met de gemeenten zijn er 9 crisisnoodopvanglocaties ingericht en is voor ongeveer 1.400 vluchtelingen opvang geregeld.	
<u>2. Toenemende zorg voor continuïteit</u> Het doel van het programma nationale veiligheid is het beschermen van de vitale belangen van Nederland en het voorkomen van maatschappelijke ontwrichting. De nationale veiligheid is in het geding als vitale belangen van de Nederlandse staat en samenleving zo geschaad worden dat er maatschappelijke ontwrichting kan optreden. De VRT neemt ook haar verantwoordelijkheid i.s.m. partners om de continuïteit van vitale belangen en infrastructuur te behartigen.	
<u>3. Meldkamer Oost Nederland in Apeldoorn</u> In Oost Nederland zal gewerkt gaan worden met één centrale meldkamer om alle 112-meldingen af te handelen. Deze meldkamer zal worden gesitueerd in Apeldoorn. De vraag is nu welke meldkamerfuncties in Apeldoorn op	

welke wijze worden ondergebracht en hoe we daarop aan kunnen sluiten met de overige processen. Wij onderscheiden naast de 112 intake en bijbehorende uitgifte onder meer de volgende functies: verlengde intake, uitgifte en multidisciplinaire samenwerking en multidisciplinaire opschaling.

4. Bezuinigingen bij gemeenten en Veiligheidsregio

In 2015 is door de VRT verder uitvoering gegeven aan de lopende bezuinigingsopdracht. Het aandeel t/m 2016 is taakstellend in de begroting verwerkt maar voor een deel niet gerealiseerd. De afgelopen jaren heeft veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiency slag plaatsvinden, maar deels hebben we ook besloten bepaalde taken minder of helemaal niet meer uit te voeren. Inmiddels heeft de VRT een bezuinigingsopgave van ca. 12% (6.1 mlj.).

5. Toenemende nadruk op zelfredzaamheid

Een terugkerend thema de laatste jaren is dat Nederland zich moet gaan ontwikkelen van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Dit is deels ingegeven door minder beschikbare gelden in de samenleving, deels ook ingegeven doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie.

6. Naar een ondernemende kennisregio: Twente Safety & Security

De rol van de overheid op het gebied van veiligheid verandert. De noodzaak groeit om goedkoper en dus slimmer te werken, hetgeen er toe leidt dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Twente heeft een grote diversiteit aan innovatieve hightech ondernemingen. Een aantal van deze ondernemingen is werkzaam in de veiligheidssector. Gevestigde ondernemingen, maar ook tal van kleine en middelgrote innovatieve voorlopers. Twente onderscheidt zich met haar verbindend vermogen. De VRT wil deze organisaties, kennisinstellingen en overheden met elkaar verbinden. De VRT wil de plek zijn waar partners uit het veiligheidsdomein elkaar fysiek en thematisch ontmoeten om samen te werken aan innovatie en veiligheid.

7. Landelijke Strategische Agenda

Uitvoering geven aan de door het Veiligheidsberaad vastgestelde landelijke Strategische Agenda. Met het vaststellen hebben de veiligheidsregio's de gezamenlijke ambitie voor de komende jaren verwoord. Hoofddoel van deze agenda is Nederland veiliger te maken door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting. Het Veiligheidsberaad werkt hieraan middels 7 gezamenlijk vastgestelde thema's, waarvan er 3 samen met het ministerie van V&J worden opgepakt.

Doelstellingen ministerie V&J en Veiligheidsberaad:

1. Water en evacuatie
2. Continuïteit van de samenleving
3. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

Doelstellingen Veiligheidsberaad:

4. Kwaliteit en vergelijkbaarheid
5. Versterking bevolkingszorg
6. Versterking samenwerking veiligheidsregio's en defensie
7. Informatievoorziening.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Gemeenschappelijke regeling	Algemeen bestuur	12 oktober en 7 december 2015
Nota's mbt doorontwikkeling crisisorganisatie	Algemeen bestuur	16 februari en 12 oktober 2015
Jodiumdistributie	Algemeen bestuur	16 februari 2015
Financieringssystematiek	Algemeen bestuur	16 februari, 30 maart, 29 juni en 12 oktober 2015
Pilot spoor Borne	Algemeen bestuur	16 februari 2015
Grensoverschrijdende samenwerking	Algemeen bestuur	13 april 2015
Opdracht jeugdzorg en calamiteiten en team MO	Algemeen bestuur	13 april 2015

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Beleidsplan VRT 2016-2019	Algemeen bestuur	29 juni 2015
Regionaal risicoprofiel	Algemeen bestuur	29 juni 2015
Nota's mbt evenementenbeleid	Algemeen bestuur	29 juni en 7 december 2015
RIVM rapport	Algemeen bestuur	29 juni 2015
Verordening elektronische kennisgeving	Algemeen bestuur	12 oktober 2015
Gewijzigde delegatieregeling	Algemeen bestuur	12 oktober 2015
Gewijzigde Gemeenschappelijke regeling	Algemeen bestuur	12 oktober en 7 december 2015
Rapportage zorgcontinuïteit Twente 2014	Algemeen bestuur	7 december 2015
Cameratoezicht openbare ruimte	Algemeen bestuur	7 december 2015

Programmadoel
Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door alle veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in de gaten te houden en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente.

De producten van het Veiligheidsbureau zijn in principe multidisciplinair van karakter. Binnen het Veiligheidsbureau worden een aantal structurele werkzaamheden uitgevoerd. Ook worden er projecten uitgevoerd. We besteden nadrukkelijke zorg aan het versterken van de informatielijnen tussen Veiligheidsbureau, partners en kolommen. De ontwikkeling van de multidisciplinaire producten vindt plaats in vakgroepen en/of projectgroepen. Een vakgroep is een multidisciplinair samenwerkingsverband voor meerdere jaren. Binnen de VRT zijn de volgende vakgroepen geformeerd: Risicobeheersing, OO&V, Informatiemanagement, Innovatie en Kwaliteit. Indien een taak een complex en eenmalig karakter heeft, met een strikte opleverdatum, kan hiervoor een projectgroep worden ingesteld. Een projectgroep is in de regel tijdelijk van aard.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken? / Wat doen we ervoor?	Wat hebben we bereikt? / Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Bestuursondersteuning: a. Advisering aan en ondersteuning van het bestuur op het terrein van strategieontwikkeling en beleid. b. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. c. Coördinatie van de planning en controlcyclus d. Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, politie en partners. e. Ontwikkelen voorstellen naar aanleiding van rapport commissie Hoekstra met als doel het verstevigen van de relatie tussen de VRT met de Twentse gemeenten f. Analyse takenpakket VRT en evaluatie financieringssysteem. 2. Risicocommunicatie: a. Twenteveilig.nl: middels de website Twenteveilig.nl worden alle inwoners van Twente geïnformeerd over de veiligheidsrisico's in hun woon- en leefomgeving en worden hun concrete handelingsperspectieven ter voorbereiding op en tijdens een noodsituatie aangeboden. Doel is dat inwoners zich beter bewust zijn van de risico's in	1. De genoemde punten zijn gerealiseerd. Het risicoprofiel en beleidsplan 2016-2019 is opgesteld en vastgesteld. Multidisciplinaire samenwerking heeft intern binnen de VRT, maar ook extern met partners, verder vorm gekregen. Aanbevelingen van de commissie Hoekstra zijn via Bevolkingszorg op Orde ingevoerd. Het takenpakket van de VRT is geanalyseerd en de nieuwe financieringssysteem is vastgesteld. a. Twenteveilig.nl is neergezet en van inhoud voorzien. Zaak is nu ervoor te zorgen dat er meer gebruik van deze site gemaakt gaat worden. De bekendheid moet omhoog. Daar ligt nu onze focus op.

hun leefomgeving, weten welke maatregelen zijn getroffen door overheden en wat zij zelf kunnen doen om risico's te verkleinen of te voorkomen. b. Pilot Borne: incidenten op het spoor, vooral met gevaarlijke stoffen, kunnen zich snel in de tijd ontwikkelen. Veiligheidswinst is vooral aan de voorzijde van de veiligheidsketen te halen door gevaarlijke situaties te voorkomen en effecten te minimaliseren. Middels de pilot wordt gewerkt – in samenwerking tussen veiligheidsregio, gemeente, maatschappelijke partners en inwoners – aan het vergroten van de weerbaarheid en zelfredzaamheid van aanwezigen in invloedsgebieden rondom het spoor met betrekking tot spoorvervoer van gevaarlijke stoffen. 3. Innovatie: a. Twente Security & Safety: - Na de opstart in 2014 zal in dit begrotingsjaar verdere uitvoering worden gegeven aan het programma van TS&S middels de uitvoering van een korte termijn agenda die doorloopt t/m 2015 en het mede opstellen van een nationale midden lange termijn agenda. - Zullen fondsen en subsidies worden verkregen voor de uitvoer. - Worden uit innovaties ontstane producten en diensten ter beschikking gesteld in het land. 4. Evenementen: a. Uitvoering geven aan de regionale werkwijze omtrent de multi-advisering; b. Beheer evenementenkalender. c. Vermarkten van de Twentse evenementenkalender (opstart 2014) d. Digitale koppeling gemeentelijke systemen met Twentse evenementenkalender 5. Informatiemanagement: a. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen infrastructuur b. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur) c. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen van de operationele informatievoorziening	b. Pilot Borne is succesvol afgerond. De uitkomsten kunnen verder gebruikt worden in Twente. a. Afgelopen jaar zijn keuzes gemaakt vanuit het samenwerkingsverband TS&S om de komende jaren op te focussen. Deze keuzes zijn: veilig wonen voor minder zelfredzamen, veilige evenementen/voetbal, aanpak verwarde personen en ontwikkeling van een dronescentrum en safety & security toepassingen. Het aanboren van nieuwe fondsen en subsidies is in 2015 niet naar wens gerealiseerd. In 2016 wordt hier fors op ingezet vanuit de concrete focusgebieden. Gezamenlijk met andere partijen is in 2015 het besluit genomen tot het oprichten van een dronescentrum op vliegveld Twente. Andere partijen uit het land kunnen gebruik gaan maken van dit dronescentrum en faciliteiten van het vliegveld. a/b. Uitvoering geven aan de regionale werkwijze omtrent de multi-advisering betreft een reguliere taak van het Veiligheidsbureau en is dan ook gerealiseerd. Dit geldt tevens voor het beheer van de evenementenkalender. c/d. In 2014 is gestart met het vermarkten van de Twentse evenementenkalender. Eind 2014 is door de veiligheidsregio's uit Oost 5 besloten gezamenlijk met een variant op de Twentse kalender te gaan werken. In 2015 is hier ook Veiligheidsregio Utrecht bij aangehaakt. De ontwikkeling van de nieuwe evenementenkalender is eind 2015 gestart en wordt in Q2016 afgerond. Hierin zit ook een koppelvak met andere systemen verwerkt. Gemeenten moeten zelf een koppelvak maken in hun systeem om daadwerkelijk informatie digitaal uit te kunnen wisselen. Ze worden hierin wel gefaciliteerd. a/b/c. Gerealiseerd. Onderhoud, beheer en bewaking van de ICT omgeving van de VRT zijn verder geprofessionaliseerd.

d. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie 6. Kwaliteitsmanagement: a. Procesbeschrijvingen van de werkzaamheden per kolom b. Actualisatie van documenten VRT c. Inrichten van Veiligheidsnet als Kwaliteitsmanagementsysteem van de VRT d. Implementatie en borging prestatie indicatoren Aristoteles e. Opstellen methodiek voor evaluatie en toetsing (mono en multi) f. Opstellen methodiek voor interne en externe Audits g. Opstellen beleid voor visitatie 7. Planvorming: a. In 2015 zal op basis van een geactualiseerd risicoprofiel het beleidsplan 2016 – 2020 worden opgesteld. b. Opstellen diverse Rampenbestrijdingsplannen.	d. Met het project TEC4SE is aangetoond hoe verschillende beschikbare informatiebronnen kunnen bijdragen aan een optimalisering van de informatiepositie van de Veiligheidsregio. a t/m f. De invulling van een multidisciplinair kwaliteitsmanagementsysteem wordt bijgesteld op basis van nieuwe ontwikkelingen. Het kwaliteitsmanagementsysteem lijkt te ingewikkeld geworden en in ieder geval weinig inspirerend. Het voorstel is het bestaande slim te bundelen. Er zal een inventarisatie plaatsvinden naar alle multidisciplinaire kwaliteitsactiviteiten. g. De voorbereidingen voor de visitatie in 2017/2018 zijn gestart. Het DB heeft besloten de focus te leggen op de multidisciplinaire organisatie binnen de brandweer, de politie, het veiligheidsbureau en bevolkingszorg. In het voorjaar 2016 zal de startbijeenkomst voor de veiligheidsdirectie en de projectgroep visitatie plaatsvinden. Op basis hiervan worden vervolgstappen gezet. a. Het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan VRT 2016-2019 zijn opgesteld en vastgesteld. b. Diverse rampbestrijdingsplannen zijn opgesteld en vastgesteld.

Prestatie-indicatoren

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
Indicator(en) risicocommunicatie in 2015 beschikbaar.	2	Jaarplan kwaliteit 2014-2015	Eerste meting	Is nog in onderzoek.
Agenda TS&S 2015 met investeringsprogramma	3	-	-	Investeringsprogramma is in ontwikkeling.
>90 % van de adviezen wordt tijdig verstrekt.	4	Multi-adviezen en vergunningen	> 90%	Cijfers zijn nog niet geoperationaliseerd.
90% van de adviezen wordt overgenomen door het lokaal bevoegd gezag.	4	Multi-adviezen	> 90%	Cijfers zijn nog niet geoperationaliseerd.
Beschikbaarheid Infrastructuur	5	Meetgegevens infrastructuur	99%	99%
Beschikbaarheid Kantooromgeving	5	Meetgegevens basisomgeving	99%	99%
Toegang Ketenpartners tot netcentrische informatievoorziening	5	Inventarisatie op basis van behoefte vanuit OOV versus gerealiseerd	90%	90%
Indicator(en) kwaliteit in 2015 beschikbaar.	6	Jaarplan kwaliteit 2014-2015	Eerste meting	Indicatoren zijn grotendeels nog niet geoperationaliseerd.
Vastgesteld Beleidsplan voor de periode 2016 - 2020	7	Wet veiligheidsregio's	Nieuw beleidsplan	Vastgesteld.
Rampenbestrijdingsplannen : 90% van de wettelijk verplichte plannen is actueel.	7	Wet veiligheidsregio's	100%	100%

3.3 Pogamma Brandweer

Portefeuillehouder	: S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager	: S.J.M. Wevers (Commandant Brandweer)
Toelichting op het programma	
In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven: • <i>Artikel 25:</i> ○ <i>1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:</i> ▪ <i>a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;</i> ▪ <i>b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;</i> ▪ <i>c. het waarschuwen van de bevolking;</i> ▪ <i>d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;</i> ▪ <i>e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.</i> ○ <i>2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.</i> ○ <i>3. De brandweer staat onder leiding van een commandant.</i> Sinds de oprichting in 2013 is Brandweer Twente in 2013 met name gericht geweest op het organiseren en inrichten van de basis van de nieuwe organisatie Brandweer Twente. Tevens is gewerkt aan het ontplooiën van een programma in het kader van brandveilig leven ('voor het vlammetje'). Brandonderzoek en kennisuitwisseling zijn in de steigers gezet om in de jaren erna verder uitgebouwd te worden. In 2014 vindt verankering en doorontwikkeling plaats in de lijn van de visie en het organisatieplan. De brandweer is, naast het doorontwikkelen van activiteiten in het kader van brandpreventie, gericht op vernieuwen, herverdelen, en efficiënt werken ten aanzien van de brandbestrijding ('tijdens en na het vlammetje'). In 2014 ligt de nadruk bij dit laatste op visievorming en het opstellen van een plan van aanpak. De jaren 2015-2018 staan in het teken van verdere professionalisering en realisatie van deze plannen en maatregelen. Ook de brandpreventieve taken worden in samenwerking met onze partners verder uitgerold en uitgebouwd.	
Missie en visie	
De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweerbijstand die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar.	
Trends en ontwikkelingen	
<u>1. Omgevingsrecht</u> Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's). Met name de nieuwe Omgevingswet en de private kwaliteitsborging hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en hebben daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer. <u>1A: introductie Omgevingswet</u> De Omgevingswet is één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen. <u>1B: private kwaliteitsborging in de bouw</u> De introductie van private kwaliteitsborging in de bouw betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. In 2014 heeft Brandweer Twente onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale brandveiligheid in Twente. In 2015 is deze strategie verder geïmplementeerd.	

1C: inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's)

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de handhaving rondom bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken (BRZO-bedrijven) zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wabo als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. In Overijssel is gekozen voor een netwerkconstruct, hetgeen betekent dat er geen fysieke RUD is gevormd, maar iedereen in dienst blijft van de gemeenten, provincie en de veiligheidsregio. De brandweer is dus geen partner in de RUD, maar als extern kennispunt verbonden aan de RUD. De financieringssysteem is hiermee ook extern (anders).

Medio 2014 is het model geëvalueerd om het ministerie aan te tonen dat Twente een werkende netwerk RUD heeft die aan de doelstellingen die ten grondslag lagen aan de RUD vorming kan voldoen. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom deze materie kan het aanpassingen vergen van de brandweer omtrent de manier van toezicht en advies in kader van de brandveiligheid.

2. Opkomsttijden en doorontwikkeling repressie

In het huidige Besluit Veiligheidsregio's zijn normtijden voor de opkomsttijden van de brandweer vastgelegd. Het bestuur van de veiligheidsregio kan gemotiveerd van deze normtijden afwijken. Daarbij wordt zij aangezet tot een bewuste afweging van brandveiligheid, waarbij risicobeheersing en preparatie/repressie integraal worden beschouwd. Immers overal in Nederland voldoen aan de gestelde opkomsttijden is niet haalbaar. Er zijn gebieden waar de brandrisico's niet opwegen tegen de investering om de 'ideale' opkomsttijden te halen.

Het landelijk Veiligheidsberaad heeft onderzoek laten uitvoeren naar de relatie tussen opkomsttijden en brandveiligheid. Opkomsttijden is op dit moment de enige wettelijke indicator voor prestaties van de brandweer. Dat is onterecht, blijkt uit het door TNO uitgevoerde onderzoek 'RemBrand fase 1'

De Raad van Brandweercommandanten (RBC) en het Veiligheidsberaad achten het niet zinvol en te beperkend om enkel te sturen op opkomsttijden, zoals thans het geval is met de Wet Veiligheidsregio's. Ook de Inspectie Veiligheid en Justitie steunt deze zienswijze door te stellen dat "door de sterke focus op opkomsttijden het noodzakelijke evenwicht tussen de preventieve en repressieve brandweezorg onderbelicht raakt en aan opkomsttijd wellicht een bovenmatig groot belang wordt toegekend" (Rapport 'Ter Plaatse', juni 2012).

Het eindrapport van dit onderzoek (RemBrand fase 1) is in maart 2013 gepubliceerd en ook aan de commissie Hoekstra aangeboden. Het rapport vormt de basis voor een alternatieve werkwijze waarbij de inzet voor het voorkomen en bestrijden van brand met elkaar in balans zijn. Het zogeheten 'brandweermodel' (gebaseerd op het Program Logic Model) helpt hierbij.

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is brandweer Twente in 2014 gestart met het project innovatieve incidentbestrijding. Hieronder valt de tweede fase van het dekkingsplan waar het gemotiveerd afwijken van de opkomsttijden onderdeel van is. De landelijke zienswijzen worden hierbij toegepast.

3. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10. In 2015 worden de bestaande meldkamers opgeschaald naar tien locaties. Hieraan is een taakstelling gekoppeld van €10 miljoen in 2015 oplopend tot €50 miljoen. De meldkamer van de toekomst moet over vijf jaar operationeel zijn qua nieuwe werkwijze etc. Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd.

4. Twente Safety Campus

De Twente Safety Campus is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept. Het Safety Fieldlab is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en platform biedt om samen met kennisinstituten en bedrijven kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Het Fieldlab biedt daarmee bedrijven een platform om kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengen. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die mogelijk vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa. Het 'doen' gedeelte is het brandweeroefencentrum TRONED waar verschillende hulpdiensten kunnen werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. In de Risk Factory kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te

voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden. Hierbij krijgen ze voorlichting en handelingsperspectieven aangeboden.

Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC.

In november 2014 heeft het AB VRT besloten om een deel van TSC uit de projectfase te halen en dit deel als integraal onderdeel van de Veiligheidsregio Twente voor een periode van tenminste 5 jaar te exploiteren en door te ontwikkelen. Daarnaast is in december 2014 door het AB VRT opdracht gegeven voor het uitwerken van een 'open ontwikkelroute' waarin de toekomstige mogelijkheden, inclusief de bijbehorende route en beslispunten, van TSC in samenhang met TS&S worden verkend. Dit wordt opgepakt in het programma Twente Safety Campus. Het bestuur is in november 2015 tijdens de bestuurlijke tweedaagse over veiligheid geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom de Twente Safety Campus.

5. Visie op vrijwilligheid

De *Brandweer over morgen* schetst het toekomstconcept voor de brandweer in 2040 met vrijwilligheid als belangrijke basis.

De vrijwilligers vormen de lokale sleutel naar de vermaatschappelijking van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen meer uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en te leren beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in de hele lijnorganisatie vertegenwoordigd.

Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopbouw en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

Om tegemoet te komen aan een oplossing voor de hierboven gestelde punten werken Brandweer Nederland en de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers aan een visie op de inzet van vrijwilligers, waarbij de motivatie en inzet het centrale thema vormen. Twente gebruikt de landelijke visie als input voor het Twentse beleid, waarbij er een tweedeling wordt gemaakt in Visie op vrijwilligheid en de praktische uitvoerbaarheid van dit beleid voor de vrijwilligers. Dit laatste heeft in 2015 geresulteerd in gesprekken met vrijwilligers hierover en een eerste aanzet voor een vrijwilligersagenda voor de komende jaren.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)	Algemeen bestuur	Oktober 2011
Principebesluit één Brandweer Twente	Algemeen bestuur	Maart 2012
Organisatieplan Brandweer Twente	Algemeen bestuur	Juli 2012
Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2012-2015	Algemeen bestuur	September 2012
Dekkingsplan brandweer	Algemeen bestuur	September 2012
Aristoteles Twente Sturen door prestatie metingen	Veiligheidsdirectie	April/mei 2012
Wet Veiligheidsregio's	Tweede kamer	1 oktober 2010

Programmadoel

Onderstaande ambities zijn gebaseerd op de uitgangspunten in de 'Visie' (oktober 2011) en in het 'Principebesluit' (maart 2012) en op de wet Veiligheidsregio's.

1. Algemeen

Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. De bedrijfssturing is gebaseerd op de resultaten van een gedegen informatiesysteem (onder meer Aristoteles).

2. Brandveiligheid

Brandweer Twente werkt aan een optimale (brand-)veiligheid waarin het accent verschuift van bestrijden naar

voorkomen, door het zo veel mogelijk structureel voorkomen van brandonveilige situaties. Minder brand en ongevallen, betekent minder slachtoffers en minder schade. Brandweer Twente heeft als doel een dalende trend in gang te zetten. Ze heeft hiertoe een heldere en significante rol in de ontwikkeling van de infrastructuur en ruimtelijke ordening in de regio. Om burgers en bedrijven bewuster en verstandiger te maken op het gebied van brandveiligheid ontplooit Brandweer Twente diverse activiteiten. Brandweer Twente wil haar medewerkers (beroeps en vrijwillig) breder inzetten voor zowel incidentbestrijding als veiligheidsvoorlichting. Hiermee wordt de brandweer een organisatie die beroeps en vrijwilligers nog meer mogelijkheden biedt om een maatschappelijk relevante bijdrage te leveren.

3. Repressie

Brandweer Twente biedt dagelijks (24/7) adequate brandweer zorg binnen Twente. Brandweer Twente draagt zorg voor een solide organisatie voor crisis- en rampenbestrijding binnen Twente, waarbij de brandweer een deskundig aandeel levert. Verder wil zij als partner in veiligheid zorgen dat alle betrokken partijen ook daadwerkelijk kunnen bijdragen aan meer veiligheid. Concreet wil Brandweer Twente in de komende jaren voortvarend aan de slag gaan met slimme repressie. Hiertoe is een risicodifferentiatie uitgewerkt. Risico's zijn bestuurlijk geaccepteerd en gecommuniceerd. Slimme repressie is uitgewerkt in een maatwerkplan. Uitgaande van risicodifferentiatie worden variabele voertuigbezetting (bijvoorbeeld licht versie voor bepaalde teams) en nieuwe inzettechnologieën toegepast.

4. Professionalisering

Om brandweezorg op maat te bieden zonder concessies te doen aan de veiligheid van burgers en brandweermensen wordt gewerkt aan de professionalisering van de brandweerorganisatie. Concreet wordt gewerkt aan lerend vermogen, verdeling van specialismen, versterken van (brand)onderzoek en de doorontwikkeling van Troned naar een multidisciplinair veiligheidscentrum: de Twente Safety Campus. Vanaf 2013 zijn er passende oplossingen voor specialismen, komen gegevens van brandonderzoek periodiek ter beschikking en is er meer ruimte voor de inzet van vrijwilligers vanuit de lokale kazernes. Binnen Brandweer Twente zijn vakbekwaamheid en lerend vermogen een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen. Er is ruimte voor vakmanschap en creativiteit van het individu. Formeel en informeel leren zijn communicerende vaten en in balans. Het oefencentrum Troned, als onderdeel van de Twente Safety Campus, is daarin een belangrijk onderdeel en een satelliet in het landelijke netwerk voor oefenen, onderzoek en innovatie. Er is aandacht voor grensoverschrijdende uitwisselingen en activiteiten.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken? / Wat doen we ervoor?	Wat hebben we bereikt? / Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Algemeen a. Brandweer Twente is herkenbaar en zichtbaar in de samenleving. We informeren burgers en bedrijven over onze activiteiten. Vanaf 31 kazernes in Twente zijn we aanwezig en bereikbaar voor burgers en bedrijven. b. Brandweer Twente levert een actieve bijdrage aan vakgroepen en samenwerkingsverbanden. c. Brandweer Twente ontwikkelt een gedegen informatiesysteem voor eigen management, bestuur en burger waarin de Aristoteles-indicatoren zijn geïntegreerd.	a. Gerealiseerd. Naast fysieke aanwezigheid in de samenleving zijn we ook 24/7 online bereikbaar via onze website en social media. b. Gerealiseerd. c. Gerealiseerd. Informatiegestuurd werken heeft hoge prioriteit binnen Brandweer Twente.
2. Brandveiligheid a. Brandweer Twente is de kennisleverancier en adviseur op het gebied van advies en toezicht op het terrein van fysieke- en brandveiligheid binnen Twente en (als extern kennispunt) t.b.v. de netwerk RUD Twente. b. Brandweer Twente spant zich in om zo veel mogelijk brandonveilige situaties te voorkomen door het geven van adviezen aan gemeente, bedrijven en burgers ten aanzien van brandveiligheid. c. Brandweer Twente voert taken op gebied van Brandveilig Leven uit in de 14 Twentse gemeenten. Diverse activiteiten zijn gericht op het	a/b. Gerealiseerd. Brandweer Twente is kennisleverancier op het gebied van advies en toezicht brandveiligheid in Twente. Brandweer Twente adviseert gevraagd (conform afspraken met de gemeenten) en ongevraagd over brandveiligheid in Twente richting gemeenten, burgers en bedrijven. c. Gerealiseerd. Brandweer Twente heeft diverse activiteiten, zoals lesprogramma's op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, voorlichting na woningbrand, woningchecks, brandveiligheid bij

vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven, waarbij samenwerking wordt gezocht met diverse (externe) partners. Daarbij spannen we ons in om de resultaten - voor zover mogelijk - meetbaar te maken. 3. Repressie a. Brandweer Twente garandeert de dagelijkse paraatheid vanuit 31 kazernes in Twente. Hierbij voldoen we aan de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan brandweer Twente. b. Brandweer Twente is voortvarend aan de slag met slimme repressie en verbetert organisch het primaire proces (waaronder variabele voertuigbezetting, arrangementen met vrijwilligers, nieuwe inzettechnologieën). c. Brandweer Twente innoveert en heeft haar specialistische taken in (inter)regionale en landelijke samenwerking georganiseerd op basis van risicodifferentiatie. 4. Professionalisering a. Brandweer Twente doet (brand)onderzoek, analyseert branden door haar eigen brandonderzoeksteam, verzamelt systematisch gegevens over (brand) veiligheid, signaleert trends en deelt resultaten met netwerkpartners, zowel in Twente als in Brandweer NL. b. Door middel van het inrichten van een Kenniscentrum, leertafel, het vakbekwaamheidsstelsel en kenniskringen wordt de vakbekwaamheid binnen de organisatie gewaarborgd. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons personeel vakbekwaam is en blijft. Er is een oefen(beleids)plan waar uitvoering aan wordt gegeven. c. Vrijwilligersbeleid Brandweer Twente is vertaald naar concrete acties en wordt geïmplementeerd in de organisatiestructuur. Brandweer Twente zorgt ervoor dat deze mensen goed gefaciliteerd en gemotiveerd hun werk kunnen doen.	het Keurmerk Veilig Ondernemen, uitgevoerd. Al deze activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording over brandveiligheid bij burgers en bedrijven. a. De bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden worden continu gemonitord en periodiek besproken met het bestuur. b. Gerealiseerd. Conform AB besluit 16 februari 2015. c. Gerealiseerd. Brandweer Twente werkt voortdurend aan innovaties. In 2015 gerealiseerd: Redsuit (virtueel oefenpak) en Drone (Argus). Variabele Voertuigbezetting. Samenwerking op specialistische taken gebeurt continu, in 2015 aandacht voor natuurbrandbestrijding i.s.m. VR IJsselland. a. In 2015 is het project 'woningbranden 100%' gestart i.s.m. met de veiligheidsregio's binnen Oost 5. Binnen dit project wordt informatie over woningbranden verzameld en gedeeld. Deze info wordt gebruikt door onze eigen repressieve medewerkers, maar ook om burgers en bedrijven beter te kunnen adviseren en voorlichten. b. Gerealiseerd. In 2015 zijn diverse leertafels en kenniskringen georganiseerd. De FIR (evaluatiesystematiek na een incident) is geïmplementeerd binnen de VRT. De nieuwe oefencyclus is volgens planning uitgevoerd. c. In uitvoering. In 2015 is onderzoek gedaan bij werkgevers en onder vrijwilligers. Dit wordt in 2016 vertaald in een vrijwilligersagenda.

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
Verbinding met de gemeentes	1a	Nvt	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Gerealiseerd
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visiedocument	100%	Gerealiseerd
De indicatorenset Aristoteles wordt in VRT verband gemonitord en gerapporteerd.	1c	Nvt	6 brandweerindicatoren structureel ingevoerd,	Gerealiseerd: opgenomen in de jaarplannen

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a,b	Nvt	In 2015 zijn afspraken over de werkzaamheden brandweer t.a.v. advies en toezicht gemaakt met alle 14 gemeentes (o.b.v. de PDC).	Gerealiseerd
Adviestermijn	2a,b	Aristoteles	90 % van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)	Nog geen gegevens beschikbaar (zie toelichting hieronder *). Gerealiseerd
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Aristoteles	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	71% (zie toelichting hieronder **) Gerealiseerd**
Brandveilig leven	2c	Nvt	Bereik activiteiten BVL: 150.000 mensen in de periode 2013-2018 (ca. 24 % van de Twentse bevolking).	Aandeel 2015 gerealiseerd: in 2015 zijn ca 27.000 mensen (direct en indirect) bereikt met de BVL activiteiten in Twente***.
OMS	2, 3	Aristoteles	Daling van het aantal loze meldingen tot 2100.	2030
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Aristoteles	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet brw Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het dekkingsplan 2012.	2015: 85% (2014 90%), Oorzaken: - afname van het aantal OMS-meldingen (hebben een gunstig effect op het opkomst%); - circa 300 incidenten in categorie 'Alarm' in Twente gedekt door hoog betrouwbare beroepsposen. Deze hebben echter langere opkomsttijd naar de omliggende kernen.
Dekkingsplan fase 2 (innovatieve incidentbestrijding).	3b,c	Nvt	Pakket van maatregelen vastgesteld en uitvoering gestart	Gerealiseerd conform besluit AB 16 februari 2015.

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
Brandonderzoek	4a	Nvt	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht	Gerealiseerd
Opleiden	4b,c	Aristoteles	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat.	Gerealiseerd
Oefenen en bijscholing	4b,c	Aristoteles	In 2015 is een start gemaakt met het toetsen van vakbekwaamheid bij het repressieve personeel.	Gerealiseerd

*** Advies:**

90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken termijn verstrekt:

Het percentage is nog niet goed te monitoren. Meetsystematiek hiervoor is in ontwikkeling. Doel is per 2017 hierover periodiek aan de gemeente te rapporteren. Op dit moment wordt wel periodiek inzicht gegeven in het aantal afgehandelde adviesaanvragen op gebied van brandveiligheid per gemeente. Deze zijn uitgesplitst in adviezen op gebied van omgevingsvergunning, bestemmingsplannen, externe veiligheid in het kader van het besluit externe veiligheid (BEVI), evenementen en ad hoc adviezen.

**** Toezicht:**

Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd:

Van de geplande controles over 2015 is 71% gerealiseerd. Reden de ambitie niet gerealiseerd is, is met name terug te voeren op feit dat:

- diverse projecten zijn opgestart (met name bij zorginstellingen, maar ook bij aantal basisscholen) waarbij vanuit dit project door eigenaar/gebruiker middels een plan van aanpak een inventarisatie plaatsvindt. Op basis van deze inventarisatie en de gebreken wordt aansluitend een planning gemaakt voor herstel hiervan. Dat brengt met zich mee dat diverse controles 'on hold' zijn gezet om aan einde van een project gebouwen op te leveren de voldoen qua brandveiligheid.
- Bij enkele gemeenten in verband met afhandeling openstaande zaken nav controles brandveiligheid op verzoek/in afstemming nog geen nieuwe controles brandveiligheid zijn opgepakt.
- Er binnen team Toezicht & Objectinformatie in 2015 2 collega's langdurig ziek zijn geweest en door vertrek van 2 collega's (respectievelijk mei en juni) vacature ruimte is ontstaan die pas per september 2015 is ingevuld.

Tevredenheid over de uitgevoerde adviezen en controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente):

Elk kwartaal vindt er periodiek overleg plaats tussen teamleiders Advies en Toezicht & Objectinformatie met de afdelingshoofden Vergunningen en Handhaving van de Twentse gemeenten. Deze overleggen staan met name in het teken van de samenwerking, ontwikkelingen en kwaliteit en voortgang van werkzaamheden. Daar waar er aandachtspunten zijn (zowel tav kwaliteit, samenwerking als voortgang) worden deze casussen besproken, om zodoende ook te kunnen kijken of aanpassing van werkwijze, afspraken etc. noodzakelijk dan wel gewenst is. Algemene conclusie hieruit is dat de samenwerking goed verloopt en men tevreden is over uitvoering van de advies- en toezichttaken. Dit komt ook terug uit de bestuurlijke overleggen tussen bestuur en accountmanagers van Brandweer Twente.

***** Brandveiligheid:**

De genoemde aantallen betreffen burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv. leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).

3.4 Pogramma GHOR

Portefeuillehouder :A.C. Hofland
Programmamanager :Th.N.J. van Rijmenam

Toelichting op het programma

In 2012 heeft GHOR Twente en zijn ketenpartners een Actieplan GHOR Twente 2016 opgesteld met de centrale vraag:

“Waar staat de GHOR Twente in 2016?”

Deze kernvraag hebben we onszelf en onze ketenpartners gesteld bij de uitwerking van dit Actieplan. Dit heeft geleid tot het volgende beeld van de GHOR Twente in 2016, dit is de richting van onze ontwikkeling voor de komende jaren:

1. GHOR Twente heeft een duidelijk profiel. Voor alle betrokkenen is helder waar de GHOR voor staat en zij voert haar taken naar interne en externe tevredenheid uit.
2. GHOR Twente is met haar ketenpartners in de witte kolom intensief verbonden op de taken en verantwoordelijkheden die de GHOR en de ketenpartners hebben in het kader van ongevallen en crises.
3. GHOR Twente is de geaccepteerde vertegenwoordigende partij voor de witte kolom in de koude en warme fase van ongevallen en crises.
4. GHOR Twente communiceert helder naar en tussen de partijen waar zij mee samenwerkt.
5. GHOR Twente bewaakt en coördineert de mogelijkheden en onmogelijkheden van de inzet vanuit de witte kolom bij evenementen. De evenementenkalender wordt breed gecommuniceerd.
6. GHOR Twente vult in de warme fase haar rollen kwalitatief hoogwaardig in. Dit is samen met de ketenpartners in de witte kolom en de partners in de andere kolommen gerealiseerd.
7. GHOR Twente is de ondersteunende partij van institutionele zorgaanbieders in het kader van de zorgcontinuïteit die zij beiden aan hun cliënten bij calamiteiten.
8. GHOR Twente heeft 100% bereik met de institutionele zorgaanbieders ten aanzien van ondersteuning bij het realiseren van hun zorgcontinuïteit.
9. GHOR Twente beschikt over optimaal ingerichte en functionerende ICT systemen, die andere partijen ondersteunen in hun functioneren in geval van ongevallen en crises.
10. GHOR Twente functioneert optimaal op de schaal die wordt bepaald vanuit landelijk beleid. De GHOR-taken blijven in alle gevallen goed geregeld voor de Twentse samenleving.

Het programma van 2015 sluit aan bij de doelstellingen van het Actieplan GHOR Twente 2016.

Missie en visie

1. GHOR Twente is de verbindende schakel tussen de zorginstellingen in de regio en de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR is een netwerkorganisatie die contacten onderhoudt en waar nodig schriftelijke afspraken maakt met de ketenpartners in de “witte kolom” die een rol hebben in de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De rol van de GHOR is niet alleen zichtbaar tijdens crisissituaties, maar strekt zich uit over de gehele veiligheidsketen: van risicobeheersing tot nazorg.
2. De GHOR zorgt voor leiding en coördinatie bij crises en rampen of dreiging hiervan. Het personeel dat hiervoor wordt ingezet is opgeleid en getraind. De GHOR is een betrouwbare partner in de Veiligheidsregio en werkt nauw samen met de hulpdiensten, gemeenten en andere betrokken partijen om bij te dragen aan een veilige leefomgeving voor de burgers in Twente.

Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)

1. Het landschap van de acute zorg verandert door het landelijk ingezet beleid van lateralisatie: bundeling van gespecialiseerde zorg waardoor deze op minder plaatsen beschikbaar zijn. Dit zal ook gevolgen hebben voor de hulpverlening bij grotere calamiteiten, bijvoorbeeld doordat er minder spoedeisende hulpverlening zullen zijn of dat er gevolgen zijn voor transport en spreiding.
2. De keten van acute zorg is het aandachtsveld van het Regionaal Overleg Acute Zorg, in dit overleg stemmen de zorgpartners het aanbod van zorg af. De GHOR maakt hier deel van uit en is vertegenwoordigd door de directeur publieke gezondheid (DPG).
3. Een belangrijke maatschappelijke tendens is het bevorderen van zelfredzaamheid. De burgers en bedrijven hebben ook een eigen verantwoordelijkheid om zich voor te bereiden op crises en rampen. Voor de GHOR is een belangrijk aandachtsveld de continuïteit van zorg bij zorginstellingen: ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen.

De GHOR faciliteert de zorginstellingen bij hun voorbereiding op crisissituaties (zorgcontinuïteit) door het onderhouden van de contacten, het mee ontwikkelen van plannen en te helpen bij trainingen en oefeningen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visiedocument Veiligheidsregio Twente	Algemeen bestuur	5 juli 2010
Organisatieplan VRT	Algemeen bestuur	11 april 2011
Regionaal risicoprofiel VRT	Algemeen bestuur	10 oktober 2011
Regionaal beleidsplan VRT	Algemeen bestuur	24 september 2012
Regionaal crisisplan VRT	Algemeen bestuur	12 december 2011
Actieplan GHOR Twente 2016	Dagelijks bestuur	22 maart 2013

Programmadoel

De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met uiteindelijk als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector over de wijze van voorbereiding. De GHOR adviseert ook andere overheden en organisaties op dit gebied.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken? / Wat doen we ervoor?	Wat hebben we bereikt? / Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Risicobeheersing GHOR: a. We adviseren bij de vergunningverlening van (grote) evenementen, rampbestrijdingsplannen en veiligheidsplannen rond grote infrastructurele werken.	a. GHOR Twente heeft geadviseerd bij alle C-evenementen en op verzoek bij circa 100 kleinere evenementen (A en B). Onder regie van de GHOR zijn jodiumtabletten verspreid in Dinkelland en Losser, ter uitvoering van het rampbestrijdingsplan kerncentrale Emsland.
2. Opleiding, training en oefenen: a. We leiden onze sleutelfunctionarissen op volgens de landelijke standaard en willen dat ze allemaal gediplomeerd zijn. b. We maken jaarlijks een oefenplanning, waarin alle GHOR sleutelfunctionarissen zijn opgenomen. c. We faciliteren onze eigen trainingen en die van de ketenpartners door het exploiteren van het geneeskundig trainingscentrum Zuidkamp. We willen daar alle partners bij betrekken.	a. De GHOR sleutelfunctionarissen zijn gediplomeerd bij het IFV. b. Opleidingen, trainingen en oefeningen zijn uitgevoerd volgens het OTO jaarplan. Een tweetal oefeningen van de geneeskundige combinatie konden vanwege stakingen bij de ambulancedienst niet doorgaan. c. Voor het trainingscentrum is een businessplan opgesteld. De exploitatie van 2015 was dekkend. Een belangrijke activiteit was het trainen van 15 crisisteams van zorginstellingen.
3. Materieel: a. We hebben het benodigde geneeskundig materieel voor hulp bij rampen paraat staan en alle spullen zijn gebruiksklaar en goed onderhouden. Voor de uitvoering van onderhoudstaken hebben we een overeenkomst met brandweer Twente.	a. In 2015 is een nieuw systeem voor geneeskundige bijstand (GGB) voorbereid. Hierin wordt de inmiddels afgeschreven geneeskundige combinatie vervangen door een noodhulp voertuig bij het Ned. Rode Kruis en een calamiteitenvoertuig bij Ambulance Oost ingaande 2016.

4. Operationele planvorming: a. We schrijven de plannen, procedures en instructies die nodig zijn voor het grootschalig geneeskundig optreden en dragen bij aan de multidisciplinaire plannen. b. We stimuleren en faciliteren de zorginstellingen in Twente bij hun planmatige voorbereiding, zodat ook bij crises de continuïteit van zorg gewaarborgd is. c. We leggen onze samenwerking vast in convenanten. Alle inzetten waar de GHOR bij betrokken is geweest, evalueren we om van te leren en we formuleren actiepunten om verbeteringen door te voeren. 5. Beleid en bestuur: a. We zijn organisatorisch ingebed in de Veiligheidsregio Twente. Het bestuur van de Veiligheidsregio heeft een portefeuillehouder GHOR aangewezen en een directeur publieke gezondheid aangesteld (DPG). Voor de uitvoering van taken krijgt de DPG ondersteuning van het bureau GHOR. b. Er is een meerjarensvisie (Actieplan GHOR 2013-2016) over het te voeren beleid. c. De kwaliteit van de organisatie wordt jaarlijks extern getoetst aan het HKZ kwaliteitsschema voor de GHOR. 6. Netwerkmanagement: a. We maken schriftelijke afspraken met de ketenpartners uit de witte kolom over hun inzet bij rampen en crises en evalueren deze. b. In het Regionaal overleg acute zorg (ROAZ) stemmen we af over de ketensamenwerking en de grensoverschrijdende hulpverlening en we werken hiertoe nauw samen met het bureau Acute zorg Euregio. c. In multidisciplinair verband zijn we actief in vakgroepen en andere samenwerkingsvormen om bij te dragen aan de fysieke veiligheid in Twente.	a. De plannen en procedures zijn aangepast aan de nieuwe GGB structuur. In 2015 is het informatiesysteem LCMS gz gestart. b. Met 19 zorginstellingen zijn eind 2014 convenanten gesloten, in 2015 is over de voortgang gerapporteerd aan het bestuur (rapportagezorgcontinuïteit). c. Er zijn 7 GRIP1 incidenten geweest en 1 GRIP2. Aanbevelingen over de betere communicatie met de Gags zijn opgepakt en uitgevoerd. a. Portefeuillehouder GHOR: Arco Hofland DPG: Theo van Rijmenam Bureau GHOR: 10 fte. b. Actieplan is tussentijds geëvalueerd. c. GHOR Twente is in 2015 getoetst aan HKZ met positief resultaat. a. De convenanten met huisartsen en ziekenhuizen zijn geactualiseerd. Met het NRK en Ambulance Oost zijn nieuwe convenanten opgesteld vanwege de nieuwe GGB. b. GHOR Twente participeert onder meer in het grensoverschrijdende project PREpare (2015-2018) voor betere hulpverlening over de landsgrenzen. c. GHOR Twente neemt deel aan alle multi vakgroepen en werkt samen met de buurregio's in Overijssel en Gelderland.

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
Advisering GHOR bij C-evenementen	1	Aristoteles	100%	100%
GHOR sleutelfuncties zijn bemenst	2	Regionaal crisisplan	100%	100%
90 % voldoet aan de wettelijke opkomsttijden	2	Aristoteles	90%	100%
Alle sleutelfunctionarissen zijn minimaal 1x per jaar in hun functie beoefend	3	Aristoteles	85%	100%
GHOR sleutel functionarissen zijn opgeleid en gediplomeerd	3	Aristoteles	100%	100%
Dekking exploitatie Trainingscentrum Zuidkamp	3	GHOR Actieplan 2016	100%	100%
Het materieel is tijdig ter plaatse bij alarmering	4	Aristoteles	100%	100%

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekeningniveau (2015)
85% van de actiepunten uit incidentevaluaties zijn binnen 3 maanden uitgevoerd.	5	Aristoteles	90%	nvt
Schriftelijke afspraken met ketenpartners over zorgcontinuïteit	5	Actieplan GHOR 2016	75%	80%
GHOR Twente is HKZ gecertificeerd	6	Verslag externe auditor	gecertificeerd	gecertificeerd
Schriftelijke afspraken met ketenpartners welke kolom zijn gemaakt en actueel	7	Aristoteles	100%	100%
Tevredenheid van partners over zichtbaarheid en functioneren GHOR Twente	7	Actieplan GHOR 2016	positief	positief

3.5 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder : M.K.M Stegers Programmamanager : J. Eshuis		
Toelichting op het programma		
De Wvr stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Hieronder verstaat de wet de voorlichting aan de bevolking, het voorzien in opvang, verzorging en nazorg en de registratie van slachtoffers en schade. Het bestuur van de Veiligheidsregio wijst een functionaris aan die is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. In Twente wordt deze rol vervuld door een coördinerend gemeentesecretaris.		
Missie en visie		
De visie op bevolkingszorg is de laatste jaren aan het veranderen: van zorgende overheid naar meer zelfredzaamheid en inspelen op de behoefte van de burgers. Deze visie is een landelijk gedeelde visie en vertaald in het rapport 'bevolkingszorg op orde'. Het houdt in dat zelfredzame burgers in staat moeten worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Hierbij moet spontane hulp uit de samenleving door burgers te laten helpen én hun specialistisch hulpaanbod daar waar mogelijk geaccepteerd worden. <i>De processen bevolkingszorg moeten zich gaan richten op de behoefte van de burgers.</i> Dit heeft geresulteerd in de volgende uitgangspunten: • Gemeenten blijven eindverantwoordelijk voor de processen bevolkingszorg • Gemeenten zijn niet perse belast met de uitvoering. Indien een (particuliere) organisatie de werkzaamheden beter kan uitvoeren, dan kunnen deze taken worden uitbesteed; • De gemeentelijke crisisbeheersingstaken dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de dagelijkse werkzaamheden van de gemeentelijke functionarissen; • Bij de uitvoering van de processen bevolkingszorg wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de zelfredzaamheid van de burgers; • De gemeenten faciliteren en informeren de zelfredzamen en bieden zorg voor de verminderd of niet zelfredzamen. De bovenstaande uitgangspunten vormen de basis voor de planvorming, het opleiden, trainen en oefenen en de kwaliteitszorg.		
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)		
1. Zelfredzamen burgers. In de uitvoering van het proces bevolkingszorg dient onderscheid gemaakt te worden tussen burgers die in staat zijn zichzelf te redden in een noodsituatie en burgers die verminderd zelfredzaam zijn. De burgers zitten niet te wachten op de overheid die alles tot in detail regelt. De overheidszorg dient te worden aangepast aan hetgeen de huidige maatschappij van haar vraagt. Dit betekent dat de organisatie van bevolkingszorg, die gericht is op maximale zorg, anders dient te worden ingericht. Een meer realistische en proportionele voorbereiding. In het jaar 2014 is de vernieuwde inrichting voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Twente en vastgesteld. In 2015 dient de visie overgedragen te worden aan de burgers. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de resultaten van het project Twente Veilig en de pilot spoor veiligheid in Borne. 2. Opleiden, trainen en oefenen aan de hand van geformuleerde prestaties bevolkingszorg In het jaar 2015 worden een aantal prestatie-eisen aan de hand van de nieuwe visie geformuleerd. Deze worden beschouwd als de voorwaarden waar bevolkingszorg door gemeenten tenminste aan moet voldoen om optimale zorg te bieden en aan te sluiten bij de behoeften van de moderne burger. Deze prestatie-eisen dienen als kader en instrument om opleiden en te oefenen. 3. Bovenregionale afstemming. De behoefte vanuit de veiligheidsregio's om kennis te delen en af te stemmen wordt steeds groter. Bevolkingszorg is een onderwerp dat de laatste jaren veelvuldig op de landelijk agenda van het Veiligheidsberaad staat. De ontwikkelde producten dienen regionaal geïmplementeerd te worden. Hierbij wordt gezamenlijk opgetrokken met de buurregio's zodat meer uniformiteit gerealiseerd wordt. Meer uniformiteit draagt weer bij aan de uitwisselbaarheid van functionarissen tijdens een crisis of ramp.		
Kaderstellende beleidsnota's		
Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
- Regionaal beleidsplan 2012-2015	Algemeen bestuur	September 2012

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
- Regionaal crisisplan 2012-2015 - Regionaal crisisplan, deel 2	Algemeen Bestuur	December 2011 December 2012
- Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom'	Algemeen Bestuur	Maart 2011
- Bevolkingszorg op orde in Twente?	Algemeen Bestuur	In 2014

Programmadoel
Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg en uitvoering geven aan de organisatie bevolkingszorg dat ingericht is op basis van de behoefte van de burgers in Twente. Hierbij wordt gezamenlijk opgetrokken met de buurregio's Noord Oost Gelderland en IJsselland.

Gedeeltelijk gerealiseerd

Wat willen we bereiken? / Wat doen we ervoor?	Wat hebben we bereikt? / Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Uitvoering geven aan het jaarplan 2015 gemeentelijke kolom. De visie en de ambities worden opgenomen in het jaarplan en omgezet in concrete acties. 2. Uitvoering geven aan het opleidings- en oefenjaarplan 2015 gemeentelijke kolom. 3. Afspraken maken met de buurregio's Veiligheidsregio's Noord Oost Gelderland en IJsselland.	1. Gedeeltelijk gerealiseerd. Er is uitvoering gegeven aan het jaarplan gemeentelijke kolom 2015. De voornaamste taken zijn afgerond: • Evaluatie gemeentelijke kolom • Betrokkenheid lokale medewerkers crisisorganisatie • Doorontwikkeling proces verwanteninformatie • Herziening planvorming n.a.v. BZOO • Herziening RCP 2 • Handreiking gemeentesecretarissen • Borging en beheer kolom crisiscommunicatie Een deel van de taken zijn i.v.m. de doorontwikkeling crisisorganisatie doorgeschoven naar het jaar 2016. 2. Gerealiseerd. Er is uitvoering gegeven aan het OTO jaarplan. De volgende taken zijn afgerond: • Leertraject Algemeen Commandant, inclusief proeve van bekwaamheid • Training Adviseur BZ ROT, tafsectie Officier van Dienst BZ • Training competenties teamleiders en hoofden bevolkingszorg • Opleidingen en trainingen Klant Contact Centrum • Leerprakkijkelaar voor teamleden bevolkingszorg • Systeemoefeningen Bevolkingszorg • Trainingsdag omgevingszorg / asbest • Verdieping juridische ondersteuning • Trainingen LCMS 3. Niet gerealiseerd. Dit wordt opgepakt in 2016.

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitieniveau (2015)	Rekening niveau (2015)
>80 % van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom	1	Jaarplan 2015	80 %	90 %
>80 % van de sleutelfunctionarissen, hoofden en teamleiders, bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend	2	opleidings- en oefenjaarplan 2015 gemeentelijke kolom	> 80%	90%
>70 % van de teamleden bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend	2	opleidings- en oefenjaarplan 2015 gemeentelijke kolom	> 70%	70%
Vastgestelde afspraken met buurregio's over de organisatie en invulling van de kolom bevolkingszorg	3	Jaarplan VRT 2015 en jaarplan gemeentelijke kolom 2015	100%	Niet (naar 2016)

Wat heeft het gekost?

3.6 Overzicht van baten en lasten

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	11.739.029	8.336.331	8.336.331
Lasten	52.662.310	48.307.088	48.307.088
Saldo exclusief mutaties reserves	40.923.281	39.970.757	39.970.757
Toevoeging/onttrekking aan reserve	-1.555.162		
Saldo inclusief mutaties reserves	39.368.119	39.970.757	39.970.757

3.7 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	40.923.281	39.970.757	39.970.757
Lasten			
Saldo excl. mutaties reserves	40.923.281	39.970.757	39.970.757
Toevoeging/onttrekking aan reserve	-1.555.162		
Saldo incl. mutaties reserves	39.368.119	39.970.757	39.970.757

4 Financiële paragrafen

4.1 Inleiding

De paragrafen bevatten belangrijke informatie voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente op korte en lange termijn. Dit inzicht is belangrijk, omdat de behandelde onderwerpen grote financiële gevolgen kunnen hebben en daardoor de realisatie van de programma's kunnen beïnvloeden.

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van beleidsvoornemens van beheersmatige aspecten, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2015. Hierbij is tevens rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de volgende paragrafen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

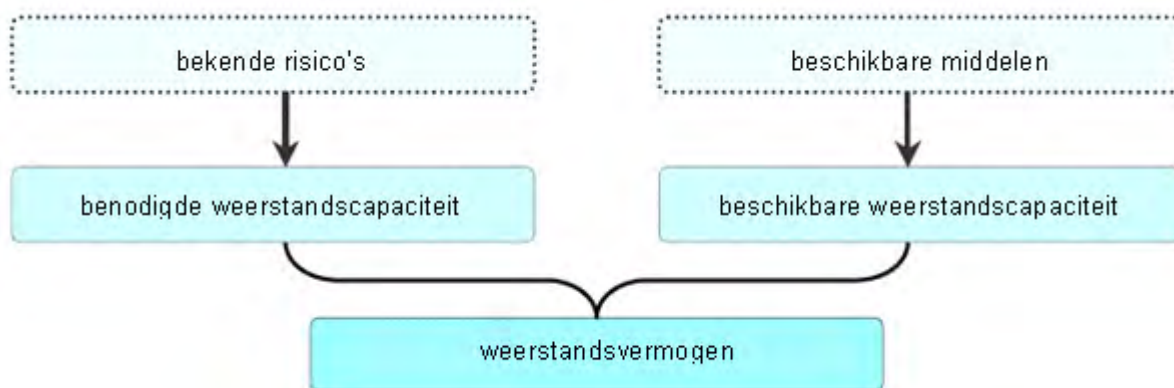
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel de weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Al afgedekte risico's hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Hieruit volgt dat het weerstandsvermogen bestaat uit alle middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken. Dat laat ook zien hoe robuust de begroting van de VRT wel of niet is.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Schematisch:

In 2014 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvormogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbare weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

4.2.1 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 31 december 2015 over een Algemene Reserve van **€ 379.348**

De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal **€ 596.775**

Bestemmingsreserves (en voorzieningen) van de VRT hebben een specifieke doelstelling en zijn naar in het BBV aangegeven normen gerubriceerd. Er is per binnen VRT ingestelde, reserve/voorziening een format aangelegd waarin de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld als gevolg van interne of externe regelgeving.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om **€ 1.100.000** te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. De omvang van de algemene middelen (Rijk + gemeenten) bedraagt dus **€ 2.076.123**

4.2.2 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

4.2.3 Risico's

In de programmabegroting 2015 zijn de onderstaande majeure risico's en bijbehorende risicobedragen (kans x impact) opgenomen, die in de bedrijfsvoering van de VRT (deels) niet zijn gedekt door voorzieningen en/of verzekeringen. Enkele risico's zijn opgetreden en hebben in 2015 geleid tot kostenuitzettingen. De betreffende lasten zijn echter binnen de exploitatie opgevangen en daarom is hiervoor geen aanspraak gedaan op de weerstandscapaciteit.

Aangetekend wordt dat in de programmabegroting geen sluitende opsomming van risico's is gegeven. Alleen de meest in het oog springende risico's zijn in beeld gebracht. Met ingang van het begrotingsjaar 2016 wordt in deze paragraaf een meer volledig beeld geschetst van de financiële risico's waaraan de organisatie bloot staat. Dit als uitvloeisel het beleidskader risicomangement / weerstandsvermogen.

Omschrijving	Risicobedrag	Opgetreden in 2015
Europese aanbesteding	€ 125.000	ja
Openbaar Brandmeldsysteem wetswijziging	€ 35.000	ja
BTW-consequenties	€ 50.000	nee
Inzet extra geneeskundige verzorging in crisissomstandigheden	€ 81.000	nee
Inzet bij (middel)grote branden	P.M.	nee
Ontwikkelingen meldkamerdossier	€ 80.000	nee
Cao-nabetaling	€ 72.500	nee
Invoering werkkostenregeling	P.M.	ja
Evaluatie wet Veiligheidsregio's / Besluiten	P.M.	nee
Besluiten Landelijk Veiligheidsberaad	P.M.	nee

Opgetreden risico's

Europese aanbestedingen: VRT heeft in 2015 in beperkte mate moeten bijdragen aan juridische kosten omtrent een aanbestedingstraject in bovenregionaal verband (migratie Openbaar Brandmeldsysteem).

Openbaar Brandmeldsysteem wetswijziging: Vanwege uitfasering van de bestaande techniek (ISDN) is door KPN een migratie opgestart. Voor het beheer van het OMS is de samenwerking gezocht met Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG). Het hiervoor opgenomen risico heeft betrekking op de desintegratiekosten die volgen uit samenwerking met VNOG. Dit heeft geleid tot een financieel nadeel in 2015.

Invoering werkkostenregeling: Voor de VRT heeft invoering in 2015 geleid tot een beperkt financieel nadeel. Het nadeel is beperkt door de met de Belastingdienst gemaakte afspraak over de onkostenvergoeding voor vrijwilligers. Deze afspraak loopt door tot 2019 en wordt daarna mogelijk herzien. Tot die tijd wordt dit niet meer als risico opgenomen.

In 2015 is, zoals in de inleidende passage gemeld, het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen ingevoerd. Als gevolg daarvan is met ingang van het begrotingsjaar 2016 een meer volledig beeld geschetst van de financiële risico's waaraan de organisatie bloot staat.

4.2.4 Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit

Eind 2014 is de nota risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader beschrijft de wijze waarop de organisatie risico's identificeert en beoordeelt en de wijze waarop de organisatie met deze risico's omgaat. Onderdeel van deze cyclische werkwijze is dat bewust wordt nagedacht over de beheersmaatregelen die de organisatie in acht kan nemen om het risico te managen. Het algemeen bestuur heeft de normatieve weerstandsratio (= maximale omvang weerstand / omvang risico's) vastgesteld op 0,7.

Zoals boven aangegeven hebben de in 2015 opgetreden risico's niet geleid tot het aanspreken van de weerstandscapaciteit. Zowel de omvang van de reserves als de omvang van de risico's wijzigt steeds, zodat jaarlijks een nieuwe berekening wordt gemaakt van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit.

Begin 2016 is het risicobeeld geactualiseerd. De uitkomsten van deze risico-inventarisatie zijn opgenomen in de programmabegroting 2017 en worden tevens betrokken bij de bestemming van het rekeningssaldo 2015.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel en substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die regelmatig worden vervangen.

Kazernes en materieel

Met de overheveling van de brandweertaak per 1-1-2013 zijn ook de onroerende en roerende activa van de 14 lokale brandweerkorpsen overgedragen. Veiligheidsregio Twente draagt per die datum zorg voor het onderhoud en beheer van 39 gebouwen (45.000 m²), waarvan er 31 in eigendom zijn van de organisatie. Daarnaast beschikt de organisatie over een omvangrijk wagenpark bestaande uit specifieke brandweervoertuigen en dienstvoertuigen. Tezamen hebben de kazernes per ultimo 2015 een boekwaarde van € 27,6 mln. en heeft het wagenpark een boekwaarde van € 11,1 mln.

Het beheer van de vastgoedportefeuille en het wagenpark is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades.

Voor de kazernes zijn in 2013 meerjarenonderhoudsplannen opgesteld, die passen binnen de hiervoor gestelde budgettaire kaders. In de afgelopen jaren zijn als uitvloeisel van deze plannen de gebouwen qua onderhoud op orde gebracht. In 2014 zijn de buitenschillen aangepakt, in 2015 alles binnen in de gebouwen. Onderliggend uitgangspunt in deze plannen is dat de kazernes structureel worden onderhouden op niveau 3 volgens de nen 2767-standaard. Het onderhoud is bij panden in dergelijke staat goed planbaar en daarmee de onderhoudsuitgaven beter beheersbaar.

Voor het materieel is een bumper-tot-bumper-concept geïntroduceerd. Daarmee worden de voertuigen en materialen zoals ademluchtapparatuur op één locatie onderhouden en gekeurd. Dit om redenen van efficiency en betere sturing op het beheer van de roerende goederen. Verder is eind 2014 besloten tot een forse reductie en herschikking van grootschalig materieel. Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie wordt fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting. Het plan is sinds eind 2015 in uitvoering. In 2015 zijn tenslotte de eerste voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding van voertuigen die in 2016 / 2017 op de rol voor vervanging staan.

Gemeenschappelijke Meldkamer

Naast de kazernes is Veiligheidsregio Twente mede-eigenaar van het pand Demmersweg te Hengelo. Hierin is de gemeenschappelijke meldkamer gevestigd. In totaal is voor ca. 2,7 mln. (boekwaarde) geïnvesteerd in deze meldkamer. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten komen via de hiervoor in het leven geroepen beheerstichting voor rekening van 3 betrokken partijen; Veiligheidsregio Twente, de Politie Twente en Ambulance Oost op basis van overeengekomen verdeelsleutels.

Zowel de kapitaallasten als de exploitatielasten (o.a. het groot onderhoud) zijn in 2014 binnen de stichtingsbegroting gebleven. Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van een bovenregionaal opererende meldkamer Oost in Apeldoorn. Uiteindelijk ligt het in de bedoeling om de meldkamer in Apeldoorn over te dragen aan de Landelijke Meldkamerorganisatie. Ontwikkelingen in de transitie volgen elkaar in snel tempo op. In de transitie wordt ook expliciet nagedacht over een nieuwe bestemming voor het pand in Hengelo.

Vervangingsinvesteringen

Naast het onderhoud van kapitaalgoederen investeert Veiligheidsregio Twente binnen de kaders van deze begroting in reguliere vervanging van kapitaalgoederen. De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. De investeringsplanning wordt daarbij intern periodiek geactualiseerd. In 2015 is voor € 4,5 mln. aan roerende en onroerende activa vervangen. Daarnaast zijn conform eerder genomen besluit de investeringen in de Twente Safety Campus met 0,5 mln. uitgebreid. Onderstaand een grove specificatie van de investeringsuitgaven.

Vervanging	
Gebouwen / terreinen	1,5 mln.
Materieel	1,0 mln.
Materialen	1,2 mln.
ICT	0,7 mln.
	4,5 mln.
Uitbreiding	
Gebouwen / terreinen	0,6 mln.
Totaal	5,1 mln.

In de begroting wordt impliciet rekening gehouden met een gemiddelde vervangingsinvesteringsruimte van € 5,4 mln. (= niveau afschrijvingen). De werkelijke investeringsuitgaven lagen in 2015 dus onder dit gemiddelde. Voor een deel is dit terug te voeren op bewuste temporisering van investeringsuitgaven (meldkamer). Voor een ander deel is dit gelegen in stagnatie bij inkooptrajecten vanwege het aanbestedingsrechtelijke aspect ervan. In 2015 is dan ook een onderuitputting op de kapitaallasten waarneembaar. Dit verschil wordt volgens de laatste investeringsraming in de komende periode ingelopen.

4.4 Bedrijfsvoering

Het team Mens en Middelen uit de sector Strategie en Ondersteuning is verantwoordelijk voor een aantal bedrijfsvoering dossiers waaronder: HRM, fitheid en arbo, financiën, strategische inkoop, management ondersteuning, recepties en post en archief. Een deel van de administratieve en uitvoerende taken wordt ingekocht bij Regio Twente. Afspraken hieromtrent zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst die in 2015 verlengd is voor de periode 2015-2016.

In 2015 zijn de basisprocessen geoptimaliseerd en geprofessionaliseerd en daarnaast zijn de volgende concrete resultaten geboekt:

Inkoop, verzekeringen en financiën:

- Groot aantal inkooptrajecten afgerond cf. geldende procedure, waardoor de rechtmatigheid voor een groter deel van de uitgaven contractueel is geborgd.
- Het verzekeringsproces is geprofessionaliseerd en de formatie hiervoor is op orde. Dit doen we in samenwerking met de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland;
- Traject evaluatie financieringssysteem doorlopen (besluit genomen, geschillenprocedure loopt nog)
- Diverse beleidskaders vastgesteld en in uitvoering gebracht (wet M&O, treasury statuut)

Organisatie en personeel:

- Er is een begin gemaakt met de invoering van zaakgericht werken;
- Het FLO beleid voor Brandweer Twente is vastgesteld en bijpassende werkwijzen zijn geïmplementeerd;
- Formatie is definitief in kaart gebracht en er zijn randvoorwaarden gecreëerd voor een doeltreffend beheer van de formatie.
- Het integriteitsbeleid is geactualiseerd en toepasbaar gemaakt voor VRT. In het kader daarvan is een bijhorend spel ontwikkeld om bewustwording te;
- Er is een eerste aanzet gedaan tot de invoering van een E-HRM;

Fitheid en Arbo:

- Het fitheidsbeleid (Fit for the Job) is geïmplementeerd (abonnementen afgesloten met sportscholen, capaciteitsvraagstuk ingekleurd en uitrol sportkleding voorbereid).
- De BHV organisatie voor Brandweer Twente is ingericht en de BHV'ers zijn opgeleid;
- De koude RIE is voor alle locaties van VRT uitgevoerd en up to date;

4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat VRT middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen:

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Instandhouding van het pand aan de Demmersweg, waar de Meldkamer in gevestigd is, conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.
4.	Eigen vermogen begin 2015 Eigen vermogen eind 2015	11.240,- 55.214,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	38.346,- 53.729,-
6.	Jaarresultaat 2015	43.974,-

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.
4.	Eigen vermogen begin 2015 Eigen vermogen eind 2015	470.296,- 571.803,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	104.439,- 142.411,-
6.	Jaarresultaat 2015	101.507,-

4.6 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze zijn met ingang van 2015 tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,0 mln. De percentages voor 2015 staan in onderstaande tabel.

	Maximum	1 ^e kwartaal 2015	2 ^e kwartaal 2015	3 ^e kwartaal 2015	4 ^e kwartaal 2015
Kasgeldlimiet	8,2%	5,9%	5,5%	2,9%	-1,3%

Met de gedifferentieerde leningenportefeuille van € 35,2 miljoen (stand ultimo 2015) is een groot deel van de activa met langlopende financiering afgedekt. Daarmee is de Veiligheidsregio Twente in 2015 binnen de normen van de kasgeldlimiet gebleven. Het lage kasgeldpercentage in het 4^e kwartaal is veroorzaakt door het vervroegd aantrekken van een langlopende lening van € 2,2 miljoen in oktober 2015, vooruitlopend op de afloop van een lening in maart 2016. Belangrijkste redenen voor vervroegd aantrekken van een lange lening waren de op dat moment lage lange rente in combinatie met een prognose van stijgende rente.

De liquiditeitsplanning voor 2016 laat, met name door een groot bedrag aan investeringen, zien dat het kasgeldpercentage weer gaat oplopen. Hier zal tijdig op worden ingespeeld door het opnieuw aantrekken van een lange lening.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen. De kwartaalgemiddelden voor 2015 staan in onderstaande tabel.

	Drempel	1 ^e kwartaal 2015	2 ^e kwartaal 2015	3 ^e kwartaal 2015	4 ^e kwartaal 2015
Middelen buiten de schatkist	0,75%	1,11%	0,55%	1,60%	0,48%

Ten opzichte van 2014 zijn de percentages verbeterd. Toch waren er in 2015 ook nog twee kwartalen waarin niet is voldaan aan de regeling schatkistbankieren. Uitvoering van de treasury (inclusief schatkistbankieren) is

neergelegd bij Regio Twente. Met Regio Twente zijn afspraken gemaakt om op dagelijkse basis te blijven monitoren zodat de drempelbedragen niet worden overschreden in 2016.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 9,9 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2016) staan in onderstaande tabel en laten zien dat de norm ruimschoots wordt gehaald.

	Maximum	2016	2017	2018	2019
Renterisiconorm	20%	4,1%	0,0%	6,1%	0,0%

Ontwikkeling treasuryfunctie

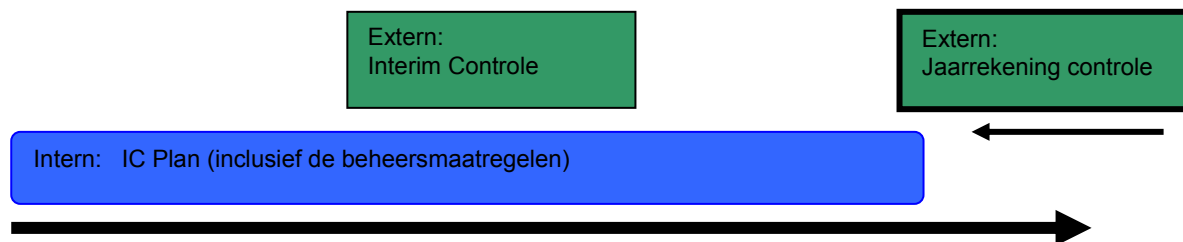
De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verfijnen van de liquiditeitenplanning. In 2015 is voor het eerst een liquiditeitenplanning opgesteld. Het is gebleken dat de liquiditeitspositie aanzienlijk minder negatief uitkwam dan gepland. De uitkomsten van de analyse van het verschil zijn gebruikt bij het maken van de inschattingen voor 2016. Een belangrijk punt daarin blijft het scherper maken van de meerjareninvesteringsplanning.

4.7 Rechtmatigheid

Inleiding

De accountant is verplicht om naast een oordeel over de getrouwheid ook een verklaring af te geven over de (financiële) rechtmatigheid. De controle op rechtmatigheid kent een ruimere interpretatie dan de getrouwheid. De controle op rechtmatigheid wordt, in overleg met de accountant, voor een groot gedeelte intern uitgevoerd. De accountant volgt dit interne proces op afstand en adviseert hierover via een jaarlijks door hun in te stellen interim controle. De uiteindelijke bevindingen over het gehele proces staan vervolgens in het accountantsrapport, dat over de jaarrekening wordt uitgebracht.

Grafische weergave AO/IC VRT

Het algemeen bestuur heeft ten behoeve van de rechtmatigheidstoets door de accountant een geactualiseerd controleprotocol vastgesteld. In dit protocol is de norm voor rechtmatig handelen vastgesteld op de wettelijk voorgeschreven tolerantiegrens van 1% van de begrotingsomvang. Voor het jaar 2015 komt dit neer op ca. € 483.000, -. Deze marge geldt als een maximaal cumulatief toegestaan afwijkingspercentage. Als het totaal aan geconstateerde fouten deze grens overschrijdt, wordt er door de accountant geen goedkeurende verklaring inzake rechtmatigheid afgegeven. Daarnaast geldt voor de accountant een meldingsplicht voor geconstateerde afwijkingen van € 100.000, - en hoger (rapportagetolerantie).

Om de rechtmatigheid te kunnen toetsen zijn er periodiek verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de meest financieel relevante processen. In het IC plan zijn de volgende deelgebieden geïdentificeerd en vastgesteld:

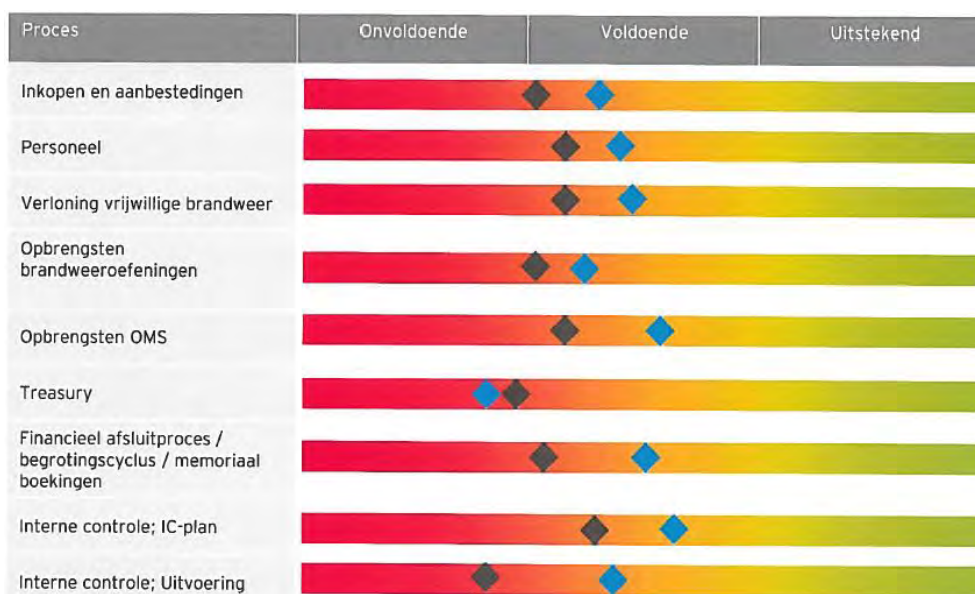
- Inkoop en aanbestedingen;
- Personeel;
- Verloning vrijwillige brandweer;
- Opbrengsten brandweeroefeningen;
- Opbrengsten OMS;
- Treasury;
- Memoriaal boekingen.

Daarnaast wordt i.s.m. de accountant periodiek getoetst op de werking van het interne controleplan.

In 2015 is, op aangeven van de accountant, meer ingezet op procesgerichte benadering van de controles. Hierbij zijn per proces ook de toegepaste beheersmaatregelen gecontroleerd.

Voor de interim controle in het najaar van 2015 zijn de bovengenoemde processen over de eerste drie kwartalen gecontroleerd en zijn de bevindingen vastgelegd in de daarvoor ontwikkelde formats. De dossiers zijn ter beschikking gesteld aan de accountant ter beoordeling van de controles.

Hieronder een samenvatting van de bevindingen zoals vastgelegd in de managementletter:

Bevindingen

De bovenstaande samenvatting laat zien dat de interne beheersing op genoemde deelgebieden en de werking van het AO-IC instrumentarium als geheel is verbeterd. Alleen voor de uitoefening van de treasuryfunctie is een matige score gegeven. Dit heeft te maken met het niet naleven van de afspraken, vastgelegd in het treasurystatuut, over het aantrekken van financieringsmiddelen. Zoals aangegeven in de paragraaf financiering ligt de uitvoering van treasury bij Regio Twente. Naar aanleiding van de bovenstaande constatering zijn additionele uitvoeringsafspraken gemaakt met Regio Twente.

Zoals aangegeven, de bovenstaande tabel presenteert een tussentijds beeld. Een deel van de interne controles (Q4) is ten tijde van het opstellen van de jaarstukken nog niet beoordeeld door de accountant.

4.8 Financieel resumé

De jaarrekening met toelichting en een balans met toelichting zijn volgens de in het BBV gegeven voorschriften ingericht.

In overeenstemming met het BBV is zowel het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, de mutaties op de reserves, als het gerealiseerde resultaat aangegeven.

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten over 2015 komt uit op € 952.525,- nadelig. In het boekjaar 2015 is een bedrag van € 1.782.583,- onttrokken aan de reserves en € 227.421,- toegevoegd aan de reserves.

Het gaat hierbij om de volgende onttrekkingen en toevoegingen:

- Dotatie aan reserve FLO n.a.v. positief saldo op FLO
- Onttrekking reserve solidariteitsfonds
- Onttrekking reserve programma TS&S
- Onttrekking reserve loon- en prijsindex 2015
- Saldobestemming 2014

Hierdoor komt het gerealiseerde resultaat op € 602.638,- voordelig.

4.9 Balans per 31-12-2015

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de reserves

ACTIVA	Ultimo 31-12-2015	Ultimo 31-12-2014
2. Vaste activa		
Investerings met een economisch nut	50.735.939	50.732.991
Gronden en terreinen	4.010.116	20.065.129
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	27.632.757	10.742.731
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	0	0
Vervoermiddelen	11.062.004	11.917.582
Machines, apparaten en installaties	503.600	588.572
Overige materiele vaste activa	7.527.461	7.418.976
In erfpacht uitgegeven gronden	0	0
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	0	0
3. Financiële vaste activa	72.610	72.610
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	0	0
Overige langlopende leningen u/g	72.610	72.610
Totaal vaste activa	50.808.549	50.805.601
Vlottende activa		
4. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	610.123	564.985
Vorderingen op openbare lichamen	210.803	288.599
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
Overige vorderingen	399.320	276.385
Overige uitzettingen		
5. Liquide middelen	737.535	1.593.355
Kassaldi	748	448
Bank- en girosaldi	736.787	1.592.906
Spaartegoeden	0	0
6. Overlopende activa	1.075.438	1.377.009
Vooruitbetaalde bedragen	682.209	1.007.103
Nog te ontvangen bedragen	393.229	369.907
Totaal vlottende activa	2.423.096	3.535.349
TOTAAL GENERAAL	53.231.645	54.340.949

PASSIVA**Vaste passiva****7. Eigen vermogen**

Algemene reserve
Bestemmingsreserve
Nog te bestemmen resultaat

8. Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's
Onderhoudseguisatievoorzieningen
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

9. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Geldleningen

Ultimo
31-12-2015

Ultimo
31-12-2014

603.302	1.555.826
-1.524.568	-1.661.235
1.525.231	2.910.722
602.638	306.339
0	0
0	0
0	0
0	0
35.200.000	33.000.000
35.200.000	33.000.000

Totaal vaste passiva

35.803.302

34.555.826

Vlottende passiva**10. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar**

Bank- en girosaldi
Overige schulden

11. Overlopende passiva

12.159.491	13.733.915
0	0
12.159.491	13.733.915
5.268.853	6.051.209

Totaal vlottende passiva

17.428.343

19.785.124

TOTAAL GENERAAL

53.231.645

54.340.949

4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Programma's	x € 1.000	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 na wijziging			Rekening 2015			Begroting 2014 na wijziging			Rekening 2014		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Veiligheidsbureau		1.573	2.125	-552	1.573	2.125	-552	2.197	2.756	-559	1.573	2.101	-528	1.934	2.439	-505
Brandweer		5.619	44.295	-38.676	5.619	44.295	-38.676	8.164	48.070	-39.906	7.179	45.874	-38.694	7.600	47.079	-39.479
GHOR		906	1.641	-735	906	1.641	-735	927	1.435	-508	906	1.649	-743	906	1.455	-549
Gemeenten		239	247	-8	239	247	-8	450	401	50	239	245	-6	378	265	113
		8.336	48.307	-39.971	8.336	48.307	-39.971	11.739	52.662	-40.923	9.897	49.868	-39.971	10.817	51.238	-40.421
Algemene dekkingsmiddelen																
Gemeentelijke bijdrage		39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971
Totaal dekkingsmiddelen		39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971
Resultaat voor bestemming				0			0			-953			0			-450
Toevoeging/onttrekking aan reserves																
VRT		0	0	0	0	0	0	1.783	227	1.555	0	0	0	3.501	2.745	756
Totaal bestemmingen		0	0	0	0	0	0	1.783	227	1.555	0	0	0	3.501	2.745	756
Resultaat na bestemming				0			0			603			0			306
Resultaat reguliere bedrijfsvoering											603306					

4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economische nut:

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economische nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn conform de vastgestelde nota activering en afschrijving.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door instemmen van het algemeen bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een format waarin wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2015

Activa

1. Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Overige investeringen met een economisch nut	50.735.939	50.732.991
Totaal materiële vaste activa	50.735.939	50.732.991

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Gronden en terreinen	4.010.116	20.065.129
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	27.632.757	10.742.731
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	-	-
Vervoermiddelen	11.062.004	11.917.582
Machines, apparaten en installaties	503.600	588.572
Overige materiele vaste activa	7.527.461	7.418.976
Totaal investeringen economisch nut	50.735.939	50.732.991

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer. De kolom 'bijdragen van derden' is achterwege gelaten, omdat dit niet van toepassing was in 2015.

	Boekwaarde 31-12-2014	Investering	Des- Investering	Afschrijving	Correctie	Boekwaarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	20.065.129	294.030	-	-	16.349.043-	4.010.116
Woonruimten	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	10.742.731	1.655.129	-	1.114.145	16.349.043	27.632.757
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	11.917.582	1.264.483	309.655	1.810.407	-	11.062.004
Machines, apparaten en installaties	588.572	57.733	539	142.167	-	503.600
Overige materiele vaste activa	7.418.976	2.202.018	52.078	2.041.455	-	7.527.461
Totaal invest. econ. nut	50.732.991	5.473.393	362.271	5.108.173	-	50.735.939

Desinvestering

Bij vervoermiddelen gaat het om de ontvangen BPM. Deze is in mindering gebracht op het investeringsbedrag. Bij overige materiele vaste activa betreft dit creditfacturen.

Afschrijving

Met de komst van Brandweer Twente heeft een harmonisatie plaatsgevonden van de adempluchtoestellen. Dit heeft geleid tot een eenmalige afschrijving van buiten gebruik gestelde toestellen. Daarnaast zal in 2016 de nieuwe kazerne in Haaksbergen in gebruik worden genomen. De huidige kazerne heeft per 31-12-2015 een te hoge boekwaarde waardoor een inhaalafschrijving heeft plaatsgevonden zodat de kazerne in 2016 volledig afgeschreven zal worden. Het gaat in totaal om een bedrag van € 119.599,-.

Correctie

In de jaarstukken 2014 is de boekwaarde van de kazernes in Enschede opgenomen onder gronden en terreinen. De boekwaarde is hierop aangepast.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

Investeringen 2015	
- Dienstvoertuigen	202.659
- Dienstbussen	525.166
- Portofoons	466.243
- Bedrijfsgebouwen (verbouwing)	1.100.406
Totaal investeringen	2.294.474

Voor een totaal overzicht van de gedane investeringen in 2015 wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2015 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2014	Investering	Des- investering	Afloss. / Afschr.	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2015
Overige langlopende leningen:	-	-	-	-	-	-
Hypothecaire leningen personeel	72.610	-	-	-	-	72.610
Totaal financiële vaste activa	72.610	-	-	-	-	72.610

Per 31 december 2015 wordt niet overwogen om vaste activa af te stoten.

Viottende activa

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Vorderingen op openbare lichamen		
	210.803	288.599
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen		
overige rekening-courant tegoeden	-	-
Overige vorderingen		
Debiteuren	382.947	175.107
Voorschotten projecten	-	-
Overige vorderingen	16.373	101.278
Overige uitzettingen		
Deposito's	-	-
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	610.123	564.985

4. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Kasgelden	748	448
Rekening-courant tegoeden banken	736.787	1.592.906
Spaar te goeden	-	-
Totaal liquide middelen	737.535	1.593.355

Rekening-courant tegoeden banken heeft voor € 700.000,- betrekking op schatkistbankieren.

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet.

Drempelbedrag € 362.303

Middelen buiten de schatkist aangehouden:

Kwartaal	Gemiddeld bedrag buiten schatkist	Percentage begroting
1e kwartaal	537.164	1,11%
2e kwartaal	267.969	0,55%
3e kwartaal	774.486	1,60%
4e kwartaal	229.741	0,48%

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

5. Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Vooruitbetaalde bedragen	682.209	1.007.103
Nog te ontvangen bedragen	393.229	369.907
Totaal overlopende activa	1.075.438	1.377.009

Vooruitbetaalde bedragen is als volgt opgebouwd:

- Aanpassing van de wijze van verantwoording van repressieve opleidingen ad. € 200.399,-.
- Licentiekosten voor het dienstjaar 2016 die eind 2015 zijn betaald ad. € 365.604,-.
- Overige facturen die betrekking hebben op het dienstjaar 2016 die eind 2015 zijn betaald ad. € 116.206,-.

Passiva

Vaste passiva

6. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Algemene Reserve	1.524.568-	1.661.235-
Bestemmingsreserves:		
voor egalisatie van tarieven	-	-
overige bestemmingsreserves	1.525.231	2.910.722
Resultaat na bestemming	602.638	306.339
Totaal eigen vermogen	603.302	1.555.826

De algemene reserve is als volgt opgebouwd:

- Algemene reserve: € 379.347
- Reserve FLO Enschede: € 1.870.788 -
- Reserve FLO Borne: € 33.128 -

Reserve FLO Enschede

Gemeente Enschede en Veiligheidsregio Twente hebben op 16 oktober 2013 sluitende afspraken gemaakt over de afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. Deze additionele set afspraken is vastgelegd in een juridisch bindende overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat Veiligheidsregio Twente een vordering van gemeente Enschede ad. € 1.980.000 accepteert die bestaat uit in het verleden gemaakte FLO-kosten. Om deze last niet af te wentelen op de overige gemeenten is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen.

Reserve FLO Borne

Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2^e loopbaan ingevoerd. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen is FLO-overgangsrecht afgesproken. De gemeenten hebben afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om per gemeente een egalisatiereserve in te stellen.

In het BBV staat dat het niet mogelijk/toegestaan is om een negatieve bestemmingsreserve te vormen. Derhalve zijn de bovenstaande reserves op verzoek van de accountant en conform besloten in het AB overleg van 29 juni 2015 tijdelijk in minder gebracht op de algemene reserve.

Het gerealiseerde resultaat dat in de balans is opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Gerealiseerde resultaat	602.638	306.339

7. Voorzieningen

In 2015 zijn er geen voorzieningen opgenomen in de balans.

8. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	35.200.000	33.000.000
Totaal vaste schulden van één jaar of langer	35.200.000	33.000.000

De leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

Lening	Looptijd
2.000.000	3 jaar
3.000.000	4 jaar en 363 dagen
3.000.000	9 jaar en 364 dagen
2.200.000	10 jaar
5.000.000	14 jaar en 365 dagen
5.000.000	20 jaar
5.000.000	25 jaar
10.000.000	30 jaar
35.200.000	

De langlopende leningen (20 jaar of langer) zijn afgesloten bij de Nederlandse Waterschapsbank. De meer kortlopende leningen zijn aangetrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De rentelasten van de bovenstaande leningenportefeuille bedraagt in 2015 € 1.074.600,-.

9. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Kasgeldleningen	-	-
Bank- en giroaldi	-	-
Overige schulden		
Crediteuren:	3.353.548	2.179.489
Afrekening projecten:	-	-
Rekening courant verhoudingen:	-	-
Diverse overige schulden:		
nog te betalen VRT	6.535.765	5.526.447
kruisposten	570.178	527.980
Kasgeldlening	1.700.000	5.500.000
Totaal netto vlottende schulden	12.159.491	13.733.915

Nog te betalen

Boekwaarde per 31-12-2015 bestaat voornamelijk uit de volgende bedragen:

- Af te dragen loonbelasting: € 1.295.864,-.
- Af te dragen BTW: € 76.274
- FLO constructie van gemeente Enschede: € 1.981.790,-.

Op 16 oktober zijn gemeenten Enschede en Veiligheidsregio Twente definitief overeengekomen tot afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. De afspraak is vastgelegd in een juridisch bindende (en van weerszijde ondertekende) overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat de vordering ad € 1.981.790, - die gemeente Enschede in achterliggende jaren op dit dossier op Veiligheidsregio Twente heeft opgebouwd, ook als schuld in de boeken van Veiligheidsregio Twente wordt opgenomen. De verplichting is te billijken in de wetenschap dat het FLO-overgangsrecht op termijn leidt tot vrijval van budget dat gemeente Enschede met ingang van 2013 inbrengt. Met deze vrijval zal de opgenomen schuld stapsgewijs in de periode 2017-2020 worden afgelost.

De schuld van € 1.981.790, - is in boekjaar 2013 volledig als last genomen in de exploitatie. Om de exploitatielast van dekking te voorzien is equalisatiereserve FLO-Enschede ingesteld. De betreffende reserve heeft in 2014 een negatieve stand. Deze stand is echter te verantwoorden vanwege de budgettaire vrijval op termijn. Met deze vrijval wordt het negatieve saldo met ingang van 2017 in tranches (t/m 2020) aangezuiverd. In dezelfde periode wordt de schuld die de organisatie is aangegaan met gemeente Enschede vereffend (cash-out).

De schuld wordt beschouwd als een kortlopende verplichting, omdat aan de overeenkomst met Enschede geen bepalingen voor rentevergoeding verbonden zitten.

Onderstreept wordt dat de financiering van het FLO-overgangsrecht (waarvan deze transitorische post onderdeel vormt) een bilaterale constructie is tussen betrokken gemeente en Veiligheidsregio Twente. Financiële effecten die het gevolg zijn van FLO-beleid en 2^e loopbaanbeleid (in positieve dan wel negatieve zin) worden afzonderlijk verrekend met de desbetreffende gemeente.

- Inkoop portofoons: € 466.243, -
- Te betalen rente vaste geldleningen over 2015: 894.970, -
- Uit te betalen vergoedingen over 2015: 585.686, -. In 2014 is besloten om de vergoedingen om de twee maanden uit te betalen. De vergoedingen over november en december 2015 zijn respectievelijk in januari en februari 2016 uitbetaald.

Kruisposten

Kruisposten heeft voor € 561.537,- betrekking op de rekening-courant verhouding tussen VRT en Meldkamer Twente. De rekening-courant verhouding is ingesteld om het betalingsverkeer te regelen met één van de verbonden partijen.

10. Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Vooruitontvangen bedragen:		
Veiligheidsregio Twente	5.268.853	6.051.209
Totaal vooruitontvangen bedragen:	5.268.853	6.051.209

Het verloop van de vooruitontvangen bedragen in 2015 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2014	Vermeer- deringen	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2015
Vooruitontvangen bedragen	-	200.000	-	200.000
Vooruitontvangen Veiligheidsbureau	1.717.058	210.000	348.269	1.578.789
Vooruitontvangen VRT Bestuur	1.703.743	91.817	693.426	1.102.134
Vooruitontvangen GHOR	624.610	33.631	-	658.241
Vooruitontvangen Gemeenten	83.000	-	-	83.000
Vooruitontvangen VRT Overig	-	6.134.595	6.089.890	44.705
Subsidie Opleidingen Crisiscommunicatie	10.500	-	-	10.500
Vooruitontvangen BRW algemeen	350.000	-	26.841	323.159
Vooruitontvangen S&O / Management	155.014	-	75.014	80.000
Vooruitontvangen S&O / Beleid & Strategie	15.456	-	-	15.456
Vooruitontvangen S&O / Mens & Middelen	98.000	-	-	98.000
Vooruitontvangen BV / Brandveilig leven	162.054	-	133.742	28.313
Vooruitontvangen BV / Advies	25.000	-	-	25.000
Vooruitontvangen V&K / Kenniscentrum	348.785	-	198.786	149.999
Vooruitontvangen B&T / Service & Beheer	116.587	-	22.739	93.849
Vooruitontvangen Repressie Management	124.854	12.942	7.636	130.160
Vooruitontvangen VRT Platform IVZ	155.882	48.620	107.630	96.872
Vooruitontvangen subsidie Safety Field Lab	181.418	216.000	10.287	387.131
Vooruitontvangen V&K / Opleiden&Oefenen	179.248	-	15.703	163.545
TOTAAL:	6.051.209	6.947.605	7.729.961	5.268.853

Langlopende financiële verplichtingen

In het kader van de overdracht de brandweer zijn de contracten geïnventariseerd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. Per ultimo 2015 beschikt de veiligheidsregio over ca. 63 lopende contracten die voornamelijk betrekking hebben op de volgende organisatieonderdelen:

- Gebouwenbeheer;
- Informatievoorziening;
- Algemeen beheer.

De contractwaarde is in totaal berekend op € 6.092.279,-.

4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves

In deze paragraaf worden de mutaties van de reserves toegelicht, de aard, reden en het oordeel per 31-12-2015 van de onderstaande reserves zijn te vinden in bijlage 3.

Naam reserve	Saldo 01-01-2015	Resultaatbestemming 2014	Toevoegingen 2015	Onttrekkingen 2015	Saldo 31-12-2015
Algemene reserve					
Algemene reserve	211.345	168.003			379.347
Reserve FLO Enschede	-1.843.831		-26.957		-1.870.788
Reserve FLO Borne	-28.749		-4.379		-33.128
Totaal algemene reserve	-1.661.235	168.003	-31.335	0	-1.524.568
Bestemmingsreserves					
Onderhoudskosten Meldkamer	28.058				28.058
Presteren met processen	26.172				26.172
Brandweermaterieelplan	192.941				192.941
Solidariteitsfonds BT	549.548			549.548	0
Bedrijfsvoering Troned/ TSC	68.000				68.000
FLO Almelo	284.718		153.589		438.307
FLO Hengelo	384.981		105.167		490.148
Innovatie	500.000			218.396	281.604
Verhoging begroting 2015	876.303			876.303	0
Totaal bestemmingsreserves	2.910.722	0	258.756	1.644.247	1.525.231
Totaal reserves	1.249.487	168.003	227.421	1.644.247	663

4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen

In 2015 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

4.15 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) (semi) publieke sector is per 1 januari 2013 van kracht en stelt maxima aan de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden in de (semi) publieke sector. De WNT zegt dat de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevenden niet mag uitstijgen boven een beloningsmaximum. Dit komt voor het boekjaar 2015 neer op een bedrag van € 178.000,- (inclusief belaste onkostenvergoeding en werkgeversbijdrage pensioenpremie). Daarnaast geldt een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000 dan wel naar rato van voltijdsdienstverband.

Functie(s)	Beloning in euro's	Belastbare onkostenvergoeding	Werkgeversdeel van voorzieningen ten behoeve van beloning betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Omvang dienstverband (in FTE)	Interim	Motivering overschrijding norm
Topfunctionaris								
Secretaris, hoofd Veiligheidsbureau H.G.W. Meuleman	€ 107.933,43	n.v.t.	€ 14.971,86	n.v.t.	n.v.t.	1,0	nee	n.v.t.
Commandant Brandweer Twente S.J.M. Wevers	€ 141.719,61	n.v.t.	€ 15.849,78	n.v.t.	n.v.t.	1,0	nee	n.v.t.
Directeur Publieke gezondheid drs .Th. J.M. van Rijmenam	€ 9.642,67	n.v.t.	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	nee	n.v.t.
Districtchef Twente F. Ouald Chaib	€ -	n.v.t.	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	nee	n.v.t.
Coördinerende gemeentesecretaris J. Eshuis								
H. ten Brinke	€ -	n.v.t.	€ -	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	nee	n.v.t.

Noot: mw. Knol, dhr. Van Eck en dhr. ten Brinke nemen onbezoldigd zitting in de veiligheidsdirectie.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur, per 15-12-2014. Zowel het Algemeen als het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door politieke ambtsdragers, vanuit deelnemende gemeenten. Deze vervullen hun functie onbezoldigd en hebben geen dienstverband bij Veiligheidsregio Twente.

Functie	Vertegenwoordiger	Gemeente	Bezoldiging
AB Lid	mevrouw J.H.M. Hermans-Vloedveld	Almelo	€ -
AB Lid	de heer mr. drs. R.G. Welten	Borne	€ -
AB Lid	de heer mr. R.S. Cazemier	Dinkelland	€ -
Voorzitter AB	de heer dr. G.O. van Veldhuizen	Enschede	€ -
AB Lid	de heer G.J. Kok	Haaksbergen	€ -
AB Lid	mevrouw A.H. Raven BA	Hellendoorn	€ -
AB Lid	de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	Hengelo	€ -
AB Lid	mevrouw drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel	Hof van Twente	€ -
AB Lid	de heer mr. drs. M. Sijbom	Losser	€ -
AB Lid	de heer drs. T.J. Schouten	Oldenzaal	€ -
AB Lid	de heer A.C. Hofland	Rijssen-Holten	€ -
AB Lid	de heer mr. M.K.M. Stegers	Tubbergen	€ -
AB Lid	de heer ir. C.L. Visser	Twenterand	€ -
AB Lid	de heer ing. J.H.M. Robben	Wierden	€ -
DB lid	mevrouw J.H.M. Hermans-Vloedveld	Almelo	€ -
DB lid	de heer dr. G.O. van Veldhuizen	Enschede	€ -
DB lid	de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	Hengelo	€ -
DB lid	de heer A.C. Hofland	Rijssen-Holten	€ -
DB lid	de heer mr. M.K.M. Stegers	Tubbergen	€ -

4.16 Analyse rekeningresultaat

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste afwijkingen van lasten en baten ten opzichte van de begroting. Dit overzicht geeft aan, het rekeningresultaat voor bestemming, een overzicht (met specificatie) van de beschikkingen over de reserves en het rekeningresultaat na deze beschikking.

Analyse rekeningresultaat

	Lasten	Baten	Saldo
Primitieve begroting	48.307	8.336	39.971-
Loon- en prijsindex 2015			
Begroting na wijziging	48.307	8.336	39.971-
Interne verrekeningen			
Na interne verrekeningen	48.307	8.336	39.971-
Administratieve wijziging			
Na wijziging administratief	48.307	8.336	39.971-
Realisatie voor bestemming	52.662	11.739	40.923-
Verschil realisatie voor bestemming - begroting na wijziging	4.355	3.403	953
Verklaring:			

Onderwerp	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
<u>Personeelskosten</u>				
Salarissen	Lasten: De hogere lasten worden voornamelijk verklaard door de kosten voor inhuur van personeel. Baten: Samenhangend met de hogere kosten voor inhuur zijn er niet begrote inkomsten uit UWV uitkeringen en opbrengsten uit detacheringen. Per saldo is de afwijking op lasten minder dan die op baten, vanwege de lagere werkgeverslasten, het later invullen van vacatures en het subsidiabel zijn van de salariskosten van enkele medewerkers (project Impuls Omgevingsveiligheid).	133	423	290
Vergoedingen & toelagen	Lasten: Lagere vergoedingen deels beïnvloed door het terugdringen van loze meldingen (verificatie van automatische brandmeldingen).	257-	17	274
		124-	440	564-

<u>Materieelkosten</u>				
Exploitatie OMS	Lasten: Hogere lasten door tegenvallers in de exploitatie, nakomende kosten en het delen van juridische kosten vanwege een rechtszaak omtrent de aanbesteding van de migratie. Baten: Het negatieve saldo betreft de niet ingevulde taakstelling.	228	100-	328-
FLO	Lasten: De uitgaven waren in 2015 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.	227-		227
Gebouwen, materieel en materialen	Lasten: Hogere lasten door extra onderhoudsopdrachten (deels onvoorzien) voor gebouwen en hogere exploitatielasten van gebouwen (catering, energie). Daar staat tegenover (ondanks een tweetal inhaalafschrijvingen) een lagere last op het totaal van de kapitaallasten op gebouwen, materieel en materiaal. Baten: Met name door de niet begrote opbrengsten uit de verkoop van voertuigen.	707	288	419-
ICT	Lasten: Overschrijding met name door de ontwikkeling van nieuwe toepassingen (o.a. project RTR) en daaruit volgende kosten van software en licentie. Baten: Tegenover de hogere lasten staan deels opbrengsten als gevolg van interne doorbelasting van de ICT kosten.	434	272	162-
Niet gerealiseerde bezuinigingen	Baten: De niet gerealiseerde baat heeft betrekking op enkele bezuinigingen die nog niet zijn geëffectueerd in 2015.	23-	110-	87-
Beleidslijn rekeningsaldo 2015	Baten: Het rekeningsaldo 2015 wordt deels toegerekend aan de Rijksbijdrage, conform beleidslijn. Dit wordt verwerkt als een negatieve baat.		92-	92-

Onderwerp	Toelichting	Lasten	Baten	Saldo
Programma TS&S	Baten en lasten: Voor de uitgaven en inkomsten van dit programma zijn geen budgetten opgenomen. Wel heeft het algemeen bestuur ingestemd met het beschikbaar stellen van budget voor het negatieve saldo. Het saldo wordt gedekt vanuit de ingestelde reserve.	413	194	219-
Solidariteitsfonds	Baten: Betreft het solidariteitsfonds om voor gemeenten tijdelijk negatieve begrotingseffecten als gevolg van het normalisatietraject weg te nemen. Dekking vindt plaats vanuit de gelijknamige reserve.		550-	550-
Loon- en prijsindex 2015	Baten: Dit is opgevoerd als een taakstelling. Het bedrag is onttrokken aan de hiervoor ingestelde reserve.		876-	876-
Financierings- resultaat	Baten en lasten: Per saldo positief vanwege het feit dat een deel van de langlopende activa met niet rentedragende middelen (BDUR-geleden) of kortlopende middelen is gefinancierd. Het resultaat is licht negatief beïnvloed door een administratieve correctie op de doorgeschoven BTW 2010-2013.	1.299	1.558	259
Vakbekwaamheid: opleiden	Lasten: De kosten vallen enerzijds lager uit als uitvloeisel van de in 2014 gewijzigde verantwoordingswijze van de repressieve opleidingskosten en anderzijds door de vertraging in gesprekscyclussen en de daaruit volgende opleidingen.	308-		308
Effect BTW- compensatie	Baten: Dit is het berekende positieve effect van de compensatie van de BTW via de BDUR.		100	100
Bedrijfsvoering en algemeen beheer	Baten: Het betreft niet begrote bijdragen en subsidies voor o.a. geneeskundig oefencentrum Zuidkamp, LCMS en het project evenementenkalender. Lasten: Tegenover deze extra baten staan ook extra lasten. Daarnaast zijn er minder lasten dan begroot voor bedrijfsvoeringtaken (juridische zaken, verzekeringen en informatiemanagement). Per saldo is er dus een voordeel op dit onderdeel.	55	111	56
Gemeenschap- pelijke Meldkamer	Lasten: In verband met de beoogde transitie naar een bovenregionale meldkamer zijn investeringen uitgesteld wat heeft geleid tot lagere kapitaallasten. Baten: Tegenover de lagere lasten staan deels ook lagere bijdragen van de andere deelnemers.	248-	177-	71
Troned	Baten en lasten: De gemaakte kosten voor bedrijfsvoering en het project zijn gedekt vanuit de oefeningen die door derden zijn afgenomen en vanuit de beschikbare incidentele middelen.	1.674	1.674	-
Vakbekwaamheid: oefenen	Baten: De opbrengsten, voornamelijk de bijdragen van gemeenten voor Bevolkingszorg, zorgen voor een positieve afwijking. Lasten: Tegenover deze hogere baten staan ook hogere lasten voor oefeningen Bevolkingszorg. Het totaal van de lasten voor oefenen valt toch lager uit door het doorschuiven van trainingen (o.a. de witte kolom) naar 2016 om planningstechnische redenen.	81-	253	334
Projecten	Baten en lasten: In 2015 zijn een aantal projecten (o.a. CO24, Redsuit) uitgevoerd die gedekt zijn vanuit de ontvangen subsidies.	196	196	-
Platform IVZ	Baten en lasten: De gemaakte kosten zijn gedekt vanuit de separate bijdragen van de Twentse gemeenten.	212	212	-
Saldobestemming 2014	Lasten: Betreft het deel van het jaarrekeningsaldo 2014, dat is gerestitueerd aan de gemeenten.	138		138-
Overige	Baten en lasten: Overige baten en lasten.	10	10	-
		4.479	2.963	1.516-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		4.355	3.403	952-
Toevoegingen / onttrekkingen reserves		227	1.783	1.555
Verschil gerealiseerde resultaat – begroting na wijziging		4.582	5.186	603
Gerealiseerde resultaat				603

4.17 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	40.923.281	39.970.757	39.970.757
Lasten			
Saldo excl. mutaties reserves	40.923.281	39.970.757	39.970.757
Toevoeging/onttrekking aan reserve	-1.555.162		
Saldo incl. mutaties reserves	39.368.119	39.970.757	39.970.757

4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	1.953	0	0
Verkoop voertuigen	168	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	603	0	0
Algemeen			
BTW compensatie	795	0	0
Totaal incidentele baten	3.519	0	0

Incidentele lasten	Realisatie Begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	1.961	0	0
Inhaalafschrijvingen	120	0	0
OMS	82	0	0
Verkoop voertuigen	89	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	605	0	0
Algemeen			
BTW compensatie	850	0	0
Totaal incidentele lasten	3.707	0	0

Toelichting:

Brandweer

Diverse projecten

In 2015 zijn er binnen het programma Brandweer verschillende projecten uitgevoerd die geleid hebben tot incidentele baten en lasten. Het gaat hierbij om de o.a. de volgende projecten:

- RTR
- Troned
- Redsuit
- Impuls Omgevingsveiligheid
- Risk Factory

De kosten van de bovenstaande projecten zijn voor een groot deel gedekt door ontvangen subsidies en inkomsten van het Rijk.

Inhaalafschrijvingen

Met de komst van Brandweer Twente heeft een harmonisatie plaatsgevonden van de ademluchttoestellen. Dit heeft geleid tot een eenmalige afschrijving van buiten gebruik gestelde toestellen. Daarnaast zal in 2016 de nieuwe kazerne in Haaksbergen in gebruik worden genomen. De huidige kazerne heeft per 31-12-2015 een te hoge boekwaarde waardoor een inhaalafschrijving heeft plaatsgevonden zodat de kazerne in 2016 volledig afgeschreven zal worden.

OMS

Het openbaar brandmeldsysteem is in 2014 gemigreerd. Tegelijk met de migratie is het OMS-beheer uitbesteed aan Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. In 2015 is op OMS een eenmalige tegenvaller ontstaan vanwege het alsnog in rekening brengen van een substantieel deel van de verbindingskosten over 2014.

Verkoop voertuigen

In 2015 is een aantal afgeschreven voertuigen verkocht. Hier tegenover staan de kosten die zijn gemaakt met betrekking tot het afbouwen van de voertuigen. Daarnaast is het resultaat beïnvloed door een ongecorrigeerd controleverschil. Dit betreft het aan- en verkoop van één voertuig waarvan de inkomsten in 2014 en de kosten in 2015 zijn verantwoord. Dit is ook toegelicht in het verslag omtrent de uitkomsten van de accountantscontrole van de jaarrekening.

Multidisciplinaire onderwerpen

Diverse projecten

In 2015 zijn er binnen de programma multidisciplinaire onderwerpen verschillende projecten uitgevoerd die geleid hebben tot incidentele lasten. Deze lasten zijn volledig met inkomsten van het Rijk dan wel anderszins afgedekt. Het gaat hierbij om de o.a. de volgende projecten:

- CO24
- TSS
- Evenementenkalender

Algemeen

BTW compensatie

Met ingang van het laatste kwartaal 2010 (invoering wet Veiligheidsregio's) worden de GHOR-taken en taken op gebied van de crisisbeheersing beschouwd als een eigen taak van de veiligheidsregio's. Hiermee verviel met ingang van die datum voor dit deel van het takenpakket officieel de doorschuifmogelijkheid. Vanwege onduidelijkheid over het brandweerdeel is het BTW-regime tot 2014 gehandhaafd. Daarnaast is met ingang van 2011 ten onrechte geen BTW in rekening gebracht op de verzorgde trainingen voor derden. In 2015 zijn de bovenstaande BTW kwesties in overleg met de fiscus afgehandeld.

4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2012 e.v. van Veiligheidsregio Twente.

Legenda:

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon wordenesignaleerd;
- c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
- d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig isesignaleerd;
- b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
- c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
- d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het algemeen bestuur verantwoord.

Omschrijving	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			waarvan rechtmatige lasten	waarvan onrechtmatige lasten	op grond van categorie
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Veiligheidsbureau	1.573	2.125	-552	2.197	2.756	-559	624	631	-7	631	0	A/ B
Brandweer	5.619	44.295	-38.676	8.164	48.070	-39.906	2.545	3.776	-1.230	3.776	0	A/ B
GHOR	906	1.641	-735	927	1.435	-508	21	-206	227	0	0	
Gemeenten	239	247	-8	450	401	50	212	154	57	154	0	A/ B
Subtotaal Domeinen	8.336	48.307	-39.971	11.739	52.662	-40.923	3.403	4.355	-953	4.561	0	
Algemene dekkingsmiddelen												
Algemene bijdragen van gemeenten	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	39.971	0	39.971	39.971	0	39.971						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0						
Resultaat voor bestemming			0			-953						
Toevoeging/ onttrekking aan reserves												
Veiligheidsregio Twente	0	0	0	1.783	227	1.555						
Subtotaal mutaties reserves	0	0	0	1.783	227	603						
Resultaat na bestemming			0			603						

Toelichting

Algemeen

Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Uit de analyse blijkt dat in het algemeen hogere lasten in grote mate worden gecompenseerd door hogere inkomsten, cq. lagere uitgaven op andere posten.

(begrotingsoverschrijding lasten) (€ 4.278.292)

- De hogere lasten voor oefeningen op locatie Troned ad. € 1.429.747,- worden gecompenseerd door inkomsten van de deelnemers (gemeenten/ derden) en incidentele inkomsten van het Rijk (categorie A).
- De inhaalafschrijving op ademlucht en kazerne Haaksbergen ad. € 119.599, - past binnen het bestaande beleid maar kon niet tijdig worden gesignaleerd. Dit betreft een correctie op de ademluchttoestellen die vanwege harmonisatie (afgerond eind 2015) buiten gebruik zijn gesteld en een correctie op de boekwaarde van kazerne Haaksbergen die in 2016 volledig afgeschreven moet zijn omdat de nieuwe kazerne dan in gebruik wordt genomen (categorie B).
- Overschrijding op platform IVZ ad. € 211.544,- wordt gecompenseerd door inkomsten van de gemeenten (categorie A).
- Afwikkeling BTW kwestie rondom de GHOR-taken, multidisciplinaire taken en de verzorgde oefeningen op Troned voor derden ad. € 849.946,- is grotendeels gecompenseerd door inkomsten van derden en inkomsten van het rijk (categorie A).
- Incidentele lasten met betrekking tot de diverse projecten die in 2015 zijn uitgevoerd ad. € 1.141.078 worden gedeeltelijk gecompenseerd door ontvangen subsidies en incidentele inkomsten van het Rijk (categorie A).
- Overschrijding op onderhoud gebouwen ad. € 526.378,- past binnen het bestaande beleid maar kon niet tijdig worden gesignaleerd. De overschrijding is door toedoen van onvoorziene tegenvallers en nadere interpretatie van de verbouwing van de kazerne in Enschede pas in het vierde kwartaal aan het licht gebracht. Op dat moment waren al verplichtingen aangegaan die hebben geleid tot een overschrijding (categorie B).

Bijlagen

Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage

Gemeente	In rekening gebracht	Resultaat 2015
Almelo	4.722.309	71.198
Borne	1.012.556	15.266
Dinkelland	1.535.812	23.155
Enschede	12.151.692	183.211
Haaksbergen	1.311.803	19.778
Hellendoorn	1.966.050	29.642
Hengelo	5.874.419	88.568
Hof van Twente	2.378.086	35.854
Losser	1.403.644	21.163
Oldenzaal	1.673.576	25.232
Rijssen / Holten	2.017.214	30.413
Tubbergen	992.893	14.970
Twenterand	1.652.753	24.919
Wierden	1.277.950	19.268
Totaal	39.970.757	602.638

Bijlage 2 Recapitulatiestaat

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
Veiligheidsregio Twente algemeen					
5910000	Kapitaallasten		6.195.759	6.618.205	422.446
6911000	Geldleningen uitzettingen < 1 jr		0	53	53
6914000	Geldleningen uitzettingen > 1 jr		0	2.290	2.290
6922000	Algemene baten en lasten		989.878	834.638	-155.240
Veiligheidsbureau					
5120001	Leiding VB		130.583	130.583	0
5120002	Managementondersteuning		336.307	336.307	0
5120003	Operationele ondersteuning VB		124.206	124.206	0
5120004	Meldkamerzaken		56.536	56.536	0
5120005	Kwaliteit en informatievoorziening		214.211	214.211	0
5120006	Risicobeheersing & -communicatie		62.165	62.165	0
6112001	Bestuurs en beleidadvisering	592.557	634.063	0	-41.506
6112002	Multidisciplinair oefenen	178.207	98.531	0	79.676
6112003	Samenwerking en innovatie	141.065	78.582	0	62.483
6112004	Gemeenschappelijke meldkamer	443.179	590.013	212.464	65.630
6112005	Managementondersteuning VB	161.314	125.071	0	36.243
6112006	Multidisciplinair planvorming	74.479	460	0	74.019
6112007	Risico- en crisiscommunicatie	118.978	78.294	0	40.684
6112008	Informatiemanagement	168.308	173.446	0	-5.138
6112009	Kwaliteit	144.775	40.764	0	104.011
6112010	Project algemeen	36.593	20.058	0	16.535
6112011	Project Co24 maatschappelijke ICT diensten		120.650	120.650	0
6112012	Platform IVZ		211.544	211.544	0
6112015	Project TSS Inc.		475.064	194.179	-280.885
6112016	Project CO24 DAK		48.383	46.226	-2.157
6112017	Veiligheidsstrategie		37.228	35.000	-2.228
6112019	Programma TS&S		817	0	-817
6112054	Doorontwikkeling evenementenkalender Inc.		23.377	23.377	0
6112014	Rijksbijdrage	-1.507.321	0	1.353.702	-153.619
Brandweer					
5120500	Repressie Management		148.995	148.995	0
5120505	Repressie Leiding&Coördinatie		314.550	314.550	0
5120510	Repressie Ondersteuning		1.045.034	1.045.034	0
5120515	Repressie Meldkamer		1.103.506	1.103.506	0
5120520	Repressie Midden		2.137.268	2.137.268	0
5120525	Repressie Noord		1.658.795	1.658.795	0
5120530	Repressie Noord Oost		918.846	918.846	0
5120535	Repressie Oost		6.401.069	6.401.069	0
5120540	Repressie West		893.017	893.017	0
5120550	Beheer & Techniek Management		117.030	117.030	0
5120553	Beheer & Techniek Onderhoud & Techniek		1.595.758	1.595.758	0
5120556	Beheer & Techniek Service & Beheer		1.132.582	1.132.582	0
5120560	Brandveiligheid Management		121.517	121.517	0
5120562	Brandveiligheid Advies		1.947.419	1.947.419	0
5120565	Brandveiligheid Brandveilig Leven		780.199	780.199	0

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
5120568	Brandveiligheid Toezicht & Objectinformatie		1.577.767	1.577.767	0
5120570	Vakbekwaamheid & Kennis Management		129.015	129.015	0
5120573	Vakbekwaamheid & Kennis Kenniscentrum		637.023	637.023	0
5120576	Vakbekwaamheid & Kennis Opleiden & Oefenen		2.435.460	2.435.460	0
5120580	Strategie & Ondersteuning Management		567.104	567.104	0
5120582	Strategie & Ondersteuning Mens & Middelen		2.586.742	2.586.742	0
5120585	Strategie & Ondersteuning Beleid & Strategie		1.006.067	1.006.067	0
5120588	Strategie & Ondersteuning Operat. Info.voorz.		974.271	974.271	0
5930720	Algemeen Beheer Mens & Middelen		1.932.367	1.932.367	0
5930730	Algemeen Beheer S & O		2.396.360	2.396.360	0
6112107	Preparatie meldkamer	147.516	93.785	0	53.732
6112127	Basisomgeving servers		161.332	117.590	-43.742
6112129	Basisomgeving infrastructuur-netwerk		256.684	0	-256.684
6112130	Basisomgeving werkplekken		184.453	2.554	-181.899
6112141	Veiligheidsnet		78.606	0	-78.606
6112144	Projecten Informatievoorziening		195.165	92.166	-103.000
6112148	Printers		55.947	0	-55.947
6112149	Mobiele devices		244.242	181	-244.061
6112151	Telefonie vast		67.847	0	-67.847
6112152	Audiovisuele communicatie		156.981	0	-156.981
6112153	Techniek COH/ROT		1.344	0	-1.344
6112154	C2000/P2000		61.937	0	-61.937
6112155	MDT/Tablet		111.292	3.360	-107.932
6112156	Software		858.088	0	-858.088
6112157	LCMS		7.442	0	-7.442
6112158	RTR		64.597	55.877	-8.720
6112160	Basisomgeving		389.708	0	-389.708
6112161	Operationele informatievoorziening		389.708	0	-389.708
6112500	Basisbrandweerzorg	16.403.797	10.959.729	12.750	5.456.818
6112501	Specialistische brandweerzorg	34.297	755.886	4.662	-716.927
6112505	Beleid & Ontwikkeling Repressie		2.913.350	0	-2.913.350
6112580	Onderhoud & Techniek	3.200.916	2.617.783	103.747	686.881
6112581	Gebouwenbeheer	4.622.388	6.343.801	100.146	-1.621.267
6112582	Planning & Logistiek	333.693	349.627	0	-15.934
6112583	Beheer materieel	3.418.118	2.818.931	212.710	811.897
6112584	Onderhoud Materieel		478.727	0	-478.727
6112585	Beleid & Ontwikkeling Beheer & Techniek		541.840	0	-541.840
6112545	Beleid & Ontwikkeling Brandveiligheid		842.063	0	-842.063
6112550	Advies Brandveiligheid	2.099.142	1.114.374	0	984.768
6112551	Advies Industriële, Fysieke en Externe Veiligheid		185.562	0	-185.562
6112552	Advies Evenementen en Tijdelijke Vergunningen		185.562	0	-185.562
6112554	Impuls Omgevingsveiligheid OV		77.829	77.829	0
6112555	Brandveiligheid Brandveilig Leven	877.399	176.337	133.742	834.804
6112556	Brandveilig Leven Voorlichting		468.120	0	-468.120
6112557	Brandveilig Leven Educatie		156.040	0	-156.040
6112560	Controles Brandveiligheid	1.275.941	944.701	0	331.240
6112565	Brandveiligheid Objectinformatie	415.796	314.900	0	100.896
6112621	Project Redsuit Inc.		26.841	26.841	0
6112630	Opleiden	606.445	1.849.684	0	-1.243.239
6112631	Oefenen	2.602.396	2.370.291	23.586	255.691
6112632	Fitheid	603.291	113.945	9.136	498.481
6112640	Brandonderzoek	164.743	290.133	0	-125.390

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
6112641	Kwaliteit vakbekwaamheid	134.817	0	0	134.817
6112642	Innovatie Lerend Vermogen		239.728	0	-239.728
6112643	Beleid & Ontwikkeling Vakbekwaamheid & Kennis		435.673	0	-435.673
6112644	Projecten	134.817	363.474	214.489	-14.168
6112645	Bedrijfsvoering Troned	134.817	1.429.747	1.458.869	163.939
6112660	Strategie & Ondersteuning	6.067.373	0	75.014	6.142.387
6112120	Openbaar brandmeldsysteem (OMS)	-541.119	588.334	620.300	-509.154
6112685	Beleid & Ontwikkeling S&O		194.854	0	-194.854
6112691	Niet toegewezen financiële taakstellingen	-2.181.145	0	0	-2.181.145
6112704	Beheer & Beleid Financieel		1.534.476	0	-1.534.476
6112705	Beheer & Beleid Personeel		511.492	0	-511.492
6112710	Arbo & Fitheid		255.746	0	-255.746
6112715	Inkoop		255.746	0	-255.746
6112720	Bestuurs- en Beleidsadvisering en Ondersteuning		593.867	0	-593.867
6112725	Externe Communicatie		197.956	0	-197.956
6112730	Interne Communicatie		98.978	0	-98.978
6112735	Managementinformatie		98.978	0	-98.978
6112750	Open dagen		6.131	0	-6.131
6112014	Rijksbijdrage	-1.879.587	0	3.559.275	1.679.688
GHOR					
5120300	Leiding GHOR		107.780	107.780	0
5120301	Bureau GHOR		638.693	638.693	0
6112300	Risicobeheersing GHOR	76.756	83.218	0	-6.462
6112301	GHOR functionarissen	332.213	307.623	0	24.590
6112302	Opleiding, training & oefening	427.125	110.033	672	317.764
6112303	Materieel	111.946	48.750	0	63.196
6112304	Operationele planvorming	64.343	141.451	43.743	-33.365
6112305	Operationele inzet	34.834	56.632	0	-21.798
6112306	Beleid- en beheerscyclus	9.468	9.570	0	-102
6112307	Interne bedrijfsvoering	389.802	429.455	145	-39.508
6112308	Communicatie GHOR	45.318	55.497	0	-10.179
6112309	Overleg gnk keten	90.777	114.182	0	-23.405
6112310	Overleg extern	42.400	44.042	0	-1.642
6112312	Zuidkamp		34.627	35.777	1.151
6112014	Rijksbijdrage	-890.000	0	846.992	-43.008
Gemeenten					
5120400	Gemeentelijke processen		145.051	145.051	0
6112400	Bevolkingszorg	245.894	388.074	211.231	69.051
6112401	Crisiscommunicatie		12.541	973	-11.567
6112014	Rijksbijdrage	-238.104	0	238.104	0
Totaal Veiligheidsregio Twente					
		39.970.757	95.231.362	54.308.081	-952.524
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten					
					-952.524
6998000	Mutaties reserves		227.421	1.782.583	1.555.162
Gerealiseerde resultaat					
		39.970.757	95.458.783	56.090.664	602.638

Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2015 van de reserves

Algemene reserve	
Reden	Deze reserve komt voort uit het "Beleidskader batige rekeningsaldi". Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.
Oordeel per 31-12-2015	Betreft een algemeen dekkingsmiddel en is daarom per definitie houdbaar. Betreffende reserve is bij de verzelfstandiging overgeheveld. Het plafond van de reserve is herzien n.a.v. de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Materieel plan	
Reden	Betreft een reserve die is gevormd na invoering van het materieel plan in 1999, om een budgettaire neutrale update van het plan af te dekken. Het plan is geleidelijk geïmplementeerd. De niet bestede gelden na lancering van het plan zijn in de reserve gedoteerd in afwachting van de evaluatie van het plan in 2013 (in verband met regionalisering).
Oordeel per 31-12-2015	Betreffende reserve is gevormd in een periode waarin de brandweer nog niet was geregionaliseerd. Het materieel plan beslaat het regionaal inzetbare deel van het wagenpark van de brandweer en is bedoeld als dekkingsbron van eenmalige aanpassingen in dat wagenpark. Hierbij gaat het om zowel dienstvoertuigen als hulpverlenings- en redvoertuigen. De geplande evaluatie in 2013 is feitelijk gaande, maar is vanwege de reorganisatie opgegaan in een tweetal afzonderlijke evaluaties, namelijk • besprekingen voertuigenplan (dienstvoertuigen) • project innovatieve incidentbestrijding (hulpverlenings- en redvoertuigen). Voor beide deeltrajecten worden twee sporen bewandeld, namelijk een spoor efficiency (reductie materieel) en een spoor innovatie (vernieuwing materieel). Beide sporen kunnen gepaard gaan met extra eenmalige uitgaven waarvoor het materieel plan bedoeld is. Bij de efficiencyroute kan worden gedacht aan extra afschrijvingslasten, die het gevolg zijn van harmonisatie van onderdelen van het wagenpark een harmonisatieslag. (harmonisatie van materieel levert in termen van inkoop, onderhoud en beheer structurele besparingen op). De innovatieroute vraagt ook om dekking voor eenmalige lasten, zoals voor het traject van aanpassing van tankwagens met het oog op het creëren van een brandkraanafhankelijke bluswatervoorziening.

Onderhoudskosten Meldkamer	
Reden	Het opvangen van extra (technische) onderhoudslasten binnen meldkamerdomein (C2000).
Oordeel per 31-12-2015	Betreft reserve is gevormd om extra onderhoudskosten voor meldkamerinfrastructuur op te vangen. De reserve is in 2012 ingesteld wetende dat de meldkamer aan de vooravond staat van een landelijke reorganisatie. In het licht van de transitie dienen tijdelijk extra technische voorzieningen te worden aangelegd (GMS, C2000, CityGIS en bijbehorende hardware (servers)) die extra onderhoud vergen. De reserve is bedoeld om deze lasten (deels) van dekking te voorzien

Faciliteren gemeentelijke presteren met processen	
Reden	Het project 'Presteren met Processen' betekent voor de Twentse gemeenten een aanzienlijke investering op het gebied van de gemeentelijke rampenbestrijding. Om de gemeenten te faciliteren bij de implementatie van het project wordt een reserve aangehouden.
Oordeel per 31-12-2015	In samenspraak met gemeenten is in 2013 de regionale crisiscommunicatiepoule opgericht. Daarmee is een belangrijke organisatorische stap in de (gemeentelijke) rampenbestrijding gezet. De crisisorganisatie is echter in dit stadium nog niet volledig opgeleid en geëquipeerd (o.a. het goed kunnen combineren van informatie uit het landelijk systeem (LCMS) met aanverwante informatie zoals social media). Met name het laatste vergt ontwikkelingskosten die ten dele met deze reserve kunnen worden bekostigd.

Egalisatie FLO	
Reden	Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2e loopbaan ingevoerd. Brandweerfunctionarissen in een bezwarende functie treden niet meer

	vervroegd uit, maar stromen na uiterlijk 20 jaar door naar een niet-bezwarende functie. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. Aan dit recht zitten langjarige financiële consequenties vast. Het overgangsrecht FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) treft een viertal gemeenten: Almelo, Hengelo, Enschede en Borne. Deze gemeenten hebben hiervoor afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is per gemeente een egalisatiereserve ingesteld. De bilaterale financiële afspraken worden periodiek geëvalueerd. De eerste evaluatie vindt plaats in 2016.
Oordeel per 31-12-2015	Aanhouden van deze middelen is noodzakelijk, gezien de langjarige afspraken die hierover zijn gemaakt. Egalisatiereserves Enschede en Borne zijn, volgens de regelgeving BBV, in mindering gebracht op de algemene reserve. Deze reserve worden in de financiële administratie echter wel separaat verantwoord. Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf toelichting op de balans.

Bedrijfsvoering Troned/ TSC	
Reden	In juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten tot instelling van deze reserve. Het oefencentrum Troned vormt onderdeel van de Twente Safety Campus (TSC). Dit centrum wordt buiten de gemeentelijke bijdrage om gefinancierd. Het oefencentrum is gehouden aan het uitgangspunt van een kostendekkende exploitatie. In boekjaar 2013 is de locatie meer dan kostendekkend geëxploiteerd. Voor de exploitatie van Troned (TSC) wordt gepleit voor een gesloten circuit van financiering. Dit sluit namelijk aan op het idee om TSC te beschouwen als een afzonderlijke entiteit binnen de organisatie. Daarmee is voor de safety campus een vertrekpunt gemarkeerd en dat geeft duidelijkheid richting toekomst (in welke constellatie TSC ook wordt voortgezet). Het genoemde bedrag betreft het exploitatieoverschot van 2013. Dit resultaat is dus bereikt met middelen die niet van Twentse gemeenten afkomstig zijn.
Oordeel per 31-12-2015	Het project loopt door en daarmee is voortzetting van de reserve nodig.

Innovatie	
Reden	Het wettelijke takenpakket van veiligheidsregio's is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Voor een deel hangt dit samen met landelijke initiatieven (ministerie V&J, Instituut Fysieke Veiligheid). Voor een deel zijn de veranderingen het gevolg van technologische of maatschappelijke ontwikkelingen. Veiligheidsregio Twente neemt vanwege haar zorg voor een goede uitoefening van haar wettelijke taak deel aan projecten die zich richten op nieuwe werkwijzen of nieuwe toepassingen van de crisisorganisatie. Dit krijgt vorm in het programma TS&S. Het algemeen bestuur heeft in 2014 deze reserve ingesteld voor de ontwikkeling van de routekaart programma TS&S en de uitwerking van de waardeproposities.
Oordeel per 31-12-2015	Een deel van de reserve is ingezet ter dekking van de lasten in 2015. Naar verwachting zal het resterende deel worden aangesproken in 2016.

Bijlage 4 Single Information Single Audit

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF				
V&J	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T)	
			Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01	
			€ 7.310.135	

Bijlage 5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage 6 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AO	Administratieve Organisatie
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
ARBO	Arbidsomstandigheden
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BERAP	Bestuursrapportage
BEVI	Besluit externe veiligheid
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BRT	Bedrijfsbureau Regio Twente
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVL	Brandveilig Leven
BZ	Bevolkingszorg
B&T	Beheer & Techniek
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HV's	Hulpverleningsvoertuigen
HRM	Human Resource Management
IC	Interne Controle
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
LCMS	Landelijke crisis management systeem
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OO&V	Openbare Orde & Veiligheid
OTO	Opleiden, Training & Oefenen
PDC	Productendienstencatalogus
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
PG	Publieke Gezondheid
P&C	Planning & Control
RIE	Risico inventarisatie en -evaluatie
RBC	Raad van Brandweercommandanten
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
ROT	Regionaal operationeel team
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SA	Salaris administratie
SISA	Single Information Single Audit
S&O	Strategie & Ondersteuning
TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VB	Veiligheidsbureau
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
V&J	Veiligheid & Justitie
V&K	Vakbekwaamheid & Kennis
VNET	Veiligheidsnet
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WNT	Wet Normering Topinkomens
WVR	Wet Veiligheidsregio's

POSTBUS 1400, 7500 BK ENSCHEDE

Aan de gemeenteraden van de aan Veiligheidsregio Twente
deelnemende gemeenten

adres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

telefoon
088 256 7800

internet
info@vrtwente.nl

UW KENMERK:

BEHANDELD DOOR: Dennis Ellenbroek

ONS KENMERK: VRT/VB/DE/16001244

E-MAIL: d.ellenbroek@vrtwente.nl

DATUM: 13 april 2016

TELEFOON: 088 256 8408

ONDERWERP: Ontwerpbegroting 2017

Geachte raad,

Hierbij treft u aan de ontwerpbegroting van Veiligheidsregio Twente (VRT), dienstjaar 2017. Daarin is verwoord welke taken de organisatie het komende jaar verricht, welke prioriteiten daarbij zijn gesteld en wat de financiële implicaties daarvan zijn. VRT geeft uitvoering aan de programma's Brandweer, GHOR, Multidisciplinaire onderwerpen en Gemeenten. Deze programma-indeling sluit aan op de structuur van de organisatie.

De begroting 2017 is opgesteld conform de onlangs door het algemeen bestuur vastgestelde "Uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2017".

Het begrotingssaldo (aandeel gemeenten in begrotingstotaal) is als gevolg van deze uitgangspunten voor het dienstjaar 2017 geraamd op € 41,3 mln. Daarmee is de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2016 gestegen met € 0,8 mln. (= 1,9%). Het verschil is voornamelijk terug te voeren op de raming van loonontwikkelingen (mede veroorzaakt door het principeakkoord over een nieuwe cao) en gemaakte afspraken in het principebesluit d.d. 22 februari 2012. De grondslag voor de raming van de loonontwikkelingen is in een eerder stadium met gemeenten overeengekomen.

Voor een nadere specificatie van de ontwikkeling van de bijdrage wordt verwezen naar paragraaf 6.4 van de programmabegroting.

Het begrotingssaldo is ondanks loon- en prijsontwikkelingen lager dan het saldo van het moment waarop het traject van regionalisering in gang is gezet (dienstjaar 2011). Dit vanwege de reeks van taakstellende bezuinigingen die sindsdien aan onze organisatie is opgedragen, zowel door gemeenten als het Rijk. In totaal bedraagt de bezuinigingstaakstelling € 6,1 mln. (= 12% van de begroting). Om hieraan inhoud te geven, is het takenpakket van de organisatie de laatste jaren vanuit verschillende invalshoeken doorgelicht. Vorig jaar hebben we de laatste taakstelling verwerkt in de begroting 2016 e.v.. Deze taakstelling is nog niet geheel geëffectueerd en loopt tot en met 2018. Van de totale bezuinigingstaakstelling van 6,1 mln. is per 1-1-2016 80% gerealiseerd. Op grond van uitkomsten van verschillende analyses heeft ons algemeen bestuur vorig jaar aangegeven om geen verdere bezuinigingen op te leggen en eerst de huidige opgave te realiseren. Wij zijn en zullen nog in gesprek gaan met de portefeuillehouders financiën over hoe we uitvoering aan de taakstellingen kunnen geven.

In bijlage 3 is de bijdrage per gemeente weergegeven op basis van de Cebeon-norm, rekening houdend met de afgesproken ingroei-regeling. Met de Cebeon-norm wordt bedoeld dat de kosten worden verdeeld op basis van maatstaven uit het Gemeentefonds voor cluster OOV, subcluster "Brandweer en Rampenbestrijding". Het algemeen bestuur heeft op 29 juni 2015 besloten tot deze financieringswijze. Tegen dit besluit is beroep aangetekend door de gemeenten Oldenzaal, Tubbergen en Borne. Het geschil, dat is neergelegd bij de provincie, heeft geen schorsende werking en is daarom (nog) niet van invloed op de uitkomsten van de ontwerpbegroting.

Opgemerkt wordt dat de bijdrage in vergelijking met die van vorig jaar voor enkele gemeenten betekenisvol is beïnvloed door de herijking van het gemeentefonds in het voorjaar van 2015. De ontwikkeling qua bijdrage beweegt vanwege de koppeling naar het Gemeentefonds grotendeels mee met de inkomstenkant van gemeenten en heeft zodoende een nivellerend effect op het begrotingsbeeld van gemeenten. Dit principe van "meeademen" was voor het algemeen bestuur één van de redenen om over te gaan tot deze financieringswijze.

Voor de komende periode zijn de activiteiten van de organisatie wederom onderwerp van studie. Enerzijds is dit een gevolg van de gekozen financieringswijze: met de Cebeon-norm wordt de bijdrage feitelijk versleuteld op basis van structuurkenmerken, die tezamen de omvang van het (generieke) veiligheidsrisico van een gemeente vormen. Deze sleutel wint aan rechtvaardigheid als VRT ernaar streeft om bij een vergelijkbaar risicobeeld een gelijkwaardig niveau aan diensten te leveren. Daarom is met ons algemeen bestuur een traject afgesproken waarin concreet gevolg wordt gegeven aan dit streefbeeld.

Anderzijds wordt binnen dezelfde horizon het beleidsplan 2016-2019 tussentijds geëvalueerd. Het beleidsplan is vorig jaar vastgesteld nadat deze voor een zienswijze is voorgelegd aan de gemeenteraden. De evaluatie heeft tot doel om de voortgang in het realiseren van de beleidsdoelstellingen te bewaken en daar waar nodig voor de resterende periode accenten te verleggen. Onderdeel van het beleidsplan en derhalve van de begroting 2017 zijn de volgende niet-wettelijke taken:

- Het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld (de niet-wettelijke adviestaak). Hier wordt sporadisch gebruik van gemaakt.
- Het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT wil evenementen zo veilig mogelijk maken.
- Het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de sociale veiligheid-IVZ taken.
- Het bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
- Het in stand houden van een voorziening voor cameratoezicht. Dit wordt bekostigd door de deelnemende gemeenten.
- De organisatie van het innovatieprogramma van Twente Safety and Security (TS&S) dat gefinancierd wordt uit een hiervoor in het leven geroepen bestemmingsreserve.

Het beleidsplan gaat uit van een going-concern financieel kader met inbegrip van de reeds afgesproken bezuinigingen. De voorliggende programmbegroting is feitelijk daarvan een nadere uitwerking voor de jaarschijf 2017.

Het aanbieden van de begroting aan de raad vindt zijn grondslag in artikel 32 van de Regeling VRT. Daarin is bepaald dat het dagelijks bestuur jaarlijks zo tijdig mogelijk de ontwerpbegroting voor het komend kalenderjaar aan de raden van deelnemende gemeenten zendt. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na ontvangst van de begroting bij het dagelijks bestuur een zienswijze naar voren brengen. In dat kader zien wij uw schriftelijke reactie graag uiterlijk 3 juni 2016 tegemoet. Uw eventuele schriftelijke zienswijze wordt met een reactie van het dagelijks bestuur gevoegd bij de ontwerpbegroting, zoals die ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

De programmabegroting wordt op 4 juli 2016 in de vergadering van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente behandeld.

Wij nemen aan u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

dagelijks bestuur Veiligheidsregio Twente,
secretaris,

voorzitter,

H.G.W. Meulerman

dr. G.O. van Veldhuizen

Programmabegroting 2017

Programmabegroting 2017

Definitief concept

Versie 0.2 , 06-04-2016

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u de programmabegroting van Veiligheidsregio Twente, voor het dienstjaar 2017. In de programmabegroting zijn de ambities van de organisatie beschreven langs een drietal “W-vragen”: wat willen we bereiken, wat doen we ervoor en wat gaat het kosten. Deze vragen zijn kernachtig beantwoord. U treft dus geen volledige opsomming van taken aan, maar een uiteenzetting van de speerpunten van beleid voor het jaar 2017.

De organisatie onderscheidt een viertal programma's: Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR, en Gemeenten. Deze indeling sluit aan op de structuur van de organisatie. De ambities per programma zijn beschreven op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van de desbetreffende kolommen en zijn zoveel mogelijk SMART-geformuleerd. Dit maakt het mogelijk om verantwoording af te leggen over het resultaat en waar nodig bij te sturen.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente in het Beleidsplan 2016 – 2019 een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd, welke ook voor het jaar 2017 centraal staan :

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Samenwerking zoeken en intensiveren.

In de programmabegroting zijn naast een beknopte uiteenzetting van de going-concern taken van de organisatie ook de speerpunten van beleid, zoals verwoord in het Beleidsplan 2016 – 2019, verder geconcretiseerd. Centraal staat daarbij de veiligheid van degenen die in Twente wonen, werken en verblijven.

De afgelopen jaren stond in het teken van het doorvoeren van verschillende bezuinigingsoperaties bij de Veiligheidsregio Twente. Daarbij is bepaald dat bepaalde taken minder zullen worden uitgevoerd. Mede door deze bezuinigingsrondes groeit bij een ieder het besef dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot meer veiligheid tegen lagere kosten. De ontwikkelingen in het kader van Twente Safety en Security en Twente Safety Campus hebben tot doel dit door middel van innovatieve ontwikkelingen dichterbij te brengen. Ook in 2017 zal hier verder aan worden gewerkt en we gaan ervan uit dat we weer verschillende mooie zaken kunnen realiseren.

Voorbeelden van belangrijke thema's voor 2017 zijn de doorontwikkelde crisisorganisatie in de praktijk brengen en de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden. Ook zullen we ons blijven inzetten op projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties. In 2017 zal het geactualiseerde regionaal kader werkwijze evenementenveiligheid in de praktijk tot uitvoering komen, waarbij 2017 als een overgangsjaar wordt gezien. In de begroting 2017 is geen nieuw beleid opgenomen. Om als betrokken organisatie te kunnen voldoen aan de toenemende advies- en toezichtsaanvragen zal indien noodzakelijk herprioritering van taken binnen de bestaande organisatie kunnen plaatsvinden. Indien hier knelpunten uit naar voren komen dan zal hierover separaat een bestuursvoorstel volgen.

Voor de uitvoering van de programma's vragen wij een bijdrage van € 41,3 mln. Deze laat ten opzichte van de begroting 2016 een toename zien van c.a. € 0,8 mln. De ontwikkeling van de bijdrage is volledig terug te voeren op eerder genomen besluiten. Een verdere toelichting hierop is gegeven in paragraaf 6.4.

Enschede, 15 juni 2016

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2017	1
Voorwoord	4
Inhoudsopgave	5
1 Inleiding	7
1.1 Programmabegroting van de VRT	7
1.2 Leeswijzer	7
2 Vaststelling	9
3 Veiligheidsregio Twente	11
3.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	11
3.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente	11
3.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?	11
3.4 De organisatie	12
4 Toelichting op de programma's	13
4.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen	13
4.1.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	17
4.2 Programma Brandweer	18
4.2.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	24
4.3 Programma GHOR	25
4.3.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	26
4.4 Programma Gemeenten	27
4.4.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	28
5 Paragrafen	29
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	29
5.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit	30
5.1.2 Structurele weerstandscapaciteit	30
5.1.3 Risico's	30
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	35
5.3 Bedrijfsvoering	37
5.4 Verbonden partijen	38
5.5 Financiering	39
5.6 Rechtmatigheid	40
6 Financiële begroting 2016	42
6.1 Overzicht van baten en lasten en de toelichting	42
6.2 Financiële uitgangs- en aandachtspunten	42
6.3 Meerjarenraming 2017-2020	44
6.4 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage	45
Bijlagen	46
Bijlage 1 Productenmatrix	47
Bijlage 2 Lijst met afkortingen	49

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2017 o.b.v. Cebeon-norm (cluster OOV, subcluster 120) .	51
Bijlage 4 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	52
Bijlage 5 Financiële kengetallen VRT	53

1 Inleiding

1.1 Programmabegroting van de VRT

Sinds het dienstjaar 2005 stellen gemeenschappelijke regelingen een programmabegroting op. Ze volgen hiermee de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat *het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) met ingang van 2005 voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Veiligheidsregio Twente (VRT). Ze heeft een kaderstellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het algemeen bestuur van de VRT bij de uitvoering van zijn sturende en controlerende taak.

1.2 Leeswijzer

In de inleidende hoofdstukken 1 en 2 staan de inhoud en de achtergronden van de programmabegroting beschreven, aangevuld met een samenvatting en het door het DB aan het AB voorgelegde besluit ter vaststelling. Ook hoofdstuk 3 heeft een inleidend karakter: het schetst een beeld van Veiligheidsregio Twente en haar taken en ambities.

De beleidsbegroting omvat programma's en paragrafen. In de programma's (hoofdstuk 4) wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Veiligheidsregio Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de, door BBV verplichte, volgende vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat doen we er voor?
3. Wat gaat het kosten?

De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect, dat kan worden vertaald in één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. Dit wordt uitgewerkt in een programma. De tweede vraag gaat in op activiteiten in termen van de 'output-/outcomegegevens' die nodig zijn voor het bereiken van het beoogde maatschappelijke effect. De derde vraag heeft betrekking op de baten en lasten die aan het programma worden toegewezen om de gewenste effecten te bereiken.

Hoofdstuk 5 behandelt het weerstandsvermogen, het onderhoud van kapitaalgoederen, de bedrijfsvoering, de verbonden partijen, de financieringsfunctie en de rechtmatigheid.

Hoofdstuk 6 behandelt de financiële begroting. De financiële begroting geeft een overzicht van baten en lasten voor 2017 en de meerjarenraming 2017-2020. Door vaststelling autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur om het doen van uitgaven voor realisatie van de programma's.

Het overzicht van baten en lasten, de financiële uitgangspunten bij de begroting 2017 en de meerjarenraming 2017-2020 vormen samen het deel van de programmabegroting dat ten grondslag ligt aan de controle van de rechtmatigheid en het oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant. Onderstaand het overzicht van lasten en baten voor het jaar 2017.

Programma	Lasten*	Baten*	Saldo	Per inwoner**
Veiligheidsbureau	€ 2.235.818	€ 1.779.313	€ 456.505	€ 0,73
Brandweer	€ 45.272.509	€ 5.109.772	€ 40.162.737	€ 64,08
GHOR	€ 1.485.587	€ 826.686	€ 658.901	€ 1,05
Gemeenten	€ 258.481	€ 232.396	€ 26.085	€ 0,04
Totaal	€ 49.252.395	€ 7.948.167	€ 41.304.228	€ 65,90

* betreft de som van alle lasten en baten op productniveau/ projectniveau

** aantal inwoners per 1-1-2016 is geraamd op 626.756

2 Vaststelling

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente, dient de programmabegroting 2017 als geheel vast te stellen. Daarmee autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur tot het doen van de in de programmabegroting opgenomen uitgaven en investeringen, respectievelijk tot het realiseren van opbrengsten. Tevens wordt daarmee de opdracht aan het dagelijks bestuur gegeven om, het daaraan ten grondslag liggende beleid en de paragrafen uit te voeren. Door tussentijdse rapportages en de jaarstukken vindt de verantwoording plaats.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente;
Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 15 juni 2016;

BESLUIT

tot vaststelling van de programmabegroting 2017

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente van 4 juli 2016.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente,
de secretaris,

de voorzitter,

H.G.W. Meuleman

Dr. G.O. van Veldhuizen

3 Veiligheidsregio Twente

3.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente is een samenwerkingsverband op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr). Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met de 14 Twentse gemeenten, politie, OM, defensie, het waterschap en anderen.

Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt gevormd door de burgemeesters van de Twentse gemeenten. Veiligheidsregio Twente is onderverdeeld in een Veiligheidsbureau, Brandweer Twente en de GHOR Twente.

Centraal staan bij het doen en laten van alle activiteiten onze missie en visie. Aan deze missie en visie voegen wij de ambitie toe dat Veiligheidsregio Twente de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering wil geven aan haar wettelijke taken.

3.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.

Door de gezamenlijke aanpak creëren we meer veiligheid in Twente en hebben we aandacht voor de veiligheidsrisico's binnen onze regio. Veiligheidsregio Twente borduurt zo voort op de lange traditie van samenwerken in de regio Twente.

Visie

Iedereen is tot op zekere hoogte mede verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-)organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Dit uit zich in het feit dat wij:

- De veiligheidsrisico's in Twente kennen;
- De aanpak van risico's, rampen en crises coördineren;
- Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren;
- Daar waar nodig samenwerken met overige partijen zoals ambulance, waterschap, defensie, de buurregio's en over de landgrens, etc.
- Deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk;
- Proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente en stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid;
- Inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig leven.

3.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

Wettelijke taken

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen. Wanneer een dergelijke situatie niet voorkomen kon worden, beschikt de veiligheidsregio over middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.

Niet-wettelijke taken

Naast de wettelijke taakstelling voert Veiligheidsregio Twente in de beleidsperiode de volgende niet-wettelijke taken uit:

- a. het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld (de niet-wettelijke adviestaak).
- b. het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT wil evenementen zo veilig mogelijk maken.
- c. Het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de sociale veiligheid-IVZ taken.
- d. Bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
- e. Het in stand houden van een voorziening voor cameratoezicht.

Medio 2015 is het Beleidsplan VRT 2016-2019 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het Beleidsplan vormt het strategische beleidskader en geeft richting aan de inspanningen van Veiligheidsregio Twente voor de komende vier jaar. In deze begroting wordt weergegeven welke activiteiten er de komende begrotingsperiode uitgevoerd worden.

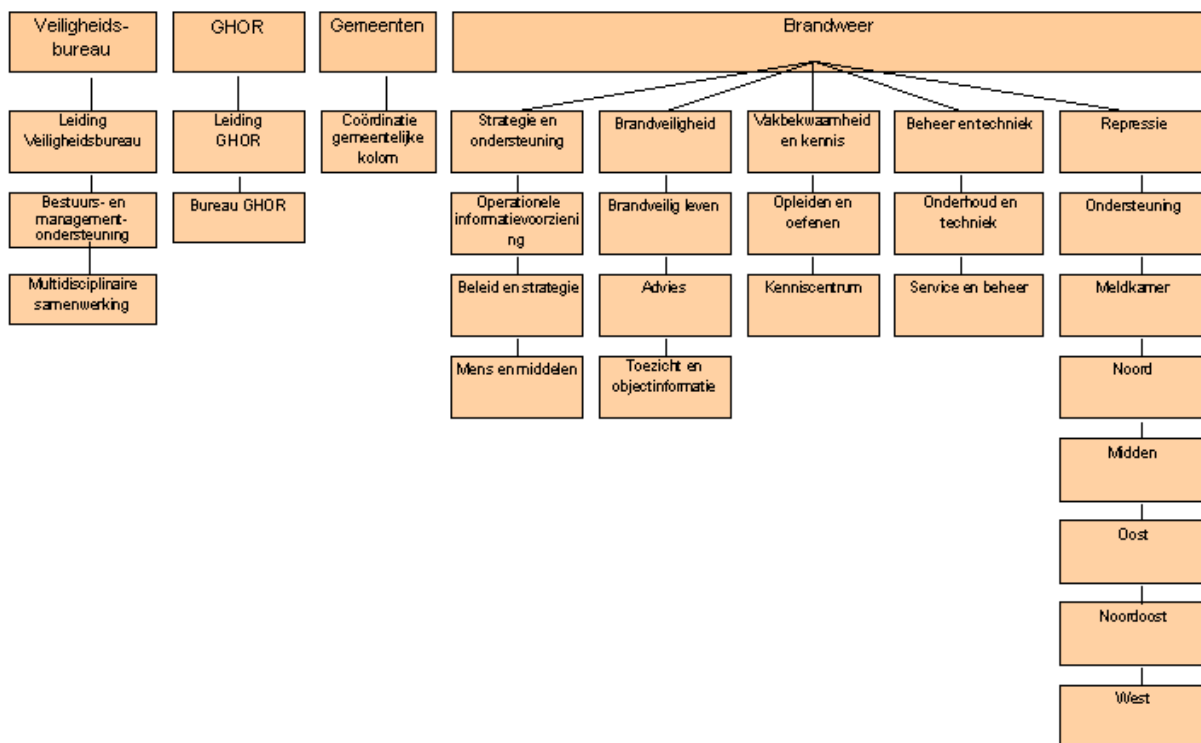
De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiencyslag plaatsvinden, maar deels hebben we ook besloten bepaalde taken minder of helemaal niet meer uit te voeren. De ambities zijn afgestemd op de verminderde beschikbaarheid van financiële

middelen. Wij zijn doordrongen van de noodzaak om goedkoper en dus slimmer te werken, hetgeen er toe leidt dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid.

Veiligheidsregio Twente heeft de ambitie om de komende jaren op deze innovatieve wijze uitvoering te blijven geven aan haar wettelijke taken en op het gebied van innovatieve veiligheid verder door te ontwikkelen, in samenwerking met onze inwoners, partners, private en publieke partijen en maatschappelijke instellingen, waarbij we ons focussen op het voorkomen van incidenten en een toenemende zelfredzame samenleving.

3.4 De organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

Het aantal fte's en het aantal vrijwilligers in de begroting 2017 is als volgt verdeeld over de programma's:

Programma	Aantal fte	Aantal vrijwilligers
Brandweer	313,83	679
Veiligheidsbureau	12,79	
GHOR	9,78	
Gemeenten	2,00	
Totaal	338,40	679

4 Toelichting op de programma's

4.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	: Dr. G.O. van Veldhuizen
Programmamanager	: H.G.W. Meuleman
Toelichting op het programma	
Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.	
Missie en visie	
Missie Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.	
Visie Iedereen is tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-) organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Deze visie uit zich in het feit dat wij: • de veiligheidsrisico's in Twente kennen; • de aanpak van risico's, rampen en crises coördineren; Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren; • deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk; • proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente; • inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven.	
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)	
De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiëncyslag plaatsvinden, maar deels is ook besloten bepaalde taken minder uit te voeren. Het Algemeen Bestuur heeft in zijn vergadering van 16 februari 2015 besloten op de volgende onderdelen verdere bezuinigingen door te voeren : 1. verlagen garanties en beschikbaarheid van functies en middelen; 2. verlagen inspanning vakbekwaamheid; 3. verminderen voorbereiding op rampen en crisis; Mede door de verschillende bezuinigingen die de laatste jaren zijn doorgevoerd, groeit bij een ieder het besef dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid. Veiligheidsregio Twente heeft dan ook de ambitie om de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering te geven aan haar wettelijke taken en op een innovatieve manier verder door te ontwikkelen. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op het bepalen van onze strategische doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij binnen de kaders van het Veiligheidsbureau multidisciplinair rekening willen houden: <u>Vluchtelingenproblematiek</u> Sinds september 2015 is er sprake van een flinke toestroom van vluchtelingen. Het ziet er naar uit dat ook hier de komende jaren nog sprake van zal zijn. In Twente hebben we er bestuurlijk voor gekozen de krachten te bundelen en de gehele keten van opvang, van de crisisnoodopvang tot en met de huisvesting van statushouders, gezamenlijk met de 14 Twentse gemeenten op te pakken. De VRT coördineert in de keten de crisisnoodopvang en noodopvang. De Regio Twente coördineert de overige vormen van opvang. <u>Toenemende nadruk op zelfredzaamheid</u> Een terugkerend thema de laatste jaren is dat Nederland zich moet gaan ontwikkelen van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, samen redzaam zijn, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Dit komt ten dele omdat er minder middelen beschikbaar zijn, doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht	

zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie.

Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven. Hiervoor zijn inmiddels ook al een aantal projecten gestart, bijv. de Risk Factory en de projecten "Veilig Wonen" en "spoorveiligheid".

Digitale samenwerking in de veiligheidsketen

Informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy.

De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media

Onze samenleving is platter en gelijkwaardiger geworden. Mensen bewegen zich door vele verschillende netwerken. Er is minder gevoel voor hiërarchie. Velen willen hun mening, ervaringen delen en kunnen dit dankzij de digitale media sneller dan ooit. Aan de andere kant is alles wat een organisatie doet, mede door de vergaande digitalisering, snel zichtbaar. Niet doen wat je belooft, wordt direct afgestraft. Vertrouwen is een sleutelwoord. Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties. Een voorbeeld hiervan is het media-monitoring systeem.

Veranderde wetgeving

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen.

Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen.

De Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) zijn belast met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. De introductie van de RUD's heeft invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. In Twente is de brandweer geen partner in de RUD, maar wel als extern kennispunt brandveiligheid verbonden aan de RUD.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z'n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg kunnen sneller op het bordje van de gemeenten terechtkomen.

Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. Recentelijk is in opdracht van de minister van Veiligheid & Justitie een gateway review uitgevoerd naar de vorming van de LMO. De uitkomst hiervan is helder maar kritisch.

Het einddoel blijft overeind staan, dat wil zeggen 1 landelijke meldkamerorganisatie met 10 locaties. Alleen de transitiestrategie wordt bijgesteld naar een meer realistische aanpak.

De prioriteit komt te liggen bij de samenvoeging en deze zal onder verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's geschieden. De organisatorische vormgeving van de LMO zal in een later stadium plaatsvinden.

In Oost-Nederland laten we hiermee de landelijke blauwdruk los en bouwen vanuit de vier meldkamers naar 1 locatie. In februari zal een tweedaagse worden belegd om met alle spelers in Oost-Nederland eenzelfde scope te creëren. Daarnaast zijn de verschillende werkgroepen zoals huisvesting, ICT, werkprocessen, HRM, etc. al gestart. De planning is dat medio 2019 het samenwonen in Apeldoorn is gerealiseerd.

Daarnaast speelt nog het vraagstuk rond dat wat achterblijft, vooral een combinatie van meldkamer, RCC en CO24. De komende periode worden hiervoor plannen ontwikkeld.

Landelijke Strategische Agenda

In mei 2014 heeft het Veiligheidsberaad ingestemd met de strategische agenda 'Versterken Veiligheidsregio's'. Met het vaststellen van de strategische agenda hebben de veiligheidsregio's de gezamenlijke ambitie voor de komende jaren verwoord. Hoofddoel van deze agenda is Nederland veiliger te maken door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting. Hoe? Door het versterken van risicobeheersing en crisisbeheersing. Het Veiligheidsberaad werkt aan deze versterking middels zes gezamenlijk vastgestelde prioritaire thema's, waarvan er drie samen met het ministerie van V&J worden opgepakt.

A. Doelstellingen ministerie Veiligheid en Justitie en Veiligheidsberaad:

1. Water en evacuatie
2. Continuïteit van de samenleving
3. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming

- B. Doelstellingen Veiligheidsberaad:
4. Kwaliteit en vergelijkbaarheid
 5. Versterking bevolkingszorg
 6. Versterking samenwerking veiligheidsregio's en Defensie
 7. Informatievoorziening

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Gemeenschappelijke regeling	Algemeen bestuur	12 oktober 2015
Visie Veiligheidsregio Twente	Algemeen bestuur	5 juli 2010
Organisatieplan Veiligheidsregio	Algemeen bestuur	11 april 2011
Crisisplan	Algemeen bestuur	12 december 2011
Evenementenbeleid	Algemeen bestuur	31-05-2010 door voormalig Regionaal College Geactualiseerde versie handreiking op 28-02-2013
Samenwerking en innovatie	Algemeen bestuur	12 maart 2012
Continuïteitsplan	Algemeen bestuur	1 juli 2013
Multidisciplinair opleidings-oefenbeleidsplan 2013-2016	Algemeen bestuur	9 juli 2012
Beleidsplan VRT 2016 - 2019	Algemeen Bestuur	29 juni 2015
Regionaal Risicoprofiel Twente	Algemeen Bestuur	29 juni 2015

Wat willen we bereiken?

Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in kaart te brengen en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente en duidelijkheid over de risico's waardoor mensen in Twente zich beter kunnen voorbereiden.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente voor de komende jaren een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen::

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Betekenisvol samenwerken.

Wat doen we ervoor?

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2017 vanuit het Veiligheidsbureau zijn :

Bestuursondersteuning

- a. Advisering aan en ondersteuning van het bestuur.
- b. Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- c. Coördinatie van de planning en controlcyclus.
- d. Voorzien in de meldkamerfunctie.
- e. Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, gemeenten, politie en partners.

Samenwerking

Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier om samenwerking met de regionale nutsbedrijven, zoals bijvoorbeeld, Essent, Vitens, Cogas, maar ook om samenwerking met Pro Rail, het

waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel, het Regionaal Militair Commando of functionarissen van gedeconcentreerde overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. Het regionale crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.

Samenwerking vindt ook plaats met andere veiligheidsregio's. Met name op Oost 5 niveau. De transitie naar een meldkamer op Oost 5 niveau is daar een goed voorbeeld van.

Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie.

De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident, ondanks het gegeven dat het een niet wettelijke taak is. De afgelopen periode hebben we daar een begin mee gemaakt. Ook in 2017 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door :

- verschillende overlegvormen een structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk is uniforme afspraken met elkaar te maken.
- het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons.

In 2015 zijn met de Duitse partners aan de grens afspraken gemaakt om, bij behoefte aan nadere informatie in brede zin, elkaar te contacteren. Het jaar 2016 is in dit verband te beschouwen als een opstartjaar waarin eerste ervaringen worden opgedaan. Een speciaal hiervoor opgestelde contactatlas waarin de bereikbaarheidsgegevens zijn opgenomen van de verschillende veiligheidsregio's en Kreisen aan de Duits-Nederlandse grens maakt het beter mogelijk om elkaar 'te vinden.' Ook in 2017 zal verder worden ingezet op deze vorm van grensoverschrijdende samenwerking.

Doorontwikkeling crisisorganisatie

In 2014 is door het bestuur het besluit genomen de bestaande crisisorganisatie door te ontwikkelen. Dit om een meer flexibele, slagvaardige en meer outputgerichte crisisorganisatie te krijgen, die de burger centraal stelt. In 2017 zal deze nieuwe structuur zijn ingevoerd.

In oktober 2014 is een multidisciplinaire projectgroep gestart met deze opdracht. In 2016 wordt verwacht dat het Algemeen Bestuur zal instemmen met de denkrichting van de nieuwe crisisorganisatie en opdracht zal geven tot implementatie. Daarvan uitgaande staat het tweede half jaar van 2016 dan ook in het teken van deze implementatie en wordt verwacht begin 2017 de doorontwikkeling te kunnen afronden.

Innovatie

In 2014 is gestart met het samenwerkingsverband Twente Safety & Security. In het samenwerkingsverband TS&S ontmoeten partijen elkaar om samen te werken aan nieuwe veiligheidsoplossingen en om met elkaar kennis en expertise te delen. Doelstelling van het samenwerkingsverband is het ontwikkelen van nieuwe veiligheidsoplossingen en groei in werkgelegenheid in Twente. Gebouwd wordt aan een veiligheidscluster in Twente dat bestaat uit: bedrijven, kennisinstututen, overheid en maatschappelijke organisaties. Inhoudelijk is gekozen voor een aantal speerpunten, deze zijn: Drones en Safety & Security, veilig wonen voor minder zelfredzamen, veilige evenementen, aanpak voor verwarde personen en veilige gebouwen. Twente werkt daarbij ook samen met andere soortgelijke initiatieven in Nederland, te weten: the Hague Security Delta (HSD) en Dutch Institute for Technology Safety & Security (DITSS) uit Eindhoven/Tilburg.

Op het vliegveld Twente wordt een hotspot gecreëerd van bedrijven en overheidspartijen (zoals de brandweer) die samenwerken aan veiligheidsthema's. Co-creatie vindt daar plaats, waarbij de unieke kenmerken van het vliegveld (afgeschermd, mooie testlocatie, veel ruimte) wordt benut. Vanaf 2016 is onder andere gestart met een gemeenschappelijk dronescentrum. Dit ontwikkel, test en opleidingscentrum voor drones is een publiek-private samenwerking waarbij een focusgebied is drones in relatie tot safety & security. In het begrotingsjaar 2017 wordt naast het uitbouwen van de hotspot op het vliegveld gewerkt aan het voorstel voor een Twentse Innovatie Agenda Veiligheid en het verder ontwikkelen van oplossingen voor de genoemde inhoudelijke speerpunten zoals veilig wonen voor minder zelfredzamen.

Risicocommunicatie

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de risico's, rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijkheid van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel. Risicocommunicatie is er niet alleen op gericht dat burgers zich bewust zijn van de risico's, maar ook van de voorbereidingen die ze zelf kunnen treffen en acties die ze kunnen ondernemen op het moment van een incident.

Gemeentelijke kolom

De commissie Bruinooge heeft een gedragen visie en landelijke prestatie-eisen ontwikkeld voor de gemeentelijke processen Bevolkingszorg. De commissie constateert dat de voorbereiding op de crisisbeheersing en dus ook bevolkingszorg, onvoldoende aansluiten op de huidige samenleving. Betrokkenen zijn zelfredzaam, ze helpen elkaar en de betrokken ambtenaren beschikken over improvisatietalent tijdens een crisis. De adviezen en aanbevelingen van deze commissies willen wij ook in 2017 oppakken.

Evenementen

- a. Uitvoering geven aan de regionale werkwijze omtrent evenementenveiligheid.
- b. Beheer evenementenkalender.
- c. Vermarkten van de Twentse evenementenkalender t.b.v. andere veiligheidsregio's.
- d. Digitale koppeling gemeentelijke systemen met Twentse evenementenkalender.

Informatievoorziening

- a. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen infrastructuur
- b. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur)
- c. In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen van de operationele informatievoorziening
- d. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.

Rampenbestrijdingsplannen

Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij amvb worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2017 uitvoering worden gegeven.

4.1.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Multidisciplinair	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 2.235.818	€ 2.292.143	- € 56.325
Totaal baten	€ 1.779.313	€ 1.761.767	€ 17.546
Saldo	€ 456.505	€ 530.376	-€ 73.871

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

4.2 Programma Brandweer

Portefeuillehouder	: S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager	: S.J.M. Wevers (Commandant Brandweer)
Toelichting op het programma	
In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven: • Artikel 25: ○ 1. <i>De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:</i> ▪ a. <i>het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;</i> ▪ b. <i>het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;</i> ▪ c. <i>het waarschuwen van de bevolking;</i> ▪ d. <i>het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;</i> ▪ e. <i>het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.</i> ○ 2. <i>De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.</i> ○ 3. <i>De brandweer staat onder leiding van een commandant.</i> Sinds de oprichting in 2013 is Brandweer Twente met name gericht geweest op het organiseren en inrichten van de basis van de nieuwe organisatie Brandweer Twente. Tevens is gewerkt aan het ontplooiën van een programma in het kader van brandveilig leven ('voor het vlammetje'). Brandonderzoek en kennisuitwisseling zijn in de steigers gezet om in de jaren erna verder uitgebouwd te worden. In 2014 heeft verankering en doorontwikkeling plaatsgevonden in de lijn van de visie en het organisatieplan. De brandweer is, naast het door ontwikkelen van activiteiten in het kader van brandpreventie, gericht op vernieuwen, herverdelen en efficiënt werken ten aanzien van de brandbestrijding ('tijdens en na het vlammetje'). In 2014 heeft de nadruk bij dit laatste gelegen op visievorming en het opstellen van een plan van aanpak. De jaren 2015-2018 staan in het teken van verdere ontwikkeling en realisatie van deze plannen en maatregelen. Conform de uitspraak in het Algemeen Bestuur van 29 juni 2015 wordt hierbij gewerkt aan het groeien naar een vergelijkbare regio: gelijkwaardige inzet/dienstverlening t.a.v. brandweezorg in Twente bij vergelijkbare risico's (qua aard en omvang).	
Missie en visie	
De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweezorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar.	
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)	
1. Omgevingsrecht Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's). Met name de nieuwe Omgevingswet en de private kwaliteitsborging hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en hebben daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer. <u>1A: introductie Omgevingswet</u> De Omgevingswet is één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen. <u>1B: private kwaliteitsborging in de bouw</u> De introductie van private kwaliteitsborging in de bouw betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale	

brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

1C: inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's)

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de handhaving rondom bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken (BRZO-bedrijven) zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wabo als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. In Overijssel is gekozen voor een netwerkconstruct, hetgeen betekent dat er geen fysieke RUD is gevormd, maar iedereen in dienst blijft van de gemeenten en provincie. De brandweer is dus geen partner in de RUD, maar als extern kennispunt verbonden aan de RUD. De financieringssysteem is hiermee ook extern (anders).

De staatssecretaris heeft aangegeven dat vanaf 1 januari 2018 alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam moeten zijn ingericht. Momenteel loopt een evaluatie van de VTH-taken, waarbij ook het functioneren van de netwerkconstructie wordt bekeken. Mocht uit de evaluatie blijken dat een netwerkconstructie niet gelijkwaardig kan functioneren aan de als openbaar lichaam ingestelde omgevingsdiensten, dan is het mogelijk dat de verplichting eerder gaat gelden. Afhankelijk van de ontwikkelingen rondom deze materie kan het aanpassingen vergen van de brandweer omtrent de manier van toezicht en advies in kader van de brandveiligheid.

2. Opkomsttijden en doorontwikkeling repressie

In het huidige Besluit Veiligheidsregio's zijn normtijden voor de opkomsttijden van de brandweer vastgelegd. Het bestuur van de veiligheidsregio kan gemotiveerd van deze normtijden afwijken. Daarbij wordt zij aangezet tot een bewuste afweging van brandveiligheid, waarbij risicobeheersing en preparatie/repressie integraal worden beschouwd. Immers overal in Nederland voldoen aan de gestelde opkomsttijden is niet haalbaar. Er zijn gebieden waar de brandrisico's niet opwegen tegen de investering om de 'ideale' opkomsttijden te halen. Het landelijk Veiligheidsberaad heeft onderzoek laten uitvoeren naar de relatie tussen opkomsttijden en brandveiligheid. Opkomsttijden is op dit moment de enige wettelijke indicator voor prestaties van de brandweer. Dat is onterecht, blijkt uit het door TNO uitgevoerde onderzoek 'RemBrand fase 1'.

De Raad van Brandweercommandanten (RBC) en het Veiligheidsberaad achten het niet zinvol en te beperkend om enkel te sturen op opkomsttijden, zoals thans het geval is met de Wet Veiligheidsregio's. Ook de Inspectie Veiligheid en Justitie steunt deze zienswijze door te stellen dat "door de sterke focus op opkomsttijden het noodzakelijke evenwicht tussen de preventieve en repressieve brandweezorg onderbelicht raakt en aan opkomsttijd wellicht een bovenmatig groot belang wordt toegekend" (Rapport 'Ter Plaatse', juni 2012).

Het eindrapport van dit onderzoek (RemBrand fase 1) is in maart 2013 gepubliceerd en ook aan de commissie Hoekstra aangeboden. Het rapport vormt de basis voor een alternatieve werkwijze waarbij de inzet voor het voorkomen en bestrijden van brand met elkaar in balans zijn.

In het in januari 2015 verschenen eindrapport "Rembrand fase 2" is aan bovenstaande een aanvullende conclusie toegevoegd: het bereiken van 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade' kan alleen in een coproductie tussen verschillende partijen. De brandweer kan dit niet alleen en is hier niet alleen verantwoordelijk voor. Brandveiligheid is een coproductie, het is het resultaat van prestaties van vele actoren, het is een ketenresultaat. De agenda voor minder branden, minder slachtoffers en minder schade zal dus altijd meerdere activiteiten omvatten en zal meerdere partijen aanspreken, die de brandveiligheid kunnen beïnvloeden of mede tot stand brengen.

Terecht stelt de wet eisen aan de brandweer, maar met die eisen alléén wordt geen brandveiligheid georganiseerd. Brandveiligheid wordt bevorderd door zwakke schakels in de keten te versterken. Dat betekent dat risicofactoren moeten worden aangepakt, door de verantwoordelijke partijen aan te spreken en voor brandveiligheid te winnen. De strategie daarbij is zoeken naar winstpotentie: welke factoren zijn relatief eenvoudig te verbeteren en welke actoren zijn relatief gemakkelijk aanspreekbaar? De regie van deze activiteiten ligt voor het plaatselijke bij de gemeenten, ondersteund door de veiligheidsregio, en voor het landelijke bij het Rijk, ondersteund door onder andere de landelijke samenwerkingsverbanden van de brandweer (Veiligheidsberaad, Raad van Brandweercommandanten / Brandweer Nederland, Raad van Directeuren Veiligheidsregio's).

Voor het landelijke niveau ziet de agenda voor minder brand, minder slachtoffers en minder schade er dan als volgt uit, waarbij per thema indicatief de actoren zijn aangegeven:

1. Het snel verbeteren van de rookmelderdichtheid door het bevorderen en ondersteunen van landelijke, en lokale acties enerzijds, en het bevorderen van wet- en regelgeving om werkende rookmelders in woningen te verplichten anderzijds.
2. Het bevorderen van wet- en regelgeving voor Brandveilig meubilair.
3. Veiligheidslabel voor woningen en bewoners (techniek en gedrag)
4. Brandveiligheid in het technisch onderwijs (m.n. bouw- en installatie-gerelateerd).

Op deze onderwerpen is in het verleden en ook in de afgelopen jaren in meer- of mindere mate actie ondernomen, maar tot nu toe heeft het ontbroken aan een afgewogen strategie en aan landelijke regie.

Naast deze inhoudelijke onderwerpen staat de brandweer zelf, samen met anderen, aan de lat voor een aantal voorwaardenscheppende zaken:

1. Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Het Bvr was een van de aanleidingen tot het project RemBrand, met name de opkomsttijden in dat Besluit. Er is nu een alternatief geformuleerd, dat in de sector en met het Ministerie van Veiligheid en Justitie kan worden besproken.
2. Regionaal brandrisicoprofiel. De veiligheidsregio's zouden er goed aan doen om landelijk te komen tot één werkwijze voor een brandrisicoprofiel, in afstemming met het Ministerie van Veiligheid en Justitie.
3. Kennisontwikkeling. Kennis van brand is een noodzakelijke voorwaarde voor het effectief voorkomen, beperken en blussen van brand.

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweezorg 2020. De landelijke zienswijzen worden hierbij toegepast en vertaald naar de Twentse praktijk.

In dit programma wordt ook gewerkt aan het realiseren van het bestuurlijk uitgangspunt van een vergelijkbare regio (voortkomend uit de besluitvorming over de herverdeling financieringssysteem): het realiseren een balans tussen de risico's en de bijbehorende maatregelen. Gelijkaardige brandweezorg in heel Twente bij risico's van dezelfde aard en omvang (AB 29 juni 2015).

Informatie-gestuurd werken is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft dan ook prioriteit. Immers, inzicht in de aard en omvang van de risico's en de prestaties van de brandweer is nodig om de gevraagde afweging te maken.

3. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10. In de komende jaren worden de bestaande meldkamers opgeschaald naar tien locaties. Hieraan is een taakstelling gekoppeld van €10 miljoen in 2015 oplopend tot €50 miljoen. De meldkamer van de toekomst moet over vijf jaar operationeel zijn qua nieuwe werkwijze etc. Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. In Twente is inmiddels een projectorganisatie hiermee bezig.

4. Twente Safety Campus

De Twente Safety Campus is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept. Het Safety Fieldlab is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en platform biedt om samen met kennisinstituten en bedrijven kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Het Fieldlab biedt daarmee bedrijven een platform om kennis en producten naar de veiligheidspraktijk te brengen. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die mogelijk vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa. Het 'doen' gedeelte is het brandweeroefencentrum TRONED waar verschillende hulpdiensten kunnen werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. In de Risk Factory kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden. Hierbij krijgen ze voorlichting en handelingsperspectieven aangeboden.

Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC.

In november 2014 heeft het AB VRT besloten om een deel van TSC uit de projectfase te halen en dit deel als integraal onderdeel van de Veiligheidsregio Twente voor een periode van tenminste 5 jaar te exploiteren en door te ontwikkelen. Daarnaast is in december 2014 door het AB VRT opdracht gegeven voor het uitwerken van een 'open ontwikkelroute' waarin de toekomstige mogelijkheden, inclusief de bijbehorende route en beslispunten, van TSC in samenhang met TS&S worden verkend. Dit wordt opgepakt in het programma Twente Safety Campus. Het bestuur is in november 2015 tijdens de bestuurlijke tweedaagse over veiligheid geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom de Twente Safety Campus.

5. Vrijwilligersagenda

De *Brandweer over morgen* schetst het toekomstconcept voor de brandweer in 2040 met vrijwilligheid als belangrijke basis.

De vrijwilligers vormen de lokale sleutel naar de vermaatschappelijking van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweertzorg rukken zij lokaal niet alleen meer uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en te leren beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in de hele lijnorganisatie vertegenwoordigd.

Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopshaling en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

Om tegemoet te komen aan een oplossing voor de hierboven gestelde punten werken Brandweer Nederland en de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers aan een visie op de inzet van vrijwilligers, waarbij de motivatie en inzet het centrale thema vormen. Twente gebruikt de landelijke visie als input voor het Twentse beleid, waarbij er een tweedeling wordt gemaakt in Visie op vrijwilligheid en de praktische uitvoerbaarheid van dit beleid voor de vrijwilligers. Dit laatste heeft geresulteerd in een vrijwilligersagenda voor de komende jaren.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)	Algemeen Bestuur	Oktober 2011
Principebesluit één Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Maart 2012
Organisatieplan Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Juli 2012
Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019	Algemeen Bestuur	Juni 2015
Dekkingsplan Brandweer Twente	Algemeen Bestuur	Sept 2012 + aanvulling juni 2015
Wet Veiligheidsregio's	Tweede kamer	1 oktober 2010
Beleidskeuze OMS verificatie en STOOM aanpak	Algemeen Bestuur	16 februari 2015

Wat willen we bereiken? (Brandweer breed)

1. Algemeen

Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. De bedrijfssturing is gebaseerd op de resultaten van een gedegen informatiesysteem.

2. Brandveiligheid

Brandweer Twente werkt aan een optimale (brand-)veiligheid waarin het accent verschuift van bestrijden naar voorkomen, door het zo veel mogelijk structureel voorkomen van brandonveilige situaties: 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade'. Brandweer Twente heeft als doel een dalende trend in gang te zetten. Ze heeft hiertoe een heldere en significante rol in de ontwikkeling van de infrastructuur en ruimtelijke ordening in de regio. Om burgers en bedrijven bewuster en verstandiger te maken op het gebied van brandveiligheid ontplooit Brandweer Twente diverse activiteiten. Brandweer Twente wil haar medewerkers (beroeps en vrijwillig) breder inzetten voor zowel incidentbestrijding als veiligheidsvoorlichting. Hiermee wordt de brandweer een organisatie die beroeps en vrijwilligers nog meer mogelijkheden biedt om een maatschappelijk relevante bijdrage te leveren.

3. Repressie

Brandweer Twente biedt dagelijks (24/7) adequate brandweer zorg binnen Twente. Brandweer Twente draagt zorg voor een solide organisatie voor crisis- en rampenbestrijding binnen Twente, waarbij de brandweer een deskundig aandeel levert. Verder wil zij als partner in veiligheid zorgen dat alle betrokken partijen ook daadwerkelijk kunnen bijdragen aan meer veiligheid.

Concreet wil Brandweer Twente in de komende jaren voortvarend aan de slag gaan met slimme repressie. Hiertoe is een risicodifferentiatie uitgewerkt. In de periode 2016-2020 wordt verder gewerkt aan een gelijkaardige verdeling van de brandweertzorg in Twente in relatie tot de risico's. Risico's zijn bestuurlijk geaccepteerd en gecommuniceerd. Slimme repressie wordt verder uitgewerkt. Uitgaande van risicodifferentiatie worden variabele voertuigbezetting (bijvoorbeeld light versie voor bepaalde teams) en nieuwe inzettechnologieën toegepast.

4. Professionalisering

Om brandweertzorg op maat te bieden zonder concessies te doen aan de veiligheid van burgers en brandweermensen wordt gewerkt aan de professionalisering van de brandweerorganisatie. Concreet wordt gewerkt aan lerend vermogen, verdeling van specialismen, versterken van (brand)onderzoek en de doorontwikkeling van Troned naar een multidisciplinair veiligheidscentrum: de Twente Safety Campus. Er zijn

passende oplossingen voor specialismen, gegevens van brandonderzoek komen periodiek ter beschikking en is er meer ruimte voor de inzet van vrijwilligers vanuit de lokale kazernes. Binnen Brandweer Twente zijn vakbekwaamheid en lerend vermogen een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen. Er is ruimte voor vakmanschap en creativiteit van het individu. Formeel en informeel leren zijn communicerende vaten en in balans. Het oefencentrum Troned, als onderdeel van de Twente Safety Campus, is daarin een belangrijk onderdeel en een satelliet in het landelijke netwerk voor oefenen, onderzoek en innovatie. Er is aandacht voor grensoverschrijdende uitwisselingen en activiteiten.

Wat doen we ervoor?

1. Algemeen

- Brandweer Twente is herkenbaar en zichtbaar in de samenleving. We informeren burgers en bedrijven over onze activiteiten. We zijn vanaf 31 kazernes aanwezig in Twente en zijn bereikbaar voor burgers en bedrijven.
- Brandweer Twente levert een actieve bijdrage aan vakgroepen en samenwerkingsverbanden.
- Brandweer Twente beschikt over een gedegen informatiesysteem voor eigen management, bestuur en burger. Informatie-gestuurd werken is een speerpunt binnen Brandweer Twente.

2. Brandveiligheid

- Brandweer Twente is de kennisleverancier en adviseur op het gebied van advies en toezicht op het terrein van fysieke- en brandveiligheid binnen Twente en (als extern kennispunt) t.b.v. de netwerk RUD Twente.
- Brandweer Twente spant zich in om zo veel mogelijk brandonveilige situaties te voorkomen door het geven van adviezen aan gemeente, bedrijven en burgers ten aanzien van brandveiligheid.
- Brandweer Twente voert taken op gebied van Brandveilig Leven uit in de 14 Twentse gemeenten. Diverse activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven, waarbij samenwerking wordt gezocht met diverse (externe) partners. Daarbij spannen we ons in om de resultaten - voor zover mogelijk- meetbaar te maken.

3. Repressie

- Brandweer Twente garandeert de dagelijkse paraatheid vanuit 31 kazernes in Twente. Hierbij voldoen we aan de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan Brandweer Twente.
- Brandweer Twente is voortvarend aan de slag met slimme repressie en verbetert organisch het primaire proces (waaronder variabele voertuigbezetting, arrangementen met vrijwilligers, nieuwe inzettechnologieën).
- Brandweer Twente innoveert en heeft haar specialistische taken in (inter)regionale en landelijke samenwerking georganiseerd op basis van risicodifferentiatie.

4. Professionalisering

- Brandweer Twente doet (brand)onderzoek, analyseert branden door haar eigen brandonderzoeksteam, verzamelt systematisch gegevens over (brand) veiligheid, signaleert trends en deelt resultaten met netwerkpartners, zowel in Twente als in Brandweer NL.
- Door middel van het inrichten van een Kenniscentrum, het vakbekwaamheidsstelsel leertafels en kenniskringen wordt de vakbekwaamheid binnen de organisatie gewaarborgd. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons personeel vakbekwaam is en blijft. Er is een oefen(beleids)plan waar uitvoering aan wordt gegeven.
- Vrijwilligersbeleid Brandweer Twente is vertaald naar concrete acties (vrijwilligersagenda) en wordt geïmplementeerd in de organisatiestructuur. Brandweer Twente zorgt ervoor dat vrijwilligers goed gefaciliteerd en gemotiveerd hun werk kunnen doen.

Prestatie-indicatoren

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2016)	Ambitieniveau (2017)
Verbinding met de gemeentes	1a	Nvt	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	100%	100%
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	Nvt	Rapportage in BERAP	Rapportage in BERAP

Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2016)	Ambitieniveau (2017)
Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a,b	Nvt	In 2016 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.	In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.
Adviestermijn	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	90 % van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)	90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).
Brandveilig leven*	2c	Nvt	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen.**	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen.**
OMS	2, 3	Nvt	Daling van het aantal loze meldingen van 2100 naar 1900.	Stabilisering van het aantal loze meldingen op 1900.
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.
Project Innovatieve incidentbestrijding	3b,c	Nvt	Uitvoering implementatieplan volgens planning	Programma Risicogerichte Brandweezorg gestart: procesnotitie bestuurlijk vastgesteld in 2017.
Brandonderzoek	4a	Nvt	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht
Opleiden	4b,c	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat.	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat.
Oefenen en bijscholing	4b,c	Visie <i>Brandweer</i>	In 2015 is een start gemaakt met het toetsen	In 2016 wordt de vakbekwaamheid bij het

		<i>Twente over Morgen</i>	van vakbekwaamheid bij het repressieve personeel.	repressieve personeel structureel getoetst.

** De genoemde aantallen betreffen burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv/ leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).

4.2.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Brandweer	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 45.272.509	€ 45.256.764	€ 15.745
Totaal baten	€ 5.109.772	€ 5.993.555	-€ 883.783
Saldo	€ 40.162.737	€ 39.263.209	€ 899.528

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau. Noot: de verlaging van de baten houdt verband met de invulling van de bezuinigingsopgaaf 2016, die in de programmabegroting 2016 nog als "taakstellende baat" was verantwoord.

4.3 Programma GHOR

Portefeuillehouder : A.C. Hofland Programmamanager : Th.N.J. van Rijmenam		
Toelichting op het programma		
In 2016 is het actieplan GHOR 2016 afgesloten. Voor de periode 2017-2020 heeft GHOR een nieuw actieplan in ontwikkeling, dat eind 2016 wordt vastgesteld.		
Missie en visie		
GHOR Twente is de verbindende schakel tussen de zorginstellingen in de regio en de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR is een netwerkorganisatie die contacten onderhoudt en waar nodig schriftelijke afspraken maakt met de ketenpartners in de "witte kolom" die een rol hebben in de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De rol van de GHOR is niet alleen zichtbaar tijdens crisissituaties, maar strekt zich uit over de gehele veiligheidsketen: van risicobeheersing tot nazorg. De GHOR zorgt voor leiding en coördinatie bij crises en rampen of dreiging hiervan. Het personeel dat hiervoor wordt ingezet is opgeleid en getraind. De GHOR is een betrouwbare partner in de Veiligheidsregio en werkt nauw samen met de hulpdiensten, gemeenten en andere betrokken partijen om bij te dragen aan een veilige leefomgeving voor de burgers in Twente.		
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)		
Het landschap van de acute zorg verandert door het landelijk ingezet beleid van lateralisatie: bundeling van gespecialiseerde zorg waardoor deze op minder plaatsen beschikbaar zijn. Dit zal ook gevolgen hebben voor de hulpverlening bij grotere calamiteiten, bijvoorbeeld doordat er minder spoedeisende hulpposten zullen zijn of dat er gevolgen zijn voor transport en spreiding. De keten van acute zorg is het aandachtsveld van het Regionaal Overleg Acute Zorg, in dit overleg stemmen de zorgpartners het aanbod van zorg af. De GHOR maakt hier deel van uit en is vertegenwoordigd door de directeur publieke gezondheid (DPG). Een belangrijke maatschappelijke tendens is het bevorderen van zelfredzaamheid. De burgers en bedrijven hebben ook een eigen verantwoordelijkheid om zich voor te bereiden op crises en rampen. Voor de GHOR is een belangrijk aandachtsveld de continuïteit van zorg bij zorginstellingen: ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingstehuizen. De GHOR faciliteert de zorginstellingen bij hun voorbereiding op crisissituaties.		
Kaderstellende beleidsnota's		
Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visiedocument Veiligheidsregio Twente	Algemeen bestuur	5 juli 2010
Organisatieplan VRT	Algemeen bestuur	11 april 2011
Regionaal risicoprofiel VRT	Algemeen bestuur	10 oktober 2011
Regionaal beleidsplan VRT	Algemeen bestuur	24 september 2012
Regionaal crisisplan VRT	Algemeen bestuur	12 december 2011
Actieplan GHOR Twente 2016	Dagelijks bestuur	22 maart 2013
Actieplan GHOR Twente 2020	In ontwikkeling	
Wat willen we bereiken? (GHOR breed)		
De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met uiteindelijk als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector over de wijze van voorbereiding. De GHOR adviseert ook andere overheden en organisaties op dit gebied.		

Wat doen we ervoor?				
1. Risicobeheersing GHOR				
- Geneeskundige advisering bij vergunningverlening evenementen. - Geneeskundige advisering bij rampbestrijdingsplannen en veiligheidsplannen rond infrastructurele werken en externe veiligheid.				
2. Preparatie, repressie, nazorg				
- Parate crisisorganisatie GHOR. - Sleutelfuncties bemenst. - Evaluatie van incidenten (mono- en multidisciplinair). - Operationele informatievoorziening met LCMSgz en GHOR4all.				
3. Vakbekwaamheid				
- Sleutelfunctionarissen GHOR opleiden en diplomeren voor hun functie. - Alle functionarissen worden minimaal 1x per jaar in hun functie geoefend. - Faciliteren vakbekwaamheid met trainingscentrum Safety Care Center.				
4. Materieel, materiaal				
- Beheer en onderhoud materialen (communicatiemiddelen). - Beheer en onderhoud materieel (voertuigen, haakarmbak).				
5. Operationele planvorming				
- Opstellen van plannen, procedures en instructies GHOR. - Bijdragen in multidisciplinaire planvorming voor geneeskundige aspecten. - Grensoverschrijdende samenwerking met buurregio's in Nederland en Duitsland.				
6. Beleid en bestuur				
- Afsluiten en evalueren van convenanten met ketenpartners. - Rapportage over zorgcontinuïteit ketenpartners zorginstellingen. - Kwaliteitsmanagement en certificering volgens het HKZ normen.				
7. Netwerkmanagement				
- Participatie in netwerken en overleggen voor verkrijgen van draagvlak. - Deelname als partner in Regionaal Overleg Acute Zorg. - Communicatie met brochures, website en 112 Netwerk. - Bezoekrondes aan besturen/directies ketenpartners.				

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2015)	Ambitieniveau (2017)
Advisering GHOR bij C evenementen	1	Regionaal evenementen beleid	100%	100%
Sleutelfuncties bemenst	2	Reg. crisisplan	100%	100%
GHOR functionarissen opgeleid en min. 1x beoefend	3	OTO jaarplan	85%	85%
Materieel en materiaal functioneert bij inzet	4	Evaluaties na inzet	100%	100%
GHOR is HKZ gecertificeerd	6	HKZ auditrapport	Gecertificeerd	gecertificeerd
Aantal uitgaven 112Netwerk	7	Bewijsexemplaren	4	4

4.3.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma GHOR	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 1.485.587	€ 1.571.924	-€ 86.337
Totaal baten	€ 826.686	€ 854.294	-€ 27.608
Saldo	€ 658.901	€ 717.631	-€ 58.729

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

4.4 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder : M.K.M Stegers Programmamanager : H.G.W. Meuleman		
Toelichting op het programma		
De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.		
Missie en visie		
De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij de van de VRT en de landelijke visie 'bevolkingszorg op Orde (BZOO). Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Spontane hulp uit de samenleving wordt waar mogelijk geaccepteerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.		
Trends en ontwikkelingen (maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen)		
1. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en improvisatievermogen gemeenten In de notitie BZOO staat dat de processen bevolkingszorg zich meer moeten gaan richten op de behoefte van de burgers. Bij de uitvoering van de processen bevolkingszorg dient in grote mate vertrouwd te worden op de zelfredzaamheid van getroffen en de zelfredzamen voornamelijk te faciliteren en te stimuleren.		
2. Maatschappelijk onrust binnen het sociale domein Het verbinden van zorg en veiligheid is sinds de decentralisaties van de Jeugdwet, de WMO 2015 en de Participatiewet begin 2015, een belangrijk thema. Gevolg is dat bij incidenten in het sociaal domein de directe betrokkenheid en aanspreekbaarheid van de gemeente groter is. Deze ontwikkelingen hebben het noodzakelijk gemaakt om een integrale werkwijze af te spreken. Zie daarvoor de handreiking Maatschappelijk Onrust. Naar aanleiding van de opvang van vluchtelingen is deze handreiking aangevuld.		
3. Vluchtelingenopvang en maatschappelijke impact In 2015 zijn de Twentse gemeenten in samenwerking met de VRT bezig geweest met het organiseren van crisishulpverlening vanwege de onverwachte hoge instroom van vluchtelingen naar Nederland. Hierbij heeft de VRT een coördinerende rol. Hoe de vluchtelingen stroom naar Nederland zich gaat ontwikkelen en wat de maatschappelijke impact gaat worden, is nog onduidelijk. De verwachting is wel de vluchtelingenproblematiek grote impact gaat hebben op de perceptie en het veiligheidsgevoel van de burgers. Voor de Veiligheidsregio's en de gemeenten is dit de komende jaren een belangrijk thema waar de VRT, samen met de gemeenten, zich goed op wil voorbereiden.		
Kaderstellende beleidsnota's		
Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Herziende Regionaal crisisplan 2017-2020	Algemeen Bestuur VRT	4 ^{de} kwartaal 2016
Handreiking Maatschappelijk onrust	Algemeen Bestuur VRT	4 ^{de} kwartaal 2015
Regionaal beleidsplan 2016-2019	Algemeen Bestuur VRT	2 ^e kwartaal 2015
Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom'	Algemeen Bestuur VRT	1 ^{ste} kwartaal 2011
Bevolkingszorg op orde in Twente?	Algemeen Bestuur	3 ^{de} kwartaal 2014
Wat willen we bereiken? (Gemeentelijke kolom breed)		
• Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners; • Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie; • Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebied van zorg en veiligheid; • Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van de handreiking Maatschappelijk onrust; • Prepareren van de crisisorganisatie op de (mogelijke) maatschappelijke impact van de hoge stroom vluchtelingen.		
Wat doen we ervoor?		
De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het meerjarenplan gemeentelijke kolom 2016-2017. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.		

Prestatie-indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2015)	Ambitieniveau (2017)
>80 % van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom		Jaarplan 2017	80%	80 %
>80 % van de sleutelfunctionarissen, AC BZ, OVD BZ, HIN en teamleiders, bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2017	< 80%	> 90%
>70 % van de teamleden bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2017	>70%	> 70%

4.4.1 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma Gemeenten	2017	2016	Vershil
Totaal lasten	€ 258.481	€ 252.425	€ 6.056
Totaal baten	€ 232.396	€ 238.104	-€ 5.708
Saldo	€ 26.085	€ 14.321	€ 11.764

Betreft de som van lasten en baten op product / projectniveau.

5 Paragrafen

De begroting bevat de volgende paragrafen:

1. **Weerstandsvermogen**
2. **Onderhoud kapitaalgoederen**
3. **Bedrijfsvoering**
4. **Verbonden partijen**
5. **Financiering**
6. **Rechtmatigheid**

Het algemeen bestuur stelt voor het begrotingsjaar 2017 kaders vast om zijn controlerende taak uit te kunnen voeren. Deze paragrafen vormen gezamenlijk dat instrument. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden. In deze begroting wordt voorts een paragraaf gewijd aan de uitvoering van rechtmatigheid.

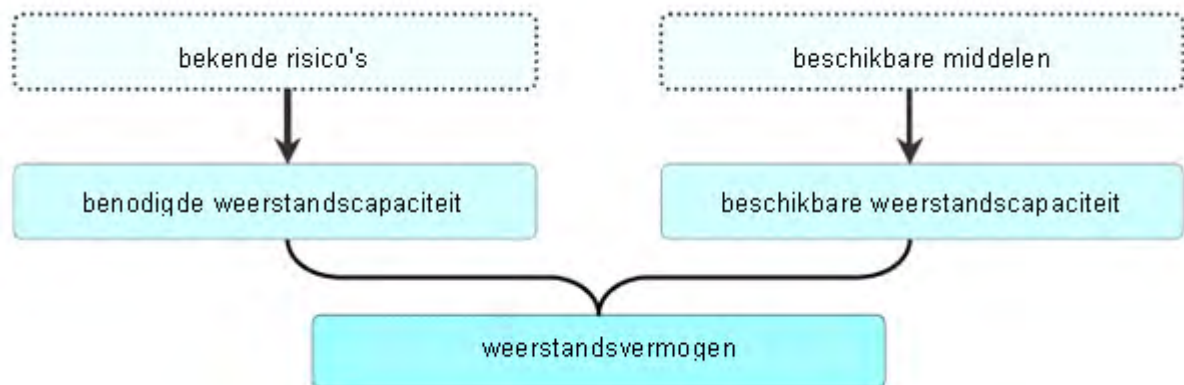
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel het weerstandsvermogen als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Al afgedekte risico's hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Hieruit volgt dat het weerstandsvermogen bestaat uit alle middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken. Dat laat ook zien hoe robuust de begroting van de VRT wel of niet is.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Schematisch:

De weerstandscapaciteit dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. We maken hierbij onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

In 2015 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbaar weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

5.1.1 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 1 januari 2016 over een Algemene Reserve van € 379.348,-. De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal € 596.775. Bestemmingsreserves (en voorzieningen) van de VRT hebben een specifieke doelstelling en zijn naar in het BBV aangegeven normen gerubriceerd. Er is per binnen VRT ingestelde, reserve/voorziening een format aangelegd waarin de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld als gevolg van interne of externe regelgeving.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. De omvang van de algemene middelen (Rijk + gemeenten) bedraagt dus **€ 2.076.123**

5.1.2 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

5.1.3 Risico's

Jaarlijks wordt, conform beleidskader, het financiële risicobeeld in termen van kans en impact geactualiseerd. In het beleidskader zijn kans en impact in ordinale scores tot uitdrukking gebracht in een range van 1 (= klein) tot 5 (= groot). Een risico is daarom minimaal gewaardeerd op 1 en maximaal op 25. De scores zijn vervolgens in kleur tot uitdrukking gebracht (groen, oranje, rood). De oranje en rode scores wegen mee in de weerstandscapaciteitsberekening. De groene scores in beginsel niet tenzij het geheel ervan uitstijgt boven 1% van het begrotingsniveau (ca. € 500.000)

Het recapitulerende beeld per 1-1-2016

Aantal geïdentificeerde risico's	22
Aantal groene scores (waardering 1-8)	13
Aantal oranje scores (waardering 9-16)	8
Aantal rode scores (waardering 17-25)	1
Is de som van de groene scores > 1% van de begroting	Ja
Hoe hoog stijgt de som van groene scores hierboven uit?	€ 0,2 mln.
Zijn de rode scores allen exogeen (ontstaan buiten de invloedssfeer van de organisatie)?	Ja
Berekende omvang van het risico (oranje, rode scores en groene scores boven de drempel)	€ 3,0 mln.
Beschikbare reserves ter dekking van de risico's	€ 2,1 mln.
Weerstandratio feitelijk o.g.v. huidig risicobeeld	69%
Weerstandratio toegestaan (cf. beleidskader)	70%

Uit het recapitulerende beeld blijkt dat het feitelijk weerstandratio onder de norm zit. Weliswaar is de totale omvang van de risico's afgenomen ten opzichte van de begroting 2016 (van € 3,3 mln naar € 3,0 mln), maar daar staat tegenover dat ook het weerstandsvermogen is afgenomen.

Het verschil tussen de huidige reservepositie en het normatieve plafond bedraagt € 25.000,-. Via de jaarrekening 2015 wordt voorgesteld om de reservepositie aan te vullen met dit bedrag. Hierna wordt een beknopte toelichting gegeven op de oranje en rood scorende risico's.

Aanwezige risico's

Ontwikkelingen meldkamerdossier

Toelichting	In de herfst van 2013 is het transitieakkoord getekend. Daarmee is de basis gelegd voor de overheveling van Twentse meldkamertaak (althans het basispakket) naar de meldkamer in Apeldoorn. Het dossier is nog met veel onzekerheid omgeven. In het akkoord is opgenomen dat de kosten die verbonden zijn aan de transitie kunnen worden verhaald op het ministerie. De mate waarin, is in dit stadium niet bekend. Intussen is een gateway-review uitgevoerd op het landelijke traject, wat heeft geleid tot een wijziging van de aanpak. De transitie brengt verschillende financiële risico's met zich mee: - boventallig personeel (<i>meerjarig</i>) - leegstand en derving inkomsten stichting meldkamer Twente (<i>meerjarig</i>) - afwaardering technische meldkameractiva (<i>eenmalig</i>) - verschil tussen bijdrage aan de landelijke meldkamerorganisatie (LMO) en de bijdrage aan de Twentse meldkamer (<i>structureel</i>). De financiële consequenties doen zich op middellange termijn voor. Dit gegeven is reden om de kans van optreden als relatief laag te kwalificeren. De risicoscore is naar beneden bijgesteld, o.a. door flexibilisering van de poule centralisten.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 737.000,- (rode score)
Beheersing	• Terughoudend beleid bij vervanging van kapitaalgoederen. • Beïnvloeding via (in)formele kanalen.

Claims die volgen uit aanbestedingstrajecten

Toelichting	In de afgelopen jaren is binnen de VRT de aandacht voor de problematiek van aanbestedingen toegenomen. Gerealiseerde verbeterpunten zijn het opstellen van een inkoopkalender en kennisontwikkeling op dit onderwerp. Dat heeft bijgedragen aan een verlaging van het risico op onjuiste aanbestedingen en daaruit volgende claims van marktpartijen. VRT is echter ook partij in trajecten in bovenregionaal of landelijk verband. Dit risico is op basis van ervaringen in 2015 zwaarder gekwalificeerd. Wat waarschijnlijk meespeelt is dat het bij bovenregionale en landelijke aanbestedingstrajecten gaat om grotere bedragen, waardoor het voor marktpartijen interessanter is om een claim neer te leggen.
Type	Exogeen / endogeen
Kans / impact berekening	€ 75.000 (oranje)
Beheersing	• Opstellen van een inkoopkalender • Investeren in de kennis van zowel het onderdeel Inkoop als de rest van de organisatie

Bovengemiddelde inzet bij (middel)grote branden

Toelichting	Jaarlijks zijn er fluctuaties in de inzet op branden en de daaruit volgende uitputting van het budget voor vergoedingen. Dit risico betreft de situatie waarin een brand of een reeks branden in enig jaar leidt tot een aanzienlijke en meer dan evenredige overschrijding van het budget.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 150.000 (oranje)
Beheersing	Geen

Schoon werken

Toelichting	Schoon werken heeft als voornaamste doel het voorkomen van gezondheidsproblemen. Eind 2015 heeft de kerngroep arbeidsveiligheid van Brandweer Nederland de richtlijn schoon werken gepubliceerd. De richtlijn beschrijft een standaard met betrekking tot schoon werken bij brand en is gericht op alle medewerkers die betrokken zijn in het repressieve proces, het proces van vakbekwaam worden en blijven, het brandonderzoeksproces en het ondersteunende logistieke, onderhouds- en/of reinigingsproces. Veiligheidsregio's kunnen zelf vaststellen op welke manier ze de richtlijn implementeren. De VRT heeft reeds maatregelen getroffen en investeringen gedaan in uitbreiding van was- en droogcapaciteit, aanschaf cleaning-kits, extra voorraden handschoenen en nekflappen. Het risico is groot dat er meer investeringen moeten volgen en/of dat de formatie voor het wassen structureel moet worden uitgebreid. De hiervoor gestarte projectgroep zal in 2016 komen met voorstellen voor verdere maatregelen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 275.000 (oranje)
Beheersing	Door het projectgewijs oppakken van dit thema zo effectief en kostenefficiënt mogelijk inspelen op deze actualiteit.

Ontwikkelingen integrale veiligheid

Toelichting	Momenteel zijn er diverse maatschappelijke ontwikkelingen welke de onveiligheid en de onveiligheidsgevoelens wereldwijd en soms ook regionaal bevorderen. Toenemende radicalisering en jihadisme zijn hier voorbeelden van. Maar ook bijvoorbeeld de terugkeer van delinquenten in de samenleving. De maatschappelijke gevolgen kunnen groot zijn. Inwoners kijken als eerste naar de overheid om hun veiligheid te waarborgen. De Twentse gemeenten voelen een verantwoordelijkheid voor de aanpak en doen steeds meer een beroep op de VRT en het platform IVZ om hier bijvoorbeeld gezamenlijk beleid voor te ontwikkelen of ontwikkelingen voor onze regio in kaart te brengen. De behoefte, soms acuut ingegeven door omgevingsfactoren, en de beschikbare middelen (platform IVZ / VRT) zijn niet op elkaar afgestemd. En dit geeft risico's in de exploitatiesfeer.
Type	Exogeen / endogeen
Kans / impact berekening	€ 70.000 (oranje)
Beheersing	Geen

Vervanging Rijksmaterieel

Toelichting	De Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding, nu ondergebracht bij het IFV, heeft in het verleden een forse bijdrage geleverd aan het in stand houden van de brandweercompagnieën. Dit door het om-niet ter beschikking stellen van en het op kosten van het Rijk onderhouden van grootschalig materieel. Intussen is de beleidscyclus beëindigd en zet het IFV een koers in waarin regio's niet meer kunnen rekenen op om-niet levering en onderhoud van Rijksmaterieel. Dit terwijl het materieel in operationele zin grotendeels wel noodzakelijk blijft. Het ziet er naar uit dat het gaat om een overgang van 1 of 2 waterpelotons. Het materieel is aan het einde van de levensduur en moet waarschijnlijk op korte termijn worden vervangen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 270.000 (oranje)
Beheersing	Tijdige verkenning naar mogelijkheden tot uitfasering.

Twente Safety Campus exploitatierisico

Toelichting	VRT heeft de laatste jaren de locatie op de vliegbasis uitgebouwd tot een open ontmoetingsplek voor publieke en private partijen waarin gewerkt wordt aan nieuwe oplossingen voor veiligheidsvraagstukken. De organisatie heeft zich sterker geëngageerd aan de specifieke locatie als uitvalsbasis voor de campus. O.a. door middel van locatie specifieke investeringen in nieuwe oefenobjecten en civieltechnische voorzieningen. De activiteiten van TSC brengen exploitatierisico's met zich mee. Met de genoemde investeringen zijn de omzetdoelstellingen verhoogd, toegenomen en daarmee ook het bedrijfsrisico.
Type	Endogeen
Kans / impact berekening	€ 263.000 (oranje)
Beheersing	• Kennis van de markt waarin TSC zich begeeft. • De opstelling van een kwalitatief goede business case • Helder zicht op de ontwikkeling van de financiële exploitatie • Ontwikkeling van een passende governance

Marktrisico vervanging brandweermaterieel en materiaal

Toelichting	In de afgelopen jaren is gebleken dat specifiek brandweermaterieel en materiaal een snellere prijsstijging kennen dan de reguliere prijsindex. De markt voor deze specialistische goederen wordt meestal gedomineerd door één of enkele aanbieders. Per investering verschilt daarbij de mate van vrijheid voor de VRT om zelf meer of minder eisen te kunnen stellen.
Type	Exogeen
Kans / impact berekening	€ 198.000 (oranje)
Beheersing	Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten

Vervanging onroerende activa

Toelichting	VRT heeft de brandweerkazernes overgenomen tegen boekwaarde. Daarbij is aangenomen dat in de startbijdrage van de gemeenten een budget aan kapitaallasten is opgenomen die met de structurele lasten van de betreffende panden correspondeert (noot: desinvesteringbudgetten zijn ten tijde van de regionalisering niet op dit punt genormaliseerd). In het algemeen was het gebruikelijk om de kapitaallasten op basis van de historische uitgaafprijs te begroten. Aangenomen wordt dat deze huisvestingsbudgetten grotendeels niet zijn geïndexeerd. Bij vervanging van de panden zal dit leiden tot een tekort op de begroting. Het effect treedt voor het gros op lange termijn op. Een deel van de onroerende activa (kazerne Almelo) staat op relatieve korte termijn op de rol voor vervanging. Het hier gekwantificeerde risico houdt vooral verband met vervanging op korte termijn.
Type	Voor VRT: exogeen
Kans / impact berekening	€ 193.000 (oranje)
Beheersing	• Doorontwikkeling vastgoedbeleid en vastgoedbeheer. • Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten

Opgetreden risico's waarvan het effect nog tijdelijk meeweegt in berekening van de weerstandscapaciteit (knelpunten).

Het uitgangspunt is dat weerstandscapaciteit moet worden aangehouden voor risico's die kunnen optreden. In het beleidskader is vastgelegd dat risico's met een structurele impact worden gekwantificeerd op basis van 3x de jaarlast. Daarmee wordt verondersteld dat de organisatie in staat is het structurele effect van risico's binnen een termijn van 3 jaar te ondervangen. In die redenering is daarom voor onderstaande inmiddels opgetreden risico's nog een risicoscore aangehouden ter berekening van de weerstandscapaciteit. Die score loopt af en vervalt dus volledig na 3 jaar (of eerder afhankelijk van het moment waarop het effect is ondervangen).

Openbaar Brandmeldsysteem (OMS): wetswijziging Gebruiksbesluit

Toelichting	Per 1 april 2012 is het bouwbesluit aangepast. Hiermee is de automatische doormelding en daarmee de verplichte aansluiting op het OMS in bepaalde gebruiksfuncties niet meer noodzakelijk. Dit leidt ertoe dat het aantal aansluitingen daalt en daarmee vervalt ook deels de dekkingsbijdrage die voor deze dienst is berekend. Hierdoor ontstaat een gat in de begroting van de organisatie. Inmiddels is vanwege de uitsluiting van de bestaande techniek (ISDN) door KPN de migratie opgestart. Daarbij is om moverende redenen ervoor gekozen om de vrijwillige aansluitingen niet te migreren. Tevens is voor het beheer van het OMS in navolging van de vorming van bovenregionale meldkamers de samenwerking gezocht met Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. De samenwerking met VNOG brengt tijdelijke desintegratiekosten met zich mee. Het risico op desintegratiekosten treedt daadwerkelijk op.
Type	Exogeen
Berekening	$2/3 \times \text{€ } 170.000 = \text{€ } 113.333$
Beheersing	Mobiliteitsbeleid

Effecten herijking BDUR

Toelichting	VRT wordt voor 15% gefinancierd door het Rijk met een Brede Doeluitkering voor Rampenbestrijding en Crisisbeheersing (BDUR). De systematiek voor de verdeling van de rijksmiddelen over de regio's is geëvalueerd (gelijk aan de herijking van het gemeentefonds). De hieruit volgende herverdeelde effecten zijn ingegaan met ingang van 2016. Voor de VRT betekende dit een verlaging van de BDUR met € 146.000
Type	Exogeen
Berekening	$2/3 \times \text{€ } 180.000 = \text{€ } 120.000$
Beheersing	Geen

Het risico BTW consequenties, hieronder gedetailleerd omschreven, is een speciale variant. Het risico is al opgetreden in 2014 maar kent een opbouw over een lange periode. Daarom is voor de benodigde weerstandscapaciteit het zelfde bedrag aangehouden zoals het in de begroting 2016 was opgenomen.

BTW consequenties

Toelichting	In de junicirculaire van het ministerie van V&J over de BDUR (2013) is bekend gemaakt welk bedrag regio's aan compensatie ontvangen voor het feit dat de omzetbelasting in 2014 niet meer declarabel is. Twente ontvangt een compensatie van c.a. € 2,2 mln. De werkelijke BTW-kosten stijgen op termijn volgens de laatste berekeningen daar ver bovenuit (c.a. € 1.000.000 structureel). Dit structurele tekort treedt zeer geleidelijk op (afhankelijk van het tempo waarin vervangingsinvesteringen zich voordoen). Hiervoor dienen geleidelijk additionele financiële maatregelen te worden getroffen om te voorkomen dat dergelijke effecten op de gemeenten worden afgewenteld.
Type	Exogeen
Berekening	€ 300.000
Beheersing	Het BTW-effect wordt meegenomen in investeringsbesluiten.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel een substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die frequent worden vervangen.

Gebouwen

Veiligheidsregio Twente (VRT) heeft in totaal 39 gebouwen in gebruik (45.000 m² BVO) waarvan er 30 in eigendom zijn van de VRT. De Brandweer Twente heeft hier 31 gebouwen (31.500 m² BVO) van in gebruik (de brandweerkazernes). Het beheer van de vastgoed portefeuille is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een Servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades.

De organisatie heeft in 2013 het onderhouds- en beheersplan opgesteld. Het plan is in de begroting structureel afgedekt. De onderhoudsuitgaven kunnen wel per jaarschijf fluctueren, zoals is gebleken in boekjaar 2015. Gestreefd wordt naar een zo stabiel mogelijk meerjarig kostenpatroon. In de afgelopen jaren zijn de gebouwen qua onderhoud op orde gebracht. In 2014 zijn de buitenschillen aangepakt, in 2015 alles binnen in de gebouwen. In de komende jaren zal het accent komen te liggen op het bijhouden van het onderhoudsniveau en zal de nadruk komen te liggen op energiereductie (vermindering CO₂ uitstoot).

Het meerjarige onderhoud is in 2015 langjarig aanbesteed. Ook een groot deel van de gebouwgebonden servicelasten (energie, catering, groenvoorziening en warme drankenvoorziening) zijn of worden op korte termijn conform de daartoe geldende procedure aanbesteed. Verder is een benchmark-traject (in samenwerking met de Veiligheidsregio Haaglanden) in gang gezet voor het vastgoeddossier die in de komende jaren meer inzicht zal verschaffen in welke vastgoedbeslissingen vanuit beleidsmatig en financieel opzicht het meest doeltreffend zijn.

Materieel

In 2014 is het dienstvoertuigenplan vastgesteld. Het daaruit volgende implementatietraject is intussen afgerond. Het plan omvat onder meer een pilot voor het gebruik van elektrische voertuigen. Conclusies daarover worden getrokken in 2016.

In 2014 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel. Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie wordt momenteel fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting. Het plan is sinds eind 2015 in uitvoering.

Voor de komende periode staat verder het volgende project op stapel:

- Schoon werken
- Vervangen 3 hulpverleningsvoertuigen, 3 redvoertuigen, 2 waterongevallenvoertuigen en 4 haakarmvoertuigen (aanbestedingen zijn afgerond)
- Aanbesteding tankautospuiten

Vervangingsinvesteringen

Naast het onderhoud van kapitaalgoederen investeert Veiligheidsregio Twente binnen de kaders van deze begroting in reguliere vervanging van kapitaalgoederen. De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. De investeringsplanning wordt daarbij intern periodiek geactualiseerd. Het laatste indicatieve beeld daarvan voor de komende periode (2016-2018):

Gebouwen	2,2 mln.	2,1 mln.	9,0 mln.
Materieel	2,8 mln.	2,5 mln.	0,4 mln.
Materialen	2,2 mln.	0,3 mln.	0,3 mln.
ICT	1,3 mln.	0,1 mln.	0,1 mln.
Totaal	8,5 mln.	4,9 mln.	9,8 mln.

In de begroting wordt impliciet rekening gehouden met een gemiddelde vervangingsinvesteringsruimte van € 5,4 mln. (= niveau afschrijvingen). De geplande investeringsuitgaven stijgen hier substantieel boven uit. Grotendeels is de discrepantie financieel houdbaar, omdat in achterliggende jaren investeringen in materieel zijn getemporeerd en momenteel dus ruimte zit in de begroting. Voor een deel is het verschil toe te schrijven aan het BTW-knelpunt, zoals in de risicoparagraaf beschreven. De hier vermelde bedragen zijn inclusief BTW. De organisatie neemt geleidelijk passende maatregelen om dit knelpunt weg te nemen.

De investeringsplanning gaat uit van “de going-concern”. Daarbinnen worden accenten verlegd, omdat moet worden ingespeeld actuele thema's, zoals “schoon werken”. De vervangingsinvestering in gebouwen in 2018 houdt verband met beoogde nieuwbouw van de afgeschreven kazerne in het centrum van Almelo, één van de hoofdlocaties van de brandweer.

5.3 Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. Elke kolom vormt een zelfstandig organisatieonderdeel binnen de VRT en heeft daarin haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Met betrekking tot bedrijfsvoeringstaken is afgesproken dat deze in gezamenlijkheid worden opgepakt voor de kolommen brandweer, GHOR en veiligheidsbureau waarbij de brandweerkolom daarop regie voert. Politie Twente heeft haar eigen bedrijfsvoering georganiseerd en haakt alleen aan daar waar nodig.

Binnen Brandweer Twente is het team Mens en Middelen (sector Strategie en Ondersteuning) verantwoordelijk voor diverse bedrijfsvoeringsdossiers. Denk daarbij aan de taakgebieden HRM (inclusief Management Development, organisatieontwikkeling en Talentontwikkeling), Financiën, Strategische inkoop, Fitheid & Arbo, Management ondersteuning, Post & archief en de Recepties. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele deel van deze taakgebieden wordt veelal ingekocht bij het Bedrijfsbureau Regio Twente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) dat onlangs verlengd is voor de periode 2016-2017 en periodiek geëvalueerd wordt. Doelstellingen die onder andere ten aanzien van bedrijfsvoering zijn geformuleerd:

- Uitvoering geven aan de Planning en Control cyclus en deze waar nodig door ontwikkelen (begroting, jaarrekening, tussentijdse rapportages);
- Financieel beleid en beheer (kaderstelling, treasury);
- Financieel control (incl. AO / IC-vraagstukken);
- Regie voeren op het proces rondom de invulling van de bezuinigingsopgave 2015-2019;
- Implementatie zaakgericht werken ten aanzien van post en archief;
- Advisering op inkooptrajecten en specifiek Europese aanbestedingen;
- Uitvoering geven aan het inkoopbeleid en dat waar mogelijk door ontwikkelen;
- Beheer en managementrapportage Verzekeringsportefeuille;
- Begeleiding geven aan het BMO traject;
- Implementeren nieuwe onderdelen binnen het HR beleid waaronder: EHRM, Jobcrafting en formatiebeheer;
- Vrijwilligersagenda opstellen in samenwerking met vrijwilligers en hoofdwerkgevers;
- Uitvoering geven aan arbobeleid, PPMO bestendigen en implementatie fysieke oefenmomenten.

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringsprocessen heeft de organisatie een overleg (Bedrijfsvoeringsoverleg / BVO) ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met het Bedrijfsbureau van de Regio Twente (BRT).

5.4 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke én financiële belang heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen:

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	De vereniging opereert conform de vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W., welk reglement bestaat uit een Modelreglement bij Splitsing Appartement. Daarnaast is opgenomen dat het bepaalde in annex 1 uitdrukkelijk niet van toepassing is en zijn aanvullingen en wijzigingen op het modelreglement in de splitsingsakte vermeld.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.
4.	Eigenvermogen begin 2015 Eigenvermogen eind 2015	11.240,- 55.214,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	38.346,- 53.729,-
6.	Jaarresultaat 2015	43.974,-

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.
4.	Eigenvermogen begin 2015 Eigenvermogen eind 2015	470.296,- 571.803,-
5.	Vreemd vermogen begin 2015 Vreemd vermogen eind 2015	104.439,- 142.411,-
6.	Jaarresultaat 2015	101.507,-

5.5 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden met ingang van 2015 tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,0 mln.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 9,9 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2016) staan in onderstaande tabel.

	Maximum	2017	2018	2019	2020
Renterisiconorm	20%	0,0%	6,1%	0,0%	0,0%

Van één onderdeel van de langlopende leningenportefeuille loopt de termijn af in 2018. Het gaat om € 3 miljoen. Hiermee wordt ook voor de komende jaren de renterisiconorm niet overschreden.

Ontwikkeling treasuryfunctie

De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verfijnen van de liquiditeitsplanning. Hiertoe moet met name de meerjareninvesteringsplanning scherper in beeld worden gebracht. De confrontatie van planning en realisatie zal ook bijdragen aan de verfijning.

5.6 Rechtmatigheid

De accountant ondersteunt het Algemeen Bestuur (AB) in haar controlerende functie. De door de accountant uit te voeren rechtmatigheidcontroles heeft daarbij als doel om vast te stellen dat de baten, lasten en balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de bepalingen in de wet- en regelgeving, bestaande uit externe wetgeving en interne regelgeving. Met andere woorden, er wordt gecontroleerd of het Dagelijks Bestuur (DB) bij het aangaan van transacties met financiële gevolgen de relevante bepalingen heeft nageleefd. Het gaat daarbij dus om de spelregels van het AB en hogere wet- en regelgevende organen die als norm gelden voor het DB bij het aangaan van transacties. Bij de interne regelgeving gaat het, om verordeningen en andere besluiten van het Algemene Bestuur. Besluiten van het Dagelijkse Bestuur vallen niet onder de rechtmatigheidcontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving, besluiten c.q. verordeningen.

Bij rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat hierbij om de financiële beheershandelingen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Overdrachten aan of van natuurlijke personen en rechtspersonen (bijvoorbeeld subsidies, uitkeringen, belastingen en heffingen).
- Transacties waarbij een tegenprestatie wordt verkregen of geleverd.
- Financieringen, waaronder opgenomen en uitgezette leningen en daarbij behorende rente en aflossingen.
- Vermogensmutaties zoals mutaties van reserves en voorzieningen en de afschrijvingssystematiek.

Op basis van de begroting 2017 komt dit neer op een bedrag van € 492.500. Deze marge (goedkeuringstolerantie) moet worden opgevat als een maximaal cumulatief toegestane afwijking, die de accountant hanteert voor het onthouden van de goedkeurende verklaring. Voor rapportage van afwijkingen geldt overigens een grens van € 100.000 (rapportagetolerantie).

De accountant zal haar conclusies mede baseren op de uitkomsten van de zogenaamde verbijzondere interne controles (hierna VIC). Deze controles worden gedaan uit het intern controleplan door medewerkers van Regio Twente (RT) en/of de VRT.

Intern controleplan

Voor de toetsing op de rechtmatigheid is een intern controleplan opgesteld. Hierin worden periodiek verschillende onderwerpen volgens vastgestelde protocollen behandeld. Het IC plan is gericht om te kunnen beoordelen of de processen rechtmatig verlopen. Het IC plan geeft vorm en inhoud aan het gehele systeem van interne controles, dat gericht is op beheersing van processen met een directe financiële relevantie.

Het Interne Controleplan wordt vooraf getoetst door de accountant, zodat het als onderdeel kan dienen voor haar interim- en jaarwerkzaamheden. Voor het identificeren van deze risicogebieden is de kostenopzet van de begroting als invalshoek genomen. In het plan is voor elk risicogebied aangegeven welke beheersmaatregelen zijn getroffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan functiescheiding tussen inkoper en budgethouder. Deze invulling van een pakket organisatorische maatregelen dat nodig is voor een goed functionerend financieel beheer wordt aangeduid met de inrichting van de administratieve organisatie.

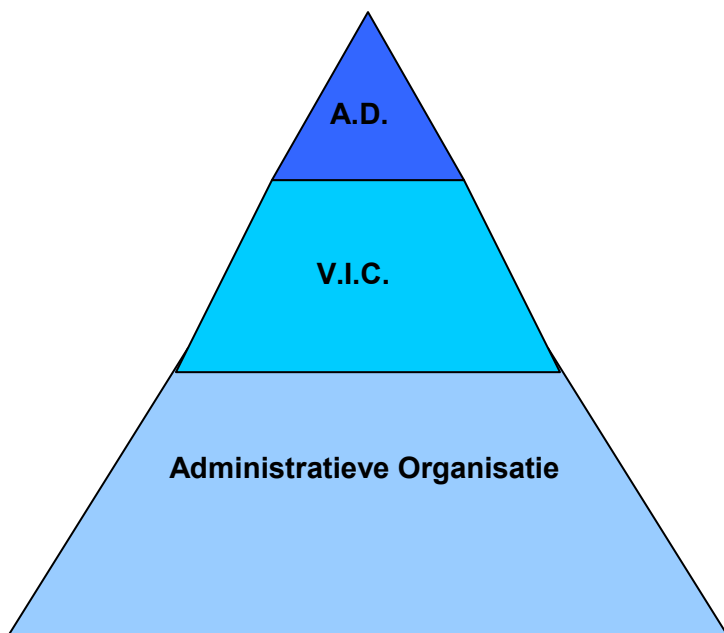
Het restrisico voor deze risicogebieden wordt afgedekt door middel van de verbijzondere controle (d.w.z. de steekproefsgewijze controle achteraf). De uitvoering van de verbijzondere interne controles is grotendeels neergelegd bij medewerkers van de Regio Twente. Op deze wijze wordt de onafhankelijkheid van de interne toets op de financiële rechtmatigheid beter geborgd. De onderstaande geldstromen worden periodiek gecontroleerd.

- Inkoop (verwerken en betalen inkoopfacturen):
 - bestelling en controle levering;
 - fiattering en betaling factuur.
- Aanbestedingen
- Personeel en salarissen:
 - aanstelling, bevordering en ontslag;
 - salarisadministratie;
 - verloning vrijwillige brandweer.
- Opbrengsten:
 - Openbaar Brandmeldsysteem (OMS);
 - brandweer oefeningen.
- Subsidies:
 - verworven subsidies.

- Memoriaal boekingen:
 - algemeen en specifiek op kapitaalslasten.
- Treasury:
 - opnemen van gelden.

Over de steekproefsgewijze controle (VIC) wordt gerapporteerd. Per deelwaarneming wordt controleverslag met bevindingen ingevuld. Deze verslagen met bijlagen en eventuele opmerkingen worden gebundeld in een dossier Interne Controle vastgelegd. Dit dossier wordt aan de accountant ter beschikking gesteld.

Voor de rechtmatigheid is van belang hoe de administratieve organisatie is ingericht, op basis van de inrichting wordt bekeken welke VIC nodig zijn ter beheersing van de risico's. De accountantsdienst (A.D.) baseert haar conclusies mede op de VIC.

6 Financiële begroting 2016

6.1 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Programma	Lasten*	Baten*	Saldo	Per inwoner**
Veiligheidsbureau	€ 2.235.818	€ 1.779.313	€ 456.505	€ 0,73
Brandweer	€ 45.272.509	€ 5.109.772	€ 40.162.737	€ 64,08
GHOR	€ 1.485.587	€ 826.686	€ 658.901	€ 1,05
Gemeenten	€ 258.481	€ 232.396	€ 26.085	€ 0,04
Totaal	€ 49.252.395	€ 7.948.167	€ 41.304.228	€ 65,90

* betreft de som van alle lasten en baten op productniveau/ projectniveau

** aantal inwoners per 1-1-2016 is geraamd op 626.756

6.2 Financiële uitgangs- en aandachtspunten

a. Basis begrotingskader 2017

De begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar. Het fundament voor deze begroting is grotendeels neergelegd in het principebesluit tot regionalisering d.d. 22 februari 2012.

b. Loon- en prijscompensatie

De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), halfjaarlijks uitgevoerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen¹. In voorgaande jaren werd de MEV van maart / april afgewacht. Gezien de nieuwe begrotingstermijnen voor gemeenschappelijke regelingen is dit qua planning niet meer mogelijk en moet de MEV van september 2013 worden aangehouden.

Het CPB houdt met een loonstijging van **2,3%** voor het dienstjaar 2016. Voor het dienstjaar 2017 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt op dit punt de begrotingsrichtlijn, zoals meegedeeld in de bijgesloten brief van gemeenten, gevolgd: het cijfer voor 2016 wordt ook van toepassing verklaard voor 2017. Voor dienstjaar 2017 wordt dus eveneens een loonstijging van **2,3%** geraamd.

Noot:

Het verschil tussen de geraamde en de werkelijke ontwikkeling van de loonsom, voor het zover CAO-ontwikkelingen of mutaties in het stelsel van sociale zekerheid betreft, wordt, indien sprake is van een betekenisvolle afwijking, separaat tussentijds verrekend met de gemeenten.

Het CPB rekent voorts met een prijsstijging van **0,9%** voor het dienstjaar 2016 die ook op extrapolatiebasis wordt gehanteerd voor dienstjaar 2017. Conform de gemeentelijke brief over de begrotingsrichtlijnen wordt de prijscompensatie vanaf het begrotingsjaar 2015 nacalculatorisch herrekend. Het CPB heeft de inflatiecijfers voor 2015 en 2016 cumulatief verder naar beneden bijgesteld met 0,7%. Om die reden zijn de prijsindex-gerelateerde budgetten voor het begrotingsjaar 2017 opgehoogd met **(0,9% +/- 0,7%) = 0,2%**

b1. Grondslag voor de loonsom

Ten behoeve van het principebesluit is in het zogeheten normalisatietraject de formatie van de brandweer doorgerekend op basis van max-1 van de functieschaal plus een dekking voor de kosten van zogenaamde "uitlooschalen". Dit vormt tevens de grondslag voor de loonsom van 2017. Dezelfde grondslag (max-1 van de functieschaal) wordt eveneens voor de overige kolommen van de organisatie toegepast. Voor beschikbare vacatures wordt met ingang van 2015 de "max-2"-regel als grondslag genomen.

¹

CPB grondslag looncompensatie: loonvoet sector overheid

CPB grondslag prijscompensatie: prijs overheidsconsumptie netto materieel (IMOC)

c. FPU (Flexibel Pensioen) / FLO

Voor brandweerfunctionarissen met een bezwarende functie geldt het FLO-overgangsrecht. De bezwarende functies komen voor in een viertal gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede en Borne). De financiële implicaties van de regeling zijn voor rekening van de desbetreffende gemeenten (gesloten systematiek).

De uitgangspunten die liggen onder de berekening van de FLO-kosten zijn in de lente van 2012 met de gemeenten overeengekomen. Ook bestaat er consensus over de dekking van deze kosten. In 2017 volgt een eerste herijking van de uitgangspunten die liggen onder de financiering van het FLO-overgangsrecht.

d. Kapitaallasten

Rentelasten en rentebaten

De omslagrente is de laatste jaren stapsgewijs naar beneden bijgesteld van 4,5% in begrotingsjaar 2014 naar 2,8% in begrotingsjaar 2016. Dit percentage komt overeen met de werkelijke rentevoet van de organisatie. Voor de komende periode worden geen grote wijzigingen voorzien in de leningenportefeuille van de organisatie, die van serieuze invloed zijn op de gewogen gemiddelde rentevoet. Om die reden hanteert Veiligheidsregio Twente voor begrotingsjaar 2017 eveneens een omslagrente van **2,8%**.

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. Vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2015 gecorrigeerd voor inflatie. Hierbij geldt eveneens het herrekenende IMOC-cijfer van het CPB (voor 2017 dus **0,2%**).

In voorgaande jaren zijn de vervangingsinvesteringen tegen historische uitgaafprijs geraamd. Reden voor de wijziging is het breedgedragen standpunt dat eventuele discussies over bezuinigingen separaat moeten worden gevoerd in plaats van dat de bezuinigingen via de techniek van begroten aan de verbonden partij als Veiligheidsregio Twente worden opgelegd. Het bevriezen van de investeringsruimte is in feite een verkapte taakstellende bezuiniging.

e. Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren.

f. Financieringssystematiek

Op 29 juni 2015 heeft het algemeen bestuur besloten om de zogenaamde Cebeon-norm als grondslag te nemen voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Daarbij is eveneens een ingroeipad afgesproken. Op 12 oktober jl. is met het algemeen bestuur een nadere technische uitwerking van het Cebeon-model overeengekomen. Deze technische uitwerking vormt dan ook de basis voor de financieringssystematiek voor de begroting 2017. In concreto komt het neer op de volgende uitgangspunten:

- Grondslag voor de maatstafaantallen in enig begrotingsjaar (t): septembercirculaire t-2.
- Grondslag voor de verdeelmodule: de per 15 maart (t-1) bekende bedragen per maatstaf.
- Het ingroeipad wordt geprojecteerd op het herverdeeffect, zoals weergegeven in de programmabegroting 2016. Voor het begrotingsjaar 2017 bedraagt de verevening 50% van het herverdeeffect.
- Het rekeningresultaat wordt na rato inbreng verrekend met gemeenten (dus met inbegrip van de werking van het ingroeipad, zolang die van kracht is).

Er vindt geen nacalculatie plaats vanwege bijstelling van de maatafaantallen voor enig jaar. De septembercirculaire t-2 blijft leading.

6.3 Meerjarenraming 2017-2020

Het meerjarenperspectief en daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage is hieronder beknopt weergegeven. De uitgangspunten die in de meerjarenraming zijn gehanteerd worden weergegeven onder het meerjarenoverzicht.

PROGRAMMA	Lasten				Baten			
	Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar			Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar		
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Alle bedragen X 1.000,-								
VRT								
Brandweer	€ 45.272	€ 674	€ 687	€ 701	€ 5.109	€ 97	€ 97	€ 15
GHOR	€ 1.486	€ 25	€ 25	€ 26	€ 826	€ -	€ -	€ -
Multidisciplinair	€ 2.236	€ 32	€ 32	€ 33	€ 1.779	€ -	€ -	€ -
Gemeenten	€ 258	€ 4	€ 4	€ 4	€ 232	€ -	€ -	€ -
TOTAAL VRT	€ 49.252	€ 734	€ 748	€ 763	€ 7.946	€ 97	€ 97	€ 15

Cumulatief	€ 49.252	€ 49.986	€ 50.734	€ 51.497	€ 7.946	€ 8.043	€ 8.140	€ 8.155

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

2017	€ 41.306
2018	€ 41.943
2019	€ 42.594
2020	€ 43.342

In de meerjarenraming zijn alle financiële taakstellingen verwerkt.

Uitgangspunten bij meerjarenraming:

- 1) Loon- en prijscompensatie zijn meerjarig geraamd op 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers).
- 2) De afschrijvingscomponent van de kapitaallasten worden geïndexeerd met 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers)
- 3) Risico's, zoals beschreven in par. 5.1.3 treden niet op of worden eigenstandig opgevangen.
- 4) Nieuw beleid is geraamd op 0.
- 5) Taakstellende bezuinigingen zijn conform besluit verwerkt en gerealiseerd.

6.4 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage

Vergelijking gemeentelijke bijdrage

Bijdrage primitieve begroting 2016	€ 40.525.536	
Totale bijdrage 2017	€ 41.304.228	
Per saldo een stijging van de bijdrage 2017 t.o.v. de primitieve begroting 2016		€ 778.692

Uitgangspunten begroting 2017

b) - Looncompensatie	€ 802.101	
- Prijscompensatie	€ 21.757	
- Grondslag voor de loonsom (vacatures max-2)	€ 9.489	
- Mutatie kapitaallasten (vervangingsinvesteringen)	€ 21.663	
Totaal van de effecten van de uitgangspunten van de begroting 2017		€ 855.010

Principebesluit 22-12-2012

- Structurele taakstelling m.i.v. 2017	€ 150.000-
- Verlaging garantiebijdrage	€ 73.682

Ontwikkelingen BDUR

- Korting Rijksbijdrage	€ 146.000	
- Taakstelling i.v.m. korting Rijksbijdrage	€ 146.000-	
		€ 76.318-

Totaal stijging gemeentelijke bijdrage		€ 778.692

Bijlagen

Bijlage 1 Productenmatrix

Veiligheidsbureau

1. Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing
2. Bestuursondersteuning en bedrijfsvoering
3. Planvorming
4. Evenementen
5. Risico- en crisiscommunicatie
6. Informatiemanagement
7. Kwaliteitsmanagement
8. Uitvoeren van landelijke doelstellingen
9. Meldkamer
10. Grensoverschrijdende samenwerking
11. Innovatie

Brandweer

- Brandveiligheid

1. Voorlichting
2. Educatie
3. Advies brandveiligheid
4. Advies industriële veiligheid, fysieke veiligheid en omgevingsbeleid
5. Advies evenementen en tijdelijke vergunningen
6. Intern advisering op basis van risico-inschatting, scenario-analyse, gevaarduiding etc.
7. Ontwikkelen en uitvoeren lesprogramma's voortgezet onderwijs en geven voorlichting anders dan team BVL
8. Controles brandveiligheid
9. Objectinformatie (bereikbaarheidskaarten en aanvalsplannen)

- Vakbekwaamheid & Kennis

1. Opleiden
2. Oefenen
3. Fitheid
4. Brandonderzoek
5. Coördineren, aanjagen en bevorderen van het leren van mono- en GRIP incidenten
6. Organiseren en begeleiden van leertafels en kenniskringen
7. Versnellen van innovaties door benutten van Safety Fieldlab en door verbinden van interne en externe kennis rondom specifieke thema's
8. Exploitatie van Troned en Safety Fieldlab

- Beheer & Techniek

1. Onderhoud Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM), ademlucht en kleding. Keuren en certificeren van alle PBM en meetapparatuur. Onderhoud ademlucht van TSC
2. Schade reparatie, innovatie en reparatie materieel en materiaal (waaronder specialistische voertuigen). Onderhoud WVD en AGS uitrusting
3. Onderhoud, keuringen en reparatie van materieel. Onderhoud en keuringen aan inventaris en uitrustingen van voertuigen
4. Materieel en gebouwen
5. Planning en logistiek

- Repressie

1. Basis brandweezorg
2. Specialistische brandweezorg
3. Leiding en coördinatie

- Strategie & Ondersteuning

1. Inkoop en Financiën
2. Organisatie en Personeel
3. Fitheid en Arbo
4. Ondersteunende taken
5. Beleids- en bestuursadvisering
6. Communicatie

7. Basisomgeving
8. Operationele informatievoorziening

Gemeenten

1. Gemeentelijke kolom

GHOR

1. Risicobeheersing GHOR
2. Preparatie, repressie en nazorg
3. Opleiden, trainen en oefenen
4. Materieel
5. Operationele planvorming
6. Beleid en bestuur
7. Netwerkmanagement

Bijlage 2 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AD	Accountantsdienst
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
AMVB	Algemene Maatregel Van Bestuur
AO	Administratieve Organisatie
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDUR	Besluit doelmuttering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BERAP	Bestuursrapportage
BOGO	Brandweer Opleidingen Gelderland Overijssel
BRT	Bedrijfsbureau van de Regio Twente
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVL	Brandveilig Leven
BVO	Bruto vloeroppervlakte
BVR	Besluit Veiligheidsregio's
BZ	Bevolkingszorg
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CPB	Centraal Plan Bureau
DB	Dagelijks Bestuur
DITSS	Dutch Institute for Technology Safety & Security
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DVO	Dienstverleningsovereenkomsten
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
HIN	Hoofd Informatie
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HRM	Human Resources Management
HSD	the Hague Security Delta
IC	Interne Controle
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IMOC	Prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie
ISDN	Integrated Services Digital Network
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
LCMSGZ	Landelijk Crisis Management Systeem Geneeskundige Zorg
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MEV	Macro Economische Verkenning
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OVD	Officier van Dienst
PBM	Persoonlijke Beschermingsmiddelen
PDC	Productendienstencatalogus
PG	Publieke Gezondheid
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
P&C	Planning & Control
RBC	Raad van Brandweercommandanten
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch & Tijdsgebonden
STOOM	Structureel Terugdringen van Onechte en Ongewenste Meldingen

TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VIC	Verbijzondere Interne Controle
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
V&J	ministerie van Veiligheid en Justitie
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WMO	Wet Maatschappelijk Ondersteuning
WVD	Waarschuwing- en VerkenningDienst
WVR	Wet Veiligheidsregio's

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2017 o.b.v. Cebeon-norm (cluster OOV, subcluster 120)

Grondslag maatstaftaantallen: septembercirculaire 2015, uitkeringsjaar 2017

Grondslag verdeelmodule: per 15 maart (t-1) bekende verdeelmodule: ontleend aan de septembercirculaire 2015

Gemeente	Bijdrage 2016	Autonome groei	Effect herijking GF	Bijstelling ingroeipad 75% => 50%*	Bijdrage 2017
Almelo	4.829.523	95.524	-334.798	47.282	4.637.531
Borne	1.072.649	23.182	-45.870	44.612	1.094.575
Dinkelland	1.535.983	28.190	238.948	-22.955	1.780.167
Enschede	12.268.703	233.469	-208.058	-39.216	12.254.897
Haaksbergen	1.351.190	27.103	-7.031	19.784	1.391.045
Hellendoorn	1.982.723	37.626	7.855	-8.189	2.020.014
Hengelo	5.903.028	110.803	-240.721	-45.497	5.727.613
Hof van Twente	2.337.350	40.420	183.449	-77.918	2.483.302
Losser	1.388.196	24.281	93.350	-41.507	1.464.321
Oldenzaal	1.779.775	38.507	-121.967	74.753	1.771.068
Rijssen / Holten	2.046.606	39.769	5.328	7.697	2.099.399
Tubbergen	1.065.754	23.800	195.370	57.420	1.342.344
Twenterand	1.683.546	32.233	163.165	-2.020	1.876.924
Wierden	1.280.511	23.784	70.980	-14.245	1.361.029
	40.525.536	778.692	0	0	41.304.228

* in het AB van 12 oktober 2015 is besloten om het ingroeipad in de begrotingsperiode 2016-2018 (achtereenvolgens 75%, 50% en 25%) te projecteren op het herverdeeleffect, zoals in de begroting 2016 tot uitdrukking gebracht.

Bijlage 4 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

	Begroting 2017		
	Baten	Lasten	Saldo
Programma's			
Veiligheidsbureau	€ 1.779.313	€ 2.235.818	€ 456.505
Brandweer	€ 5.109.772	€ 45.272.509	€ 40.162.737
GHOR	€ 826.686	€ 1.485.587	€ 658.901
Gemeenten	€ 232.396	€ 258.481	€ 26.085
Subtotaal programma's	€ 7.948.167	€ 49.252.395	€ 41.304.228
Algemene dekkingsmiddelen	€ -		
Gemeentelijke bijdragen	€ 41.304.228		€ 41.304.228-
Resultaat voor bestemming	€ 49.252.395	€ 49.252.395	€ -
Resultaatbestemming			
Resultaat na bestemming	€ 49.252.395	€ 49.252.395	€ -

- = voordelig saldo

+ = nadelig saldo

Bijlage 5 Financiële kengetallen VRT

Onderstaand een weergave van de financiële kengetallen, voor zover relevant voor een gemeenschappelijke regeling:

Kengetal	<i>primo 2016</i>	primo 2017	ultimo 2017
netto schuldquote	102,31%	110,73%	109,28%
netto schuldquote, gecorrigeerd	102,16%	110,58%	109,13%
solvabiliteit	1,14%	0,00%	0,00%

Toelichting:

Netto schuldquote

Veiligheidsregio Twente is een relatief kapitaalintensieve organisatie (veel kazernes, specifiek materiaal en specialistische materialen). Daardoor heeft de organisatie een doorlopende grote financieringsbehoefte. Hiervoor wordt in de regel vreemd kapitaal aangetrokken. De schuldquote stijgt in 2016 omdat de geplande investeringen uitstijgen boven het niveau aan afschrijvingen. In 2017 blijft de schuldquote nagenoeg constant.

Solvabiliteit

De solvabiliteitspositie van de organisatie lijkt precair. Maar dit getal is vertekend door een negatief FLO-bestandsdeel ad € -1,9 mln. dat in het saldo besloten zit. Over de oplossing van dit negatieve bestandsdeel zijn sluitende afspraken gemaakt met de gemeente Enschede.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2028349	Eeftink	GRI	Sch
ONDERWERP			
Opheffen geheimhouding stukken Warmtenet			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

Tot het opheffen van de opgelegde geheimhouding:

1. Op de stukken behorend bij raadsbesluit van 23 maart 2016, nr. 2015528;
2. Op de stukken behorend bij raadsbesluit van 19 april 2016, nr. 2019589;
3. Op het verslag van de besloten politieke markt van de gemeente Hengelo over het Warmtenet d.d. 22 maart 2016;
4. Op het verslag van de besloten politieke markt van de gemeente Hengelo pver het Warmtenet d.d. 5 april 2016.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeente Hengelo is lang bezig geweest om een warmtenet aan te leggen in Hengelo. Door het benutten van restwarmte van de industrie dragen we tot een vermindering van de CO 2 uitstoot.

Vanaf 2015 zoekt Hengelo naar samenwerking met professionele partijen om de opgestarte projecten voort te zetten en verder uit te breiden.

Om de positie van de gemeente in de onderhandelingen met die partijen te bepalen en te beschermen is op een aantal stukken en een aantal vergaderingen geheimhouding opgelegd.

Nu de onderhandelingen zijn afgerond en de overeenkomsten zijn getekend, en er een raadsadvies 'Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's ' ter bespreking voorligt in de politieke markt van 9 juni 2016, kan de geheimhouding op alle stukken en op het besprokene in de politieke markten worden opgeheven.

De stukken en het besprokene wordt de dag na het raadsbesluit op de website van de gemeente Hengelo gepubliceerd en openbaar.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

8 JUNI 2016

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2028349	Eeftink	GRI	Sch
ONDERWERP			
Opheffen geheimhouding stukken Warmtenet			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Ter bescherming van de economische en financiële belangen van de gemeente (artikel 10, lid 2 sub b WOB) is door de gemeenteraad - in 2 raadsbesluiten - de geheimhouding bekrachtigd die het college van burgemeester en wethouders op diverse stukken had opgelegd.

Het betreft:

- Bekrachtiging geheimhouding stukken over voortgang warmtenet, raadsbesluit van 23 maart 2016, nr. 2015528;
- Bekrachtiging geheimhouding stukken over voortgang warmtenet, raadsbesluit van 19 april, nr. 2019589.

De opgelegde geheimhouding bij deze besluiten vervalt pas nadat de raad de geheimhouding met een besluit heeft opgeheven.

Daarnaast heeft de gemeenteraad in twee sessie op de Politieke Markt gesproken over de voortgang van het warmtenet. Deze verslagen zijn inmiddels vastgesteld, op de wijze als bepaald in artikel 33 van het 'Reglement van Orde voor de vergaderingen van de gemeenteraad en politieke markt'. Gelet op artikel 23 Gemeentewet hebben de sessiedeelnemers geheimhouding opgelegd op het in de sessie behandelde, wat in het verslag is genotuleerd.

Het betreft:

- Het verslag van de besloten politieke markt over de voortgang van warmtenet van 22 maart 2016;
- Het verslag van de besloten politieke markt over de voortgang van warmtenet van 5 april 2016.

De opgelegde geheimhouding op het in deze sessies behandelde kan gelet op artikel 86, lid 3 van de Gemeentewet door de raad worden opgeheven.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de Politieke Markt van donderdag 9 juni is het raadsadvies 'Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's', nr. 2009221, in een oordeelsvormende sessie op de agenda geplaatst.

Dit raadsadvies is het resultaat van de onderhandelingen van de gemeente met marktpartijen Alliander en Ennatuurlijk.

Omdat de onderhandelingen zijn afgerond en er nu een openbaar raadsadvies ligt, kan de opgelegde geheimhouding op de stukken en het behandelde als hiervoor opgesomd nu worden opgeheven.

Op die wijze kan iedereen vrijelijk in de openbare sessie van 9 juni spreken.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Opheffen van de geheimhouding op de stukken en het behandelde.

FINANCIËLE ASPECTEN

Nvt

BIJLAGE(N)

1. 'Duurzaam warm', doc. Code DGO- 00000056-0200, d.d. 3 maart 2016;
2. Warmtenet Hengelo, Uitwerking voorstel Ennatuurlijk, d.d 3 maart 2016, 18 pagina's ;
3. Notitie analyse voorstellen BV vorming van Alliander en Ennatuurlijk, d.d 14 maart 2016, 5 pagina's;
4. Warmtenet: ambtelijke verduidelijking op de informatie uit de politieke markt van 22 maart 2016, 5 pagina's;
5. PPT- presentatie Politieke Markt Warmtenet Hengelo d.d 22 maart 2016, 23 pagina's:
6. Vastgesteld Verslag van de besloten politieke markt gemeente Hengelo, gehouden op dinsdag 22 maart 2016;
7. Vastgesteld Verslag van de besloten politieke markt gemeente Hengelo, gehouden op dinsdag 5 april 2016.

De dag nadat de raad heeft besloten tot openbaarmaking, worden deze bijlagen openbaar.